

KATOLÍK

List Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník V. (XXII.) — V Praze dne 1. ledna 1940.

č. 1

Zpěvem k srdci, srdcem k vlasti.

Je to heslo našich pěveckých spolků, které dokazuje, že náš národ vždy zpěv miloval a jím posiloval i lásku k vlasti. Zvolili jsme si toto heslo jako úvod prvního čísla v novém roce proto, že chceme letošní rok věnovati pozornost jedné z nejkrásnějších vlastností našeho národa: lásce a nadání ke zpěvu a hudbě. Nebudeme se ovšem zabývati zpěvem světským, ale písněmi, kterými náš lid od počátku svého pokřesťení chválil a velebil Boha, Pannu Marii a Jeho svaté a světice. Učiníme tak proto, abychom na některých nejkrásnějších písních duchovních spojili hudební nadání dnešního českého křesťana s hlubokým náboženským citem starých předků. Je dnes zakořeněným zvykem, že při zpěvu upínáme svoji pozornost jen na nápěv té které písně a slova vnímáme jen jako doprovod svého hlasu. Že by zpěv mohl býti krásnější modlitbou naší duše, na to obyčejně nemyslíme. K tomu tedy budou sloužit letošní naše úvahy, jichž snahou bude ukázati krásu a hloubku slov duchovních písní, aby tím spíše se mohly povznést k trůnu Otce nebeského jako andělský Jeho chvalozpěv a přesvaté s Ním obcování.

V době, kdy dostanete toto číslo našeho listu do rukou, zní v našich chrámech radostný chvalozpěv: Narodil se Kristus Pán, veselme se. Melodie i obsah této krásné vánoční písně vybízí k radostnému povznesení naší duše k Božskému Dítěti. Proto při jejím zpěvu máme připravit sebe do stavu kůrů andělských, jež nad Betlemem pěly slávu na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle. Naše duše musí opravdu uposlechnouti výzvy písně: Veselme se, radujme se! Neboť píseň oznamuje narození naší Spásy, již přirovnává ke kvítku z růže. Kvítkem je tu Ježíš a růží Matka jeho nejsvětější, sladká Boží Rodič-

ka a přesvatá Panna Maria. To je první verš, při němž, jako při všech ostatních, se opakuje radostná novina, že tento rajský květ vypučel ze života beze vši poskvrny, z kmene nejvyšší královské důstojnosti Krále Králů a Pána zástupů. Tím je i zdůrazněna nejpodstatnější část tohoto vánočního chvalozpěvu a proto s tím větší vroucností a radostí máme, jak nejlépe umíme, volati: z života čistého, z rodu královského nám, nám — hříšníkům k obrazu a podobnosti Božímu stvořeným — narodil se! Dávno očekávaný a předpověděný Mesiáš poslán na svět, nikoli andělům, ale ke spáse člověka, který prvotním hříchem prarodičů ztratil milost Boží. On Božím působením prorokovaný, On Bohem Otcem na zem poslaný, jest naší největší radostí, proto musí plesat naše srdce, když je píseň pobízí: Veselme se, radujme se! Měl obnovit pokaženou lidskou přirozenost, navrátit pravé podobnosti k Božímu obrazu. Proto vzal na se člověčenství naše, aby v skutku a pravdě učinil z těch, kdož prosti hříchu, s Ním se spojili, nového člověka, hodného věčné blaženosti. Zpíváme-li tedy třetí verš: Člověčenství naše, ráčil vzíti na se, máme vyjadřovati celým nitrem radost nad tímto královským darem Božím, jež nám ještě více před duchovní náš zrak staví poslední verš uvedené vánoční písně: Goliáš — t. j. ďábel — obloupen, člověk jest vykoupen. Až tedy tato píseň, plná vznešenosti a jásavé radosti, splyne s našich rtů, nekochejme se jen krásou její melodie, ale ponořme se hluboko a s celou vroucností do jejích slov, aby se stala opravdovým a zbožným hymnem naší duše. Z takového zpěvu budeme mít opravdový duchovní prospěch, neboť bude i nejvroucnějším rozhovorem s naším milovaným Otcem v nebesích.

Křišťan.

Dr. Čeněk Tomáško

Smrt.

Do značných rozpaků, amo do velikého zděšení přišly filmové hvězdy světoznámého Hollywoodu, když redakci kteréhosi amerického časopisu jim byla předložena otázka: »Co byste dělala, kdybyste měla žít jen 24 hodiny?« Zachvěly se pečlivě krásšené rty a kdyby jich nebyla pokrývala umělá červeň tyčinkou dovedně nanesená, bylo by viděti, že nápadně zbledly, když měly dáti odpověď. Poslyšme, co odpověděla Arlina Judgeová, která pro svou krásu byla nazývána hollywoodskou Venuší. Prohlásila: »Spáchala bych sebevraždu. Nemohla bych čekati, až se mne dotkne smrt. Měla bych odvahu skončiti svá duševní muka, ačkoliv je to považováno za největší hřích . . .«

Věru v této odpovědi jeví se nitro moderního člověka, kterému po celý život snad ani jednou nenapadne vážně se nad smrtí zamyslet a na smrt se připravovat. Z odpovědi téměř vycitujeme zmatenost, kterou způsobila nemilá otázka. Či není vrcholem pošetilosti chtít smrti uniknout sebevraždou?! Jako kdyby při sebevraždě se neumíralo, jako kdyby sebevražda nebyla smrtí!! Filmová tato hvězda zvyklá na doteky světa a slávy, zděsila se při myšlence — na dotek smrti .!!!

Lidé ve své pošetilosti vyhýbají se vzpomínce na smrt, ale nevyhnou se smrti *Z e m ř e m e !* Smrt každého z nás jest jednou z nejjistějších skutečností a přece tak málo člověk na ni myslí! Vždyť vzniklo i přísloví: »Zapomněl jako na smrt«. Lidé úsilovně s největší pečlivostí se starají o to, co možná ani se neuskuteční, ale bezstarostně se chovají vůči tomu, co nad veškeru pochybnost skutečně se stane. Svatý Augustin případně k tomu poznamenává: »Všechny ostatní naše věci zde na světě, dobré i zlé jsou nejisté — jediná smrt je jistá Na všechny zdejší věci pohled, — všude

platí: snad to bude, snad to nebude. Můžeš však také říci: snad umru, snad neumru .?! (Sermo 21. de verbis Domini.)

Slova Písma svatého: »Uloženo jest lidem jednou zemřítí« (Zid., 9, 27) zaznívají s ohromující přesností jako nepopíratelný a neměnitelný zákon, jenž nezná výjimky. Všichni lidé přinášejí si na svět smutné věno prvotního hříchu, který — i když křtem svatým je smazán co do své podstaty — ponechává nám svoje strastiplné následky. »Skrze hřích přišla smrt na tento svět a tak na všechny lidi«, poučuje nás svatý Pavel v listě k Římanům. (Řím. 5, 12.)

Kdo z tohoto zákona bude vyňat? Nikdo! Život zde na zemi je možno přirovnati k divadelní hře — každý z nás hraje svou životní roli — někdo delší, někdo kratší — tento v hermelínu, onen v prosté haleně, ale všichni jenom na čas. Až zazvoní a skončí jednání, spadne opona a král i žebrák stejně zmizí s jeviště tohoto světa.

Učenci vypočetli, že za normálních poměrů denně umírá průměrně 127.000 lidí — tedy za jednu minutu 88. Kdo může říci z nás, že jedenkrát nepříjde i jeho poslední minuta, kdy bude také mezi těmito osmdesátiosmi umírajícími . . .?!

A kdy to bude? — *N e v í m e !* Kde to bude? *N e v í m e !* Jak to bude? — *N e v í m e !* Písmo svaté nás vážně na to upozorňuje a napomíná nás k bdělosti. Přirovnává smrt ke zloději, který přichází, když nikdo se toho nenaděje. »Kdyby hospodář věděl, v kterou hodinu přijde zloděj, bděl by a nenechal by podkopati svého domu. Také vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kterou netušíte. (Luk. 12, 39, 40).

A co se stane při naší smrti? Všechno nás opustí, všechno, na čem jsme si v tomto životě zakládali, všechno, čemu jsme tak horlivě na tomto světě sloužili. Co zbude z tělesné krásy, ze světské slávy, z nahromaděného bohatství, z obdivované učenosti?

J a n L e b e d a :

Naše betlemy.

Uplynulo více než 700 let od štědrovečerní noci, ve které básnická duše sv. Františka z Assisi dala nový tvar vzpomínce na Kristovo narození. Jesle, které tehdy Chudáček boží zbudoval v umbrijském lese, novou řečí připomínaly rovnost a nadpřirozené bratrství vykoupeného lidstva a měly býti středem, kde by se sjednotil tehdy tak sobecký a zneprátelený svět. Totéž posláni dodnes mají nesčetné betlemy, jež od té doby vytvořily ruce dovedných mistrů i bezejmenní nadšenci chudých vesnic a hor.

Jesličková úcta má ovšem počátek již na úsvitě křesťanství. Origenes i sv. Jeroným mluví o betlemské jeskyni a o jeslích, jež tam byly uctívány. Tyto jesle byly prý přeneseny v polovině sedmého století do Říma a jejich zbytky jsou podle tradice uchovány v basilice S. Maria Maggiore. Jisto je, že v Římě byla již v 5. stol. napodobenina jeskyně betlemské, jež se stala výzvou k podobným stavbám v křesťanském světě. V raném středověku býval betlem stavěn jako jeviště k jesličkovým hrám, jež mají vznik v obřadech vánočních, konaných dramaticky podobně, jako velikonoční pašije. Ale teprve vystoupením sv. Františka z Assisi zvyk stavěti betlem se rozšířil, jesličky zlidověly.

U nás můžeme jesličkový kult — jistě obnovený — bezpečně doložiti až v baroku. Tehdy byly opět i do kostelů uvedeny vánoční hry a snad jako jejich dozvuk objevuje se tam betlem: Jezulátko v jeslích se

svatými postavami. Byl to zejména český jezuita Mikuláš Salius v době předbělohorské, jehož zásluhou se projeví všechny základní vánoční motivy na scéně jesličkových her. Po Bílé hoře jezuita Vojtěch Chanovský z Dlouhévsí sepisoval jesličkové hry, jež i mimo kostel s úspěchem byly provozovány i ve všech venkovských kolejkách. Jiný projev jesličkového kultu se objevil v prvních letech 18. stol. v Praze. Tehdy byla zřízena — na Karlově — betlemská jeskyně, budovaná podle vzoru jeskyně palestinské. Toto přítomnění Svaté země u nás mocně působilo na živou obraznost a náboženskou horoucnost barokního člověka. Sestoupiti do trojlodní jeskyně s pěti výklenky a v šerosvitu tam hledati místa posvěcená událostmi Kristova narození; s jednotlivých míst pozorovati pestrou výzdobu na stropě i stěnách, hrající anděly, palestinské krajinky s orientální architekturou a obrazy betlemských světců — vše malebně na omítce nahozené — to vábilo na Karlov zástupy vděčných poutníků. Byl to požitek zároveň i umělecký, stejně jako návštěva slavnějšího betlema, jež tehdy ve šporkovském Kuksu budoval sochař Matyáš Braun. V kostelích bývaly od počátku 18. stol. betlemy z figur malovaných na dřevěných deskách. Byl to snad návrat k známým deskovým obrazům doby gotické. Dnes jsou tyto deskové betlemy vzácné, neboť zpravidla červotočinou se obrátily v prach. V proboštském chrámě v Roudnici jsou dosud zachovány ve 12 deskách; kromě jeslí a sv. postav mile vyzdvihují důležitý motiv vánoční: příjezd králů a jejich adoraci. Lid však chtěl prožívat radost z události betlemské

Všechno nás opustí — a potom . . . ? Potom se rozhodne o naší duši pro celou věčnost . Přestanou hodnosti a různé tituly a zbudou jen dva: buďto »Služebníce věrný« nebo »Služebníce nešlechtný«. Přestanou úřady a vznešené funkce a bude platit věčný neměnitelný dekret Soudní autority Boží: buďto »Pojď, požehnaný«, nebo »Odejdi, zlořečený«. Přestane doba zkoušky a začne doba odplaty. Pod zorným úhlem smrti rozplývají se v mlhovinu všechny hodnoty pozemského života a zůstává jenom jedna palčivá oáztka: Spasím na věky svou duši . . . ?

Byť byl jsi slávou ověnčen
a štěstí běželo Ti vsťíc
a jediný byť neměl's den,
kdy bolest by Tvou stáhla líc —
vše vyprchá jak letní rosy krůpěje
a ztratíš-li svou duši — co vše to prospěje . . . ?!

Byť v nadné krásy svěží trpyt
byl stanoven Ti údělem,
že o chválu by's zavodit
směl krásou svou i s andělem —
přec ret Tvůj jednou naposled se zachvěje
a ztratíš-li svou duši, — co vše to prospěje . . . ?!

Ano, je nutno vážně na smrt nejen myslet, nýbrž se i připravovat. Již pohanský filosof Plato viděl vrchol moudrosti v rozjímání o smrti. Avšak u křesťana musí úvaha o smrti býti něčím vyšším než projevem přirozené moudrosti. Křesťan s hlediska nadpřirozeného dívá se na smrt ne jako na konec, nýbrž jako na začátek života, lepšího, krásnějšího, věčného. Jak tato víra v posmrtný život krásně a lahodně zavívá téměř s každého náhrobního nápisu v římských katakombách. *Vivas in pace!* Žij v pokoji, opakuje se tam nescíslněkráté. O mrtvých se neříkalo, že zemřeli, nýbrž že spí, a proto hřbitovům dáno jméno *coemeterium*, to jest místo spánku, odpočinku, z něhož zase brzy se

probudí. Smrt sama byla označována jménem *dies natalis*, narozeniny, to jest den, kdy se narodili pro nebe. — Ó, šťastná, ó, krásná, ó, jedině oblažující víro živého křesťanství, vrať se, vrať a odejmi hrůzu a bezútěšnost dnešních hřbitovů, a proměň je zase v místa naděje a touhy po shledání . . . !!

Křesťanství není negací, není popřením pozemského přirozeného života. Zcela u r č i t ě n e ! Každá minuta, kterou zde žijeme, je darem Božím, je od Boha a je pro Boha — a páté přikázání Boží »Nezabiješ!« jasně ukazuje cenu lidského časného života, který ani sobě ani jiným nesmíme ničit, ba ani poškozovat. Ale křesťanství také nelpí na tomto pozemském životě, jakožto na cíli, nýbrž vždycky hlásalo a hlásá, že časný život jest jen prostředkem, jest jen cestou k pravému, věčnému životu po smrti. Záleží tudíž nesmírně na tom, abychom tohoto prostředku tak používali, by nás přiváděl k cíli a nikoliv od něho vzdaloval! Křesťan, který žije v milosti posvěcující, to jest bez těžkého hříchu, je dítětem Božím, a pro něho tudíž, pro jeho rozum osvětlený vírou, není smrt již něčím zoufale strašným, nýbrž je setkáním dítěte s nebeským Otcem.

V náruči Boží, odkud jsme vyšli,
večer se všichni sejdemé zas .
Kdo by se děsil, kdo by se trás . . . ?
Z otcovských paží, z Otcova domu
byli jsme na chvíli posláni v svět .
Kdo by se obával vrátiti zpět . . . ?
Po trapné pouti navždy zas domů,
nikdy, už nikdy v tu chladnou dál .
V náruči Boží, kdo by se bál . . . ?!

Ano, nedivíme se, že u svatých a světic Božích smrt byla tak krásná a radostná. Svatá Terezie španělská umírá se slovy: »Ježíši, už věru bylo na čase, abychom my dva se sešli!«; svatý Jan z Kříže dává si zavolat ke svému úmrtnímu loži hudebníky, aby mu hráli na

nejen v chrámě, nýbrž i ve svých příbytcích. Snad žádný spisovatel, jenž líčí život našeho lidu, neopomenul věnovati v okruhu vánočním pozornost starému zvyku stavění betlemů v domácnostech. Když už poletoval sníh a blížily se roaráty, objevovaly se za okny krámových dveří archy betlema, pestře rukou malované. Kolorováním a prodejem jesličkových archů často se živily celé rodiny. Vdova po známém pražském tiskaři sedávala do pozdního stáří u dveří týnského chrámu a prodávala tam jesličkové archy k své obživě. Jesličkové archy — jichž vývoj je ukončen uměním Alšovým a Wenigovým — byly populárním k výtvorům nadaných samouků. Tak na příkl. moravská Třebíč byla známým městem betlemářů. Třebíčské betlemy na lepence, ručně malované, mívaly až 250 osob, mnohem více stromů, ovcí a pod. V Čechách jsou proslavené betlemy, jež se zhotovovaly v předhoří orlickém — na Ústecku. Tam jakoby chtěli znázorniti světový význam události betlemské, naplnili stavbou betlema často celou světnici a vylíčili při tom nejrozmanitější události z fantasmie lidové. Jeden z ústeckých betlemů dostal se před lety do západní Ameriky a vzbudil nadšený obdiv také u Indiánů, kteří z daleka k němu přicházeli. S tímto lepenkovým druhem jesliček, jež působí dojmem více malebným, zavodili betlemáři, když dávali svým dílům větší životnost figurkami, zhotovenými z těsta, vosku, pálené hlíny, sádry a hlavně ze dřeva. Některé kraje se přímo proslavily výrobou určitého druhu betlemských figurek; tak z Příbramě bývaly rozváženy figurky z chleba tlačené a umně barvami nalíčené.

Takové betlemy bývaly každoročně doplňovány a dosáhly zajímavých rozměrů i co do velikosti figur.

Z kostelních betlemů jest v tomto ohledu v Praze nejznámější betlemu Kapucínů na Hradčanech se 43 postavami v životní velikosti. Ovečka, která tam dětem za almužnu pohybem hlavy děkuje, připomíná rozličné mechanické betlemy, v nichž se projevovat život a vzruch, jak ho ve svém Západu líčí K. V. Rais. Známe jsou na př. jindřichohradecké jesličky Tomáše Krýze, jež vyplňují plochu v délce 22 metrů a mají na 200 pohyblivých postav, průměrně 16 cm vysokých; nepohyblivých postav přes 300 a na 200 stromů, nad nimiž se vznášejí asi 30 ptáček. K mechanickým betlemům druží se i loutkové hry vánoční, jež jsou zvláštností našich zemí. Dnes ovšem patří tyto lidové výtvořiny minulosti, ale dějiny betlemů a jejich jednotlivé typy jsou poučným předmětem národopisného studia, jest v nich zachycena podstatná část vánočního života našeho lidu, jak patřno v knize kanovníka Procházky »O betlemech« (Francl 1908). Krásný přehled betlemů ukázala před lety Jesličková výstava v Praze, pořádaná pod ochranou biskupa Podlahy v refektáři klementinském.

Z poslední doby nutno stále zdůrazňovati umělecký betlem Václava Cvekla, jímž se honosí kostel svatého Antonína v Praze VII. To není jen virtuosní technika dřeva, znalost, vyvěrající z poctivého studia krojů a jednotlivých typů přicházejících poutníků — ty milé dřevěné figurky mají duši. Pozadí tvoří malebná krajina Karla Štapfera se středověkým městem, za jehož hradbami se narodil Vykupitel. K němu spěchají pře-

cestu do nebe; svatý František z Assisi umírá zpívaje žalm 141.; malá Tereška z Lisieux končí svůj život výkřikem lásky: »Bože, já Tě miluji!«; a slavný kazatel z velehrámu de Notre Dame Pater Lacordaire volá pln radosti: »Pane, otevři, otevři!«

Ano, křesťanství učí velkým dvěma uměním: umění dobře žít a umění dobře umírat. Křesťan nešlape, neníčí svůj pozemský život, nýbrž děkuje zaň Bohu a používá ho plně ke slávě Boží a k šíření království Jeho na zemi, jak dlouho Bůh chce. Žije, pracuje a trpí s Kristem — aby tehdy, až Bůh pokyne, smrtí spojil se s Kristem ve slávě. Křesťanu podle sv. Pavla: žítí jest Kristus a zemítí zisk. (Filip. 1, 21.)

Co jiného bych měl přát sobě a všem, než abychom po tomto vskutku křesťanském životě, v Kristu šťastně zemrouce, shledali se všichni v nebesích jako jedna veliká rodina věčného Otce!

Zl.:

Jeden z novodobých apoštolů.

Je rozhodnou vůlí Boží, abychom rozšiřovali víru, neboť »Bůh chce, aby všichni lidé spaseni byli a k poznání pravdy přišli« (I. Tim. 2, 4). Poznání pravdy však jest podmínkou věčné spásy, a proto dal Kristus apoštolům rozkaz: »Jděte do světa a učte v š e c h n y národy a křtíte je.« Tím církvi do vínku kladl úkol, šířiti víru po celém světě, všechny lidi učiniti účastnými milostí mesiánských, a tato povinnost zavazuje všechny katolíky, kteří mají při šíření víry spolupůsobiti. Tato svatá povinnost církve, ke které patříme i my, po celém světě šířiti víru, ostatně vyplývá z celého života i učení Ježíše Krista. I papež Pius XI. kladl tento závazek pomáhati při šíření víry všem katolíkům na srdce! Vykonávání tohoto rozkazu Kristova má v š a k n e j v ě t š í v ý z n a m i p r o n a š i v l a s t. Neboť jest mocným kázáním, odejdou-

devším lidé domácí, pak poutníci z okolních krajů i z dalekých zemí. Zámožní i chudí — mlynář, jenž veze Ježíškovy dary, i udivený dráteníček — všichni se radují u jesliček, k nimž směřují i postavy cizinců v nezvyklých krojích. Každý nese cosi svého, vůni a duši své země a u jesliček skládá své touhy a bolesti. Cveklův betlem originálním pojetím a skvělým vypracováním ukázal, jak událost betlemská skýtá vždy nové možnosti k uměleckému vyjádření. Cvekovy figurky jsou pracovány podle živých vzorů. Tváře u jesliček — takového vrásčitého dudáka nebo usměvavé stařenky s růžencem — jsou vám důvěrně známé — neboť v nich poznáváte prosté, ale tím věrnější zastupce lidu, který jest hoden vítati Spasitele.

Z jiných betlemů — pro své pojetí — zasluhují zmínky jesličky Andresovy, zhotovené podle vidění Terezie Neumannové. Líčí první okamžik po andělské zvěsti, když pastýři našli dítko plenkami ovinuté a položené v jeslích. K mělké skalnaté jeskyni, matně osvětlené kahanem, jest přistavěna prkenná bouda — místo Kristova narození. V pozadí je do země zaraženo několik kolů s kruhy na uvázání zvířat, po jeskyni je roztroušeno několik jesli na krmení — jak to asi vypadalo v pravém Betlemě. Postavy a oděvy tehdejších pastýřů nikterak se neliší od jejich dnešních druhů. V úžase poklekají před jesličkami, k nimž se dychtivě hrne stádo oveček. Seskupení kolem jesli jest jednotné a přirozené; vyjadřuje pohyb, klanění. Jakoby magnetem všichni jsou taženi do středu — k božskému dítěti.

Betlemy v kostele jsou místem modliteb a rozjímání.

li od nás věrozvěstové do dalekých cizích zemí, jen aby tam hlásali víru Kristovu. Vidí-li lhotejní, vlašni i špatní katolíci, že nadějní mladí muži dovedou opustiti vlast i vše, co jest jim drahé, v daleké zemi postudati i těch nejmenších vymožeností kulturních, jež u nás jsou samozřejmostí každému i tomu nejchudšímu, žítí v cizí zemi mezi nevzdělanými lidmi stojícími na hodně nižším stupni kultury, v chudobě v kraji, kde již působí muky nezvyklé podnebí, kde je ohrožují nemoce, dravá i jedovatá zvířata atd., a to jen, aby hlásali evangelium: tu vlašni i špatní katolíci přijdou k poznání, že víra jest ještě živá, dovede-li si získati takové nadšené hrđiny i hlasatele.

Z těchto důvodů byly založeny zvláštní řeholní společnosti (kongregace), které mají úkol pěstovati misijnářská povolání, t. j. vychovávat i vzdělávati osoby, kteří se chtějí státi misionáři (kněžimi neb bratry-laiky) nebo misijními sestrami, které jsou nutně potřebnými pomocnicemi misionářů, a co rok pak je vysílati do dalekých krajů, aby přinesli pravou radost, sílu a útěchu, to jest mír Kristův, našim ubohým bratrům a sestram, kteří neznají svého dobrotivého nebeského Otce a sténají pod krutovládou ďábla. Takovým zakladatelem misijních kongregací byl i horlivý kněz P. Arnold Janssen († 15. ledna 1909), jenž do života uvedl Společnost Slova Božího (t. j. Societas Verbi Divini = S. V. D.) i dvě ženské kongregace a to: 1.) Společnost Služebnic sv. Ducha čili Steylských misijních sester pro činnou službu, t. j. ošetřování nemocných i jinou charitativní činnost a vyučování i 2.) kongr. Služebnic sv. Ducha i věčného klanění, jichž mateřinec jest v Steylu v Holandsku, které v ustavičné klausuře se klaní ve dne v noci slavnostně v monstranci vystavené nejsv. Svátosti i modlí se kněžský breviář, aby svolávaly Boží požehnání na misijní dílo sv. církve.

Již byly zahájeny kroky, zjednati tomuto vzácnému muži, P. Janssenovi, čest oltářů. Jest dokonce již u-

Krásně vystihuje půvab jesličkové pobožnosti J. Š. Baar v knize »Holoubek«, kde líčí světlou postavu vesnického faráře, jenž v nemoci vyrobil svým osadníkům betlem a o Vánocích překvapil děti i jejich rodiče: »Knězi i lidu se zdá, že to ani nejsou dřevěné sošky, zapomínají na skutečnost, přenášejí se v duchu lehounce jako na křídlech přes všecku naivnost a nedokonalost díla a podléhají jeho tajemnému kouzlu« . . . Z nejkrásnějších zvyků vánočních jest zajisté dětská koleda u jesliček. S jakou láskou a vroucností odřikávají školáčekové, co všechno chtějí Ježíškovy dát, aby mu nakonec nabídli své srdce, čisté a bezelstné. Chvilu u jesliček dovedou nezapomenutelně zkrásniti dětství. Zajisté, že měl Jaroslav Vrchlický stále na paměti betlem, jež poprvé spatřil u svého strýce-kněze, když trávil své dětské Vánoce na faře v Ovčárech u Kolína. Vzpomínku na to vyjádřil později básní, v níž tušíme stesk po ráji navždy ztraceném:

*A staré písně v duši znějí
a s nimi jdou sny jesliček
kol hlavy mé, jak ve závěji
hlas traticích se rolniček . . .*

Veliké vánoční tajemství, o němž promlouvají naše betlemy — umělecky drahocenné i ty prostinké a snad právě proto tak hřejivě milé — toto tajemství dovede ovšem tušit jen věřící křesťan. U jesliček chápe svou lidskou důstojnost a vznešenost, neboť v chudém dítěti poznává svého Boha i důvod jeho vtělení, jak jej vyjadřuje vánoční píseň stále opakovaným důrazem: nám, nám, narodil se!

končen informativní proces blahorečení, kterým se zkoumá, měl-li ctnosti v hrdinném stupni ten, o jehož kanonisaci se žádá. Dospěje-li se při tom k výsledku zápornému, jest proces potlačen. Při výsledku kladném dostane ten, v jehož zájmu se koná zmíněný proces, titul »ctihodný«.

Když vystoupil tento prostý kněz v sedmdesátých letech min. století před veřejnost s myšlenkou založení ústav na vzdělání misionářů pro obrácení pohanů, útrpně mu posmíváno. V Německu zuřil kulturní zápas i zdálo se, že zaměstnává všechny katolické síly při žhavém obranném boji. Ctih. P. Janssen sám byl chud, nevládl žádnými prostředky a přece vytvořil dílo, které šíří požehnání nad všemi díly světa. Nikdo nevěřil ve zdar, když v Steylu r. 1875 otevřel první německý misijní dům na půdě holandské, v malém bývalém hostinci, blízko převozu přes Maasu. Ale neochvějná důvěra tohoto muže i jeho dětinná pokora, že ve všem jen koná vůli Boží, byly prameny, z kterých stále a stále čerpal statečnost, že nezmalomyslněl ani v nejtrpčích chvílích. Když k hrobu nesli, co na něm bylo smrtelného, za jeho rakví kráčelo sta jeho duchovních synů i dcer, takže pod tím dojmem užil o něm biskup roermundský, který za něho sloužil zádušní mši svatou, slova sv. Písma: *Et opera ejus sequuntur illum* — Skutky jeho jdou za ním (Apok. 14, 13). Při smrti ctih. P. Jansseny měla jeho mužská společnost, t. j. S. V. D., 1 biskupa, 240 kněží, 725 bratrů, 239 kleriků, 1018 chovanců. Jeho duchovní synové i dcery působili ve všech dílech světa. Ještě zázračněji se rozšířilo jeho dílo po jeho smrti. Když 5. listopadu 1937 slaveny jeho sté narozeniny, měla S. V. D. 11 biskupů, 6 apoštolských prefektů, 1525 kněží, 2006 bratrů, 1085 kleriků a 3952 chovanců; svěženo jí bylo 1 milion katolíků, 42 milionů pohanů a oblastí jí spravované obsahovaly 3 miliony čtver. km, t. j. 2.1% povrchu zemského. S. V. D. má své misijní domy, t. j. ústavy pro vzdělávání budoucích misionářů, v četných státech evropských i zámořských. Na Slovensku má čtyři takové ústavy; hlavní jest Misijní dům Matky Boží v Nitře — Kalvaria. Kéž by se pomocí dobrodinců brzy umožnilo S. V. D. otevřít misijní dům též v Praze!

Dr. A. Tittl

Manželství.

Není druhého slova v řeči lidské, jež by se nás dotýkalo tak živě a s nímž by spojeno bylo naše blaho i neštěstí tak úzce, jako rodina. V ohledu tom mizí všechny rozdíly náboženství, všechny hranice států, všechna rozdílnost řečí. Rodina jest vpravdě základem, jádrem lidské společnosti. Základem pak a zdrojem rodiny jest manželství. A právě proto, že manželstvím buduje se rodina, závisí od něho celá přítomnost i budoucnost lidstva. Proto je důležité, aby byly určité poznány a v celém dosahu pochopeny původ manželství, jeho práva a povinnosti. Katechismus, sepsaný na rozkaz sněmu Tridentského, obsahuje výborný článek o svátosti stavu manželského, v němž se mezi jiným duchovním správceům ukládá, aby věřící přesně poučovali o svatosti a vznešenosti manželství. Právě se tam: »Učení o stavu manželském nutno vykládati, zvláště když i sv. Pavel i kníže apoštolů ve svých listech pečlivě vyložili nejen co ku vznešenosti, ale i k povinnostem stavu manželského se vztahuje. Neboť Duchem Božím osvíceni velmi dobře nahlíželi, jak veliký a mnohý prospěch vzejtí může společnosti křesťanské, kdyby věřící svátost stavu manželského dobře poznali a ji neporuše-

nou zachovávali. Naproti tomu neznalost nebo nedbání toho přináší Církvi přemnohé a převelké pohromy a škody.« U nás jsme již učinili smutnou zkušenost s oněmi škodami, o nichž se zmiňuje sněm Tridentský. Na př. statistika dokazuje, že náš národ vymírá, což zaviněno jest často sobectvím, požitkářstvím a vypočítavou kalkulací o počtu dětí v rodině, jedno, nanejvýše dvě. A co jest rodin, v nichž panují různé mezi manžely, protože nedbají svatosti a vznešenosti manželství, a to proto, že jich neznají. Pro různé povolání bývají pořádány poučné kursy, a jsou zájemci hojně navštěvováni, avšak kursy pro snoubence, pojednávající o povinnostech manželů, pro národ a lidskou společnost tak důležitých, u nás dosud se nevzily. Tak zvaný katechismus čili poučení pro snoubence poví stručně jen to nejnuttnější.

Manželství, jako smlouva přirozená i náboženská, může býti definováno takto: Spojení muže a ženy, Bohem ustanovené k rozmnožování a udržování pokolení lidského. Jest to tedy zřízení božské, jež původem svým sahá až k samé kolébce lidstva. Již na prvních stránkách Písma sv. čteme: »Hospodin Bůh také řekl: Není dobře člověku býti samotným, učinme mu pomocnici jemu podobnou.«

A sesílá na Adama spánek. »Spi, synu můj«, praví Hospodin, »spi«; A vlivem božského magnetismu, Adam, ležící na květech ráje, upadá v tajemný spánek, v němž Bůh vyjímá jednu z jeho kostí, vytváří z ní tělo a činí z této částky muže, oživené jinou duší, ženu, půvabnou a cudnou snoubenku toho, jež pohřížen byl ve spánek. Užaslá nad životem, jež byla od Boha obdržela, čeká. »Králi přírody, probud se!« A Adam se probouzí. Očima pozoruje tu, kterou byl spatřil v prorockém vidění, a chápe, že skrze ni bude jeho dokonalost dovršena. On jest rozumem, ona srdcem. On jest myšlenkou, ona citem. On jest vznešeností, ona milostí. On jest silou, ona něžností. On jest rozkazem, ona jeho vnuknutím. Obdivuje ji, jest dojat a z jeho srdce, naplněného novou láskou, zaznívá píseň svatební, která hlásá budoucímu světu podstatu a posvátné zákony manželství: »To jest konečně kost z mých kostí, maso z mého masa.« Dá jí jméno, odvozené od jména »muž«, protože byla vzata z něho. »Proto opustí člověk otce svého a matku svou a přilne k manželce své a budou dva tělem jedním.« A na tento výkřik lásky Bůh odpověděl svým požehnáním, z něhož vytrysklo lidstvo a jež podřídilo vládě člověkově ostatní tvory, Bohem již požehnané. Jak vlebne zní slova Písma sv.: »Stvořil Bůh člověka k obrazu svému, k obrazu Božímu stvořil ho, muže a ženu stvořil je. Požehnal jim též Bůh, řka: »Rosťte a množte se, naplňte zemi, podmaňte ji a panujte nade všemi živočichy.« Takové bylo první manželství, manželství typické, vzor pro všechna budoucí manželství.

Tak tedy Bůh sám na počátku světa připomenul člověku, že manželství jest něčím posvátným, že má ráz náboženský, že svým podstatným cílem, rozmnožování pokolení lidské, má míti účast na tvůrčí moci Boží, že správnou výchovou dětí má přispívati k osidlování nebe. Sloučení dvou životů našich prarodičů nezáviselo pouze na jejich vůli. Adam a Eva byli spojeni samým Bohem, stvořitelem lidské přirozenosti, svrchovaným pánem a zákonodárcem. Protože tento svrchovaný zákonodárce sám stanovil vlastnosti a povahu svazku manželského, lidé sami nemohou ničeho měniti na těchto zákonech o spojení manželském, uzavřeném dle podmínek, stanovených samým Stvořitelem. Sňatek manželský, vzor prvotnímu hříchu, nepřestal býti něčím posvátným, a také dlouhou dobu v tradici lidstva byl za takový uznán. Časem

však tento ušlechtilý názor poklesl, zejména u pohanů, a proto Vykupitel lidského pokolení Ježíš Kristus nejen původní úctu k manželství obnovil, nýbrž povýšil je na svátost Nového Zákona. Na počátku svého veřejného života byl přítomen na svatbě v Káni Galilejské a poctil ji svým prvním zázrakem. Později na otázku fariseů o rozluce manželské odpověděl oním památným výrokem: »Co Bůh spojil, toho člověk nerozlučuj«. Toto slovo není jen pouhým odsouzením rozlučky manželské, má význam mnohem větší, zvěstuje milost, která zušlechťí původní zřízení, povznesením k důstojnosti svátosti Nového Zákona. To dosvědčuje sv. apoštol Pavel v listě k Efesským řka: »Ženy buďtež poddány mužům svým, jako Pánu, neboť muž jest hlava ženy, jakož i Kristus jest hlava Církve, onť jest Spasitelem těla svého. Ale jako Církev poddána jest Kristu, tak i ženy buďtež poddány mužům svým ve všem. Muži milujte manželky své, jakož i Kristus miloval Církev a vydal sebe sama za ni, aby ji posvětil, aby byla svatá a bezúhonná. Tak i mužové mají milovati manželky své, jako tělo své. Kdo miluje manželku svou, sebe sama miluje, nikdo zajisté nikdy neměl v nenávisti těla svého, nýbrž živí a chová je, jakož i Kristus živí a chová Církev svou, poněvadž jsme údy těla jeho, z masa jeho a z kostí jeho. Proto opustí člověk otce svého i matku svou a přidrží se manželky své a budou dva tělem jedním. Toto tajemství jest veliké, já však pravím s ohledem na Krista a na Církev.« Z těchto slov sv. Pavla jest patrné, že svazek manželský, předobrazovaný svazkem mezi Kristem a Církví, jest svátostí, Kristem Pánem ustanovenou, která působí milost a svatost v duších manželů. A základní vlastnosti této svátosti jest jedinnost, monogamie či jednoženství a nerozlučitelnost. Vykupitel lidského pokolení řekl k fariseům: »Což jste nečetli, že ten, který stvořil člověka na počátku, pouze jednoho muže a pouze jednu ženu učinil? A proto opustí člověk otce svého i matku svou a budou dva tělem jedním. Nejsou tedy již dva, nýbrž jedno tělo. Nuže, co Bůh spojil, člověk nerozlučuj.« Slovy těmi Spasitel způsobem definitivním prohlásil a posvětil monogamii, jednoženství a jednomužství, ohlášené již na počátku Adamem a jeho nerozlučností. To znamená: Právoplatně uzavřený sňatek může býti rozlučen jen smrtí jednoho z manželů. Nemůže tedy jeden z manželů za života druhého uzavřítí právoplatné manželství nové, když prvé manželství, platně uzavřené trvá. Když manželství prvé bylo neplatně uzavřeno pro některou překážku zrušující, která takový sňatek hned od počátku činí neplatným, může ovšem býti uzavřen nový sňatek. (Na př. když katolík by uzavřel sňatek před duchovním nekatolickým nebo civilním.) Nerozlučitelnost manželství je pro katolíka jasnou povinností, která sice v některých případech může vyžadovati velkých obětí, ale na druhé straně přináší velké požehnání manželům, dětem a celé lidské společnosti. Zesnulý papež Pius XI. ve svém skvělém listě o manželství praví: »Především manželé mají v této pevnosti jistou záruku věčnosti, kterou vyžaduje svou přirozeností vznešené zřeknutí se vlastní osobnosti a důvěrná jednota srdcí, neboť láska nikdy nepřestává. Na ni jest budována i pevná bašta na ochranu proti pokušením k nevěrnosti. Nerozlučitelnost jest vyloučena též každá bázeň, že jeden z manželů opustí druhého buď pro znechucení, buď pro stáří. Nerozvížitelnost manželství prospívá i péči a výchově dětí, jež vyžadují dlouhé doby, a jelikož těžká břemena této povinnosti se lehčeji snášejí spojenými silami obou rodičů. A stejně veliké výhody má z nerozlučitého manželství celá lidská společnost. Jest známo, jak neochvějná pevnost manželství

prospívá všeobecné počestnosti života a neporušitelnosti mravů. Zachováním tohoto řádu jest pojišťováno štěstí a blaho národů. Neboť národ je takový, jaké má rodiny a členy jež jej tvoří. Pročež, kdož přísně hájí neochvějnou pevnost manželství, mají největší zásluhy jak o soukromé blaho manželů a potomstva, tak o dobro lidské společnosti.«

Film.

Některé hodnotné filmy poslední doby:

Jiný vzduch. (Český). Režie: M. Frič. Hrají: Smolík, Baldová, Vítová, Boháč, Kreuzman a jiní. Půjčovna Ufa, Praha. Šťastně zpracovaný příběh podle předlohy M. A. Šimáčka, zasazený do rámce dneška. Do pražské rodiny upadajícího malíře proudí jiný vzduch — mladý inženýr, malířův příbuzný — který rodinu zvedne nejenom hmotně, nýbrž i morálně, zažene původce zkázy a zachrání i pro sebe malířovu dceru. Ve filmu je ve velkém záběru obraz i zvuku obývaného zachycena Smetanova »Vltava«. Film doporučení hodný po stránce morální i umělecké.

Zlatý člověk. (Český). Režie: Slavinský. Obsazení: Korbelář, Kabátová, Vítová, Schránil. Manželská historie rodiny slavného chirurga, končící vítězstvím dobra — smířením manželů. Hlavní osoby filmu (zejména sekretářka Jožka) jsou mravně sympatické, hodné následování v pohotovosti k oběti pro blaho bližního. V dobrém světle postaveno prosté rodinné štěstí oproti vášni a rozháranosti. Půjčovna Slavia, Praha.

Kouzelný dům. (Český). Režie: Vávra. Hlavní role: Štěpánek, Mandlová. Děj filmu na calderonský motiv »Život je sen«. Jde o umělecky hodnotný film, otvírající nové cesty české kinematografii. — Marie, dívka z prostředí boháčů (hraje Mandlová), ztratí při letecké havarii paměť a octne se v »Kouzelném domě« v Bítově na Moravě, obývaném starosvětskou a dobrou rodinou Balvínovou. Zde prožívá lásku k Martinu Balvínovi. Když nabude opět paměti a má voliti mezi obchodním sňatkem se svým dřívějším snoubencem — což pro ni znamená život v bohatství, ale bez lásky — a mezi srdečným prostředím »Kouzelného domu«, rozhodne se pro toto a vrátí se k Martinovi. Půjčovna Elekta, Praha.

Cesta do hlubin študákovy duše. (Český). Režie: M. Frič. Hlavní role: Plachta, Marvan, Vnouček, Nedbal, Průcha, Kreuzman, Pešek, Strejka, Hrušínský a j. Zdařile podáno prostředí střední školy a dobře vystižen poměr žáků k profesorům. Film s ušlechtilou tendencí, ukazující, že student za rozpuštěným povrchem má dobré srdce. Výrobce a půjčovna: Elektafilm, Praha.

Rozhlas.

(Hlídka katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

1. ledna 1940, Nový rok: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
- 8.45—9 hod. P. Dr. B. Spáčil, provinciál Jesuitů: Ideál duchovního rytíře.
- 9—10 hod.: Slavná Mše svatá z velechrámu sv. Panny Barbory v Kutné Hoře.
- 10—10.10hod.: prof. Josef Beneš: Duchovní promluva na den.
3. ledna, středa: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. Konst. Miklík, CSsR.: Svátky v latinské Církvi. (I. část).
5. ledna, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM: Duchovní rozhovory pro nemocné.
6. ledna, sobota, svátek sv. Tří Králů: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
- 8.45—9 hod.: P. Anastáz Opasek, OSB, převor: Přednáška z křesťanské nauky: Misie kněžského života.
- 9—10.15 hod.: Slavná Mše svatá z kostela Křižovníků v Praze I.
- 10.15—10.25 hod.: P. Václav Chlumský: Duchovní promluva na den.
7. ledna, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
- 10.15—10.30 hod.: P. Dr. Reginald Dacík, O. Praed.: Přednáška z křesťanské nauky: Lidský skutek a odpovědnost za něj.
- 10.30—11.30 hod.: Slavná Mše svatá z chrámu sv. Václava v Praze-Nuslích.
- 11.30—11.40 hod.: Dr. Antonín Vondráček: Duchovní promluva na den.
- 16.50—17.30 hod.: Koledy z kostela sv. Jiljí v Praze (u Dominikánů).
8. ledna, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katolického života — duchovní četba.

- 10. ledna, středa:** 17.15—17.30 hod.: P. Dr. Konst. Miklík, CSsR: Svátky v latinské Církvi (II. část).
- 12. ledna, pátek:** 17—17.15 hod.: Antonín Šorm: Obyčeje, zvyky a průpovědi křesť. Čechů v měsíci lednu.
- 14. ledna, neděle:** 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
- 8.45—9 hod.: P. Dr. Reginald Dacík, O. Praed.: Přednáška z křesťanské nauky: Svědomí a jeho výchova.
- 9—10 hod.: Slavná Mše svatá z děkanského chrámu v Milevsku.
- 10—10.10 hod.: P. Ludolf Czermin, O. Praem.: Duchovní promluva na den.
- 15. ledna, pondělí:** 15.30—15.45 hod.: P. Dr. Kont. Miklík, CSsR: Svátky v latinské Církvi (III. část).
- 17. ledna, středa:** 17.15—17.30 hod.: Emanuel Frynta: Dětská besídka: Význam českých pohádek a pověstí pro mládež (I. část).
- 19. ledna, pátek:** 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM: Duchovní rozhovory pro muže.
- 21. ledna, neděle:** 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
- 8.45—9 hod.: P. Dr. Reginald Dacík, O. Praed.: Přednáška z křesťanské nauky: Zákon a jeho závaznost.
- 9—10 hod.: Slavná Mše svatá ze stoličního chrámu v Brně-Petrově.
- 10—10.10 hod.: prof. Karel Žák: Duchovní promluva na den.
- 22. ledna, pondělí:** 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katol. života, duchovní četba.
- 24. ledna, středa:** 17.15—17.30 hod.: Herma Novotná: Jaká má být matka, aby dovedla vychovat syna-kněze.
- 26. ledna, pátek:** 17—17.15 hod.: prof. Dr. Blažej Koukl: Poslání sv. Jana Boska.
- 28. ledna, neděle:** 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
- 7.45—8 hod.: Msgr. Dr. Antonín Melka: Přednáška z křesťanské nauky: O hříchu.
- 8—8.30 hod.: Tichá Mše svatá z kaple učitelského ústavu ctih. sestery Dominikánek v Olomouci-Řepčíně.
- 8.30—8.40 hod.: kaplan Alois Vašica: Duchovní promluva na den.
- 29. ledna, pondělí:** 15.30—15.45 hod.: Marie Štechová: Besídka mladých. Naše slavné ženy (I. část): Sv. Ludmila, duchovní matka Čechů a Moravanů.
- 31. ledna, středa:** 17.15—17.30 hod.: P. Dr. Konst. Miklík, CSsR: Svátky v latinské Církvi (IV. část).

Jaký ohlas mají některé naše rozhlasové relace, osvětlují nejlépe dva z několika dopisů, které nám byly předloženy a jež se svolením adresáta tuto otiskujeme. Týkájí se vysílání studentské Mše svaté (Missae dialogata) z kaple gymnasia v Praze XII., Londýnská ulice, dne 10. prosince 1939:

Slovutný pane profesore, zajisté mi laskavě prominete, že Vás, ač Vás osobně neznám, obtěžuji svým dopisem, leč musím Vám jako bývalý vinohradský gymnasista (mat. v r. 1913, třída prof. Chmelíka) poděkovat za překrásné vysílání dnes dopoledne (10. prosince, P. r.) z naší kaple, které mi oživilo tak pěkné a radostné vzpomínky ze studijní doby. Sám jsem dosti dlouho ve vyšším gymnasiu ministroval našemu zlatému katechetovi p. radovi Kocmichovi a proto mi ono rozhlasové vysílání bylo tak milé. Udělali jste ovšem velké pokroky proti dřívějšímu, ale hlas varhan, za mých dob hraných kol. Hohlíkem, a zpěvy, vedené tehdy p. prof. Čechem, znějí stejně hřejivě a mile jako tenkrát. Tož, slovutný pane profesore, dík za Vaši práci a radost, kterou jste jistě velmi početným studentům z našeho gymnasia připraveným rozhlasovým přenosem způsobil. Pro Spolek na podporu chudých studujících posílám současně 100 K, které laskavě pro účel Spolku račte předat. Znamenám v dokonalé účtě Vám oddaný Dr. K. D., Hradec Králové.

A druhý dopis:

Veledůstojný pane profesore! Právě skončil přenos z Vaší školní kaple, což je doprovázeno všeobecným politováním: »Ach, škoda, že už to přerušili!« Vaše školní Bohoslužby jsou skutečně důstojnou oslavou Boží. — Chvillemi se nám draly slzy do očí, když tak mohutným sborem jinošských i dívčích hlasů zazněly vroucí modlitby a písně. Byly to slzy duševního pohnutí a vroucích děků, jejichž příčinou bylo: 1. Jasně uvědomění, že tam před oltářem Páně vzdávají Bohu povinnou úctu řady studentů a studentek, nadějných to dorostu naší inteligence, 2. jistota, že národ, který má tak ušlechtilé mladé inteligenty, nemůže zahynouti přes nejhorší nepřítelů doby, a 3., že Církvi i Vlasti kyne nadějná budoucnost v nové, lepší mládeži.

Považuji si za povinnost poděkovat Vám, pane profesore, i Vaším studentkám a studentům i z té příčiny, že se Vám podařilo — zajisté bez Vašeho záměrného úmyslu — přesvědčiti mnohé, že naše česká střední škola není »gympl« neukázněné cházky »pro ulevování, jundu, rekreaci« a pod., jak ji zkreslují některé romány ze studentského života, ale že středoškolská mládež má své nezadatelné ideály, k nimž se statečně hlásí. Kde slouží mladý člověk s veškerou opravdovostí vznešeným ideálům, tam

je vyloučena taková duševní plytkost, jakou líčí zmíněné romány. I za to očistění pověsti české střední školy budíž Vám srdečný dík! Jsme na naši středoškolskou mládež právem hrdí a přejeme si, abychom Vaše studenty brzy opět uslyšeli v rozhlase! Přeji hojnost Božího požehnání Vaší další práci a zůstávám v Kristu oddaný B. L., ředitelka, za celý učitelský sbor.

Z domova.

Zlaté kněžské jubileum J. M. preláta Dr. Josefa Vajse. Dne 21. prosince slavil vzácný český kněz-učenec, J. M. nejdp. Th. a PhDr. Josef Vajs, domácí prelat Jeho Svatosti, kanovník král. kolegiální kapituly u Všech Svatých, čestný kanovník katedrálních kapitul v Záhřebě a ve Splitu, zlaté kněžské jubileum. Již za studentských let na malostranském gymnasiu získal profesor Vacek jeho srdce pro slovanskou liturgii, jejímuž studiu zůstal Dr. Vajs věren nejen na theologických studiích v Římě, ale i po svém vysvěcení na kněze a návratu do Prahy. Potomní jeho téměř každoroční studijní zájezdy do Jugoslaviie a hojně styky s tamními duchovními hodnostáři, jeho činnost jako profesora Karlovy university, zavedení staroslověnského jazyka do našich Bohoslužeb v některé privilegované dny, vedle přebohaté literární činnosti v oboru staroslověnského jazyka a liturgie (přehledně uvedena v článku jeho žáka prof. Dr. Pechušky r. 1935 v ČKD), toť stručný náčrt činnosti skromného sluhu Páně a uznávané autority vědecké a badatelské. Privilegium staroslověnských Bohoslužeb u nás, toť výsledek neúporného snažení a vzácné péle preláta Dr. Vajse. Jemu přísluší též zásluha o vydání potřebných tisků; on to byl, který se osobně staral také o výcvik dobrovolných zpěváků u sv. Jiří, pro něž svým nákladem vydal zpěvník s mešními staroslověnskými texty, takže všechny přípravné práce pro obnovu staroslověnských liturgií jsou jeho zásluhou již vykonány. Kež všemohoucí Bůh zachová Svého věrného sluhu Církvi a české vědě ještě na mnogaja ljeta! — Černý.

PODĚKOVÁNÍ.

Spolek pro postavení kostela v Kačezě děkuje svým dobrodincům za poslané příspěvky. Spolu jim přeje v novém roce hojnost požehnání Božího a všech Jeho darů. Podpořil snahu užitečnou a věc velmi potřebnou. Čestným předsedou a štedrým podporovatelem spolku je J. M. ndp. prelat Dr. B. Opatrný, generální vikář arcidiecése pražské. Spolek má účet u poštovní spořitelny čís. 97.938 a u Okresní hospodářské záložny ve Zbiroze čís. 1.744.

LITERATURA.

Dr. Toth-A. Hanzelka **S otevřenými očima Boží přírodou.** Nové vydání dlouho rozebrané a stále žádané knihy proslulého, nyní již zesnulého universitního profesora budapeštského, povýšeného na biskupský stolec. Profesor zaměřuje při rozhovorech zraky svých žáků na nesmírnost Boží a v kapitole »Víra a věda« srozumitelným a přesvědčivým způsobem ukazuje, že si neodporují, nýbrž že skuteční vědci vyvracejí svým křesťanským životem a názorem tvrzení, že moderní studovaný člověk nemůže být věřícím. Cena brož. 12 K. Vydalo a rozesílá S. K. M. Praha II., Vyšehradská č. 26.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

V první tajné papežské konsistoři dne 11. prosince byli kardinálové-kněží K. Salotti a R. Sibilia povýšeni na kardinály-biskupy. Svatý Otec ohlásil dále jmenování nových biskupů a uvedl jména arcibiskupů a biskupů, jimž udělil pallium. Pallia tkají se z vlny ovčí, chovaných u sv. Anežky v Římě. Světí se po prvních nešporách o svátku apoštolských knížat. Až do roze-slání chovají se v konfesi sv. Petra.

Z Evropy.

Belgie. Katolická Belgie modlí se za svého krále. Členové Sdružení Nejsvětějšího Srdce Ježíšova v Belgii obětovali o svátku sv. Leopolda (15. listopadu), jmeninách belgického krále, svatě přijímání za svého vladaře, na jehož bedrách, jak uvedli v provolání, spočívá nyní přetěžká břímě vladařských povinností.

Antverpy obnovily starou tradici. Až do konce 18. století bývala péč správou města sloužena každoročně v tamním klášteře Karmelitky Mše svatá ke cti blahoslavené zakladatelky tohoto klášteře, španělské Karmelitky Anny od sv. Bartoloměje, jejímiž modlitbami bylo v 17. století dvakrát odvráceno od města válečné nebezpečí. Vzpomínky na zachránkyni města ožily mocně za dnů nynější nejistoty a byly podnětem k mohutné nábo-

Místo pro adresu:

ženské manifestaci. Ve slavném průvodu byly převezeny ostatky blahoslavené Karmelitky z klášterního chrámu do »velikého« kostela antverpského, kde byly vystaveny v kněžišti. Zástupy věřících přišly se pomodlit k ostatkům zbožné řeholnice a vyprositi si další ochrany pro město a zemi. Na závěrečné pobožnosti brali účast předseda poslanecké komory ministr van Cauwelaert, a guvernér antverpské provincie baron Holvoet. Slavnost byla zakončena průvodem s ostatky blahoslavenkyň se katedrále.

Finsko. V náboženském ohledu, jak čteme v holandských listech, prožívá nyní Finsko povznášející doby. »Dny zkoušek, které přišly na naši zemi, dovedly nás k tomu, oč jsme marně usilovali po dvacet let: k jednotě. Všechny hořkosti jsou zapomenuty. Je to veliký dar Boží a jsme zaň Bohu nesmírně vděční. Náš národ přináší veliké oběti, jako nikdy před tím, činí tak však s největší radostí, praví se v dopise, otištěném v holandských novinách. A dopis pokračuje: »Kostely v Helsinkách jsou stále přeplněny. Každého večera konají se zvláštní pobožnosti. Všude pozorujeme náboženskou obrodu. Písmo svaté, které stálo zastrčeno v knihovnách, pilně se nyní čte a každý vypravuje o svých přátelích, kteří se před tím nemodlili, že nacházejí nyní útěchu jedině v modlitbě. Knihkupecké výklady vystavují Písmo svaté a žádná kniha nejde v těchto časech více na odbyt, jako právě tato kniha knih. Spoléháme nikoliv na zbraně, ale jedině na Boha, který byl naší pomocí již v minulosti a který nás vyvede i z dnešních dob. To jest pevným přesvědčením celého národa.

Litva. Ústav katolické kultury bude zřízen na Litvě. Nedávno se konala v Kaunasu na pozvání tamního metropolity Msgr. Skvireckase konference význačných osobností katolického litevského života, která pověřila zvláštní komisi vypracovati stanoviny ústavu katolické kultury. Vzorem mají býti obdobné instituce v Itálii.

Z katolického tisku litevského, o jehož potěšitelném rozvoji jsme psali v předcházejícím čísle »Katolika«, uvádíme ještě náboženský týdeník »Lurdas«, vydávaný tamními OO. kapucíny v 80 tisících výtiscích. »Náš časopis« (Musu Laikrasti), »Nedėle« litevských katolíků, vychází v nákladu 65 tisíc výtisků.

Německo. Před 300 léty zvolila si trevírská diecéze patronkou Matku Boží. Tohoto výročí bylo vzpomenuo pastýřským listem nynějšího arcipastýře diecése Msgr. Bornewassera. O svátku Neposkvrněného Početí Panny Marie byla v katedrále trevírské, jakož i ve všech farních a klášterních chrámech, církevní oslava zmíněného jubilea.

Pruská státní knihovna získala nedávno nejstarší tištěnou ruskou bibli z roku 1581, známou pod jménem Ostrožské bible. Uvedeného roku vytiskl ji za kněžské podpory ruský tiskář Fedorov v Ostroze, neopatrné vesnici u Moskvy, kam se, vyhnán z Moskvy, uchýlil se svojí tiskárnou.

Z OSTATNÍCH SVĚTADÍLŮ:

Japonská vojenská správa povolala nedávno kromě budhistických i 30 katolických kněží pro vojenské sbory v Číně k duchovní a sociální službě.

Potěšitelný vzrůst Církve v Africe. Kardinál Fumasoni Biondi podal nedávno přehled o síle katolicismu ve třetím světadílu. Statistika Kongregace pro šíření víry zaznamenává za desetiletí 1927/37 úhrnem 6,800,000 obrácení ve všech pěti světadílech. Z toho připadá na Afriku více než polovice, přesně 3,600,000. Počet domorodých katolíků stoupl v Africe za stejné období ze 3,202,000 na 6,795,000. Katechumenů, t. j. těch, kteří se připravují na přijetí sv. křtu, měly katolické misie ve všech

pěti dílech světa 3,078,000. Na Afriku připadá z toho 2,200,000. Zvláště radostnou je statistika z konce roku 1938, podle které dostoupil počet katolíků v Africe číslice 7,227,000, počet katechumenů pak 2,273,000.

Křížové tažení špatné a závadné literatury vyhlásilo, následující amerického vzoru, sdružení katolíků na Filipínských ostrovech. Každý člen sdružení skládá slib: »Zavazuji se, že nebudu ani kupovati, ani čísti závadné knihy a časopisy, ani podporovati knihkupectví, která je prodávají. Slibuji, že budu, pokud tak bude v mé moci, podobné listy a knihy ničiti a přeluvím i své známé, aby činili totéž.« Sdružení jest ve svých snahách podporováno vládou. Jeho práci bude napomáhati též rozhlas a dobrovolní řečníci, kteří navštíví postupně všechna města a osady. Sdružení pomýšlí též vybudovati síť katolického tisku a vydávati dobré knihy.

Výprava amerických katolíků k eucharistickému kongresu na Novém Zélandě jest již zajištěna. Pět biskupů přivede svoje věřící k eucharistickému holdu. Kongres jest určen na dny 1. až 4. února ve Wellingtonu. Katolická církev na Novém Zélandě čítá na 200 tisíc věřících, 300 kněží a 500 řeholnic, rozdělených do čtyř biskupství. Mi iim mezi Maory, domorodými obyvateli Zélandu, věnují se misionáři z Mill-Hillu, Redemptoristé a Maristé.

Manila, středisko katolického života na dálném východě. Po mezinárodním eucharistickém kongresu, který se na tomto ostrově konal ve dnech 3.—7. února 1937, je tu náboženský život na pozoruhodném vzestupu. Je to jistě požehnaní nebes. Katolická universita sv. Tomáše, založená r. 1611 španělskými Dominikány, nejstarší katolická vysoká škola dálného východu, má nyní přes 4000 žáků. Při universitě je seminář, kde se připravují na kněžský stav bohoslovci všech diecézí této ostrovní země. Kromě katolické university má Manila 4 vysokoškolské koleje. Nejstarší je kolej sv. Jana, nazývaná Lateranus, založená rovněž Dominikány v roce 1630. Má přes 1000 studentů. Nové jsou koleje Athaneum, založená před 15 léty americkými jesuity, kolej sv. Bedy, zřízená Benediktíny kláštera montserratského a kolej založená Školskými bratry. Při Athaneu je též proslulá hvězdářská stanice, známá ve vědeckém světě svými objevy. Katolické studentky mají vlastní koleje sv. Kateřiny a sv. Terezie. Nemocnice sv. Jana z Kříže jest největším a nejstarším léčebným ústavem na Manile.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

U někdejšího biskupa z Ugandy. (Afrika). Nedávno jsme četli že při slavném svěcení dvanácti misijních biskupů v Římě samým Sv. Otcem, působil jako spolusvětitel starý misijní biskup Msgr. Streicher. Přečtme si něco ze života tohoto tak vyznamenaného biskupa.

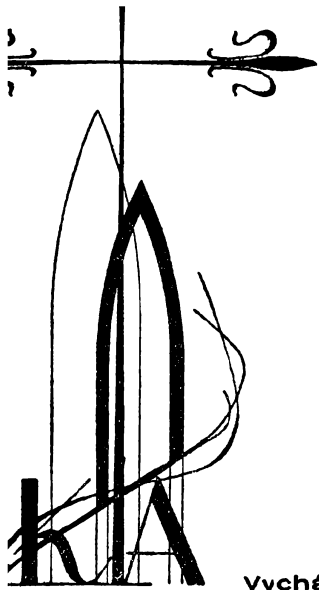
V únoru r. 1879 představil se v Rubaga tamnímu králi P. Lourdel. Dvanáct let později, v únoru 1891, přišel do Rubaga P. Streicher; 48 let apoštoloval v Ugandě, kde Bílí Otcové působili 60 let. Tam jej každý jmenuje dědečkem a tento název mu sluší. Ve 34 letech, r. 1897, jmenován biskupem, spravoval křesťanskou obec mučedníků a za jeho vedení stala se tato nejkrásnější kvetoucí misie na světě. Několik císel dává měřítko pro podivuhodné události: Uganda měla při příchodu P. Streichera sotva 10,000 křesťanů; P. Lourdel pokřtil r. 1885 prvních 18 černochů, šest z nich zemřelo téhož roku jako mučedníci. Po šesti letech, při svém jmenování biskupem, měl P. Streicher 30,000 věřících a r. 1933 při svém odstoupení zanechal J. E. Msgr. Streicher svému nástupci 325,000 věřících.

Na Mons. Streicherovi není jeho věk 76 let viděti. Jeho vysoká, hubená postava v bílém »ganduraku«, s živými očima, zabývá se ráda vzpomínkami. Obdařen obzvláštní pamětí, ihned připomene žádané datum, jméno, tu neb onu podrobnost, a jest-liže se někdy při svém vypravování zastaví, mátc dojem, jakoby se jeho pohled ztrácel v dále, zatím co zradná perla se zaleskne v oku: platí jeho bývalým přátelům, druhům v práci a boji, které viděl sestupovati do hrobu jednoho po druhém... Narodil se ve Wasselnheimu u Štrasburku a v sedmi letech zažil válku r. 1870. Rodina opustila Eisasko a usadila se v departementu Niverneis. Svě studie prošel v semináři v Nevers. Z jeho sedmi bratří žije jeden jako farář a jiný bydlí v Paříži. Posvěcen byl na kněze v Kartagu kardinálem Lavigerie a odešel pak za profesora do Jerusalema. Po dvou letech stal se profesorem theologie na semináři v Kartagu, ale žádal, aby byl vyslán do zámoří. Sedmadvacetiletý nastoupil cestu, která tehdy trvala osm měsíců. (Pokračování.)

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakáže, kvitovány.

VYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM A CENSUROU.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí čís. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. předplatné na celý rok i s poštovní zásilkou 6 K. - Číslo pošt. spojitelný Praha 208.401, čís. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod čís. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. - Dohledací pošt. úřad Praha 11. Vytiskla kniht. J. Bartl Praha VII., Korunovační 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

List Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník V. (XXII.) — V Praze dne 15. ledna 1940.

č. 2

Chtíc, aby spal.

Kouzlaplný vánoční čas doznívá v našich chrámech. Naše srdce, dotčená nekonečným milosrdenstvím a láskou Boží, jež poslala nám Spásu, s větší vroucností obracejí se k Pánu, Jemuž naši předkové i my pějeme překrásnou mariánskou ukolébavku.

Vy, milé děti, i vy všichni, jichž dětství dávno uprchlo, avšak zůstalo v nejlepších a blahých vzpomínkách, až zazní v chrámu tato píseň, otevřete dokořán své duše svému Pánu, vmyslete se v prosté pastýře betlemské a vzdejte upřímný a láskou prolutý hold Ježíškovi v jesličkách.

Před vaším duchovním zrakem zastkví se Boží Matička, ponocující v betlemské jeskyni a zpívající Synáčkovi. Zpívejte s ní s celou vroucností své duše: Spi, nebes dítě milostné, Pán jsi náš a Bůh. A jako celý ráj Ti zpívá, tak pěje a jásá Tobě celý svět i můj duch. Lůžko máš pečlivě připraveno svatýma rukama Své Rodičky, Spasiteli náš, všichni tvorové, jež k Tvé chvále, Stvořiteli náš, Maria svolala, klaní se v hluboké pokoře Tvé božské kráse, kterou zvyšuje hvězda zvoucí všechny národy i nás, abychom pospíšili do Tvého rodného města Betlema. Holubičko duše mé, perličko srdce mého, v Tobě se raduji s celým nebem,

zpívám Ti s tvory a hvězdami slávu a čest. Čistý jak lilie, krásný jak růžička, přišel Jsi na tento svět. Jsi i naše útěcha, zahrada ctností, bělostná labuť, loutna a slaviček, harfa líbezná, jež chví se zpěvem a hrou ráje, jež nám odkrývá blaha a pravé radosti taje.

Sladký, milovaný Ježíšku, Jsi i náš Miláček! Pohnuti, v pokoře s anděly umlkáme a klečíme se všemi národy i my a celý národ náš před Tvou božskou velebností. Věříme, žeš vpravdě Dítě Boží, jež sestoupilo k nám na tuto zemi, věříme, že Jsi naše spása a žeš přinesl a přineseš Svůj mír a pokoj nám i všem národům!

Toť obsah překrásné a milé písně našich předků. Tak bychom asi měli rozjímati, až ji budou pěti naše ústa. To bude zcela jiný chvalozpěv naší duše boží velebnosti, zcela jiná oslava Božího narození, než jsme navykli. V ní jistě najde Láska Boží zalíbení a budeme-li v srdci čisti a s pokorou a toužebností Ji přijmeme v Nejsvětější Svátosti, pronikne nás Svoji milostí a pokojem, jak oznámili nebeští poslové ve svaté noci nad Betlemem.

Nejsladší Ježíši, spásu a pokoj Svůj dej!

K ř i š t a n.

Josef Beneš:

Se světlem víry.

»Když se naplnilo dní osm, aby bylo Dítě obřezáno, nazvali jméno Jeho Ježíš, kterým bylo nazváno od anděla, dříve než se počalo v životě.«
(Luk. 2, 21.)

Občanský rok začíná církev svatá tímto evangeliem, nejkratším celého církevního roku. Je to jediná věta — ale věta, znamenající nejen program celého roku, nýbrž i program celého lidského života, jestliže se dovedeme dívat na jádro pod slupkou, která často hýří pestrou směsicí barev od černé a šedé bolesti života, k modří nebeského azuru a bílému praporci vítězství nad zlem.

Ježíš — toť náš program!

Téměř dva tisíce let volá Spasitel k lidstvu: »Pojďte ke mně všichni, kdož se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím.« (Mat. 11, 28.) Dva tisíce let prochází světem zástup šťastných lidí, kteří žijí z víry a ve víře nacházejí odpověď na všechny otázky života.

I moderní člověk XX. století musí slyšet hlas Ježíšův, nechce-li, aby jeho srdce žalostně plakalo v nitru. Na Nový rok tiskli nám přátelé ruce a v duchem se chvěla tisícírá přání štěstí. Avšak, kolik lidí vidí své štěstí ve světle skutečnosti? Kolik lidí vidí své štěstí pod pozlátkem požitků, bohatství, slávy, titulů a významání — a zapomíná, že pravé štěstí tkví v něčem úplně jiném!? Sami byste mohli uvést mnoho příkladů našich spolubratří, kteří byli obklopeni vším, čeho jen život může poskytnouti — a přece nebyli šťastni!

A naopak, jaké štěstí pozorujeme u těch, jejichž nitro je proluto vírou v Ježíše Krista, vírou, hlásající: »Co platno člověku, kdyby celý svět získal a na duši škodu utrpěl? Neboť jakou dá člověk náhradu za svou duši?« (Mat. 16, 26.) Odsuzuje tedy Kristus Pán nadutou pychu, která se domnívá, že nepotřebuje nad-

přirozených darů, že nepotřebuje milostí božích, milostí víry, že nepotřebuje ani samého Boha.

A uvažme, co je člověk?

Před několika roky při opravě chrámu Paně sv. Ignáce v Jičíně byly otevřeny hrobky pod chrámovou dlažbou. Třista let odpočívali v tomto staroslavném kostele Otcové Tovaryšstva Ježíšova a profesori jesuitského gymnasia — a po třech stech letech vstoupila opět lidská noha v místa jejich posledního odpočinku — — A co spatřilo oko? Mešní roucha, která pokrývala jejich tělesné pozůstatky, byla již rozpadlá a z lebek zíraly vyhaslé oční důlky. Jen hobliny, jimž byly naplněny polštáře pod jejich hlavou, se zachovaly, jako bys je včera do rakve vložil... Jakou cenu má lidské tělo? Stačí několik let a promění se v prach a popel. Co však zůstává, je duše, o níž se tak žalostně málo staráme. A když člověk XX. století přece vzpomene na duši, pak, probůh, neplňte ji myšlenkami náboženskými! To přece není moderní! Moderní člověk mluví jen o vědě a vědeckém badání. Ale, věda sama nestačí k tomu, aby učinila člověka šťastným!

Jen víra dovede usměrnit tok života, aby byl prospěšný celé lidské společnosti. Jen život podle víry dává skutečné štěstí, neboť dovede vésti naše kroky po správných cestách.

Francouzský básník Bourget kdysi řekl: »Kdybych nebyl katolíkem z přesvědčení, stal bych se jím už proto, abych měl observatoř, balkon, s něhož bych mohl shlížeti na chudokrevné, nemocné, moderní idee.«

My, katolíci, jsme tak šťastni, že žijeme ve světle pravé víry Kristovy, která nám dává sílu, že se nehroučíme pod tíhou utrpení, sílu, která nám umožňuje jít bezpečně a nebloudit v temnotách.

Náboženství má odpověď na každou otázku. Zatím co nad mnohými problémy života stojí svět v zamyšlení a nakonec odpoví známým výrokem Du Bois

Karel Mirvald:

Tibet — země objevená misionáři.

Říše čínská a všechny země, které se k ní připojovaly — jako Mongolsko a Tibet — zůstaly dlouho uzavřeny Evropanům. Proto také nebylo o žádných zemích sneseno tolik báji odporujících skutečnosti jako právě o říši nebes. Když v 13. století přišel Marco Polo s vyprávěním svých příhod, které zažil na cestách v Asii, zdálo se všem, že přehání a byl pokládán velmi dlouho za hrdinu, jemuž není rovno. A přece místy kterými prošel Marco Polo kráčeli šest set let před ním křesťanští misionáři, kteří podstoupili všechny útrapy cesty ne proto, aby se obohatili obchodem, ne pro slávu, kterou dnes přináší zdolávání horských velikánů Himalají, ale se zbožným úmyslem šířit slávu jména Božího do krajin neznámých. Kristovo »Jděte a učte národy« bylo jim jediným rozkazem, který je přivedl do země, která teprve r. 1904 byla otevřena Evropanům — do Tibetu.

Záznamy, které nám zanechali tito první hrdinové, jsou dnes zapomenuty a spočívají převážně v tkanici v polích klášterních knihoven, očekávající dne, kdy se jich někdo ujme a ukáže všem obětavost prvních dobyvatelů světa. Jsou to povětšinou suchá líčení, která jsou daleko od dnešních reportážních způsobů, jimiž uchvacují cestopisy a přece tyto suché zprávy ukazují na odvážnost a námahu, kterou museli misionáři podstoupit a proto můžeme je směle přiřadit po bok všem dobrodružným výpravám moderní doby.

Nápis na kameni nalezený v Singanfu dokazuje, že již r. 636 přibyl do Číny kněz jménem Olopen, jemuž císař dovolil hlásiti po celé zemi slovo Boží. Jest jisto, že v 8. století šířilo se křesťanství z Číny i do ostatních krajin spadajících pod nadvládu říše nebes. Ale světlo víry zaniklo během času v těchto krajinách a teprve ve 13. a 14. století setkáváme se s mohutnějším náporom, kterak přivést obyvatelstvo střední Asie k víře Kristově.

Celá řada kněží vystřídala se v misijní práci v Číně a Mongolsku — nechybí mezi nimi ani kněží čeští — ale Tibet stále odolával. Chráněn na jedné straně nepřekročitelnou hradbou velehorských Himalají a na druhé straně stejně nebezpečnými pouštěmi a stepmi, stál dlouho stranou vlivu misii.

Kolik námahy bylo vyplýváno cestovateli, kteří se pokoušeli dosíci sídla dalajlamova, Lhasy. Kolikrát se pokoušel Sven Hedin proniknouti do srdce Tibetu, Lhasy, a přece se nakonec musel vzdát.

Kolikrát se pokoušeli Angličané proniknouti přes Himalaje do Tibetu? Teprve vojenská výprava podařilo se proniknouti až do Lhasy a r. 1904 byl konečně dovolen Evropanům přístup do hlavního města Tibetu. Tento rok bývá v historii zeměpisu označován za mezník. Ale zapomíná se nato, že již r. 1661 dva misionáři jesuité přišli z Číny přes Tibet a Himalaje do Indie. Otcové Johannes Grueber a Albert Dorville působili dlouho v Číně, když zmíněného roku obdrželi rozkaz svých představených navrátiti se do Evropy. Návrat loď z Číny byl tehdy poměrně snadný, ale

Raymondovým: »Ignoramus et ignorabimus« — »Nevíme a nebudeme vědět« — vede nás světlo víry bezpečně po cestách života. Kdyby vstal z mrtvých některý ze starých filosofů a přišel si poslechnouti přednášku moderního vědce, jenž vykládá o původu a cíli lidského žití, podivil by se, jak malý pokrok učinilo lidstvo v tomto oboru za tolik staletí. Avšak tentýž učenec byl by nemálo překvapen, kdyby pozoroval, s jakou lehkostí řeší tyto problémy již malé děti v obecných školách při svitu světla víry. Ano, náboženství nás nenechává bezradnými, nenechává nás tápati v temnotách, nýbrž dává člověku jasnou odpověď na nejpálčivější otázku: Proč žiji? Jaký je můj cíl?

Ve světle víry jeví se náš pozemský život jako předehra ke krásné symfonii, jako příprava k pravému životu, který nastane teprve na druhém břehu, až se odpoutá naše duše ode všech překážek, které ji tlačí k zemi a nedovolují skutečnému rozletu za štěstím, které jest jedině v Bohu.

A když pod tímto zorným úhlem budeme se dívatí na svůj život, spatříme to, co očima tělesnými viděti nelze. Mnohá a mnohá věc, která se nám zdála býti tak důležitou, pozbývá rázem své velikosti, a hodnoty věci, jež se ve chvatu a tempu moderního života jevíly jen chudobnými a nepatrnými, rostou do závrtných výšek a nabývají nebývalé ceny.

Očima víry nutno hleděti i na sestru Bolest, která doprovází po všech cestách naše kročeje. Jak jinak budeme potom ceniti slzy, kanoucí z očí! Poznáme, že ani slzy utrpení, ba ani slzy soucitu, nemají takovou cenu, jako jediná slza, kterou jsme uronili proto, že jsme si uvědomili, že ten či onen náš skutek byl urážkou Boha — nejvyššího Dobra a Lásky. Poznáme, že slza pokání a kajcnosti jest perlou naší duše a krví našeho srdce.

V tomto světle víry budou nám jasny kroky, které vedly apoštoly od jejich rodin a z vlasti, aby zasvě-

tili své životy práci pro nesmrtelné duše a království Boží, budeme chápati, proč opustili světci svůj blahobyť, své bohatství a odešli do ticha svatě samoty, proč nevinné dívky v rozpuku mládí, v dobách, kdy nabízí svět steré poháry rozkoše, dovedou přemoci sebe, proč vyesedávají u lůžek nemocných, proč sirotkům nahrazují matky, proč jsou berlou chromých, jazykem hluchoněmých, okem slepých, pochopíme, proč mužové s křížem Kristovým v ruce odcházejí do dalekých krajin necivilisovaných lidí, proč dovede trávití kněz celý svůj život na ostrově malomocných — — —

Kariéra? Ano, kariéra! Kariéra ve věčném životě, kariéra v touze po blaženém patření tváří v tvář, o níž řekl Spasitel, že »ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, co Bůh připravil těm, kteří ho milují.« (I. Kor. 2, 9).

Kéž i my jdeme v tomto roce se světlem víry ke svému štěstí! Na stožár své lodi, znamenající život, připevníme korouhev s nápisem, s kterým Kolumbus odjížděl na dalekou cestu: »Jesus et Maria sit nobis in via — Ježíš a Maria buď s námi na cestě!« A na předí rozžeňme světlo víry, které zaplaší všechny temnoty a povede nás i náš drahý národ vstříc šťastné budoucnosti.

P. Marian Schaller, O. S. B.:

Všeobecný soud.

Snad žádný výjev náboženský — ovšem kromě betlemské idyly a golgotské tragedie Bohočlověka — nebyl tak často předmětem uměleckého tvoření a hlubokých úvah, jako Poslední neboli Všeobecný soud. Tím se rozumí dostavení se veškerého lidstva na konci světa a po vzkříšení těl před soudný tribunál Kristův.

na neštěstí čínské přístavy byly v té době blokovány holandským loďstvem a tak Otcům poslušným rozkazu nezůstávalo nic jiného, než cesta pevninou. Nelekají se žádných obtíží a vydávají se na cestu do bezvodých stepí mongolských, putují pouštěmi, přicházejí do Tibetu, zůstávají nějaký čas ve Lhasse a přes Himalaje dostávají se do Nepálu a odtud loď do Evropy. Anastasius Kirchner zmiňuje se ve své knize »China illustrata« o obtížích těchto snad prvních Evropanů v Tibetu vůbec. Celý měsíc trval přechod přes vrcholky Himalají, neboť, jak píše Kirchner, »hora Langur má tak neslýchanou výšku, že cestovatelé sotva mohli dýchatí na jejím vrcholku, jak řídký byl vzduch. V létě nebylo jí možno přejíti, aby člověk nevydával v nebezpečí svůj život. Ani vůz, ani koně nemohli přejíti tuto horu pro její propasti a nesmírné skály. Bylo nutno celou horu přejíti pěšky.«

Grueber a Dorville byli první Evropané, jimž se podařilo získati podrobné znalosti lamaistického náboženství a kteří poznali důkladněji život Tibetanů. Tyto jejich znalosti nejen že umožnily pronikání misionářů do Tibetu a ulehčily jejich práci, ale znamenají pro svět odhrnutí clony tajemství, jímž byl až do nedávné doby Tibet pro Evropu.

Když na stolci Petrově seděl papež Kliment XI., vysílá Sacra Congregatio de Propaganda Fide do Tibetu otce Kapucíny, aby obrátili Tibetany na víru křesťanskou. R. 1707 dosahují dva z vyslaných šesti kněží Candernagoru. Ale náboženské nepokoje a politické poměry nutí tyto dva kapucíny, P. Guiseppa da As-

coti a P. Francesca Maria de Tours, aby se vrátili do Indie a žádali o vyslání ještě několika bratří, aby tak mohli splniti svůj úkol. R. 1712 odcházejí do Tibetu čtyři. Není to lehká cesta přemoci horské velikány, a jeden z nich zaplatil námahu a útrapy smrtí.

Kapucíni žili ve Lhasse velmi bídne a nuzně. Misijní práce byla namáhavá, neboť museli přemáhati nejen potíže, které jim činili lamové, ale i nepřázeň politických kruhů. Dostává se jim sice posily dalšími 8 misionáři, ale z dvanácti kněží, kteří r. 1735 přišli do Tibetu, zůstává jich na živu jen pět. Pět bratří na tak rozsáhlou a neschůdnou zemi jako je Tibet, je přece jen málo a proto představený Orasio della Pena nelituje námahy cesty a po čtyřiašedesáti letech pobytu v Tibetu vydává se na cestu do Říma, aby si vyžádal další spolupracovníky. R. 1783, ve věku 60 let, vydává se z Říma a za tři roky se s ním shledáváme opět ve Lhasse.

Po čtyřech letech jeho nového pobytu stávají se pány Tibetu Číňané, kteří nelibě nesou misijní činnost řeholníků. Všichni, kteří přišli zasévatí símě cirkve Kristovy, musí opustiti zemi. Opět putují misionáři mezi Lhassou a Katmandu, aby po sto letech noví misionáři nastoupili na jejich místa. Již při odchodu ze Lhassy je della Pena nemocen. Ve věku skoro sedmdesáti let nesnášel již dobře útrapy cesty, která jej přivedla do země, v níž třicetletý roky pracoval na vinici Páně. Poroučí duši svou Bohu a jest pochován v zemi, na jejíž spáse tolik pracoval.

Trvalo více než sto let, kdy přišli do Tibetu opět další

Myšlenka Posledního soudu vykouzila ze štětce Michelangelova na ohromné stěně Sixtinské kaple ve Vatikánu jednu z nejslavnějších maleb světa. Úžasnost, hrůza a velebnost Soudného dne líčí mohutnými a při tom dětsky prostými slovy sekvence »Dies irae« ze Mše za zemřelé. Je to píseň asi ze třináctého století, která vzácně básnicky a plasticky předvádí ohromené duši události Posledního dne. A právě její slova to byla, která nadchla největší hudební genie k jedinečným skladbám. Tak Mozarta, Cherubiniho, Verdiho, Berlioze a Dvořáka.

Podle nauky Církve katolické je skutečnost Posledního neboli Všeobecného soudu článkem víry. Všecka Vyznání víry hlásají, že Kristus při svém zjevení na konci světa bude konati soud nad živými i mrtvými. Ve starozákonním Zjevení se neobjevuje hned na počátku myšlenka Posledního soudu. Sice také podle starších biblických knih je Bůh všemohoucím a spravedlivým soudcem, který odsuzuje zlo potrestáním nebo zničením zločince. O konečném soudu však, který bude konán nad veškerým lidstvem a nad každým jednotlivcem o společném Soudném dnu, mluví se teprve u Proroků, zvláště pak u Daniela.

Daniel píše: »Hleděl jsem na to, až byly postaveny trůny a stařec velikého věku se posadil. Roucho jeho bylo jako sníh bílé a vlasy hlavy jeho jako čistá vlna. Trůn jeho byly plameny ohně, kola jeho hořící oheň. Ohnivá a dravá řeka vytékala z něho. Tisíce tisíců sloužily jemu a deset tisíckrát sto tisíců stálo před ním. Soud zasedl a knihy byly otevřeny.«

V Novém zákoně se hned od počátku zdůrazňuje jako důvod Posledního soudu i odměna pro spravedlivé, kteří po mnohém zneuznání a potlačování, která trpěli, mají být před celým světem ospravedlněni a vyznamenáni. Kristus pak sám s největším důrazem poukazuje na Soud, aby potěšil dobré a napomenul hříšníky. Praví: »Ne každý, kdo mi říká »Pane, Pane«, vejde do království nebeského, nýbrž kdo činí vůli Otce mého, jenž jest v nebesích, ten vejde do králov-

ství nebeského. Mnozí řeknou mi v onen den: »Pane, Pane, zdali jsme ve jménu tvém neprorokovali a ve jménu tvém mnoho zázraků nečinili?« A tehdy ohlásím jim: »Nikdy jsem vás neznal! Odejděte ode mne, pachatelé nepravosti!« Když mluví k Apoštolům o jejich budoucím poslání, říká: »A kde vás nepřijmou a neposlechnou řečí vašich, tu vycházejíce z domu neb města, stěste prach s nohou svých! Vpravdě pravím vám, že lehčeji bude zemi sodomské a gomorské v den soudný, než městu tomu!« Zatvrzelost zákoníků a fariseů odsuzuje slovy: »Muži ninivetští povstanou na soudě s pokolením tímto a odsoudí je, neboť učinili pokání na kázání Jonášovo, a hle, více než Jonáš jest tuto!« Královna jihu povstane na soudě s pokolením tímto a odsoudí je, nebo přišla od končin země, aby uslyšela moudrost Šalomounovu, a hle, více než Šalomoun jest tuto!« O svém příchodu k soudu praví: »Syn člověka zajisté přijde ve slávě Otce svého s anděly svými, a tehdy odplatí jednomu každému podle skutků jeho!«

V podobenstvích líčí Kristus, jak hříšníci budou na Soudu odděleni od dobrých jako plevy od pšenice, jako nemoudré panny od moudrých, jako špatné ryby od dobrých, jako host bez svatebního roucha od ostatních hostů, jako nevěrný služebník od věrného. Jednou přistoupili k Ježíšovi na hoře Olivetské v soukromí jeho učedníci a řekli: »Pověz nám, které bude znamení tvého příchodu a konce světa?« Ježíš jim vylíčil varovnými slovy zkázu Jerusalema i konce světa, a poté pravil: »Od stromu fíkového pak naučte se podobenství. Když ratolest jeho již omládne, a list vyrazí, víte, že blízko jest léto; tak i vy, když uzzíte všechny věci tyto, vězte, že blízko jest přede dvěmi. Vpravdě pravím vám: Nepomine pokolení toto, až se toto všecko stane. Nebe a země pomínou, ale slova má nepomínou.«

»O tom dni však a hodině neví nikdo, ani andělé nebesí, leč Otec sám. Ale jako bylo za dnů Noemových, tak bude i při příchodě Syna člověka. Jako to-

misionáři. Co nedovedla mocná páka obchodu a výhod z něj plynoucích pro obě zúčastněné strany, co nedokázaly snahy a zájmy politické, co se nepodařilo dobře zaopatřeným výpravám zeměpisců a badatelů, to podnikli a vykonali dva pokorní synové řádu Lazaristů, kteří s láskou v srdci a se slovy spásy na rtech prošli kraje, v nichž dosud nikdy nestanula noha Evropana. Dva neznámí a prostí mniši Huc a Gabet, špatně zásobení hmotnými prostředky, vydávají se na nebezpečnou cestu, pronikají do nitra Asie, aby dosáhli hlavního města Tibetu. Bydlí v černých stanech mongolských kočovníků, v kláštřích budhistických lamů, požívají s domorodými Mongoly a Tibetany stravu, nad kterou se obrací normální evropský žaludek, cestují stepí a pouštěmi, snášejí úmorná vedra v mongolských stepích a nesmírné zimy na zasněžených vrcholcích tibetských hor, den co den vzdorují všemu nebezpečí, a to vše jen proto, aby tisícům pohanských Tibetanů se dostalo znalosti slova Božího. V době Hucova příchodu do Číny zuří právě válka mezi Číňany a Angličany. Panovník říše nebes jest pokořen a nucen otevřít pět přístavů evropskému obchodu. Tím více ovšem brání vstupu Evropanů do vnitrozemí a Čína jest ještě více uzavřena. Všichni stoupenci císařovi i jeho odpůrci zbraňují Evropanům cestovati poněkud dále od pobřeží a proto i Huc s Gabetem mohou pronikati do středu Asie jen tajně a v převlečení.

Právě když Huc vstupuje na čínskou půdu, dochází jej smutná zpráva, že misionář Perboyre byl usmrcen

Číňany. Několik věřících posílá roucha a šat mučedníka do Kakaa. Huc jest ještě nováčkem v Číně, ale obléká na sebe roucho Perboyera a cestuje řídí čínskou. Den co den stýká se s Číňany, často sám pokládán domorodci za Číňana, takže s nimi srostl. Diví se sám, kterak uniká nástrahám a nachází v nebezpečí útulek u rozptýlených křesťanů. Huc zůstal několik let v Pekingu a pak stává se duchovním správcem malých, roztroušených osad křesťanských v Mongolsku. Při tom studuje v budhistických kláštřích mezi lámou a snaží se proniknouti do základů budhismu. V té době vzniká v něm i myšlenka podniknouti cestu do Tibetu za tím účelem, jak sám říká, »aby pověru, ovládající národy na vysočinách asijských, mohl poznati u samého zřídla.«

Huc nachází pomocníka v Gabetovi, který, ač starší, podvoluje se vedení Hucovu a stejně nadšen jako on, neváhá podniknouti obtížnou cestu do Tibetu.

Není to výprava, jaké jsme dnes zvyklí vidati, když některý z cestovatelů odchází do krajů neznámých nebo nebezpečných na výzkumy. Ani Huc, ani Gabet nemají dostatek finančních prostředků, aby mohli vypraviti karavanu a zásobiti se vším potřebným. Pokřtěný Mongol Samdadžemba jest jim sluhou a dva velbloudi nesou nejpotřebnější potraviny na dlouhou cestu. Několik pytlů pražené mouky, zvané dzamba, která smíchána s čajem nebo teplou vodou, je hlavní potravou cestovatelů. Trochu másla v měchu a čaj jsou vlastně vše, co kromě několika uncí stříbra má zabezpečiti misionářům zdar cesty do Tibetu.

tiž za oněch dnů před potopou jedli a pili, ženili a vdávali se až do dne, ve kterém Noe vešel do korábu, a nezvěděli, až přišla potopa a zachvátila všecky, tak bude i při příchodě Syna člověka. Budou tehdy dva na poli: jeden bude vzat a jeden zanechán. Dvě budou mlít ve mlýně: jedna bude vzata a druhá zanechána. Bďte tedy, nebo nevíte, v kterou hodinu Pán váš přijde. To pak vězte: Kdyby hospodář věděl, v kterou hodinu přijde zloděj, bděl by a nenechal by podkopati domu svého. Protož i vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kterou nevíte.«

(Dokončení.)

Dr. Antonín Vondráček

Kolébka, krb a kříž.

Písmo sv. bývá někdy velmi skoupé na slovo. Ale snad nikdy si neuvědomujeme tuto okolnost tak živě, jako o svátku sv. Rodiny. Věřící srdce přálo by si vroucně slyšeti co nejvíce podrobností ze skrytého života, jež trávil náš božský Spasitel v Nazaretě se svou Matkou a sv. Pěstounem, a zatím evangelium, když vylíčko ztrátu a nalezení dvanáctiletého Ježíše v jerusalemském chrámě, má o skrytém životě Páně pouze tato slova: »(Ježíš) odebral se s nimi (t. j. s Pannou Marií a sv. Josefem) do Nazareta a byl jim poddán. A matka jeho uchovávala všecka slova ta v srdci svém. A Ježíš prospíval moudrostí a věkem a milostí u Boha i u lidí.« (Luk. 2, 41).

Co všecko se asi skrývá za těmito prostými i kusými slovy! Zbožná mysl nahrazovala sice někdy nedostatky zpráv krásnými legendami, ale ty nemohou uspokojiti. Proto nezbyvá nic jiného, ale také nic přiměřenějšího, než představit si život sv. Rodiny zcela podle zvyklostí tehdejší doby, od níž se ani pro svou chudobu ani pro svou skromnost neodchyloval. Zahleďme se tedy na život sv. Rodiny v rámci doby a země, jež ji hostila, abychom i na naše rodiny dovedli se dívati křesťanskýma očima.

Prozřetelnost chránila své posly. Námahy cesty nedolaly předsevzatý úmysl, i když podryly Gabetovo zdraví. Po cestě, která trvala skoro rok, tříčlenná karavana dosahuje Lhasy, hlavního města Tibetu a sídla dalajlamova. Tibetané přijímají misionáře velmi vlídně a dokonce vladař, t. j. světský zástupce dalajlamův je zve do svého paláce, rozmlouvá s nimi, dává jim cenné pokyny a umožňuje tak poznati tibetský život do základů. Dovoluje jim usaditi se v městě a hlásati slovo Boží. Tak vzniká tu malá kolonie křesťanů, pro kterou misionáři zřizují kapli. Ale jejich misijní činnost nemá dlouhého trvání. Čínský vyslanec z politických důvodů pokládá činnost misionářů za nebezpečnou a dosahuje konečně toho, že Huc i Gabet jsou vypovězeni z Tibetu. Ale i vyslanec uznává jejich záslužnou činnost a dává jim bezpečný průvod, který by jim umožnil lehčeji zpáteční cestu. Cesta těchto dvou misionářů do Lhasy má význam nejen misijní, ale i geografický. Byli jedinými Evropany, kteří pronikli tak hluboko do života Tibetanů, do jejich náboženských i rodinných zvyků, že vypsání cesty, které nám Huc zanechal, jest nejlepší pramenem ke studiu zeměpisných otázek Tibetu a Mongolska. Většina cestopisů o střední Asii čerpá z Huca, který lépe než každý jiný Evropan zná tyto země, které ještě dnes jsou pro Evropany celkem nepřístupné. Hucova a Gabetova cesta jsou jednou z nejpozoruhodnějších cest, které kdy byly vykonány.

Základní barvy obrazu, jenž před našim duchovním zrakem vystává, jsou tyto: služba božskému Dítěti, vzájemná úcta a láska, modlitba a práce.

Veřejný život i právní řád stavěl na první místo sv. Josefa jako hlavu rodiny, pak nejblah. Pannu a potom dítě Ježíše, a toto pořadí bylo navenek vždy zachovááno. Ale uvnitř sv. Rodiny platilo jiné pořadí: nejprve božské Dítě Ježíš, pak jeho nejblah. Matka a potom pěstoun sv. Josef. Božské Dítě bylo oňnískem, k němuž směřoval celý život bl. Panny i sv. Josefa, všecky jejich práce a starosti, jejich láska i snažení. Ale také zdrojem, z něhož pramenilo všecko posvěcení jak tajemné, vše pronikající světlo, a všecka radost, jež jako vůně plnila chudičké prostory domku i všecky dny života sv. Matky i sv. Pěstouna.

K tomu pak — jak ani jinak nemohlo býti — spjata byla sv. Rodina poutem nejrůznější vzájemné lásky a úcty. Nejen k božskému Dítěti chovala bl. Panna a sv. Josef tuto lásku a úctu, ale i božké Dítě projevovalo nejkrásnějším způsobem svou lásku, úctu a poslušnost ke sv. Matce i k sv. Pěstounu. Přítomnost božského Dítěte, vzájemná láska a úcta vytvořily tolik duchovního štěstí, že před jejich prahem musila se zastaviti všecka lidská zloba, protože nikdy nemohla býti větší nebo silnější nežli štěstí, jež vládlo v chudé sv. Rodině. I její členové zakusili na sobě nejednou tíži života, hořkost posměchu a pohrdání, ale ovzduší jejich domova všecko nahradilo, zahojilo, vyvážilo.

Život před očima božského Dítěte a s Ním pod jednou střechou byl už sám o sobě ustavičnou modlitbou. Leč i kromě toho — jaká vroucnost dýchala ze všech soukromých i společných modliteb, z účasti v nazaretské synagoze a zvláště na slavných bohoslužbách v jerusalemském chrámě! Sotva lze vzpomenouti bez pohnutí, že bl. Panna učila božské Dítě počátkům modlitby, cvičila je v prvních projevech náboženských povinností — Dítě, jež samo bylo a je věčným a všemohoucím Bohem, jemuž se klaní všecko stvoření! — S jakými asi pocity přišivala bl. Panna na šat Ježíšův modrá vlákna s uzlíky jako znamení syna israelského, »aby se rozpomenul na všecka přikázání Boží« — ten, jenž je sám Bohem-zákonodárcem! Jak nevzpomenouti společných modliteb, snad na ploché střeše domku, s tvářemi, obrácenými k Jerusalemu pod jasnou oblohou noční nebo v šeru rodícího se dne, — nebo tichých rozhovorů o království Božím, jež se přiblížilo! A co asi prožívala celá svatá Rodina, když dvanáctiletý Ježíš ponejprv pokleknul na mramorové dlažbě jerusalemského chrámu a zaníceně se díval na kouř, vystupující se zápalných obětí velikonočních — On, »Beránek Boží, jenž snímá hříchy světa!«

Od modliteb a bohoslužeb dnů svátečních s rozjasněnou tvář obracela se sv. Rodina ku práci. Byla to nejen těžká tesařská práce sv. Josefa, ale i denní práce nejbl. Panny. S vysokou hliněnou nádobou na hlavě denně sestupovala ke studni, aby navázila a donesla pitné vody. Denně usedala u ručního mlýnku, aby namlela potřebné mouky, připravila chléb a prostou stravu, — udržovala chudičkou domácnost v největší čistotě a pořádku a zbylý čas věnovala předení ští, spravování šatu. Kolikrát asi usedlo božské Dítě u jejich nohou a mlčky hledělo na svou pracující Matku; někdy položilo otázku a pak naslouchalo jejímu vyprávění. Později pak se božské Dítě přidruží sv. Pěstouna, aby nejen Matce, ale i jemu pomáhalo a učilo se také tesařskému řemeslu. A když pak sv. Josef již zeslábnul a později zemřel, Syn Boží sám se opásal koženou zástěrou, chopil se náradí a pracoval denně, aby svaté jeho ruce také do mozolů

ztvrdly a jeho skráně také se zrosily potem. Vskutku — nemohlo býti většího posvěcení lidské práce nad to, že Syn Boží sám v chudobě a odříkání těžce pracoval.

Hle — toť chudý obrázek života sv. Rodiny. Kéž by se jen často nad ním zamyslyly i naše rodiny, aby podle něho i svůj život zařídily. Aby pochopily, že i jim je třeba hlavně tří věcí: k o l é b k y, k r b u a k ř í ž e.

K o l é b k y t. j. dáti život a výchovu dětem, jinak náš národ vymře. Jinak naše rodiny budou jak hluché klasy, a jedná-li se o bezdětnost úmyslně zaviněnou, pak to budou svatyně svatokrádežně vydrancované a znesvěcené zároveň, které budou svou studenou prázdnotou žalovati na ty, kdož věrolomně nedostáli svým povinnostem ani vůči Bohu-Stvořiteli, jenž je k otcovství a mateřství určil, — ani vůči svému národu, z jehož statků žili, ale k zajištění jeho budoucnosti ničím nepřispěli, protože životnou jiskru ve svých srdcích udušili.

K r b u teplého je třeba našim rodinám, jenž značí hřejivou vzájemnou lásku a úctu. Čím slabší jsou sluneční paprsky, tím více přibývá ledu. Tak je tomu i kolem nás. Čím méně je lásky v širokém světě, tím více jest jí třeba v rodinách, aby se zkrhla srdce jak hladová ptáčka mohla ohřát, žít, pracovat i zpívat.

A k ř í ž e je třeba jako znamení praktické zbožnosti, jež posvětí vzájemnou lásku, upevní věrnost a oddanost, podepře autoritu rodičů i úctu a poslušnost dětí, potěší a posílí, ano posvětí i nejvšednější úkony našich povinností. — Kříž je třeba jako znamení práce, jež není proklínána, nýbrž novažována za životelku i vychovatelku. — Kříž je třeba jako znamení trpělivého snášení všech těžkostí života, o jejichž tíži se věrná srdce vždy rozdělí, podpírajíce se navzájem a kryjíce pracujícíma rukama jak rozpjatými křídly život i budoucnost svých drahých dětí.

Tedy: do našich rodin kolébku, krb a kříž pod mocnou ochranou a podle příkladu sv. Rodiny, a pak se jistě splní vše, co Bůh od rodiny očekává.

Rozhlas.

(Hlídka katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

15. ledna, pondělí: 15.30—15.45 hod.: P. Dr. Kont. Miklák, CSsR: Svátky v latinské Církvi (III. část).

17. ledna, středa: 17.15—17.30 hod.: Emanuel Frynta: Dětská besídka: Význam českých pohádek a pověstí pro mládež (I. část).

19. ledna, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: Duchovní rozhovory pro muže.

21. ledna, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: P. Dr. Reginald Dacík, O. Praed.: Přednáška z křesťanské nauky: Zákon a jeho závaznost.

9—10 hod.: Slavná Mše svatá ze stoličního chrámu v Brně-Petrově.

10—10.10 hod.: prof. Karel Žák: Duchovní promluva na den.

22. ledna, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katol. života, duchovní četba.

24. ledna, středa: 17.15—17.30 hod.: Herma Novotná: Jaká má býti matka, aby dovedla vychovati syna-kněze.

26. ledna, pátek: 17—17.15 hod.: prof. Dr. Blažej Koukl: Poslání sv. Jana Boska.

28. ledna, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

7.45—8 hod.: Msgre Dr. Antonín Melka: Přednáška z křesťanské nauky: O hříchů.

8—8.30 hod.: Tichá Mše svatá z kaple učitelského ústavu ctih. sester Dominikánek v Olomouci-Řepčíně.

8.30—8.40 hod.: kaplan Alois Vašica: Duchovní promluva na den.

29. ledna, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Marie Štechová: Besídka mladých. Naše slavné ženy (I. část): Sv. Ludmila, duchovní matka Čechů a Moravanů.

31. ledna, středa: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. Konst. Miklák, CSsR: Svátky v latinské Církvi (IV. část).

2. února, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: Duchovní rozhovory pro ženy.

4. února, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: Prelát Msgre Dr. Antonín Melka: Přednáška z křesťanské nauky: O ctnosti.

8—9.30 hod.: Tichá mše svatá z děkanského kostela v Berouně s lidovým zpěvem.

9.30—9.40 hod.: Msgre Em. Žák: Duchovní promluva na den.

5. února, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katolického života duchovní četba.

7. února, středa: 17.15—17.30 hod.: P. Vavřinec Vodička, OSB.: Svatý Vojtěch (histor. předn.)

9. února, pátek: 17—17.15 hod.: Besídka mládeže (II. část). Em. Frynta: Význam českých pohádek a pověstí pro mládež.

11. února, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

9.45—10 hod.: P. M. Schaller, OSB.: Přednáška z křesťanské nauky: Úkoly a ctnosti ukládané v I. přikázání Desatera.

10—11 hod.: Slavná mše svatá z kostela Sv. Cyrila a Metoděje v Brně-Zidenicích.

11—11.10 hod.: Dr. Petr Lekavý: Duchovní promluva na den.

12. února, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Dr. A. Müllerová-Daňková: Půst v domácnosti.

14. února, středa: 17.15—17.30 hod.: Univers. prof. Dr. Josef Vašica: Svatí Cyril a Metoděj a jejich misijní dílo. (Historická přednáška).

16. února, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: Duchovní rozhovory pro jinochy.

18. února, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: P. M. Schaller, OSB.: Přednáška z křesťanské nauky: Hříchy pověry a nedovoleného kultu.

9—9.40 hod.: Tichá mše svatá s lidovým zpěvem z kostela Panny Marie v Hradci Králové.

9.40—9.50 hod.: Msgre Dr. Josef Burýšek: Duchovní promluva na den.

19. února, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katol. života, duchovní četba.

21. února, středa: 17.15—17.30 hod.: Dr. Augustín Uher: Dalimil (osobnost, doba). Liter. předn.

23. února, pátek: 17—17.15 hod.: Dr. Antonín Mores: Povinnost k národu a křesťanství.

25. února, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: P. M. Schaller, OSB.: Přednáška z křesťanské nauky: Magnetismus, hypnotismus, spiritismus.

9—10 hod.: Slavná mše svatá z kostela OO. Dominikánů v Olomouci (chorální).

10—10.10 hod.: Msgre Dr. František Cinek: Duchovní promluva na den.

26. února, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Marie Štechová: Besídka mladých. Naše slavné ženy (II.): Bl. Mlada z rodu Přemyslovců.

28. února, středa: 17.15—17.30 hod.: Univers. prof. Dr. Josef Vašica: Slovanská liturgie v období svatováclavském. (Histor. přednáška).

Jak jsou sledovány naše rozhlasové relace, svědčí tento posudek, uveřejněný ve velmi rozšířeném denním listu:

Z nedělního přenosu chrámové hudby (t. j. 7. ledna. P. r.) zaujala pozornost zvláště poprvé provedená D-dur mše od Bedřicha Dobrodinského, a to jak svou přirozenou zpěvností, tak i svým nekonvenčním pojetím, která se ovšem nijak nevymyká mezím liturgických požadavků. Při omezených provozovacích prostředcích, které předpisuje, dosahuje skladatel zpracovanost instrumentálních částí a vhodným odstupňováním částí vokálních velmi uceleného a také svou pravdivostí přesvědčujícího dojmu. Dílo dobře provedl hudební sbor chrámu sv. Václava v Nuslích, řízený Fr. Kryšpínem. (Národní Politika, 9. I. 1940.)

VE ŠLÉPĚJÍCH SV. VÁCLAVA.

Svatováclavská smírná adorace. Sestavil P. Alf. Daňha, CSsR. Cena 50 hal.

SVATOVÁCLAVSKÉ POHLEDNICE.

Máme na skladě tyto serie: Škréta (barokní), Aleš, moderní mistři. Cena 1 serie (10 kusů) K 2.50, pošt. zvlášť. Margold: Svatovítský velechrám. Serie 10 kusů K 5.— a poštovné.

Blažiček: Stará Boleslav a basilika sv. Jiří. Serie 9 kusů K 6.— a poštovné.

Zasílá Svatováclavská Liga v Praze IV., Hradčanské n. 8.

Z domova.

Záslužná práce. Svého času otiskli jsme v »Katoříku« zprávu z ciziny o činnosti zvláštního sdružení, které si obralo za úkol opravu křížů a soch světců ve farnostech. Ale i z našich krajů máme již podobné radostné zvěsti. Věstník farní osady jičínské »Český Ráj« oznámil před časem, že byly opraveny všechny kříže a sochy v jičínském okolí. Je to jistě záslužná činnost, neboť podle stavu a péče o tyto staré či novější pomníky zbožnosti, možno často usuzovati i na intenzitu života ve farnosti. Nyní dochází podobná radostná zpráva z farnosti Nová Huť pod Nižborem, ve vikariátě křivoklátském, kde pění farní Katořícké akce bylo opraveno 11 křížů, 2 obrazy a 1 socha. Při tom, kde bylo třeba, byly staré obrazy nahrazeny novými, pro kříže obstarány nové podstavky a provedena i úprava okolí. Celá tato obnova byla umožněna štedrou podporou p. továrníka ing. Fr. Rückla, který pro sousoší Tří svatých sám namaloval obraz Krista Pána. Matku Boží zobrazil nově sl. Květ. Hnilíčková, absolventka umělecko-průmyslové školy v Praze (která malovala též obraz sv. Blažeje); sl. O. Řihová z Prahy (dlíci v Nižboru na letním bytě), vytvořila pro toto skupení nový obraz sv. Maří Magdaleny. Též sochy, které stávaly dříve na mostě u stradonické cesty, budou nově postaveny u serpentiny k nižborskému kostelu. Otesání nových podstavků pro ně uhradil rovněž p. továrník ing. Rückl. Jakmile dovolí počasí, budou sochy osazeny. Všem svým příznivcům a podporovatelům, zejména váženému p. továrníku ing. Rücklovi, vzdává Katořícká akce zdejší farnosti upřímně Zaplať Pán Bůh! (Podle zprávy farního referenta Katol. akce v Nižboru V. Srpa).

Generální studium Dominikánů v Olomouci. Jak sděluje olomoucký »Našinec«, bylo řádové bohovědné studium Dominikánů v Olomouci povýšeno na t. zv. Studium generale, jež má právo udělovati titul lektora bohosloví. Studium generale mají jen některé veliké řádové provincie. Olomoucké studium jest jediné ve slovanských zemích, těšící se této výsadě. Nyní mohou v Olomouci studovati i bohoslovci ze zahraničí a nabývati titulu lektora.

LITERATURA.

Čechy a Morava jest název ilustrované revue, vydávané propagační společn. samosprávou. Dvojčíslo 3/4, vydané v prosinci m. r., je věnováno církevním památkám Čech a Moravy. V působilé grafické úpravě akademického malíře E. Frynty jsou tu reprodukovány naše význačné svatyně a jejich umělecké poklady. Všechny 32 stránek dvojčísla, ozdobeného na první straně velikým obrazem J. Em. Karla kardinála Kašpara, je nepřetržitý chvalozpěv na krásu našich svatyní. Praha s jezdeckou sochou sv. Václava ovšem vévodí, ale k ní důstojně se řadí Plzeň, Kolín, Doksan, St. Boleslav, Zlatá Koruna (zvlášť nádherná reprodukce), mimo mnoha jiných, zatím co Moravu důstojně reprezentují Brno, Olomouc, Třebíč, Hostýn, Sv. Kopeček, Velehrad, vedle četných ostatních reprodukcí. Malíř E. Frynta vbral šťastně typické ukázky jednotlivých slohů a vytvořil tak opravdu hodnotné dvojčíslo, které potěší každého přítele našich církevně-stavitelských památek, slovně doprovázených Dr. V. Renčem. Tisk Grafické Unie jak obvykle, vzorný. Nepatrná cena dvojčísla, ozdobeného na obálce obrázkem Pražského Jezulátka, umožní jistě každému opatřit si je. Zasilá administrace revue »Čechy a Morava« v Praze II., Svobodova ul. čís. 1. Cena 7 K. Vše doporučujeme!

České nebe. Napsal Václav Kašpar, úvodním slovem doprovází J. M. Dr. Method Zavoral, opat strahovský. Kniha, vyprávějící o životě, utrpení i slávě všech českých světců. Seznámíte se tu s postavami sv. Cyrila a Metoděje, sv. Václava, sv. Ludmily, poustevníka Ivana, opata Prokopa, sv. Vojtěcha, Anežky Přemyslovny, Jana Nepomuckého a všech ostatních českých svatých. Kniha vyličuje část kulturních dějin našich zemí, kde vzdělanost se vždy rozvíjela společně s vírou. Knihu o našich světcích bude každý čtenář čísti s vroucností a zaujetím. V nich nevystupuje jen sláva a velikost víry, v ní se také tato sláva a velikost křísí. Působivou složkou jest i obrazová část knihy. 79 ilustrací, které doprovázejí text, jsou reprodukcemi děl našich předních výtvarníků: J. Mánesa, M. Alše, J. Navrátila, V. Hynaise, J. V. Myslibeka, K. Skréty, P. Brandla a jiných, a vzorně doplňujících vyprávění autorovo. »Zdá se mi, že právem soudím, že není knihy časovější a pro nás všechen lid užitečnější,« tak poznamenává strahovský opat ve své předmluvě. Aby toto dílo mohlo se státi majetkem všech, vypsal na ně vydavatelství výhodnou subskripci platnou do 28. února 1940. Subskripční cena knihy o 360 str. s 12 hlubotiskovými přílohami 90 K, váz. v plátně 120 K, v polokůži 170 K. Po subskripci 110 K, váz. v plátně 140 K, váz. v polokůži 190 K. Vydalo nakladatelství Jos. R. Vilfmeck v Praze.

Václav Beneš Třebízský »Pomněnky.« Modlitební kniha věnovaná kdysi »dcerám českým«. Aby »Pomněnky« mohly

opět plniti své duchovní poslání, byly Msgrm Alfonsem Pryčem upraveny pro dnešní dobu, při čemž zůstal zachován výrazný ráz vtisknutý jim V. B. Třebízským. Nové vydání vyšlo v nakladatelství Kropáč a Kucharský v Praze. v pěkné grafické úpravě vázané a stojí pouze K 10.—.

Ročenka »Ustřední záložny lidové« byt nebyla určena pro knihkupecký trh, zaslouhuje pozornost, neboť svým uspořádáním líší se podstatně od obvyklých ročenek peněžních ústavů. Je dokladem, že i tisky tohoto druhu lze i při zachování hlavního jejich účelu, vypraviti zajímavě a vyhnouti se nudné jednotvárnosti. To se jejímu pořadateli Janu Janouškovi plně podařilo. Množství vhodně volených kreseb Alešových, jehož sv. Václav zdobí i obálku, zvyšuje jen její ladnost. Opravdu šťastný a zdařilý pokus o něco nového!

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Návštěva královských italských manželů u Svatého Otce byla prvou oficiální vladařskou návštěvou ve Vatikáně za pontifikátu Pia XII. Navštívil již sice Sv. Otec bývalý španělský král Alfons XIII. a císařovna Annamská, to však byly návštěvy soukromého rázu. Italský král přinesl Svatému Otci darem nádherný starobylý kalich. Navzájem věnoval Svatý Otec královně růženec ze zlata a drahokamů a králi, který je sběratelem mincí, úplnou sbírku starých vatikánských mincí.

Záhřebským světicím biskupem byl Sv. Otcem jmenován Dr. Josef Lach, universitní docent a pokladník Družstva Sv. Jeronýma. Nově jmenovaný biskup je 40 let stár a pochází z četné rodiny. Jeden z jeho bratří je rovněž knězem. Činnost Dr. Lacha nesla se vždy za cílem duchovního i tělesného blaha širokých lidových vrstev.

ZE SLOVANSKÉHO SVĚTA.

Jugoslaviie. Krásného a cenného díla dostalo se slovinskému národu koncem r. 1939, kdy vyšel šestnáctý a poslední svazek »Dějin Slovinského národa«. Dějiny začaly vycházet nákladem Družby sv. Mohorja v Celji r. 1909. Popud k tomu dal a prvních pět svazků napsal prof. bohosloví a stoliční kanovník Dr. Josip Gruđen. Po jeho smrti r. 1917 ujal se díla ředitel zemského musea v Lublani Dr. Josip Mal, který dějiny uvedeným šestnáctým svazkem dokončil. Je to veliká kulturní událost bratrského národa Slovinského, o kterou se vedle uvedených autorů zasloužilo i katolické nakladatelství a vydavatelství Družstva sv. Mohorja. Od srdce blahopřejeme našim bratřím Slovincům k tomuto dílu. — Uvedené družstvo dále vydalo knihu-román o selském povstání od Fr. Bevky »Pravica do življenja«, (Právo na život) a 14. svazek »Životopisů svatých« od Dr. Jakliče, v němž životu sv. Václava je věnováno 10 stran, nejvíce ze všech světců v tomto svazku.

Goričtí katolíci Slovinci v Itálii mají rovněž své nakladatelství zvané Goriška Mohorjeva družba, které loňského roku vedle kalendáře vydalo selskou povídku od Janko Kernsika »Testament« (Odkaz), knihu o osudech Napoleonových z pera Matije Novakové, pro děti historii rozpustilého opičáka zv. »Poredni Bobi« (Rozpustilý Bobi) a konečně líbezný výklad evangelia zvaný »Blagovest«.

Vánoční číslo rodinného obrázk. časopisu chorvatského »Obitelj« přineslo rozhovor chorvatské sochařky Míly Vodové, z něhož nejzajímavější je zjištění, že umělkyně vytvořila již 10 soch bl. Nikolý Taviliče, o jehož svatořečení Chorvaté usilují, umístěných v různých farních chorvatských chrámech a že pracuje pilně na dalších. První pomník tohoto blahoslaveného byl vytvořen pro františkánský chrám v Čuntiči.

Chorvatští básníci a povídkáři byli v roce 1939 velmi pilní. Arcibiskup Dr. Jan Ev. Šarič vydal sbírku básní opěvující synovskou lásku vůči otci, matce, Církvi a papeži zvanou »Nevenik«. Milan Pavelič, zemřelý v minulém roce, zanechal v knize »Pod okom Gospodnjim« řadu duchovních hymnů a písní, opěvujících krásu a velebnost Boží. Baltazar Vijolič ve své sbírce básní »Cvijet hrvatske krvi« opěvá bl. Nikolů Taviliče. V básních františkána Kašpara Bujase »Sa svjetiljkom u rukama« odráží se miliony duhovných paprsků a čar nebes padajících na život z věčnosti. Písně a žalmy z liturgického života a církevního roku přináší sbírka básní od Rajmundá Kuparea nazvaná »Pjesme i psalmi« O darech věčnosti pje mladý básník katolický Branko Klarič ve sbírce »Darovi vječnosti«. Sociální motivy obral si za předmět svých zpěvů básník Vinko Kos ve své sbírce »Vodopad«. Konečně pak mladý básník Stjepan Hrastovec otiskuje v časopise »Obitelj« prvou sbírku svých básní zvanou »Budna zemlja«. Z povídkářů se uplatnili Antun Hatasovič románem z prostředí slavonských zadrug »Bartol i Bara«, Luka Perinič románem ze života Istriie »Selo na obali«, Ante Jakšič románem ze selského života t. zv. šokačských Chorvatů »Šana se udaje«, Sida Košutaičová třetím románem z trilogie zagorského života, Dr. Josip Andrič črtami ze srémského života »Srijomske elegie«, cestopisem po Si-

Místo pro adresu:

cilii »Najlepší medu otokima« a dramatem ze selského prostředí »Ukleta srdce«. Dále vyšly dvě náboženské hry: od Vojmíra Čoriče »Gospodin zovo« a od Antuna Mataroviče »Daj, da Bode kraljevstvo Tvoje«. Novelist Branko Klarič představil se dvěma sbírkami básní pod názvem »Majčin grijeh«. Črty z válečného života obsahuje pak dílo »Krvava služba«, kterou ohlašuje prof. Petar Grgec.

Prastará chorvatská osada na Slovensku Hrvatski Grob u Bratislavi bude letošního roku oslavovati 350 let trvání. Toto výročí oslaví posvěcením nového chrámu, v němž bude i oltář bl. Nikoly Taviliče. Obřad posvěcení vykoná sám chorvatský metropolitní arcibiskup Dr. Stepinac, který za tím účelem přijede na Slovensko.

Z EVROPY.

Belgie. Stoleté narozeniny apoštola malomocných Patera Damiana de Veusters připadly počátkem ledna letošního roku. Bylo jich vzpomenuo četnými slavnostmi.

Finsko. Nad zemí »tisíců jezer«, jak je Finsko nazýváno, zavítala jittienka křesťanství v druhé polovině desátého století. R. 922 byl založen ve Walamo první klášter. Pokřesťanění země dalo se pokojnou cestou. Po 500 roků sdílelo Finsko jako součást Švédska, osudy této země. R. 1300 stalo se město Abo sídlem biskupa, jenž patřil pod pravomoc švédského arcibiskupa v Upsale. Prvým domorodým biskupem byl Magnus I., který dokončil stavbu biskupského kostela. Bl. Hemmig vytvořil r. 1352 statuta finské církve a provedl církevní nařízení lateránského sněmu o bezženství kněžstva. Finsko mělo i svoji vlastní liturgii a vlastní kalendárium světců. Koncem středověku bylo ve Finsku na 200 farností a několik klášterů Dominikánů a Františkánů. Rozkvětu církevního života učinila konec násilná reformace, při čemž byly katolické obřady nadále podrženy. Katolické biskupství rozšířeno ve 2 protestantská, k nimž během doby přibyla ještě 3 další. Teprve r. 1741 byla zákonem připuštěna i reformovaná církev evangelická a r. 1781 i ostatní křesťanská vyznání. Ani personální unie s Ruskem r. 1809 nezměnila podstatně niče ho na situaci katolické církve. Teprve zákon z r. 1869 dovozoval přestup od jednoho křesťanského vyznání ke druhému a po dvaceti letech, r. 1889 dostalo se katolické církvi plné náboženské svobody. Od r. 1921 je zaručena plná volnost všech finských občanů v náboženském ohledu. Katolíků je ve Finsku poměrně velmi málo a jsou to ponejvíce přistěhovalci (Němci, Poláci, Francouzové). Teprve v posledních letech množí se přestupy Finů a Švédů. Významnou konverzí byl přestup dcery finského polního maršála v. Mannerheima. Po vytvoření personální unie Finska s Ruskem v r. 1809 bylo střediskem katolíků Viipuri, k němuž v r. 1857 přistoupily Helsinky. V r. 1921 byl pro Finsko jmenován apoštolský administrátor J. Michael Buck, povýšený za dvě léta později na apoštolského vikáře. Je Holanďan z řádu N. Srdce Ježíšova. Ještě dnes má Finsko jen asi 1500 katolíků, rozdělených do čtyř farností: Helsinky, Viipuri, Terijoki a Abo. Domorodých kněží zatím není. Cizí kněžstvo pracuje však velmi obětavě, podporováno několika řeholnicemi. Vydává i dva časopisy, které jsou dvojjazyčné (švédsky a finsky). Finové vyznačují se příkladnou pohostinností a smyslem pro čest. Rozkvětu katolické církve stojí však v cestě mnoho předsudků, zvláště ve městech.

Holandsko. V Haagu vyšla nedávno ročenka Katolické ústřední kanceláře pro výchovu a vyučování. Katolické vysoké školství holandské je ještě ve vývoji. Holandsko má tři univerzity neutrální (Leyden, Utrecht, Amstěrďam) a jednu katolickou

(v Nymwegách), nesoucí jméno císaře Karla. Má 446 posluchačů, což je dosti málo. Universita je ještě ve stadiu výstavby. Chybí dosud fakulta lékařská a přírodovědecká.

Itálie. Mezinárodní liturgický sjezd připravuje se ve velikých rozměrech pro letošní rok v Miláně, a to jako součást oslav 1600 výročí narození sv. Ambrože. Protektorem sjezdu je kardinál-arcibiskup milánský Schuster z řádu sv. Benedikta.

Lucembursko. Jubilejní slavnosti lucemburského biskupství byly zakončeny o vánočních svátcích. V pastýřském listě vydaném před vánočními doporučuje biskup Msgr. Philippe Lucembursko ochráně Matky Boží a sv. Willibroda, apoštola země. Pastýřský list dotýká se i sociální otázky a věnuje vřelá slova útěchy a povzbuzení nezaměstnaným. Biskup vyzývá věřící, aby účinně pomáhali nezaměstnaným. Církev, která loni vydatně spolupracovala při řešení této ožehavé otázky, bude tak činiti i na příště. Nezaměstnaní a dělnický stav zaujímají prvé místo v srdci biskupově. Jím platí i jeho modlitby a za ně byla o vánočních obětována první Mše svatá. Biskup vyzývá konečně k modlitbám k sv. Josefu, patronu dělníků.

Portugalsko mělo nedávno den matek. Lisabonský kardinál-patriarcha, stejně jako druhé významné osobnosti země, ocenil význam matky slovy: Ctíti matku, toť příkaz samého Boha. Vzpomínka, věnovaná matkám o tomto národním svátku, je nám čestnou povinností, kterou radostně plníme. Ti, kdo mají ještě štěstí, že se mohou těšiti matčinou přítomností, necht' děkují Bohu za tuto milost a mají svoji rodičku v lásce a úctě. Ti, kdož ji již ztratili, necht' jí často vzpomínají v modlitbách, neboť modlitbou ji uctívají a současně pomáhají. Kardinálův projev otiskly portugalské listy na čelném místě.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

U někdejšího biskupa z Ugandy (Afrika). Pokračování.

Vidíte, pravil s úsměvem, tehdy, kdyby mi byli lékaři dovolili použití letadla, byl bych za 8 dní v Ugandě; tenkrát nebylo, bohužel, letadel.

V Rubaga již nezastihl P. Lourdela na živu. Mons. Hirth přijal ho den po svém svěcení a takřka hodil mladého misionáře do vody, aby se naučil plovati.

»V sobotu jsme tam dorazili. Následujícího dne byli všichni misionáři zaměstnaní a chyběl jeden, který by vykládal katechismus, a Mons. Hirth pověřil mne.«

»Ale, vždyť jste neznal ještě řeči!«

»Ó, mělo ano. Po cestě z dlouhé chvíle jsem se učil mluvnici, až jsem ji uměl zpaměti. Ztrávil jsem tedy noc studiem katechismu v řeči luganda. Druhého dne viděl jsem se obklopen pěti tisíci mladíky s puškami a kopími a jal jsem se mluvití řeči jako oni.

Mons. Streicher vypravuje podrobnosti ze svého misijního života s oběrstvující srdečností a jakýmsi humorným spodním tonem, jakoby šlo o dobré kousky, zatím co by bylo mluvití o hrdinských činech.

Po krátkém pobytu v Rubago odešel s jiným knězem a jedním bratrem, kteří právě přibyli z Evropy, na první místo v provincii Buddu do Villa-Maria, svého pozdějšího sídelního města biskupského.

Našel tam asi 50 křesťanů, kteří se chtěli ještě téhož večera zpovídati. Jelikož jeho společník neznal ještě řeči, musel je sám všechny až do noci vyslechnouti.

Téhož roku přišla válka se všemi možnými nesnázemi. Bylo nutno uprchnouti do Bukobe. Následujícího roku 1892 našli misionáři při svém návratu své domy spáleny. Malá karavana dvanácti mužů počala svoji práci ve Villa-Maria v nejvyšší chudobě.

»Měl jsem jedinou košili a jediné kalhoty, které jsem střídavě pral. Neměl jsem žádných bot, ale dá se choditi docela dobře v banánových listech, připevněných na nohy. Právě tehdy se rozhodl Mons. Hirth založiti seminář, čemuž jsem se vši rozhodností odporoval. Bylo nás jen dvanáct! Celý svůj čas jsme trávili ve zpovědnici a urovnáváním věčných sporů černochů. Kdo zde mohl ještě vyučovati na semináři? K tomu jsem byl představeným misie, který musil všechny živiti z hubených prostředků. Bylo tedy rozumné chtítí ještě stravovati seminaristy? Biskup měl plné porozumění pro mé obtíže, ale ukázal mi dopis kardinála Ledochowského, který obsahoval větu: »Misie, která je tak zralá, že dává mučedníky, musí býti tolik zralá, aby dávala kněze.« Řím promluvil, byl jsem přesvědčen a neznal jsem ve svém životě zdráhání.«

(Dokončení.)

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakáže, kvitovány.

GYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí čís. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. předplatné na celý rok i s poštovním zásilkou 6 K. - Číslo pošt. spořitelny Praha 208.401, čís. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvem pošt a telegrafů pod čís. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. - Dohlédací pošt. úřad Praha 11. - Vytiskla kniht. J. Bartl Praha VII., Korunovační 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

List Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník V. (XXII.) — V Praze dne 1. února 1940.

č. 3

Matko Boží neslycháno...

Těmi slovy začínáme jednu z nejkrásnějších písní mariánský: Očišťování Panny Marie — Hromnic. že 2. února připomíná nám Církev líbezný svátek mariánský: Očišťování Panny Marie, či Hromnic. Mariánská úcta pronikla takřka do krve našeho národa; někdy ochabovala, někdy rostla a kvetla a dnes se zdá, že rozpučí znovu v krásný květ, který přibude do věnce slávy českého lidu. Kéž by tato naše úvaha přispěla aspoň jako kapka životodárné rosy k osvěžení pukajícího poupěte znovuzrozené lásky k Rodičce Boží, oslavila Její milosrdné srdce a pohnula čtenáře k pokornému a účinnému vzývání pomoci Matky Páně. Kdo s plným pochopením zpíval jednou zmíněnou píseň mariánskou, tomu již začáteční slova její připomenou melodii a celou hloubku a krásu písně, srdce se zachvěje radostí a pokojem z bezpečné jistoty v účinnou pomoc Královny nebes. Vždyť v písní té opakujeme osvědčenou jen tisíckrát pravdu, že Matka Páně milostná nás slyší a naše prosby neoslyší, když se k Ní pevně přivineme a Ji budeme vzývat.

Ona, lásky zdroj a naše naděje v boji života, nám přispěje Svou pomocí. Je třeba, abychom k Ní, Matce božské milosti, se srdcem plným důvěry se obraceli a pak můžeme být jisti, že nás posílí a potěší v našem žalu, že nám Její útěcha setře každou slzu bolesti. Proto zpívejme co nejvroucněji: Ó, rač při mně vždycky státi, silná má jsi důvěra, v Tobě, Krista svatá Máti, milost září veškerá. Chceme býti prosti

hříchů, srdce nevinného a čistého, chceme následovati svého Spasitele a musíme býti Jemu, svému Bohu, věrni každým svým činem, celým životem. Musíme vytrvati až do posledního svého dechu a zvláště v hodině smrti, pravou kajícíností dojítí oduštění a žádoucí čistoty své duše, abychom bez bázně mohli stanouti před soudnou stolicí Boží. K tomu potřebujeme ochrany a pomoci milující Matky, jež zná nejlépe naše bolesti a strasti, jež zná potřeby našich duší a jež nejlépe je může přivésti do rukou milosrdného Boha. A tou je Matka lidského pokolení, Matka, která přinesla nový život, nového člověka, jež s nebes výšin září k nám, naše prosby slyší a vyslyší a k pokorným prosbám otvírá brány nebeské říše. Voláme-li: Otče náš, maně vystupuje před námi i zářící a jasná postava Matky Božího Syna, Ježíše Krista, který zaslíbil spravedlivým a kajícím hříšníkům věčnou radost kolem trůnu Otce. Proto i poslední sloka zmíněné mariánské písně vybízí nás ke vzývání Rodičky Boží, aby nám vyprosila milost státi se hodnými zaslíbení Kristových a věčného spolužití v blahých stanech nebeského Otce.

Milá nebes Královno a Matko veškerého milosrdenství, celý svět dosvědčoval a dosvědčuje stále, že ten, kdo v Tebe doufá a důvěřuje, nadarmo Tě nebude vzývat. Proto my k Tobě voláme, Tebe prosíme: oroduj za nás! Pod ochranu Tvou se utíkáme! Ty nás slyšíš a vyslyšíš naše prosby! Křišťan.

P. Dr. Jan Ev. Urban, OFM, provinciál:

Úkol muže.

Když stál sv. apoštol Petr v nádvoří kněžského domu a ujišťoval děvečku, že nezná Ježíše Krista, tu jistě nebyl mužem. Ale byl jím, aspoň jím začal být, když za chvíli plakal hořce nad svou zradou. Ano, uznati a odmítnouti upřímně chybu, je mužné. Jistě nebyl mužem Jidáš, když Krista zradil a když se potom místo nápravy oběsil. Víte dobře, jak si ještě stále představuje mnohý muž pravého muže. Víte, že se dnes má ještě stále za mužné, nejen dopouštět se mnoha chyb, ale dokonce jsou i muži, — a jen těžko se jim toto jméno dává, — kteří mají také za možné, stydět se za svou víru, zapřít Krista a při tom ještě svou nízkost vydávati za správnou a čestnou. Jsou i dnes muži, kteří myslí, že sebevražda je čestným koncem, když člověk něco zkalil a chce zmizeti od následků. Ale tu právě proti těmto mátohám a fantasiím předchozí doby vystupuje vždy jasněji jak potřeba, tak i krása muže, který jest plný nového života: Života rozumného, věrného, zodpovědného a opřeného ne o prázdné fráze, nýbrž o to, co jest dobré a správné podle Boha, podle nezměnitelného řádu Božího! Takovým se stal hned po seslání Ducha Svatého apoštol Petr: Vystoupil před obrovské množství lidu a kázal Ježíše. Před veleradou prohlásil, že více se sluší poslouchati Boha, než lidí. Jen slaboch trvá na svém, když chybil, ale muž pravdy přizná svůj omyl a poctivě jej napraví.

Nejsou takoví apoštolové, jako sv. Petr, Jan, věrný až pod kříž, Pavel, právě tak nadšený a hořící před poznáním Krista jako horoucí jeho apoštol v celém ostatním životě, — nejsou takoví mužové typickými vzory Vás, katoličtí mužové? — Vzpomínám na Vás, jak jsem Vás viděl na tolika místech naší vlasti, pod svou kazatelnou nebo při rozhovoru, a jak jsme všichni toužili ukázat pravdu a krásu Kristovu svým ostatním bratřím. A zrovna tak i nyní zase se obracím k Vám a připomínám Vám krátce, ale velmi důrazně zásady, které jsme si již mnohokrát řekli, ale které tak snadno se zavalí nebo jsou zavanuty denním životem. Vy sami, kteří toužíte po pevném životě podle Boha, sami víte, jak je nám smutno, že tak snadno upadají věčné zásady v nás v zapomenutí a jak nás stále strhuje to, co kolem nás víří a hlučí. Jistě mi tedy rádi věnujete několik minut, když Vám chci zase srdečně připomenouti, jak musíme my, muži Kristovi, dnes vypadat a žít!

Lidi mají všelijaké názory na katolického člověka: Buď si myslí, že jeho víra záleží v uznání a pochvale, postupu církve ve veřejném životě, nebo že klade víru v Boha v obřady a bezduché opakování slov modlitby, nebo, — a to v nejlepším případě, — že má zálibu v časté návštěvě kostela a mnohých modlitbách. Ze to vše jsou zcela druhotné a mnohdy nepodstatné složky katolického citění a života, ví sotva kdo. Jen si při tom vzpomeňme, jak všichni konečně i v jiných věcech soudíme podle vnějšího zjevu, který jest často vedlejší, a uznáme, že i zde se díváme na věc právě celou svou povahou vnitřní jen podle toho, co jsme tu a tam na někom, kdo katolicky věří, viděli! Jenže my katolíci právě i s těmito názory na sebe musíme počítati, protože nám mají mnoho co říci. Vzpomínám si, jak se říká, že jest kněžím mnohý odpůrce lepším duchovním rádcem, než jejich rádce nebo představený skutečný. Proč? Protože na nich vidí nedostatky lépe než přítel. A tak i zde! Jest asi i naší vinou částečně, že máme o sobě takové mínění! A proto si v takové době, kdy se v národě vracíme ke křesťanskému pro-

gramu, velice důrazně a jasně řekněme, že chceme především katolíky býti a ne jen je ze sebe dělati! A to jest? Že si musíme říci: Býti věřícím katolickým mužem jest úkol! Jest to úkol k Bohu a k sobě, právě tak, jako úkol k lidem kolem nás! Jak si to říkáme, tak to není často pravda! Totiž, že právě my muži jsme důslední. Ano, snad tam, kde chceme prosadit svou! Ale právě tam, kde jde o věci největší vážnosti a dosahu, — v poměru k Bohu a věčnosti, jsme slabší, než ženy! My totiž máme za něco pořádného jen to, co jest vidět! To jsou peníze, práce, úspěch! Ale protože Boha a duši a věčnost a krásu ctnosti není vidět, stydíme se, i když je vyznáváme, stydíme se před jinými hlásiti se k neviditelným velikostem, abychom nevypadali nějak méně věcní a méně silní! A zatím jest v tom právě, že neumíme vyznati neviditelnou krásu, více slabosti, než chceme! Proto tedy jest katolická mužnost úkolem! — Jsi-li muž, právě musíš jako muž státi věrně ke svému Bohu a ke svému Spasiteli! A stát k němu věrně není jen nějaký pobožný cit a skrytý povzdech, to jest dvojit! Státi k Bohu a Kristu věrně jest znáti ho a žíti cele podle svého přesvědčení! Znáti ho pravím. Bylo by hanbou, kdybychom měli něco věřiti a nevěděli dobře a důkladně, co v mé víře jest. Nevěděti, zda jest opravdu rozumná a stačí se postavit všem možným názorům svých odpůrců nebo zda takovou není! Jest mužné, znáti hluboce svou víru a její rozumnost, její platnost a potřebu na všech polích a ve všech směrech života. Čím více ji znáš, tím více ji miluješ. A čím ji více miluješ, tím jsi nucen lépe a cele podle ní žít! Katolický muž má mnoho čist o své víře. Ne nějaké laciné a jalové čtení, nýbrž to, co mu jeho pastýři, biskupové, doporučují a schvalují. K tomu máme dnes již množství velmi dobrých a na dobré úrovni stojících knih a časopisů. Ale jest nutno je dobře čísti, nehledati v nich jen to, co nás baví! Muž se snad umí přemoci a nepodlehne jen touze po zábavné četbě a nepřejde knihy a články poučné a vyžadující přemýšlení! A jaký pak jest to muž, když vyznává na jedné straně učení Krista Pána, učení nejvyšší čistoty a spravedlnosti a lásky a na druhou žije jako lidé bez něho! Zrovna tak nedbá Božích přikázání, zrovna tak dává přednost zisku před poctivostí, zrovna tak mluví hru-

Jubilejní rok Panny Marie ve Španělsku.

O vzniku proslulého poutního místa Panny Marie de la Pílar — »na sloupu« — v Saragoze, vypráví španělská legenda:

Když po seslání Ducha Svatého apoštolové se rozešli do světa kázati evangelium, byl svatý apoštol Jakub Starší poslán do Španělska. Před odchodem navštívil Matku Boží, aby si vyprosil Jejího požehnání pro svoje poslání. Slzy vytryskly z jeho očí, když se s Ní loučil a líbal Její ruku. Tušil, že Matičku svého Mistra na tomto světě již neuvidí. Maria povzbuzovala jej slovy: »Jdi, milý synu, a splň přikaz svého Pána! V onom městě, kde získáš nejvíce věřících, vystavíš chrám k mé poctě, jak ti ještě zjevím.«

Po dlouhé cestě dospěl z Jerusalema do Asturie, kde v městě Oviedu obrátil jednoho člověka. Prošel potom Kastilií, dostihl Arragonie, kde nejprve zavítal do města Saragozy. Zdržel se zde po několik dnů a obrátil osm lidí. Jednoho dne, pohroužen v modlitbu, uslyšel o půlnoci zpěv andělů, prozpěvujících: Zdrávas, Maria, milosti plná! Na to se mu zjevila Matka Boží na sloupu, neseném anděly, a pravila k němu: »Zde v Saragoze vystavíš kostel k mé poctě a u tohoto sloupu bude státi hlavní oltář. Sloup zů-

bě nebo bez ducha odpuštění a lásky o svých nepřátelech, zrovna tak mluví dvojsmyslně, směje se zbaběle vtípům bez studu, miluje lež a pomluvy nebo nemá pevného a upřímného charakteru, jako mohou mítí ti, kteří nevyznávají učení a víru o nutnosti jedné nezměnitelné pravdy a zákona Božího? A zase s druhé strany si nesmíme my sami představovati dobrého katolíka jako člověka slabé vůle, stále slabošsky ustupujícího, jako by to bylo pokorné a křesťanské, neřící statečně pravdu a nehájící její právo. To jest tedy aspoň v celku a zásadně postoj, jaký musí mítí katolický muž ke svému okolí.

Ovšem, na to dejme zvlášť pozor! Katolické přesvědčení není jen vyznavačství a pro vyznávání. Jest nade vše pro Boha a pro jeho slávu v lidské duši. Sláva Boží konečně není zde na zemi v ničem jiném, než v lidské duši. A v čem spočívá? Jak mnohý to neví! Spočívá v tom, že ve své celé duši v Krista Ježíše a jeho slovo upřímně věřím. A že z víry potom Krista celým životem, slovem i každým skutkem a každým okamžikem a ve všem miluji! Věrně miluji, to jest tak, že ho nikdy nezradím za žádný jiný úspěch nebo výkon! Že jeho vůle a zákon jeho a církve svaté jest mi nade vše!

A vyrůstati v takové muže a státi ve společnosti jako takový muž, jest skutečně úkolem!

Proč, pravím, úkolem? Protože Bůh má v lidstvu své úmysly. Jak by jich neměl! A ti, kdož ho poznali a kdož ho milují, jsou povinni tyto úmysly vzítí za své a pomáhati jim! A jsou to úmysly tak dobré, tak správné, tak krásné, že i ti, kdož jich nepřijímají, nemohou neuznati, že by vedly k nejlepšímu životu. Ne-ní totiž sporu o tom, že by zákon a duch Kristův nevedly k dokonale dobrému a klidnému lidskému životu, ale spor jest v tom, jak se k těmto zásadám opravdu dostati a jak je lidstvu vštípati, aby podle nich žilo!

Nuže, muži Kristův! Ty jsi zde a máš Kristovo slovo a víru v ně! Ty jsi tedy zde, abys mezi jinými ukazoval celou svou osobností, co to jest, Kristus v člověku a v lidstvu! To je úkol! Jiní lidé, sebe silnější, mají své názory a své naděje. Ale ty jim mohou dojít, mohou je zklamat. Mohou ztratit svou sílu a odolnost!

Ale ty máš svou sílu ne v sobě. Ty ji máš v živém Bohu! Ty doufáš ne v lidské cesty. Ty víš, že vše řídí Bůh! Tvá naděje nemůže nikdy dojít, i když se všechny naděje řítí, tvá láska nemůže nikdy dopracovat, protože ty vždy můžeš dále a bez konce čerpat lásku ze Srdce Kristova! Tvá statečnost nemusí mít dna, protože až všem dojde v útrapách života, ty máš nekonečný zdroj jistoty a síly v Bohu a kříži!

Nuže, drahý můj příteli, jest tomu u tebe tak? Jest tvá víra a láska a naděje taková?

Sama ze sebe ne! Proto ji musíš žít! A jako přesnou radu pro vzrůst v katolického muže, schopného, nepřemožitelné a radostné jistoty z Boží vůle a z Boží lásky, kladu ti na srdce dvojí: Syť svou duši slovem a životem! To chci říci: Velmi mnoho čti a studuj věčné pravdy, a velmi často přijímej Tělo Páně ve svatém přijímání! To jest slovo a život! Jedno dává víru, druhé dává život, jedno sílí mysl, druhé živí sílu. Pamatuj, bez těchto dvou pomoci v dnešní a budoucí době nevydržíš!

A potom, staň se apoštolem pravdy Kristovy tím způsobem, jak tě k tomu volá církev svatá! Pomáhejme své církvi, která jest živým Tělem Kristovým v nás a my v ní, hlavně vedle plného křesťanského příkladu také slovem a činem lásky a pomoci, kde jen můžeme. Každý katolický muž má býti rozsévatelem dobra, nikdy zla! Dobra podle Boha a Krista Pána. Nic se nedívejme a nepočítejme, že jest nás málo, jak v poměru k mužům, neznajícím Krista Pána, tak v poměru k ženám! Již jste viděli, že jest na příklad vynikajících učenců celá spousta nebo že jest jich více než lidí neučených? Jistě ne! A ještě těžší jest býti věřícím mužem, než učencem. Jak by nás tedy mohlo býti mnoho? Jest možno, aby dnes muži raději vyznávali zdrženlivost, mírnost, rozumnost, laskavost, střídmost, pravdu, — než opak? Jistě jest toto snadnější! A tak se nedívejme, že nás nemůže býti velké množství. Ani nechtějme, aby katolíků bylo najednou mnoho! Jak pak by se mohli lidé za noc přeměnití ve svých dosavadních zásadách a životě? A jak by taková víra byla upřímná a pravdivá?

Tisknu Vám srdečně ruku, moji milí muži bratří, a vyprošuji Vám radostnou víru a žádám Vás, abychom se

stane zde až do konce světa a obyvatelé tohoto města budou vždy příkladnými křesťany.«

O působení sv. Jakuba ve Španělsku, které zbožné podání klade do r. 40 po Kr., bylo psáno mnoho pro i proti. Přivrženci tradice odvolávají se na svědectví sv. Jeronýma, ač nejstarší zpráva, týkající se mariánské úcty v Saragoze, je teprve z roku 1155. Jisto však je, že Saragoza je nejstarší křesťanskou obcí španělskou a po staletí nejoblíbenějším mariánským poutním místem, spojeným nerozlučně s dějinami země a katolictví ve Španělsku.

1. leden r. 1940 byl vstupním dnem do jubilejního roku Saragozy. Desetitisíce věřících proudily ke katedrále a naplnily brzy přilehlé ulice i náměstí před poutním chrámem. Uderem dvanácté hodiny na rozhraní starého a nového roku, zazářila katedrála v plném jasů a rozezvučely se její zvony, k nimž za nedlouho připojily se zvony ostatních kostelů saragozských. Církevní slavnosti v katedrále byli přítomni ministr vnitra Suner, ministr výchovy a národního vzdělání, státní sekretář tiskového a propagačního ministerstva, guvernér toledský, starostové všech velkých španělských měst a četní arcibiskupové a biskupové. V katedrále pronesl ministr vnitra poselství k národu, které přenášely všechny španělské roz-

hlasové stanice: »Španělové celého světa, vy, kteří obýváte svoji otčinu, vy, kteří dlíte za mořem, i vy, bratrské národy, patříci k našemu jazykovému společenství, katolíci celého světa: Dnes začínáme milostivé léto, oslavujeme 1900letou památku zjevení Přesvaté Panny svatému apoštolu Jakobovi na březích Ebra. Před 1900 roky počali první křesťanští Španělové budovati první mariánskou svatyni křesťanského světa. Je to místo, na němž jsme dnes shromážděni, začínajíc mariánský jubilejní rok, seskupení kolem sloupu, posvěceného stopami Nejsvětější Panny. Kéž Matka Boží vezme Španělsko pod Svou mocnou ochranu a žehná výstavbě naší drahé vlasti!« Katedrála Naší Paní del Pilar byla dekretem španělské vlády prohlášena za národní svatyni. Dnešní basilika je baroková stavba z druhé polovice 17 století. Hlavní, 19 metrů vysoký oltář, je mistrovské dílo Formentova. Basilika má dvě kopule, vyzdobené malbami Goyovými. Založení Saragozy spadá již do doby před Kristem. R. 712 po Kristu dobyli města Maurové a Karel Veliký marně je obléhal. Teprve r. 1118 dobyl Saragozu Alfons I. Arragonský a učinil ji hlavním městem svého království, připojeného za Ferdinanda V a Isabelly ke Kastilii. Dnes má Saragoza 180 tisíc obyvatelů. Kk.

za sebe modlili k Pánu, aby náš život přinesl Bohu vše, co jeho věčný úmysl od nás očekává, od každého, i ode všech mužů našeho věku.

P. Marian Schaller, O. S. B.:

Všeobecný soud.

(Dokončení.)

Naposled připojuje Kristus mohutný popis o rozdělení nepřehledných zástupů vzkříšených a o konečném soudu nad spravedlivými i nespravedlivými:

»Když pak přijde Syn člověka ve své slávě a všichni andělé s ním, tu posadí se na slavný trůn svůj, a shromáždění budou před ním všichni národové. I rozdělí je od sebe, jako pastýř odděluje ovce od kozlů, a postaví ovce po své pravici, kozly pak po levici. Tehdy král řekne těm, kteří budou na pravici jeho: »Pojďte, požehnaní Otce mého, vládněte královstvím připraveným vám od ustanovení světa; neboť lačněl jsem, a dali jste mi jísti; žíznil jsem a dali jste mi pít; hostem jsem byl a přijali jste mě; nah jsem byl a přiodělí jste mě; nemocen jsem byl, a navštívili jste mě; v žaláři jsem byl, a přišli jste ke mně.« Tu odpoví jim: »Kdy jsme tě viděli jako hosta a přijali jsme tě, anebo nahého a přiodělí jsme tě? A kdy jsme tě viděli nemocného neb v žaláři a přišli jsme k tobě? A král odpovídaje řekne jim: »Vpravdě pravím vám: Pokud jste to učinili jednomu z nejmenších těchto bratří mých, mně jste učinili.« Potom řekne i těm, kteří budou na levici: »Odejděte ode mne, zločecí, do ohně věčného, který jest připraven ďáblu a andělům jeho. Neboť lačněl jsem, a nedali jste mi jísti, žíznil jsem, a nedali jste mi pít, hostem jsem byl, a nepřijali jste mne, nah jsem byl, a nepřiodělí jste mne, nemocen a v žaláři jsem byl, a nenavštívili jste mne.« Tu odpoví také oni jemu: »Pane, kdy jsme tě viděli lačného nebo žíznivého neb jako hosta neb nahého neb nemocného neb v žaláři, a neposloužili jsme tobě?« Tehdy odpoví jim: »Vpravdě pravím vám: pokud jste to neučinili jednomu z nejmenších těchto, ani mně jste neučinili.« I půjdou tito do trápení věčného, spravedliví pak do života věčného.«

Zbývá ještě zodpovědět otázku, jaké jsou důvody pro to, že se na konci světa bude ještě konati soud nad všemi v přítomnosti všech, když už každý v hodinku své smrti předstoupil před svého Soudce a z jeho úst zaslechl konečný soud nad sebou?

Konání všeobecného Soudu především přispívá k větší slávě Boží. Před celým světem má býti nad slunce zřejmé, s jakou moudrostí Bůh tento svět stvořil a řídil. Před zraky všech bude patrné, proč to neb ono se stalo, jakým způsobem dosáhl Bůh svého cíle. Nebe, země i peklo plnily buď dobrovolně nebo proti své vůli jen to, čeho Bůh chtěl dosáhnouti. Zvláště nám pozemšťanům není vždy patrné, proč se mnohé věci dějí, uzříme však v hodinu Soudu, že všecko musilo sloužit slávě a cti Boží.

Před zraky celého shromážděného světa bude patrné, s jakou dobrotivostí, shovívavostí a s jakým milosrdenstvím se Bůh k nám tvorům skláněl. Jeho naprostá spravedlivost bude zřejmá nad jednotlivci i společnostmi. Všichni na sobě i na druhých spatříme, že Bůh nezapomněl ani na jednu naši myšlenku, byť byla sebe tajnější, na žádný skutek a na žádné slovo. Do posledního haléře bude všecko vyrovnáno a splaceno, což budou s plesáním dosvědčovatí nebesané.

Kdo bude soudit?

Soudcem bude bohočlověk Ježíš Kristus, podle Evangelia svatého Jana, kde stojí: »Otec nesoudí nikoho, ale veškeren soud dal Synu, aby všichni ctili Syna! A dal mu moc konati soud, poněvadž je Syn člověka.« Důvodem k tomu je, aby bylo oslaveno lidství Pána Ježíše, které trpělo takové ponížení za spásu lidstva. Při Posledním soudu se mu má dostati veřejného triumfu, nejslavnějšího ozřejnění jeho konečného vítězství nade všemi jeho protivníky.

O místě konečného Soudu ničeho nevíme. Židé a Turci jsou přesvědčeni, že se bude konati v Josafatském údolí před Jerusálemem. Mnozí z nich se tam dávají pochovávat, jak je zřejmo z tureckých a židovských náhrobků v těch místech. Domnívají se, že si tak ušetří cestu k Soudu.

Dej Bůh, abychom zaslechli jednou blažená slova, která nás vybídnu, abychom odešli do radosti věčné!

P. E. Mysliveček, CSsR.:

Nebe.

Nebe — ráj. Slovíčka tak často a přece v tak různém smyslu užívaná. Avšak, ať už jsou chápána tak či onak, značí vždy vrchol štěstí a blaha.

Pro nás, křesťany, má ovšem slovo nebe zvláštní význam: Připomíná nám věčnou odměnu po smrti. Kristus nám totiž nebe tolikrátě přislíbil a o něm mluvil. Na příklad svým apoštolům pravil před svým umučením: V domě Otce mého jest příbytků mnoho . . . jdu, abych vám připravil místo abyste i vy byli, kde jsem já. (Jan 14, 2, 3.)

Různě se staví lidé k tomuto křesťanskému nebi. Jedni kladně, druzí je s posměchem odmítají. Činí tak tito druzí právem? — Kristus mluví ještě o jiné odměně po smrti, o věčném trestu. Že tomu se mnozí lidé vzpírají, to chápou (třeba jim toho neschvalují), ale když slíbenou odměnu odmítají, zdají se prozrazovatí málo dobré vůle a mysl oddanou hmotě. Buď neuznávají vůbec života posmrtného, anebo nevěří v Krista-Boha. Život posmrtný však žádá naše nesmrtná duše a božství Kristovo dokazují evangelia. Víra v nebe jest vlastně věrou v Boží Prozřetelnost, věrou ve vyrovnání nesrovnalostí života. Proto se s myšlenkou na nebe setkáváme u všech národů všech dob.

My křesťané stavíme svou víru v nebe na výrocích Kristových. Pán mluvil o něm tolikrátě. Nazývá je nebeským Jerusálemem, městem Božím, životem věčným.

Co je tedy to Kristovo nebe?

Myslíme jím určitý prostor. Kristus Pán aspoň třikrát mluví o nebi jako o místě, kde jsou shromáždění spravedliví:

Kde je nebe, nevíme. Scholastikové ve středověku si představovali nebe nad hvězdami. To bylo jejich soukromé mínění, nikdy však to nebylo učením Církve, tím méně článkem víry.

V čem záleží blaženost v nebi?

Těžko si ji přesně představíme. Jen víme, že podstata radosti v nebi je patření na Boha. Kristus ve své velekněžské modlitbě (Jan 17, 3) dí: To pak jest život věčný, aby poznali tebe, jediného pravého Boha a toho, jehož jsi poslal, Ježíše Krista. Apoštol Pavel srovnává pak naše nynější poznání Boha s oním v nebi a praví: Nyní patříme skrze zrcadlo v záhadě, ale tehdy tváří v tvář, nyní poznáváme částečně, ale tehda poznám úplně, jakož i úplně poznán jsem. (1. Kor. 13, 12.) Toto přímé poznání Boha uspokojí dokonale ro-

zum v nejdůležitější záhadě životní a toto nazírání stane se zdrojem poznání i ostatního tvorstva, neboť Bůh je zdrojem vši existence. Toť radost ducha. Než i tělo bude v nejušlechtlejším smyslu odměněno. Celý člověk (duše i tělo) trpěl, proto i celý člověk bude odměněn. V nebi není žádného utrpení, jak ujišťuje apoštol Jan a jak již v sobě obsahuje název, jež Kristus nebi dává: radost.

Přesného obrazu o radosti nebeské v Písmě nemáme. Proto je zbytečno namáhat svou fantasií. Pokusil-li se kdy někdo o to, má jeho představa cenu pouze lidskou. Ale ostatně ani nejbujnější fantasmie nevystihne správně radost vyvolených, vždyť v nebi odměňuje sám Bůh, jenž má víc než rozdal. Je-li svět viditelný tak krásný, oč krásnější bude onen. Právem proto volá sv. Pavel: Ani oko nevidělo ani ucho neslyšelo ani na srdce lidské nevstoupilo, co Bůh připravil těm, kteří ho milují. (1. Kor. 2, 9.)

A vrcholem této radosti je jistota vyvolených, že jí nikdy nepozbudou. Kristus mluví o životě věčném, o stanech věčných a ujišťuje, že v nebi ani mol poklad nekazí ani se zloději nepřibližují. Případně dí sv. Augustin pěknou hříčkou slovní: Co bude na konci bude bez konce.

Kdo může očekávat tuto odměnu? Dle Krista Pána ten, kdo plní vůli Otce nebeského: Chceš-li vejít do života, zachovávej přikázání. (Mat. 19, 17.)

Kristovo nebe — slíbené nebe je věčným posilou v utrpení a odříkání. Nevěřícím jest k úsměšku: Nechceme nebe po smrti — kdo ví, co pak bude — chceme nebe na zemi a my si je též uděláme. Tyto věty jsou charakteristické, zvláště pro léta poválečná.

Nebe na zemi! Tolik let stavěli lidé za velmi výhodných okolností nebe na zemi a výsledek? — Ale připusťme, že přece užili. V čem však to nebe na zemi záleželo? Ve chvílkových požitcích všeho druhu.

Jeden zachytil více, druhý méně. Ale že to bylo tak chvílkové, už proto to nebylo nebe. A nevystřídaly je chvíle, ba snad týdny a měsíce utrpení, rozervanosti a zoufalství — zaviněné právě těmi požitky? Ironie života: Nebe připravilo peklo . . . Nebe na zemi. A nemívá mnoho lidí nebe na úkor druhých? Co nám o tom praví všechny ty krize posledních let: sociální, krize manželství, populační, hospodářská . . . ? Mnozí hlasatelé nebe na zemi povzdechnou někdy: Jak by mohli být lidé na světě šťastní, kdyby jeden druhému život neztrpčoval. Ach škoda jen, že je v tom to kdyby . . . A začnou lidé v příštích klidnější letech zase stavět své nebe na zemi? Zdaří se ten pokus? A co jestliže zase ne? — Pak, ano i bez pak bude rozumnější zajistiti si křesťanským životem ono nebe Kristovo. Život letí. - - Sice přijde zklamání a co bude na konci, bude bez konce

Rozhlas.

(Hlídky katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Program katolického vysílání pořádaného péčí Katolické akce:

2. února, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: Duchovní rozhovory pro ženy.
4. února, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8.45—9 hod.: Prelát Msgre Dr. Antonín Melka: Přednáška z křesťanské nauky: O ctnosti.
9—9.30 hod.: Tichá mše svatá z děkanského kostela v Berouně s lidovým zpěvem.
9.30—9.40 hod.: Msgre Em. Žák: Duchovní promluva na den.
5. února, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katolického života duchovní četba.

7. února, středa: 17.15—17.30 hod.: P. A. Opasek, OSB., převor: Svatý Vojtěch (histor. předn.).
9. února, pátek: 17—17.15 hod.: Čtvrthodinka pro mládež (II. část). Em. Frynta: O moudrosti pohádek.
11. února, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
9.45—10 hod.: P. M. Schaller, OSB.: Přednáška z křesťanské nauky: Úkoly a ctnosti ukládané v I. přikázání Desatera.
10—11 hod.: Slavná mše svatá z kostela Sv. Cyrila a Metoděje v Brně-Židenicích.
11—11.10 hod.: Dr. Petr Lekavý: Duchovní promluva na den.
12. února, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Dr. A. Müllerová-Daňková: Půst v domácnosti.
14. února, středa: 17.15—17.30 hod.: Univers. prof. Dr. Josef Vašica: Svatí Cyril a Metoděj a jejich misijní dílo. (Historická přednáška).
16. února, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: Duchovní rozhovory pro jinochy.
18. února, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8.45—9 hod.: P. M. Schaller, OSB.: Přednáška z křesťanské nauky: Hříchy pověry a nedovoleného kultu.
9—9.40 hod.: Tichá mše svatá s lidovým zpěvem z kostela Panny Marie v Hradci Králové.
9.40—9.50 hod.: Msgre Dr. Josef Burýšek: Duchovní promluva na den.
19. února, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katol. života. duchovní četba.
21. února, středa: 17.15—17.30 hod.: Dr. Augustin Uher: Dalimil (osobnost, doba). Liter. předn.
23. února, pátek: 17—17.15 hod.: Dr. Antonín Mores: Povinnost k národu a křesťanství.
25. února, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8.45—9 hod.: P. M. Schaller, OSB.: Přednáška z křesťanské nauky: Magnetismus, hypnotismus, spiritismus.
9—10 hod.: Slavná mše svatá z kostela OO. Dominikánů v Olomouci (chorální).
10—10.10 hod.: Msgre Dr. František Cinek: Duchovní promluva na den.
26. února, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Marie Štechová: Besídka mladých. Naše slavné ženy (II.): Bl. Mlada z rodu Přemyslovců.
28. února, středa: 17.15—17.30 hod.: Univers. prof. Dr. Josef Vašica: Slovanská liturgie v období svatováclavském. (Histor. přednáška.).
1. března, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: Duchovní rozhovory pro dívky.
3. března, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
9.45—10 hod.: P. M. Schaller, OSB.: Přednáška z křesťanské nauky: Hříchy nenábožnosti a neúcty k Bohu.
10—11 hod.: Slavná Mše svatá z basiliky sv. Václava v Praze na Smíchově.
11—11.10 hod.: Dr. Antonín Vondráček: Duchovní promluva na den.
16—16.50 hod.: Pobožnost ke cti bl. Anežky v klášteře na Františku v Praze.
4. března, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katolického života, duchovní četba.
6. března, středa: 17.15—17.30 hod.: Dr. Bohuslav Roztočil: Legenda o sv. Kateřině. (Literární přednáška).
8. března, pátek: 17—17.15 hod.: Emanuel Frynta: Čtvrthodinka pro mládež: O moudrosti pohádek. (III. část).
10. března, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8.45—9 hod.: Msgre Josef Bouzek: Přednáška z křesťanské nauky: Uctívání nebo zneuctívání Boha vzýváním nebo zneužíváním svatých jmen.
9—9.40 hod.: Tichá Mše svatá s lidovým zpěvem z kaple arcibiskupského gymnasia v Praze-Bubenči.
9.40—9.50 hod.: P. Jan Hrubý, TJ., profesor: Duchovní promluva na den.
11. března, pondělí: 15.30—15.45 hod. J. Pivonka: Sláva olomouckého dómského sboru.
13. března, středa: 17.15—17.30 hod.: Univers. prof. Dr. Josef Vašica: Slovanská liturgie v období sázavském. (Histor. předn.)
15. března, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: O potřebě duchovní četby.
17. března, Květná neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
9.45—10 hod.: Msgre Josef Bouzek: Přednáška z křesťanské nauky: Uctívání nebo zneuctívání Boha náboženskými sliby.

10—10.30 hod.: Mše svatá a pašije z chrámu Panny Marie Sněžné v Praze II.

11.30—11.40 hod.: Msgr. Em. Žák: Duchovní promluva na den.

18. března, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katolického života — duchovní četba.

20. března, středa: 17.15—17.30 hod.: Dr. Antonín Kříž: Tomáš ze Štítného. (Literární přednáška.)

21. března, Zelený čtvrtek: 9—10 hod.: Mše svatá a obřady Zeleného čtvrtku z dómu sv. Václava v Olomouci.

22. března, Velký pátek: 8—9 hod.: Obřady Velkého pátku z kostela OO. Dominikánů v Olomouci.

17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban: Velkopáteční úvaha.

Večer: Duchovní hodinka z chrámu Křižovníků v Praze I. (Hodina bude ještě oznámena.)

23. března, Bílá sobota: 8—9 hod.: Mše sv. a nešpory z kolegiálního chrámu sv. Mořice v Kroměříži.

16—17.20 hod.: Slavnost Vzkříšení z dómu v Brně-Petrově.

24. března, neděle, Hod Boží Velikonoční: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

9.15—9.30 hod.: Msgr. Josef Bouzek: Přednáška z křesťanské nauky: Uctívání nebo zneuctívání Boha přísahou a zapřísaháním. 9.30—10.30 hod.: Slavná Mše svatá z kostela OO. Kapucínů v Třebíři-Hejkově.

10.30—10.40 hod.: P. Gaudenc Kašík, OMCap.: Duchovní promluva na den.

25. března, pondělí Velikonoční: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: J. M. nejdp. Dr. Bohuslav Jarolímek, O. Praem., strahovský opat-koadjutor: Duchovní přednáška.

11.20—11.30 hod.: P. Dr. S. Braito, O. Praed., Duchovní promluva na den.

11.30—12 hod.: Tichá Mše sv. s lidovým zpěvem z kostela Panny Marie před Týnem v Praze.

27. března, středa: 17.15—17.30 hod.: Universitní prof. Dr. Josef Vašica: Slovanská liturgie v klášteře emauzském. (Historická přednáška.)

29. března, pátek: 17—17.15 hod.: Marie Štechová: Bl. Anežka Přemyslovna.

31. března, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

9.45—10 hod.: P. Jan Dokulil: Přednáška z křesťanské nauky: Co ukládá neb zakazuje III. přikázání Desatera nezávisle na příkazích církevních.

10—10.40 hod.: Tichá Mše svatá z kostela Salesiánů ve Fryštáku s českým chorálním zpěvem.

10.40—10.50 hod.: P. Václav Mrtvý, C. Sal.: Duchovní promluva na den.

Z domova.

Naše rovy. Koncem minulého roku odešel na věčnost referent Katolické akce farnosti košířské p. Cyril Wolf ve věku 74 let. Byl to spravedlivý člověk a katolík činu. Byl členem Kostelního spolku, Mariánské družiny, Katolické charity a Konference Vincencianů. Všude obětavě pracoval a zejména chudinič byl opravdovým otcem. Byl pochován na Malvazinkách, kde nad hrobem o jeho životě promluvil duchovní správce košířské farnosti vdp. V. Chlumský. Bůh mu buď štědrým odplátcem! R. p.

Za bratrem Josefem Bartoníčkem!

Hořice v Podkrkonoší, město vynikajících rodáků jest místem, kde stála kolébka přítele Jos. Bartoníčka. Pravý bojovník za věc Boží a tím i národní, vyšel z rodiny, kde by bylo stačilo se učit z příkladu rodičů. Tam byl přijat každý, kdo měl chuť pracovat na lise Boží a to zcela podle vlastní chutě. V tomto prostředí rostl náš drahý přítel, vychováván vzácným příkladem a vlastní pílí. Zákovská knihovna tamní obchodní akademie byla jedním ze zdrojů, z kterých čerpal duševní stravu. Zaduman seděl nad »Listy Senekovými« a bral, což v tom věku je nejkrásnější, plnými doušky. To bylo v těžké době válečné, kdy byl posluchačem hořické obchodní akademie, kde v té době působil významný náš theoretik obchodních věd prof. Pazourek. Po studiích odchází do Prahy, kde postupně působil v Moravsko-slezské bance, v Moravsko-slovenské bance, aby konečně zakotvil ve službách naší metropole, v úctárně hl. m. Prahy. Sebe usilovnější námaha v kanceláři nedovedla vyčerpatí jeho mladistvé síly a tak přikládá ruku k dílu Božímu. V té době bydlí na Žižkově a tamní katolíci musí pamatovati, že různolící mladík Josef Bartoníček byl všude a přes své mládí konal již důležité služby věci katolické. Odstěhoval se do Břevnova a žil v rodině † Dr. Svobody, kde v dobrých příkladech dále utvzován, pracoval poctivě na své duši. »Vyházek«, jak pravil sám, všechn brak ze své knihovny, která se plní vzácnými tisky z duchovní dílny Floriánovy. Tu uzrál tento mladý muž a vydává se na pouť životem

s veselým úsměvem na rtech, ale pevnou vůlí brání světu co je Božího, prostě zachraňovat. Ve své choti získává podporu ve předsevzatých snahách.

Vyhledává duše zbloudilé, apoštoluje po periferii, shání prostředky na podporu chudiny, přednáší, cvičí v Orlu, píše, pracuje veřejně, prostě provádí skutkem přání tehdejšího sv. Otce Pia XI. o Katolické akci. Ejhle pravý rytíř svatého Václava, jehož stopy jako věrný Podiven následuje, ale při své povaze nikde nestojí v popředí a spokojuje se úkolem mu svěřeným nebo dobrovolně převzatým. Krátká životní pouť a tolik práce. Hořice, Žižkov, Břevnov, Nové Strašecí, Dejvice, Bubeneč a periferie, toť místa jeho působení.

Došel — došel šťastně domu? Bojovník, opásán láskou k Bohu a bližnímu, v ruce meč víry a věčné pravdy, padl. Jistě těší se ze šťastného shledání se svou rodnou sestrou Otilkou, která jej předešla. Zůstává vzorem svému Jiříkovi i nám.

Od svatého Gotharda nad Hořicemi, odkud je tak krásný pohled do kraje, hnul se průvod na svaté pole, aby matce-živitelce odevzdáno bylo to, co je její a duše přestálým utrpením očištěna vešla v radost věčnou. Ave anima pia! Br. Michal.

LITERATURA.

Dr. Alois Musil: **Křesťanské církve nynějšího Orientu.** Věhlasný cestovatel a badatel poznal za svého dlouholetého styku všechny křesťanské církve Orientu a v tomto spisku podává jejich dějiny a vývoj až po dnešní dobu. Není to snad suchopárny výčet dat a jmen, ale výrazné, živé a poutavé líčení pohnutí mnohdy osudů a dnešní stav jednotlivých církví. Vydal Velehrad, nakladatelství dobré knihy, Olomouc.

Adalbert Stifter: **Starý mládenec.** Přeložil Bohuslav Durych. Tato novela, obraz ze života starého mládence, vychází poprvé česky. Bývá označována za nejlepší německou novelu. Cena brož. 10 K. Vydal rovněž Velehrad, Olomouc.

Katolické kázne. Programová příloha Duchovního pastiera. Rediguje Mikuláš Mišík. R. XVI. Vydal Spolek Svatého Vojtěcha v Trnavě.

Časové úvahy. Vychází čtyřikrát ročně v Hradci Králové. R. XLII. č. 4. přináší práci Dr. A. Svobodové-Sadovské: Charitou k mravní a sociální záchraně národa.

Exerciční dům ve Frýdku vydal tři nové brožurky: **Přístav** (Životem č. 334). Odpovídá na časové otázky: Potřebujeme Církev? Která je pravá Církev?

Ztroskotaní (Životem č. 335). Ukazuje neštěstí odpadu od Círky a končí výzvou k návratu.

Návrat (Životem č. 336) líčí štěstí těch, kdo se vrátili do Círky. Sbírku »Životem« možno odebírat jako časopis. Roční předplatné (24 čísel) 13 K. Objednávky na Exerciční dům, Frýdek.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Prvého výročí úmrtí Svatého Otce Pia XI. bude vzpomenu to slavným rekviem v Sixtinské kapli. Bude je sloužit arcibiskup boloňský kardinál Naselli-Rocca, první dosud žijící kardinál, jmenovaný zesnulým papežem. Odpoledne bude smuteční slavnost v aule gregoriánské university. 10. února přijede do Říma též poutní výprava z Milána za vedení kardinála Dr. Schustera.

Generální superior misionářů sv. Františka Saleského P. Jules Comtat, zemřel ve stáří 65 let. Kongregace byla založena r. 1843 savojským knězem Mermierem. Její členové věnují se lidovým misím, výchově bohoslovců v seminářích a pracují též v misích mezi pohany. Mají kláštery ve Švýcarsku, Lucembursku, Francii, Anglii a v Brasílii.

Misijní přednášky na římské Gregoriáně, konané v listopadu a prosinci pod protektorátem Posvátné kongregace Propagandy, byly věnovány významným postavám misionářů. První přednášku o sv. Cyrilu a Metoději proslavil kardinál Tisserant, sekretář Posvátné Kongregace pro Východní církve.

Nový vyslanec jihoamerické republiky Chile u Sv. Stolice, Dr. L. C. Ocampo, odevzdal nedávno Sv. Otcí pověřovací listiny. V holdovacím projevu velebil vyslanec neobyčejnou morální sílu Círky, její sociální nauku a snahu o překonání zmatků dnešní doby. Poukázal na dobrý poměr mezi Církví a jeho vlastní a poděkoval Sv. Otcí za zřízení nové arcidiecése v Chile. Svatý Otec odpověděl novému vyslanci španělsky, zmínil se o neobyčejném významu, který by pro lidskou společnost mělo zavedení katolické sociální nauky. Církev zná bídu lidstva a má pro ni přichystány léky. Dělnický stav a jeho význam byl již oceněn v betlémské jeskyni. — Po papežské audienci navštívil nový vyslanec kardinála-státního sekretáře a svatopetrský dóm. — Jihoamerická republika Chile má 4 a půl milionů obyvatel, skoro vesměs katolíků. Pokřesťanění bylo provedeno v 16. sto-

letí a mají o ně zásluhu Dominikáni, Františkáni, Jesuité a Mercedári. Za proticírkevního boje r. 1824 bylo Církvi zkonfiskováno všechno jmění, zrušen desátek a kláštery. Kněží byli potom placeni státem. K novému uspořádání církevních poměrů došlo v r. 1840, kdy bylo rádem opět dovoleno se v zemi usaditi. Toleranční patent v r. 1867 zaručil náboženskou svobodu. Chile má od r. 1920 u Vatikánu vyslanectví. Nová státní ústava z r. 1926 provedla rozlučku Církve a státu, avšak v mírné formě a bez konfiskace. Všechna náboženská vyznání požívají jistých výhod. V Chile je 12 biskupství a 3 apoštolské vikariáty. V Santiagu de Chile a ve Valparaisu jsou též katolické university.

Z EVROPY.

Finsko. Finský polní maršál Mannerheim vydal nedávno, jak sdělují švédské listy, »Dennik« o své výzkumné cestě do Asie, kterou vykonal jako ruský důstojník v r. 1905 a 1906, navštívil při ní též Taškent a Peking.

Holandsko. Svaz holandských katolických lékařů oslavil nedávno dvacet let svého trvání.

Slechticův dar papeži. Holandský hrabě Dreesmann věnoval Sv. Otci sbírku Marattových portrétů, zobrazující členy siamské delegace, vyslané do Říma r. 1688.

Itálie. Národní eucharistický kongres italský bude v r. 1941 uspořádán v městě Pompeji. Bude to již XIII. eucharistická manifestace. Pompeja byla zvolena za místo kongresu proto, že před 50 léty vzaly tam národní eucharistické kongresy italské svůj počátek. Toto biskupské sídlo je každoročně cílem stotisícových poutnických davů, putujících do proslulého Mariánského chrámu Panny Marie Růžencové.

Rímské listy píší o šlechtěném skutku messinského arcibiskupa, který vyplatil z městské zastavárny na 700 předmětů, ponejvíce šatstva a daroval je jejich majitelům, donucených bídou je zastaviti. Pro výplatu bylo třeba částky šedesátidvou tisíc lir.

44.5 milionů obyvatel měla Itálie podle úředního udání dne 30. listopadu loňského roku.

V italské východní Africe vytěžilo se za rok 1939 na 433 kg zlata.

Král-učenec. Viktor Emanuel III., jehož sbírku mincí obohatil nedávno Svatý Otec úplnou kolekcí starých vatikánských mincí, je uznávanou autoritou mezi sběrateli tohoto oboru (numismatiky). Nedávno poslal král francouzské vědecké akademii prostřednictvím italského velvyslance v Paříži 18. svazek svého díla o italských mincích. Jeho sbírky obsahují přibližně 95 tisíc kusů.

Ambrosiánský obřad. Již v 19. čísle loňského ročníku »Katolika« upozornili jsme na 1600leté výročí narození sv. Ambrože, milánského biskupa a velikého učitele Církve. S jeho jménem je spojen mešní obřad, sahající svým původem do dob před tímto světce a dostavší svoje jméno teprve počátkem sedmého století v upomínku na velikého duchovního pastýře na milánském biskupském stolci. Nynější vrchní pastýř milánské diecése, kardinál-arcibiskup Dr. Schuster, člen řádu sv. Benedikta, stará se horlivě o obnovu starých obyčejů majících svůj původ právě v ambrosiánské liturgii. Nejnápadnější rozdíl mezi římským a ambrosiánským obřadem Mše sv. jsou tyto:

Při stupňových modlitbách schází žalm 42. »Suď mne, Bože, (Judica me); při Dominus vobiscum neobrací se kněz nikdy k lidu. Chvalozpěv »Gloria« neříká kněz uprostřed oltáře, nýbrž před misálem na epistolní straně a Kyrie pronáší kněz teprve po Gloria a to místo devětkrát jen třikrát. Kredó modlí se kněz nikoliv po evangeliu, nýbrž až po obětování. Po evangeliu následuje zvláštní modlitba, kterou ve slavné Mši svaté kněz zpívá, stejně jako sekretu a Libera nos po modlitbě Otčenáše. Umývání rukou je nikoliv po obětování, ale těsně před proměňováním, při čemž kněz neříká žalm »Lavabo . . .« Trojnásobná prosba »Beránku Boží, jenž snímáš hříchy světa«, je jen při zádušní Mši svaté. Na konci Mše sv. odpadá u nás obvyklé Ite, missa est. Po proměňování modlí se kněz příslušné části kanonu s rozepjatými rukama. Jiné zvláštnosti ambrosiánského obřadu je červená barva kněžských rouch na Velký Pátek a při Mších o Nejsvětější svátosti. Postní doba začíná nikoliv na popeleční středu, nýbrž v neděli po ní, advent trvá místo čtyři — šest týdnů. Všechny pátky postní doby nemají vlastního mešního formuláře. Při křtu nelije se voda na hlavu, ale křtěnci se ponořují do vody. — Miláňané si svého obřadu velmi váží a starají se všemožně o jeho zachování. Ještě dnes smí se v milánském dómu sloužiti Mše svaté toliko v tomto obřadě. Jen v kryptě dómu u oltáře nad hrobem sv. Karla Boromejského je dovoleno sloužiti Mši svatou v římském obřadě. Jako historická vzpomínka při této příležitosti budí uvedeno, že Otec vlasti Karel IV. povolal do Prahy vlášské Benediktiny, jimž s povolením Apoštolské Stolicе založil chrám a klášter sv. Ambrože na Novém Městě Pražském, v němž tito konali bohoslužby ambrosiánským obřadem. Klášter zanikl za bouří husitských.

Říše. Katolická biblická společnost ve Stuttgartu nemohla v předvánoční době ani vyhověti předsádkám poptávkám po

Písmě svatém. Společnost vydala pro rok 1940 zvláštní pokyny, jak postupovati soustavně při četbě Pisma svatého. Prodalo se jich 16 tisíc výtisků.

23. července r. 1164 přenesl kolínský arcibiskup Reinald ostatky Sv. Tří Králů z Milána do Kolína, kde k jejich počtě vybudoval nádherný gotický dóm, který se stal potom proslulým poutnickým místem, kam putovaly nejen prostí věřící, ale i šlechta a němečtí císařové. V upomínku na přenesení ostatků sv. Tří králů přijalo město Kolín (Köln) do svého znaku tři královské koruny.

Z OSTATNÍCH SVĚTADÍLŮ.

Již 700 roků působí duchovní synové sv. Otce Františka v Palestině, pečující o 70 menších i velkých svatých a hájící je. Františkáni obstarávají duchovní správu v 50 chrámech a misijních stanicích, kolem nichž je soustředěno na sto tisíc katolíků, roztroušených v Zajordání, Syrii, Egyptě a na Cypru. Vyučují též na 40 tisíc dětí. Každé neděle hlásají slovo Boží ve 12 jazycích.

Ostrov Java neměl do r. 1840 ani jediného katolického kněze. První misijní stanici zřídili tam v r. 1895 jesuité. V r. 1909 bylo na ostrově již 60 tisíc katolíků a dnes se jich čítá na půl milionu, ponejvíce obrácených mohamedánů. V misijní práci jsou na Jávě činní jesuité, karmelitáni, misionáři Srdce Ježíšova a vincentini.

Zločinnost v Americe stoupá. Ministerstvo spravedlnosti ve Washingtoně uveřejnilo nedávno statistiku těžkých zločinů ze 316 měst Spojených států v r. 1939. Ze statistiky je zřejmo, že číslce vražd stoupla o 4,6%, krádeží o 6%.

Proslulá knihovna katolické misie v Pekingu, obsahující na tisíc svazků knih v nejrůznějších řečích, je právě nově pořádána a katalogisována. Touto prací zabývá se několik čínských a evropských učenců za vedení P. Ruhla ze steyerské kongregace, pověřeného tímto úkolem apoštolským vikářem pekingským. Kdy knihovna byla založena, nelze bezpečně udati, jistě však nedlouho po příchodu prvních misionářů-jesuitů do Číny kolem r. 1650. Knihovna utrpěla značně požárem v r. 1812 a mnoho knih bylo poškozeno za pronásledování, kdy byly uschovány na hřbitově. Dvacet roků byl ochráncem knihovny ruský archimandrita Benjamin, načež knihovnu přejali Lazaristé, kteří v r. 1861 sestavili první katalog vykazující 5930 svazků. Druhý katalog sestavený v r. 1910 zachytil již 11.276 svazků. Knihovna obsahuje mnohé vzácnosti, tak prvotisk z r. 1494 a cenné knihy ze 16. a 17. století. Čínské oddělení knihovny má spisy a rukopisy sahající původem až k dynastii Song. Nejvýznačnějším číslem knihovny je 1200 svazků císařské encyklopedie Kien-Longovy, dále catechismus P. Riccioho v mandžuské řeči a dva čínské překlady misálu a rituálu z r. 1682 a čínský překlad bible, který je jediným dochovaným exemplářem prvního překladu Knihy knih v čínském jazyce.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

U někdejšího biskupa z Ugandy (Afrika). Dokončení.

Seminář! Žáci, kteří se shromažďovali kolem misionáře, aby se pro začátek naučili čísti a psáti! Nebylo papíru a tak museli žáci psáti na obě strany dopisních obálek, které došli z Evropy, a to co nejmenšími písmenkami, aby se získalo více místa. Nebylo stolů, poněvadž nebylo prken; svazovaly se tedy rákosové pruty, rhyse se vyplnily zemí a uschly kravím trusem, dalo se to sušiti na slunce, trochu zarovnal — a prkno bylo vyrobeno. Dva z těchto začátečních žáků dosáhli svého cíle, stali se kněžími. R. 1913 — po 22 letech činnosti — byli posvěceni Mons. Streicherem; asi padesát jich od té doby následovalo. Dnešní semináristé jsou již dobře ubytováni.

Třikrát přišel Mons. Streicher do Evropy: jako mladý biskup viděl r. 1898 Lva XIII. ve Vatikáně. Brzy po začátku války r. 1914 přijal jej Pius X. R. 1919 mohl přivést i zvlnavače víry k blahofečení mučedníků. Dnes se těší ze vzpomínky na slavnosti blahofečení; vždyť to představuje triumf jeho africké křesťanské obce, audience u Benedikta XV., projevy davů na náměstí sv. Petra a v ulicích Říma, když se ukázal biskup se svými černochoy.

Zde biskup mlčí. »Neměl jsem to štěstí,« pokračuje pomalu dále, »poznati Pia XI., velikého misijního papeže. Také bych byl sotva měl to štěstí viděti jeho nástupce Pia XII., kdyby byl on sám nepojal myšlenku pozvatí mne ke svěcení prvního černošského biskupa.«

Zvláštní myšlenky musely naplňovati mysl starého pionýra dalekých moří, když po boku Sv. Otce, spolu s J. E. Mons. Constantinim, sekretářem posvátné kongregace pro šíření víry, pod Berniniho oltářem Katedry sv. Petra se účastnil činně na svěcení misijních biskupů. Viděl se jako před 42 lety v chatrči v Bukumbi, která pro něho sloužila za kapli při svěcení. Při tomto jeho biskupském svěcení nebylo žádných prelátů, sotva dva misionáři co svědkové. Mons. Hirth, jeho konsekrátor, měl jen jeden kříž, který mu během obřadů střídavě dával a zase bral. — Viděl se, jak opět r. 1913 světil své prvé černé kněze, pak roku 1925, kdy světil na kněze P. Kiwanuka, příštího biskupa.

Místo pro adresu:

»A nyní budete, Excellence, nějaký čas prodlévati v Evropě, než se vrátíte do Afriky?«
»Zajisté! Když už jsem vážil tu cestu za okolností nikoliv jednoduchých, použiji toho a navštívím nejdříve v Nevers své dva žijící bratry. Pak chci Mons. Kiwanuka přivésti na posvátná místa Fourvière v Lyoně, Montmartre v Paříži, do Lisieux a do Lourdes. Přes mateřský dům Bílých Otců v Alžiru se pak vrátíme do Ugandy. Po mém odstoupení r. 1933 žil jsem v Iban-ga, ale byl jsem požádán, abych vystoupil ze své poustevny a nastěhoval se opět do své bývalé residence ve Villa-Maria, kde bydlí Mons. Masaka. Chci rád prokázat malou službu, o něž jsem žádán. Mé dveře budou otevřeny stále každému. Jako pravý dědeček uzavru své dny uprostřed svých dětí.« (Fides.)

Stav katolických misí v Šanghaji. V okolí Šanghaje se vede misijní práce dále i za nejtěžších okolností. Jistý pokrok lze spatřovati v tom, že v některých obvodech obsazeného území byly otevřeny školy vyšších stupňů, což se zdálo dosud nemožným. Jest něco podivuhodného v tom, že město Šanghaj, tolik již pře-tižené, nalézá ještě prostředky k poskytování přístřeší a výživy pro 16.000 židovských uprchlíků. Při tom je živobytí drahé: ná-jemné a nezbytné životní potřeby, jako rýže, stále stoupají v ceně.

Misijní koleje sídlící přímo v Šanghaji jsou přeplněny. Kolej sv. Ignáce v Zikawei má 800 posluchačů, nová kolej Maristů 750 posluchačů. Universita Aurora má 1400 studentů, z nich 560 na universitě přímo, ostatní v přípravných kursech. (Fides.)

Misie a práce domorodců. (Bahr el Ghazal, Egyptský Sudan.) Když sem přišli r. 1904 misionáři z Verony, našli zde jen slamě-né chatrče. I vládní »budovy« byly vystavěny z tohoto lehkého materiálu. První kamenné stavby byly provedeny tři roky později dělníky ze severu. R. 1910 pokusil se nejdříve jeden řecký ob-chodník a po něm i misionáři o výrobu cihel. Dnes je postaveno z cihel dvanáct misijních stanic, které mají se svými kostely, obytnými domy, školami, noclehárnami a dílnami nejméně sto budov. Stejně tak jsou z cihel vládní budovy, obchody řeckých kupců a řada obydlí domorodců.

Pozoruhodné jest, že všichni misiiemi zaměstnaní dělníci jsou domorodci, kteří vykonávají pod vedením evropského řeholního bratra práce všeho druhu. Také vláda po příkladu misionářů používá jen domácích sil. Živnostenská a řemeslnická škola jí subvencovaná, zaměstnává nyní pouze jednoho cizího specialistu. Znamená to také zatlačení mohamedánského vlivu. (Fides.)

Svatohorský Zdrávas v pralesích Ecuadoru. V pralesích Ecuadoru, v Jižní Americe, za nebetyčnými horami Kordiller, je město — podle našich poměrů ubohá vesnice — které jest středem apoštolského vikariátu a budoucí sídlo biskupa. Pracují tam misionáři Dona Bosca a mezi nimi je několik našich krajanů. Mezi nimi vznikla myšlenka vystavěti tam biskupský kostel ke cti našeho sv. Dědice sv. Václava, který by byl o-slavou našeho národa v této dálné zemi. Příspěvky na tento kostel se sice scházejí pomalu, ale kostel bude přece jednou

stát. Sami chovanci tamějšího sirotčince, malí divošci Indiáni, snázejí prkna a jiný stavební materiál a při tom si nadšeně česky prozpěvují svatohorský Zdrávas, kterému je naučili je-jich představení. Možná, že to zní trochu jinak, než na Svaté Hoře, zvláště v jejich indiánské výslovnosti, ale Matička ne-beská jistě z toho má radost a na modlitby těchto ubohých dětí pralesů odmění všechny dobrodince, kteří na stavbu toho kostela přispěli. Krásný obraz sv. Václava, který tam byl již zaslán, vzbudil mezi nimi obrovské nadšení. Cestu dvou dnů jízdy na koni ozdobili několika sty slavobran a ovesli je růz-nými plody, aby prý sv. Václav, až jeho obraz v průvodu po-nesou tou cestou, viděl, jak se na něj těší a aby neměl hladu. Na tom jeho koníku mohou nechat oči a tázali se misionářů, má-li snad sv. Václav takových koní celé stádo, že by jeho nějakého poprosili. To že by se jim potom jelo do nebe snadno a rychle. (Svatá Hora.)

Apoštol. delegát na návštěvě u kanadských Indiánů, (Le Pas, Manitoba). — Indiáni a Eskymáci vysokého kanadského severu závodili v dokazování úcty a holdu apošt. delegátu J. E. arcibiskupu Antoniutti, který jako zástupce papeže — »Velkého náčelníka modlitby« — dlel v jejich středu. Samorostlý jedno-duchý způsob myšlení a řeči těchto »Kanaďanů, kteří neznají přemrštěnou zdvořilost Evropanů«, se příkladně projevuje v u-vítacím proslovu, který měl náčelník Montagnanů z apoštol. vikariátu Keewatin: »Otče, věděli jsme od našich kněží, že »Velký náčelník modlitby« bydlí v daleké zemi, ale dnes, kdy Ty k nám přicházíš, je to jako bychom jej samého viděli. Na jaře cestoval náš zemí náš král, ale zdá se, že na nás ne-myslí, poněvadž jel kolem, aniž by nás navštívil. Ty, Velký modliteli, nechťel jsi tak jednat; neboť vstřetku cestuješ mezi Montagnany, podáváš každému ruku a žehnáš všem... tak Ti děkuje naše srdce... Až přijdeš k »Největšímu modliteli« řekni mu, že Montagnanům v zemi chladu často hrozí podlehnouti zlému osudu, že však Ho z celého srdce mluví a za něj se modlí. Již nyní jsme »Největšího modliteli« milovali, nyní však slibujeme tak ještě více. A je to tak úplně správné; neboť není tomu ještě tak dávno, kdy ti, kteří bydlí zde v zemi chla-du, se vůbec nemodlili, nic nevěděli o Bohu a Jeho Synu, co za ně vše vytrpěl. Jejich život na zemi byl ubohý a tvrdý. Z dobroty vzpomněl si »Největší modlitel« na nás, jeho kněží přišli nás poučiti o všem, co jest dobré a náš život se tak rozjasnil.« A náčelník Montagnanů ukončil: »Dověděli jsme se, že »Největší modlitel« má na světě četné dtky, že mnohé mu způsobují starosti. Nemůžeme mu sami pomoci, ale přejeme si, abychom mu pomohli svými modlitbami.«

Právem poznamenal apošt. delegát v projevu k sestřám misie v He-à-la-Crosse: »Nesmíme tyto ubohé lidi kolem nás považovati za méněcenné. Neboť i když jim chybí některé z našich schopností, mají opět jiné, které my nemáme a které ani neumíme dobře oceniti. V Římě pokračuje rychle proces blaho-řečení mladé Indiánky Kateřiny Tegakwitha. Zdá se, že jest úmyslem Božím, aby čest svatořečení prvního světce této ze-mě byla vyhrzena dítěti lesů, jakoby se mělo ukázati, že ra-sový rozdíl nic neznamená před Tím, který tvoří všechny duše a jehož milost může vychovati světce všech ras, bez ohledu na podmínky, ve kterých žijí. Vpravdě se zdá, že Bůh nás chce takto poučiti.« (Fides.)

Potřebovali bychom 1. a 5. číslo loňského ročníku »Katolika« (více exemplářů). Kdo je může postrádati, prosíme, aby nám je zaslal.

Všem, kteří přispěli na vydávání »Katolika«, zvláště J. Ex. nejdp. Dr. A. Eltschknorovi, svět. bisk., děkujeme srdečným »Zaplaf Pán Bů!«

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakáže, kvitovány.

VYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí čis. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. předplatné na celý rok i s poštovní zásilkou 6 Kč. - Číslo pošt. spořitelny Praha 208.401, čis. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvem pošt a telegrafů pod čis. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. Dohledací pošt. úřad Praha 11. Vytiskla kniht. J. Bartl Praha VII., Korunovač 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

Líst Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník V. (XXII.) — V Praze dne 15. února 1940.

č. 4

Svatý Kříži, Tebe ctíme...

Jsme na počátku kající přípravy na památku přebolestné hodiny potupné smrti našeho Spasitele. Veliká noc smrtelných úzkostí a strašlivé bolesti nejčistšího a nejtíššího Beránka blíží se k naší duši, aby nás vzpamatovala z hříchu, ve kterém toneme. Je málo chvil, kdy si uvědomujeme, že vševědoucí Spasitel viděl s plnou jasností to nesčíslné množství vin lidského pokolení minulých i budoucích věků, že viděl a znal i naše provinění a že toto nesmírné břemeno až k smrti a do krvavého potu mučilo Jeho Nejsvětější Srdce. Potřebujeme častěji patřiti na svatý Kříž a proto dnes připomeňme si oblíbenou a vzácnou píseň našich zbožných otců a matek. Je plná oddané lásky, plná úcty a také plná pevné důvěry ve svatý Kříž, lůžko Pána Ježíše. Až ji budeme zpívat, nebo se modlit, čiňme tak na kolenou v nejhlubší pokoře. Svatý Kříži, na němž spočinulo zmučené Tělo Spásy světa, chceme Tě co nejvíce uctívati, stále, v životě i v smrti, míti před očima. Jako dnes burcuješ naše svědomí, ukazuješ nám muka Spasitelova, tak v den soudu zastkvíš se v oblacích nebeských jako blesk. Tys znamením bolestí a muk Boha-člověka, znamením nekonečné Jeho lásky. Nauč nás aspoň stínu té lásky, aby její plamen spálil naše nepravosti, očistil a zbělil naši duši! Svatý Kříži, prapore bojujících a v bídě postavených, vzmuž naše slabá srdce, naplň je jistotou vítězství nad pokušením zlého ducha a jeho nástrahami, zmírní bídu z nesčíslných nepravostí, z trpkých zkoušek života. Víru v Božství Spasitele, naději v Jeho milosrdenství a lásku k Božské Lásce dej!

Svatý Kříži, vidíme jasně pnít na Tobě zmučené tělo Toho, jenž snal a snímá hříchy naše, jenž hanbu a ponížení našich prarodičů mění v oslavení naše, když se k Němu důvěrně a s kajícností přivineme. Vidíme v Tobě záruku vítězství, útěchu v protivenství a jasný cíl a úděl našeho života.

Svatý Kříži, prameni i proude svaté lásky, spas a chraň mne od věčného zavržení, Tys jistá naděje má, Tys síla má; chci Tobě být věren nejen slovem, ale i celým srdcem, vždy a všude, v štěstí i utrpení Tebe ctít. Pln zkroušenosti objímám Tvou patu, líbám v nejhlubší pokoře a kajícnosti zbodené svaté nohy Spasitele a prosím úpěnlivě: Pro své svaté, drahé rány, Ježíši Ukřížovaný, dej mi sílu, abych nejen v tomto okamžiku, ale celý svůj život i v hodině smrti chválu a slávu Tobě pěl za to, že tak Jsi i mne miloval, žes za mé nesčíslné hříchy Svůj svatý život dal.

Svatý Kříži, ty neustále k nebi vztyčen pníš, ty nás neustále poučuješ, jaký bývá úděl Tobě věrných duší. Ty však Jsi zároveň útěcha a potěšení jejich, když dals jim jistotu, že toto utrpení krátkého je trvání a vede k vítězství a slávě. Ve znamení Tvém zvítězili všichni svatí a světice Boží, ve znamení Tvém zvítězili, kdož se o pomoc k Tobě utíkali. Tys vždy a všude zářil ve tmách lidského života jako jediná záchrana z bídy a soužení. Ve jménu Tvém a Toho, jenž na Tobě pněl, prosíme nebeského svého Otce: Buď nám i všemu lidu milostiv a vyveď naše duše i tělo z moci zlého ducha! Dej nám hojnost a pokoj v naší zemi!
Kříšťan.

Před 8 lety zemřel biskup Podlaha.

Náboženské a církevní události po světové válce patří k významným úsekům našich dějin. Biskup Podlaha, který znal až do hlubin české dějiny a českou duši, bolestně prožíval tehdejší stav národa, ale při vzpomínce říkal: »Mohlo to být ještě mnohem horší!« Měl totiž na paměti vše, co se takřka sto let v Čechách podnikalo proti katolické Církvi. Věděl, že protikatolická zášť má ohnisko v moci a dobře znal mentalitu národa a jeho vedoucích. V této pohnuté době, kdy, jak sám pravil, mnozí se domnívali, že katolická Církvi u nás zvoní umíráčkem, stál v čele arcidiecése jako generální vikář. Tato nevděčná činnost, jež mu nebyla pouhým úřadem, zůstane ovšem skrytá, stejně jako příkladně ctivosti biskupovy i slabosti jiných, jež on dovedl zakrýti svou pokorou, trpělivostí a láskou. Dovedl zbloudilého kněze i na kolenou prosit, aby zachránil jeho duši a v schůzi, kde zastupoval církevní zájmy, bojoval až k svému zhroucení. Pro jeho jemně vzdělanou a od přirozenosti citlivou duši bylo mučednictvím stýkati se s projevy zlé vůle a špatnosti, ale i s trůnu autority promlouval bratrským hlasem.

Biskup Podlaha často připomínal, že historie našeho národa počíná andělským zjevem Abela a krvavým stínem bratrovraha. Ustavičný boj mezi světlelem a tmou, pravdou a lží vine se našimi dějinami a tvoří obsah našeho národního bytí. Svatý Prokop dal mu tak realisticky výraz vítězstvím nad pekelnou mocí. Sv. Jan Nepomucký rozděluje dva tábory: jedněm září nezhasitelnými hvězdami, pro druhé jest znamením tmy. Když roku 1924 pražští katolíci protestovali proti zrušení svátků našich patronů, biskup Podlaha připomínal rozdělení národa, jak se projevilo při obléhání Libice a na druhý břeh odpověděl přísahou, jež tehdy zazněla z dobývaného hradu: »Vaším-li svatým jest Boleslav, naším jest a zůstane svatý, vpravdě svatý Václav!«

Podlaha s Balbínem považoval národ za stálý majetek sv. Václava a v tomto pojetí viděl jeho životní úkol i nadpřirozené posvěcení. O mileniu stále připomínal, že národ ztratí smysl svého života, nebude-li nad ním vládnout praporec sv. Václava. Proto jeho přímo nadlidské úsilí, prováděné stejně nadlidským sebezáporem, aby o mileniu oslavil svého dědice celý náš národ. To, co Podlaha zažil o mileniu při výkonu svého životního poslání, připomínalo myšlenku výše uvedenou. Svým věděním a citěním děsil se hrobařského úsilí těch, kdo náš národ chtějí vyrvat z lůna katolické Církve. Stejně jako Balbínovo i jeho úsilí směřovalo k nejsladšímu cíli, vyjádřenému heslem: Bohemia Sancta, Čechy svaté, Bohu milé, Bohem posvěcené. Putoval za duchovní krásou české země a přiváděl ke zdrojům našeho národního žití. Z rodného kraje své matky nastoupil tuto pout: každá kaplička, zvonice, svatá socha, boží muka, venkovský kostelík i vrcholná díla umění mluvila o katolické tváři české země. »To nebyl národ náš!« řekl Podlaha zlomeným hlasem v týnském kostele při vzpomínce na zločin, jenž se stal před jeho branou. Podlahova cesta uměním a dějinami české země skončila na místě naší nejdražší krásy, kde se odehrály celé dějiny našeho národa. Tam odpočívá znavené poutníkové tělo a mluví o mnohých bojích, jež zdaleka nejsou ukončeny. Ale pro zásluhy svatých našeho rodu těší nás nadějí o Božím království v Čechách, jež po mnohé očistě přijde, bude-li národ věren praporci svatého Václava. J. L.

Před rokem, dne 10. února 1939 zemřel Svatý Otec Pius XI.

Papežská tiara, nejvznešenější ozdoba, symbol svrchované moci. Nemůže spočinouti leč na jediné hlavě, a to na hlavě, již všechno lidstvo je podrobeno, ať chtějí či nechtějí. Označuje svrchovanost nejen z milosti Boží, nýbrž z vůle Boží. Zdobí hlavu toho, jenž jest náměstkem Kristovým. Liší se od korun královských tím, že jest korunou trojitou. Moc Kristova, již papežství zastupuje, vztahuje se na říši nebeskou, pozemskou a podsvětí. Tři koruny v tiarě však se snoubí s mitrou. Mitra, odznak moci biskupské, ve svém orientálním tvaru kuželovitém, je formálním podkladem a nositelkou tří korun.

Když kardinál vstavuje papeži tiaru na hlavu, praví k němu: »Přijmi tiaru, třemi korunami ozdobenou, a věř, že jsi otcem, králem a Kristovým zástupcem.«

Papežská tiara není chloubou papeže, honosivým přepychem. Jest chloubou Církve. Pro papeže samého je korunou tíživou, neboť zevní lesk je vyvážen vnitřními ostny a trny těžké odpovědnosti toho, jenž zastupuje Hlavu trním korunovanou. Dr. Stríž.

Msgr. Karel Reban:

O věčné smrti.

Hřích těžký neboli smrtelný, jest ve své nejvčetnější podstatě odvratem od Boha, zničením posvěcující milosti a tím také zmařením oné způsobnosti, kterou milost duši propůjčuje k tomu cíli, aby byla schopnou blaženého nazírání na Boha v životě věčném. — Dokud jsme poutníky této země, kteří dosud nedošli konečného, věčného a neměnného stavu, vždy ještě máme možnost oprostiti se z těžkého hříchu svátostnou milostí pokání nebo lítostí dokonalou, nemůžeme-li se zpovídati: tím obnovuje se nadpřirozený život i schopnost ku blaženosti věčné. Znovu a znovu se tak děje, myslíme-li jen své pokání opravdově. Jestliže Pán učil Petra odpouštěti ne pouze sedmkrát, nýbrž sedmdesátkrát sedmkrát — pak jistě především sám tak činí ve své dobrotivosti. Tak se i křehkému tvorů, často a často ve hříchu upadajícímu křesťanu, vynořuje opět a opět naděje na odpuštění a na přístup v život věčného sjednocení s Bohem, naděje na nebe. A umírá-li křesťan, jenž sice hřešil a snad i hrozně hřešil, ale jenž neodmítl milosti a vrátil se v poměr lásky a poslušnosti vůči Bohu skrze Krista, Církve a Svátost pokání — dochází spásy — třeba teprve po čase očisty a dosti učinění za hříchy v očistci, ale přece jen vejde v radost Pána svého a v radost Jeho věrných. Jestliže však člověk těžce hřešil — jednou, dvakrát, desetkrát a stokrát a stihne-li jej ve stavu těžkého hříchu smrt, soud a věčná noc, kdy již nikdo nemůže

pracovati: potom jde s ním jeho hřích, jeho hříchem těžkým porušená vůle, porušená celá duše s ním jde ve smrt, v soud a věčnou noc. Tomu ubožákovi stane se nevyhnutelně a nezrušitelně smrt v těžkém hříchu smrtí ve věčném zahynutí: žije, ale žije, aby věčně umíral a věčně se trýznil. Také na onom světě zůstane v temnotách odloučení od Boha, od Něhož se těžkým hříchem zcela dobrovolně odvrátila, ano, zůstane v temné nenávisti vůči Bohu, jestliže s ní v srdci překročila práh věčnosti. Hřích, odvrát od Boha, nenávist Boha stane se této duši neštěstím, zkárou, zahynutím věčným, nezvratným a nezměnitelným... To jest peklo...

Musíme si uvědomiti: Když se duše s tělem rozloučila, rázem jí vzejde naprosto jasné poznání, co s ní vlastně jest: ví, na čem jest — její svědomí je zalito jistotou: taková jsem — ztracená, navždy zničená, nenapravitelně zlá... A přece — a to právě je to nejstrašnější — nechce upustit od svého hříchu, nechce jej odsoudit, zavrhnout od sebe... Dobrovolně chce svou vlastní zlobu, hanbu, záhubu — tak se zatvrdila ve své hříšné vůli. Skončila běh života, doběhla k cíli, který si sama zvolila, na němž ulpěla, od něhož se ničím nedala odvrátiti: jest tam, kde chtěla býti — ve hříchu, ve zlu a tedy také v neštěstí. Ve hříchu až do konce svévolně a zaviněně setrvala — je tedy tam, kde chtěla být — má, co chtěla...

Dále si uvědomme, že vstupem na věčnost hříšník, jenž nezřízeně se oddal dobru stvořenému, snad jen zdánlivému, tak, jak se měl oddati Bohu, jenž si místo Boha zvolil svou modlu, jest nyní navždy a nezměnitelně kořistí, obětí tohoto lživého dobra, jež jest jeho věčným neštěstím. Měl zde na světě své záliby, lásky, vášně, požitky. Opájel se jimi v domnění, že jimi vládne. Ale nevládl jim, byl jejich otrokem. V jeho oddání se těmto klamným dobrům bylo jeho odhodlání: »Bože, nech si Svě nebe, Svou lásku, své štěstí... Nebudu Ti sloužiti...« Odmítl Boha, zapudil od sebe — prakticky Jej vlastně popřel, jakoby Ho nebylo: pro něj Bůh nebyl Bohem,

jemu bohem byl předmět nezřízené touhy a slepého ulpění. Právě v tom spočívá vrchol hříchu těžkého, že hříšník takto Boha znehodnocuje, zahazuje, snižuje pod úroveň hodnot odvozených, podřadných, pochybných. V tom je největší Boží urážka, zločin na Bohu páchaný, a ovšem také nejosudnější omyl, který se hříšníkovi strašlivě vymstí. Za to, že zfalšoval tyto hodnoty, jež mu mohly býti blahem, kdyby jich byl užíval v mezích vůle Boží, stávají se mu kletbou a mukou — Ztratil v nich sebe, svou svobodu, důstojnost, blaženost. Jest jejich věčným zajatcem, protože hřích již ho nevydá ze svých vazeb. Jeho zatvrzelost jest konečná, nezmění se na ní nic, než že se její zloba a tvrdost vystupňuje na míru nejvyšší... To jest peklo: hrozné sebepoznání své bezcennosti, ale bez lítosti a bez naděje: a hrozná ztráta padělků pravého Dobra, se zatvrzelou lítostí a přece bez naděje. Proto je peklo nezměnitelné, věčné, protože již jinak nebude smýšlet, ani nebude již voliti jiného životního cíle: setrvává ve hříchu. Nejpodstatnějším a nejtěžším trestem této zvrácené vůle, jež zcela zradila Boha, nejděsnějším následkem těžkého hříchu, jenž jde s duší na věčnost, jest věčná odluka od Boha, ztráta Boha, zavržení ve vlastním slova smyslu. Nikdy nespátří Boha, nikdy neokusí Jeho lásky... To je věčné zavržení. To jest nejen důsledek zvěčněného těžkého hříchu, odboje proti Bohu, nýbrž i důsledek toho, že co hříšníkovi dával hřích na zisku a rozkoši, proměnil se v palčivá muka, hanbu a bídu. Bůh trestá zavržence jeho vlastní rukou. Tak vítězí nad hříchem Boží pravda a spravedlnost, hřích i s hříšníkem jsou přivedeni ad absurdum, fíčí se do vlastních trosek.

Ještě jinak je věčné zavržení mukou: jest to život bolestný, jest to souhrn a náplň utrpení bez úlevy a bez naděje.

Zavrženec trpí tím, že prožívá bláhovost, zvrácenost svého hříchu, jeho iluze a omyly, z nichž není již úniku. Trpí nevýslovně u vědomí, že tuto zvrácenost a tím také její neštěstí sám, dobrovolně chtěl, volil,

Mgr. Emanuel Žák:

Poslední cesta.

Blížily se velikonoční svátky. Po celé zemi židovské hořely na horách ohně, ohlašující čas jarního novoluní a volající Israelity na pout do Svatého města. Cesty, dříve osamělé, ožily zástupy poutníků. Ozýval se zpěv žalmu: »Jako jelen touží po prameni vod, tak duše má touží po Tobě, Hospodine.« Všude šířila se radost. Živé vzpomínky na podivuhodné vysvobození dávných předků z otroctví egyptských faraonů vracely se v paměť. I Kristus blížil se s apoštoly k Jeruzalemu. Ale jeho mysl naplňovaly jiné myšlenky. Myšlenky na blížící se utrpení. A s nimi světuje se apoštolům, řka: »Hle, během se vzhůru do Jeruzalema, a dokoná se tam všecko, co psáno jest proroky o Synu člověka. Bude totiž vydán pohanům, a budou se mu posmívati a hotupiti a na něj plivati. A když ho zbičují, zabijí ho: ale třetího dne vstane z mrtvých.« (Luk. 18, 31.—33.) Kristus potvrzuje, že všecka slova proroků o jeho pohanění, utrpení, smrti a vzkříšení na něm nyní se vyplní.

A jak přijali apoštolové slova jeho? Snad radost z blížících se svátků příliš ohlušovala jejich srdce; nejspíše však nepravá rozšířená představa o Vykupiteli, který osvobodí národ z poddanství Římanů

a obnoví zapadlou slávu velkých králů, Davida a Šalamouna, ještě příliš hluboko kotvila v jejich myslí. Evangelista prostě poznamenává: »Oni však nesrozuměli z toho ničemu, a bylo to slovo skryto před nimi, a nepoznali, co bylo řečeno.«

Kristus jasně vidí, že »blíží se jeho hodina«; hodina výkupné smrti. Zemře, aby svět duchovně ožil. Cesta utrpení Kristova je též cestou našeho života. »Kdo chce za mnou přijíti, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj a následuj mne«, pravil Kristus.

I náš život bývá cestou utrpení. Je to cesta vzhůru, k nebeskému Jeruzalemu, vroubená cypřišem, posetá trním, skrápěná slzami. A vše záleží na tom, jak jsme se na ni připravili. Život vždy zraňuje, když člověk do něho vstupuje z říše snů svého mládí. A životní utrpení, bolesti, zklamání nese křesťan s odevzdaností ve vůli Boží. Jako navštívení a zkoušku Boží.

Nikoli jen zarmouceným, ale přímo zdrceným dvěma svým učedníkům, kterým se zjevil vzkříšený Kristus na jejich cestě z Jeruzalema do Emaus, prohlásil: »Zdali nemusil to Kristus trpěti a tak vejíti do slávy své?« (Luk. 24, 26.) Svým utrpením zasloužil si oslavu své lidské přirozenosti v nebesích. A nejenak je s námi. Bolesti a utrpením dobudeme si i my věčné blaženosti. Proto nazývá s v. Tomáš Kempeňský utrpení, v duchu a po příkladě Ježíše

miloval. To jsou muka svědomí, jež tam na věčnosti je nesmírně živější a citlivější, než zde na zemi, jež jest věčnou sebetřzání. Tuto muku má na mysli Kristus, mluví-li o červu, který neumírá (Mar. 9, 43). Tam, kde mluví Spasitel o červu neumírajícím, mluví také o ohni neuhasitelném (tamže, několikrát). Sám nevysvětluje blíže, jaký oheň tím míní. Ani Církev se nevyslovila o tom, v čem záleží tento oheň, ale velmi důrazně zavrhuje domněnku, že běží o slovo obrazné, básnické. Po věky uvažovali katoličtí bohoslovci o podstatě ohně pekelného. Kde sám Bůh nepromluvil, zůstává věc tajemstvím. Aťsi jest oheň pekelný zcela jiného rázu, než oheň, jehož užíváme nebo jímž po případě trpíme zde na zemi, tolik je jisto: Ohněm pekelným jsou skutečná muka, nade vše trýznivá, i když nám zůstává záhadou, jaké asi jest působení této příčiny, mučivé na duši zavržencovu, a jednou — po vzkříšení těl — na jeho zmrtvýchvstalé tělo. Nezáleží na tom, je-li ukojena naše zvědavost. Slovo Kristovo o ohni věčném, jež se v Evangelích tolikrát opakuje, je příliš vážné, než bychom je mohli bráti pouze obrazně. Hřích byl koneckonců vždy účasten na hmotné a tělesné podstatě: v ní hledal svůj cíl, jí zneužíval za nástroj — co divu, že také nástrojem věčného trestu, trestající spravedlnosti Boží, jest opět hmota, cosi tělesného, oheň. Do hmoty a tělesnosti hříšník se uvrhl, co divu, že hmota jakás, nám neznámá, jest i prostředkem jeho věčné hanby a muky

Avšak: nelze se nezmíniti o tíživé otázce: Jak jest možno, že Bůh, Láska a Dobrota sama, je s to chtíti a způsobiti peklo, věčné neštěstí? — —

Kdo těžce hřeší, hřeší s plným rozmyslem a s úplným užitím své svobody. Chce hřích a tím i jeho následky, protože o nich ví, i když právě na ně nemyslí. Rozchází se s Bohem, nedbá Boha: má právo na to, aby Bůh ho šetřil? — Každý těžký hřích má do sebe cosi nekonečného svou zlobou. A má-li své pokračování a trvání bez kajčnosti, nevolá přímo po nekonečném, časově a rozsahově nekonečném trestu? — A

konečně: Také peklo je vlastně dílem Boží lásky: vytvořil je Bůh ne proto, bychom se stali jeho obětí, nýbrž bychom mu unikali. Aby nám bylo výstrahou. Poslední hrází, jež nás odděluje od těžké viny. Vzhledem ke své slabosti a k prudkosti pokušení potřebujeme čehosi, co by nás zastavilo na cestě do zkázy, zadrželo před ztrátou Boha: a tím jest víra v peklo, svatá bázeň před peklím.

Sv. Tomáš Akvinský dodává, že milosrdenství Boží ještě tam v pekle se jeví tím, že ani peklo není vlastně trestem tak strašným, po jakém volá nekajícnost hříšníkova, jakého si vlastně zaslouhuje. A popatříme-li na nekonečné milosti, jež nám získal Vykupitel, Boží Syn, musíme přiznati, že tomu, kdo je živé víry, kdo má aspoň jiskru lásky ke Kristu Pánu a kdo dobře užívá milostí Božích, není tak těžko pekla se uchrániti.

Od věčné smrti vysvobod' nás, Pane!

Od věčného zavržení vysvobod' nás, Pane!

Marie Stechová:

Svatá Ludmila, duchovní matka Čechů a Moravanů.

Díváme-li se na život našich světců, nemůže nám ujíti, že měli pro náš národ zvláštní a jedinečné poslání. Každý z nich měl jiný úkol, a právě takový, jakého bylo našemu národu třeba. Kdyby nebyli prošli naší zemí, chybělo by nám něco velmi drahocenného, byli bychom národem velmi chudým.

Kdybychom neviděli před sebou jejich velkých postav — jejich hrdinného příkladu — nemohli bychom ani nazývat krásnou tuto zemi, jež je naší vlastí. Jen ta země je krásná, která má světce. Té se Bůh přímo dotýkal, tu přetvářel svým nejlepším dílem — jímž jsou pro zemi světci.

A první z nich je u nás žena. Musíme se zamyslit nad tím, jak mnoho vždy pro náš národ znamenaly naše

Krista snášené, »královskou cestou kříže.« Každou bolest můžeme posvětiiti. A předností těch, kdo přemáhali utrpení, je vlastní jejich prohloubení. Evangelista dále vypravuje, že Kristus na své cestě blízko u Jericha uzdravil slepého žebráka. U cest, jimiž velikonoční poutníci brali se do Jeruzalema, stávali chudí, slepí, zmrzačení, prosíce za almužnu. A poutníci je obdarovávali; věděli, že almužna z lásky daná, je součástí bohoslužby.

U cesty, kterou Kristus, provázen apoštoly a zástupem, se bral, stál slepec. A když slyšel neobyčejný, rostoucí hluk, tázal se, co to je. A řekli mu, že Ježíš Nazaretský tudy jde. Jistě že slyšel dříve, že Ježíš činí divy, slepé uzdravuje. Naděje v uzdravení náhle vzplanula v duši, a proto začal volati: »Ježíši, synu Davidův, smiluj se nade mnou!« Těm, kteří napřed šli, volání slepcovo bylo obtížným, nemilým. Proto domlouvali mu, aby mlčel. Ale on tím více křičel: »Synu Davidův, smiluj se nade mnou! Ježíš, který cítil s každým trpícím, slyšel volání a žádal, aby volajícího přivedli k němu. S láskou, s jakou vždy vyslechl ubohé, tázal se potom slepého, čeho si žádá. A když ten prosebně řekl: »Pane, učiči, ať vidím,« řekl Kristus: »Prohlédni, víra tvá tě uzdravila.« To jest: Tvá pevná víra ve mne, v moji nadpřirozenou moc, zasloužila, abys byl uzdraven. A slepec té chvíle prohlédl a velebě Boha, šel za Kristem.

Kterýsi vlámský malíř zobrazil výjev, jak Kristus stojí před prosícím slepcem. A je na obraze významným, že v žebrajícím slepci zpodobnil sebe sama. My všichni jsme v mnohém nevidoucí, slepí. Tisíce zjevů nám uniká, nedovedeme chápati jejich příčinu a podstatu. Nestranná, nezaujatá věda sama to doznává. A nejvíce nevidomý je, kdo jde lhostejně kol zjevů, které denně kolem něho se dějí. Jsou to denní, často nepovšimnuté Boží zázraky.

Všichni jsme také chudí. Prosící za almužnu. »Chléb náš vezdejší dej nám dnes«, je denní prosba k Bohu. A vše, co lidé z lásky nám skýtají, ať duši či tělu, jest almužnou. Nikdo není tak bohat, aby nikdy nikoho nepotřeboval; nikdo není tak chud, aby někomu nemohl pomoci, jej slovem či skutkem obdarovati.

Událost má symbolický hluboký význam. Širokou silnicí křesťanských národů stále jde Kristus. Provázejí ho nástupci apoštolů a miliony věřících. Jdou za Bohočlověkem, jako svým učitelem a vykupitelem. Ale vždy jdou také ti, kdo zakřikují všechny, kdo Krista vzývají, jej za pomoc žádají. Zlobní fari-seové. Šťasten však ten, kdo nedá se umlčeti, ale vytrvale, hlasitě a důvěrně vždy znovu volá: »Pane, učiči, a bych viděl! Pane, smiluj se nade mnou!«

ženy. Naše bájesloví začíná Libuší, dcerou Krokovou, kněžnou Cechů — naše křesťanství počíná svatou Ludmilou a jejím chotěm Bořivojem, s nímž byla pokřtěna na Moravě od svatého Metoděje okolo roku 874.

Svatá Ludmila je u nás první žena, která prožila křesťanství tak plně, že mohla v něm dosáhnout svatosti — i mučednické smrti. A v tomto prožití je pro nás její největší význam. Tím položila pevný základ našemu duchovnímu životu — a smíme ji proto nazývat duchovnou matkou Čechů a Moravanů.

Znáte úhory, na nichž nic neroste. Jakmile jsou však jednou proměněny v pole, stávají se zemí plodnou, užitečnou, a jeden rod za druhým klidí z nich úrodu. Svata Ludmila dotkla se svým duchem českého úhuru. Země divoká a pohanská byla zvládněna — začala rodit duše pro Krista — stala se zemí vyšší duchovní kultury.

Ti, kdož přicházejí k velkému dílu první, bývají od Boha obdařeni velkými dary a mohutnou silou, jinak by nepřekonali první potíže, vždy tak nesmírné, které se každému dobrému a velkému dílu staví v cestu. Když se budete se mnou nyní chvíli dívat na postavu svaté Ludmily a hledat její nejvýznačnější rysy, nezapomeňte na tento základní rys, kterým ji Bůh vyznamenal: je to žena velké duchovní síly.

Minulo více než tisíc roků od její mučednické smrti a zprávy prořídly, staré zápisy a legendy se ztratily, ale to, co zbylo, hlavně v legendě Křišťanově, kreslí nám její obraz dostatečně. Žena silná v Bohu. To je svatá Ludmila. Její pohled neulpívá na ničem, co pomíjí; zdvihá se vzhůru.

Člověk, který spoléhá na svět a na druhé, daleko se nedostane. Člověk, který spoléhá na Boha, jen na Boha, dostane se všade — totiž dostane se všade, kudy vedou cesty k životu vyššímu, k životu jedině skutečnému, k pravému životu duše. Pak má všade pevnou půdu pod nohama — i v utrpení — ve všech těžkostech života.

Tato první křesťanská česká kněžna shromáždí kolem sebe — na Levém Hradci, na Tetíně — slovanské kněze — pomáhá jim se svým manželem zřizovat první křesťanské svatyně. To je národní apoštolát. Jim stává se duchovní matkou, která rodí duše pro Krista, která myslí na jejich vyšší život.

Našemu národu se tak dostává prvního přeorávání duchovního — prvního poselství nebeské nauky, která obrací náš zrak od země vzhůru — a činí nás národem křesťanským. Tvrdé a kruté názory pohanské, které člověka zotročují a činí nevolníkem země, hmoty, jsou zasaženy střelou nebeského světla, učením Kristovým. A česká kněžna jako světlý příklad jde touto zemí, modlí se za ni, myslí za ni, pracuje pro ni. Tak to dělají všechny pravé matky. Zájmy jejich osobního života ustupují do pozadí. Nemají času na to, aby se obíraly svými osobními zálibami, aby vyhledávaly pro sebe v životě to, co by jim sloužilo ke slávě nebo zábavě, k uchvácení moci nebo majetku. Myslí jen na duchovní dobro svých dětí: aby byly pro život vyzbrojeny tak dobře, že zlo jim neublíží, lež je neporazí, špatnost je nezničí. Protože je vedou k Bohu, dávají jim bezpečný směr života.

Všimněte si někdy v kostelích soch našich světců. Každý má nějaké průvodní znamení: u svatého Vojtěcha najdete obyčejně vesla — těmi byl utlučen — ale těmi byl i tolikrát převážen po loďkách na svých cestách za dušemi — když ho převáželi přes řeky. A tak voda je jako průvodní symbol svatého Vojtěcha. Živel mocný, který strhuje domy, zaplavuje krajinu, ničí celá města, ale i zúrodňuje zemi.

Svatá Ludmila zpodobuje se se závojem kolem krku, jímž byla zardoušena. Zde je jakoby v pozadí dramatu živel vzduchu. Našemu národu, který se dusil a hynul pod těžkým tlakem pohanství, přinesla svobodný pohyb duše v Kristu. K běhu, tanci, jáso tu potřebujeme dosti vzduchu. K svobodě ducha potřebujeme nauky Kristovy. K pohybu života — k vnitřnímu hýbání se duše — potřebujeme živelnost Evangelia. Ne-ní symbolické, že žena, která otevřela našemu národu cestu do této duchovní svobody, do nauky Kristovy plně prožívané — hyne zadušením? Zlo se brání houževnatě — a jde po směru, jímž se proti němu bojuje. Jenže v duchovním životě je pravidlem, že vítězí to, co je silnější duchem, lepší, spravedlivější — smrt spravedlivých není záhubou spravedlnosti — ale vítězstvím. Tak hluboko jdou její kořeny, tak hluboko pronikne půdu země.

Jaký nový krásný rys! Jen se nad tím trochu zamyslete! Duchovní matka, která do dusna a tíže pohanského vedra otevírá přístup osvěžujícímu vánku pravdy Boží. Rozevře okna — a padá zadušením. Vrahové číhají, ale nemohou zabránit tomuto rozevření oken, jímž náš národ vstoupil mezi národy privilegované — národy křesťanské.

Svatá Ludmila nám vychovala druhého našeho světce — svatého Václava, svého vnuka. Takový obrázek jste asi často viděli, jak babička Ludmila učí vnoučka číst ze svatých Písem. Což o to, naučit číst druhého, to umí mnohý, ale naučit ho číst a rozumět Kristu, pravdě, světu, to umí jen pravé matky a praví otcové. Jde o budoucího knížete, který má pokračovat v jejím poslání — zase jinak, dle plánu Božího — ale pro blaho naší země. Je třeba, aby se duše vychovávaly — obráběly, činily vládnými, přístupnými pravdě, blízkými Kristu. Je třeba, aby národ měl takové vyšší statky, má-li trvat a má-li spravedlivě žít.

Svatá Ludmila, která vychovala Václava pro život svatý a plný, to je nový rys v tvářím rozmachu této ženy. Víme přece všichni dobře, jak je to těžké, protože především je třeba, abychom byli sami dobrými, chceme-li, aby naše děti byly dobré. Mohutná síla svatého vlivu není dána zadarmo. Ta se musí vykoupit velkou prací na vlastní duši. Bůh chce vidět naše úsilí, dříve než požehná našemu dílu.

Z legendy Křišťanovy, který tak pěkně vykreslil podobu svaté Ludmily i svatého Václava, víme, v čem asi byl vliv svaté Ludmily na vnuka nejsilnější. Především v lásce a soucitu k slabým a chudým. Kníže Václav otevíral vězení, kácel šibenice, navštěvoval nemocné, podporoval chudé — v tom je rys babiččin. Milosrdenství — něha k duším. To není slabost, jak někdy tvrdí nepřátelé katolické Církve. Milosrdenství drží pohromadě jednotu lidstva. Kdyby nebylo milosrdenství, ani my bychom už nežili, ze světa byla by asi hromada trosek. Člověk by byl člověku vlkem jak to řekl jeden filosof. Milosrdenství hojí lidské rány, zdvihá slabé, činí život lepším — a duši tak blízkou Bohu, že jí jakoby nadlehčuje od veškeré pozemské tíhy.

Milosrdný panovník — milosrdná kněžna na trůně — jaký to útěšný obraz! Jak by mohl tento rys chybět svatosti, která je přece vždy plností a dokonalostí života?

Milosrdenství nevyklučuje sílu — milosrdenství ji naopak vyžaduje. Bez duchovní síly je milosrdenství nemožné. Je třeba síly ducha k tomu, abychom v druhém viděli tvora Božího a je třeba síly k tomu, abychom mu chtěli činit jen dobro. Víme přece dobře, jakými zbabělci jsou všichni egoisté, kteří myslí vždy jen na sebe, kteří se starají vždy jen o sebe a o svůj

prospěch. Ti nejsou schopni myslet na druhé, starat se o dobro druhých, mít soucit se slabými.

A tak bychom mohli jít dál a dál při vyhledávání rysů naší svaté Ludmily, a čím hlouběji bychom se do nich zadávali, tím utěšnější obraz by nám daly. Vidíte z toho, že život světců je něčím, z čeho národ může čerpat ve všech dobách — a vždy se jimi těšit, jako svým pokladem nejvzácnějším.

Oni nesou celou tíhu země, oni nadlehčují všechny její bědy, a jistě pro ni pracují na nebesích ve slávě Boží, když pro ni tak věrně pracovali svým životem a utrpením zde.

Rozhlas.

(Hlídky katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Program katolického vysílání pořádaného péčí Katolické akce:

18. února, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8.45—9 hod.: P. M. Schaller, OSB.: Přednáška z křesťanské nauky: Hříchy pověry a nedovoleného kultu.
9—9.40 hod.: Tichá mše svatá s lidovým zpěvem z kostela Panny Marie v Hradci Králové.
9.40—9.50 hod.: Msgre Dr. Josef Burýšek: Duchovní promluva na den.
19. února, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katol. života.
21. února, středa: 17.15—17.30 hod.: Dr. Augustin Uher: Dalimil (osobnost, doba). Liter. předn.
23. února, pátek: 17—17.15 hod.: Dr. Antonín Mores: Povinnost k národu a křesťanství.
25. února, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8.45—9 hod.: P. M. Schaller, OSB.: Přednáška z křesťanské nauky: Magnetismus, hypnotismus, spiritismus.
9—10 hod.: Slavná mše svatá z kostela OO. Dominikánů v Olomouci (chorální).
10—10.10 hod.: Msgre Dr. František Cinek: Duchovní promluva na den.
26. února, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Marie Štechová: Besídka mladých. Naše slavné ženy (II. část): Bl. Mlada z rodu Přemyslovců.
28. února, středa: 17.15—17.30 hod.: Univers. prof. Dr. Josef Vašica: Slovanská liturgie v období svatováclavském. (Histor. přednáška.).
1. března, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: Duchovní rozhovory pro dívky.
3. března, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
9.45—10 hod.: P. M. Schaller, OSB.: Přednáška z křesťanské nauky: Hříchy nenábožnosti a neucty k Bohu.
10—11 hod.: Slavná Mše svatá z basiliky sv. Václava v Praze na Smíchově.
11—11.10 hod.: Dr. Antonín Vondráček: Duchovní promluva na den.
16—16.50 hod.: Pobožnost ke cti bl. Anežky v klášteře na Františku v Praze.
4. března, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katolického života.
6. března, středa: 17.15—17.30 hod.: Dr. Bohuslav Roztočil: Legenda o sv. Kateřině. (Literární přednáška.)
8. března, pátek: 17—17.15 hod.: Emanuel Frynta: Čtvrthodinka pro mládež: O moudrosti pohádek. (III. část.)
10. března, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8.45—9 hod.: Msgre Josef Bouzek: Přednáška z křesťanské nauky: Uctívání nebo zneuctívání Boha vzýváním nebo zneužíváním svatých jmen.
9—9.40 hod.: Tichá Mše svatá s lidovým zpěvem z kaple arcibiskupského gymnasia v Praze-Bubenci.
9.40—9.50 hod.: P. Jan Hrubý, TJ., profesor: Duchovní promluva na den.
11. března, pondělí: 15.30—15.45 hod.: G. Pivonka: Olomoucký dómský kůr za posledních 70 let.
13. března, středa: 17.15—17.30 hod.: Univers. prof. Dr. Josef Vašica: Slovanská liturgie v období sázavském. (Histor. předn.)
15. března, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: O potřebě duchovní četby.

17. března, Květná neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: Msgre Josef Bouzek: Přednáška z křesťanské nauky: Uctívání nebo zneuctívání Boha náboženskými sliby.
9.50—10 hod.: Msgre Em. Žák: Duchovní promluva na den.
10—10.30 hod.: Mše svatá a pašije z chrámu Panny Marie Sněžné v Praze II.

18. března, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katolického života.

20. března, středa: 17.15—17.30 hod.: Dr. Antonín Kříž: Tomáš ze Štítného. (Literární přednáška.)

21. března, Zelený čtvrtek: 9—10 hod.: Mše svatá a obřady Zeleného čtvrtku z dómu sv. Václava v Olomouci.

22. března, Velký pátek: 8—9 hod.: Obřady Velkého pátku z kostela OO. Dominikánů v Olomouci.

17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban: Velkopáteční úvaha.

Večer: Duchovní hodinka z chrámu Křižovníků v Praze I. (Hodina bude ještě oznámena.)

23. března, Bílá sobota: 8—9 hod.: Mše sv. a nešpory z kolegiálního chrámu sv. Mořice v Kroměříži.

16—17.20 hod.: Slavnost Vzkříšení z dómu v Brně-Petrově.

24. března, neděle, Hod Boží Velikonoční: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

9.15—9.30 hod.: Msgre Josef Bouzek: Přednáška z křesťanské nauky: Uctívání nebo zneuctívání Boha přísahou a zapřísaháním.
9.30—10.30 hod.: Slavná Mše svatá z kostela OO. Kapucínů v Třebíči-Jejkově.

10.30—10.40 hod.: P. Gaudenc Kašík, OMCap.: Duchovní promluva na den.

25. března, pondělí Velikonoční: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: J. M. nejdp. Dr. Bohuslav Jarolímek, O. Praem., strahovský opat-koadjutor: Duchovní přednáška.

11.20—11.30 hod.: P. Dr. S. Braitto, O. Praed., Duchovní promluva na den.

11.30—12 hod.: Tichá Mše sv. s lidovým zpěvem z kostela Panny Marie před Týnem v Praze.

27. března, středa: 17.15—17.30 hod.: Universitní prof. Dr. Josef Vašica: Slovanská liturgie v klášteře emauzském. (Historická přednáška.)

29. března, pátek: 17—17.15 hod.: Marie Štechová: Bl. Anežka Přemyslovna.

31. března, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

9.45—10 hod.: P. Jan Dokulil: Přednáška z křesťanské nauky: Co ukládá neb zakazuje III. přikázání Desatera nezávisle na přikázáních církevních.

10—10.40 hod.: Tichá Mše svatá z kostela Salesiánů ve Fryštáku s českým chorálním zpěvem.

10.40—10.50 hod.: P. Václav Mrtvý, C. Sal.: Duchovní promluva na den.

Ke kritice našeho rozhlasového vysílání.

Dnešní doba vyžaduje co největší a upřímné spolupráce všech lidí dobré vůle. Tento požadavek měl by býti nejvíce samozřejmým katolíkům. Bohužel, v poslední době stali jsme se svědky pravého opaku, když katolíci v nekatolickém časopisu zaujali nepřiznivě stanovisko k rozhlasovému vysílání Katolické akce. Zpráva, která tam byla uveřejněna, svědčí o tom, že pisatelé nedali si té nejmenší práce, aby se přesvědčili o pravém stavu věci a projevovali nespokojenost s něčím, co nebylo. Nadto pisatelé postarali se o to, aby si jejich zprávy povšimlo několik významných katolických osobností, u kterých chtěli a také vzbudili dojem neodborného a samovolného obstarávání hudebního programu. Po této umělé vyvolané nespokojenosti došlo několik nepřiznivých kritik hudebních vysílání, která však kritikové sami neposlouchali, nýbrž spokojili se jen všeobecným sdělením třetích osob bez uvedení konkrétního případu. Tento způsob kritiky je nedůstojný a vyvolává zbytečné trpkosti. Proto považovali jsme za svoji povinnost jej veřejně vytknouti. Prosíme pak své čtenáře i všechny posluchače našeho vysílání, aby svoji kritiku a výtky připínali vždy ke konkrétním případům, sdělovali nám své dojmy a nikoliv dojmy a posílali nám svoje připomínky v uzavřených dopisech. Budeme jen vděčni za každou připomínku a dobrou radu, budeme však také míti možnost, abychom svoje stanovisko nebo příslušný pozastavený případ obhájili a vysvětlili. Mnohé vady a nedostatky netkví jen ve výběru osob, programů a jejich přednesu, ale vyplývají i z řady okolností nezávislých na naší vůli a možnostech. Naše dosavadní zkušenosti nás pak poučily o tom, že zvláště v řadách odborníků jedno a totéž dlo nenajde jednotného posudku. Co jedni mají za krásné, druhí haní. Inteligence pak zapomíná, že rozhlas není jen pro ni, ale i pro prostý lid.

Z domova.

Tomáš Josef Jiroušek, stafešina katolických novinářů, významný pracovník, pamatující počátky křesťansko-sociálního hnutí, věrný druh Dr. Horského, T. Škrádleho a Vl. Háika, s nimiž pracoval v družstvu Vlast, zesnul tiše v úterý dne 6. února t. r. a byl za veliké účasti pohřben v sobotu 10. t. m. R. p.!

LITERATURA.

P. Josef Schrijvers, CSsR: **Umění dávat si se.** Přeložil P. Dr. Stanislav Špůrek, CSsR. Druhé vydání. Vydal G. Franci, Praha I., Na Perštýně. Kniha o nejvyšším duchovním umění. Cena 18 K, váz. 28 K, stran 170.

Ročenka Spolku pro úpravu hornického kostela sv. Prokopa na Březových Horách. Rok 1940. Sestavil Karel Pobuda. Pěkná knížka, informující o záslužné činnosti Spolku, velmi vhodně doplněná statěmi: *Od kdy se slaví na (Březových) Horách pouť sv. Prokopa? a Proč si zvolili horníci sv. Prokopa za svého ochránce? Ušlechtilé snahy Spolku nutno co nejvřeleji vítati.*

Kk.

Bohuslav Balbín: Život sv. Jana Nepomuckého. Vyšlo jako IX. svazek Národní knihovny nákadem L. Kuncíře, Praha II., Voršílská 3. Knička, kterou pro její lahodu přečtete jedním dechem. Byl jí opravdu odkryt starý skvost, tak dlouho ukrytý. Do Kuncířovy »Národní knihovny« přibyl tím opět nový, hodnotný svazek. Cena 15 K.

Kk.

Tomáš Kempenský: Růžová zahrádka. Vyšlo jako 11. svazek edice krásných knih »Prsten« u L. Kuncíře, Praha II., Voršílská 3. Cena 7.50 K. Dobrý znatel lidského nitra vyslovil v této knížce pravdy drahé našemu věku: Čisté, nevinné srdce jest důležitější nade všechno vědění a umění světa.

Dr. Josef Hlouček: Konverse a konvertité. Hledání a návraty. Vydalo nakladatelství dobré knihy »Velehrad« v Olomouci, 1940, cena brož. 20 K. Předcházející práce autorova »Problém odpadu od Církve«, »diagnosa zbloudilých duší. .«, jak ji autor v předmluvě své nové práce nazývá, jednala o podstatě, příčinách a následcích odpadu od Církve. Nová kniha, vyplývající jako důsledek předešlé, naznačuje podle autorových slov v úvodu, předpoklady, pohnutky, překážky a pomůcky, jež člověk na Cestu vedou, doprovázejí a přivádějí. Na skutečných konversích a doznáních konvertitů ukazují autor, jak zápasí Milost Boží s člověkem o jeho duchovní dobro. Výčet bohaté literatury ukazuje, že nové dílo je výsledkem pečlivého studia tohoto problému.

Kk.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Návrh náhrobku Sv. Otce Pia XI. vypracoval holandský benediktin P. Gresnich. Náhrobek měl být původně z porfyru, ježto však nebylo možno tento kámen opatřit, byl pro náhrobek vybrán mramor. Neobvyklá letošní zima a spousta sněhu v horní Itálii znemožnily však jeho dopravu. Proto nebude možno zhotoviti náhrobek do konce června, jak se původně počítalo a k jeho posvěcení došlo by pravděpodobně až o Dušičkách. Výklenek náhrobku bude ozdoben mosaikami, které podle návrhu P. Gresniche provedou vatikánské mosaikové dílny.

Orgán papežského biblického ústavu »Verbum Domini« přinesl nedávno obšírnou zprávu o své činnosti, která se soustřeďuje v těchto odvětvích: Biblické hodiny, biblické konference, Četba Písma sv. v rodině, šíření Písma svatého, pomocné prostředky. Zájem o Písmo svaté stále stoupá, což je podle jmenovaného orgánu známkou »nového života« a »vzrůstem duchovního snažení«. Ústav nespatřuje však svůj úkol toliko v šíření bible, ale chce především buditi mezi lidem porozumění pro jeho správnou četbu.

Jak sdělují německé listy, obdržel filmový režisér Kurt Oertel povolení filmovati v sixtinské kapli. Oertel pracuje nyní na velkém filmu o Michelangelovi.

Svatopetrský dóm má kromě jiných také tu zvláštnost, že jsou v něm ve diazobě označeny délky největších chrámů světa. Délka těchto byla dříve udávána v římských loktech, při výměně dlažby v roce 1934 byla označena v metrech. Nejdelším chrámem jest ovšem dóm sv. Petra sám; dosahuje 186.36 m délky. Druhým je londýnská katedrála sv. Pavla se 152 m. Na pátém místě je proslulý dóm sv. Tří králů v Kolíně; měří 134.94 m. Na desátém místě je katedrála Notre Dame v Paříži se 130 m. Jako poslední je uvedena Hagia Sophia v Cařihradě, kdysi nejproslulejší chrám křesťanského východu; měří 109.57 m.

ZE SLOVANSKÉHO SVĚTA.

Jugoslavie. Katolická církev, podle schematismu, vydaného sarajevskou akademií »Regina Apostolorum«, má v Jugoslavii přes 6 milionů věřících, z nichž na Chorvaty připadá 4 miliony; 2.2 milionů jsou Slovinci. Jugoslavie má 20 diecézí. 2300 far a 2700 světských kněží. Klášterů mužských jest 167, ženských 479. Tentýž schematismus udává počet pravoslavných věřících skorem na 7 milionů, kdežto mohamedánů je 1 a půl milionu.

Diecése skopljská rozsahem největší diecése jugoslávská (skorem 1/5 celé Jugoslavie), má toliko 30 tisíc katolíků, z nichž tři pětiny jsou domorodí Albánci, zbývající část tvoří Chorvaté a Slovinci. Duchovní správa těchto katolíků, roztroušených po tak veliké diecési, je neobyčejně obtížná, avšak bohatá na výsledky. Katolický živel tvoří tu ponejvíce četníci, celní a jiní úředníci, soukromí zaměstnanci, dělníci a horníci. Všichni se hrdě hlásí ke katolictví a rádi se účastní všech veřejných náboženských průvodů, především slavnosti Božího Těla.

Z EVROPY.

Belgie. Biskupský stolec v belgické Toruni (Tournai) dostal nového pastýře v osobě Msgra Dr. Delmotte, bývalého ředitele semináře. Nový biskup je 49 roků starý a byl za světové války, kdy dlel na frontě jako sanitní voják, těžce raněn. Na kněze byl vysvěcen v roce 1919 a studoval potom na papežském biblickém ústavu v Římě, kde dosáhl hodnosti doktora theologie. Je 101. biskupem na toruňském biskupském stolci, zřizovaném v 6. stol., na němž jako prvý zasedl sv. Eutherius. Diecése nového biskupa má 1 a čtvrt milionu věřících, 36 vikariátů a 533 far s 1075 kněžími. Biskupská katedrála v Toruni je nejkrásnější románskou svatyní belgickou.

Estonsko a Svatá Stolice. Estonský státní prezident jmenoval dosavadního zplnomocněnce u Společnosti národů a bývalého zahraničního ministra Seltera zástupcem Estonska u Svaté Stolice. Dosud mělo Estonsko u Vatikánu toliko diplomatické zastoupení, které vedl estonský vyslanec v Paříži. Pokřesťanění Estonska bylo provedeno ve 12. a 13. století. Za reformace byla země odtržena od katolické Církve. Když v roce 1919 byla prohlášena estonská samostatnost, stala se luterská církev národní církví. 20. listopadu 1925 byla odhlasována rozluka církve od státu. Počet katolíků odhaduje se v Estonsku asi na 2000 duší, což představuje 0.2% všeho obyvatelstva, které je převážně protestantské (skoro 80% a 19% pravoslavných). Katolické farnosti jsou ve městě Revalu, Narvě, Dorpatu a Waiku, které dohromady tvoří biskupství řížské, povýšené v roce 1922 na arcibiskupství. Od roku 1925 je tento církevní obvod podřízen přímo Apoštolské Stolici.

Portugalsko. Katolíci tohoto státu počínají nyní věnovati svoji pozornost i filmu. Ustavili zvláštní společnost, která si prozatím určila tyto úkoly: Budou vydávány zvláštní seznamy vybraných, mravně bezzávadných a umělecky cenných filmů a doporučovány obecenstvu. V denních listech budou zřizeny pravidelné filmové hlídky. Bude vytvořena společnost katolických majitelů kin a zřizena půjčovna filmů, jež bude spolupracovati s katolickou filmovou společností v Rio de Janeiro. Těž rozvoji farních kin chce společnost všemožně napomáhati.

Španělsko. Útěk venkova do měst jest povážlivým jevem i ve Španělsku. Vrcholu dosáhl v roce 1920. Jeho příčinou byl jednak zbudovaný stav malorolníků a malých nájemců, nedostatek kulturní a zdravotní péče na vesnici, jakož i vzrůst průmyslu. Národní vláda Španělska učinila již rozsáhlá opatření na povznesení zemědělství. Jsou to především zákony, podporující zalesňování, zavodňování, dále výstavbu nových hospodářství, rozdělení půdy zemědělskému dělnictvu a rozšíření sociální péče i pro vesnice. S těmito úkoly ruku v ruce kráčí však i péče o duchovní blaho španělského venkova. Odkřesťanění jeho dosáhlo vrcholu krátce před občanskou válkou. Španělský list »Razón y Fé« o tom píše: Nepravá »kultura« měst zanesla svoje símě i do nejdlehlějších výsek. Projevilo se to zřetelně odkřesťaněním našeho venkova a jeho útekem do měst. S koncem občanské války dostavilo se i duchovní obrození měst. Jsou však obavy, že na venkově bude se nevěra šířiti dál. Zatím co v městech byla duchovní správa alespoň z části obnovena, je sta a sta vesnic, které možno přirovnati k misijním obvodům, čekajícím na hlasatele Pravdy. Kde mizí víra a krajíc chleba je malý, tam získává nevěra všechny ty, jimž se nedostává obojího chleba.

Z OSTATNÍCH SVĚTADÍLŮ.

Apoštolský delegát pro oblast polárního kruhu Msgr. Antoniutti podnikl létadlem cestu po svém církevním obvodu, proniknuv až do nehostinných končin věčného ledu. Svoji cestu zachytil ve filmu, který 8. října loňského roku předvedl stu-

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

Pokyny Posvátné kongregace šíření víry o některých obřadech a přísaze, které se týkají čínských mytů.

Některé myty východu, které v dřívějších dobách byly spojeny s pohanskými obřady, mají dnes, kdy zvyky a názory doznaly změn, jen občanský význam úcty k předkům, lásky k vlasti nebo také zdvořilosti ve společenském styku.

Proto také Posvátná kongregace Propagandy v letech 1935/36 vydala se souhlasem papeže Pia XI. směrnice biskupům a ordinářům Mandžuska a Japonska.

Po důkladném uvážení důvodů pro a proti — praví se v rozhodnutí Kongregace — a po vyžádaném dobrozdání mudrých a zkušených osob bylo rozhodnuto:

1.) Jelikož čínská vláda několikrátě výslovně prohlásila, že každému je volno přiznávat se k jakémukoli zvolenému vyznání a že je daleka toho, vydávat zákony nebo nařízení v oboru náboženském, a že tudíž obřady k počtě Konfuciově nejsou se strany veřejných úřadů prováděny nebo nařizovány s úmyslem prokazovat nebo vyjadřovat náboženské uctívání, nýbrž spíše jen proto, aby tak významné osobnosti byla prokazána příslušející pocta a povinná úcta k odkazu otců, jest dovoleno katolíkům účastnit se projevů úcty, které se konají před obrazem neb tabulí Konfuciově v pamětních místech Konfuciových neb ve školách.

2.) Nelze proto považovat za nedovolené, aby v katolických školách, nařídili-li to úřady, byly vyvěšeny obrazy Konfuciovy nebo tabule s jeho jménem, ani aby tyto byly zdraveny úklonem hlavy. Kdyby se bylo obávati pohoršení, je nutno vysvětliti pravý úmysl katolíků.

3.) Lze připustiti, aby katoličtí učitelé a žáci, jimž to bude nařízeno, účastnili se veřejných obřadů i když tyto budou se vyznačovatí příznaky pověry; podle kánonu 1258 mohou se však účastniti pouze trpně (pasivně) a připojití se jen k takovým počtám, které s dobrým svědomím mohou se považovati za čistě občanské, musí však, kdyby se to zdálo nutné, vysvětliti své jednání, aby bylo zamezeno nesprávnému výkladu jejich činů.

4.) Úklony hlavy a jiné občanské projevy úcty před zemřelými nebo jich obrazy, anebo před úmrtními deskami s jednoduchým označením jména, jest považovati za dovolené a přípustné.

Rozhodnutí Posvátné kongregace byla předložena podepsaným kardinálem-prefektem kongregace šíření víry v audienci dne 7. prosince 1939 Svatému Oci; Jeho Svatosnti ráčila je cele schváliti a podepsati. — Petr, kardinál, Fumasoni-Biondi, prefekt. (Fid.)

Stav katolíků ve Finsku. Apoštolský vikář Msgre Vilém Cobben (ze Společnosti kněží Bož. Srdce ze St. Quentin) opustil Finsko a uchýlil se do Stockholmu. Jeden kněz zůstal v Helsinkách, jiný v Turku. Dva kněží, sídlící v Tirijeki, opustili toto město dříve než bylo obsazeno Rusy. Děti katolické školy v Helsinkách jsou s jedním knězem a pěti řeholnicemi na finském venkově. Jiný kněz se zdržuje pravděpodobně ve Viborgu, kteréžto město bylo však již evakuováno.

VE ŠLÉPĚJÍCH SV. VÁCLAVA.

Svatováclavská smírná adorace. Sestavil P. Alf. Daňha, CSSr. Cena 50 hal.

SVATOVÁCLAVSKÉ POHLEDNICE.

Máme na skladě tyto serie: Škréta (barokní), Aleš, moderní mistři. Cena 1 serie (10 kusů) K 2.50, pošt. zvlášť. Margold: Svatovítský velechrám. Serie 10 kusů K 5.— a poštovné.

Blažiček: Stará Boleslav a basilika sv. Jiří. Serie 9 kusů K 6.— a poštovné.

Zasílá Svatováclavská Liga v Praze IV., Hradčanské n. 8.

Místo pro adresu:

dujícím svého semináře sv. Josefa. Msgre Antoniutti urazil při této cestě celkem 28 tisíc km.

Nový film o sv. Františku Xaverském byl natočen v Americe na podkladě knihy jesuity P. Clairase a knihy M. Pemanse.

Katolický tisk ve Spojených Státech. Američtí katolíci mají zvláštní společnost pro katolický tisk »Catholic Press Association«, která letos slaví 50tileté trvání. Z listů, které stály u kořebky jmenované společnosti, udržely se do dnešního dne toliko tři: »Catholic Telegraph«, založený r. 1831 v Cincinnati, »Pilot« v Bostonu, založený r. 1836 a »Catholic« v Pittsburgu, založený r. 1844. »Catholic Telegraph« spojil se přede dvěma lety s listem »Register«, vycházejícím v Denveru. »Register« vychází týdně jako orgán 22 biskupství v nákladu několika set tisíc exemplářů. Rozvoj katolického tisku v Americe vysvitá nejlépe z těchto dat: V r. 1940 měli američtí katolíci 6 časopisů, loni 137, při celkovém nákladu skorem tří milionů exemplářů. V tomtož období vzrostlo katolické novinářství ze 2 na 197 listů o nákladu 4 a půl milionů výtisků.

Překrásný obraz jednoty Církve skýtal chrám Karmelitánů v Bagdadu, když 21. ledna t. r. J. Exc. Msgre de Jonge d'Ardoye, apoštolský delegát v Iraku, odevzdával latinskému arcibiskupovi bagdadskému Exc. Blanquet du Chayla pallium. V starém krásném kostele Karmelitánů bylo vedle chaldejského patriarchy přítomno na 30 prelátů a kněží pěti obřadů: chaldejského, syrského, arménského, řeckého a latinského, vedle velikého počtu věřících dvanácti různých národností.

V katolické nemocnici v Changsha zemřel nedávno nejhorlivější misionář stejnojmenného čínského apošt. vikariátu Pater Keng. Požíval u Číňanů veliké vážnosti. Za nepokojů v roce 1930 projevil neobyčejnou odvahu. Když lupiči tehdy zajali jeho apoštolského vikáře a italské misionáře, chystali se vyhoditi do vzduchu též katedrálu, čemuž se ale Pater Keng mužně opřel a zachránil tak dům Boží před neodvratnou skorem zkázou. Tehdejší Svatý Otec Pius XI., když zvěděl o misionářově neohroženosti, zaslal mu vlastnoruční děkovný dopis.

Katolická církev v Číně. Ročenka katolických misí udává, že v Číně je 130 církevních obvodů; 26 z nich vedou domorodí biskupové, ve 14 vikariátech a 10 prefekturách působí výhradně domorodé kněžstvo, jehož jest na 1800 osob. Vysoké katolické školy jsou tři: v Šanghaji, Pekingu a Tientsinu. Před nynější čínsko-japonskou válkou vycházely v Číně 3 katolické denníky, 12 týdeníků a 54 měsíčníků.

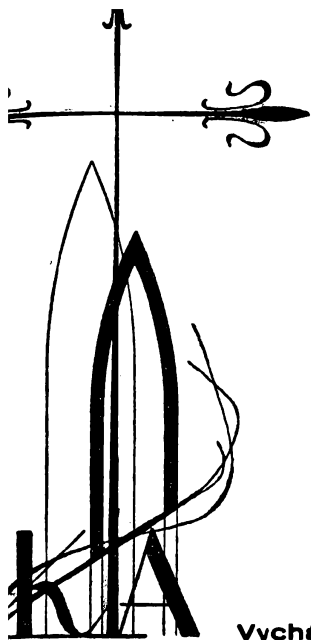
U příležitosti národního eucharistického kongresu na Novém Zélandě pronesl Svatý Otec, jak sdělují italské listy, rozhlasem poselství k této náboženské manifestaci, konané na paměť 100-letého výročí příchodu misionářů do této země. První Mše svatá byla tam poprvé sloužena o vánocích v roce 1940. Rozvoj katolické církve datuje se od roku 1865. Dnes je tam 175 tisíc věřících z celkového počtu 1.6 milionu obyvatelů. V čele této církevní oblasti stojí arcibiskup Msgre Tomáš O'Shea, americký Irčan ze San Franciska.

V předcházejícím čísle v úvodním článku »Matko Boží, neslycháno...« vypadly po úvodních slovech článku dva řádky, čímž byl porušen smysl celé věty. Úvodní věta měla správně zníti: Těmi slovy začínáme jednu z nejkrásnějších písní mariánských. Věnujeme jí dnešní svoji úvahu proto, že 2. února připomíná nám Církev líbezný svátek mariánský: Očišťování Panny Marie, či Hromnic.

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárci výslovně nezakážou, kvitovány.

VYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí čis. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. předplatné na celý rok s poštovní zásilkou 6 K. - Číslo pošt. spojitelný Praha 208.401, čis. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod čis. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. - Dohlédací pošt. úřad Praha 11. - Vytiskla kniht. J. Bartl Praha VII., Korunovační 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

List Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník V. (XXII.) — V Praze dne 1. března 1940.

č. 5

Ach, nejsladší můj Ježíši!

Povzdechni takto co nejčastěji za den při své práci. Víš jistě dobře, že tento zbožný povzdech jest začátkem postní písně, vyznávající vroucí lásku k umučenímu Spasiteli a pevnou důvěru v Jeho veliké milosrdenství. Tuto píseň bys měl znáti z paměti, aby se stala denním chlebem tvého života aspoň v posvátné době postní. Pln ohně lásky bys měl být, když Tvoje duše bude mluvit ústy těla, v němž z vůle Boží přebývá, lásky, jež by tě povznesla z prachu země před trůn Božího Beránka, lásky, jež s nebeskými anděly v nejčistším a slavném svatém obcování by se spalovala v ohni lásky Boží. Pokoř se, jak nejlépe umíš, před velebností Oběti Kříže, obrať všechna svá hnutí k Pánu a pak oddaně vydechni své vyznání lásky: ach, nejsladší můj Ježíši! S Bohem Otcem a Duchem Svatým jediný Bůh, daroval jsi mně život po prvé při zrození, po druhé při svatém křtu, po třetí a neustále vždy, když očištěn od svých vin spojoval jsem se a spojuji s Tebou v Nejsvětější Svátosti Oltářní. Z Tvého přelaskavého srdce, plného dobroty a milosti, tryská na mne v přebohaté míře zdroj pravého blaha a štěstí, které tak podstatně se liší od pojmu štěstí tohoto světa. Je to Tvoje věčné živá a nekonečná láska, jež mne a všechny nesmrtelné duše sytí, zachovává a hojnými milostmi obdařuje. Nejsladší můj Ježíši, chci dnes a neustále svoji denní práci, svůj žal a kříže skládati do Tvých Božských rukou, chci na Tebe neustále myslet a vzpomínat, neboť vím, že moji práci poženáš, můj žal zmírníš a křížům ulehčíš. Přispěješ Svou milostí, neboť rychlé je Tvé smilování, rychlá Tvoje pomoc těm, kdož jsou Tobě věrni nejen slovem, ale každým dechem svého žití. Uvažuji dobře nezměrná Tvá muka, která nesl za mne i za všechny hříšný

lid, vidím Tě jasně kráčet a klesati pod těžkým dřevem křížovým, vidím tu tíhu vin, jež více než to těžké dřevo podlamovala Tvoje svaté údy, drásala Tvá přerozkošná ramena, Tvou nevinu. Jdu s Tebou pln úzkostlivé bolesti až pod vztyčený kříž, vidím dobře ony nesčíslné krůpěje přesvaté Tvojí krve, jež se řinou z nesčetných Tvých ran, vidím, že všechny opouštějí zmučené Údy proto, aby se mohly proměnit v pramen spásy celé země. Šeptám v zkroušenosti a s kajícími: má vina, má největší vina, když vidím proklaný Tvůj bok, z něhož se řine krev s vodou smíšená, aby smyla svým svatým proudem všechny nepravosti mé. Hanbou a studem bych se propadl nad tím, že jsem tak nevděčný vůči této tak veliké a nekonečné lásce, že stále tuto lásku zarmucuji svou nevěrostejí a svými hříchy a přec zase s neochvějnou důvěrou, můj nejsladší Ježíši, volám k Tobě: Odpust, Pane, slabému svému dítěti, střež je neustále v jeho lopotách a boji s mocí zlého ducha. Ty, Pane můj, dobře víš, jak Tě miluji, Tvá láska ocení mou nedokonalou lásku, a jistě mne v boji světa posílí, oblaží a ochrání. Ty, předobry můj Pastýři, mne jako zbloudilou ovci lásky plně zachráníš před zlem všeho hříchu a nedáš mi klesnouti tak, abych již nepovstal ze svých zlých náklonností a ze služby hříšnému tělu. Beránku Boží, přelaskavý Smírče můj! V zkroušenosti svého srdce plná pokory a víry prosí Tě duše má: Až přijde smrti hodina, vzbud spasnou lítost nad celou řadou mých vin, buď soudcem mírným a laskavým, změň všechny moje kříže a strasti života zde na zemi v radost Svého nebe, bych v sboru svatých andělů, tam věčně slavil Tebe!

Křišťan.

P. Dr. J a n U r b a n, OFM, provinciál:

Nikdy sami.

»Co to?« Ohlížím se, hluboce vydechnu, — a přece stále jasně slyším čisté a pevné melodie chorálního Kyrie. Pak zazní mužným hlasem Gloria. — a jsem přece daleko, daleko od kostela, vesnice a města — v hlubokém lese! Kde se tu bere vyspělý zpěv jako nějakého katedrálního sboru? V tom se mi rozbřeskuje: Jsi ty ale ještě pomalý v moderním myšlení! Jest tu asi někde chata a v ní rozhlasový přijímač. Ano, ale přece jest člověku divně. Pomysleme si: Z volného lesního prostoru, kde se ani větévka v tichu nepohne, kde se na sluníčku šine brouček, jsa jist, že jest v pouhopouhé přírodě, kde není daleko nic jiného, než tráva a slunce, z tohoto prostoru vykouzlí malý přístroj přítomnost sta kilometrů vzdálených zvuků, hlasů, myšlenek! Ano, jsme sami, úplně sami a přece zároveň chodíme ve směsi a spleti elektrického pole, jehož napětí nás obklopuje. A ani to není vše: Zdá se nám, že vidíme v jase slunečním všechno světlo a že jest ho plný prostor. A přece nám řeknou fyzikové, že naše oko vidí jen určité paprsky, ano, dokonce velmi málo paprsků, že jest mnoho a mnoho neviditelných paprsků kolem nás. A právě tak se pohybujeme v mracích maličkých tělísek, živých i neživých, okem neviditelných a nevíme o nich. A když tak na to myslím, napadá mě najednou smutně: Čeho je málo, to vidíme a na to myslíme. Ale čeho jest nejvíce a v čem jsme celí ponořeni, toho nevidíme a na to nemyslíme!

Ale jest toho světla, těch paprsků, těch elektrických vln kolem nás méně proto, že o nich nevíme a že na ně nemyslíme? J i s t ě n e ! A jest tedy Bůh méně jistě přítomen kolem nás, protože na něho nemyslíme nebo že ho nevidíme? J i s t ě n e ! Srovnajme si to: Kdybych tak řekl některému člověku, který neví o Bohu, s nímž bych byl právě v takovém hlubokém lese: »Poslyš, jak touto krásou k nám mluví Bůh«, snad by mne odbyl: »Výmysl!« A kdybych mu řekl: »Poslyš, jak k nám mluví v tuto chvíli v tomto prostoru ministr veřejných prací o budování dálnice«, a kdybych mu přiložil k uchu sluchátko přijímače, považoval by to za samozřejmé. Avšak uměl by domyslit, že umí-li lidský rozum zachytiti přesný řád přírodních sil, jaký asi musí býti rozum, který je dokonce stvořil a uspořádal? A jako chodíme ve spoustě všech možných myšlenek, které si můžeme zachytiti svým přijímačem, tak chodíme v Bohu.

Jel jsem oheď v noci opuštěnou silnicí. Široko daleko nebylo světélka ani hlasu. Sám. A přece ne sám. Jako bych mohl i v této samotě zachytiti cizí myšlenky rozhlasem vysílané, tak nesmírně skutečněji mohou právě v této samotě spojití své myšlenky s přítomným Pánem Bohem. Ano, v samotě snadno se najde Bůh, protože jiného tam není. Ale právě tak jest v rodinném kroužku, právě tak jest při zábavě, právě tak jest na nejživějších ulicích. Jen jest třeba zapojiti své myšlenky na tuto vlnu. Jen jest třeba odladiti svou duši od jiných vln, abychom mezi všemi vlnami dojmů a citů a lidí zůstali kdekoliv s ním sami. Jaká to síla vědomí, že nikdy nejsme bez něho, že stále a všude jsme v něm! On slyší naši modlitbu dřív, než si ji skoro sami uvědomíme. On však také prohlédá náš hřích. On vidí a cítí dobře tvou bolest, on vidí, zda proti němu reptáš jako nerozumné dítě, nebo zda mu důvěřuješ jako statečný muž, který umí říci: Pán dal, Pán vzal, budíž jméno Páně pochváleno!

Než, Bohu žel, komu jest přítomnost Boží tak samozřejmá, jako přítomnost toho, co vidí? Obyčejně máme tolik starostí a zájmů a práce, že od rána do večera myslíme jen na to, co děláme. A v této směsi všech možných dojmů a myšlenek úplně zanikne myšlenka na Boha. A jest to tak den ze dne. Rok za rokem. A co se stane? Že myšlenka na Boha tak vybledne, že se s ní ztratí i víra a člověk najednou spatří, že Boha vůbec nemá a řekne, že ho není. Jako když někomu znenáhla slábně zrak, slábně a slábně, až oslepne. A řekne: »Už nevidím, a tedy už není světlo.« Ano, to nešťastné světlo. Má úděl jako Pán Bůh! Co to povídám? Nu, hleďte: Podíváte-li se před sebe, řeknete, že vidíte stůl, okno, strom, dítě a zatím, co vlastně vidíte? Měli bychom vědět, že vidíme paprsky světelné, odražené od těchto předmětů, které vytvářejí v našem oku jejich obraz. A bohé světlo, které to všechno dělá, a bez něhož bychom neviděli nic, přijde zkrátka. A teprve když je tma, si vzpomeneme, že přece jen beze světla nevidíme nic. A tak nespravedliví jsme i vůči »Otcí světel«, k Pánu Bohu: Vše, co jest, jest v něm a v něm vše poznáváme a v něm jsme. A právě o něm nejvíce mluvíme, ač jest ho všude nejvíce plno. Zaniká.

Tak si někdy myslím, jak musí být krásné, když se takový učený fyzik dívá na svět a ví, jak jest v něm vše uspořádáno a složeno do nejmenších podrobností, nebo lékař, jenž vidí celé lidské tělo jako na dlani a postřehne hned nezdravou výchylku! Jak teprve jest krásné viděti, jak jest vše dobře uloženo v Bohu, jak v něm vše jest jasné, jak nemají lidé Boží temných otázek: Kdyby Bůh byl, to a to by nebylo.

Ke kterým patří každý z nás? Zanikl mi Bůh ve spoustě jiných zájmů? Ztratil jsem pro tisíc jednotlivostí jediné potřebné a jediné, co zůstane po všem? Nelze slovy vylíčiti, co znamená viděti stále tak jasné Boha jako denní světlo. Nutno jen prositi, aby to každý zkusil! A hlavně, aby svou duši naladil čistě na Boží vlnu, až bude opouštět tento svět, aby vstoupila od přijímače do vlastní vysílací síně a vlastníma očima spatřila Toho, který k ní dříve mluvil neviditelně.

P Anastaz O p a s e k, OSB, převor:

Svatý Vojtěch.

Chceme-li porozuměti osobnosti sv. Vojtěcha, pozorujíc ji v obraze jeho století, které mu bylo rodným, nesmíme zapomenouti, jako vždy u světců, že posláním jejich života jest podstatně určováno tím snad nepochopitelným, ale zcela jistě nechápaným jejich vlastním jménem svatý, jež jest nejdůležitější pro poznání osobnosti svého nositele. V případě Vojtěchově vidíme dokonce uskutečnění svatosti v míře nejvyšší, neboť šel za Kristem, aby zemřel jako On, aby vyžil svou krev. Taková je směřnice pro určení osobnosti, jež nese jméno světec; před touto skutečností nemá ustupovati ani historik, chce-li vyřknouti správný soud.

Nemůžeme-li nazvati Vojtěchovo mládí bezúhonným, není opět možno říci, že by bylo prostoupeno řadou větších uvědomělých poklesků. Mohlo jít spíše o nerozvážné kroky nezralého a lehkomyšlného mládí, skutky kajicně oplakávané v době uvědomělé cesty za dokonalostí. Mluvíme-li u něho o obrácení, jest jím rozuměti počátek jasného rozpoznání o potřebě ctnostného života a jasná touha po jeho uskutečňování.

PŘENESENÍ OSTATKŮ SV. VÁCLAVA.

Léta od Narození Páně devítistého třicátého druhého, čtvrtého dne měsíce března, přeneseno jest tělo Svatého Václava Mučedníka z Boleslavě hradu na hrad Pražský ze zvilosti bratra nenávislného. Nebo bratr jeho Boleslav, ode dne ke dni hůř a hůř čině, nejsa nikterak hnut lítostí nad zločinem svým, nemohl toho snést v hrdé mysli, že pro zásluhy svého mučedníka Václava Bůh zjevoval nesčíslné zázraky nad rakví jeho. Pročež nařídil podtají služebníkům sobě věrným, aby jej přenesli do Prahy a v noci v kostele Svatého Víta pohřbili, aby tudy, když by Bůh jaké divy ukázal svatým svým k oslavě, nebylo přičteno k zásluhám jeho bratra, než Svatého Víta Mučedníka.

Kosmův Letopis český. Z latiny přeložil Václav Vladivoj Tomek, 1874.

Jistě že měla nějaká vnější událost, jak tomu zpravidla bývá, také vliv na tento Vojtěchův obrat; můžeme souditi, že to bylo umírání prvního pražského biskupa Dětmara, umírání v zoufalství a u vědomí zanedbaných povinností pastýřských, a snad i smrt otce, libického knížete Slavníka. Na duši Vojtěchovu, od přirozenosti toužící po dobrém a nyní změkklou těmito otřesy, zapůsobily pak v Itálii, kam si šel pro císařské potvrzení volby a pro biskupskou konsekraci, další hluboké dojmy, které rozhodly o jeho celém příštím životě i poslání. V Itálii se již tehdy potkává s několika muži, kteří byli nositeli církevního ducha v tehdejší Evropě a kterým se později dostalo pocty oltáře: byl to mohučský arcibiskup a velký kancléř Říše sv. Viligis, Vojtěchův světitel a metropolitá, toulský biskup sv. Gerhard, výtečný horlitel o povznesení náboženského života, a především sv. Majolus, opat z Cluny, přední zastávce obrovského reformního hnutí, jež vycházelo z jeho kláštera k prospěchu křesťanstva i Evropy. Příklad a vzor magdeburského arcibiskupa sv. Adalberta, Vojtěchova otcovského přítele, na jehož proslavené katedrální škole byl kdysi studoval, oživil zajisté novou jasností těmito asketickými hierarchy. Vojtěch, který se tehdy vrátil do Čech, byl zcela jiný, než ten, který odcházel. V Itálii viděl, co znamená a čím má být biskup, totiž horlitel o svěřené stádo, laskavý otec a opět karatel hříčů kněží i věřících. V Itálii užíval kláštery, naplněné novým, svěžím duchem mladistvého zápalu.

Není divu, že když po několika letech se ustálil na rozhodnutí, odejít ze země, vida, že není schopen zvrátit domácí chlad a odpor ke křesťanským řádům, že spěchá do Itálie, na místa, kde doufá nalézt novou oporu pro své vnitřní zápelení, aby posilněn putoval odtud dále do Svaté Země.

Na Monte Cassinu, v klášteře, kde po prvé sv. Benedikt vyzkoušel svou Reguli, zastavují však Vojtěcha. »Hodno chvály« — citují mu sv. Jeronýma — »není do Jerusalema přijíti, nýbrž v Jerusalemě dobře žiti.« I rozhoduje se Vojtěch, že v odloučení a tichu klášterní klausury bude pokračovati ve svém duchovním boji o dokonalost. Odchází z Monte Cassina, kde příliš stáli o jeho důstojnost biskupskou, a jde k Nilovi, poustevníku valiluckému, mnichu řeckého jazyka a byzantského obřadu, jenž slynul svatou přisností života a moudrostí, nabytou v samotách a z modliteb. Sv. Nilus poradil Vojtěchovi, aby požádal v Římě o přijetí do kláštera, a doporučil jej na Aventin k sv. Bonifáci a Aleksiovi, kde byl opatem jeho přítel Leo. A kdyby tam nebyl přijat, ať jde na druhý aventinský svah, kde u sv. Sáby určitě dojde útulku. Ale Vojtěch zůstal v klášteře u sv. Bonifáce a Alekseje a víme, že jeho život byl vzorný, jak příkazuje a radí Řehole benediktinská. Právě letošního roku uplyne 17. dubna 950 let od té doby, co Vojtěch se svým nevlastním bratrem Radimem - Gaudenciem složil řeholní sliby do rukou opata Leona.

Obraz Vojtěchův z těchto míst dává pohled do duše vítěze nad sebou samým a záruku jeho světecké velikosti. Zde jest formována jeho duše a tělo nachystáno k zápasu:

»Bedlivě vytvářel v sobě všechny stupně pokory, aby se více přiblížil k podobnosti Božímu. Stav se maličkým uprostřed bratří, zapomínal, že je biskupem. V příbytku své duše položil základy hluboké pokory: ze čtvera ctností: opatrnosti, spravedlnosti, statečnosti a mírnosti, rozložených na způsob kříže, postavil základní kameny a na nich vystavěl ze živé skály trvalé zdi, jež srovnával železem poslušnosti

a upevnil bílým vápnem trpělivostí, a potom pokryl dvoji vrstvou rákosí: navrch položil zlatou střechu Boží lásky. Z jeho úst nikdy nevyšlo slovo hádky, nikdy nezaznělo hořké reptání. Plných pět let ztrávil v klášteře, líbil se všem sladkými mravy a všechny daleko převýšil hlubokou ctností.«

V aventinském klášteře žil Vojtěch v letech 989 (kdy začal noviciát) do roku 992 (kdy se vrátil do Čech) a vzal s sebou několik římských mnichů, kteří měli tvořiti první konvent opatství Břevnovského, a znovu v letech 994 až 996. Při tomto druhém pobytu byl na Aventině převorem.

Život v tichu římského kláštera probudil ve Vojtěchovi všechny složky jeho bytosti k souhlasnému směřování za dokonalostí. A byl to vrchol křesťanstvo vy dokonalosti pozemské, jak jej viděla tehdejší askese a jak zůstává i dnes pro touhu Krista doopravdy milujícího člověka, po němž Vojtěch zatoužil, obětí života na důkaz lásky k Bohu, »krásné mučednictví«. Poznání nemožnosti pastýřské práce ve vlastní diecézi a vědomí, že jeho lid je »národ tvrdé šije«, jež se mu sotva podaří obvyklými prostředky přivést k upřímnému poddanství Kristovu učení a hlasu Církve, probudilo v něm touhu po misijní výpravě k pohanským národům evropského Východu s poselstvím Evangelia. Tam by snad mohl s větším úspěchem vykonávat své apoštolské dílo, není-li mu již možno zůstat ve Věčném městě, a tam by mohl také dojíti své nejvyšší a již jediné touhy »krásného mučednictví«. Bůh mu dopřál jejího splnění. Bylo to konečně usmíření vlastního národa s Bohem, bylo to i přinesení oběti za národ, aby se tento poznal a aby se mu též jasně ukázalo, jak velikou obětí přinesl Vojtěch, obětí svého života.

Tradice, o nichž se v národě mluví ve spojitosti se jmény našich světců, mají svůj první smysl a význam právě ve spojení se svatostí těchto postav. Tak nutno poznávati tradici svatováclavskou a podobně vyznívá tradice svatovojtěšská. Nikterak tím není vyloučeno vše dobré a krásné, co se víže k těmto tradicím, jest však pravda, že živé křesťanství je páteří, nositelem toho všeho dobrého a krásného. Je pravda, že pod-

stata svatovojtěšské tradice tkví především v náboženské opravdovosti, ve skutečnosti snahy národa po vyrovnaném, opravdovém křesťanu, který chce jít ke Kristu cestou Vojtěchova vyznání. Bylo výstižně a správně napsáno, že sv. Vojtěch je živé svědomí českého národa a stále měřítko jeho duchovní vyspělosti. Zrada národa, který biskupa vypudil, odmítaje tím opravdové křesťanství, byla napravena několikrát, byla však i několikrát opakována. Neústupnost vlastní vůle, tato překážka pravého poznání zásad, jež měly zachránit národ před známým osudem jiných, zvítězila za života Vojtěchova. Národ pochopil jeho pravdu později a vidíme to příkladně při přenesení jeho ostatků do Prahy. Stává se však, že národ zapomíná znovu, a upadá do dřívějších chyb ke své hanbě a k svému ponížení. I to se stalo od časů Vojtěchových několikrát.

Jediná potom zbývá útěcha: národ se vrací znovu k tradici svého biskupa, kdykoliv totiž poznává své viny a chyby, své tvrdosti a odvrát od Božího řádu, a kdykoliv jiskřička vůle jej pohne k upřímné nápravě, k životu v křesťanském duchu, který jedinký, jak vidíme ve zmátcích časů, může uvést pravou míru spravedlnosti a lásky v běh světa.

Dr. A n t. M e l k a :

O hříchu.

Je zákon boží mravní. A tento zákon může člověk — protože má svobodnou vůli, buď plnit, a to je dobré, ctnostné a záslužné — anebo přestupovati, a to je zlé, trestuhodné, to jest hřích. Pomineme hřích dědičný, jenž s Adama a Evy přechází na každého člověka a jenž nám byl odpuštěn na křtu sv. Ale je hřích osobní. »Není hříchu«, tak volal kterýsi filosof — proč? »Všechno je dovoleno«, tvrdil, »nic není zakázáno«. Skončil v ústavu pro choromyslné. Druzí připouštějí: Jest hřích; ale není, člověče, tvou vinou; nemůžeš za něj. Jsi nedokonalý, nevědomý, slabý, — a hřích, to je lidská slabost, nižší stupeň dobra. A je-li vinou, není tvojí osobní vinou, nýbrž vinou rodu, předků . . . takové jakési osudné dědictví po nich, zděděná, zkažená krev zlých náklonností — a pak ještě vinou celé společnosti, plodem nejen rodových, nýbrž i místních, dobových a sociálních poměrů, ve kterých žiješ . . . a ty tě ke hříchu dohánějí. To mluví ovšem většinou ti, kteří popírají, že má člověk svobodnou vůli, kterou se může i proti zlým náklonnostem bránit a s pomocí boží i ubránit. Musí ostatně ten, kdo se jen naklání, vždycky padnout? Zkušenost učí, že nikoli. A tož ať popírají sebe více hřích a jeho vinu a jeho trestuhodnost, proti všem těmto hlasům zní veliké, jasné, určité a přesvědčivé slovo Krista Pána, Syna božího, neomylného a jediného Mistra: »Jerusaleme«, tak vytýká lidu israelskému i každému hřešícímu jeho vinu. »Jerusaleme! já jsem chtěl, a ty jsi nechtěl!« Zde označuje Spasitel za zdroj hříchu svobodnou vůli, a zároveň v čem spočívá zloba hříchu. Je to rozpor ubohé lidské vůle, vůle tvora s nejsvětější vůlí Tvůrce, se všemocnou vůlí Boží; tedy neposlušnost, vzdor, odboj proti ní! V tom je zloba hříchu. Než — namítají rouhavě někteří: Je-li svobodná vůle zdroj hříchu — Bůh sám nám svobodnou vůli dal, tož je Bůh původcem hříchu! O nikoli! Či měl tě Bůh stvořit nerozumným živočichem, měl z tebe udělat nevolníka? Nikoli! Zahradník není vinen, že strom dobře zasazený, ano i zušlechtěný nese jen špatná padavčata. Hřích tedy jest a pochází ze zneužití naší svobodné vůle, která se tím dostává

v rozpor se svrchovanou vůlí boží. Nikdo ho tedy žádným popíráním se světa neodstraní. Naopak, člověčenstvo všech dob a všech stupňů vzdělanosti — divoši i civilisovaní národové — mají vědomí viny z přestoupeného řádu, a taktéž i vědomí, že jsou za to povinni dostiučinění, pokání a oběti na smír. I svědomí každého provinilce cítí vinu a trestuhodnost svých zlých skutků. A to jest vlastní hřích: svobodný lidský skutek zlý, neboli, jak dí svatý Augustin »Slovo, skutek, žádost proti věčnému zákonu božím. A ovšem i opomenutí takového slova nebo skutku, kterého zákon boží žádá. A zákonem božím jest i každý zákon církevní i spravedlivý zákon světské, legitimní vlády. Má-li to býti čin svobodný, t. j. vycházející ze svobodné vůle, musí býti též vědomý — vůle může chtít jen to, co je napřed rozumem poznáno. Proto praví naše sv. víra, že hřích je vědomé a dobrovolné přestoupení zákona božího. Nevím-li, že jest něco přikázáno a neučiním-li to, nehřeším; zapomenu, že je něco zakázáno, a učiním to, opět nehřeším. Na př. zapomenu, že je pátek a jím maso. Tu jsem omluven z viny hříchu podle zásady: Nevědomost hříchu nečiní. Ovšem jen nezaviněná nevědomost nečiní hříchu. Nevědomost mnohých katolíků, kteří se o poučení náboženské a o soužití se svou církví nestarají, a potom nevědí ani o povinnosti postní, nedělní mše sv. a p., jest zaviněná, a ta neomlouvá; plyne z nedbalosti. A to přestoupení zákona musí býti dobrovolné: co tedy není chtěno a zamýšleno, ani přímo ani nepřímo, není hříchem, přihodili se. Vtírající se nám zlé myšlenky — snad i rouhavé, nejsou hříchem; nejsou chtěné — spíše nás trápí. Ale četba bezbožná nebo neslušná zavinuje obyčejně myšlenky proti víře nebo čistotě, a není bez viny, i když kdo ty myšlenky rouhavé nebo necudné zapuzuje, poněvadž už četbou samou se vydává v nebezpečí hříchu. A proto se mu to přičítá za vinu, i kdyby říkal, že hledá v té četbě jen zábavu. A nyní z pojmu hříchu, který jsme si ujasnili, plyne jeho zloba. Zahlédli jsme již, že hřích je rozpor vůle tvora se svrchovanou vůlí boží, a tedy opovážlivá neposlušnost. Svoji vůli, sobě dává člověk přednost před Bohem. Tedy zhrdá Bohem, i když to neříká slovy; to zhrdnutí je v jeho skutku hříšném: »A oni pohrdli mnou«, žaluje Bůh u proroka (Is. 1.). Kdo? »Synové moji«, praví věčný Otec: »Syny jsem si vychoval a vyvýchil, a oni pohrdli mnou«. Jaký v tom též nevděk proti vychovateli, živiteli, Otci! Nevděk, v němž nás zahambují nerozumná, ale vděčná zvířata. »Zná vůl hospodáře a osel jesle pána svého, lid můj však mne nezná, nemá rozumu«. To je odvrát, ano odpad od Boha, dí Písmo sv. A poněvadž má Bůh — Tvůrce svrchované právo na naši vděčnost, poslušnost a poddanost, je to nespravedlnost, upíráme-li mu je hříchem. Hřích vyzývá jeho všemocnou spravedlnost, aby zakročila. A ona zakročovala a zakročuje úžasně mocně. Vzpomeňme pádu pyšných andělů, trestu prarodičů, potopy, Sodomy a j., ale zvláště utrpení a smrti Pána našeho J. Krista, na nějž vložil Bůh nepravosti nás všech, abychom zsinalosť jeho byli uzdraveni. Bůh však nemusí takto mimořádně zasahovat do světa a do života jednotlivců; hřích sám si nese neštěstí ve svém lůně. Hřích jest přestoupením zákona božího — kdežto »přikázání boží jsou skvělá, osvěcují oči (Ž. 18.), jsou svítlnou lidským nohám (Ž. 118.), jsou světlem (Př. 6. 23.)«. Čím tedy bude hřích, když se od světla odvrací? Tmou! Skutkem temnoty, který zatemňuje rozum, který zaslepuje, který vede posléze v temnosti věčné, kde je pláč a skřípění zubů.

A poněvadž zákon boží a svatá vůle jeho nechtějí leč blaho a spásu naší — co chce hřích, když se mu protiví? Nemůže leč přinášeti zlo, neštěstí, zkázu, nepokoj, zlořečení, kletbu boží, zavržení. Není to nerozum, pošetilost, nesmysl? Ano, tak skutečně nazývá hřích Duch sv. v Písmě sv. Ačkoli však jsou tyto smutné věci obsaženy v každém hříchu, nejsou přece všechny hříchy stejné. Jsou hříchy, o nichž Písmo sv. dí, že »jsou k smrti«, tedy smrtelné, těžké. Usmrcují duši tím, že berou posvěcující milost boží, t. j. její život. Odchod duše z těla je smrt těla; odchod Boha z duše je smrt duše. A mrtvola nic nemá — ztrácí všechn majetek a nemůže si nic vydělat. Tak hříchem smrtelným ztrácí duše všechny dosavadní zásluhy, a nemůže si, dokud v hříchu trvá, získat nové zásluhy pro nebe. Jak je ubohá, chudá a nuzná! A proč ještě se jmenují tyto hříchy smrtelné? Ze uvrhují duši a s ní po vzkříšení i těla hříšná do zavržení věčného, které Písmo sv. nazývá smrtí druhou, smrtí věčnou. »Konec těch věcí je smrt«, dí sv. Pavel »a hřích, když byl dokonán, plodí smrt«, dodává sv. Jakub. Něco tak hrozného neuválí ovšem Bůh spravedlivý na člověka jen pro nějakou maličkost a pro nějaký skutek méně dobrovolný. A proto hřích těžký jest jen úplně vědomé a úplně dobrovolné přestoupení zákona božího ve věci důležité, t. j. takové, která jest sama neobyčejně veliká a cenná, která jest přísně stanovena ke cti boží (nedělní mše sv.), k zachování života, k výchově potomstva, k spáse duše (na př. sv. zpověď). Takové těžce hříšné činy zasahují obyčejně hluboko v život a blaho jednotlivce, rodiny, národa, společnosti a porušují jejich svatá práva a působí velký rozvrat. A tu ovšem nespomáhají krásná slova a příkrasy básníků, romanopisců a filmových scén; podvod a lichva jsou podvodem a lichvou, a ne chytrým využitím konjunktury; nečistota je nečistotou, i když jí jistí spisovatelé nazývají zdravou smyslností; cizoložství je strašnou křivdou a znesvěcením manželství, i když se takový ubohý omlouvá románovým slovem, že jde za hlasem srdce; odpad je odpadem, i když se kryje členstvím jiné náboženské společnosti. Než i takové hříchy nemusí zoufat: kajícím hříšníkům nabízí boží dobrota odpuštění ve svaté zpovědi, napraví-li a nahradí-li, co zavinili. Lítostí dokonalou, která z lásky k Bohu zavrhuje svůj hřích, možno též dojiti odpuštění.

Kromě těchto těžkých hříchů rozeznává nauka naší sv. víry hříchy lehké, všední, které nejsou k smrti, při nichž duše je dál vta v posvěcující milosti; ale přece zastihují a ztemňují lesk krásy té duše a ochluzují žár lásky k Bohu. Z těch se můžeme očišťovati hojnými prostředky, které nám dobrota boží dala: modlitbou, úkonem lásky, každým dobrým skutkem, postem, almužnou, mší sv., sv. přijímáním i svátostinami, na př. svěcenou vodou. Z různých druhů hříchů uvádívají se tak zvané hříchy cizí: je to účast, spoluvina naše na hříchu druhého tím, že mu k němu radíme nebo svolujeme na př. hlasováním, nebo dokonce jej poroučíme a k němu povzbuzujeme, zvláště pochvalou, když na hříchu bereme podíl, když hříchu, ač můžeme a máme, nepřekazíme, k němu mlčíme a ho netrestáme. Rodiče a představení, zřízení a p. snadno se mohou státi vinnými cizím hříchem.

A slyšeli jste snad jmenovat i hříchy hlavní (pýcha, lakomství, smilstvo, závist, nestřídmost, hněv, lenost) — proč jsou hlavními? Ne že by byly nejtěžší, nýbrž nejbohatší zdroj hříchů ostatních. Jsou také hříchy do nebe volající o trest za porušení velkých sociálních práv, které člověk od Boha má: právo na život (vražda); právo na potomstvo v řádném manželství (hřích

nečistoty proti přírodě), právo na mzdu (zadržování mzdy), právo na ochranu (utiskování vdov a sirotků). Hřích je nejhorší, pravé a jediné zlo. Ale přes to každý i sebe větší může býti odpuštěn, litujeme-li ho upřímně. Hřích nekajícího nebude odpuštěn ani na tomto ani na onom světě — a to jest smysl hříchů proti Duchu sv. Ať již je to opovážlivé spoléhání na milosrdenství boží, nebo zase naopak zoufalost proti milosrdenství božím, nebo závist milosti bližního, nebo zatvrzelost proti napomínání a vůle setrvatí v hříchu až do smrti — je to vlastně vždy nekajícnost, hřích, který nechce odpuštění, jak to vystihl básník: Líčí, jak na Kalvarii holé tři kříže po snětí mrtvol dostávají čestnou stráž; anděl střeží kříž Kristův a kajícího lotra — a což kříž nekajícího? Hle, i ten má stráž — ohavný had se ovinul kolem něho. »Pryč, ohavo«, káže mu anděl. Neposlechl. »Kdo jsi, směleče«, ptá se dál. Zasyčí had v odpověď: »Já jsem hřích, jenž nechce odpuštění.« — My nebuďme takoví! Hledejme odpuštění! A více! Varujme se hříchu! Jako před tváří hadautíkejme před hříchem! A kajme se z něho! Varujme se pokušení a blízké příležitosti ke hříchu. Pokušení těla (zlé žádostivosti: očí, těla a pýchy), pokušení světa (t. j. zlého příkladu a převrácených zásad jeho), a pokušení ďábla přemáhejme vzpomínkou na Boha, smrt, věčnost; zahánějme je modlitbou, zvláště vroucími povzdechy. Blízké příležitosti je třeba nad to se vyhnout, i násilí si proto učinit, jak žádá Spasitel: »Pohoršuje-li tě oko tvé, vyulp je a odvrhni od sebe; lépe je tobě třeba jednookému vejíti do života, než obě oči majícímu uvrženu býti do pekelného ohně«. (Luk. 18. 9.) A k tomu úsilí je nám pohotově na blízku síla, zvláště v častém přijímání Nejsv. Svátosti, o níž pravil Spasitel: »Kdo jí mé Tělo a pije mou Krev, má život věčný; nezemře smrtí hříchu smrtelného, ani smrtí věčnou, nýbrž bude živ na věky«.

Film.

Dívka v modré m. Lucernafilm, půjčovna AB. Česká veselohra dobré úrovně, zdařile režirovaná Vávrou. Děj: Z obrazu starého 300 let, který má v úschově venkovský notář, vystoupí náhle dívka v ústrojí 17. století. Její chování a staročestina jsou příčinou rodinných komických zápletek. V notáři vzbudí romantickou lásku. Nakonec se však dívka představí jako studentka filosofie, jež si chtěla ztropiti z notáře žert. Když však poznala jeho ideální povahu, zamiluje si jej a děj končí sňatkem.

To byl český muzikant. — Elektafilm, Praha, — režie Vl. Slavínský. — Dobrý český film o životě populárního skladatele Františka Kmocha, od učitelování přes těžké začátky jeho působení jako soukromého učitele hudby až k slavné cestě předními evropskými městy, šířící všude slávu české písně. Obecenstvo všech vrstev bude jistě v nejvyšším vztahu provázet tuto historii českého člověka, kde v dobrém znění ožívá spousta Kmochových melodií v známé i nové úpravě, proplétající milé obrázky vlastního života skladatelova. Film je pěkně zpracován podle vkusného sceneria a v dobrém obsazení hereckém i zpěvním (O. Korbelař, J. Vojta, Z. Kabátová, J. Ebertová, zpěv M. Šimová) a těší se zasloužené pozornosti.

Rozhlas.

(Hlídkka katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Program katolického vysílání pořádaného péčí Katolické akce:

1. března, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: Duchovní rozhovory pro dívky.
3. března, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

9.45—10 hod.: P. M. Schaller, OSB.: Přednáška z křesťanské nauky: Hříchy nenábožnosti a neúcty k Bohu.
 10—11 hod.: Slavná Mše svatá z basiliky sv. Václava v Praze na Smíchově.
 11—11.10 hod.: Dr. Antonín Vondráček: Duchovní promluva na den.
 16—16.50 hod.: Pobožnost ke cti bl. Anežky v klášteře na Františku v Praze.
 4. března, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katolického života.
 6. března, středa: 17.15—17.30 hod.: Dr. Bohuslav Roztočil: Legenda o sv. Kateřině. (Literární přednáška.)
 8. března, pátek: 17—17.15 hod.: Emanuel Frynta: Čtvrt hodinka pro mládež: O moudrosti pohádek. (III. část.)
 10. března, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
 8.45—9 hod.: Msgre Josef Bouzek: Přednáška z křesťanské nauky: Uctívání nebo zneuctívání Boha vzýváním nebo zneužíváním svatých jmen.
 9—9.40 hod.: Tichá Mše svatá s lidovým zpěvem z kaple arcibiskupského gymnasia v Praze-Bubenči.
 9.40—9.50 hod.: P. Jan Hrubý, T.J., rektor: Duchovní promluva na den.
 11. března, pondělí: 15.30—15.45 hod.: G. Pivoňka: Olomoucký dómský kůr za posledních 70 let.
 13. března, středa: 17.15—17.30 hod.: Univers. prof. Dr. Josef Vašica: Slovanská liturgie v období sázavském. (Histor. předn.)
 15. března, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM: O potřebě duchovní četby.
 17. března, Květná neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
 8.45—9 hod.: Msgre Josef Bouzek: Přednáška z křesťanské nauky: Uctívání nebo zneuctívání Boha náboženskými sliby.
 9.50—10 hod.: Msgre Em. Zák: Duchovní promluva na den.
 10—10.30 hod.: Mše svatá a pašije z chrámu Panny Marie Sněžné v Praze II.
 18. března, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katolického života.
 20. března, středa: 17.15—17.30 hod.: Dr. Antonín Kříž: Tomáš ze Štítného. (Literární přednáška.)
 21. března, Zelený čtvrtek: 9—10 hod.: Mše svatá a obřady Zeleného čtvrtku z domu sv. Václava v Olomouci.
 22. března, Velký pátek: 8—9 hod.: Obřady Velkého pátku z kostela OO. Dominikánů v Olomouci.
 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban: Velkopáteční úvaha. Večer: Duchovní hodinka z chrámu Křížovníků v Praze I. (Hodina bude ještě oznámena.)
 23. března, Bílá sobota: 8—9 hod.: Mše sv. a nešpory z kolegiátního chrámu sv. Mořice v Kroměříži.
 16—17.20 hod.: Slavnost Vzkříšení z domu v Brně-Petrově.
 24. března, neděle, Hod Boží Velikonoční: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
 9.15—9.30 hod.: Msgre Josef Bouzek: Přednáška z křesťanské nauky: Uctívání nebo zneuctívání Boha přísahou a zapřísaháním.
 9.30—10.30 hod.: Slavná Mše svatá z kostela OO. Kapucínů v Třebíči-Jejkově.
 10.30—10.40 hod.: P. Gaudenc Kašík, OMCap.: Duchovní promluva na den.
 25. března, pondělí Velikonoční: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
 8.45—9 hod.: J. M. nejd. Dr. Bohuslav Jarolímek, O. Praem., strahovský opat-koadjutor: Útěcha velikonočních svátků.
 11.20—11.30 hod.: P. Dr. S. Brait, O. Praed., Duchovní promluva na den.
 11.30—12 hod.: Tichá Mše sv. s lidovým zpěvem z kostela Panny Marie před Týnem v Praze.
 27. března, středa: 17.15—17.30 hod.: Universitní prof. Dr. Josef Vašica: Slovanská liturgie v klášteře cmauzském. (Historická přednáška.)
 29. března, pátek: 17—17.15 hod.: Marie Štechová: Bl. Anežka Přemyslovna.
 31. března, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
 9.45—10 hod.: P. Jan Dokulil: Přednáška z křesťanské nauky: Co ukládá neb zakazuje III. příkázání Desatera nezávisle na příkázáních církevních.
 10—10.40 hod.: Tichá Mše svatá z kostela Salesiánů ve Fryštáku s českým chorálním zpěvem.
 10.40—10.50 hod.: P. Václav Mrtvý, C. Sal.: Duchovní promluva na den.
 1. dubna, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katolického života.

3. dubna, středa: 17.15—17.30 hod.: Univers. prof. Dr. Josef Vajs: Legendy o sv. věrozvěstech Cyrilu a Metoději.
 5. dubna, pátek: 17—17.15 hod.: Duchovní rozhovory. P. Dr. Jan Urban, OFM.
 7. dubna, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
 8.45—9 hod.: Přednáška z křesťanské nauky: P. Method Klement, OSB.: Povinnosti manželů mezi sebou.
 9—9.40 hod.: Tichá Mše svatá z kaple cyrilo-metodějského dívčího gymnasia v Brně.
 9.40—9.50 hod.: P. František Prát: Duchovní promluva na den.
 8. dubna, pondělí: 15.40—15.45 hod.: Red. Dr. Vladimír Macourek: Zavedení křesťanského právního řádu do českých zemí. (Histor. přednáška.)
 10. dubna, středa: 17.15—17.30 hod.: Jiří Sahula, spisovatel: Jan z Dražic. (Histor. přednáška.)
 12. dubna, pátek: 17—17.15 hod.: Jan Beránek: Koho vzývali naši předkové před tisíci lety.

Z domova.

Spolek pro vystavení a udržování římsko-katolického kostela v Praze XIV.-Dolní Krčiči koná v pátek dne 8. března 1940 o 7^{1/2} hod. večer v místnostech restaurace »Na krásné vyhlídce« svoji čtvrtou výroční valnou hromadu. Mimo obvyklý program bude předmětem jednání též otázka získání pozemku pro stavbu chrámu Páně v Krčiči. Dá Pán Bůh, že šťastným vyřešením této otázky bude v brzkou splněno zbožné přání krčičských katolíků, aby v této lidnaté části pražské periferie byl postaven důstojný stánek Boží. Až dosud se konají v Krčiči služby Boží jen v soukromých a prozatímních kaplích, které naprosto nestačí nynějším potřebám duchovní správy. Prosíme, aby se všichni členové a příznivci našeho spolku účastnili této valné hromady a nadále podporovali naši snahu modlitbami, obětmi a dary. Vydali jsme »Cihly a kvádry« na postavení kostela a prosíme obětavé dobrodince o jejich zakoupení. Reklamacce vyřídí jednatel spolku Dr. František Pulkrábek, Dolní Krč 455. Šekové konto našeho spolku má číslo 5885. Za každý dárek vzdává upřímně »Zaplať Pán Bůh!« výbor.

LITERATURA.

V nedávných dnech přinesla pošta na náš redakční stůl čtyři nové knížky, nevelké sice objemem, ale sličené úpravou a hutné obsahem, vesměs novinky vydané nakladatelstvím »U sv. Jindřicha« v Praze (Bohuslav Rupp). Jsou to:

Václava Zim y: *Chválení Prahy*, devět kapitol, oslavujících milované město Církev, jež svým mocným vlivem tolik přispěla k vznešenosti a slávě Prahy. Výrazná obálka a krásné kresby klerika Zd. V. Boušeho ladně doplňují tuto další práci mladého autora-kněze, nesoucí církevní imprimatur. Cena brož. 20 K, v polopergamenu 35 K.

Adam Michna z Otradovic: *Vánoční muzika*. Pišný badatel, objevitel a znalec slovesného baroka ing. V. Bitnar vybral z Michnových veršů ty nejlahodnější, dýchající kouzlem staré české zbožnosti. Vydáno pouze 200 číslovaných výtisků. Cena 18 K.

Klerik Zd. V. Bouše není však jen kreslířem, ale i překladatelem Balbínovy legendy *Život ctihodného Jana Miliče z Kroměříže*, kterým edice »Pochodeň« zahajuje svoji činnost. Překlad nesoucí Imprimatur arcibiskupské konsistoře čte se lehce. Titulní obrázek, kterým si překladatel svoji prvotinu vyzdobil vhodně zapadá do celkové úpravy knižky. Vydáno pouze 500 výtisků, cena 12 K.

Huberta Havráňka *Z plamene srdce* je sbírka básní věnovaných matkám, a psaných z vřelého obdivu k ženě-matce. Obsahuje i básně příležitostné, pro blahopřání, k proslavům o poutích, primici, Mariánských sváticích a pod. Mnohé z nich byly zhudebněny. Brož. 12 K, v plátně 22 K. Kk.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Podle starého zvyku dostavili se i letos o Hromnicích k Svatému Otci zástupci římských basilik, kolejí a seminářů a předali mu posvěcené hromničky, některé velmi nádherně zdobené.

Zesnulý Svatý Otec Pius XI. uchovával ve své ložnici mnoho takových překrásných hromničných svíců. Některé byly právě divy voskařského umění. Jimi obdarovával svoje příbuzné či zasloužilé osobnosti. Ostatní svíce visely rozvěšeny po stěnách papežské ložnice. Zvláště si cenil svíců darovaných mu za jeho pontifikátu každoročně správcem papežských paláců commen-

datorem Pio Manzio. Po smrti velekněze zbylo jich ještě 17 kusů, které s ostatními podle výslovného ustanovení poslední vůle Sv. Otce byly rozděleny dvěma farnostem milánské arcidiecése: Assu a Rogeně. V Asso trávil mladý Achille Ratti nejčastěji svoje prázdniny u strýce Dona Damiano Ratti-ho, tamního faráře. Lombardská Rogaena byla papeži drahou proto, ježto odtud pocházela jeho rodina. Svíce ve smyslu poslední vůle rozdělili bývalí tajemníci papežovi Msgr. Venini a Msgr. Con-falonieri a odeslali je do uvedených farností. Tím skončilo také v předepsané jednorozhodnutí lhůtě provedení poslední vůle zesnulého velekněze.

Nedávno zemřel býv. komorník papeže Pia X., Alberto Silli, jehož rodina je v papežských službách již přes 200 let. On sám vstoupil do papežských služeb za Lva XIII. Po smrti svého pána Pia X. odešel do výslužby a věnoval se cele činnosti v katolické charitě a Akci.

Rímská diecése měla v r. 1930 na 400 tisíc osob, které rozvojem Říma v posledních letech nepatřily do žádné z dosavadních římských farností. Bylo pro ně proto zřízeno 36 nových farních obvodů, vybudovány četné kostely a kaple. V nejbližší době bude ve věcném Městě zřízeno dalších 12 nových farností. Bylo postaveno nových 9 kostelů a 7 se ještě staví. Svátým Otcem byl schválen též plán na vybudování dalších 24 výpomocných svatyní, které pojmu 60 tisíc věřících. Řím roste vůči hledě a poroste ještě více, neboť jen na stavbu dělnických domů je pro příští dvě léta určeno 300 milionů lir.

Na počátku postu přijal Svátý Otec podle starého obyčejie římské faráře a postní kazatele. Jako hlavní činnost římského kléru zdůraznil Svátý Otec v proslovu vybudování Katolické akce v každé farnosti.

7. března bude ve Vatikáně druhé veřejné konsistorium v příčině svatořečení bl. Gemmy Galgani a bl. Marie Pelletier. Kanonisační slavnosti budou konány pravděpodobně o svátku Nanebevstoupení Páně dne 2. května v domě svatopetrském.

Nejstarším kněžským přítelem Svátého Otce je 78letý Msgr. Gioacchino Puggi, farář městečka Onano, kde rodina Pacelli má statek. Zde trávil Svátý Otec do svého 25. roku počátek prázdniny. Již jako chlapec spřátelil se Eugenio Pacelli s farářem onanským a byl o prázdninách jeho stálým ministrem. Když byl mladý Pacelli vysvěcen na kněze, vypomáhal faráři i v duchovní správě, a zvolil si jej za svého zvědníka. Další studia a životní dráhu svého kněžského přítele sledoval don Puggi s velikým zájmem a pochopitelnou hrdostí. Kdykoliv se apošt. nuncius Pacelli vrátil z Mnichova (München) či Berlína (Berlin) a zavítal do Onano, byl prostý, ale učený venkovský farář nejšťastnějším člověkem. Prorokoval nunciiovi, že zasedne jednou na papežský stolec. S tímto skálopevným přesvědčením odejel také farář loni před konklavem do Říma, kde každému, s kým se setkal, prohlásil, že jen jeden kardinál je hoden papežské tiary a tím že je jeho bývalý pomocník v duchovní správě zapadlé farnosti onanské. Aby tuto milost svému příteli vyprosil, postil se staříčkový farář po tři dny a když skutečně byl kardinál Pacelli zvolen papežem, neznala jeho radost mezi. Pius XII. na svého starého přítele-kněze nezapomněl. Po své korunovaci povolal jej do Říma a jmenoval jej z vděčnosti a za jeho dlouholeté pozehané působení v duchovní správě v Onano římským kanovníkem u sv. Petra. Před nedávnem přijal pak Svátý Otec Msgr. Puggi-ho v dlouhé soukromé audienci. Staříčkový monsignore, vyznamenávající se neobyčejnou pamětí, připomněl při tom Sv. Otcovi jeho dědečka Marcantonio Pacelli-ho, který se dožil pozehaného věku 105 let. A vyslovil přání, aby tohoto staří se dožil i Svátý Otec a aby tak Jeho pontifikát potrvál 40 roků. Dejž to Bůh!

ZE SLOVANSKÉHO SVĚTA.

Naši běloruští přátelé. P. Dr. J. Stankievič a inž. Adam Klino-vič pilně opět pracují ve Vlně. Prvý řídí celé hnutí běloruské, druhý je redaktorem běloruského časopisu »Krynica«, který vychází nyní ve Vlně. Časopis zahájil již XXII. ročník a jest vydáván dvakrát týdně, v úterý a v pátek.

Vilenská rozhlasová stanice vysílá občas běloruské písně a přednášky.

Z EVROPY.

Dánsko. Činnost dánské Ligy katolických žen, založené před 15 lety, je velmi bohatá. Liga pořádala v Kodani a ve všech větších městech Dánska konference, na nichž přednášeli vybrání řečníci. Veliké pozornosti se těšily přednášky P. Messerschmiedta o t. zv. oxfordském hnutí. Konferenci účastnili se většinou nekatolíci. Liga zřídila i dvě prázdninové kolonie pro 100 dětí, čítárny, nedělní školy, a pořádá náboženské a hospodyňské kursy. Zvláště pozoruhodnou jest činnost na poli katolického tisku. Katolický týdeník »Katolsk Ugeblad« vydává čtvrtletně zvláštní revuální přílohu. Liga podala svoje návrhy

pro chystanou reformu nového trestního zákona a zasáhla i do jednání při novele manželského práva a při revisi školních učebnic, kde se zejména snažila o odstranění nenávistných výpadů proti katolicismu. Též populačním otázkám byla věnována náležitá pozornost. Liga se snaží získati pro svoje snahy veřejné mínění a uplatňuje se i v sociální práci a ve všem, co souvisí s ochranou rodiny a péčí o ni.

Finsko. Putovní výstava finského umění byla otevřena 24. února v Oslo. Obsahuje na 300 děl finského umění. Další výstavy jsou projektovány v Göteborgu, Kodani a Stockholmu.

Pro strádající obyvatelstvo Finska konaly se v holandské provincii Limbrug sbírky na prosbu tlumočenou apoštolským vikářem finským Msgr. Cobbenem, rodákem této provincie. Sběrka měla pěkný výsledek, neboť za jedinou neděli se sebralo přes 20 tisíc holandských zlatých.

Holandsko. Biskup holandské diecése Herzogenbusch Msgr. Diepen slavil nedávno stříbrné biskupské jubileum. Od Svátého Otce dostal darem jednu z překrásných hromniček, věnovaných mu dne 2. února.

Itálie. Světové výstavě v Římě, připravované na rok 1942, bude na hlavním výstavišti vévoditi veliký chrám, zasvěcený památce svatých apoštolů Petra a Pavla. Jeho stavba pokračuje velmi rychle a v nejbližší době bude již započato s osazováním mohutné kopule, která podle zpráv svou velikostí se vyrovná kopuli svatopetrského dómu.

Italská společnost Dante-ho čítala koncem roku 1939 na 600 skupin s více než 13 tisíci řádnými a 45 tisíci mimořádnými členy v Itálii a 27 tisíci mimořádných členů v cizině. Mimo Itálii je 200 skupin. Uspořádaly loni přes 1000 uměleckých podniků a 520 kursů za účasti 20 tisíc osob. Ústředí obdarovalo mimoitalské skupiny 12 tisíci knihami. Společnost v nynějším směru své činnosti šíří nejen známost o tomto největším italském a katolickém básníkovi, ale pečuje též o poznání italské literatury v cizině.

Letos 27. ledna uplynulo 400 let od smrti zakladatelky řádu Uršulinek, sv. Anděly Merici. Tato světkice patří se sv. Teresii z Avily k nejvýznamnějším ženským postavám katolické Církve v 16. století. Světkice se narodila 21. března r. 1474 v Desenzano na Gardském jezeře. V Brescii, kam později přesídlila, věnovala se skutkům křesťanské lásky. V roce 1525 podnikla pout do Sváté země, při níž oslepla. Při návratu z pouti navštívila Řím a povzbuzena dvěma zjeveními založila v Brescii náboženský spolek paní, který pojmenovala po své patronce svaté Uršule (Voršile) — Uršulinkami. K řádnému ustavení kongregace došlo 25. listopadu 1535 a po dvou letech byla Angela Merici zvolena první generální představenou nové řehole. Zemřela 27. ledna 1540 a jest pochována v kostele sv. Afry v Brescii. Kanonisována byla 21. května 1807. Řád Uršulinek, u nás známý pod jménem kongregace sester Voršilek, má v přítomné době na 20 tisíc sester a přibližně 600 domů. Do naší vlasti přišly Uršulinky hned v roce 1655 a již roku 1674 pražský arcibiskup Matouš z Bílenberka položil slavnostně základní kámen k jejich klášteru na Novém Městě pražském. Později zakoupily Uršulinky ještě dům Talmbervkovský na Hradčanech, kde povstal rovněž klášter s kostelem sv. Jana Nepomuckého (v nynější Kanovnické ulici). Chrám Voršilek na Národní třídě jest dílem pražského stavitele Canevalliho a byl posvěcen dne 6. července 1704. Klášter na Hradčanech byl zrušen za císaře Josefa II. a řeholnice z něho se odstěhovaly do kláštera na Novém Městě pražském, kde dodnes pozehaně působí, stejně jako v Kutné Hoře, Olomouci a Přestavkách.

Litva. Litevská universita ve Vlně byla opět obnovena. Dne 8. února byl instalován nový rektor, profesor Michal Biržiška.

Španělsko. Biskup španělské diecése Seo de Urgel, Msgr. Guitart y Vilardebó, jenž za poslední občanské války španělské prožil jako zajatec všechny její hrůzy a jen náhodou ušel smrti, zemřel nyní v jezuitském klášteře, kde se zotavoval z přestálých útrap. Pod jeho ochranu patřili i věřící stáječku Andora ve východních Pyrenejích.

Vyznání víry. Universitní profesor Dr. Ovejero z Madridu, kdysi vlivná osobnost levicových španělských kruhů, vyznal nedávno veřejně svoje smýšlení: »Nemohu zůstati déle nevěřícím. Pravda je nerozlučně spojena s krví mučedníků. Učení Církve je pak nejradostnější zvěstí pro dělníky a pro všechny lidi. Práce — toť modlitba rukou. Po dlouhá léta odvracel jsem se s opovržením a pýchou od nauky křesťanského společenského řádu. Až jsem žil v katolické zemi, neznal jsem stanoviska Církve v sociální otázce a toužil při tom po sociální spravedlnosti. Nyni, kdy je již znám, věřím v Církev.«

Z OSTATNÍCH SVĚTADÍLŮ.

Všeindický den katolíků, v pořadí již VII., konal se 28. prosince m. r. v Mylapore, v městě, kde podle starodávné tradice zemřel mučednickou smrtí svatý apoštol Tomáš. Hlavní pozor-

Místo pro adresu:

nost kongresu byla věnována katolickým misím. Den byl zakončen kázáním v tamiském nářečí a eucharistickou pobožností. Katoličtí studenti tohoto města uspořádali zdařilou misijní výstavu, která názorně ukázala práci katolíků v misijním díle.

K 2600 výročí založení japonské říše zaslal Svätý Otec japonskému mikadovi blahopřejný telegram, v němž děkuje též za blahovůli, s níž vláda ostrovní říše se chová ke katolické církvi. Japonští katolíci brali živý podíl na oslavách své vlasti. Zakladatelem říše je prvý mikado Jimmu v roce 660 před Kristem.

Japonský císař poděkoval vybranými slovy Sv. Otcí za blahopřejný telegram, poslaný k oslavám založení Japonska.

Skladatelem japonské národní hymny jest slezský hudebník Eckert, jenž v letech 1879—1899 byl dirigentem japonské námořnické kapely v Söeul.

Katolická universita v Pekingu stará se denně o 1500 lidí, jimž z dobrovolných darů poskytuje teplý oběd. Za letošní zimu bylo na toto stravování vydáno již na 10 tisíc dolarů. Pro chudé byla zřízena i zvláštní lékárna, kde dostávají zdarma léky.

Misijní činnost v belgickém Kongu jest velmi krásná. Koncem minulého roku bylo tam činnó 1115 evropských misionářů, 576 bratří a 1456 řeholnic. V jejich práci je podporováno 78 domorodých kněží, 126 černých bratří-laiků a 175 domorodých sester-řeholnic. Misionáři působí tam v 22 vikariátech. Tato belgická zámožská oblast má 14 milionů obyvatel, z nichž jsou skorem 2 miliony katolíků a 1 milion katechumenů. Dnes je v Kongu 5 seminářů, 21 přípravných škol a 179 středních a odborných škol. Sestry-misionářky řídí 516 hospitálů, 120 stanic malomocných a 128 porodnic. Počet katolíků vzrostl za uplynulý rok o 185.086 duší.

Významné dílo misionáře Indiánů. Již po 36 roků působí mezi Indiány kmene Siouxů Pater Emil Buechel, který nyní vydal první mluvnici indiánského nářečí »teton«, kterým onen kmen mluví. Ke své práci se připravoval hned od počátku své činnosti mezi Siouxy, sbíraje stará slova a výrazy, dnes už skorem zapomenuté. Je snad také jediným bělochem, jenž s příslušníky tohoto kmene mluví plyně v jejich mateřštině. Dílo, které vydal, je cenné hlavně tím, že zachytilo velkou řadu starých slov a rčení, která by jinak nenávratně upadla v zapomenutí. **Proslulá kanadská paterčata** rodiny Dionne byla letos po prvý u sv. přijímání. Připravoval je k němu sám biskup z Ontaria Msgr Dr. Nelligan.

Brasílie převyšuje počtem katolíků Spojené státy, neboť z celkového počtu 47 milionů připadá na katolíky plných 40 milionů. Bělochů je z toho na 30 milionů, Negrů přes 7 a Indiánů něco na 2 miliony.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

Jak vznikají v Číně misie. To, co nám sděluje v následujícím líčení jistý misionář z apošt. prefektury Hainan, jest jen výsek z čínského misijního života, něco, co se na mnohých jiných místech opakuje; pro misionáře je to něco každodenního, nám však to poskytuje příležitost nahlédnouti do spletitých a přece tak jednoduchých cest apoštolátu, které jsou současně cestami Božími. Slyšme tedy aspoň výtah ze zprávy misionářovy:

»Jestliže budu museti celý svůj život ztráviti v tomto Sim-San, zůstane můj zrak a s ním má snaha vždy omezeny na

tuto horu, kde se právě nacházím? Škola a bohoslužby mne volají na jiné osamělé místo v předhoří. Ve volných chvílích a v nedělní podnikám s dětmi výlety do hor. Místní kouzelník vidí nás často se vraceti a ptá se mne po různých »Fong-Tui« (větrech a vodách). Jelikož nedávám na jevo mnoho zájmu, domnívá se on a s ním celá vesnice, že jsem hledač zlata. Měl jsem ale docela něco jiného za lubem; s výšín viděl jsem další hory, které na obzoru tvořily mezi sebou mezeru. Tam musí býti ještě jiné vesnice, těm bych rád učinil apoštolskou návštěvu. Dá mi k tomu příležitost křesťanská svatba nebo křest?

Můj zájem vzrostl, když právě v té době mi psal spolubratr, že kolem roku 1880 bylo mnoho křesťanů v tržním středisku Tien-Heng a ve vesnici Tien-Po. Na můj dotaz vysvětlil mi katechetista, že Tien-Heng leží sedm mil na západ. Byla to právě krajina, o které jsem snil.

Jednoho dne přišel odtamtud sedlák, který viděl misijní knížky a poněkud se obeznámil s naší misijní prací. Byl dobrý řečník a namlouval si, že by mohl obdržeti diplom katechetisty a vykonávati tento úřad ve své obci. Bohužel, nebyl mnoho schopný. Vrátil se nepokřtěn do své vesnice, slíbil však promluvití se svými přáteli o náboženské otázce.

V téže vesnici byl zřízen trh, kde se scházeli obden muži k nákupu tabáku a trochu masa. Pořadatel trhu měl samozřejmě zájem, aby se na trhu sešlo co nejvíce lidí.

Když o vánocích se dostavila do misijní stanice deputace vesničanů, bylo vše předmětem obdivu, ať dům se zasklenými okny, velký počet účastníků slavnosti, nebo dům katechumenů a škola. »Kdyby náš trh měl jen polovinu těchto budov, jak by vzkvítal! A kdyby tito lidé nás podporovali, jak bychom se dostali na kobytku této směšné pověře i s jejími škodlivými vlivy!« — To byl jejich úsudek, a korunování gloriolou objevitelů, vrátili se domů. — Já sám byl jsem méně pyšným a spokojeným. Jiště nikdy jsem neviděl tak neohrabané lidi, kteří o svátcích nosí žlutavé obleky a zvláštní klobouky. V kostele neklečeli, nýbrž dáli přednost sedění na zemi, s rukama složenými na kolenou. I když dávali na jevo úctu k sochám svatých, měl jsem dojem, jakoby mně byli přivedeni zloději.

O velikonočních přišli opět; tentokrát vzali své ženy a — modlitební knížky — sebou. »Učili jsme se modlitby, ale nemůžeme se v tom vyznati; ať přijde Otec a poučí nás. Zajisté jsou cesty k nám plny zatáček, jde se přes ves a přes les, nahoru a dolů. Ale Otec se nemusí bát; necháme mu zde průvodce.«

Pozvání katechumenů jsem musel přijmouti, chtěl jsem se též přesvědčiti, zda v Tien-Hong a Tien-Pho se ještě pamatují, že byli kdysi křesťany. Chtěl jsem viděti ony tajemné, zalesněné hory, kde jistě jsou ještě opice, černí medvědi, hadi a divocí vepři.

Vydali jsme se ráno na cestu s vůdcem a jedním starým katechistou a za sedm hodin dosáhli jsme cíle. Stáli jsme na výšině Tient-Heng, jež se podobala malé pevnosti.

Při jídle byli katechumeni mými společníky, ale skoro celé tržiště bylo plno diváků, zvědavci seděli až u dveří hostince. Rozvinula se řeč otázek a odpovědí mezi diváky a katechumeny, má osoba ovšem hrála hlavní úlohu. Omezil jsem se však pouze na prohlášení, že jsem přišel hlásati evangelium. O vzácném případě se musím zmíniti: Mezi jinými byl mi představen p. C. Postava tohoto muže mi neprozrazovala nic dobrého a viděl jsem, jak můj katecheta při pohledu na něho zbledl. Cestou jsem se dověděl důvod: C. byl náčelníkem lupičů, kteří měli svou skrýš v městě Tingan; zdržoval se zde i tam, podle toho, kde se cítil bezpečněji.

Cesta šla dále na TaúMaúCao, kde jsem novým katechumenům řekl, že jest jich právě dvanáct jako apoštolů a že mě musí zastupovati, poněvadž nemohu tak často k nim přijíti. Byli s tím srozuměni, a já se zaradoval, zvěděv, že jsem v »domě modlitby«. Skutečně v 9 hodin večer byla pobožnost. Modlitby se naučili sami.

Následujícího dne byl jsem svědkem rozprav o nové misii. Již předem se těšili na nový kostel, který ozdobí město, jakož i na školu, léčiva, učitele a zvláště na »Otce, který vše ví a jest spojen s oficiálním světem« (!)

Abych účel své cesty ukázal co nejzřetelněji, pokřtil jsem dítě mého průvodce, posvětil pět nebo šest domů mých lidí a zavěsil svaté obrazy. Dávno již pověrečná představení přestala a malí dřevění čertci, červené papíry a tyčinky kadidla putovaly do pece. (Pokračování.)

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakáží, kvitovány.

GYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí čis. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. předplatné na celý rok i s poštovní zaslílkou 6 K. - Číslo pošt. spořitelny Praha 208.401, čis. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvem pošt a telegrafů pod čís. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. - Dohlédací pošt. úřad Praha 11. - Vytiskla kniht. J. Bartl Praha VII., Korunovační 14. Telefon 714-19.

KATOLÍI

Líst Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník V. (XXII.) — V Praze dne 15. března 1940.

č.

Matka pláče, ruce spíná.

Na prahu Svatého týdne je třeba ve zvýšené míře mysliti na utrpení našeho Spasitele, je třeba procítiti vše, co snesl za nás Bohočlověk v době křížové cesty. Naši předkové, ctitelé Mariánští, vždy při tom vzpomínali na bolesti Rodičky Boží, s ní putovali na Kalvarii a s ní prožívali smrt Páně. Byla to opět píseň mariánská, píseň nezměrného bolu, jež zněla v ústech českého lidu ve všech chrámech naší vlasti. I my jsme ji zpívali a zpíváme dodnes v době svatého postu. Jest třeba jen lépe proniknouti do hloubek bolestí a žalu této písně, lépe je pochopiti a skutečně se přenést do okamžiků utrpení Matky a Božského Jejího Syna.

Spínali jste, milí přátelé, již někdy v bolu a strastech ruce k nebesům? Vzpomeňte si při té písni na tento svůj stav, uvědomte si, jak bylo Matce Páně, když viděla Svého Syna přibíjeti na kříž, Toho, který byl dobro a láska sama, tichý a pokorný srdcem, když viděla tupení a rouhání katanů nejen přítomných, ale i všech těch, kdo svými nepravostmi jakoby mečem probodávali Srdce Páně. Nezpívejte tuto píseň netečně a cize, jako jste jistě hodně často činili, ale volejte upřímně a s duší plnou pláče, jako Matka Páně: ach, můj Bože rozmilý!

Jaké musely být hříchy a viny lidského pokolení, že tolik bylo třeba utrpení, muk a strašlivé bolesti Páně a Jeho přsvaté Matky, jež v této přežalostné době chtěla umřít s Ježíšem a bledá na zem sklesla pod křížem. Ona, neposkyrtná a čistá, mírná a laskavá Holubička, zvedala pláčem zkalený svůj zrak k Svému Synu, visícímu na kříži. Viděla probodené a krví zalité ruce za to, že jen požehnání rozsávaly, viděla přsvaté nohy, jež za svou neúnavnou péčí o ubohé a trpící byly odměněny nelítostnými mukami. Jak by neměla kvílet a volati: Ó bolesti, ó žalosti...! Nejmilejší dítě žíznilo, a ona nesměla Jeho žízeň

uhasiti, musela jen poslouchati nadávky katanů. Všechnu naději skládala v Synáčka Svého, úzkostí chvělo se Její srdce již tehdy, když 12letý Ježíš zůstal v chrámě, a pod křížem se zdálo, jakoby Kalvarie odnímala jí sladké to dítě navždy. Již poslední síly napíná zmučený Ježíš, Jeho přsvaté srdce přestává tlouci, dech se krátí, hlava kloní, a duch Jeho jest na odletu v náruč nebeského Otce. V těchto posledních okamžicích smrtelného zápasu obrací se Boží Syn k miláčku Janovi, v jeho ruce a ochranu poroučí Matku Svou, a my v duchu vidíme tyto bolem schváčené duše, nad nimiž pne se bolestná žehnající náruč Božského Trpitele.

Jan má býti těшитelem Matky Páně a přece sám hořce kvílí nad ztrátou svého Mistra.

Hlava Páně se zcela sklonila a poslední slova splynula s Jeho rtů: Otče, přijmi ducha mého, neboť vše jsem dokonal. Otec nebeský přijímá duši Svého nejmilejšího Syna, Jeho nesmírnou obět, jíž vykoupěno lidstvo od následků dědičného hříchu. Duch Páně vyproštěn je z těla, které tu ještě visí zsinále, s hlavou trním ověncenou. Matka Páně je v nejvyšší míře účastna na tomto díle vykoupěni, i ona přináší Svůj bol a žal v obět Bohu za hříchy lidského pokolení v pokorné oddanosti: Vůle Tvá se, Pane, staň!

Je třeba, abychom při zpěvu této zbožné, smutné písně stáli věrně po boku sv. Jana, miláčka Páně, abychom skutečně lkali nad svými hříchy, pro něž Ježíš ukřižován a pak k Matce Bolestné úpěnlivě volali: Matko Kristova, Matko všeliké lidské bolesti! Obrať od ukřižovaného Syna své milosrdné oči i na nás, slíťuj se nad námi! Pro žalosti Svého srdce vypros nám pravou kajícnost nad našimi hříchy, jejich odpuštění a po boku Tvém pak blaženou účast na slávě a velebnosti Boží!

Křišťan.

Dne 2. března r. 1939, o svátku bl. Anežky České, byl po dvacetidenním mezivládí zvolen papežem kardinál **EUGENIO PACELLI**, který se tak stal 262. nástupcem svatého Petra a přijal jméno Pius XII. V neděli dne 12. března, o svátku svého předchůdce sv. Řehoře I., byl pak v dómě svatopetrském ozdoben slavnostně papežskou tiarou. — Bože, Pia XII. žehnej a nám zachovej!

Dr. Antonín Melka :

O ctnosti.

Mravní život křesťana nemá jen zápornou stránku: Varuj se zlého, jak jsme o tom slyšeli v pojednání o hříchu, nýbrž i stránku kladnou: Čiň dobré! To není člověku hned tak snadné. Jsme nestálí, náš duševní život závisí mnoho na smyslech; i sama svobodná vůle, právě že může voliti tak či onak, je kolísavá. Proto, abychom mohli snáze a vždycky a vytrvale konati dobro, je nám třeba ustálení, upevnění k dobrému. A to nám dodává ctnost.

Už svým jménem souvisí ctnost se ctí — čestností. Ano, její jednání je čestné, pevné a důsledné a jedině ona je důvodem pravé ctě. V čem to záleží? Ctnost je trvalá a účinná způsoblost duše k životu mravně dobrému. Abychom si to vyložili a znázornili, pohledme, co je třeba, aby se někdo stal na př. výtečným hudebníkem. Především musí mít hudební vlohy, hudební sluch a pod. Ale to by nestačilo. Musí přistoupiti cvik. Cvikem se hudební nadání budí a vyvíjí, takže nabude úžasně zručnosti, dovednosti, lehkosti. Hudba se stává radostí, člověk nabývá záliby ve hře; co člověk umí, to ho těší. A tak je s námi v duchovním životě. Už v přirozeném řádu má každý — i pohan — od Boha Tvůrce vložena v duši seménka mravnosti — totiž základní mravní zásady: Čiň dobré, varuj se zlého — cti božstvo — drž dané slovo — nekřivdi atd. A což teprve v nadpřirozeném řádu! Na křtu svatém s posvěcující milostí vlévá nám Bůh zárodoky nadpřirozené víry, naděje, lásky, a s těmi jde, jak dí katechismus sněmu tridentského, vzácný doprovod všech ctností. (II/II ot. 50). Než teď musí i zde začít cvik, jako u onoho umělce — hous-

listy. A cvikem, t. j. vytrvalým a častým opakováním téhož dobrého skutku, nabýváme zručnosti, snadnosti, lehkosti v konání dobra. Každý předcházející dobrý čin jako by v našich duševních mohutnostech zanechával následujícímu skutku neviditelné slépkě, takže následující dobrý skutek téhož druhu jde už snáze, lehčeji i radostněji. Tak vzniká trvalý dobrý návyk — ctnost. Tak, bohužel, i zlými, často opakovanými skutky téhož anebo příbuzného druhu, může povstati i návyk zlý — nepravost.

Jak jsme zahlédli, může si získati ctnost i člověk nekřtěný — pohan — i křesťan žijící v hříchu — bez milosti Boží. Získávají je důsledným konáním dobrého — lidskými silami. To jsou ctnosti získané, nabyté, přirozené. Avšak ctnosti, jichž první počátky jsou v duši pokřtěné jsou od Boha jako dárce milosti. Člověk je pěstuje v sobě pomocí nadpřirozenou, a mají za cíl dovésti nás do nebe, k blaženému patření na Boha. Jsou to ctnosti vlité, nadpřirozené. Jest nebetyčný rozdíl mezi ctnostmi přirozenými a nadpřirozenými: přirozené stačí sice pohanu, nám však nestačí. Tím ovšem není řečeno, že by byly bezcenné. Jen to plyne z toho, že musíme ctnosti přirozené konati nadpřirozeným způsobem. Takový pohanský filosof, Sokrates, byl střídmy z rozumových důvodů. Křesťan — praobyčejný věřící, jest střídmy nejen z rozumových důvodů, nýbrž, že mu to víra a křesťanská opatrnost a příklad Ježíše Krista ukládá. To je ctnost neskonale vzácnější. Buďme vděční za to, že my prostí, neučení, máme schopnost konati ctnosti daleko vyšší a záslušnější, nežli pohané nejvzdělanější. To je zásluhou nadpřirozeného řádu, do něhož nás Bůh povznesl křtem.

Ale ještě něco! Tento nadpřirozený řád má za základ řád přirozený: milost staví na přirozenosti. Ty schop-

Dr. Antonín Vondráček :

2. březen.

V sobotu o svátku naší slavné Přemyslovny — blah. Anežky České a v následující neděli, zástupy věřících procházely starobylými prostorami bývalého kláštera Anežčina v Praze, Na Františku. Nejednomu srdci bylo při tom teskno: ponuré dvorky — v šedivém zdivu zazděné zbytky gotických kružeb a žebroví zřícených kleneb — a v zachovalých chrámových prostorách téměř prázdno — bez památek. Ale neteskní, věřící srdce! Viz: hoří tam věčné světlo před svato-stánkem Kristovým. Toť ohnisko, jež ti dá síly, jež světlem svým napojí smutný tvůj zrak. Potom se rozhlédneš kolkolem a uvidíš stopy veliké slávy a krásy. Procházíš prostory, jež vidaly blah. Přemyslovnu a její řehořní sestry, dcery to starých českých rodin: Petrušku, Domku, Jitku, Vračku, Lidku, Zdeňku, Alžbětu. Chrámové zdi, z nichž nesměle prohlédá stopa nástěnné malby, slychaly jejich modlitby, zpěvy i pláč. Gotická klenba nad tvou hlavou znala bělavé obláčky kadidla slavných bohoslužeb i štiplavý dým spáleniště i plíseň ponížení a zapomnutí. Ale kameny promluví a pod dotykem dějin se zachvěje srdce jak

laděné struny a ze zbylých stěn staré slávy jak ze zčernalého rámu vystoupí ponenáhlu obraz naší drahé světice. Znovu a opět je třeba na obraz tento se hluboko zahledět, aby náš národ pochopil, co je v něm síly a krásy.

Základní barvou obrazu je životní obět Anežčina. My, lidé dneška, tak křečovitě lpíme na hroudě pozemského života.

»Kdo ztratí život svůj pro mne, nalezne jej« (Mat. 10, 39), tak pravil Spasitel. V tomto ujištění Kristově je klíč ku pochopení velikého rozhodnutí blah. Anežky. Všeho se zřekla, všecko obětovala, po lidsku řečeno: ztratila, a právě proto dostoupila nejvyšších vrcholů svatosti, kde nalezla nesmírně více, než obětovala.

Byla to jistě pro všechny účastníky nezapomenutelná chvíle, když pravděpodobně o svatodušním pondělí dne 11. června léta Páně 1234 vstupovala sličná Přemyslovna — tehdy třiaadvacetiletá — do nově založeného kláštera klarisek Na Františku a s ní sedm panen ušlechtilých rodů českých. Již dříve se zřekla všeho, po čem by tolik toužila jiná dcera královská. Panovnícké trůny byly by ji pozdravily jako svoji paní, ale ona odmítla. Své královské věno již dříve obrátila cele ve službu chudých, trpících a k oslavě Boží. Ny-

nosti, vlévané Duchem sv. na křtu do duší ovšem nalézají tyto duše v různém stavu, abychom tak řekli — různě oseté. Jako na př. mohou se v té oné duši dětské a v jejích smyslech nalézati vlohy hudební, jak jsme řekli — za to ovšem rodiče nemohou —, tak tam mohou býti zasety i jisté vlohy mravní — dobré a bohužel i zlé. Nejsou to ještě vyvinuté, ale přece jen počáteční vlohy — a ty mohou býti z rodu, do jisté míry zděděné po rodičích. Mohou to býti seménka zbožnosti, trpělivosti, čistoty a jiných ctností z dobré matky; mohou to bohužel, býti i seménka zla — náchyllost k zlosti, k opilství, k nečistotě. Jak těžší bude mítí toto dítě práci, aby s vlitými dary Ducha sv. přece jen přemáhalo zlé sklony! Jak usnadněnu ji bude mítí první dítě, nezatížené žádnými zárodoky zla z rodičů! Jak veliká je zodpovědnost mládeže, připravující se k svazku manželskému, a rodičů samých, za mravně dobrý život potomstva! A jak je potřebí, aby rodiče a vychovatelé své svěřence záhy vedli k návykům dobrým!

Ctnosti nadpřirozené nebo vlité jsou buď božské nebo mravní. Božské ctnosti jsou tři: víra, naděje, láska. Božskými je nazývá naše svatá nauka proto, že jsou zjeveny i vlitý od Boha, že nás k Bohu, posledního cíli, vedou, a že Bůh jest jejich přímým předmětem a bezprostřední pohnutkou. Věrou věříme Bohu a v Boha; nadějí doufáme v Boha, láskou milujeme především zase Boha. A věříme — proč? Pro Boha — protože On je Pravda, nejvyšší moudrý a neomylný. Doufáme — proč? Opět pro Boha, pro jeho milosrdnou dobrotu, spojenou s všemohoucností. A proč milujeme Boha? Pro něho samého, poněvadž je bytost lásky nejhodnější. V těchto třech ctnostech je celý náš poměr k Bohu. Víra nám jej ukazuje jako náš věčný cíl, naděje nás k němu vede, láska nás s ním spojuje. Proto, až dojdeme cíle, nebude třeba víry. Boha, v kterého jsme věřili, budeme viděti. Nebude třeba naděje, neboť Boha, jehož jsme čekali, budeme již mítí; jen lásky bude dále po celou věčnost třeba k nekonečnému milování. Proto praví apoštol: »Láska nikdy nepřestává nyní trvají tyto tři, víra, naděje a láska, ale větší z nich je láska.« (1. Kor. 13, 18.) Poněvadž jsou tyto tři ctnosti tak nezbytně potřebné

ni — takřka před tváří celého národa — pokleká před papežským legátem, naposled oděna nádherou královského roucha. Odkládá zlatou, drahokami zdobenou čelenku. Pokorně sklání hlavu, aby byl ustřížen její bohatý vlas. Za nachový plášť přijímá šedivé režné řeholní roucho. Za perlami tkaný pás — hrubý provazec cingula. Za čelenku královskou — prostou plachetku závoje. Za jasnou komnatu — chudičkou klášterní celu.

Nedivíme se mocnému pohnutí, jež se zmocnilo všech, kdož byli svědky té chvíle. Nedivíme se slzám, jež kanuly na spiaté ruce i aksamit i na lesklou zbroj. Ale málokdo z přítomných tušil, že právě ve chvíli, když se Anežka zdánlivě nejvíce vzdalovala, byla svému národu nejbliž. Když se její svaté ruce staly nejchudšími, tehdy se pro nás staly nejbohatšími. Přesvědčila se o tom královská rodina. Omamná válečná sláva a rostoucí politický vliv i stoupající rozmarňilost rytířského života přivedly nejednou přemyslovský trůn na okraj nebezpečí. Tehdy ve chvílích bezradnosti, těžkých starostí i zármutku, pospíchal český král do kláštera Na Františku, kde Anežka jak anděl strážný celého národa radí, těší, povzbuzuje. Když se proti králi Václavu zvedl doma odboj, vedený přímo jeho synem Přemyslem Otakarem, Anežčině dobrotě nedolal ani bratr Václav, ani synovec Přemysl. A tak

VEVILLA REGIS PRÓDEUNT...

**Jde prapor Kristův a se stkví,
plá jasně Kříže tajemství,
Jímž Život smrt byl podstoupil,
a smrti život vykoupil.**

**Hruď hrotem kopí proklána,
by hruď, jež hříchu oddána
z vin kalu všeho obmyla,
krev, voda se z ní vylila.**

**Již stalo se, co David zřel,
a písni svojí věrně pěl,
všem národům to zvěstuje,
Bůh s dřeva světa panuje.**

**Ó strome krásou zářící,
a v nach se králův halící,
jenž nalezen cti hoden jest,
by mohl údy svaté nést.**

**Blah, že je světa výplata,
tvých na ramenou rozpjata,
jsi váhou těla učiněn,
jímž vyrván pecku dávný plen.**

**Ó vítěj, kříži počestný,
ty naděje v čas bolestný,
smaž hříšným vinu necnosti,
a zbožným přidej milosti.**

**Duch každý chval Tě Trojice,
ty spásy naší studnice,
tys dala slávu kříže nám,
dej dojit k jeho odměnám. Amen.**

Hymnus z nešpor od soboty před Smrtnou nedělí
do Škaredé středy.

k mravnímu a věčnému životu člověka, proto nám musí záležeti na tom, abychom jich nikdy nepozbyli, nýbrž naopak je v sobě zesilovali a oživovali. Lásky pozbyváme každým těžkým hříchem, neboť láska je spojení — hřích smrtelný je rozchod s Bohem. Každý

Anežčin klášter viděl mladého krále vidět poklekat před otcem s prosbou za odpuštění a tím byla hrozící domáci vojna zažehnána. Kolik asi nocí probděla před svatostánkem na modlitbách, aby tak podpírala práce a úsilí našich panovníků!

Štědrost jejích chudých rukou poznal lid, když na naši zem dolehla bída a hlad a mor. Tehdy u klášterní brány zastkvěla se láska Anežčina nejjasněji. Se soustem podávala laskavé slovo, jež do zlomených srdcí vlévalo útěchu i naději. Nad utrpením svého lidu skláněla se jak předobrá matka, jež dovedla měkkou svou dlaní slzy setřít, rány obvázat, bolest ukonejšit. V té době dospěla již k vrcholům svatosti. Dne 2. března roku 1282 umírá, aby se přidružila k našim svatým patronům a orodovala před trůnem Božím za národ, který tak vroucně milovala.

Jsmo jí tolik dlužní! Uctívejme ji proto vroucně a vytrvale a rozšiřujme její úctu po celém národě.

V neděli 3. března zněl v našich chrámech děkovný chvalozpěv a modlitby za Svatého Otce Pia XII., jenž loni na svátek blahoslavené Anežky zvolen byl papežem. Prosme naši blahoslavenou Přemyslovnu, aby byla zvláštní přimluvkyň a ochránkyň Svatého Otce, aby nám jeho pontifikát přinesl vyplnění našeho velikého přání, totiž prohlášení blahoslavené Anežky za svatou.

těžký hřích je tedy proti lásce. Naděje však s věrou zůstávají i po těžkém hříchu v duši, jenže jsou nedokonalé. Úplně však zanikají teprve hříchy jim naprosto se přičítícími — naděje zoufalstvím, víra nevěrou, odpadem a pod. To však nesmí katolický křesťan nikdy dopustiti — naopak má božské ctnosti v sobě oživovati a zesilovati. A čím? Častým vzbuzováním, které jest ostatně i přikázáno, zvláště na počátku duchovního života, jakmile jest kdo po prvé dostatečně poučen o svaté víře; kromě toho častěji v životě: vrací-li se z odpadu opět do církve; ve velkém pokušení proti víře, naději a lásce; a zvláště ovšem doporučuje se vzbuzovati je v hodině smrti. Ostatně nemusíme se v té příčině znepokojevati; tři božské ctnosti vyznává upřímný katolík takřka stále: každým křížem, každým křesťanským pozdravením, každým projevem úcty ke knězi, každou mší svatou, každou přijatou svátostí, četbou Písma sv., zbožným posloucháním slova božího a jinak. Tím vším je projevuje a spolu v sobě zesiluje.

S ctnostmi božskými vlévají se nám od Ducha sv. na křtu počátky ostatních ctností, které nazýváme ctnostmi mravními. Mravními je nazýváme jednak proto, abychom je tím odlišili od ctností rozumových (to jest takových trvalých a účinných způsoblostí, jež upravují rozum v jeho činnosti — jako je rozumnost, vědomost, moudrost a umění). Toto vše jsou sice vzácné dary — dovedou udělati z člověka dobrého odborníka, dobrého umělce nebo učence; ale pravá ctnost dělá z člověka — dobrého, bohumilého člověka. Sv. Augustin dí: Ctnost je trvalá dobrá vlastnost mysli, z které se mravně dobře žije a již nikdo nemůže užítí k zlému. A proto tak zvané rozumové ctnosti nejsou ctnostmi v pravém slova smyslu. Vždyť se jich dá i zneužívat, na př. vědomosti k rafinovanějšímu zločinu. Sebe vzdělanější lidé nejsou vždy tím ještě ctnostní — bohužel, někdy právě naopak. Ne učenost sama, nýbrž svatost, to jest mravní ctnost vysokého stupně, dělá člověka dobrým. Sám Aristoteles, řecký filosof, napsal: K ctnostem vědění buď nic anebo jen málo přispívá. (Eth. ad Nicom. II, 1. 4.) A dále je nazýváme mravními také proto, abychom je odlišili od božských. Mravní ctnosti vedou a mají nás ovšem vésti také k Bohu, jako ctnosti božské, avšak zabývají se přímo ne Bohem, nýbrž tím, že upravují naši vůli a nižší naše chtění podle zdravého rozumu. Máme totiž vedle vůle ještě nižší chtění: smysly naše chtějí, co se jim líbí, ať dobré či zlé, dychtí po tom (snaživost dychtivá), anebo se vzpírají (na př. hněvem, nenávistí) proti překážkám na cestě za tím dobrem i za tím zlem (snaživost vznětlivá). A tyto naše mohutnosti a vášně v nich vznikající jsou ovládány ctnostmi mravními.

Jest jich mnoho, ale od nejstarších dob uvádí nauka naší víry na základě Písma sv. všechny ctnosti mravní na čtyři základní: opatrnost, spravedlnost, statečnost a mírnost. Opatrnost zdokonaluje rozum, aby volil vždy v jednotlivých případech to, co jest nejlepším a nejvhodnějším prostředkem k cíli bohumilému. Spravedlnost hýbe naší vůlí: Dávej ochotně každému, cos mu právem povinen. A poněvadž jsme Bohu povinni na př. bohopoctu, nábožnost, kajícnost; rodičům a představeným vděčnost, uctivost, zdvořilost, poslušnost; bližnímu milosrdenství a štědrost; proto spadají tyto ctnosti jako podřadnější pod základní spravedlnost.

Snaživost naši vznětlivou, která se rozněcuje proti překážkám, posiluje statečnost k odvaze a trpělivosti: raději umítni nežli zhřešiti! Trpělivost je jedna z nejpřednějších ctností, které spadají pod statečnost.

A konečně, aby i žádostivost naše dychtivá nevybočila z rozumných mezí, zvláště když požívá jídla, nápoje a rozkoše tělesné, to hledí v nás zmocni mírnost, k níž náleží zdrželivost, čistota, pokora, tichost a jiné ctnosti.

Kromě těchto ctností doporučuje naše sv. víra ještě i sedm ctností, jež jsou protivou hlavních hříchů: proti pýše — pokoru, proti lakomství — štědrost, proti smilstvu — čistotu, proti závisti — blahopřejnost, proti nestřídmosti — střídmost, proti hněvu — tichost; proti lenosti — horlivost v dobrém.

V evangeliu blahoslaví Pán Ježíš sám nad to ještě osmero ne tak ctností, jako spíše vzácných ctnostných skutků, které zajišťují nebeskou blaženost, a jež už zde na zemi skýtají něco z ní: je to osmero blahoslavenství: blahoslavení chudí duchem, tiší, lkající, kteří po spravedlnosti lačnější, milosrdní, čistého srdce, pokojní, a ti, kteří trpí pro spravedlnost.

Ještě poznámku: Pravá ctnost jde zlatou střední cestou, nevybočuje ani napravo, ani nalevo, ani nedostatkem, ani upřílišněností. A to, aby nevybočila, dělá opatrnost. Ta je zlatý střed ctností mravních, tak jako je láska zlatý střed, královna a koruna ctností všech.

P. Marian Schaller, O. S. B.:

Pověra.

Víra v Boha je člověka nejvyšší důstojna. Skutečná inteligence uznává ráda nad sebou Nejvyššího, Pána a Tvůrce vesmíru. Víra s sebou přináší ovšem dalekosáhlé povinnosti. Uvěřil-li jsem v bytost Boží a poznal její vůli, mohu se ve svém životě řídit pouze nejvyššími zákony, i kdyby to ode mne vyžadovalo sebe větších obětí. Člověk od přirozenosti však tíhne tomu, aby si svoje povinnosti nadlehčoval a usnadňoval. Nemá-li tudíž dostatek pevné a odhodlané vůle, zůstává ve své víře na poloviční cestě a své svědomí nechá vést pověrou místo vírou.

Pověra, vlastně pavěra, je karikaturou pravé víry. Ukazuje pouze zdánlivě známky pravé víry a zbožnosti, při bližším prohlédnutí se však jeví směšnou a člověka nedůstojnou. Víra se zabývá Bohem, pověra stvořenými věcmi, kterým přikládá moc, jíž samy ze sebe nikdy nemohou mítí. Pověra není výstředkem živé a pravé víry, jak se často tvrdívá, nýbrž právě jejím nedostatkem. Pověřivými nejsou lidé zdravě a hluboce věřící, nýbrž právě naopak, pověřám podléhají nejvíce bezvěrci a lidé malé náboženské vroucnosti. Je neodůvodněnou výtkou, jako by Církev nadržovala pověřám, aby prý udržovala lid v poslušném a tupém věření. Pastýři Církve — kněží — trpí velice pověřeností lidu nejen prostého, ale i tak zvané inteligence, neboť se tyto těžko vedou po jasných, avšak strmých cestách pravé víry.

Proberme nejobyčejnější případy pověry.

Tak mnozí myslí, že ke šťastnému počátku dne patří vstávání s lůžka pravou nohou. Rovněž tak udržují úzkostlivě pravidlo, aby se práh příbytku a domu překročil pravou nohou. Není mi známo, co podnikají ti, kteří mají amputovánu právě pravou nohu

Jiní nosí po kapsách a kabelkách seno, které jim má zaručit životní štěstí. Kdyby venkovský kočí, který má projet Prahou s vozem sena, nebyl dost ostražitým, shledal by se na konci města snad s prázdným vozem. Velmi by se však urazil takový pověřivý člověk, kdybyste vyslovili domněnku, že si snad tajně shromažďuje seno, které se mu trousí z hlavy, nebo

jej podezírali, že si senem doplňuje svou denní stravu. —

Mnohé byliny mají od přírody sílu, mírniti a léčiti nemoci. Uživati jich tedy k vaření zdravotních čajů a odvarů, k přikládání obkladů, je rozumnou věcí. Je- telem mohu nakrmit tele nebo kozu, ba i zdravotní thé si z něho upravit, nemohu však očekávat od jetelo- věho čtyřlístku, že by založil mé štěstí.

Většina pověr se zabývá získáváním štěstí, ke kte- rému je člověk od přirozenosti stvořen a kterého tak zřídka a tak těžce dosahuje. Pověrečné zvyky a před- měty mají rychle přenést přes tyto obtíže. Jsou to dá- le tak zvané »panenky pro štěstí«, které zaplavily i katolické přfbytky, komínčkové, prasátka, podkovy, různá živá zvířátka a ptáčkové, kteří mají pomáhati člověku k snadnému a jistému získání štěstí. Mnoho pověry bují mezi umělci, herci a sportovci, kteří bez ostychu a veřejně vyznávají svou důvěru ve všeliké talismany a maskoty. Takoví by se však hanbili, kdy- by byli přistiženi při nějakém aktu skutečné zbožno- sti, čili při vyznávání, že jediným strůjcem veškerého lidského štěstí je absolutní Pán veškerého stvoření — Bůh — na němž na tomto světě všecko závisí, v jehož rukou se sbíhají všecky nitky našich osudů a na jehož pokyn se točí nekonečné dálavy vesmíru.

Před několika léty byla v Praze uspořádána výstava pověry. Mezi pověrečnými předměty a formulemi se nalézaly i předměty a formule, jichž používá katolic- ká Církev ve svých obřadech. Nebylo zde dostatek rozlišováno mezi tím, co je pověra a co víra. I po- svátných a úctyhodných předmětů se může použít k pověrám. Tak svěcené vody, medajlek, svíce, modlit- eb nebo i jiných náboženských předmětů. Pověra če- ká od těchto předmětů pomoc, které ony samy dáti nemohou. Víra jich užívá s vědomím, že jedině Bůh může všecko posvěcovati a že jedině z jeho moci při- bírá posvěcený předmět svou zvláštní nadpřirozenou sílu. Posvěcený předmět pomáhá však pouze tomu, kdo slouží Bohu a oddává se jeho vůli. Nepomůže te- dy dát si do auta plaketu svatého Křištofa, když ma- jitel auta se dále nestará o plnění vůle Boží. Nepo- může kropení svćenou vodou, jestliže se člověk jinak neohlíží na hlas svého svědomí. Nošení medajlek a křížků nepomůže tomu, kdo nežije přesně podle při- kázání Božích.

Pověrečným je rozšiřování tak zvaných »nebeských psaní« nebo pověrečných modlitbiček. Poštou vám přijde psaní, které obsahuje nemotorně sestavenou nebo jinak zcela správnou církevní modlitbu, s vyzvá- ním, abyste ji devětkrát opsali a rozeslali na devět adres, s pohrůžkou, že na sebe uvalíte děsné neštěstí, pak-li tento »řetěz štěstí« přetrhnete a nevyhovíte výzvě. Ani byste nevěřili, že i z kruhů tak zvané in- teligence se dá mnoho jedinců zastrašit vyslovenou pohrůžkou, ačkoliv si nedělají ničeho z trestů, který- mi hrozí Bůh za nevěru.

S pověrou na stejném stupni stojí vykládání karet ne- bo vůbec hadačství. Mnoho peněz, často těžce nastřá- daných, odnáší se kartářkám, věštkyním a věštcům, kteří s bohorovným výrazem ve tváři a ve slovech o- znamují vaši vyděšené duši, co vás v budoucnu oče- kává. Z karet nebo čar na ruce nebo dokonce z ošla- pání vašich bot čtou nejsložitější osudy nějaké by- tosti lidské. Svatý Ambrož říká o takových hadačích a věštcích: »Své vlastní budoucnosti neznají, a cizí by měli znáti? Bláhovec, kdo něco takového věří!«

Starí pohané hádali z pohybu a postavení hvězd lid- ské osudy. Ještě dnes je ve městech astrologie ve vel- kém rozkvětu. Z objevení se komety se hádá na hlad, válku nebo nějaké neštěstí. U Římanů věštili tak zva-

Zrna a zrnka.

Bez úcty a poslušnosti k papeži bychom nebyli katolíky, ba ani křesťany, protože o něm platí slova Kristova: »Kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá.« (Dorost, 10. března 1940.)

Ale je nutno připomenouti jinou činnost Jirouš- kovu, která je sice neznámá, ale významu ne- ocenitelně velikého. Jeho život, ani když odešel do ústraní, nebyl bez užítku. Mnoho trpěl ne- mocemi a při tom mnoho se modlil. Občas jsem mu nosival Tělo Páně a nikdy nezapomenu na dětinnou zbožnost, již bychom se mohli od ně- ho učiti. Jak upřímně v knězi ctil služebníka Pá- ně! V své milované čamaře, ozdoben papežským řádem, v němž neviděl nic světského, nýbrž du- chovní pouto věrnosti k apoštolskému stolci — přijímal už před rokem svátost pomazání. Jak vroucně vztahoval ruce po očištném tajemství svatého oleje! Jeho ruce byly často za den ovi- nuty růžencem a stejně často zdvihaly obrázek sv. Jana Nepomuckého k něžnému políbení. Zdálo se mi, že jest v těchto úkonech cosi jako smíření za hříchy, jichž se dopustily ruce na- šich dělníků, když strhávaly mariánské a svato- janské sochy. Možná, že i tím připravoval apo- štol dělníků cestu k lepší budoucnosti

Posel B. S. Páně: P. Jan Lebeda v článku: Uměl apoštol českých dělníků.

Kdyby Ona, velká Paní nebes, nebyla bděla nad osudem celého Španělska se svého nepohnutel- ného sloupu v Aragonii; kdyby Ona nebyla od- tud nám všem vlévala energii, odvahu, ducha obětavosti, živé vědomí minulosti a slepou víru v naši budoucnost, nadarmo by byly bděly všech- ny naše ozbrojené stráže.

Obnova: Dr. M. Baušová: Sloup víry. Z řeči gen. Franca o pouti k Panně Marii del Pilar (na Sloupu) v Zaragoze.

ní augurové z letu a křiku ptáků, nebo podle toho, jak žrala posvátná kuřata.

Pověry a hadačství pocházejí z prastarých časů po- hanských. Jsou to bludy rozumu zatemnělého po prv- ním hříchu. Čím více se lidstvu vytrácelo původní po- znání Boha, tím hlouběji se ocitalo v pověrách a tím častěji se chtělo dovědět své budoucí osudy věštbou. Od hadačství, které se chce dopátrati něčeho skryté- ho nebo budoucího z věcí, ze kterých to nelze pozna- ti, liší se určování počasí z jistých známek na slunci, větru, mračnec nebo zvířatech, jako na ptácích, ro- sničkách a pavoucích.

Budoucí věci může znáti pouze Bůh, jenž je vševě- doucí, a ten, komu On to zjeví. Ten pak je opravdo- vým prorokem, jehož Bůh legitimuje nějakým nadpřiro- ným, aby lidstvo vědělo, že mu smí věřiti. Prorokovat pak bude pouze věci, jež jsou důležité pro celé lidstvo. S proroky, věštkyněmi a hadači, kteří využívají po- věrečnosti a hlouposti lidské a kteří si z toho dělají výnosné obchody, Bůh v žádném spojení není; nemo- hou tedy na žádného opravdu vzdělaného člověka učí- niti nějakého dojmu.

Zdravě věřící člověk nebude se lekat své budoucnosti, vložil-li ji do rukou nekonečně milosrdného Boha, který dovede přivésti všecko k dobrému konci a který své služebníky nezklame.

Zmíňme se ještě o čarodějnictví a kouzelnictví, které chce pomoci zlého ducha konati věci zázrakům podobné. Pověra v kouzla a čáry nevznikla z křesťanství. Zakládá se na domněnce, že lidé, zvláště ženy, mohou pomoci ďáblovou působiti věci nadpřirozené. Pohanské věky všech nároků jsou plny pověr v kouzla i čáry. Zbytky jejich zasahovaly až v časy křesťanské. Církev od prvopočátku nepřestávala proti nim vystupovati. Ona také brojila proti soudům čarodějnickým, které prováděly vrchnosti světské. Neměla však vždycky dosti zevní moci, aby jim mohla zabrániti. Je to zvláště dobře patrné z čarodějnického soudu Panny Orleánské. Byli to právníci, kteří ji odsoudili. Procesu ovšem předsedal biskup, nakloněný Angličanům, který však k tomu neměl od Církve žádného zmocnění. Co dělá jednotlivec, nemůže se klásti za vinu učitel-skému úřadu Církve.

Opakujeme znovu, že opravdová víra nezabředne nikdy do pověry a jiných směšností, nýbrž slouží pokorně a s důvěrou Bohu, jenž jest milosrdenství a láska sama.

Naše práce.

NOVÉ PŮVODNÍ PŘEDNÁŠKY SE SVĚTELNÝMI OBRAZY Z PÍSMĚ SVATÉHO.

Svatováclavská Liga ve snaze dáti katolické veřejnosti původní české přednášky ze světelnými obrazy z Písma svatého, požádala Msgr. Em. Žáka, aby pro tento účel upravil text své knihy »Písmo svaté v obrazech«, která vyšla v nakladatelství »Vyšehrad«. Laskavostí vdp. profesora byl text upraven tak, že bylo vytvořeno 12 přednášek o 233 obrázcích. Písmo svaté Starého zákona obsahuje 7 dílů, Nový Zákon má 5 dílů. Textu jest celkem 251 stran. Mimo toho každá přednáška má ještě vlastní úvod a všechny serie zvláštní všeobecný úvod. Přednášky, které jsou na diapáskách, je možno zakoupiti. Obrázek čítá se po 1.50 K včetně textu. Doba promítání 1 obrázku s přednesem příslušného textu průměrně 2½ minuty. Odeběře-li někdo všech 12 serií, čítají se celkem 325 K včetně textu na 10 hodin přednášek, mimo obalu a poštovného. Objednávky přijímá Svatozáclavská Liga, Praha IV., Hradčanské nám. čís. 8. V příštím čísle přineseme přehled a cenu jednotlivých serií. — Přípravují se další původní přednášky se světelnými obrázky na diapáskách o sv. českých patronech.

Rozhlas.

(Hlídky katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Program katolického vysílání pořádaného péčí Katolické akce:

17. března, Květná neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8.45—9 hod.: Msgr. Josef Bouzek: Přednáška z křesťanské nauky: Uctívání nebo zneuctívání Boha náboženskými sliby.
9.50—10 hod.: Msgr. Em. Žák: Duchovní promluva na den.
10—11.30 hod.: Mše svatá a pašije z chrámu Panny Marie Sněžné v Praze II.
18. března, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katolického života.
20. března, středa: 17.15—17.30 hod.: Dr. Antonín Kříž: Tomáš ze Štítného. (Literární přednáška.)
21. března, Zelený čtvrtek: 9—10 hod.: Slavná Mše svatá z arciděkanství kostela v Plzni.

22. března, Velký pátek: 8—9 hod.: Obřady Velkého pátku z kostela OO. Dominikánů v Olomouci.
17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban: Velkopáteční úvaha.
18—18.55 hod.: Duchovní hodinka z chrámu Křížovníků v Praze I.
23. března, Bílá sobota: 8—9 hod.: Mše sv. a nešpory z kolegiálního chrámu sv. Mořice v Kroměříži.
16—17.20 hod.: Slavnost Vzkříšení z dómu v Brně-Petrově.
24. března, neděle, Hod Boží Velikonoční: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
9.15—9.30 hod.: Msgr. Josef Bouzek: Přednáška z křesťanské nauky: Uctívání nebo zneuctívání Boha přísahou a zapřísaháním.
9.30—10.30 hod.: Slavná Mše svatá z kostela OO. Kapucínů v Třebíči-Jejkově.
10.30—10.40 hod.: P. Gaudenc Kašík, OMCap.: Duchovní promluva na den.
25. března, pondělí Velikonoční: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8.45—9 hod.: J. M. nejdp. Dr. Bohuslav Jarolímek, O. Praem., strahovský opat-koadjutor: Útěcha velikonočních svátků.
11.20—11.30 hod.: P. Dr. S. Braito, O. Praed., Duchovní promluva na den.
11.30—12 hod.: Tichá Mše sv. s lidovým zpěvem z kostela Panny Marie před Týnem v Praze.
27. března, středa: 17.15—17.30 hod.: Universitní prof. Dr. Josef Vašica: Slovanská liturgie v klášteře emauzském. (Historická přednáška.)
29. března, pátek: 17—17.15 hod.: Marie Štechová: Bl. Anežka Přemyslovna.
31. března, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
9.45—10 hod.: P. Jan Dokulil: Přednáška z křesťanské nauky: Co ukládá neb zakazuje III. přikázání Desatera nezávisle na přikázáních církevních.
10—10.40 hod.: Tichá Mše svatá z kostela Salesiánů ve Fryštáku s českým chorálním zpěvem.
10.40—10.50 hod.: P. Václav Mrtvý, C. Sal.: Duchovní promluva na den.
1. dubna, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katolického života.
3. dubna, středa: 17.15—17.30 hod.: Univers. prof. Dr. Josef Vajs: Legendy o sv. věrozvěstech Cyrilu a Metoději.
5. dubna, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: O potřebě duchovní četby.
7. dubna, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8.45—9 hod.: Přednáška z křesťanské nauky: P. Method Klement, OSB.: Povinnosti manželů mezi sebou.
9—9.40 hod.: Tichá Mše svatá z kaple cyrilo-metodějského dívčího gymnasia v Brně.
9.40—9.50 hod.: P. František Prát: Duchovní promluva na den.
8. dubna, pondělí: 15.40—15.45 hod.: Red. Dr. Vladimír Mačourek: Zavedení křesťanského právního řádu do českých zemí. (Histor. přednáška.)
10. dubna, středa: 17.15—17.30 hod.: Jiří Sahuła, spisovatel: Jan z Dražic. (Histor. přednáška.)
12. dubna, pátek: 17—17.15 hod.: Jan Beránek: Koho vzývali naši předkové před tisíci lety.
14. dubna, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8.45—9 hod.: Přednáška z křesť. nauky: P. Method Klement, OSB.: Povinnosti dětí, rodičů a pokrevných příbuzných.
9—10 hod.: Slavná Mše svatá z chrámu P. Marie Sněžné v Praze II. (u Františkánů). Zpívají kandidáti učit. ústavu ve Svatém Janě pod skalou.
10—10.10 hod.: P. František Panuška, CSsR: Duchovní promluva na den.
15. dubna, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katol. života.
17. dubna, středa: 17.15—17.30 hod.: Jiří Sahuła, spisovatel: Karel IV. a Arnošt z Pardubic. (Historická přednáška.)
19. dubna, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: Ke hlubinám křesťanského života (I.).
21. dubna, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8.45—9 hod.: Přednáška z křesťanské nauky: P. Method Klement, OSB.: Povinnosti členů společnosti domácí, výrobní, občanské.
9—9.40 hod.: Tichá Mše svatá z auly Masarykových měšťanských škol ve Zlíně, s lidovým zpěvem.
9.40—9.50 hod.: P. Dr. Antonín Čala, Ord. Praed., Duchovní promluva na den.
22. dubna, pondělí: 15.30—15.45 hod.: prof. Dr. Jan Drábek: Jan z Holešova. (Historická přednáška.)

23. dubna, úterý: 18.10—18.55 hod.: Pobožnost ke cti sv. Vojtěcha: z chrámu sv. Markéty v Břevnově.
24. dubna, středa: 17.15—17.30 hod.: Dr. Stanislav Berounský: Pavel Židek a jeho Spravovna (literární přednáška).
26. dubna, pátek: 17—17.15 hod.: Docent Dr. Jan Merell: Krása evangelii.
28. dubna, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
 8.15—8.30 hod.: Přednáška z křesťanské nauky: Msgr Dr. Ant. Stříž, kanovník: Svrchovaná hříšnost sebevraždy.
 8.30—9.30 hod.: Pontifikální Mše svatá z basiliky sv. Jiří na pražském Hradě.
 9.30—9.40 hod.: prof. Lad. Pavelka, Duchovní promluva na den.
29. dubna, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katolického života.
30. dubna, úterý: 19.15—20 hod.: Májová pobožnost z kostela P. M. Ustavičné Pomoci v Praze III. (u Redemptoristů).

Z domova.

Místopředseda Svatováclavské Ligy, nejsp. Dr. Otakar Švec, metropolitní kanovník u sv. Víta, byl v minulých dnech jmenován prelátem Jeho Svatosti. K zasluženému vyznamenání blahopřejeme z upřímných srdcí!

15. února dožil se padesátin význačný pracovník české ikonografie a člen Družiny literární a umělecké, rodák z vesnice tkalců Studence Antonín Šorm. Mnohaja ljeta!

LITERATURA.

Edice »Harfa«, sbírka knih původních i přeložených veršů (nakladatelství u sv. Jindřicha, Bohuslav Rupp, Praha II., Jindřišská 25) předkládá jako první svazek básně moravského pěvce kněze Jana Dokulilu pod názvem »Lidský život«. Tato kniha veršů z let 1938—39 je již třetím svazkem Dokulilovy lyriky a obsahuje 28 zpěvů, z nichž zejména »Národe český«, »Tajemství třetí«, »Rozjímání u jeslí« zaujmou plně výrazností a lahodou veršů. Sličná úprava a vzorný tisk přispívají nemálo k půvabu prvního svazku nové edice cíleho a snaživého nakladatelství. Cena brož. 20 K, váz. 32 K.

Týž autor spolu s Dr. Adolfem Vykopalem vydali v Pourově edici (Praha XIII., Norská ul. č. 10) »**Evangelium svatého Matouše z bible svatováclavské**«, jehož text na několika místech nově upravili a opatřili poznámkami. Nepatrná cena (K 7.50) svazku výrazného tisku a vhodného formátu přispěje jistě k nejhojnějšímu rozšíření. Knížka má Imprimatur nejd. kníž. arcibisk. konsistoře v Praze.

Karel Hroch: Příběhy ze života Pána Ježíše. Dodatková četba k vyučování římsko-katolickému náboženství. S obrázky prof. Oldřicha Cihelky. Schváleno nejd. bisk. konsistoří v Českých Budějovicích. Vydalo Školní nakladatelství pro Čechy a Moravu v Praze. Cena 5 K. Autor-učitel podává v knížce z praxe osvědčený výběr statí tvořících vhodnou doplňkovou četbu při vyučování náboženství. Sáhnu po ní rádi nejen ti, jimž je v první řadě určena, ale i rodiče pro domácí četbu dětí.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

President papežské akademie dei Nobili Ecclesiastici, arcibiskup Zonghi slavil nedávno stříbrné biskupské jubileum. Při svých 93 letech je nejstarším římským prelátem a byl při vatikánském koncilu v r. 1870 jedním ze sekretářů papeže Pia IX.

Audienční síň Svatého Otce byla tyto dny svědkem neobvyklé audience, když vznešený velekněz přijal příslušníky římské rodiny Pediconi v počtu 60 osob. K této rodině vízí Sv. Otce přátelské styky, neboť v paláci jí patřícím na Via degli Orsini se Svatý Otec narodil v době, kdy jeho rodiče měli jednu značnou palácovou pronajatu od rodiny Pediconi.

Vatikánská telefonní ústředna byla v posledních měsících značně rozšířena a zdokonalena a svěřena kongregaci synů sv. Jana Boska, Salesiánům. Tito vlastní ve Vatikánském městě prostorový dům, do jejichž vlastnictví přešel za Svatého Otce Pia XI., když jejich kongregaci bylo svěřeno vedení a správa proslulé vatikánské tiskárny Polyglotty. Salesiáni jsou také jedním z nejvíce zastoupených a různými pracemi pověřených církevních řádů v obvodu Vatikánského města.

Z EVROPY.

Belgie. Na novoroční blahopřání belgických katolíků odpověděl Svatý Otec dopisem zasláným malínskému kardinálu-primasovi Van Roeejovi. »Kéž Bůh, končí dopis, — vyslyší naše modlitby a odvrátí od lidstva nebezpečí a utrpení, jehož důsledky známe příliš dobře a obdaří jej vším, čeho je mu třeba ku spáse«.

Vrchní pastýř belgické diecése namurské a předseda Stálého světového výboru mezinárodních eucharistických kongresů, Msgr Dr. Tomáš Heylen, dožil se tyto dny požehnaného věku 85 let. Staříčkový biskup těší se i při svém vysokém stáří pevnému zdraví a vykonává neztenceně všechny povinnosti svého vysokého úřadu.

Novým misijním biskupem byl Svatým Otcem jmenován Belgičan Msgr Josef Sak, dosavadní apoštolský prefekt v Horní Laupule v belgickém Kongu. Nový biskup, člen kongregace Salesiánů, je pokrevním příbuzným belgického misionáře P. Malleta, zavražděného v Číně při t. zv. povstání boxerů v r. 1900.

Rektor katolické university lovaňské Msgr Ladeuze, jeden z největších belgických učenců, zemřel počátkem února. Smutečních bohoslužeb za něho v universitním kostele zúčastnila se též bývalá rakouská císařovna Zita, jejíž nejstarší syn Otto dokončil svoje universitní studium na lovaňské universitě.

Itálie. Poprsí Sv. Otce Pia XI. bylo tyto dny slavnostně odhaleno v redakčních místnostech významného boloňského katolického listu »L'Avenire d'Italia« za přítomnosti kardinála Pizzardo a Nassalli-Rocca. Redaktora tohoto listu jmenuje ve smyslu lateránských smluv přímo římská kurie.

Čtvrtý studijní týden křesťanského východu pořádá milánská katolická universita Božského Srdce Páně ve dnech 11. až 14. dubna za předsednictví biskupa z Bari. Kongresu se zúčastní též milánský kardinál-arcibiskup Dr. Schuster a kardinál-arcibiskup palermský Lavitrano.

Děkovnou pouť k Panně Marii na hoře Figogna u Janova vykonali zachránění cestující a námořníci italského dopravního parníku »Orazio«, na kterém nedávno vypukl při plavbě požár. Poutníky, s nimiž se pouti zúčastnili i jejich rodiny, vedl lodní kněz, rovněž při zániku parníku zachráněný.

Letos po prvé bude 30. dubna oslavovati Itálie svátek sv. Kateřiny Sienské, ustanovenou spolu se sv. Františkem z Assisi nynějším Svatým Otcem za zvláštní ochránce Itálie. Hlavní slavnosti budou v Sieně, rodišti světice, a potrvají od 14. do 30. dubna. Počátkem dubna budou v celé Itálii pořádaný lidové misie. Hlava světice, která se uchovává v kostele sv. Dominika v Sieně, bude 14. dubna přenesena do nádherné katedrály sienské, kde zůstane vystavena do 26. dubna. Dny od 14. do 26. dubna budou vyplněny poutěmi ze všech italských měst a vesnic. Výpravy z kraje toskánského, zvláště místa, jež dříve patřivala k staré republice sienské, dovezou po kvádru kamene, z nichž bude na vrcholku ovládajícím město Sienu vybudován vítězný oblouk na počest světice. Základní kámen k němu položí 30. dubna guvernér města Říma. Odpoledne 28. dubna bude hlava světice přenesena v slavném průvodu do rodného domu sv. Kateřiny v proslulé čtvrti Fontebranda, přeměněném již od staletí v kapli a museum, 29. dubna vrátí se skvostný relikviář opět do kaple sv. Kateřiny v kostele sv. Dominica, kde 30. dubna o svátku sv. Kateřiny budou oslavy zakončeny.

Kromě svátku světice 30. dubna slaví Církev dne 3. dubna památku její stigmatizace. V r. 1866 byla sv. Kateřina prohlášena papežem Piem IX. druhou patronkou města Říma a loni nynějším Svatým Otcem zvláštní ochránkyní Itálie. Rád Dominikánů ctí sv. Kateřinu jako ochránkyni III. řádu. V Itálii »Společnost sv. Kateřiny« šíří kursy, přednáškami a časopisy účtu této světice. Zvlášť je rozšířen lidový časopis »Santa Caterina da Siena«.

Učitelem proslulého umělce Raffaela byl stejně veliký mistr štetce Perugino, který zemřel za velikého moru v r. 1523. Dlouho se nevědělo pranic o hrobu jeho, až teprve v roce 1911 byla nalezena schránka s lebkou, o níž znalec perugijské university profesor Dorello po dlouhém studiu prohlásil, že svým tvarem odpovídá tvaru a zvláštním znakům hlavy, jak se tyto jeví na umělcově vlastním portrétu.

Neapolské národní museum bylo v poslední době obohaceno sbírkou obrazů pozdní helénské školy. Je to celkem sedm podobizen přetrvávších skorem dvě tisíciletí. Předstihují tak o tři sta let proslulé malby pompéjské. Obrazy byly dlouho v soukromém majetku, až je nedávno získal Mussolini a věnoval neapolskému museu.

Litva. Attachém litevského vyslanectví u Svaté Stolice byl jmenován spisovatel A. Vaiciulaitis, jeden z nejvýznamnějších a neznámějších litevských literátů.

Svazy katolické mládeže na Litvě utěšeně se rozvíjejí. Čítají již na 70 tisíc členů. Litevští katolíci vydávají pro svoji mládež i dva časopisy a to jeden pro jinochy a druhý pro dívky. Při své činnosti nezapomínají mladí katolíci litevští ani sociálních otázek.

Z katolického života na Litvě. Litevské ministerstvo vyučování vypisuje každoročně cenu za nejlepší literární díla. Letos ji dostal nadaný katolický básník Brazdzionis, jehož četné básně jsou náboženského rázu. — Světícím biskupem diecése Telsiai byl jmenován prelát Borisevicius. Biskupské svěcení přijal na Květnou neděli. — Biskup Paltarokas z Panavézys věnoval katolickým knihovnám 4.000 knih. — V celé Litvě je nyní 756 kostelů a kaplí. V třech seminářích připravuje se 297 bohoslovců na

Místo pro adresu:

budoucí povolání. Všechny tři semináře dostávají státní příspěvek.

Ma d a r s k o. Magdalenino předměstí v Budapešti dostane konečně důstojný kostel, s jehož stavbou bylo již započato. Dosud byla v tomto rozlehlém předměstí toliko menší kaple. Prostředky na stavbu nového kostela jsou již plně zajištěny.

Rumunsko. Při svém italském zájezdu navštívil rumunský ministr Sidorovici, který je hlavním vedoucím organizace rumunské mládeže, v doprovodu rumunského vatikánského vyslance též Svatého Otce, který ministra Sidorovice vyznamenal velkokřížem řádu sv. Silvestra a věnoval mu též v upomínku zlatou pamětní medaili. Ministr předal Svatému Otci darem nádherný koberec, mosaikový obraz Matky Boží v měděném rámu a ilustrované dílo o činnosti rumunské mládeže. Po papežské audienci vykonal ministr návštěvu u kardinála-státního sekretáře Maglione.

R í š e. Obnova vzácné stavitelské památky. Po opravách trvajících sedm let, byla nyní dokončena obnova vzácné stavitelské památky, domu v Altenbergu. Středem oprav bylo zajištění proslulých oken domu, skvostů starého německého umění. Od posledních oprav uplynulo 40 let a zub času hlodal vytrvale na této památce. Zvláště trpělo velké západní okno. Trpělivou a namáhavou práci podařilo se však všechny závady odstranit, takže dóm a zvláště jeho okna září nyní opět v plné kráse Altenberský dóm je bývalé cistercienské opatství, mateřský klášter četných východoněmeckých opatství tohoto řádu. Altenberské opatství cistercienské vzniklo ve 12. století a kolem r. 1220 mělo na 250 řeholníků. Klášter vyhořel v r. 1816 a byl později opět vybudován. Altenberský dóm, perla gotického slohu, začal se stavět v roce 1255 a byl posvěcen teprve za 124 léta po zahájení stavby, v roce 1379.

Švédsko. Proslulý švédský cestovatel Sven Hedin dožil se nedávno 75 let. Část svých proslulých sbírek prodal nedávno v aukci a z jejího výtěžku věnoval velký obnos strádajícímu finskému obyvatelstvu. Sbírký světového cestovatele tvoří ponejvíce dary vysokých asijských osobností, kterých se Sven Hedinovi dostalo za jeho pobytu v Asii.

Z OSTATNÍCH SVĚTADÍLŮ.

Synovec annamské císařovny Bun-Duong byl nedávno vysvěcen na kněze. Jeho otec je presidentem císařské tajné rady annamské a přijal s rodinou před několika léty křesťanství. Jeho syn vstoupil do řádu sv. Otce Dominika a byl nyní vysvěcen na kněze. Křesťanství přinesli Annamu francouzští misionáři. I v této zemi stala se krev mučedníků semenem křesťanů. 2. února r. 1861 byl na rozkaz tehdejšího císaře annamského Tuc-Duca popraven francouzský misionář Pater Théophan Vénard, prohlášený potom 2. května r. 1909, právě o stém výročí svých pozemských narozenin světcem. Z úcty k tomuto annamskému věrozvěstu přijal mladý synovec císařovny řeholní jméno Théophan. Kněžské roucho, jež nový sluha Páně v den svého posvěcení oblékl, byl dar annamské císařovny.

Ve stáří 77 let zemřel v Graymooru, v severní Americe, P. Pavel Wattson, který dal podnět k světové oktávě modliteb za sjednocení křesťanstva ve víře. Byl synem pastora protestantské episkopální církve a studoval teologii. Snil stále od mládí o jednotě národů ve víře a o jedné církvi. Z jeho podnětu konal se

r. 1908 první světový týden modliteb, který došel. též souhlasu Sv. Otce. Wattson byl však stále ještě protestantem a teprve o rok později přestoupil na katolickou víru a stal se knězem.

Něco o katolickém tisku ve Spojených státech. Měsíc únor je v Americe měsícem katolického tisku a každoročním obdobím věnovaným jeho šíření. V přítomné době je v Americe na 21 milionů katolíků, pro něž je vydáváno pravidelně 331 novin a časopisů v celkovém nákladu 9 milionů exemplářů. Ze 119 diecézí má 70 vlastní diecéšní časopisy. Tiskovému apoštolátu věnují se mnohé spolky a ústavy. Katoličtí nakladatelé jsou sdruženi v »Catholic Press Association«, rovněž tak mají své sdružení spisovatelé, dále vydavatelé literatury dětské a pro mládež a posléze i krásná literatura (básníci, umělci) mají zvláštní sdružení. Zvláštní jsou i spolky na šíření dobré knihy: Klub katolické knihy a Společnost pro šíření duchovní literatury. Členové obou spolků dostávají měsíčně po nejlepší knize. Je i zvláštní sdružení, které vydává čtvrtletní přehledy o všech novinkách katolické literatury a referuje i o spisech nekatolických. Toto »Literární sdružení« založil zesnulý kardinál Hayes, jehož jméno sdružení také nese. Zpravodajská služba katolických listů má svoje pobočky ve všech velkých městech Unie. Zasilá všem listům zprávy o náboženském životě, úvodníky, jakož i obrázky pro denní listy a ilustrované časopisy. Vysoké katolické školy a university vydávají též svoje časopisy, v nichž jsou uveřejňovány články vědeckého, kulturního a náboženského rázu.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

Jak vznikají v Číně misie. (Dokončení.)

Nyní musel býti vyrozuměn také biskup. Psal jsem mu, že katechumeni vyrůstají jako houby po dešti, že však sem musí býti poslán katechista, aby mohl počítí vyučování věrouky a mravouky a aby nevznikly bludy. První katechista nevydržel; publikum se mu zdálo málo kultivované a postoupil své pole jinému, který se dal do práce s pravým nadšením a působí dodnes mezi těmito po spáse žiznivými dušemi.

Brzy se stal mužem důvěry a zároveň i hlavou tržiště. Svou práci přeložil hlavně na večery, kdy se lidé scházeli k rozprávkám. Zně dopadly špatně a proto nebylo ustanoviti učitele. Katechista byl požádán, aby převzal i tento úřad; spokojil se s malou odměnou a s chaloupkou, která sloužila čtyřiceti dětem po dva roky za školu a zprostředkovala kromě jiných předmětů také znalost náboženství.

K mužům, kteří se pilně učili katechismu, přidružily se i ženy a brzy musela jim býti povolena katechistka s domkem.

Mši sv. jsem se s počátku odvažoval sloužiti jen brzy ráno, aby se jí mohli zúčastniti jedině křesťané. Při naší chudobě jsem se totiž obával, že by pohané buď nic nechápali nebo by získali nesprávnou představu o tajemstvích naší sv. víry.

Konečně jsem koupil dům, který byl určen za byt pro mne a za kapli. Ale dříve než jsem mohl provésti nutné opravy, přihnál se tajfun a srovnal vše se zemí. Nakreslil jsem tedy nový plán, koupil materiál — také okna a dveře, které byly obdivovány — přenechal jsem ostatní katechistovi, kterému jsem odevzdal ještě sto dolarů.

Dnes se vše již tak dalece povedlo, že mohu říci: Pán má svůj skromný dům a já svůj domov. Chybí ještě vnitřní zařízení; několik lavic jsem již opatřil. Mám nyní jeden stůl, jednu lavici a postel a dva kufry na úschovu bohoslužebných předmětů a oděvů.

Potřebuji ještě kuchyňského zařízení, což mi dělá značné starosti, poněvadž v mé nepřítomnosti se toto zařízení může snadno státi »obecným« majetkem.

Myslím již na opravdový kostel; pozemek tu je a mé modlitby k čínské svätici sv. Marii Terezií Wang zdají se vyslyšeny. — Tu přijde do toho válka a vše odsune, znemožňující krásnou zrající žeň. (Fides.)

Kněžský misijní svaz, sdružující kněze celého světa, čítá podle Osservatore Romano v přítomné době na 180 tisíc členů, což je více než polovina všech katolických kněží. Z velkovévodství lucemburského jsou na př. všichni kněží členy svazu. V r. 1936 měl svaz 160 tisíc členů z 15 národností, kdežto dnes sdružuje kněze 50 národů. V občanské válce ve Španělsku ztratil svaz přes 4.000 příslušníků. Nejvíce členů má svaz v Itálii a to 45 tisíc; následuje Francie s 33 a Německo s 22 tisíci členů.

POŘADÁTE PŘEDNÁŠKY SE SVĚTELNÝMI OBRAZY?

Přečtěte si naše oznámení o nových původních přednáškách z Písma svätého na straně 46.

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakáže, kvitovány.

VECHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí čis. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. předplatné na celý rok i s poštovním zásilkou 6 K. - Číslo pošt. spofitelny Praha 208.401, čis. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno feditelstvem pošt a telegrafů pod čis. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. Dohlédací pošt. úřad Praha 11. Vytiskla kniht. J. Bartl Praha VII., Korunovačn 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

List Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník V. (XXII.) — V Praze dne 1. dubna 1940.

č. 7

Hle, vstalť jest nyní Kristus Pán.

Velikonoční aleluja rozechvívá naše srdce, jásavě a radostně zní vítězný zpěv církve v našich chrámech. Jako bychom sami povstali z tvrdého snu, ze stínu smrti, když si uvědomujeme pravý význam vzkříšení Páně. Pojďme opět s jednou z našich krásných velikonočních písní k hrobu svého Spasitele a zde dejme působiti na svou duši zbožná slova její: Hle, český národe, i pro Tebe vstal nyní Kristus Pán, jenž se narodil z čisté Panny, vstal vskutku a vpravdě i Tvůj Spasitel a všech věrných duší těšitel, aleluja, aleluja! Přemohl vítězně hořkost smrti, dal i nám bezpečnou záruku vzkříšení a jednou věčného života. Proto s anděly v nebesích, všemi svatými a světicemi, dušemi v očištcí i se spravedlivými a věrnými Páně ctiteli jásejme nad touto největší událostí v dějinách lidstva, před níž všechna lidská vítězství, zásluhy a skutky blednou jako měsíc a hvězdy před jasnou sluneční září. Proto Tobě, Pane na výsosti, sláva, chvála a čest neskonalá!

Stojíme s vojenskou hlídkou na stráži u Tvého svatého hrobu. Jsme poraženi světlou září svatosti a velebnosti, jež vychází z Tebe, když vystupuješ za ranního svítání v bílý den, vidíme dobře káceti se zapečetěný hrobní kámen. Neprchneme však, ale v radostném vytržení voláme k celému světu: aleluja, aleluja, vstal z mrtvých, náš milý Spasitel, všech věrných těšitel!

Čekáme na zbožné ženy, které v smutku přicházejí k Tvému hrobu, aby Tvé zmučené tělo pomazaly drahými vonnými mastmi a uchránily je tak porušení. Jdou v sebe ponořeny, se smutkem ve tváři a nevidí, jako my vidíme, jasného anděla, sedícího na odvaleném hrobním kameni. Teprve, když u hrobu stanuly, užasly nad tímto zjevem nebeským a přijímají z úst jeho radostné poselství o Tvém Vzkříšení. Radujeme se znovu s nimi a plesáme: aleluja, aleluja!

A opět s ženami pospícháme do domu věrných Tvojích úředníků, kteří v zármutku a bolu nad Tvou přehořkou smrtí tráví svůj den. Vidíme Tvůj zářící zjev, když zavřenými dveřmi vstupuješ mezi Svě apoštoly a voláš jim vstříc: Pokoj vám. Srdce naše se chvěje pokornou prosbou k Tobě, Pane náš: Dej pokoj Svůj svatý i nám. Utiš rozháraná a rozbouřená naše srdce, abychom v Tobě došli pravého štěstí a pokoje.

Neviděli, neslyšeli jsme Tebe, nemohli se přesvědčit o skutečném Tvém zmrtevýchvstání jako apoštol Tomáš, a přec voláme: věříme, věříme pevně s celou silou své duše, že se splnila všechna proroctví o slávě Tvého vzkříšení, vidíme v něm utvrzení své víry jako svatý Pavel a v té velikonoční radosti posloucháme hlasu písně, abychom jako dobří a věrní Tvoji vyznavači znovu neskonale díky vzdali za to, žeš Svým vítězstvím nad smrtí dal nám jistotu, že i my s Tebou z hrobu vstaneme a věčně živi budeme. Aleluja, aleluja!

Křišťan.

J. M. Dr. Bohuslav Jarolímek, strahovský
opat-koadjutor:

Útěcha velikonočních svátků.

Velikonoce jsou svátky veliké útěchy. Mluví nám totiž o Kristově vítězství nad hříchem a smrtí, o vítězství slavném, dokonalém, definitivním. Tato skutečnost křesťanskou mysl vzpružuje a rozradostňuje. Nebýt onoho velikonočního rána Vzkříšení, bylo by zakončení života Kristova sice velkopátečně vznešené, hrdinské a všeho obdivuhodné, imponující, ale lidsky ponuré. A jakýsi stín nejistoty, zklamání a smutku by padal i na život Kristův, i na celý náš křesťanský názor. Nedávno zesnulý kazatel dr. Tóth vystihuje a rozvádí mistrně tuto myšlenku ve svém rozboru »Creda« slovy:

Kdyby naše vyznání víry končilo větou »trpěl pod pontským Pilátem, byl ukřižován, umřel a pohřben jest«, kdyby se pozemská životní dráha našeho Pána Ježíše Krista tímto tragickým akordem ukončila, pak by se ovšem celé křesťanství sesedlo jako prázdný pytel, nebo se zhroutilo, jako dům bez kostry, bez základů.

Jest sice pravda, že by i tak bylo křesťanství krásnou filosofickou soustavou, že by i pak nauka Kristova obsahovala vznešené mravní pravdy. Kdo by však dokázal zachovávat za těžkých obětí přikázání Kristova, kdo by dovedl křesťanskou víru milovati do poslední kapky krve, kdyby jejím zakladatelem byl pouhý člověk — dobrý člověk, moudrý člověk, ale přece jen pouhý člověk, jemuž se jeho nepřátelé posmívali, kterého šlapali a zabili?

Zajisté, kdyby naše vyznání víry sahalo jen potud . . . Avšak ono nesahá jen potud, nýbrž pokračuje. To pokračování nám sděluje podivnou, neslýchanou, téměř neuvěřitelnou událost, jež se před tím nikdy nevyškytla: »Třetího dne vstal z mrtvých« . . .

Zmrtvýchvstání Páně je nám zdrojem veliké útěchy. Náznorným toho dokladem jsou právě ti dva učedníci, jdoucí do Emmauz, o nichž nám vypravuje Evangelium. Dokud nevěděli přesně a nebyli přesvědčeni o tom, že Kristus vskutku z mrtvých vstal, byli smutni. »Které jsou to řeči, jež spolu cestou vedete a jste smutni?« táže se jich Spasitel, když se k nim byl přidal v podobě spolupoutníka a oni Ho ještě nepoznali. Ale Kristus vzkříšený rozptýlil jejich smutek i jejich pochybnosti a naplnil jejich srdce nevýslovnou útěchou.

Byli smutni před setkáním se s Kristem vzkříšeným. Smutek a stůsněnost obestírá občas i každou křesťanskou, i každou lidskou duši vůbec a zachmuňuje mysl, zbavuje odvahy, energie a naděje v lepší budoucnost. Učedníci emauzští byli však pouze smutni, deprimováni, sklíčení. Ale nerouhali se. Ovšem jejich zkouška nebyla příliš dlouhá. Když však trvá nejistota a utrpení příliš dlouho, stává se u duší slabších, že upadají nejen ve smutek, nýbrž přímo v beznadějnost a zoufalství. Jsou pokoušeni k rouhání a pokušení podléhají. Vyčítají Bohu, že je zklamal, že jich nemiluje, že se o ně nestará, že není spravedlivý. Ztrácejí s nadějí i víru. Nepostihují útěchy vzkříšení Páně.

Nejdůležitější zásadou, od které musíme vycházeti vždycky, když jsme sklíčení a smutni, jest: nesouditi věci a události podle okamžitého zdání, neměřiti měřítkem současné chvíle, zvláště ne chvíle bolestné, neměřiti ani měřítkem několika let, nýbrž dívati se na vše s hlediska vyššího, s odstupem času co nejdelšího a nejlépe pod zorným úhlem věčnosti. Pohlédte na Krista! Když se Pán Ježíš v smrtelné úzkosti zmítal tenkrát před svým utrpením v zahradě Getseman-

ské na hoře Olivové a volal »Otče můj, je-li možno, ať odejde kalich tento ode mne, než abych jej pil«, byly to okamžiky hrozná a krutá, ale nebyl to Kristův život celý. A když pak byl zrazen Syn člověka políbením apoštola Jidáše, byl zajat, souzen a odsouzen na fóru náboženském i civilním, při tom byl tupen, týrán, posmíván, bičován a trním korunován; když pak šel onou svou památnou cestou křížovou, kterou křesťanská zbožnost na čtrnáctero zastavení rozdělila, aby ji obsáhnouti dokázala, když pak byl na dřevě kříže položen, přibit a zavěšen a tam pněl a krvácel a trpěl tak hrozně, že v jedné chvíli se Jeho člo- věčenství zdálo, jako by byl i od Boha opuštěn, jak prozrazuje nepochopitelné Jeho zasténání »Bože můj, Bože můj, proč Jsi mně opustil?«, — ani to nebyl Kristův život celý. A když ten náš milý Kristus Pán na kříži dokonal a mrtvý byl s kříže sňat a na klín bolestné Madony položen a pak pohřben a hrob Jeho úředně zapečetěn a střežen a Jeho neosvíceným dosud učedníkům se zdálo všechno ztraceným a marným; — a když dokonce hned z hrobu nevyšel, takže všechno nasvědčovalo tomu, že i celé Jeho dílo se zhroutilo a rozpadlo a bude s ním navždy konec: nebylo všechno ztraceno a nebyl všemu konec, naopak, chystal se začátek nové, vítězné éry Kristova života i díla. Kristovou smrtí a Jeho pohřbením byl ukončen pouze jeden úsek: bolestný, světem nechápaný a snad i opovrhovaný, ale nejdůležitější a nejplodnější úsek Jeho života — období, které dalo Kristu nárok na příští Jeho odměnu a slávu. »Nevíte-li, že toto všechno musel Kristus trpěti a tak vejíti do slávy své?« — toť vysvětlení, které podal sám Božský vykladač Pisem emauzským učedníkům na jejich cestě z Jerusalema. A jejich zachmuřené mysli a zesmutnělá srdce se při slovech Mistrových plnila světlem a uspokojením, rozechvívala se nadšením, až se rozhořela k nové radostné a věčné důvěře a odhodlanosti.

Je určitá souvislost mezi utrpením a slávou, jako mezi prací a odměnou. »Kdož zasévá v slzách, v já- sání sklízeti budou« píše se v jednom žalmu. Co však rozhoduje o odměně za bolest a námahu, kterou za svého pozemského putování podstupujeme, jest cíl a úmysl, s kterým a pro který se pracuje a trpí.

Očekáváme-li odměnu od lidí a tudíž jen mechanic- ky, ze ctižálosti a lidských ohledů pracujeme a trpíme, nemůžeme zpravidla očekávati odměny vyšší. Jen tehdy budeme od Boha oslaveni a odměněni radostí a slávou, když pro Boha jsme obětí bolestí a námah přinášeli. »Ponížil sebe sama« praví o Kristu list sv. Pavla ke křesťanům Filipinským »stav se posluš- ným až k smrti a to smrti Kříže. Proto také Bůh povýšil Ho a dal Mu jméno, kteréž jest nade všechno jméno . . .« Ejhle souvislost mezi Kristovým utrpením a Jeho slávou, jichž účastnými stávají se i Kristovi následovníci.

Neutkvívá tedy křesťanský názor ve světobolné re- signaci, třebaže s utrpením počítá a na něm takřka celou svou životní praksi buduje, nýbrž přenáší se dále přes Kalvarii k radostné naději v odměnu slávy ne- hynoucí, neboť konec konců cílem křesťanského ži- vota jest totéž, co bylo cílem života Kristova: radost a sláva úměrná zásluhám dělníka a trpitele pro Boha, ale ovšem též úměrná Boží velikosti, věčnosti, sprave- dlnosti, dobrotě a lásce. »Odměna tvá bude veliká velmí«, praví Písmo a apoštol ujišťuje, že »utrpení tohoto času nejsou ničím proti budoucí slávě, která se zjeví na nás«.

Svým liturgickým geniálním zdůrazněním Kristova triumfálního vzkříšení poskytují svátky velikonoční našim duším vskutku velikou útěchu. Nezahynul

Kristus, nerozpadlo se Jeho tělo v hrobě, nýbrž vstal slavně z mrtvých, žije, vítězí a vládne. »Pouze tři dny skrýval Pána našeho Ježíše Krista hrobový kámen Jeho nepřátel, radujících se z vítězství. Než z rána třetího dne povolil již zámeček hrobu a od té chvíle je Kristus vítězem nad smrtí, jenž nikdy již nebude přemožen.« (Dr. Tóth.)

K postu a Velkému pátku připojme vždycky ihned velikonoce, k přikázání si ihned přimysleme příslibení. Však to byly myšlenky, jež nejmocněji silily první křesťany a vychovávaly je až k hrdinství mučedníků. »Majíce účast v utrpeních Kristových« praví sv. Petr, »radujte se, abyste také při zjevu slávy Jeho se zaradovali s plesáním.« (I. Petr, 4, 13.) Účast v utrpeních Kristových podmiňuje radostnou účast i v Jeho slávě. Tedy s Kristem trpěti, abychom s Ním i korunováni byli. S Kristem. Ve spojení s Ním. Bez Něho bychom nedokázali ničeho, neboť On jediný dovede posílit a potěšit. Proto chápeme vřelá slova, jimiž učedníci emauzští zvali Krista pod svou střechu, slova, jež se stala nejžhavější modlitbou zarmoucených, ale milostí Boží již osvícených duší všech dob: »Zůstaň, Pane, zůstaň s námi!«

P. Marian Schaller, O. S. B.:

Magnetismus, hypnotismus, spiritismus.

Materialistická, hmotařská filosofie minulého století, která věřila pouze v hmotu a její přetváření, vyvolala pojednou v život zjevu zcela opačné. Lidská společnost se začala nebývalou měrou zabývat věcmi duchovními, záhrobím a různými tajemnými silami. Až dosud se píše a mluví hodně o magnetismu, mesmerismu, hypnotismu, spiritismu, mediumismu, telepatii, jasnovidectví a o mnoho jiných podivných vědách, které všechny zahrnujeme pod název okultismu, čili nauky o skrytých silách a věcech.

Člověka vždycky vábilo neznámo, které kolem sebe tužil, avšak které žádným svým smyslem nemohl postřehnouti. Tento zvláštní zájem o neviditelné neznámo je mocným důkazem existence lidské duše, která není a nemůže být spokojena světem pouze viditelným. Všechny svými schopnostmi se tedy snažila poodhaliti závoj, který jí zakrýval neviditelnou říši. Chtěla toho dosáhnout spojením s dušemi zemřelých, s anděly nebo ďábly. Tak povstalo čarodějství, magie a nekromancie, které pro své spojení s neznámým světem používaly sil a prostředků, které byly pouze jim známy.

Není možno dotknouti se v této krátké přednášce všech záhad okultismu, pro poučení katolíka však bude stačit to, co si dnes řekneme, neboť zásady, které vyslovíme, bude moci přenést na všechna odvětví tajných věd.

Co je magnetismus? Odpovědí na tuto otázku řešíme ihned pojem hypnotismu. Lékař František Mesmer, zemřelý r. 1815, udivoval své současníky nápadnými uzdraveními, kterých dosahoval vyvoláváním umělého spánku či hypnosy u četných nemocných. Hypnotisoval je různými tahy, které vykonával obyčejně magnetem nebo svými rukama nad jejich těly. Tvrdil, že z těla hypnotiséra přechází jakési magnetické fluidum na tělo uspávaného, tak jako silný magnet může určitými tahy předat své síly slabšímu magnetu. Svým spisem »De planetarum influxu — o vlivu planet« chtěl dokázati, že tělesa nebeská vykonávají na živočišné tělo určitý vliv prostřednictvím jemné látky či fluida, které prý naplňuje celý svět. Toto fluidum

AD REGIAS AGNI DAPES

Při hodech Krista královských
v bělostném rouše jako sněh,
když Rudým mořem přišli jsme,
knížeti Kristu zpívejme.

Ta láska jeho zvedá k rtům
nám číši krve nejdražší,
a údy těla za pokrm
kněz — láska tobě přináší.

Veřeje krví ztropené
v andělu Zhoupci budí strach,
pryč prchá moře zdvižené,
zlé vojsko tone ve vlnách.

Nám beránkem je Kristus sám,
i velikonoční slavností,
on čistým srdcím uchystán
co přesný chléb jest věrnosti.

Ó nebes pravá oběti,
jíž poddán jest král podsvětí,
smrti jsou pouta zlomena,
všem přichystána odměna.

Hle, Kristus, dobyt pekla bran,
vítěznou vztyčil korouhev,
a otevřev ráj dokořán,
tmy krále táhne v okovech.

Bys velkonoční radostí
kdys v nebesích byl, Jezu, nám,
nás vzkříšené svou milostí
před hroznou smrtí hříchu chraň.

Zněj Bohu Otci píseň chval,
i Synu, který z mrtvých vstal,
i Duchu, který těší nás,
ať ozývá se v každý čas. Amen.

Hymnus z nešpor v době velikonoční.

mínil přenášet na nemocné magnety nebo rukou. Jeho způsob léčení se tedy nazývá živočišným magnetismem nebo podle vynálezce také mesmerismem. — Autor skončil neslavně, neboť mu bylo dokázáno, že své teorie používal k nízkému šarlatánství. Moderní doba se opět zabývá jeho způsobem léčení.

Anglický lékař James Braid chopil se r. 1841 studia hypnosy či umělého spánku. Po něm se hypnotismus taky někdy nazývá braidismem. Oproti Mesmerovi dokázal Braid, že při hypnose nepůsobí magnetické síly, nýbrž sugesce, to znamená, velmi mocné probouzení a usměrnění určitých myšlenek. Léčení hypnosou používaly už antické národy za spánku v božích a dodnes ho používají buddhisté v jogismu.

Hypnosa může mít několik stupňů. Může to být obyčejná somnolence, spavost, při které se neztrácí vědomí, ale člověk je velmi citlivý pro sugesci v určité myšlenkové oblasti. Hlubším stupněm umělého spánku je tak zvaná hypotaxis, stav, ve kterém se člověk bez vlastní vůle poddává rozkazům druhého. Při pro-

buzení si jenom částečně na něco vzpomíná. Při somnambulismu, náměsícnictví, není po probuzení vůbec žádných vzpomínek. Zmínky zasluhuje tak zvaný spánek za bdění, posthypnotický, ve kterém už po hypnose trvá ještě velmi živé spojení mezi uspavačem, hypnotisérem, a uspaným. Při tom přichází k neobyčejným zjevům: tak k jasnozření, k přenášení myšlenek, k nápadnému zostření smyslové činnosti, které se často přenáší i na jiný orgán. Tak ku příkladu hypnotisovaný vidí rukou nebo nohou. Dále mohou nastati stavy kataleptické, křečovitě ztrnulosti, znalost cizích řečí atd. Za bdění provádí probuzený rozkazy, které mu byly dány v hypnose, jak se to někdy může slyšet i u soudu. Zde však sluší podotknouti, že nikdo nemůže v hypnose udělit druhému rozkaz, aby provedl po probuzení něco, co se zcela příčí jeho mravnímu názoru. V takovém případě by se tomu vzepřela celá jeho bytost a dovedla by vzdorovat vsugerovanému rozkazu.

Nejedná se nám v této stati ani tak o výčet všech zjevů hypnotismu a o jejich vysvětlení, jako spíše o jeho ocenění s katolického hlediska. Tím, že hypnotisovaný je zbavován buď úplně nebo částečně svobodného rozumového rozhodování, je pro věřícího katolíka dáno, že do takového stavu musí přivést sebe nebo druhého člověka jen z velmi vážných a důležitých důvodů. Musíme rovněž uvážit velké nebezpečí poškození zdraví, neboť dosud neznáme všechny zákony hypnotického stavu. Neméně důležité je také hledisko mravní, pro očividnou snadnost mravní úhony.

Síly sugesce používáme v životě často. Tak vychovatel se snaží získati své chovance pro určité ideály jich podmanivým líčením. Sugesci se často přenášíme přes nějaké obtíže, tišíme bolesti nebo je dokonce uzdravujeme. Nesmíme to ovšem plést se zázračným zásahem. I když je sugesce jenom přirozená síla, je to velký dar Boží, kterého máme vděčně a rozumně užívat. Spiritismem nebo duchařstvím rozumíme nauku, která tvrdí, že člověk může vejít ve spojení s dušemi zemřelých, které nás mohou poučit nebo potěšit. Ve Starém zákoně upomíná na spiritismus čarodějnice z Endoru. V řeckých pověstech je mnoho postav, které se zabývají nekromancí či stykem se zemřelými. Velký vliv uplatňovala egyptská nekromancie. U starých Germánů to byly druidky, které se vyznaly ve vyvolávání duší zemřelých. V Indii to jsou joginové, sanyasové a fakíři. Čínský život je celý prostoupen spiritistickým kultem předků. Ve středověku vedl spiritismus k čarodějství a k tak zvanému černé magii.

Moderní spiritismus se datuje od r. 1847, kdy se do Ameriky vystěhovalá německá rodina Foxova hlásí jako objevitelka klepání duchů. V lůně této rodiny se vypěstovala teorie o mediumismu, to znamená o tom, že duchové se mohou projevat zvláště některými prostředníky — medii. Činí tak ve vytržení za hypnotického spánku media čili transu, berou z jeho těla jemnou látku, fluidum čili perispit, a ukazují se v tomto tak zvaném astrálním těle druhým, mluví s nimi, poučují je, baví se atd.

Ve spiritistických sezeních či seancích se dějí někdy úžasné věci: předměty se pohybují, nástroje hrají, aniž se jich kdo dotýká, stůl se zvedá, z media mluví někdy i několik hlasů současně, medium mluví cizí řečí, které nezná, kreslí, maluje a básní, což nedovede v bdělém stavu, zvedá se do vzduchu a vznáší se tak po místnosti, účastníci pocívuji dotyky nebo i rány.

Musili bychom opět mnoho mluvit, abychom si popsali všecko, co se spiritismem souvisí. Pro katolíka je zase především důležité, jak se má zásadně postaviti k spiritismu.

Řekli jsme už o hypnotickém spánku, že smí být připuštěn jen z velmi důležitých důvodů. Ve spiritistických seancích se medium obyčejně samo uspává a pak přichází u vytržení, při němž se jím mají projevat duchové. Důvod k takové seanci je malicherný a tedy už proto zapovězený.

Církev pohlíží na spiritismus jako na blud nejen proto, že chce být náhražkou náboženství, ale také proto, že má nesprávné názory o duchovém světě a o vztazích k němu. Katolické náboženství je přesvědčeno o možnosti manifestace anděla dobrého i zlého, a rovněž i o projevení se duše zemřelého, popírá však, že by to bylo možno z vůle nás zde na zemi žijících. Duše, která se smrtí oddělila od těla, nemá bez přímé součinnosti Boha možnost, aby se nám nějak projevila. Boha pak nemohou k tomuto činu přimět lidé, kteří nemají práva vnikat tam, kam je Bůh sám nepřipustí.

Jaké moci tedy pracují při spiritismu? Mnohé jeho jevy můžeme vyložit přirozenými silami, nám po většině dosud neznámými. Naše podvědomí je oblast, ve které se nalézá ještě mnoho neznámého, což snad časem objevíme, jako jsme objevili elektřinu a magnetism. Ve spiritismu se však uplatňují i síly mimopřirozené a můžeme přímo říci nečisté, jak je to zjevno při některých projevech. Hrozné je také pomýšlení, že víc jak čtyřicet procent pomatených a šílených se rekrutuje ze spiritistů.

Uzavíráme: nejlepší a nejrozumnější cestou, po které přijdeme ve styk s duchovnem, je láska k Bohu a věrné plnění všech povinností. Věřící přichází v přímý styk s anděly a se světcí, jakož i se svými drahými zesnulými, v modlitbě, aniž ovšem má právo očekávat, že by se mu bez důležité příčiny a bez vůle Boží zjevíli.

Marie Stechová:

Blahoslavená Mlada z rodu Přemyslovců.

Blahoslavená Mlada z rodu Přemyslovců, byla dcerou knížete Boleslava I. Narodila se asi před tisíci lety — kolem roku 932. Uvědomíme-li si takovou časovou vzdálenost — od doby naší, přítomné — mohlo by se nám snad zdát, že lidé té doby mohou nám málo co říci, když žili v tak odlišných poměrech a tak dávno před námi, že snad i řeč moderního Čecha byla by jim již nesrozumitelnou.

Není tomu tak. Všechny změny, které časy přinášejí, jsou podřadné pro život duše. Setkáme-li se s někým, kdo žije plností své duše, ať je to křesťan z prvního století po Kristu, nebo z patnáctého, nebo z minulého století, dorozumíme se s ním brzy o všech podstatných otázkách života. Ba často se stává, že jasnější pohled do života může nám dát některý ze světců dob dávno minulých — než nejslavnější učenec naší doby.

Duše, která žije z Krista, která čerpá z Jeho nauky, bude nám vždy blízka a vždy srozumitelná.

Na blahoslavené Mladě chceme si povšimnout jejího základního rysu — jejího zvláštního poslání v rodě Přemyslovců — a v našem národě.

Byla dcerou Boleslava I., jemuž dějiny daly přívlastek Ukrutný. Byl bratrovrahem — vrahem svatého Václava. Na ovzduší rodinné dopadla tím zvláštní tíha. Rodina knížecí, vládnoucí, potřísněná krví svatého mučedníka. Takové věci působí hluboko na všechny, kdož v rodině vyrůstají. Přes to nedá se přejít s bezstarostnou zapomětlivostí. Rod není něčím, co je pro člověka lhostejno. V rodu máme svoje kořeny. Z ro-

du přejímáme mnohé své přirozené sklony a vlastnosti.

Dáte-li na jednu misku vah těžké závaží, miska klesne. Závaží zla porušuje rovnováhu rodiny. Je-li v rodině někdo na scesti, celá rodina cítí takovou tíhu. Nebezpečný vliv doráží na celou rodinu. A protože proti každému zlu je třeba protiúsilí, obrany z vnitřku, je možno takové zlo v rodině ochromit jen tím, že někdo se stává neobyčejným nositelem dobra. Křesťanství má krásné slovo pro takové statečné rytíře dobra: oběť.

Blahoslavená Mlada byla smířčí obětí za rod Přemyslovců. Jakoby se položila na druhou misku váhy — obětovala všechno: vstupuje do kláštera Benediktinek, putujíc do noviciátu až do Říma, a vrací se od tamtud k založení prvního českého kláštera Benediktinek u svatého Jiří na Hradčanech.

Svámi styky v Římě dopomohla naší zemi k založení biskupství r. 973 — což bylo prvním krokem k osamostatnění českých poměrů církevních.

Dcera vládnoucího knížete — která se uchyluje do ústraní kláštera — působila v zemi mocně jako příklad. Dočkala se také roku 993, kdy svatý Vojtěch, biskup pražský, zakládá v Břevnově klášter pro muže — první benediktinský klášter v Čechách.

Dnes, kdy známe velký kulturní vliv, jaký měly kláštery na vzdělanost, myslíme více na jejich historický význam, než na jejich duchovní poslání. A to bylo daleko důležitější. Kláštery byly nositeli vzdělanosti, v nich vznikly první školy, v nich se uchovávaly nejdůležitější památky literární, byly nositeli pokroku hospodářského — učily lid řemeslům a obrábění půdy. Ale to nejdůležitější bylo, že učily svatému životu — tvůrčímu životu duše. Zdůrazňovaly člověku jeho cíl nesmrtelný. Ukazovaly mu možnosti vyššího života. Odvracely jeho pozornost od hloupého lpění na povrchu země.

Křesťanský život — jako plný život duše — vnitřně svobodný a spravedlivý — to byl cíl vyšší a důstojnější člověka, než jaký měli pohané se svými pleťchami politickými a společenskými.

Blahoslavená Mlada se svatým Vojtěchem — jako zakladatelé prvních klášterů — stali se tak u nás prvními učiteli tohoto vyššího poslání lidského života. Mají pro naši zemi význam průkopníků duchovních. Je třeba uvědomit si důležitost stavu řeholního, abychom mohli lépe ocenit jeho poslání. Mnich a řeholnice, oddělení od světa klášterem, mají možnost k úplnějšímu prohloubení života, protože nejsou napadáni zlem s tolika stran, jako ti, kteří žijí uprostřed světa. Jejich duchovní síly nejsou tak tříštěny a nejsou vystavovány tolika nebezpečím.

A tak, hledáme-li hlavní duchovní rys blahoslavené Mlady, skrze její dílo, poslání a působení — připomínáme si slova svatého Františka Saleského o těch, kteří jsou skryti v tváři Boží.

Jaká krása, být skryt v tváři Boží! Skryt přede zlem, které nemůže tak daleko nikdy proniknout. Skryt před jeho rozptylujícími starostmi, daremnými zaneprázdněními, před spoustou zbytečností. Skryt před klamy lži. Skryt před úklady ďábelskými. A skryt sám před sebou, to jest před tím vším, co je v nás špatností, pokušením smyslů, před vlastními nízkostmi, které na nás útočí, pokud jsme se dobře neukryli u Boha.

Blahoslavená Mlada, to je taková krásná česká skrytá tvář. Dějiny nám o ní povídají velmi málo. Zbožná tradice či podání vždy jí uctivaly jako svatou, i nápis na jejím hrobě roku 1675 obnovený mluví o »svaté Miladě, dceři Boleslava Ukrutného«. Byla to svatost

Zrna a zrnka.

Dnes máme křesťany rozštěpeny ve tři hlavní tábory: katolíky, protestanty a pravoslavné. Tito všichni kdysi náleželi do Církve katolické, založené Kristem Pánem. Nejbolestnější však je na tom to, že církve rozštěpené Církev katolickou často potírají. V posledních letech se objevují sice pokusy o sjednocení, ale lidsky vzato, jsou tu ještě nesmírné překážky. Zajisté se tedy naskytne každému křesťanu otázka: Co máme činiti? A odpovědi jsou slova Spasitelova z velekněžské modlitby: »Buďte jedno, jako Otec a já jedno jsme!« Onen pozeňnaný den sjednocení můžeme vyvolati my, katolíci, ale i protestanté, pravoslavní i všichni, kteří se upřímně ke Kristu hlásíme, pouze pravým životem z víry podle ducha sv. Evangelia. Musíme se pak předně snažiti: Unionistickou myšlenku, totiž spojení všech křesťanů (pravoslavných i protestantů) v katolické Církvě uskutečniti a především se za ni modliti, aby Pán Bůh dal nám i jim milost ku sblížení. Neboť tato myšlenka je ještě stále příliš málo známa i mezi katolíky.

»Aby všichni jedno byli...«
Ignis Seraphicus, duben 1940.

Se širokým rozhledem si blíže všimněme třeba takového faktu, že Církev má za sebou již skoro dvacet století trvání za nejrůznějších historických okolností, mezi nejrozmanitějšími národy a osobnostmi, že třeba i dnes mezi třista dvaceti tisíci duchovních jsou lidé různých hodnot a povah, ne vždy šťastných. Není proto divu, že se najdou chyby, že se najdou nehodní sluhové, jichž počet na prstech nesečteš. Ano, budme shovívaví také vůči Církvě, zbavme se úzkoprsosti a jednostranného pohledu, hledajícího jenom skvrnu, jenom nesouměrné linie na tom nebo jiném místě velkolepého obrazu. Upřemež svoje zraky se zálibou také na ty Pavly, Ignáce, na Zlatoušty, na Františky, na Cyrily a Methoděje, na Vojtěchy, na Anežky a Terezie a tolik jiných hrdinských duší, jež se stále rodí a jež stále Církev vychovává.

»Těm, kdo ještě stojí před branami Církve.«
Rád, č. 2.

Poznamenal jeden pan učitel: »No tak, velebný pane, jak jste teď spokojen, když máte ve školách kříže?« Důstojný pán se trpce pousmál a odpověděl: »Dej Bůh, aby tam nezůstaly viset jen tak dlouho, jako mapy nebo jiné obrazy a nesloužily pouze k zaplnění prázdného místa!«

Jitro, č. 7, v článku P. M. Zimy, O. M.:
»Věčné světlo a my.«

skrytá, skrytá nejen mezi zdmi klášterními, kde mohla mocně působit na své okolí.

Uvažujeme-li o poslání našich světců — kdy každý jakoby nás upozorňoval na zvláštní pokyn Boží — na zvláštní cestu, kterou musí národ skrze své svaté být

proveden — pak jakoby mezi první světce z rodu Přemyslovců byly rozděleny úlohy.

Svatá Ludmila, jak jsme si minule řekli, otevírá okna do čerstvého vzduchu křesťanství z úmorného a tíživého dusna doby pohanské. Svěží příliv života dotýká se duši, národ se začíná duchovně hýbat.

Svatý Václav je již celý plamenem lásky ke Kristu. Náš kníže, v němž spravedlnost a milosrdenství došly takového vyvrcholení, zaněcuje duše láskou ke Kristu a položí se za ně jako krvavá oběť na stupně chrámové.

Duším je třeba umění života. Křesťanství znamená pro duši přestavbu celého života. Jiný pohled na všechno, co je kolem nás — i co je v nás. Je třeba, aby duše se v takovém umění života vyučila. I přichází blahoslavená Mlada jako učitelka skrytého života.

Již pouhá událost, že založila první ženský klášter u nás, stačí k tomu, abychom zjistili, oč jí šlo. Kláštery přece nezakládají lidé, kterým jde o nějaké osobní zájmy.

Úkol světci je, aby ukazovali člověku cesty k vyššímu životu duše. Konají tedy nejvyšší práci pro národ, když se starají o nesmrtelný život duše vlastní a svých bližních. Jen ve vnitřním životě může dojít člověk pravé svobody — svobody dětí Božích. Jen ve vnitřním životě může najít své opravdové blaho na zemi. Jen vnitřní život nás dovede k nejdůležitějšímu cíli našeho bytí: ke spáse naší duše — k jejímu životu nesmrtelnému.

Blahoslavená Mlada jako ukazovatelka této cesty stala se našemu národu duchovní učitelkou. Především ukázala na sobě to, co praví Evangelium o pečlivém hospodáři, který našel v poli skrytý poklad. Prodal všechno co měl, aby mohl koupit pole se skrytým pokladem. Naše světice poznala, že život duše má cenu neskonale větší, než všechna jeho sláva a všechna jeho zevní lákadla. Opouští všechno, aby mohla jít za skrytým pokladem duše.

Když umírá roku 993 v klášteře Benediktinek u svatého Jiří na Hradčanech — tam je dodnes hrob s jejími ostatky v kapli svaté Anny — vidí za sebou již celou řadu duší, kterým ukázala cestu. Klášter Benediktinek na Hradčanech a klášter Benediktinů v Břevnově stávají se domovem všech, kteří v činné práci a rozjímavém životě nalézají svůj skrytý poklad. Duše, vyzbrojené láskou ke Kristu, položily nejpnevnější základy duchovnímu životu našeho národa. Daly mu příklad hrdinnosti ducha, a všech velkých ctností, bez nichž by národ byl odsouzen k zániku.

Naše práce.

Přehled přednášek se světelnými obrazy z Písma svatého (na diapáskách):

I. Starý zákon :

Díl	Obr.	Cena K
I. Pravěk21	31.50
II. Doba patriarchů21	31.50
III. Doba Mojžíšova22	33.—
IV. Doba Josue a soudců22	33.—
V. Doba králů Saula, Davida, Šalomouna25	37.50
VI. Říše izraelská a judská až do povolání Ezechiele18	27.—
VII. Říše judská od Ezechiele a po zjetí babylonském21	31.50

II. Nový zákon :

Díl	Obr.	Cena K
VIII. Narození a mládí Spasitelovo13	19.50
IX. Veřejný život Spasitelův31	46.50
X. Utrpení a smrt Spasitelova14	21.—
XI. Spasitelovo oslavení	9	13.50
XII. Církev v období apoštolském a zjevení sv. Jana14	21.—

Rozhlas.

(Hlídká katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Program katolického vysílání pořádaného péčí Katolické akce:

D u b e n :

1. dubna, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katolického života.
3. dubna, středa: 17.15—17.30 hod.: Univers. prof. Dr. Josef Vajs: Legendy o sv. věrozvěstech Cyrilu a Metoději.
5. dubna, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: O potřebě duchovní četby.
7. dubna, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
- 8.45—9 hod.: Přednáška z křesťanské nauky: P. Method Klement, OSB.: Povinnosti manželů mezi sebou.
- 9—9.40 hod.: Tichá Mše svatá z kaple cyrilometodějského dívčího gymnasia v Brně.
- 9.40—9.50 hod.: P. František Prát: Duchovní promluva na den.
8. dubna, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Řed. Dr. Vladimír Macourek: Zavedení křesťanského právního řádu do českých zemí. (Histor. přednáška.)
10. dubna, středa: 17.15—17.30 hod.: Jiří Sahula, spisovatel: Jan z Dražic. (Histor. přednáška.)
12. dubna, pátek: 17—17.15 hod.: Jan Beránek: Koho vzývali naši předkové před tisíci lety.
14. dubna, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
- 8.45—9 hod.: Přednáška z křesť. nauky: P. Method Klement, OSB.: Povinnosti dětí, rodičů a pokrevných příbuzných.
- 9—10 hod.: Slavná Mše svatá z chrámu P. Marie Sněžné v Praze II. (u Františkánů). Zpívají kandidáti učít. ústavu ve Svatém Janě pod skalou.
- 10—10.10 hod.: P. František Panuška, CSsR: Duchovní promluva na den.
15. dubna, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katol. života.
17. dubna, středa: 17.15—17.30 hod.: Jiří Sahula, spisovatel: Karel IV. a Arnošt z Pardubic. (Historická přednáška.)
19. dubna, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: Ke hlubinám křesťanského života (I.).
21. dubna, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
- 8.45—9 hod.: Přednáška z křesťanské nauky: P. Method Klement, OSB.: Povinnosti členů společnosti domácí, výrobní, občanské.
- 9—9.40 hod.: Tichá Mše svatá z auly Masarykových měšťanských škol ve Zlíně, s lidovým zpěvem.
- 9.40—9.50 hod.: P. Dr. Antonín Čala, Ord. Praed., Duchovní promluva na den.
22. dubna, pondělí: 15.30—15.45 hod.: prof. Dr. Jan Drábek: Jan z Holešova. (Historická přednáška.)
23. dubna, úterý: 18.10—18.55 hod.: Pobožnost ke cti sv. Vojtěcha z chrámu sv. Markéty v Břevnově.
24. dubna, středa: 17.15—17.30 hod.: Dr. Stanislav Berounský: Pavel Židek a jeho Spravovna (literární přednáška).
26. dubna, pátek: 17—17.15 hod.: Docent Dr. Jan Merell: Krása evangelíí.
28. dubna, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
- 8.15—8.30 hod.: Přednáška z křesťanské nauky: Mgr. Dr. Ant. Stříž, kanovník: Svrchovaná hříšnost sebevraždy.
- 8.30—9.30 hod.: Pontifikální Mše svatá z basiliky sv. Jiří na pražském Hradě.
- 9.30—9.40 hod.: prof. Lad. Pavelka, Duchovní promluva na den.
29. dubna, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katolického života.
30. dubna, úterý: 19.15—20 hod.: Májová pobožnost z kostela P. M. Ustavičné Pomoci v Praze III. (u Redemptoristů).

Květen:

1. května, středa: 17.15—17.30 hod.: Josef Berka, Nebeklíč.
2. května, čtvrtek, svátek Nanebevstoupení Páně: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8.45—9 hod.: Msgr. Dr. Antonín Stříž: Přednáška z křesťanské nauky: Usmrcování zločinců, nespravedlivých útočníků a lidí nevinných.
9—10 hod.: Slavná Mše svatá z kolegiálního chrámu sv. Mořice v Kroměříži.
10—10.10 hod.: P. Dr. Konst. Miklík, CSsR.: Duchovní promluvy na den.
3. května, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM: K hlubinám křesť. života (II.).
5. května, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
9.45—10 hod.: Msgr. Dr. Antonín Stříž: Přednáška z křesť. nauky: Usmrcování a ohrožování lidského zárodku.
10—11 hod.: Slavná Mše svatá z kostela sv. Kříže v Praze II., Příkopy (od Salesiánů).
11—11.10 hod.: prof. Dr. František Vilhum, O. Crucig.: Duchovní promluva na den.
6. května, pondělí: 15.30—15.45 hod.: P. Ladislav Daňha, CSsR.: Václav Hájek z Libočan (literární přednáška).
8. května, středa: 17.15—17.30 hod.: Dr. Ladislav Peřich: Arcibiskup Antonín Brus z Mohelnice. (Histor. přednáška.)
10. května, pátek: 17—17.15 hod.: Msgr. Em. Žák, profesor: Křesťanské rysy u Dostojevského.
12. května, neděle, Hod Boží svatodušní: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
9.45—10 hod.: Msgr. Dr. Josef Buryšek, profesor: Přednáška z křesťanské nauky: Působení Ducha svatého.
10—11 hod.: Slavná pontifikální Mše svatá z kostela Panny Marie v Hradci Králové.
11—11.10 hod.: Th. Dr. Jaroslav Beneš, univers. profesor: Duchovní promluva na den.
13. května, pondělí (Svatodušní): 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8.45—9 hod.: Msgr. Dr. Antonín Stříž: Přednáška z křesťanské nauky: Souboj a válka.
9—9.40 hod.: Tichá Mše svatá s lidovým zpěvem z farního kostela v Moravské Ostravě.
9.40—9.50 hod.: Antonín Havelka, arciděkan plzeňský: Duchovní promluva na den.
15. května, středa: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. Josef Vraštil, TJ, profesor: Václav Šturm (literární předn.).
16. května, čtvrtek, svátek sv. Jana Nepomuckého: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
9.30—10.30 hod.: Pontifikální staroslovanská Mše svatá z velechrámu sv. Víta na hrobě sv. Jana Nepomuckého.
17. května, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM: K hlubinám křesť. života (III.).
19. května, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8.45—9 hod.: P. Adolf Pelikán, TJ: Přednáška z křesťanské nauky: Smysl cudnosti požadovaný 6. a 9. přikázáním.
9—10 hod.: Zpívaná Mše svatá z děkanského chrámu v Nymburce.
10—10.10 hod.: Msgr. Josef Málek, kanovník: Duchovní promluva na den.
20. května, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katolického života.
22. května, středa: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. Blažej Ráček, TJ, profesor: Místodržící Lobkovic, Slavata, Martinic. (Historická přednáška.)
23. května, čtvrtek, svátek Božího Těla: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
10.15—10.30 hod.: P. Adolf Pelikán, TJ: Přednáška z křesťanské nauky: Dokonané přirozené hříchy proti cudnosti.
10.30—11.30 hod.: Slavná Mše svatá z Třebechovic pod Orebem.
11.30—11.40 hod.: J. M. Dr. Arnošt Vykoukal, OSB, opat emauzský: Duchovní promluva na den.
24. května, pátek: 17—17.15 hod.: pí. Běla Dlouhá, spisovatelka: Zdroje zpěvnosti.
26. května, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8.45—9 hod.: P. Adolf Pelikán, TJ: Přednáška z křesťanské nauky: Dokonané protipřirozené hříchy proti cudnosti.
9—10 hod.: Slavná Mše svatá z děkanského chrámu v Ivančicích na Moravě.
10—10.10 hod.: P. František Peksa, kooperátor: Duchovní promluva na den.
18.20—19 hod.: Děti Královně máje. Pobožnost z kostela Panny Marie v Praze-Lhotce.

27. května, pondělí: 15.30—15.45 hod.: ing. Vilém Bitnar: Bedřich Briedel (literární přednáška).

29. května, středa: 17.15—17.30 hod.: Dr. Jan Hertl: Kardinálové Harrach a Ditrichštejn. (Historická přednáška.)

31. května, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM: K hlubinám křesť. života (IV.)

Z domova.

Filosoficko-náboženské přednášky ve farním chrámu v Kralupech, pořádané Katolickou akcí vikariátu kralupského. Zahájení v neděli 31. března. Přednáší P. Dr. Jan Urban, OFM: Katolické mysterium. Druhá přednáška 14. dubna. Přednáší P. Dr. S. Brait, O. Praed.: Víš, co jest církev? Začátek každé v 18.15 hod. Vstup volný, dobrovolný režijní příspěvek.

Z exercičního ruchu. Na posledních 10 kursech bylo v exercičním domě ve Frýdku 462 osob (ve 2 měsících). Mnozí musili býti odmítnuti pro nedostatek místa. Nyní, kdy začínají plnit práce, je nejhodnější doba pro ty, kdož nejsou jimi vázáni. Další kurzy jsou určeny: 15—19. dubna české ženy, 20—24. dubna české dívky, 25—29. dubna dívky z měst, 30. dubna až 4. května jinoši a muži (inteligence), 6.—10. května ženy a dívky, ctitelky B. S. Páně. Začátek vždy v první udaný den večer. Poplatek za celé zaopatření 51 K. Účastníci nechť si dle možnosti přinesou s sebou stravovací lístek nebo potraviny. Přihlášky na Exerciční dům, Frýdek, Morava.

LITERATURA.

Eduard Winter: Tisíc let duchovního zápasu. Přeložil Oldřich Liška, vydal Ladislav Kuncíř v Praze II., Voršilská ul. 301 stran, brož. 60 K, váz. 85 K. Kniha katolického theologa-Němce, jejíž český překlad je již třetím jejím vydáním, je věnována památce Dr. Pekaře. Přináší nestranný přehled náboženského zápolení dvou národů, neomezujíc se toliko na církevně-historickou stránku, ale líčíc a přibližující ku všem významným osobám toho kterého údobí a projevům života náboženského, literatury a školství. Slovenská liturgie, husitství, protestantství, protireformace i doba osvícenství, stejně jako liberalismus a nacionalismus, jsou tu vylíčeny plasticky, srozumitelně a naprosto nestranně, jak zřejmo z kritik všech náboženských směrů. Mariánský sloup na Staroměstském náměstí nebyl ovšem vztyčen na znamení vítězství nad utrakvistem a kalichem, ale v dík za obhájení Prahy proti Švédům. Kniha má Imprimatur nejđ. arcibisk. konsistoře v Praze. Kk.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Nová svatořečení a blahorečení. Kanonisace bl. Gemmy Galgani a bl. Matky Pelletier-ové je stanovena na svátek Nanebevstoupení Páně v domě sv. Petra. V následujících květnových nedělích budou prohlášeny za blahoslavené ct. služebnice Boží Filipína Duchesne, Jáchyma de Vedruna a Marie di Rosa.

Kostelu Panny Marie v Sestri Levante, vybudovanému na paměť uzavření lateránské dohody, věnoval Svätý Otec velikou mramorovou sochu svého předchůdce Pia XI., za něhož došlo k smíru mezi Vatikánem a Itálií.

Poslední bývalý papežský zuáv Ondřej de la Vassiere de Verdun zemřel tyto dny ve stáří 96 roků v Toulouse.

Papežská ročenka »Annuario Pontificio« vyšla poprvé v r. 1716 a obsahovala zprávy o vídeňském a papežském dvoře. Rodina Lukáše Cracase, který jí onoho roku vydal, dostala v r. 1725 od papeže Benedikta XIII. privilegium vydávati ji každoročně. Od r. 1884 tiskne se tato ročenka ve vatikánské tiskárně. Z počátku přinášela ročenka kromě dvorních zpráv přehled zasvěcených svátků, úředních prázdnin papežské kurie a římských bank, jakož i výčet kardinálů a evropských knížecích dvorů. Během dalších let byl její obsah stále doplňován; tak v r. 1719 přinesla ročenka po prvé úplný seznam papežských nunciů, internunciů a vicelegátů; v r. 1722 byl v ní uveřejněn po prvé seznam členů papežského soudního dvora a sekretářů jednotlivých kongregací, jakož i výčet italských biskupů. Za papeže Benedikta XV. (1914—1922) byl do ročenky pojat seznam všech katolických biskupů. Z počátku nevycházela ročenka pravidelně. Válčná období a nedostatečné pravodajství byly toho příčinou. V letech 1798—1818 ročenka vůbec nevyšla. Po r. 1818 byl v ní uveřejněn též

Místo pro adresu:

seznam diplomatů u Vatikánu pověřených, seznam patriarchálních kostelů, basilik a římských kolegií. V r. 1861 byl původní název »Diario di Roma« změněn v »Annuario Pontificio«, který ročenka nese dodnes.

ZE SLOVANSKÉHO SVĚTA.

Bulharsko. Patriarchát bulharské pravoslavné církve, který zanikl současně s rozpadem bulharské carské říše v r. 1392 za patriarchy Jeftimije, má být nyní obnoven. Usnesla se tak synoda bulharské pravoslavné církve.

Jugoslavia. Svaz katolických žen v Chorvatsku vzal si za úkol vybudovat poblíže proslulých plitvických jezer pamětní papežský kostel. V této krajině vstoupili v r. 641 Chorvaté ve styk s papežskými posly.

Zagreb má nový most, vybudovaný přes řeku Sávu, který posvětil arcibiskup Dr. Stepinac.

Z EVROPY.

Belgie. Msgr P. Hopmans, biskup nizozemské diecése Breda, byl belgickým králem Leopoldem III. jmenován velkodůstojníkem korunního řádu belgického za zásluhy, jichž si získal o diecési malínskou, které posílá z Bredy četné kněze, jichž je v malínské diecési nedostatek.

Křesť belgických vojáků. V klášterní kapli v Overijssche u Bruselu konal se nedávno křesť tří vojáků, příslušníků prvního pluku jízdních myslivců. Vojíní vyšli z rodin bez vyznání, projevíli před časem přání být přijati do katolické církve, jemuž bylo po předchozí výuce v pravdách svaté víry s radostí vyhověno. Svátost svatého křtu udělil jim polní biskup belgické armády a slavnosti bylo přítomno mnoho důstojníků pluku, u něhož křtěnci konají službu. Kmotrem obou byl velitel sboru hrabě de Jonghe d'Ardoye. Za několik dnů byli křtěnci po prvé u svatého přijímání a ježto v Overijssche bylo současně i svaté biřmování, přijali z rukou světícího biskupa malínského Msgra Dr. hrab. Carton de Wiart i svátost sv. biřmování.

Opatský chrám v Orvale povýšen na basiliku. Opatství orvalské bylo založeno v r. 1070 a až do r. 1108 sídlili tu Benediktini z Kalabrie, kteří za krátkou dobu ustoupili kanovníkům - Augustiniánům z Trevíru. V r. 1132 bylo opatství osazeno cisterciáky, kteří stáli pod přímou papežskou ochranou. 13. století a potom reformace působily neblaze na rozkvět klášterního života. Nového rozkvětu doznal klášter v 17. a 18. století, zvláště za opata Karla, po jehož smrti následoval však náhlý konec, zapříčiněný francouzskou revolucí. Mohutná novostavba kláštera a kostela, započatá r. 1759 padla za obětí vandalismu revolučních tlup. Řeholníci, kteří uprchli do Lucemburska, se více nevrátili, a majetek kláštera přešel r. 1797 do rukou soukromníků. V r. 1926 koupili zříceniny kostela a kláštera Trapisté ze Soligny a započali tu za vedení převora Alberta, bývalého důstojníka ze světové války, nové období mnišského života. V místě, kde kdysi stával barokní kostel, vznikl v r. 1929 nový stánek Boží. Před několika léty bylo převorství povýšeno na opatství a nyní byl i opatský chrám povýšen na basiliku. Stalo se tak hlavně zásluhou papežského nuncia bruselského Msgra Micary, známého i u nás z doby jeho stejné úřední činnosti v Praze.

Italie. Církev na světové římské výstavě. Velikolepá budova chrámu sv. apoštolů Petra a Pavla, jež bude vévoditi ce-

lé výstavě, blíží se již svému dokončení. Stavbu provádí podle plánů architekta Foschiniho milánská stavitelská firma Bratří Castelli. Osazování mohutné kopule zdárně pokračuje. — I katolický pavilon bude značných rozměrů. Přední jeho stranu bude zdobiti sloupová síň v délce 60 metrů. Vstupní místnosti budou věnovány císařskému Římu v počátcích křesťanství. V dalších sálech bude předvedeno názorné založení křesťanské obce v Římě a činnost obou svatých apoštolských knížat v hlavním městě tehdejšího světa. Bude tu nejen rekonstrukce císařského Říma, ale i scény z dob pronásledování křesťanů, obrazy a sochy svatých apoštolů Petra a Pavla ze všech dob a míst, mezi nimi i proslulý medailon Beldettův z křesťanského musea ve Vatikáně. Četné cenné historické předměty zapůjčí pro pavilon Svatá Stolica, italská vláda i soukromníci.

Poustečna sv. Grata v Aostě bude v dohledné době opravena. Tento světec, jenž byl v druhé polovici 5. století biskupem v Aostě, vybudoval si poustevnu na kopci vévodícím městu ve výši 1850 metrů a trávil tu velmi často na modlitbách. Věfici města Aosty učinili loni slib, že poustevnu opraví, což se má uskutečnit letos. Poutní průvod, který budou v květnu konati k jeskyni světcově za vedení svého biskupa, má být též počátkem zaniklé poutní tradice.

Milánský dóm bude se opravovat. Za letošní tuhé zimy sřítla se jedna z mnoha mramorových soch andělů milánského dómu. Stalo se tak v pozdních večerních hodinách, kdy ulice byla liduprázdná, takže nedošlo k neštěstí. Tento případ byl však pobídkou prohlédnouti všechna sousoší a ozdobné fiály dómu; co bude zapotřebí opravit, stane se tak ještě letos. Nebude to ovšem snadná práce, neboť proslulý milánský dóm se přímo stáří v nesčetných fiálách a má zvenčí na 2000 mramorových sousoší různých velikostí.

Norsko. Nový katolický kostel. V jižním Norsku leží město Hamar, jež se ve středověku honosilo velkolepou katedrálou sv. Torfina. Nynější město je nedávného původu, jsouc vybudováno v r. 1848. V jeho okolí možno dodnes spatřiti zbytky bývalého stejnojmenného města, dómu, biskupské residence, kláštera Dominikánů a jejich kostela Sv. Kříže. Původní město bylo sídlem jednoho z pěti norských biskupství, založeného r. 1152 z podnětu papežského legáta kardinála Mikuláše Breckspeara, který se stal později papežem Hadrianem IV. Do reformace vystřídalo se na biskupském stolci hamarském 25 biskupů. Poblíže trosk starého biskupského chrámu byl nyní vybudován nový katolický kostel.

Říše. Nález fresek. V nemocnici sv. Ducha v Lübecku, vybudované před 700 roky, byly při vnitřní obnově odkryty mohutné nástěnné malby, představující Krista na kříži, pod nímž stojí Panna Maria a sv. Jan, dále pak obraz sv. Kryštofa, nesoucího Ježíška. Malby podle úsudku odborníků jsou z počátku 13. století.

Španělsko. Snahy o blahořečení zavražděného biskupa barcelonského Msgra M. Iy Almandoz projevují se v celém Španělsku. Msgr Almandoz skrýval se po celou dobu občanské války ve sklepě, vycházeje odtud převlečen za dělníka. Udržoval neustálý styk s kněžími, kteří, skrývajíce se jako on, neopustili Barcelonu. V posledních dnech, když vojska generála Franca blížila se již k Barceloně byl zrazen a zavražděn. Bylo mu 65 roků. Jeho zohavenou mrtvolu našla komise, pátrající po nezvestných, pohozenu ve společném hrobě na jedné z ulic Barcelony.

Z OSTATNÍCH SVĚTADÍLŮ.

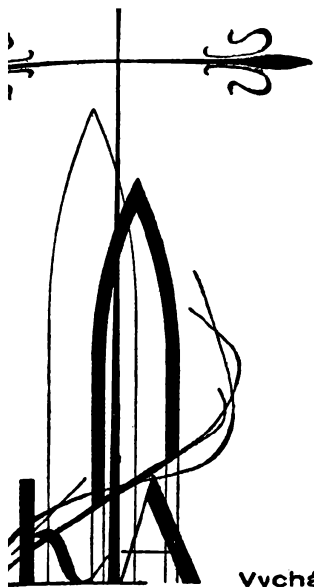
Postup katolicismu v Japonsku. Misijní statistiky ostrovní říše vykazují za uplynulý rok potěšitelný vzestup. Bylo celkem 8160 křtů dospělých, nejvíce v Koreji (6067). Křtů dětí bylo 10.723, obrácení z protestantismu 220. Všech katolíků bylo v Japonsku minulého roku 117.768 duší, v Koreji 156.282 a na Formose 9.449, celkem 283.499 duší; oproti roku 1938 jeví se přírůstek o 12.588 duší. K válečné službě bylo povoláno 5 domorodých kněží, 20 seminaristů a ovšem i četní jiní katolíci, kteří vykazují též i dosti padlých, mezi nimiž je i nejstarší syn vůdce japonských katolíků admirála Yamamoto.

Katolická četba v Číně byla loni obohacena třísvazkovým Životem Kristovým od Cristianiho, jehož překlad pořídili tři čínští kněží. Loni vyšel čínsky též Wisemanův román »Fabiola«, životopis Ozanamův a kniha P. Hornaerta »Boj o čistotu«.

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakáží, kvitovány.

VYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí č. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. předplatné na celý rok i s poštovní zásilkou 6 Kč. - Číslo pošt. spojitelný Praha 208.401, čís. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod čís. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. - Dohledací pošt. úřad Praha 11. Vytiskla kniht. J. Bartl Praha VII., Korunovační 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

List Svazu katolických mužů a Katolické akce

8

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník V. (XXII.) — V Praze dne 15. dubna 1940.

č.

Vesel se, nebes královno.

Panna Maria měla po Bohu u našeho národa vždy nejpřednější místo. Není období církevního roku, ve kterém by se nezpívala píseň mariánská. I radostná doba velikonoční má nejednu píseň, připomínající Matku Páně, z nichž jedna došla zvláštní oblíbenosti u našeho lidu. Všechny naše chrámy zní jásavě jejím nápevem, ve všech se radujeme s Královnou nebes ze slavného vzkříšení Páně. Voláme s radostným aleluja: Vesel se, nebes Královno, plesej všech světů Koruno! Tím radostným vzýváním napomínáme i sami sebe, abychom také plesali a se veselili nad tím, že Syn, kterého zrodila, vstal z mrtvých, aleluja. Nesčetněkrát jsme již upozorňovali na to, že usebraný zpěv zbožné písně jest krásnější modlitbou, mnohdy účinnějším rozhovorem s Boží Velebností a osobnostmi jí blízkými.

A proto i dnes nemůžeme než opakovati s tím větším důrazem toto upozornění při uvedené mariánské písni, neboť píseň tato vedle Panny Marie připomíná nám dílo spásy, dokonané Synem Božím tím, že po potupné smrti kříže zjevil slávu svou vítězstvím nad smrtí. Toto vítězství jest zárukou i našeho z mrtvých vstání. Proto nechť při zpěvu uvedené mariánské písně, oslavující toto vítězství, nemluví jen ústa naše, ale duše povznese se k trůnu Beránkovu a Jeho přesvaté Matky: Matko přemilá, Syn Tvůj, jež jsi zrodila, vstal z mrtvých, aleluja! Vpravdě vstal z mrtvých, Kristus, nad nímž jsi plakala, ten, jenž Tvoje chvála neustálá. I my jsme spolu

s Tebou pod křížem kvíleli, když na něm nevinný Syn Tvůj pněl a Jeho tělo s kříže bezvládně viselo, proto tím radostněji jásáme aleluja nad tím, když toto tělo v rouchu slávy se zaskvělo, když přebolestné rány Božského Spasitele nejsou jen zhojeny, ale skví se, jak drahé kameny, když ubledlá a zsinalá Jeho tvář zaskvěla se krásou slunečního blesku. Před naším duchovním zrakem se vznáší umučená tvář Božího Syna. Všechna ta nevýslovná muka došla v ní výrazu nejvyšší měrou. Žádný štětec nejlepšího malíře-umělce nedovede vyjádřiti, co vidíme v duchu při pravém zbožném rozjímání o mukách svého Spasitele. Ani slova, kterými naše píseň popisuje výraz zmučené tváře Božského trpitele, nestačí k vyjádření toho, co zbožná duše pocituje při duchovním pohledu na smrtí zavřené oči Páně, proto také neměl by nikdo míti moci, aby jakkoli vyjádřil naši radost, když jsme uviděli jas hvězdného třpytu očí vzkříšeného Krista, když před námi stanul s tělem slávou oděným, tím tělem, které dříve podlehló zákonu pozemské smrti. Naše duše při zpěvu této mariánské písně velikonoční musí míti křídla andělská, aby zcela od prachu země oproštěná, vskutku a vpravdě se octla s Matkou Páně před Jeho oslaveným tělem a pak teprve pochopí, až ústa tělesné její schránky budou končiti píseň slovy: Všechnen je krásný, blažený, aleluja, slavný král, vítěz vznešený, aleluja. Ve slávě své a jasnosti, aleluja, na věky září s výsosti, aleluja. Z vítězství jeho raduj se, aleluja, u něho za nás přimluv se, aleluja! Křišťan.

Ku dni 6. dubna, 1055. výročí smrti sv. Metoděje.

»Na Květnou neděli (4. dubna) shromáždil se pak po jeho přání všecek lid a on šel do chrámu a nemoha už, požehnal císaře a knížete, duchovenstvo a veškeren lid a řekl: »Zůstaňte při mně, děti, do třetího dne!« Což se také stalo. Když svítalo k třetímu dni, pravil dále: »V ruce Tvé, Pane, poručím duši svou!« A na rukou kněží zesnul v Pánu dne 6. dubna v třetí indikci, r. 6393 od stvoření světa (885 po Kr.)«

Dvojí život.

Všecky věci vidíme ve světle a bez světla nevidíme nic. A víme dobře, že zdravé oči milují světlo a čím jest ho více, tím lépe všechno vidí. Avšak kdo má oči choré, nesnáší přímých a ostrých paprsků, nebo nevidí věci kolem sebe v takové jasnosti a přesnosti jako člověk se zdravýma očima. A ti naši těžce postižení spolubratři, kteří ztratili zrak úplně, nemají ze světla nic. Připomínám to, abych snadněji vložil velmi podobné věci duchovní. Jako jsme všichni ve světle, i když ho nevidíme, tak jsme všichni v Bohu, i když o tom mnozí nevědí. A Bohu žel, jest daleko více lidí, kteří nevědí o velkém štěstí a nepředstavitelném blahu z víry v Boha, nežli těch, kteří nevidí stvořeného světla. A jako nám dychtivá snaha učenců odkrývá veliká tajemství o světle a ukazuje nám jeho účinky na lidské tělo, tak je třeba, abychom sdíleli všem, co víme a čeho se nám dostalo (I. Jan, 1). Víím, že většina si myslí, že věci, které vidíme, slyšíme a hmatáme, jsou skutečné, a tyto věci — jako Bůh a duše a věčnost — že jsou jen jaksi tušené a nejisté. A právě proto používám těchto obrazů o světle nebo jiných podobností z přírody, aby bylo viděti, jak jest daleko více věcí, kterých nevidíme a přece nemůžeme pochybovati, že jsou. Ještě ku př. mohu připomenouti, že již v tom světle jest nesmírně větší počet světelných paprsků, kterých naše oko nevidí, a které můžeme zjistiti jen vědeckou cestou. Tak i říše duchovního života a duchovních sil a bytostí jest stejně skutečná, třebaš ji smysly nepostřehujeme. Ano, jako smysly poznáváme jen malou část i přírodních sil a věcí, tak víme i dosti málo o duchovních bytostech a životě jejich. Avšak tím není řečeno, že nevíme nic nebo že o nich víme bez jistoty. Naopak, víme, ne pouhým tušením nebo výmyslem, nýbrž nutnou jistotou, že jsou a víme tolik, kolik je potřebí, abychom dosáhli hlavního smyslu života.

A mezi těmito velikými skutečnostmi jest i ta, která by byla tolik potřebná pro náš život: že Bůh není nějakým přírodním zákonem nebo dějem, nýbrž že Bůh jest osoba, která k nám má zvláštní svůj vztah. My si obyčejně myslíme, že Bůh jest Stvořitelem světů a hor a rostlin a zvířat a lidí. A proto také žije v nás představa, že máme k němu týž poměr, jako rostliny a zvířata: že nám dává život a zdraví a pokrmy podle stálého a nezměnitelného řádu a pravidla jako rostlinám a zvířím. Jsme mu za to vděční, ale necítíme k němu jiného vztahu. A v tom je právě nesmírný rozdíl, který nás přenáší do zcela jiného světa. Rostliny a zvířata žijí svým přírodním životem, daným jejich druhem a jejich smysly. Ale nevědí a nemilují svobodně. Vědí jen o věcech smyslových a milují pouze citově a smysly. Kdežto my víme o Bohu, my můžeme jej víc a více poznávat a my ho můžeme milovat. A Bůh právě tak osobně ví o nás a miluje nás.

Ale to jest ještě málo. Bůh nás vyňal z přirozeného života a spojil nás zvláštním způsobem se sebou. O tomto zvláštním způsobu většina lidí neví. A mnozí o něm vědí, ale nerozumějí mu. A přece jest v tom tolik lásky Boží, nejvyššího sblížení Boha s člověkem, že stvoření a udržování člověka jest darem nesmírně menším.

Když nás totiž Bůh stvořil, vložil nás sám do tohoto přirozeného života bez našeho přičinění. Avšak k tomu mimořádnému životu, o němž jsem se právě zmínil, nás volá a my jej můžeme přijmouti pouze

dobrovolně. Tvory Božími jsme bez vlastního rozhodnutí, avšak přáteli Božími se stáváme jen z Božího vyvolení a naší vůle.

Chtěl bych vám tedy velmi zdůrazniti tento rozdíl: že nyní, když se Bůh stal člověkem v Ježíši Kristu, ano, už od dob povolání prvního člověka, jest dvojí život. Jedním žijeme jen jako tvorové Boží, druhým jako osobní přátelé Boží.

Myslíte, že je to jedno, myslíte, že jsme všichni v Bohu a Bůh v nás? Ano, všude jest Bůh a nikde ho, prostince řečeno, není méně. Ale, moji draží, pro to to není stejné: Hleďte, každého dne jdou po Národních třídě vedle sebe ráno o půl osmé dva lidé. Denně jdou vedle sebe do své kanceláře, takže i časem i místem i pohledem jsou spojeni. Jsou si tedy přítomni. Ale je to stejné, jdou-li právě tak vedle sebe dva lidé, z nichž jeden je otec a druhý syn? Chápete, že jest v tom veliký rozdíl a že přítomnost dvou lidí není stejná. To jest ovšem pouze slaboučký obraz. Bůh vystoupil totiž z přírodního a zákonitého běhu věcí a sil a dějů a přiblížil se k nám jako otec k dítěti, jako přítel k příteli. O tomto přátelství Božím nemá většina lidí ani potuchy, a žijí a žijí chudíčkým a zmítaným, pouze lidským životem. Žijí ani ne setinu toho života, ke kterému je Bůh stvořil. Nerozumějí, proč se co na světě děje, trápí se, radují se, — jako člověk slaboučkého, chabého znaku, jemuž plné světlo a plné vidění uniká! Uniká jim celý vlastní smysl života, tolik štěstí, blaha, jistoty!

A není tento způsob jednání s Bohem jen pro někoho? Snad pro toho, koho to baví a kdo je pro to založen? Snad pro člověka citového, snivého? I v tom je zase jen lidská krátkozrakost a pokazený zrak. Nekonečné Božství, stvořitelská síla, spasitelské dílo živého Boha není malichernou libůstkou, kterou by si někdo volil nebo zamítal. Toto pozvání Boha k přátelskému styku a spojení jest velikým povznesením a vyvolením pro každého člověka, který teprve tím dojde svého pravého a plného životního smyslu.

Jan Lebeda:

Boží království v Čechách.

S jeho vidinou odcházel na věčnost svatý vévoda Václav, aby tam pokračoval v díle o jeho realizaci. S důsledností prvních křesťanů připravoval Kristovo nastolení, aby potom svou vládu, jak zdůraznil Karel IV. — složil do rukou papežových. Nedlouho po boleslavské oběti oživuje cíl svatého vévody v pastýřském poslání Vojtěchově. Jeho bolestné celoživotní putování jest hledáním tohoto království. Vypuzený pastýř skládá svou touhu v Římě do rukou Otce křesťanstva a po svém návratu zakládá Břevnov, aby tam dosáhl splnění svého i Václavova snu. Neboť tehdy za hradbami klášterů ožíval pravý apoštolský duch, jemuž se křesťané namnoze zpronevěřili. Když se vracelo obětní tělo svatého biskupa do Čech, slavil sice triumfální cestu veliký zlatý kříž, který byl nesen jako válečná kořist v čele průvodu. Jásavého vítání se prý účastnil kněz Prokop, jehož jméno označuje »muže v práci pokračujícího«. Prokop nevěřil křesťanskému povrchu a horlivě před ním utekl do hlubin skal a nepřístupných lesů. Jeho Sázava se stala novou »sazenicí« Božího království, kde se u oltáře mluvilo též vlastní královskou řečí. Krátké a nejasné dějiny Sázavy promlouvají do nebe žalující zříceninou. V paměti nám zůstal opat Božetěch, jenž za pokání nesl do Říma kříž, snad naše bolestné

křesťanství — aby jej složil na prazích apoštolských. Trojhvězdí světců, jež zjasňuje naše dějinné počátky, bylo poselstvím s nebe. V pozemském úsilí si vytkli nadzemské cíle. Volali přímo k heroickému boji, ale dali záruku vítězství. Již chorál svatováclavský, rozumíme-li dobře, mluví o zvláštním vztahu k Duchu svatému, jehož silou se tvoří země. Jistě lépe nežli dnes bývalo rozuměno cíli, k němuž nás mají vésti »andělé svatí nebeští.« Pro hlubšího středověkého křesťana nebylo bez významu spojení těchto světců s vyšší, vpravdě andělskou mocí. Sv. Václav před smrtí vzývá a na věčnost odchází v podvečer sv. Michala, jenž vede bitvy Boží. Sv. Vojtěch umírá, vítaje den sv. Jiří, bytosti spíše andělské, jež zabíjí pekelnou zmiji. U nohou sv. Prokopa se svíjí přemožený ďábel, jenž nakonec slouží k vykonávání Božích úmyslů. Těmito náznaky byl zajisté dobře chápán boj o Kristovo nastolení.

Naši světci jsou strážnými anděly. Jejich činnost jest vyjádřena modlitbou: Přijď království Tvé! Proto úcta k nim, jež vyvěrá z touhy toliko po světském, pozemském řádu a zabraňuje pozvedati se k řádu vyššímu, nebeskému — jest nebezpečím, že se pro samou zemi na nebe zapomene. Živou účast nebesťanů na našich osudech není možno zjišťovat podle pozemského měření a nazírání. Teplo jejich lásky vané často nevyzpytatelně a ne jak my si přejeme, neboť jest řízeno viděním s nebe. I takové svatováclavské kopí s praporem sv. Vojtěcha, jež svou hmotností napovídá spíše záštitu pozemského řádu, nutno chápati především v jeho vyšším poslání.

V měsíci březnu si připomínáme památku sv. Longina, jemuž kopí o Velikém pátku otevřelo cestu k víře, ano k svatosti a k dějinnému vyznání Kristova božství. Dosáhnouti tohoto údělu jest nejvyšším smyslem také našeho života. Mluvíme-li tedy o vzkříšení úcty svatých patronů, musíme míti především na mysli věci, které výše jsou a ne jen a jen to, co se týká země. Nutno hledati nejprve Boží království a jeho spravedlnost. V této snaze i my spatříme drahocennou zástavu otců, jak nás vede k slávě dosud nenalezeného království:

Hle, nebe otevřené! Holubice blíží se shůry, bílé vlá — to ruce rozpjaté nás objímají! Zdráv buď, svatý Kříži! Hrot zlatý nevidíte? Srdce proklaté se znova otevírá, vyprahlou zem' skropí — hle, prapor Vojtěchův na Václavově kopí!

JAN DOKULIL:

Den Páně.

Díky Bohu, že jsem se narodil v krajině katolické. V nejzávažnějším čase života slýchal jsem tajemný a slavný hlahol zvonů v sobotu večer, a dnes už plně chápu, proč všechno tichlo před tímto hlasem, že ne naše země, ale lidská srdce rozuměla výzvě kovových úst, která zvěstovala: Zítřka je neděle! Pán je tu a volá tě! A skrze chápací srdce byla svátečním tichem naplněna příroda a tvorstvo jako zástup, který zmlkl a očekává, až Bůh promluví.

Neboť kdykoliv Bůh hovoří člověku, vždy si vyvolí místo tiché, ticho velebné. Nezjevuje se na tržišti a v domech kupeckých, nemluví v dolech ani na lešních, ani u žacích strojů ani v kancelářích, ani v redakcích a za psacími stoly, neboť nezvolil sobě Bůh dne všedního, ale den sváteční. Bůh si vymínil den, kdy člověk dle rozkazu jeho odloží kosu, sekýru, kla-

K svátku Ochrany sv. Josefa (letos 10. IV.)

Iste, quem laeti

Ten, ježž dnes všichni
srdcem vděčným ctíme,
a jehož triumf
skvělý velebíme,
Josef, dnes vešel
do nadhvězdne síně
v radosti věčné.

Přešfasten, blažen
nad vše pomyslení,
u něhož v chvíli,
když opouštěl zemi
Panna a Kristus
stáli rozzáření
pokojem rajsčým.

Nad peklem vítěz
vyproštěn z pout těla
tichým snem vešel
v sídla stříbroškvělá,
bohaté věnce
kolem jeho čela
vinou se k skráním.

Vládnoucí,
nám odpuštění
u Boha vypros,
v zaslíbené zemi
dej nám mír věčný.

Ať zní ti sláva,
zpěv ať k tobě vzlétá,
jediný Bože,
mocný vládce světa,
tvá ruka zlaté
věrným sluhům splétá
kol čela věnce. Amen.

Hymnus k Laudám. Od papeže Klimenta XI. († 1721).
Přeložil P. Josef Skrášek.

*

Neboť jako mistrovská díla přesahují staletí, protože jsou tak přízřubena člověku, že nenesou na sobě výlučné známky toho onoho jedince, toho onoho národa, té oné doby, tak i liturgie — mistrovské dílo Ducha svatého — hodí se právě tak potřebám duše moderní, jako se hodila duši dřívější. Liturgie je pro všechny lidi, ať náleží kterémukoliv národu nebo kterémukoliv století. Je to modlitba církve, modlitba jediná a všeobecná, jež vyjádřena množným číslem nám brání uzavíratí se do své osoby.

Dom Gaspar Lefebure, OSB: Základy liturgie.

divo, dláto, krokvici i péro, a chopí se růžence a knihy modlitební a vejde do chrámu Božího, aby účasten byl svaté oběti, aby měl jednou podíl s Kristem v životě věčném.

»Šest dní budeš pracovati, ale sedmý den, praví Pán nad životem a smrtí, »toť sabath Hospodina, Boha tvého, v tento den nebudeš pracovati ani ty, ani syn tvůj, ani dcera tvá, ani služebník tvůj, ani děvečka tvá, ani hovado tvé, ani přichoží, jenž je ve branách tvých.« (Ex. 20, 8. 9.) A znova zdůrazňuje: Šest dní budete pracovati, sedmý den je dnem Páně, odpočinkem, posvěceným Hospodinu. Kdo bude pracovati v ten den, z e m ř e. Trest smrti je vyneseno před věky nad každým, kdož nechce rozumět třetímu přikázání Desatera: Pomni, abys den sváteční světil! A dodnes

neoschl meč anděla smrti od krve přestupníků. A ty sebe ujišťuješ, že tě vynechá?

Třetí přikázání, o dni svátečním, patří do trojice přikázání nejpřísnějších, totiž těch, která se vztahují na Boha. Tak jako z ctností jsou největší tři: víra, naděje a láska, kterým říká bohověda ctnosti božské, tak z přikázání jsou největší ta, která Bůh vryl na prvý list kamenných desek: přikázání tři. Víře odpovídá: V jednoho Boha věřití budeš, naději: Nevezmeš jména Božího nadarmo, lásce, která je z Ducha svatého v člověkově, třetí přikázání: Pomni, abys den sváteční světil.

Bůh p o r o u č í. Člověk však může vykonati rozkaz v míře nejnížší, vyhoví jen liteře zákona, jsa pohnut strachem před trestem. Stačilo to ve Starém Zákoně, ale křesťan má k slyšení rozkazů Božích pohnutku vyšší: lásku. Neboť kdo miluje, není pod zákonem, nehledá prospěch svůj, ale čest a slávu Boží. Klaní se v duchu a naplňuje tak slova, která Pán Ježíš řekl ženě v Samaří: »Přichází hodina, a nyní jest, kdy se budete klaněti Otci v duchu a pravdě.« (Jan 4, 23.)

Bůh u k l á d á světit den Páně. Který je to den? Neděle. Ne už sobota, jak bylo ustanoveno v zákoně Mojžíšově, poslední den v týdnu, nýbrž den zmrtvýchvstání Páně, prvý den stvoření světa, den seslání Ducha svatého. Tak bylo ustanoveno již v dobách apoštolských. Snáze pomineme ten důvod, který se také vnučuje, že totiž křesťanův život, den i týden má býti předem posvěcen, aby nás Bůh ve všem vnučnutím předcházel a milostí doprovázel. Tak se též modlí Církev v ranní hodině: Bože, ochraň nás svou silou, aby vždy ke konání tvé spravedlnosti směřovala naše slova, byly řízeny myšlenky i dílo naše! Dílo všedních dní. Není však možno neuvažovati o důvodech nejzávažnějších.

Kristus Pán v neděli vstal z mrtvých. To je hlavní důvod naší víry, úhelný kámen křesťanského života a křesťanské kultury, i důvod oběti a slávy mučednické, smrti pro víru, a drahá záruka našeho zmrtvýchvstání. Toto bude nejslavnější vítězství naše dne posledního, navždy.

Neděle je památka na stvoření světa. Nezrobili svět lidé, nevyhloubili moře a nenakupili horstva, nerozsvítily hvězdy a nezklenuli vesmír, to vše jen Bůh stvořil. Čím se tedy smí chlubit člověk. Není vykoupení jen skrze práci a sociální útvary, není vykoupení skrze šest všedních dnů. Ale spása jest jen skrze Ježíše Krista. Bůh stvořil svět, Bůh vykoupil a spasí svět.

Neděle je památka na seslání Ducha svatého. Duch svatý zpodobněn ohněm je světlo. A světlo ve tmě svítí a tma ho nepojala. Světlo, osvěcující pravou cestu v životě duchovním, světlo - průvodce, světlo - posilovatel, světlo svatě - milost. Co zmůže člověk bez milosti, lampa bez oleje, život bez lásky? Proto jedině světlo neděle, světlo svéc na oltáři jest ukazovatelem cesty nejlepší.

Jako podstatné části svěcení dne Páně vytkla církev dvě věci: předně zdržovati se těžké práce služebné, to jest práce rolníků na poli, na mlatě i na dvoře — výslovně jmenují orání, setí, sázení, sečení píce a obilí, mlácení, práce řemeslníků, do níž spadá i obstarávání zakázek, nákupů surovin a pod. v čas služeb božích, a práce dělníků, dále i hlučná jednání soudní a úřední, a za druhé zúčastnění se mše sv. v kostele. Jen z nejdůležitější příčiny dovoluje Církev sv. v jednotlivých případech práci v neděli po službách božích, na př. svázení obilí ohroženého deště, nikdy však ne místo mše sv. Dovoleny jsou v neděli práce

lehké, úklid v bytě, vaření nebo práce, kterých beze značné škody přerušiti nelze, v autobusech, na železnicích, v elektrárnách, hostincích a pod. Důvodem tu nesmí býti lepší výdělek, nýbrž nutná potřeba. Nechť však nikdo nezapomene, že těchto věcí i se šesti dny žádá jen lidská přirozenost, pomíjející tvářnost tohoto světa, avšak duchovní svěcení neděle je anticipací svátku a slávy věčné. Ústy proroka mluvil Hospodin: »Všechny, kteří šetří dne svátečního, přivedu na svatou horu svou a obveselím je v domě svém.« Prázdnost od prací a starostí svého zaměstnání není samo sobě cílem, nýbrž jen prostředkem k náležitému slavení dne svátečního.

Neděli si vymínil Bůh, aby zvláštním způsobem vnějším byla mu vzdána ú c t a s p o l e č n á. Klanění se Bohu jest nejvznešenější úkon, jakého je schopen člověk; a pro něj bylo lidské pokolení stvořeno. Oslava Boha, Pána nevýslovného, jest prvním účelem služby boží. Slávu Bohu zpíval anděl nad jesličkami, sláva jménu jeho (Posvět se jméno tvé) jest první prosba Otčenáše. Neděle není dnem nečinného klidu, naprosto ne jen odpočinkem a zotavením těla. Nečinnost by zplodila nudu a ta je zlá, i když je maskována sportem, výlety, spolky nebo četbou, a následoval by rozklad lidské síly a sebedůvěry. Den Páně však je dnem bohoslužebné činnosti a připomínkou slov sv. Pavla: Všechno mohu v tom, jenž mne posiluje. (Fil. 4. 13.) Šest dní pracoval člověk na své liše vlastní, pro svůj úmysl, pro svůj dům, sedmého dne však je volán k službě všeobecné, do společnosti věřících, jeho duch má vzletnouti k ideálům vyšším, od rodiny k národu, od národa k Církvi. Volabo et requiescam, praví žalm, vzletnu a odpočinu si. Se svých ramen složí herkulovské břímě pozemské, zvedne oči a uvidí klenout se nad sebou nekonečnost a věčnost Boží. Odpoutá se od svých osobních myšlenek a vstupuje tělem i duší do společnosti lidské, činně odevzdá svůj život pro věc společnou. To je základním požadavkem Božím, abychom se modlili společně, abychom slyšeli slovo Boží společně, abychom i společně obětovali obět nejsvětější. Všichni katolíci jsou »kněžstvo královské« dle slov Písma, to znamená, že všichni jsou zavázáni k součinnosti při mši sv., tělem i duší. Nestačí pasivně pobýt v kostele, naprosto nutně se žádá, abys měl aktivní účast na bohoslužbě, to jest, abys měl zřetelné vědomí, že ty sám s knězem obětuješ. Nestačí vyslechnouti liturgický zpěv u radiových amplionů, pojem společenství je vyšší a ten si též žádá celého. Podíl na mši sv. je podíl na oběti. Vstup tedy do chrámu Božího, abys měl také podíl s Kristem v životě věčném. Omluveni od nedělní povinné účasti na mši sv. jsou jen nemocní, děti do 7. roku, pak ti, kteří nemají oděvu, nebo ošetřují nemocného, nebo pomáhají v neštěstí, nebo mají toho dne službu ve veřejných podnikcích, nebo matky s malíčnými dětmi a pod. Pro omluvu se tedy žádá důvod opravdu závažný, který rozeznati je dlužno každému podle okolností.

Jest jen jediná svoboda, a ta jest svoboda synů Božích. V poslušnosti přikázání pramení, a ve svobodě nad tělem, světem a ďáblem se dokonává. Svobodný hlahl zvonů ji zvěstuje, a poslušné srdce láskou ji dosahuje. Kde však není láska, nechť hřmí z mraku a plamene sinajského: Kdo pro sebe bude pracovati v ten den, kdo pro sebe bude odpočívati a pro sebe se zotavovati, zemře! Den sváteční je den Páně. Adam jedl se stromu Božího a zemřel, Saul si přivlastnil to, co bylo vyhrazeno Hospodinu a zemřel, Baltazar pil z nádob bohoslužebných a zemřel, domnívá se někdo, že Bůh nedostojí svému slovu, když zločinně

se sahá na den sváteční? Jen pro veliké milosrdenství Boží nebojí ještě země, jen pro útrpnou lásku Matky Boží, která drží ruku svého Syna, aby netrestal za všechny urážky jména Jeho a znesvěcování dne svátečního, jen pro její Srdce mateřské neprovalují se úplně strašné tresty Boží. Nuže, poslechněme hlasu zvonů, když vyzvánějí na mši, neboť jen »nejposlušnější svobodní jsou.«

Katolická akce.

DALŠÍ PŘEDNÁŠKY VYŠŠÍHO NÁBOŽENSKÉHO KURSU V ROUDNICI NAD LABEM:

28. dubna: P. Dr. Reginald Dacík, O. Praed.: Kristus učitel; dne 5. května: P. Dr. Silvestr Braitó, O. Praed.: Život Církve; 19. května: P. Dr. Reginald Dacík, O. Praed.: Maria v díle Kristově. Začátek každé přesně ve 14.30 hod. Konec o 15.30 hod. Vstup volný. Dobrovolný režijní příspěvek. Přednášky se konají v sále kláštera OO. Kapucínů v Roudnici.

FILOSOFICKO-NÁBOŽENSKÉ PŘEDNÁŠKY

ve farním chrámu Páně v Kralupech pokračují v neděli 21. dubna, kdy přednáší P. Alfons Daňha, CSsR.: Touha srdce. Další přednáška 5. května: P. Dr. Silvestr Braitó, O. Praed.: Život Církve. Začátek každé v 18.15 hod. Vstup volný, dobrovolný režijní příspěvek.

»Duchovní obnova v kostele Krista-Krále v Praze-Vysočanech bude uspořádána ve dnech 18.—20. dubna t. r., kdy bude každodenně promluva v 19 hodin. V neděli 21. dubna jsou promluvy ráno v 8 a 10 hod. a večer v 19 hod. Promluvy prosloví P. Ad. Kajpr, TJ.

Naše práce.

Přehled přednášek se světelnými obrazy z Písma svatého (na diapáskách):

I. Starý zákon:	Obr.	Cena K
Díl I. Pravěk21	31.50
II. Doba patriarchů21	31.50
III. Doba Mojžíšova22	33.—
IV. Doba Josue a rozhodčích22	33.—
V. Doba králů Saula, Davida, Šalomouna25	37.50
VI. Říše izraelská a judská až do povolání Ezechiele18	27.—
VII. Říše judská od Ezechiele a po zjetí babylonském21	31.50
II. Nový zákon:	Obr.	Cena K
Díl		
VIII. Narození a mládí Spasitelova13	19.50
IX. Veřejný život Spasitelův31	46.50
X. Utrpení a smrt Spasitelova14	21.—
XI. Spasitelovo oslavení	9	13.50
XII. Církev v období apoštolském a zjevení sv. Jana14	21.—

Film.

Madla zpívá Evropě. Český, režie Václav Binovec, půjčovna Europa-film Praha. Podle románu J. Weniga. Jemná filmová povídka o dětském pěveckém kroužku, který se starší Madlou získá si srdce Evropy. Film plný milých dětských snímků s pěkným hereckým a pěveckým výkonem Zdenky Sulanové. Je vhodný i pro dívky.

Přítelkyně pana ministra. Český, půjčovna Brom-film (dříve Reiter) Praha. Dobrá veselohra s Oldřichem No-

Zrna a zrnka.

Uctívání světců zanikalo od husitské revoluce a v šestnáctém věku nenašla v kancionálech kalíšnických a bratrských místa již ani píseň o svatém Václavu. Ale Tridentský sněm ve svém dvacátém pátém sezení v prosinci roku 1563 přijal dekret o úctě svatých a o uctívání jejich ostatků, který se stal pro katolíky rozhodujícím. Také tridentský katechismus, vyšlý tiskem v roce 1566, přinášel v třetí své části řadu odstavců, jimiž byla úcta světců přesně definována a vyložena. To byl podnět, z něhož vyrůstalo záhy celé nové české hnutí hagiografické, projevivší se i v literatuře. Hned v říjnu r. 1567 hrálo se drama o svatém Václavu, sepsané jeuitou Mikulášem Salšem a divadlo jeuitské rozšířilo již od roku 1568 svůj hagiografický repertoár i o jiné světce mezinárodní.

Ing. Vilém Bittnar:

»České kulturní ovzduší v době Kampiánově.«
Ve službách Královny č. 4.

Proto se musí katolíci v národním životě probudit k plodné a činnorodé práci ve prospěch svého vlastního lidu. Bylo by to naše neomluvitelné provinění na blahu národa, kdybychom dnes ze sebe dělali negramotné pensisty a nepřiložili ruku k dílu, když jsme k tomuto dílu přímo voláni. Touto výzvou se obrací přítomnost ke všem úsekům katolického života. Volá kazatele k neohroženému hlásání slova Božího, volá redaktory k rozpomnutí na katolický ráz jejich listu i peněz, z kterých jsou placeni, volá vychovatele k záchraně mládeže a tím budoucnosti národa, volá do všech stavů a vrstev, aby probudila spáče, lenochy a ulejšváky.

P. Dr. A. Schubert, OSA:

»Věstník katolického učitelstva«, č. 15.

Neděle je pro někoho pouze volným dnem, tím vytouženým dnem, kdy nemusí na pole, do kanceláře, do školy, do dílny nebo do obchodu. Pro nás naproti tomu je neděle dnem Páně, t. j. oním dnem, který se liší od obyčejných všedních dnů tím, že se v něm dostáváme více k svému nitru a své duši a skrze ně též blíže k Bohu. Zkrátka, pro nás katolíky je neděle prostě dnem svátečním, bohoslužbou v širokém významu tohoto slova. Neděle je podle našeho chápání dnem, kdy stoupáme ve svém duševním životě vzhůru. Je to cesta na vrcholek, s něhož vidíme znovu své ideály v zářivém světle, takže vzpomínka na ně je zachována v nás i do dnů všedních a obráží se v našem denním jednání. Nejzářivějším postupovým cílem, kterého musíme v neděli dosáhnouti, zůstává ovšem oběť Mše svaté. Bez ní není pravého pohroužení do duševna, do klidu a míru věčných pravd Kristovy nauky.

Dr. Vojtěch Jílek:

»Rádost ze života.« (Orelská osvěta.)

vým a A. Mandlovou ve zdařilé režii Vladimíra Slavinského, o dívce, které nahodilá pomluva dopomohla ke štěstí a přispěla k rozkvětu závodu z něhož vyšla jako písáčka.

Katakomby. Česká veselohra z kancelářského života pozemkového archivu — katakomb s Vlastou Burianem uprostřed Kocourkovských učitelů. V režii M. Friče opět jedna Burianova úřednická postava známá s jeviště, s dobrými postřehy úředního šimla. Půjčovna Ufa-Praha.

Rozhlas.

(Hlídka katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Program katolického vysílání pořádaného pěčí Katolické akce:

Dub en :

15. dubna, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katol. života.
17. dubna, středa: 17.15—17.30 hod.: Jiří Sahula, spisovatel: Karel IV. a Arnošt z Pardubic. (Historická přednáška.)
19. dubna, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: Ke hlubinám křesťanského života (I.).
21. dubna, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8.45—9 hod.: Přednáška z křesťanské nauky: P. Method Klement, OSB.: Povinnosti členů společnosti domácí, výrobní, občanské.
9—9.40 hod.: Tichá Mše svatá z auly Masarykových měšťanských škol ve Zlíně, s lidovým zpěvem.
9.40—9.50 hod.: P. Dr. Antonín Čala, Ord. Praed., Duchovní promluva na den.
22. dubna, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Jiří Sahula: Jan z Holešova. (Historická přednáška.)
23. dubna, úterý: 18.10—18.35 hod.: Pobožnost ke cti sv. Vojtěcha z chrámu sv. Markéty v Břevnově.
24. dubna, středa: 17.15—17.30 hod.: Vilém ing. Bitnar: Pavel Židek a jeho Spravovna (literární přednáška).
26. dubna, pátek: 17—17.15 hod.: Docent Dr. Jan Merell: Krása evangelíí.
28. dubna, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8.15—8.30 hod.: Přednáška z křesťanské nauky: Msgre Dr. Ant. Stříž, kanovník: Svrchovaná hříšnost sebevraždy.
8.30—9.30 hod.: Pontifikální Mše svatá z basiliky sv. Jiří na pražském Hradě.
9.30—9.40 hod.: prof. Lad. Pavelka, Duchovní promluva na den.
29. dubna, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katolického života.
30. dubna, úterý: 19.25—20 hod.: Májová pobožnost z kostela P. M. Ustavičné Pomoci v Praze III. (u Redemptoristů).

Květen :

1. května, středa: 17—17.15 hod.: Josef Berka, Nebeklův.
2. května, čtvrtek, svátek Nanebevstoupení Páně: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8.45—9 hod.: Msgre Dr. Antonín Stříž: Přednáška z křesťanské nauky: Usmrcování zločinců, nespravedlivých útočníků a lidí nevinných.
9—10 hod.: Slavná Mše svatá z kolegiálního chrámu sv. Mořice v Kroměříži.
10—10.10 hod.: P. Dr. Konst. Miklůk, CSsR.: Duchovní promluva na den.
3. května, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: K hlubinám křesť. života (II.).
5. května, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
9.45—10 hod.: Msgre Dr. Antonín Stříž: Přednáška z křesť. nauky: Usmrcování a ohrožování lidského zárodku.
10—11 hod.: Slavná Mše svatá z kostela sv. Kříže v Praze II., Příkopy (od Salesiánů).
11—11.10 hod.: prof. Dr. František Vilhum, O. Crucig.: Duchovní promluva na den.
6. května, pondělí: 15.30—15.45 hod.: P. Ladislav Daňha, CSsR.: Václav Hájek z Libočan (literární přednáška).
8. května, středa: 17.15—17.30 hod.: Dr. Ladislav Peřich: Arcibiskup Antonín Brus z Mohelnice. (Histor. přednáška.)
10. května, pátek: 17—17.15 hod.: Msgre Em. Žák, profesor: Křesťanské rysy u Dostojevského.
12. května, neděle, Hod Boží svatodušní: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
9.45—10 hod.: Msgre Dr. Josef Burýšek, vicerektor: Přednáška z křesťanské nauky: Působení Ducha svatého.
10—11 hod.: Slavná pontifikální Mše svatá kostela Panny Marie v Hradci Králové.
11—11.10 hod.: Th. Dr. Jaroslav Beneš, univers. profesor: Duchovní promluva na den.
13. května, pondělí (Svatodušní): 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: Msgre Dr. Antonín Stříž: Přednáška z křesťanské nauky: Soubor a válka.

9—9.40 hod.: Tichá Mše svatá s lidovým zpěvem z farního kostela v Moravské Ostravě.

9.40—9.50 hod.: Antonín Havelka, arciděkan plzeňský: Duchovní promluva na den.

15. května, středa: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. Josef Vraštil, TJ, profesor: Václav Šturm (literární předn.).

16. května, čtvrtek, svátek sv. Jana Nepomuckého: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

10.30—11.30 hod.: Pontifikální staroslovanská Mše svatá z veletřámu sv. Víta na hrobě sv. Jana Nepomuckého.

17. května, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: K hlubinám křesť. života (III.).

19. května, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: P. Adolf Pelikán, TJ: Přednáška z křesťanské nauky: Smysl cudnosti požadovaný 6. a 9. přikázáním.

9—10 hod.: Zpívaná Mše svatá z děkanského chrámu v Nymburce.

10—10.10 hod.: Msgre Josef Málek, kanovník: Duchovní promluva na den.

20. května, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katolického života.

22. května, středa: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. Blažej Ráček, TJ, profesor: Místodržící Lobkovic, Slavata, Martinic. (Historická přednáška.)

23. května, čtvrtek, svátek Božího Těla: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

10.15—10.30 hod.: P. Adolf Pelikán, TJ: Přednáška z křesťanské nauky: Dokonané přirozené hříchy proti cudnosti.

10.30—11.30 hod.: Slavná Mše svatá z Třebechovic pod Orebem.

11.30—11.40 hod.: J. M. Dr. Arnošt Vykoukal, OSB, opat emauzský: Duchovní promluva na den.

24. května, pátek: 17—17.15 hod.: pí. Běla Dlouhá, spisovatelka: Zdroje zpěvnosti.

26. května, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.30—8.45 hod.: P. Adolf Pelikán, TJ: Přednáška z křesťanské nauky: Dokonané protipřirozené hříchy proti cudnosti.

8.50—9 hod.: P. František Peksa, kooperátor: Duchovní promluva na den.

9—10 hod.: Slavná Mše svatá z děkanského chrámu v Ivančicích na Moravě.

18.20—19 hod.: Děti Královně máje. Pobožnost z kostela Panny Marie v Praze-Lhotce.

27. května, pondělí: 15.30—15.45 hod.: ing. Vilém Bitnar: Bedřich Briedel (literární přednáška).

29. května, středa: 17.15—17.30 hod.: Dr. Jan Hertl: Kardinálové Harrach a Dittrichštejn. (Historická přednáška.)

31. května, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: K hlubinám křesť. života (IV.).

Z domova.

Praha-Lhotka. Od září loňského roku vykonává řád Salvatoriánů duchovní správu při kostele Panny Marie, 'královny míru' v Praze-Lhotce. Pěčí tamního kostelního spolku jest právě dostavován a zařizován dům pro duchovní správu. Jest postaven po vzoru starých klášterů přímo ke kostelu. Kromě obytných místností a kanceláře má i menší sál s jevištěm pro ochotnické a loutkové divadlo. Na Hod Boží svatodušní — 12. května — bude slavnostně vysvěcen Jeho Milostí nejdp. Dr. Jaroslavem Kulačem, metropolitním kanovníkem v Praze. Kázání bude míti provinciál Salvatoriánů Pater Leonard Pauk. Na květen letošního roku jest připravována v kostele ve Lhotce řada slavností, z nichž hlavní, pod názvem: »Děti Královně máje« bude v den lhotecké pouti — 26. května — odpoledne, vysílána českým rozhlaselem v době od 18.20—19 hod.

Exercicie na Sv. Hoře, odkládají se pro technické obtíže až na měsíc květen. Kursy, které budou v květnu, oznámíme zvlášť.

LITERATURA.

Časové úvahy, informační věstník Katolické akce, r. XLIII. č. 362 obsahuje pojednání: M. Sadovská: Matka Boží hovoří k lidstvu a českému národu, P. F. X. Juránka, TJ: Láska k vlasti v manželství a ing. B. Dvořák: Zákonem nařízená ochrana církevních a starých památek. Cena svazku o 48 str. 3 K. Vydává Tiskové družstvo v Hradci Králové.

Sbírka brožur »Životem« byla obohacena o dalších nových 6 svazků. »Zapovězený strom« (č. 337) pojednává o neštěstí

smíšených manželství, »Práce« (č. 338) objasňuje křesťanský názor na práci, »Obět Nového Zákona« (č. 339) vysvětluje srozumitelným způsobem základní pojmy liturgie. Číslo 340—342:

»Otcovský dům, ach to je ráj«, »Vzpomínky z mého mládí« a »Rodinné štěstí« jsou věnovány rodině. Cena 50 hal. za kus. Objednávky na Exerciční dům, Frýdek, Morava.

Arnošt Oliva: **Májová pobožnost s denní úvahou.** Nákladem vlastním, tiskem Cyrilo-Methodějské knihtiskárny V. Kotrba v Praze. Cena 10 K. Od téhož autora vyšlo: **Křížová cesta Krista Krále.** Nákladem vlastním, cena 1.30 K.

Vilém Škvor: **500 let knihtisku.** Vydala »Typografia« filiálka Praha VII. Přednáška ředitele knihtiskárny »Politika« podávající historii a vývoj knihtisku se stálým zřením k naší vlasti a rozvoji »černého umění« u nás. Četné, vhodně volené obrázky, dobře dopiňují pěkně vypravený tisk, jehož obsah bude zajímat nejen typografy, ale i všechny, kdož při letošním jubileu knihtisku budou se chtít přehledně informovati o této sedmé velmoci světa a jejím významu pro lidskou vzdělanost. Reklamace přijímá p. Karel Bartáček, jednatel spolku Typografia, filiálka Praha VII., V Zátíší č. 23.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Z vatikánské kroniky. Každoroční zasedání ústřední rady papežského Díla šíření víry, konané vždy v dubnu, nebude se letos konati. — Svatý Otec, jak jsme již jednou se zmínili, je velikým přítelem hudby. Dne 6. dubna konal se za jeho přítomnosti ve Vatikánu dvouhodinový orchestrální koncert, jež řídil světový dirigent Molinari, známý i pražskému obecenstvu a hudebním kruhům. Koncert vysílala též vatikánská rozhlasová stanice.

Každoročně koná se na Veliký Pátek v římském Kolosseu pobožnost křížové cesty. Letos bylo nutno od pobožnosti upustiti, ježto v Kolosseu se provádějí rozsáhlé výkopávký.

Film o pontifikátu papeže Pia XII. byl nedávno promítán v aule papežské Gregoriánské university. Byly přítomny významné osobnosti církevního a diplomatického světa, mezi nimi též osobní vyslanec presidenta Roosevelta Myron Taylor. Film zachycuje významné události pontifikátu Svatého Otce, tak především Jeho korunovaci, návštěvu královských italských manželů a slavnostní audienci Rooseveltova osobního vyslance u Vatikánu. Film vyrobila společnost »Centro Cattolico Cinematografico«.

Elektrický proud na osvětlování basiliky sv. Petra dodávala dosud do Vatikánu italská společnost Tibertino. Nyní bude osvětlování svatopetrského dómu obstarávati sama vatikánská elektrická centrála. Spotřeba elektrického proudu v dómě je velmi značná, zvláště při velkých liturgických slavnostech, kdy svítívá na 500 obrovských lustrů se silnými žárovkami. Také reflektory umístěné v posledních letech uvnitř dómu spotřebují velmi mnoho energie, stejně jako zvony, zařízené na elektrický pohon. Rozpočet na stavbu transformátoru pro vlastní elektrické osvětlování činí na 4 miliony lir.

Z Evropy.

Belgie. Velikonoční svaté přijímání belgických vojinů. V četných posádkových městech Belgie konaly se slavné Bohoslužby s velikonočním svatým přijímáním. V bruselském předměstí Etterbeek přistoupilo ku stolu Páně přes 1200 vojáků. Stalo se tak při pontifikální Mši svaté celebrované apoštolským nunciem Msgrm Mícarou. Po Bohoslužbách byla zpívána belgická národní hymna.

Itálie. Oekumenický studijní týden konal se ve dnech 10.—14. dubna v Miláně, v prostorách katolické university Božského Srdce Páně. K zahájení týdne zastal Svatý Otec vlastnoručně list, jímž zdraví jeho účastníky. Jednání studijního týdne, praví se v papežském pozdravu, jsou jen výzvou k vzdělaným celého světa, aby prohlubovali svoje vědomosti v otázkách tak důležitých pro život Církve, ale i připomínkou všem věřícím, aby vroucími modlitbami byli pamětlivi tolik toužené jednoty světové křesťanské rodiny.

Loreto — italské Lurdy. Svatý Otec přijal nedávno předsedu italského spolku poutníků do Lurd a poutních míst Itálie. Spolek vypraví letos 22 poutních vlaků s nemocnými do Lorety.

Italská koloniální výstava bude zahájena 9. května v Neapoli. Bude míti též katolický misijní pavilon, pro nějž cenné věci zapůjčí misijní museum v Lateráně. Též italské misijní řády závodí ve snaze o nejlepší vybavení pavilonu. V hlavním sále bude vybudován oltář, upomínající provedením na oltáře prvých

dob křesťanství, na němž o každé neděli a svátku bude sloužena Mše svatá.

Nález uměleckého díla. Při opravě kostela sv. Kryštofa v Sienně, rodišti sv. Kateřiny, byla na půdě kostela nalezena velmi cenná terrakota, v níž znalci poznali dílo Jacopa dela Quercia, italského mistra z r. 1374—1438, tvůrce náhrobku Ilaria del' Carretta v domě v Lucca.

V jakém rozsahu je chystána italská světová výstava v r. 1942, vysvítá nejlépe z toho, že přes Tiberu bude vybudováno sedm nových mostů, spojujících obě strany města, čímž počet římských mostů stoupne na 23. Celková délka nových mostů je vypočtena na 1744 metrů s jízdní drahou o rozloze 77 tisíc m². Při jejich stavbě je počítáno se spotřebou 314 tisíc m³ cementu a zdíva.

Budou svěťci mezi dětmi. Před několika málo lety zemřel v Římě 15letý Tonino Rezza, syn italského leteckého generála Karla Rezzy. Brzy po chlapcově smrti šla celou Itálií pověst o tom, že mladý Rezza zemřel v pověsti svatosti. Této zvěsti došlo se jistého potvrzení tím, že tělesné pozůstatky chlapcovy byly nyní slavně pohřbeny v basilice 12ti svatých apoštolů. Slavnému uložení mladičkého Rezzyho na nové místo byli přítomni státní sekretář kardinál Maglione, kardinálové Dominioni a Jorio, italský armádní biskup Msgr Bartolomasi a mnoho jiných čelných osobností církevních i státních. Italskou královnou zastupovala dvorní dáma. Jak se proslýchá, bude co nejdříve zahájeno diecézní šetření, které je počátkem každého beatifikačního procesu.

Litva. Oslava papežské korunovace v Kaunasu, v budově diecézního semináře, shromáždila význačné osobnosti církevních i vládních kruhů. Tak byli jí přítomni ministerský předseda Merksy, ministr vyučování Jokantas, jakož i vrchní velitel litevské armády generál Vitkauskas. Slavnostní řeč proslavil ředitel politického oddělení ministr Turauskas. Velebil veliké úsilí Pia XII. o zachování světového míru. Slova Svatého Otce, — tak pravil, — došla ozvěny u vládních osobností všech světadílů. Ministrovu řeč přenášel též litevský rozhlas.

Litva má též nového papežského nuncia. Je jím Msgr Luigi Centoz, dosavadní nuncius ve Venezuele. V létech působnosti nynějšího Sv. Otce jako nuncia v Německu, byl Msgr Centoz radou nunciatury v Berlíně (Berlin).

Nizozemsko. 100.000 věřících se modlí za mír. Každoročně z jara koná se v Amsterdamu t. zv. »tichý průvod«. Je to upomínka na zázračnou událost z r. 1345, kdy v hofcím krbu byla nalezena neporušená Svatá Hostie. Na místě, kde se tento zázrak udál, byl vybudován kostelík »Heylige Steede«, k němuž potom po staletí putovaly každoročně davy poutníků z celého Nizozemska. Pouti, které v předcházejícím století přestaly, byly opět obnoveny zásluhou několika amsterodamských katolíků v r. 1880. Tak vznikly v novém rouše tyto »tiché průvody« v močnících hodinách za společných modliteb, přitahující rok od roku stále více věřících. Jejich pořádání má na starosti zvláštní bratrstvo. Letos byl takový nával účastníků, že byla konána procese po tři dny za celkové účasti více než 100 tisíc osob. Každoročně je stanoven pro tuto pobožnost i zvláštní úmysl. Letos se amsterodamské katolíky modlí za zachování míru.

Na Veliký Pátek ve tři hodiny odpoledne ustal na několik minut provoz ve všech nizozemských továrnách a podnicích, aby zaměstnanci mohli v tiché modlitbě vzpomenouti utrpení a smrti Spasitele světa. Podnět k této velkopašeré vzpomínce dala nizozemská společnost »Pro Deo« a svaz katolického dělnictva.

Proces o blahorečení ct. služebníka Božího Petra Donderse apoštolu malomocných zdárně pokračuje. Pater Petr Donders pocházel z nizozemského Tilburgu. Když byl již vyučen řemeslu, započal studovati a byl r. 1841 vysvěcen na kněze. Za rok po vysvěcení odejel do misií a působil nejprve v Surimanu a od r. 1856 mezi malomocnými. Zemřel r. 1887 ve stáří 78 let v Batavii v pověsti světce.

Říše. Nejstarší farní budovou v Německu je fara v Rode (Rod a. d. Weil). Byla postavena v r. 1522 a ochranná zeď jí obklopující, je silná přes 1 metr. Vstupní brána zdí má dočasně spouštěcí vrata. Farní kostel byl v Rode postaven již v r. 1279.

Švédsko. Švédská protestantská církev vydává též liturgický časopis. Tento má název: Bible a liturgie. V jednom z posledních čísel byl zajímavý článek Dr. Gunnara Rosendala, který možno shrnouti stručně takto: V naší švédské protestantské církvi máme stále ještě mši s jejími hlavními částkami. Čtení a orace jsou s malými změnami tytéž, jako v církvi římsko-katolické. Též bohoslužebná roucha, jejich barvy atd. jsou rozdílné podle doby církevního roku. Švédsko je jednou ze zemí, kde kvete vyspělé paramentní a vyšivačské umění, požívající světové pověsti. Také modlitba brevře v naší církvi ožila. Zatím slouží se v našich chrámech mše jednou do měsíce, ale pomalu spějíme k tomu, že bude se sloužiti častěji.

Místo pro adresu:

Z OSTATNÍCH SVĚTADÍLŮ.

Duchovní situace v Japonsku. Známy japonský sociální pracovník, protestant Dr. Kagawa, přednášel nedávno v Tokiu o náboženské situaci v Japonsku. Líčí ji takto: Dělnictvo je dnes přespříliš zaměstnáno, než aby se mohlo pravidelně účastnit bohoslužeb a přespříliš unaveno vyčerpávající prací, než aby mělo zájem o náboženské přednášky a shromáždění. Za to rolníci naslouchají radostně evangeliu Kristovu. Této touze musíme vyhovět a hlásati jim neúnavně slovo Boží. Získáme-li japonského rolníka pro Krista, napomáháme tím růstu a zakotvení křesťanství v naší vlasti. I mezi studentstvem možno od loňského léta pozorovati velikou změnu. Již po léta kázali v hlavním tokijském chrámu Tschuo Kaido. Hned před 20 léty měla moje kázání veliký ohlas mezi studenty, zejména mezi vysokoškolskými císařské university. Když však po r. 1930 šílil se u nás komunismus, studenti zhostejněli nebo přešli do tábora odpůrců. Nyní se však poměry velmi změnilly. Zejména v posledním roce mohl jsem s radostí zjistiti, že ideály křesťanství nalézají opět půdu mezi studentstvem. Ve všech školách i na universitách panuje nyní zcela jiný duch. Svědomí Japonska se probudilo. To je příkazem pro práci křesťanů v Japonsku. Jedině křesťanství může zachrániti národy světa a jedině on je s to v těchto dobách zmatků a bezradnosti získati duše. Proto musíme horlivě pečovati o to, aby celé Japonsko poznalo dokonale křesťanství.

Biskup-letec. Je jím Msgr. Spellman, arcibiskup novyorský, významaný nedávno udělením pallia. V letech 1925—1933 byl atašém státního sekretariátu v Římě. Za svého římského pobytu vykonal pilotskou zkoušku a je tak pravděpodobně jediným biskupem, ovládajícím řízení letadla. Na biskupa byl vysvěcen r. 1932 ve stáří 43 roků od tehdejšího státního sekretáře Eugenia Pacelli-ho.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

Z dopisů našeho krajana Salesiána V. Jandy působícího v Equadoru. 2. XII. 1939. »Kostel sv. Václava v Mendezu již dokončujeme. Sami Kivarí s nadšením mi jej popisují, že prý bude velmi krásný. Též i hlavní oltář, na němž bude trůnit obraz sv. Václava, se již dělá. Dne 3. XI. 1939 poslal jsem Vám dopis a fotografie ze slavnosti svátku sv. Václava v Mendezu. (Dopis sice přišel, ale bez fotografií.) Já jsem tam nemohl jeti pro svoje zaměstnání, ale píší mi spolubratři z Mendezu, že to byl vskutku triumf sv. Václava a naší svatě víry uprostřed pralesů. Velký počet Kivarů a bílých kolonistů se tam shromáždil a všichni svorně vedle sebe byli přítomni všem pobožnostem. Mnoho z nich přistoupilo k sv. svátostem (přes 3 tisíce). Odpovědně na svátek sv. Václava uspořádali velkolepý průvod, v němž dvanáct náčelníků Kivarů neslo pěkně ověšený obraz sv. Václava. Až budu mít fotografie nové svatyně, opět Vám je pošlu. Náš český sv. Kníže mocně přitahuje tyto děti pralesa k eucharistickému Kristu Králi. Náš nejdůstojnější pan apoštolský vikář je velice nadšen dosaženými triumfy na přímluvu sv. Václava. Děkuje za to vše českým katolíkům, kteří k tomu dopomohli.«

POŘADÁTE PŘEDNÁŠKY SE SVĚTELNÝMI OBRAZY?

Přečtěte si naše oznámení o nových původních přednáškách z Písma svatého v tomto čísle

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárci výslovně nezakážou, kvitovány.

VYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí č. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. předplatné na celý rok i s poštovní zásilkou 6 K. - Číslo pošt. spořitelny Praha 208.401, č. s. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvem pošt a telegrafů pod č. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. - Dohlédací pošt. úřad Praha 11. - Vytiskla kniht. J. Bartl Praha VII., Korunovační 14. - Telefon 714-19.

Z dopisu ze dne 6. II. 1940. »Nyní trochu nemilou zprávu. Nejdůstojnější pan apoštolský vikář měl peníze, které jste poslal na stavbu kostela, v národní bance v Quayaquile. Týden před vánočními přijel pro poslední, které tam ještě měl, totiž 4000 sucrů (našich asi K 6.000), a ty mu někdo cestou do Cuency ukradl ve vlaku. Za ty chtěl nakoupit zinkového plechu na střechu kostela. Pro tuto ztrátu musel všechny další práce přerušit.«

Mezi zlatokopy v Kanadě. Fort Smith. — Port Radium a Eldorado na osamělých březích Velkého Medvědího jezera přitahují jako dva velké magnety značný počet zlatokopů do tohoto dílu apošt. vikariátu Mackenzie na Kanadském severu.

Běloši, kteří se dají zlákat zlatem, patří všeobecně k nejhoršímu druhu. Misionář, který je vyhledává v jejich táborech, nemá často možnost ani se jim přiblížit; dokud se daří obchody, dávají tito lidé přednost hráčským stolům před kaplí. Monsignor Breynat vystavěl nemocnice ve Fort Rae, Fort Smith, Fort Resolution, Fort Simpson a Alaklarik; tam je místo, kde se může misionář přiblížit zlatokopům, když »šťěstím« podvedeni počnou nemocni na duši i na těle přemýšlet. Tam leží ubozí trosečníci, kteří se nemohli dokopati žádného kousku špinavého zlata, které přesto může tolik dobra způsobiti.

Když P. Turcotte se odebral do Port Radium, nečekalo ho žádné pěkné přijetí; běloši mu bez obalu řekli, že nikdy nedostane povolení ke stavbě kostela, ba ani pro sebe si nesměl postaviti trvalé obydlí.

Misionář neztratil odvahu, odešel z tábora a postavil si stan u paty skály, spoleháje jedině na Prozřetelst. Avšak velká zima ho za dva měsíce donutila, aby sbalil svůj uzlíček a vyhledal přístřeší u dobré rodiny 2 km vzdálené od Eldorada.

»Přípevnil jsem si okna na své chatrči, vyčistil vnitřek, vyspravil střechu a zařizoval se; celá má vybava pozůstávala z několika knih, přenosné kaple, čtyř židlí, lampy, třiceti litrů petroleje a topírka k sekyře.«

Misionář používá nedobrovolné dlouhé chvíle, aby si svázal do zaječků Lepinova Evangelia a knihu P. Roy. Nedostane se mu ani radosti, aby se sešel se svými Indiány, neboť doly na zlato jsou pro tyto dobré lidi postrachem. O vánocích navštívil ho několik mužů, avšak bez žen. Když se jeden zlatokop ptal Indiána, proč nepřišli se svými ženami společně, odpověděl mu domorodec bezvadnou angličtinou: Je zde mnoho bláznivých bělochů.

Na štěstí se věci v Port Radium obracejí pro misionáře příznivěji. Jeden důl musil zastaviti provoz a tak i majitelé pochybných domů musili zavřítí. Zbývá jen policie a několik obyvatelů. Misionář doufá, že v takto vyčistěném vzduchu bude moci lépe apoštolsky pracovati. (Fides.)

Z misie Eshowe. (Natal, Již. Afrika.) — Také v misii země Zulů mohou němečtí misionáři skoro bez překážek pokračovati v misijní práci. Ti, kteří nejsou naturalisováni, musí se při změně místa pobytu hlásiti na policii. Také pro návštěvu rezervací domorodců je třeba zvláštního písemného povolení každému Evropanu, aby mezi domorodce nebyla zanášena politika. Poněvadž finanční podpora z Evropy většinou chybí, musela býti zastavena každá větší stavební činnost na počátku války. Pouze v Nkandhla mohla býti ještě postavena malá nemocnice. Též krásný kostel v Mbongolwane mohli býti právě dostavěni. V misii jsou nyní čtyři nemocnice. (Fides.)

Činští mučedníci. V »Apostolicum« uveřejnil nedávno pekingský P. Daniels seznam 293 mučedníků, usmrčených v Číně při misijní činnosti. Z nich bylo již 16 prohlášeno za blahoslavené. P. Daniels vypočítává i příslušnost k jednotlivým řádům: 61 Františkánů, 49 členů pařížské misijní společnosti, 37 jezuitů, 36 světských kněží, 26 vincenciánů, 14 dominikánů a 14 misionářů ze Scheutu.

Misie u Indiánů v Severní Americe. Zprávu o nich podává vedoucí misijní sdružení »Catholic Indian Missions« Pater Tennelly. Do okruhu činnosti sdružení patří vedle Ameriky i Aljaška. V 81 indiánských rezervacích je činno 225 kněží, 527 řeholnic, 85 bratří, 38 učitelů a 169 laických katechetů. Pro náboženské potřeby je vybudováno 408 kaplí, pro výchovu dětí je pak k dispozici 69 odborných škol, které navštěvuje 4582 žáků, kdežto t. zv. denních škol je 36 se 2372 žáky.

KATOLÍK

List Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník V. (XXII.) — V Praze dne 1. května 1940.

č. 9

Tisíckrát pozdravujeme Tebe,

o Matičko Krista Ježíše, na prahu nejkrásnějšího měsíce květů. Říká se mu i měsíc lásky, než mání se tu obyčejně jen láska pozemská. My však chceme z něho učiniti měsíc té lásky, kterou Syn Tvůj přikázal. Chceme tu lásku vyznati a osvědčiti Tobě, Ty okraso celého nebe, u Boha nejprvnější, chceme s anděly a svatými Tobě čest a chválu vzdávati a i svoji Královnou Tě nazývati. Máme tolik oblíbených písní, z nichž zvolili jsme tu nejoblíbenější, která zní bez přestání v našich chrámech, ale zvláště na místech Tvé úctě posvěcených. Mnozí členové našeho národa tuto píseň zlehčovali, my však chceme tuto neúctu napravit a tím vroucněji zpívati a se modliti píseň právě uvedenou, aby nám přinesla mocnou Tvoji přímluvu v našich potřebách. Vždyť hned v druhé sloce Tebe vroucně žádáme: Přispěj nám také, ó Matko naše, Tebe máme za jediné útočiště po Kristu. Chvalozpěvy na Tebe chtějí pěti ústa naše, budeme Tě chválit v každé době, budeme velebiti Tvoje jméno po Bohu. Proč to činíme, na to nám odpovídá další obsah naší písně, vždyť všemohoucí Stvořitel nebe i země zvolil Tě za stánek svůj, v Tvůj panenský život sestoupil Ježíš Kristus, Syn Boha živého, moudrost věčná Otce nebeského, ten Kristus, který smrtí kříže nás vykoupil a od věčného zahynutí zachránil. Matičko naše, na Sionu vyvýšená, již před Svým zrozením proroky uctěná, od věčnosti Otcem, Synem i Duchem svatým k věčné blaženosti určená a této blaženosti požívající! Jsi cedrem na Libanonu, cypřišem na hoře Sionu, palmou v Kades, růží v Jerichu, jasná ranní dennice, krásná oliva na poli, javor podle vody, jsi nejkrásnější lilie s přelíbeznou vůní, nad slunce a měsíc bleskem září-

cí, naše Paní a Královna nejsvětější. Tebe vzýváme, k Tobě voláme: oroduj za nás, mocná Královno archandělská, neboť věříme, že Svými prosbami jistě nám bránu nebes otvíráš. Královno nejlíbeznější, Matko bez poskvrny hříchu, nejdůstojnější stánku Nejsvětější Trojice, jako duha Boží záříš s nebe na pozemské děti Svoje. Vznešeným trůnem Šalamouna, vzácným rounem Gedeona Jsi se stala, od Svého milého Syna pak tolik slávy a cti na nebesích Jsi dosáhla, že svět-ské péro nevystihlo, a jazyk lidský nevypoví, co Pán Tobě před Svým trůnem připravil.

Před Tvým obrazem na kolenou, se zkroušeným a lítostivým srdcem k Tobě hlasy pozvedáme: zachovej nás vždycky ve Své ochraně, vyslyš nás, začkoli Tě budeme žádati, v nouzi, zármutku, v kříži a v trápení, vyžádej u Boha potěšení.

Vypros nám naději a lásku, v ctnostném životě setrvání, odvrát od nás mor, hlad, též i válku, dej šťastné života skonání!

Královno máje! Roznět v srdcích našich starou lásku předků k Sobě, by vyšlehla v plamen, který spálí naše viny a učinila z nás vyvolený lid, hodný Božího milosrdenství a smilování!

Maria, líbezný květe z ráje! Jako děti k matce své, se k Tobě utíkáme a prosíme: Nedej, by k nám moci měl lidstva nepřítel: had, jenž svedl naše prarodiče, jehož moc Tys z vůle Boží potřela, potíráš a potřeš vždy u toho, kdo Tebe o pomoc vyzývá!

Tisíckrát Tě pozdravujeme! Buď nám milostivá, vypros nám kajčnou smrt a hojné milosrdenství u Božího soudu!
Křišťan.

Ku dni 23. dubna, svátku sv. Vojtěcha.

Byl pak vzácný mučedník, předrahý Vojtěch, umučen toho dne, kdy svatý Jiří byl rozdrčen pod kame-nem. Správně zemřeli oba jednoho dne, neboť oba jsou dobří ke svým prosebníkům a pomáhají ubohým smrtelníkům, skvějíce se častými zázraky.

Ó jak často vás vzýváme, vy dobří světčové oba! Přimlouvejte, modlete se ke Kristu, srdci nebe! Nechť vstane hvězda mořská, svatá Rodička Boží, k ní nechť se připojí anděl Michael a dobrotivý Petr, nechť následují všichni svatí! Pro Boha, přimlouvejte se za živé, přimlouvejte se před tváří Páně! Což račiž dáti Pán Bůh pro milovaného Syna v Duchu Svatém, jemuž jest sláva, spása lidí, svrchovaná vláda, všichni dobří andělé, s nímž bylo, jest a bude zlaté království nesmrtelných věků. Amen.

Svatý Bruno z Querfurtu: Život a utrpení svatého Vojtěcha.

O duchovní četbě.

»Já čtu všechno!« — Už jste to slyšeli? Myslím, že ano. Že nikoho z nás není, kdo těchto slov neslyšel a mnoho a mnoho z nás to také řeklo! A v celku vzato, přijali jsme to velmi klidně, jako velmi zřejmou věc. Jako to zase mnohý jako velmi dobrou zásadu vyslovil. — Jenže my lidé, když tak spolu mluvíme, narážíme co chvíli na nedorozumění. — A velmi často, — snad nejčastěji, — tkví nedorozumění ne v úplné nepravdě, nýbrž obsahuje právě jen část pravdy. A každý vidí a tvrdí jen tu svou část a druhý myslí často na druhou. Tak i zde. Jestliže někdo čte vůbec věc, co mu přijde na oči, pak to rozhodně není dobré. »Ale já mohu číst vše, — já se nezměním a myslím si své dál!« Pak ovšem ti řeknu, že bys měl času lépe využít. Že bys měl právě číst, co by tě změnilo! Co pak jest to, četba? Nejsou to cizí myšlenky? Není to obsah spisovatelova ducha? — A není to přijímání těchto myšlenek do vlastního ducha? Jistě! A tu nemáš tolik úcty k sobě, abys do sebe nevkládá, kde co kdo vymyslí? To jest většina lidí již na žaludek opatrnější a nevkládá do něho vše! I když jej má zdravý! — A do ducha bychom vkládali všechno možné? — A zaslouží nejlepší spisovatelé, kteří se právě snaží dát dobrým myšlenkám krásnou podobu a výraz, abychom je kladli na stejnou výši s každým, kdo bez ducha a zásad popisuje papír, nebo kdo chce dokonce šířit zlo? —

Ovšem, myslí-li kdo slovy: »Já čtu všechno«, že čte vše, co je dobré a co potřebuje pro svůj život, pak jest to věta velmi správná. Ale kolik lidí ji takto myslí!!

A přece je tak nutno, abychom živili svůj duševní život všestranně! Abychom nerostli duševně úchylně! Vždyť úžasná specialisace dnešní doby, kdy každý umí a zná jen malou část jak vědění, tak i práce svého oboru, jest velkou příčinou úpadku vzdělání ducha a v posledním důsledku i úpadku vzájemného dorozumění a soužití. — Abychom tvořili ve své duši řád, v němž hlavní zásady mají základní a rozhodující místo, a vedlejší znalosti mají své místo druhotné, třetí, podružné: Velmi krásně to praví věkovitá knížka Následování Krista: »Lepší je skromný rolník, který dbá o svou spásu, než učenec, který sebe nezná a zkoumá běhy hvězd.« (I, 2). —

Kdo by při bližším pozorování nemusil dnes říci, že se velká většina lidí co nejúsilněji rozptyluje a stará o vše možné, než o svůj duševní život, čili o své nejvlastnější já? — Ale jak je to nezdravé! Jak je nejvyšší na čase, zamyslet se nad sebou, nad svým vnitřním životem!

A proto je také třeba pro nás katolíky duchovní četby! Nečte všechno ten, kdo přečte, co mu do ruky přijde, protože se mu do ruky všechno nedostane! Ale ten čte opravdu vše, kdo čte knihy pro sebe potřebné, kdo se snaží vědět vše, co náleží jeho stavu. — A právě jádrem zdravého katolického ducha musí býti to, co obsahují duchovní knihy. —

Které jsou to? Především jest to Písmo svaté. — Potom spisy duchovních učitelů, obsahující ať už nauky pro poznání božských pravd nebo povzbuzení pro křesťanský život. V každém případě však jen takové, které Církev svatá doporučí. Třebas ucho dnešního člověka tak nerado slyší tato slova, přece my katolíci právě s celou oddaností stojíme na úsudku své Církve, — jednak proto, že jen jí řekl Spasitel: Kdo vás slyší, mne slyší, — jednak proto, že nám je pravda, osvědčená tisíciletími dražší, než svoboda bez jistoty

pravdy. A táhne-li dnes světem tolik knih, které sice píší o náboženství, a třeba velmi zbožně, ale které obsahují lidské domněnky a plno omylů, plynoucích z neznalosti základních skutečností, pak tím spíše si pro svůj život vybíráme jen knihy, jichž obsah nám zaručí ten, kdo zplodil desetitisíce světců, kdo učí přesvaté a vyzkoušené zásady života.

Ale pravím-li, že vybíráme četbu pro svůj život, pak již tím naznačuji veliký rozdíl duchovní četby a každé jiné. —

Duchovní četba má vlastní povahu.

Především k ní přistupujeme s touhou po poznání pravdy a z ní plynoucích závazků. Duchovní četba musí člověka přetvářet a utvářet! Přetvářet: Musí v něm vzbudit snahu, aby zanechal životních omylů. Vzbudit hluboký vnitřní převrat, — a to po každé aspoň v nějakém směru nebo stupni, — od zásad nebo zvyků Bohu vzdálenějších k souladu vždy čistšímu a plnějšímu s vůlí a duchem Božím.

A utvářet: Dobře psané duchovní slovo vydechuje sílu, která zasáhne duši v jejím středu a rozněcuje v ní záry netušených sil, jimiž se rozhoří touhou, býti dobrým, plným ducha Kristova evangelia. —

Ale ovšem, mají-li se vznítiti v člověku taková hnutí, — a nejen vznítiti, nýbrž má-li jimi člověk přemoci tak mnohou zamilovanou, zakořeněnou vlastnost, názor, zvyk, pak musí ještě více dosíci; pak musí přesvědčiti rozum, aby umlčel všechny jeho námitky, musí přemoci vůli, aby se pevně a na trvalo rozhodla přijmouti nové, snad těžké cesty! Pravím, — má-li míti četba takové účinky, pak také musí míti zcela jinou povahu, než četba zábavná nebo informativní, nebo než pouhé studium.

Duchovní četba je vskutku zvláštní druh četby. Kdo k ní takto nepřistupoval, — kdyby četl sebe lepší duchovní spisy, — nečetl je s tím účinkem a v tom smyslu, jaký čekáme. Řekl bych řečí theologů, že je to četba »plodná!« V plném slova smyslu. Má plodit ne jen zlomkový účinek, — poučení, ukojit zvědavost, vznítit cit záliby, — má takřka oplodnit celého člověka, aby vydal plné plody lidské bytosti: Plody vůle, plody skutků a života! Proto musí zasáhnout rozum, vůli, cit, slova, způsoby, chování, jednání. Řeknete, že to záleží na knize samé? Jistě, ale ne docela. Jistě právě v tom je posvěcení i síla ducha spisovatelova, že obsahem i výrazem tak se dotkne ducha čtenářova, že v něm sám svou mocí vzbudí, co chce! — Jsou

P. A n a s t á z O p a s e k, OSB, konvent. převor:

Svatovojtěšská úvaha.

Umučen byl svatý a přeslavný mučedník Kristův Vojtěch v pátek 23. dubna, aby v den, kdy náš Pán Ježíš Kristus člověka vykoupil, člověk položil život za svého Spasitele. Zemřel pak smrtí mučednickou, jíž jest dána zvláštní výsada a ojedinelá sláva. Vždyť víme, že smrtí krvavou umíráme, abychom se rodili pro nebe, že před tvář Boží přicházíme bez poskvrn hříchů, které jako křest zahlazuje mučednictví. Tak vstoupil Vojtěch do nebe, tak klesl pod sedmi ranami ukrutnými. Přinesl své zemi tolikrát za svého pozemského putování pokoj a mír, pokoj a mír dvakrát zpevněný, požehnaný totiž jeho svatostí a posvěcený opět sliby pod řeholí sv. Otce Benedikta. Hle, svatý Vojtěch, který tu dnes, v den svého zrození pro nebe, stojí před námi, ozdoba kněžstva, druhý biskup pražský a prvý z české krve, mučedník svatý, zakla-

takové knihy! Sám sv. evangelista praví o Spasiteli, že »mluvil, jako moc máje!« a působivá slova sv. Augustina v jeho Vyznáních, a slova sv. Bernarda, — jsou vzpomínky, jak působí již slovo a sloh spisovatelův sám. —

Ale vezme-li někdo knihu jen s odporem k jejímu obsahu, jen ze zvědavosti, jen pro poznání, ale s jistotou, že se jí nebude řídit? — Snad i tehdy mohutné slovo může strhnout, — vzpomeňme právě sv. Augustina, — ale jak jinak, plněji, rychleji zapůsobí na nás duchovní slovo, když se k němu blížíme s touhou, s ochotou? — Vy mi zase do toho někteří řeknete: Ale to je četba s předsudkem, — že ano? Ale proč by ne? Což není dobré býti zaujat pro dobro, — o jehož skutečnosti jsem již odjinud ovšem přesvědčen? —

Nuže, tato otevřenost ducha je krom vlastní síly knihy předpokladem pro plné účinky četby.

Ale tu můžeme hned připojit ještě jednu zvláštní stránku této duševní činnosti, známou jen věřícím. Víme, že nejlepší přípravou pro zásah Boží milosti do lidského srdce jest touha po Boží pomoci, světle a síle. Sáhne-li tedy po knize, a chceme-li z ní čerpat poznání Božské nauky a slova, rozněčující k čistému, duchovnímu životu, jak by nepůsobil v nás Duch Boží? — I přes své lidské slabosti nemůžeme nevědět, že Božské Světlo září na každého člověka »přicházejícího na tento svět,« jenže jest s ním, jako se světlem slunečním: ač svítí na každý dům, přece nevnikne tam, kde se před jeho paprsky uzavrou okenice. I božské Světlo vniká jen tam, kde se mu duch otvírá. Hleďte tedy, abyste se dříve, než otevřete duchovní knihu, soustředili a řekl bych, zarazili proudění rozrušených představ a myšlenek. Vytvořte v sobě ticho do něhož pak takřka vdechněte vroucí prosbu o božské světlo: »Pane dej ať vidím!« — A když pak čtete, pozorujte každé slovo, hleďte vniknouti jak do jeho obsahu, co nám má říci, i do jeho síly, aby v nás vzbudilo souhlas a zapadlo pevně do paměti. Vzpomeňte, jak na nás působí na př. četba životopisů světců a velkých katolických osobností. Jak strhující jsou jejich činy, jejich výroky! Kdo četl v poslední době život sv. Jana Bosca, ví, jaká to četba. Upoutá více, než sebe napínavější román. Ale v tom tkví právě svůdná okolnost: člověk čte dychtivě, zvědavě, — a zapomene se zastavit. Jako v životě tolik hodnot a zisku ztratí ten, kdo se nikdy nezastaví, nezamyslí

datel místa, v němž jsme shromážděni k modlitbě. Kdyby nebylo nikoho v národě, kdo by uctíval jeho památku, jeho synové, které uvedl na Břevnov téměř před tisíci lety, neustanou zpívat chválu i dík svému zakladateli! Položil v našich vlastech základ k obnově života a upozornil v tomto založení benediktinského opatství, že naplnění dnů člověkových jest v modlitbě a práci. Stal se sám jako první benediktin příkladem pro všechny, kdo v dokonalosti chtějí následovat Krista a ze samoty býti apoštoly Jeho učení. Kolikrát byl národ Vojtěchem napomínán, aby opustil modly a falešné bohy, které uctíval a jimž se klaněl, a aby místo toho přijal nařízení a vůli apoštolů Páně za posvátný zákon života. Protože však jeho svaté námahy nebyly dostatečným příkladem lidu, vyvolil ho Bůh, aby byl korunován palmou mučednickou a vpočten mezi ochránce České země. A jestliže se neučíme z jeho příkladného života, budiž nám dopřáno učit se z jeho svaté smrti, učit se statečností i odva- ze, učit se, kterak máme vyznávat svou víru a pro ni trpět, abychom bude-li nám dopřáno, nezůstali ni-

JAM SOL RECEDIT ÍGNEUS...

Již klesá slunce ohnivě.
Ó, vlej, Ty světlo věčnosti,
Jednoto, svatá Trojice,
nám v srdce zář své milosti.

Tě z rána chvalozpěvem svým,
Tě večer vroucně prosíme:
ó, dej nám, ať Tě v pokoře
tam s nebešfany chválíme.

Buď Otcí spolu se Synem
i Tobě, Duchu svatý, čest,
jak byla, budiž vždycky tak
po všechny věky, co jich jest. Amen.

Hymnus nešporní v sobotu. Ze VI. století.

Přeložil Ant. Štemberg.

*

Casto slyšíme dnes vyslovovati slovo liturgie. Toto slovo, jež pochází z řečtiny a značí »veřejný úkon«, znamená pro mnohé věc velmi podružnou v křesťanském životě. A myslí se při tom na bohoslužebná roucha gotického slohu, na dlouhé a zastaralé obřady nebo na gregoriánský chorál.

Jiní řeknou: nač tolik usilovati o znovuoobnovení věcí, jež se už nehodí pro naši dobu? Naše moderní lidové pobožnosti jsou vyzkoušeny, jsou přizpůsobeny době, v níž žijeme, jsou schváleny církví: nač je tedy odstraňovati a nahrazovati čímsi zastaralým?

Jiní konečně nejdou tak daleko a nevidí v liturgii než prostou organizaci vnější a veřejné úcty, již církev vzdává Bohu.

Těmto posledním řekneme, že to, o čem mluví, je ovšem jen tělo, viditelná část liturgie. Ale třeba si všimnouti, že liturgie má též duši, jež je neviditelná a jež, bohužel, právě proto je často neznáma. A tato duše — toť síla, již mají tyto věci, tato slova a tyto vnější obřady, m o c, o s l a v o v a t i B o h a.

Dom Gaspar Lefebure, OSB: Základy liturgie.

nad různými okamžiky života, kdo z nich nevyssaje poučení, nebo životní zkušenost, tak máfi i rychlý čtenář účinek nejvýbornější knihy: Jest unesen dějem a ztrácí stránku za stránkou bohatství výroků, silných povzbuzení, které by jako údery sochařova kladiva na dláto tvořily v jeho duši obdobné rysy! — Hleďte, to je zase jedna stránka této zvláštní četby: nutno čísti pomalu, nepřelétat jako motýl, ale sbírat a uklá-

kterak pozadu za jinými, starými i novými mučedníky Božími.

Otevíme však též knihy našich dějin a zpytujeme jejich stránky o mocných přímlovách sv. Vojtěcha, o jeho ochraně, již nám Bůh milostivě dopřával za každých časů. Uvidíme, že jedině naše trestuhodné zapomínání na našeho patrona je příčinou, že praporec sv. Vojtěcha nevlaje nad našimi hlavami. A v tomto čase přede vším pozvedněme své srdce k sv. Vojtěchovi ve vroucí prosbě:

»Vzývá tě nyní zkroušené srdce, vzývá tě nekonečný zmatek našich srdcí. Volá k tobě, přešťastný mučedníku, veliký křik našich duchovních běd. Ty, jenž se s purpurovým panstvem raduješ před tváří Boží, jenž hoduješ v svatyni nejsvětější při lahodném zvuku hlásů andělských, nezapomínej nás, pravých zajatců své vlastní hříšnosti. Necht' přijdou s tebou všichni svatí, jejich uměním jest lidské spasení, necht' s tebou prosí všichni dobří andělé! Mluv ty přede všemi, z jejichž počtu jsi jako mučedník vynikl, dobrý Vojtěše! Můžeš-li něco, vyleč naše rány! Amen!«

dat jako včela! — Není proto divu, že duchovní lidé, dychtiví vyčerpali všechno nabízené dobro, vracejí se opět a opět k určitým působivým místům, znají je zpaměti nebo si je zapisují a tvoří si přímo zbrojnické duchovní energie. — Říká-li se, »Lectorem unius libri timeo«, — »Bojím se čtenáře jedné knihy«, — pak nemůže toto přísloví znamenati, že kdo četl v životě jedinou knihu, ovládá všechnu moudrost, ale jistě jest tím vyslovena zkušenost, že j e n t e n, kdo se k též knize vrací, ovládne určité myšlenkové oblasti. A k takovému zdatnému vědění jest také třeba čísti jednu knihu v téže době a nepřelétati od jedné ke druhé a čísti jich zároveň několik.

Pozorujeme-li obrazy geniálních malířů, představující na př. sv. Augustina a sv. Moniku při jejich pohledu na nebe v Ostii, pak máme představu, jak asi prožívali takoví duchové čtené slovo, jak je uvádělo do hloubek vytržení! Umíme my, děti dnešní doby, také ještě takto čísti, dáme si tolik času, aby nás »zaseté slovo« tak naplnilo, že bychom je uctivě, starostlivě vložili do svého srdce, srovnali s ním svůj život, — zapálili a očistili na něm svou lásku a přetavili jím své zásady a činy v život stále čistší, duchovnějším? Řekl bych rád ještě více, ještě mnoho potřebného, — na př. by bylo tak nutno zdůraznit, že nade vše musí býti slovo o Bohu jisté, slovo mající nejvyšší průkazy, že obsahuje ne náš zbožný, zajímavý nebo mystický výmysl, — ale není již čas, — jen tím nutno aspoň skončiti, — že moje slova mohou zapadnouti jen do srdcí, která jsou ještě schopna zájmu o božské a věčné skutečnosti. Kde není o ně zájmu, co možno říci jiného, než slova sv. Řehoře Velikého: »Jestliže kdo nepřijímá pokrmů, pak již nutno zoufati nad jeho zdravím.«

Dr. Vladimír Macourek

Uvedení křesťanského právního řádu do českých zemí.

Símě křesťanství zaseté u nás hlasateli víry ze západu i z východu, hlavně však činností světců Cyrila a Metoděje, vzešlo utěšeně na půdě moravské a české a přineslo první skvělé plody v našich prvních světcích X. století. Síla a kouzlo mladého křesťanství zachvátilo nejdříve vrcholky české národní společnosti, vynikající jednotlivce z vrstev nejvyšších a nejvyspělejších. Sv. Ludmila, sv. Václav a sv. Vojtěch jsou toho jasným dokladem. Od jímavé horoucnosti a křesťanské opravdovosti svatých kněží a knížat, urozených biskupů a poustevníků — až k důslednému a trvalému uplatnění křesťanského řádu mravního a právního v celém živém těle národa a státu . bylo ovšem ještě velmi daleko.

Krvavý boleslavský kvas r. 929 i krásné mučednictví biskupa sv. Vojtěcha v Prusích, tak daleko od nechápajícího stádu a opuštěného pražského biskupského stolce, to věru jsou názorné milníky na této daleké cestě a krvavá cena výkupná za hlubší a trvalou christianisaci českého národa. Skvělý vnější a vnitřní rozmach přemyslovského státu X. věku nemůže zastítni skutečnost, že život národa jako celku tehdy ještě nebyl křesťanský.

Za Boleslava II. ovšem bylo zřízeno biskupství pražské a snad současně, snad o něco později i rozlehlé obvody církevní správy, odpovídající hradskému zřízení správy politické.

Než ani tyto počátky církevní organizace u nás samy o sobě ještě neznamenalí vítězství křesťanských zásad ve skutečném životě.

Dětmar, první biskup pražský, sám si před smrtí vyčítá showivavost a mírnost k pohanským mravům svěřeného lidu.

Sv. Vojtěch, jeho nástupce, marně usiluje o vyšší a opravdovější život duchovní u nás. Boleslav II. mu sice slibuje ústy posluš do Říma za ním vyslaných, že Čechové napraví a odloží všechny nepravosti, pro které biskup vlast opustil. Bylo to hlavně mnohoženství, sňatky mezi příbuznými, prodávání křesťanských zajatců židům, nesvěcení svátků a nedodržování postů. Roku 992 dokonce na sněmu přiznává biskupovi právo rozlučovat sňatky mezi blízkými příbuznými, stavěti kostely na příhodných místech a vybíratí desátek. Je však známo, že shoda mezi knížetem a biskupem dlouho nepotrvala a naprostý nezdar reformního úsilí Vojtěchova a jeho definitivní odchod z vlasti odálil také zavedení křesťanského právního řádu u nás. Teprve kníže Břetislav v XI. století nejen obnovil říši českých Boleslavů, ale zdědil též nejlepší duchovní a mravní snahy přemyslovské X. věku. Prudký ve svém vnějším čínorodém rozmachu, chtěl býti asi stejně rozhodný v uskutečnění staronového programu opravdového, vnitřního pokřesťanění Čech.

Jeho válečné tažení do Polska a zvláště dramatická scéna při otevírání hnězdenského hrobu sv. Vojtěcha r. 1039 stala se mohutným dějinným rámcem důrazného a účinného prohlášení křesťanského právního řádu v našich zemích alespoň v nejdůležitějších věcech mravního života křesťanského. Po třech dnech postu, modliteb a pokání, kníže a jeho bojovníci přísahali nad otevřeným hrobem Vojtěchovým na jeho statuta. Tím měla býti odčiněna stará vina, sňata kletba s české země a vráceno jí s mrtvým tělem světovým — též jeho požehnání.

Hnězdenská dekreta Břetislavova z roku 1039 jsou tím, co zapovídají, ponurým obrazem pohanských a barbarských zvyklostí v tehdejších Čechách, již dávno pokřesťanštěných a přece ještě tak málo křesťanských. Stručný obsah jejich jest — podle kronikáře Kosmy — tento:

1. Nejprve a především se důtklivě přikazuje, aby se manželství uzavíralo jen podle církevních zákonů zákonitě a nerozlučně. Trvalá roztržka v manželství platně uzavřeném potrestá se tím, že viník bude prodán do otroctví do Uher.

2. Stejný trest stihne nestoudné ženy, které dobrého jména pozbyly. O stížnosti ženině na špatné zacházení se strany mužovy rozhodne boží soud.

3. Jména vrahů oznámí archipresbyter, t. j. hradní kněz, správci hradského okrsku k potrestání neb usvědčení božím soudem. Kdož však by zabil otce, bratra nebo kněze, bude vyhoštěn z otčiny jako Kain.

4. Kdo by zřídil nebo vydržoval krčmu, jež jest kořenem všech zel, bude přivázan ke sloupu a mrskán, opilci pak zaplatí pokutu ve prospěch pokladny knížecí.

5. Trhy a všeliké kupčení i služební práce o nedělích a svátcích se zapovídají pod ztrátou zboží a potahu a pod peněžitou pokutou.

6. Kdo mrtvého pohřbí na místě neposvěceném, v polích a hájích, ztratí vola a zaplatí pokutu peněžitou a mrtvého dodatečně uloží na hřbitově věřících.

I když známe dekreta Břetislavova jen ve formulaci Kosmově, nelze pochybovati o jejich ceně a významu a o tom, že od r. 1039 alespoň nejdůležitější křesťanské příkazy mravní staly se platným zákonem, jehož porušení stihal stát za vymezené součinnosti církevních orgánů citelnými tresty, přiměřenými stavu národa jen polokřesťanského.

Vále knížecí jest tehdy jediným zdrojem práva a její projev zákonem. Duchovní autorita biskupa Šebíře pak dává vůli knížecí jasně vyjádřené, sankci nábožensko mravní pohružkou církevní klatby těm, kdož by jí nedbali.

Vyhlášení zákona neznamenal arcit ani v tomto případě jeho dokonalé naplnění. Zbytky starého pohanství trvaly v zemi, takže koncem 11. věku kníže stejného jména Břetislav II. r. 1092 hned na počátku své vlády na sněmu o sv. Václavu rozkázal vypuditi ze země hadače a čaroděje, vymítiti a spáliti háje a stromy, jež lid uctíval, a potlačiti pověrečné obyčeje o letním slunovratu, oběti zlým duchům, pohřby v hájích a polích a tryzny za zemřelé na rozcestích. . . V téže době, na přelomu 11. a 12. věku, dochází však k důležité a podstatné právní změně v zemích českých. Zaniká poznenáhlu starobylé právo zeměpána výhradně upravovati v zemi církevní správu a nábožensko mravní život lidu. Církev sama počíná vlastními zákony zavazovati věřící k plnění mravních příkazů a vlastními orgány a prostředky své zdokonalené duchovní správy bdíti nad jejich zachováním. První předzvěstí příchodu katolického práva církevního do Čech a jeho pozvolného uplatňování jest t. zv. homiliář opatovický. — Podle výsledků badání historického, staršího i nejnovějšího*), jest duchovním původcem homiliáře 9. biskup pražský Heřman z Maastrichtu, cizinec původem, ale muž učený, bezúhonný a zbožný, dříve kanovník pražský a probošt-jáhen kapituly staroboleslavské, jež nastoupil biskupský úřad svůj právě ještě za vlády Břetislava II. r. 1099.

Z jeho podnětu a činnosti vznikla sbírka kázání, traktátů a praktických návodů pro kněžskou pastorační, z nichž zvláště významný je t. zv. »Canon poenitentialis«, soupis hříchů pro zpovědní praxi, vždy s přesným udáním příslušného církevního trestu nebo pokání za hřích.

Obsahem svým homiliář ovšem není specificky český, ale formou a uspořádáním prozrazuje, že vznikl na české půdě a pro potřebu pražské diecése. A tu je důležité, že předpokládá již novou farní organizaci duchovní správy u nás a že provinění proti křesťanskému řádu, i zbytky starého pohanství, posuzuje především z hlediska mravního a církevně právního a nikoliv státního.

Zmíněný kodex penitentiální pak uvádí pro všechna podobná provinění na rozdíl od drastických opatření Břetislavových výlučně tresty církevní jako odepření svátostí nebo dlouholeté pokání, které záleží v postu, modlitbě a kajících skutcích.

Podobně o něco později biskup olomoucký Jindřich II. Zdík dává v půli 12. věku podobné instrukce duchovenstvu moravskému.

Počíná zde tedy na rozhraní 11. a 12. věku vývoj k úplné svéprávnosti a právní soběstačnosti církevní, který byl arcit posilován činností prvních papežských legátů v Čechách r. 1142 a 1197 a byl prozatím ukončen r. 1222 značným úspěchem biskupa Ondřeje v jeho sporu s Přemyslem I. Otakarem o práva církve. Než tu jsme již na prahu zcela jiné doby, doby gotické, kdy stát a církev jako dvě instituce odlišné svou podstatou i posláním začínají svůj vlastní právní život a vývoj. Též vzájemná součinnost církve a státu nabývá zcela jiného rázu a povahy než ve století 11., a to ku prospěchu křesťanské horlivosti a opravdovosti širokých vrstev celého národa.

*) Dr. K. Miklík, Opatovický homiliář ČKD. 1931, 1932.

Zrna a zrnka.

To je tragikou člověka, který se zřekne božského světla, že se dostane do bludu vždy většího. Hledá svým rozumem, aby se mohl vyrovnat nejen s otázkami přirozeného života, ale aby našel uspokojivou odpověď na otázky, které sahají výše, do nadpřirozeného života. Neboť o zvěstování tohoto vyššího života každému člověku hovoří alespoň jeho skryté nitro. Bůh sám přišel člověku na pomoc, aby mu poskytl pomoc a dal vyšší světlo svým zjevením. Jen pýcha rozumu a povýšenost může odmítnat tuto pomoc, která je takovému našemu stavu úplně přiměřená proto neznamená žádné násilí pro rozum člověka. Jinak by přemnohý zůstal v nejistotě, nebo v úplné tmě právě v nejvýznamnějších otázkách. (Duchovní pastýř č. 1.—2.)

V Praze byla otevřena výstavka prof. Pekaře. Šešlo se mnoho jeho ctitelů, protože všem něco dal. Tak je to také s dr. Noskem. Nevzpomínáme na to, že byl poslancem, ministrem, finančním odborníkem. Vzpomínáme, co jako člověk vykonával dobrého. Jeho úřad, to byla hřivna, s kterou hospodařil tak, aby nebeskému Hospodáři mohl s radostnou duší klásti počet. Dr. Nosek byl omilostněnou duší. Každý, kdo s ním přišel do styku, poznal, že jedná s mimořádným, řekl bych zvláštním člověkem. Spravedlivý člověk cítil van milosti Boží, cítil požehnání, které spočívalo na všech jeho podnikcích, konaných jen a jen pro větší čest a chválu Boží. Kolik duší Dr. Nosek přivedl k hlubšímu duchovnímu životu, kolik se stal vzorem! Jaké bohatství, jaké dědictví nám ten chudý terciář zanechal!

(Hospodář, 18. dubna.)

Zdá se, že bez klení to u nás nejde. Ještě však horší zlo bují v našich krajích: brání jména Božího nadarmo. Málokterá slova se vyslovují tak často jako Ježíš, Maria, Josef. Vyslovují je nejen pacholci u panských volů, ale i univerzitní profesori, ozývají se z radia stejně jako z filmů. Vyslovují se naprosto bezmyšlenkovitě, i když je řeči nazbyt. Nedivte se tedy, že klejí a zneužívají jména Božího a svatých i děti a mládež od elementárky až po oktávu. A přece »Svatý, svatý, svatý je Hospodin, Bůh zástupů, plná je všechna země slávy jeho« (Is. 6, 3) a »svaté jméno jeho« (Luk. 1, 49).

(Věstník katolického učitelstva, 15. dubna.)

Rád bych upozornil ještě na jednu formu chorálního zpěvu, která v minulých dobách byla u nás velmi oblíbena. Je to psalmodie čili zpívání žalmů. Jsou to jednoduché, prosté melodie a přece jak hluboce působí! Vzpomeňme na ty bývalé nešpory o velkých svátcích! Jak slavnostně se nesla kostelem slova žalmu: »Chvalte Hospodina, všichni národové!« Znam mnoho laiků-inteligentů, kteří mají obzvláštní zalíbení v psalmodii. Přiznali se otevřeně, že rádi chodí na zpívaná officia (Nešpory, temné hodinky) do katedrál a tam v klidu nechávají na sebe působit skvěle jednoduchý zpěv žalmů. Jak by to pěkně šlo zavést ve větších místech! Jistě by byly nešpory změnou, a to velmi významnou v našich odpoledních pobožnostech, které nepostrádají jistě jednotvárnosti a šablonovitosti.

(Věstník jednot duchovenstva, č. 4.)

Katolická akce.

DALŠÍ PŘEDNÁŠKY VYŠŠÍHO NÁBOŽENSKÉHO KURSU V ROUDNICI NAD LABEM:

Dne 5. května: P. Dr. Silvestr Brait, O. Praed.: Život Církve, 19. května: P. Dr. Reginald Dacik, O. Praed.: Maria v díle Kristově. Začátek pokaždé přesně ve 14.30 hod. Konec o 15.30 hod. Vstup volný. Dobrovolný režijní příspěvek. Přednášky se konají v sále kláštera OO. Kapucínů v Roudnici nad Labem.

FILOSOFICKO-NÁBOŽENSKÉ PŘEDNÁŠKY

ve farním chrámu Páně v Kralupech pokračují v neděli dne 5. května, kdy přednáší P. Dr. Silvestr Brait, O. Praed.: Život Církve. Další přednáška 13. května, v pondělí Svatodušní: P. Alfons Daňha, CSsR.: Zpět k Římu. Začátek pokaždé v 18.15 hod. Vstup volný, dobrovolný režijní příspěvek.

Naše práce.

Přehled přednášek se světelnými obrazy z Písma svatého (na diapáskách):

I. Starý zákon:	Obr.	Cena K
Díl I. Pravěk	21	31.50
II. Doba patriarchů	21	31.50
III. Doba Mojžíšova	22	33.—
IV. Doba Josue a rozhodčích ..	22	33.—
V. Doba králů Saula, Davida, Šalomouna	25	37.50
VI. Říše izraelská a judská až do povolání Ezechiele	18	27.—
VII. Říše judská od Ezechiele a po zjetí babylonském	21	31.50
II. Nový zákon:	Obr.	Cena K
Díl VIII. Narození a mládí Spasitelovo ..	13	19.50
IX. Veřejný život Spasitelův ..	31	46.50
X. Utrpení a smrt Spasitelova ..	14	21.—
XI. Spasitelovo oslavení	9	13.50
XII. Církev v období apoštolském a zjevení sv. Jana	14	21.—

Cena všech 12 serií včetně textu 325 K, mimo obal a poštovné. Objednávky přijímá Svatováclavská Liga Praha IV., Hradčanské náměstí 8.

Všechny zájemce o promítání světelných obrazů upozorňujeme na nový promítací přístroj na diapásky. Může se použít na elektrický proud střídavý i stejnosměrný a pro napětí 120 V i 220 V. Aparát možno si prohlédnout v kanceláři Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské nám. 8, kde jej každému zájemci mile rádi nezávazně předvedeme. Zájemce z venkova prosíme, aby nám svoji návštěvu oznámili předem (lístkem).

Rozhlas.

(Hlídka katolické rozhlasové centrály. Dotazy hďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Program katolického vysílání pořádaného péčí Katolické akce:

Květen:

1. května, středa: 17—17.15 hod.: Josef Berka, Nebeklč.
2. května, čtvrtek, svátek Nanebevstoupení Páně: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál. 8.45—9 hod.: Msgre Dr. Antonín Stříž: Přednáška z křesťanské nauky: Usmrcení z vražedných úmyslů a v sebeobraně; oprávněnost trestu smrti.

- 9—10 hod.: Slavná Mše svatá z kolegiálního chrámu sv. Mořice v Kroměříži.
- 10—10.10 hod.: P. Dr. Konst. Miklík, CSsR.: Duchovní promluva na den.
3. května, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM: K hlubinám křesť. života (II.).
5. května, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
- 9.45—10 hod.: Msgre Dr. Antonín Stříž: Přednáška z křesť. nauky: Ničení klíčího života a euthanasie.
- 10—11 hod.: Slavná Mše svatá z kostela sv. Kříže v Praze II., Pítkopy (od Salesiánů).
- 11—11.10 hod.: prof. Dr. František Vilhum, O. Crucig.: Duchovní promluva na den.
6. května, pondělí: 15.30—15.45 hod.: P. Ladislav Daňha, CSsR.: Václav Hájek z Libočan (literární přednáška).
8. května, středa: 17.15—17.30 hod.: Dr. Ladislav Peřich: Arcibiskup Antonín Brus z Mohelnice. (Histor. přednáška.)
10. května, pátek: 17—17.15 hod.: Msgre Em. Žák, profesor: Křesťanské rysy u Dostojevského.
12. května, neděle, Hod Boží svatodušní: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
- 9.45—10 hod.: Msgre Dr. Josef Buryšek, vicerektor: Přednáška z křesťanské nauky: Působení Ducha svatého.
- 10—11 hod.: Slavná pontifikální Mše svatá z kostela Panny Marie v Hradci Králové.
- 11—11.10 hod.: Th. Dr. Jaroslav Beneš, univers. profesor: Duchovní promluva na den.
13. května, pondělí (Svatodušní): 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
- 8.45—9 hod.: Msgre Dr. Antonín Stříž: Přednáška z křesťanské nauky: Hněv, msta a pohoršení.
- 9—9.40 hod.: Tichá Mše svatá s lidovým zpěvem z farního kostela v Moravské Ostravě.
- 9.40—9.50 hod.: Antonín Havelka, arciděkan plzeňský: Duchovní promluva na den.
15. května, středa: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. Josef Vraštíl, TJ, profesor: Václav Šturm (literární předn.).
16. května, čtvrtek, svátek sv. Jana Nepomuckého: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
- 10.30—11.30 hod.: Pontifikální staroslovanská Mše svatá z velechrámu sv. Víta na hrobě sv. Jana Nepomuckého.
17. května, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM: K hlubinám křesť. života (III.).
19. května, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
- 8.45—9 hod.: P. Adolf Pelikán, TJ: Přednáška z křesťanské nauky: Smysl cudnosti požadovaný 6. a 9. přikázáním.
- 9—10 hod.: Zpívaná Mše svatá z děkanského chrámu v Nymburce.
- 10—10.10 hod.: Msgre Josef Málek, kanovník: Duchovní promluva na den.
20. května, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katolického života.
22. května, středa: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. Blažej Ráček, TJ, profesor: Místodržící Lobkovic, Slavata, Martinic. (Historická přednáška.)
23. května, čtvrtek, svátek Božího Těla: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
- 10.15—10.25 hod. (event. snad lépe 10.20—10.30): J. M. Dr. Arnošt Vykoukal, SB, opat emauzský: Duchovní promluva na den.
- 10.30—11.30 hod.: Slavná Mše svatá z Třebechovic pod Orebem.
24. května, pátek: 17—17.15 hod.: pí. Běla Dlouhá, spisovatelka: Zdroje zpěvnosti.
26. května, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
- 8.30—8.45 hod.: P. Adolf Pelikán, TJ: Přednáška z křesťanské nauky: Dokonané protipřirozené hříchy proti cudnosti
- 8.50—9.00 hod.: P. František Peksa, kooperátor: Duchovní promluva na den.
- 9—10 hod.: Slavná Mše svatá z děkanského chrámu v Ivančicích na Moravě.
- 18.20—19 hod.: Děti Královně máje. Pobožnost z kostela Panny Marie v Praze-Lhotce.
27. května, pondělí: 15.30—15.45 hod.: ing. Vilém Bitnar: Bedřich Briedel (literární přednáška).
29. května, středa: 17.15—17.30 hod.: Dr. Jan Hertl: Kardinálové Harrach a Ditrichštejn. (Historická přednáška.)
31. května, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM: K hlubinám křesť. života (IV.)

Červen :

2. června, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, čtení, modlitba.
8.45—9 hod.: P. Adolf Pelikán, TJ: Přednáška z křesťanské nauky: Nedokonané vnější hříchy proti cudnosti a vnější kony obsahující nebezpečí hříchu proti cudnosti.
9—10 hod.: Slavná Mše svatá z kostela Božského Srdce Páně v Praze XII.-Vinohrady.
10—10.10 hod.: P. Dr. Konst. Miklík, CSsR: Duchovní promluva na den.
3. června, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katol. života.
5. června, středa: 17.15—17.30 hod.: Dr. Josef Vašica, univers. profesor: Nejslavnější kazatel českého baroka.
7. června, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM, Provinciál: K hlubinám křesťanského života (V.).
9. června, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, čtení, modlitba.
8.45—9 hod.: Dr. Karel Kadlec: Přednáška z křesťanské nauky: Základní způsoby nabývání práva vlastnického.
9—9.40 hod.: Tichá Mše svatá s lidovým zpěvem z farního kostela ve Vyškově.
9.40—9.50 hod.: prof. Štěpán Herat: Duchovní promluva na den.
10. června, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Bořivoj Benetka: Bohuslav Balbín, misionář a učenec. (Histor. přednáška.)
12. června, středa: 17.15—17.30 hod.: Jiří hrabě Sternberg: Česká šlechta v době baroka. (Literární přednáška.)
14. června, pátek: 17—17.15 hod.: Antonín Šorm: Svatý Vít a jeho úcta u nás.
16. června, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, čtení, modlitba.
9.45—10 hod.: Dr. Karel Kadlec: Přednáška z křesťanské nauky: Závazky a nebezpečí majetku.
10—11 hod.: Slavná Mše svatá z chrámu sv. Antonína v Praze VII.
11—11.10 hod.: Silv. Hrnčíř, kons. rada: Duchovní promluva na den.
17. června, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katol. života.
19. června, středa: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. Vojtěch Sádlo, Ord. Crucig.: Křížovník Jan Beckovský. (Literární předn.)
21. června, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM, Provinciál: K hlubinám křesťanského života (VI.)
23. června, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, čtení, modlitba.
7.45—8 hod.: Dr. Karel Kadlec: Přednáška z křesťanské nauky: Povinnosti k majetku bližního a jejich porušování.
8—8.40 hod.: Tichá Mše svatá s lidovým zpěvem z chrámu sv. Michala v Brně (od Redemptoristů).
8.40—8.50 hod.: P. Václav Novák CSsR, rektor: Duchovní promluva na den.
24. června, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Dr. Jan Strakoš: M. A. Vojta a katolická účast v národním obrození.
26. června, středa: Dr. Stanislava Jonášová: František Jan Vavák. (Literární předn.)
28. června, pátek: 17—17.15 hod.: ing. František Schrogl: Co dluží technika křesťanství.
29. června, sobota: svátek sv. apoštolů Petra a Pavla: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, čtení, modlitba.
8.45—9 hod.: Dr. Karel Kadlec: Přednáška z křesťanské nauky: Náprava porušeného vlastnického práva.
10.20—10.30 hod.: Msgre Jan Boháč, kanovník: Duchovní promluva na den.
10.30—11.30 hod.: Slavná Mše svatá z kolejiatního chrámu sv. Petra a Pavla na král. Vyšehradě.
30. června, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, čtení, modlitba.
8.45—9 hod.: Dr. Josef Šíma: Přednáška z křesťanské nauky: Podmínky a závaznost smluv.
9—9.40 hod.: Lidová čtená Mše svatá z děkanského chrámu v Novém Bydžově (podle Brynychovy modlitební knihy diecése královéhradecké »Oltář«).
9.40—9.50 hod.: Josef Mádle, děkan: Duchovní promluva na den.

K četně docházejícím žádostem o vyslání Bohoslužeb z různých míst sdělujeme, že Poradní sbor může přihlížeti jen k takovému, jež mu byly navrženy příslušnou diecézní Katolickou akcí. Jest proto v zájmu interestů, aby svoje žádosti zaslali přímo své diecézní Katolické akci, která jediná může tuto posouditi a o ní rozhodnouti, resp. ji doporučiti. Žádosti, které nás dojdou přímo, postupujeme v každém případě příslušné diecézní Katolické akci.

Z domova.

Za ř bratrem Františkem Jedličkou. V úterý 23. dubna byl na vinohradském hřbitově pohřben náš milý bratr František Jedlička, statkář, člen Svatováclavské ligy od jejího založení. Pokud

mu nemoc nebránila, pilně bral účast na všech spolkových shromážděních a duchovních cvičeních. Každý, kdo přišel s ním do styku, byl zaujat jeho skromným a jemným zjevem. Zachováme jej v paměti jako dobrého člověka a milého bratra.

Katolické rovy. Katolický vědecký život a kruhy vychovatelské a filosofické stihla těžká ztráta nečekaným úmrtím docenta Karlovy university Dr. Josefa Kratochvíla, jednoho ze zakladatelů České Ligy akademické a kdysi prvního redaktora časopisu katolických studentů »Studentská hlídka«. Byl jedním z nejvýznačnějších křesťanských českých filosofů. R. i. p.! — Po dlouhé těžké nemoci zemřela 12. dubna pí. Ph. Dr. Miloslava Fuchsová, místopředsedkyně Svazu katolických žen a dívek a význačná jeho pracovnice. O. v. p.!

Vykopávky v kostele sv. Klimenta na Levém Hradci, kolébce křesťanství v Čechách, byly nedávno ukončeny. Provedeny byly nákladem Národní Matice na Levém Hradci za dozoru známého odborníka archeologa dra. Ivana Borkovského. Byly odhaleny základy stararé rotundy s apsidou, jejíž stáří se zjistí teprve rozborem malty. Fresky v presbytáři jsou asi ze století XV. a budou restaurovány. Podaří-li se získati potřebný náklad na betonový kryt, budou zachovány i základy rotundy s apsidou. Národní Matice na Levém Hradci při památném chrámu Páně sv. Klimenta, jež se svými obětavými funkcionáři pečlivě se stará o památnou svatyni, zasluží pro svoje ušlechtilé snahy všestranné podpory. V některém z příštích čísel přineseme podrobnější vylíčení výsledku vykopávek.

Duchovní cvičení pro mládež. Exerciční středisko české katolické mládeže Želiv, nazývané účastníky Údolím štěstí znovu ožívá. Po loňských pěti turnech exercií organizuje katolická mládež Podblanicka nové dva a sice od 30. května do 3. června 1940 pro jinochy (stáří 17—24 let) a od 3. června do 7. června pro dívky (stáří 16—22 let). Vedení obou turnů převzal známý mladý apoštol hnutí mládeže P. Pavel Křivský, O. Praem., knihovnik a archivář želivský. Přihlášky zašlete (pokud možno nejdříve, aby bylo zajištěno stravování) na adresu: Okresní Sdružení kat. mládeže, Vlašim, Blanická 816.

Exercie ve Stojanově na Velehradě: V květnu: 14.—18. ženy z měst (Svaz), 27.—31. členky Mar. družin. — V červnu: 5.—9. železničáři, 17.—21. členky III. řádů. — Poplatek za všechno 65 K. Přineste s sebou cestovní lístky pro hostince, které obecní úřad bezplatně vydává. Začátek naznačeného dne večer, zakončení ráno. Přihlášky přijímá Exerciční sekretariát na Velehradě čís. 1.

Na Papežském misijním ústavě na Velehradě (gymnasium s právem vefejnosti) konají se právě písemné maturity. Zkoušky do I. třídy budou se konati na konci školního roku. Chcete-li dáti svého hochu studovat na velehradský ústav, požádejte správu ústavu o prospekt, kde jsou udány podmínky přijetí do konviktu. Oznamte také svůj úmysl správě školy, kterou právě váš hoch navštěvuje a to nejspozději do konce května. Den zápisu a přijímacích zkoušek bude zájemcům jednotlivě oznámen. Ředitelství Papež. misij. ústavu na Velehradě.

LITERATURA.

Dr. C e n ě k T o m í š k o : **Svátostnému Králi.** Zpěvy a recitace pro eucharistické slavnosti dětí a mládeže. Hudební část složil Emil Záruba. Provozovací právo získává se zakoupením textů recitací a zpěvů spolu s hudebním doprovodem. Cena libreta 9 K, hudebního doprovodu 12 K. Vydalo nakladatelství »Velehrad«, Olomouc.

K a r e l M i r v a l d : **V tajemném Tibetu.** Dobrodružný cestopis. Ilustroval a obálku navrhl A. Beran. Cena 18 K. Vydalo nakladatelství »Velehrad«, Olomouc. Každý se zájmem pročte prožitá dobrodružství dvou misionářů Huca a Gabeta, trávících celé měsíce pod stanem za bouří a mrazů. Jsou to první Evropané, pronikající do vnitřního Tibetu a jeho srdce, hlavního města Lhasy. Město neprodyšně uzavřené a zakázané všem cizincům, přechovává je po dva měsíce. Co se nepodařilo nikomu před nimi a po nich, to dokázali tito dva misionáři-lazaristé: vstoupili do města dalajlamova, ovšem nikoliv z obchodních či jiných důvodů, ale toliko z lásky k nesmrtelným duším, kterým nesou poselství spásy. Knihu pročte se zájmem zejména milovník cestopisné literatury.

Časové Úvahy, č. 3.—4., ročník XLIII. obsahují: P a s t ý ř s k ý l i s t o Katolické akci J. E. Th. Dr. Mořice Píchy, biskupa královéhradeckého a dokončení stati M. Sadovské: M a t k a B o ž í hovoří k lidstvu a českému národu. Cena 4 K. Vydává Tiskové družstvo v Hradci Králové, Adalbertinum.

J i ř í V e s e l ý : **Státy střední Evropy v dějinném pohledu.** Knihovna Národní Obnovy, svazek 3. Cena 4 K. Stručná, přes to však obsažná studie dávající odpověď na mnoho otázek a doplňující četbu denního tisku.

Hra o duši. (Vino ze sodomských vinic). Kniha pro dospívající mládež vychází právě v VI. vydání. Kniha dobře již známá a jak svědčí nové její vydání, stále potřebná. Cena 7 K. Vydalo a zaslala Sdružení katol. mládeže, Praha II., Vyšehradská tř. 26.

Místo pro adresu:

Chorál sv. Vojtěcha: Hospodine, pomiluj ny! ve zvláštním otisku s nápěvem podle traktátu břeňovského benediktina Jana z Holešova v přepise z Českého kancionálu vydalo opatství břeňovské. Výtisky po 10 hal.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Kardinálský sbor ztratil 9. dubna svého člena J. Em. kardinála arcibiskupa pařížského Jana Verdiera. Týž se narodil 19. února 1864 v Lacroix-Barrez v jižní Francii. R. i p.!

Sbližení mezi Vatikánem a Phanarem. V Cařihradě došlo k významnému kroku na cestě sblížení Vatikánu s Phanarem (Phanar je residence řecko-pravoslavného patriarchy, sídliště po svolení turecké vlády v Cařihradě). V cařihradském katolickém chrámě byla přítomna oficiální delegace řecko-pravoslavného duchovenstva Mši svatě, sloužené u příležitosti výročí korunovace Svatého Otce. Bylo to poprvé, co byl Phanar podobné slavnosti oficiálně přítomen. Tato pozornost pravoslavných byla opětována tím, že z rozkazu papežské kurie vykonal apoštolský delegát v Cařihradě, arcibiskup Roncalli, v doprovodu několika duchovních návštěvu u řecko-pravoslavného patriarchy Benjamina I., kde byl slavnostně přijat. Arcibiskup poděkoval jménem Svatého Otce pravoslavné církvi za to, že se její delegace zúčastnila Mše svaté na paměť papežské korunovace. Zástupci obou církví zůstali dlouhou dobu v rozhovoru. Je na snadě, že toto, v dějinách obou církví jedinečné setkání, povede k bližším stykům Vatikánu s Phanarem. I anglikánský arcibiskup canterburský vykonal nedávno při své cestě ve Středomoří, oficiální návštěvu u pravoslavného patriarchy.

Zvonici u sv. Petra. Je jich na 70 a jsou pověřeni nejen zvoněním, ale dohlížejí i na to, aby basilika sv. Petra byla udržována v dobrém stavu. Nejstarším mezi těmito »sampietriny«, jak je římský lid jmenuje, jest 79letý Fausto Maviglio, který jest jejich představeným. Již jak devítiletý chlapec vypomáhal, může-li se tak říci, mladý Faustino svému otci, který byl rovněž sampietrinem, při pracích v basilice. V průběhu 70 let služby získal si Maviglio naprostou spokojenost a uznání svých představených, a to pro přesné plnění povinností. Největší část života ztrávil Faustino ve zvonici svatopetrské, kde v určené hodiny rozhoupával zvony. To bylo jeho hlavní zaměstnání, vyžadující plně všech tělesných sil. Těžká práce však nezanechala nijakých stop na jeho zdraví. Jen odraz zvukových vln působil neblaze na jeho sluch, takže Faustino úplně ohluchl. Prv objevil se každého rána v basilice a byl posledním, který ji po odzvonění klekání opouštěl. Samozřejmě byl staříčků zvoník od svatého Petra za 70 let své služby svědkem mnoha důležitých událostí. Rád o tom vypráví. Zejména živě líčívá, jak 20. září r. 1870, když Garibaldi stál před branami věčného města a odevšad zaznívalo dunění děl, kardinál státní sekretář dal rozkaz, aby na kopuli svatopetrského dómu byla vyvěšena bílá vlajka na znamení, že se město vzdává. Mělo tím být zabráněno dalšímu prolévání krve. V celé basilice nebylo však možno sehnati větší kus bílé látky. Tu Faustino, tehdy 19letý, dostal nápad: Seběhl do sakristie, kde vzal velkou bělavou okenní záclonu, jež se v létě zavěšují v obrovských oknech basiliky a zakrátko vílala s kopule dómu. Ještě dnes Faustino takřka visí na basilice. Nedávno se vyjádřil, že bude mu snad dopřáno prožiti i zbytek života v milém mu místě, neboť »měl-li bych odtud odejiti, zemřel bych steskem!«

Z Evropy.

Belgie. Dílo Bollandistů. I katolickým kruhům je málo známo dílo t. zv. Bollandistů, učených belgických vydavatelů »Acta Sanctorum«, t. j. životopisů světců. Dílo toto jest nejobsažnější vědecko-kritické vydání životopisů svatých katolické Církve. Zakladatelem díla byl kněz Tovaryšstva Ježíšova, P. Heribert

Rosweyde (1569—1629). Svoji práci si rozvrhl na 18 svazků, započal s přípravnými pracemi a nashromáždil spoustu látky. Smrt mu však zabránila v provedení úmyslu. Rád jesuitský pověřil po jeho smrti svého člena Jana Bollandu (nar. 1596 u Lutychu, zemř. 1665 v Antverpách), aby pokračoval v díle zesnulého řádového spolubratra. Po něm dostalo se sbírce názvu »Dílo Bollandistů«. Bolland pracoval o něm 13 let a sestavil 3 svazky životopisů, jednajících o světcích, uctívaných v měsíci lednu. Bollandovi byli později přiděleni další dva spolupracovníci: Henschen a Papebroch. Čím více Bolland se zabíral do práce, tím více poznával nutnost rozšířiti okruh spolupracovníků, jakož i rozšířiti studium pramenů. Proto byly za peněžní podpory duchovních úřadů i světských velmožů probádány postupně všechny velké evropské knihovny. V Antverpách vznikla tak proslulá knihovna Bollandistů, nazývaná »Museum«, v níž byly soustředěny všechny zakoupené knihy, rukopisy, dokumenty a pojednání. Ukázalo se také, že dokončení díla je práce pro několik generací. Když Bolland v r. 1665 zemřel, vyšlo teprve 5 svazků, zahrnující světce do konce měsíce února. Vyčerpávající práce na obrovském díle pokračovala nerušeně po 140 let do roku 1773, kdy řád Tovaryšstva Ježíšova byl zrušen. Bollandisté musili svoje působíště v Antverpách opustiti a přesídlili na žádost císařovny Marie Terezie (Belgie byla tehdy rakouskou provincií) do kláštera Caudenbergu u Bruselu, kde vyšel 51. svazek díla. Je to veliký foliant, obsahující však toliko životopisy světců dvou dnů: 8. a 9. října. Císař Josef II. ustanovil, aby každého roku vyšel jeden svazek; celé dílo mělo pak býti dokončeno v 10 letech. Bollandisté ovšem nemohli císařskému příkazu vyhověti; 52. svazek vyšel teprve r. 1786 a obsahoval opět životopisy světců 10. až 12. října. Pohněván, že nebylo uposlechnuto jeho příkazu, zakázal císař další vydávání díla. Toto však nezaniklo. Opatství Premonstrátů v Tongerloo v Brabantsku prohlásilo, že zakoupí celou knihovnu a připravený materiál s podmínkou, že bude ve vydávání pokračovati. R. 1789 byla obrovská knihovna převezena do Tongerloo, kde r. 1794 vyšel 53. svazek, jednající o světcích 12.—14. října. Tu však vypukla velká revoluce francouzská. Nizozemsko bylo obsazeno Francouzy a klášter Tongerloo byl zrušen. To byl i konec proslulé bibliotéky. Největší část knih se ztratila a jen něco rukopisů se dostalo do Bruselu. Až do r. 1836, tudíž více než 40 let, se v díle nepokračovalo, ač již Napoleon vyslovil přání po dalším vydávání. Teprve r. 1837, za podpory nového belgického státu, začali Otcové jesuité opět na díle pracovati. Byl získáván nový materiál a knihy. Do roku 1939 pokračilo se tak daleko, že vyšly životopisy světců až do 10. listopadu.

Irsko. Biskup-prostředníkem při stávce. Kapitulu v ikář irské arcidiecése dublínské, světcí biskup Dr. Wall, intervenoval nedávno při stávce obecních zaměstnanců irské metropole, trvající 17 dnů. Co se nepodařilo zákroku vládních činitelů a různých osobností, to se zdarem uskutečnil biskup. Jeho zprostředkující návrh, aby městští zaměstnanci nastoupili neprodleně práci, zatím co správa města se zavázala, že pensijní práva zaměstnanců ponechá v plné platnosti, byl oběma stranami neprodleně přijat a stávka tak skončena.

Itálie. Turinské pohrobní plátno Spasitele. Ke skupině italských a francouzských učenců zabývajících se vědeckým zkoumáním této drahocenné památky, připojila se nedávno družina amerických, irských a anglických vědců. Každá družina má svého protektora; je to vždy kardinál-primas dotyčné země. Jen Američané mají generálního sekretáře, jímž jest profesor dogmatické theologie kolegia Redemptoristů v Novém Yorku, Pater Eduard Wünschel.

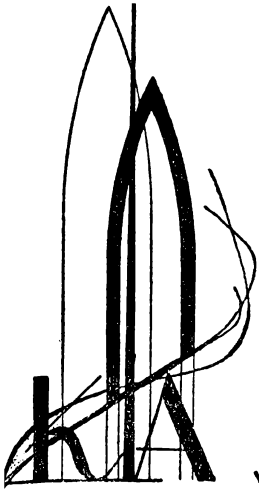
Rád Cistercienský do italské východní Afriky. Ze starého italského opatství tohoto řádu v Camasari v římské Campagni, odejela nedávno skupina mnichů do italské východní Afriky. Jejich sídlištěm bude Belesa, poblíž města Asmary, kde má vzniknouti nový klášter tohoto řádu. K uvítání mnichů dostavili se nejen zástupci koloniálních úřadů, ale i význačné církevní osobnosti etiopské církve.

Sanatorium pro kněze nemocné tuberkulosou mají ve Vigne d'Arco. Správu a dozor v tomto charitativním ústavě italského kněžstva vede biskupská komise, jmenovaná Svatou Stolicí. V komisi zasedají kardinál arcibiskup milánský Schuster, arcibiskupové trientský, ferrarský a Msgr Bruno, sekretář kongregace concilu. Jednotlivé italské diecese přispívají na vydržování sanatoria zvláštní daní 1 cent, podle počtu věřících. Léčebné výsledky jsou velmi potěšitelné. Jak potřebným byl tento ústav, dokazuje úřední statistika, vykazující za období 1925 až 1935 pokles úmrtní tuberkulosou stížených, o plných 50 procent, zatím co číslce úmrtní kněžských na tuto nemoc se skorem nezměnila. Každoročně umírá v Itálii na tuberkulosu 70—80 kněží. Správa sanatoria sleduje úkol vybudovati péči o tuberkulosní kněze tak, aby každému se dostalo ošetřování v sanatoriu a je přesvědčena, že při včasné léčbě se podaří počet úmrtí snížit na polovici.

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakáží, kvitovány.

VECHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí č. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. předplatné na celý rok i s poštovním záslkou 6 K. - Číslo pošt. spojitelný Praha 208.401, č. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvem pošt a telegrafů pod č. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. - Dohledací pošt. úřad Praha-11. - Vytiskla kniht. J. Bartl Praha VII., Korunovační 14.

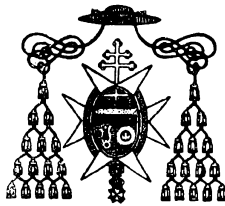

KATOLIK

Líst Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník V. (XXII.) — V Praze dne 15. května 1940.

č. 10

IN NOMINE DOMINI

1870 ^{16.} v. 1940

Na svátek sv. Jana Nepomuckého, kněze-mučedníka a patrona země české, dožívá se 70 let svého života Jeho Eminence náš nejdůstojnější pan kardinál Dr. K A R E L K A Š P A R, kníže - arcibiskup pražský. Nejedem z věřících bude touto zprávou překvapen, protože Jeho Eminence žije v našich vzpomínkách a představách jako postava nestárnoucího nadšení, neúnavné apoštolské horlivosti a dobroty srdce, jež svým milým hřejivým úsměvem tolik dovede potěšit. Proto s tím větším obdivem a láskou obrací se mysl pražských arcidiecézánů a s nimi nepochybně i katolíci celého našeho národa k Jeho Eminenci, uvědomujíc si u příležitosti tak význačného životního jubilea, čím nám náš nejdůstojnější pan kardinál je.

Je nám vzorem neohrožené věrnosti a statečnosti. Bouřlivé poměry popřevratových zmatků náboženských i doby pozdějšího zakukleného boje protikatolického ukázaly nám nejednou heroismus našeho drahého arcipastýře. Ani povyk na Karlově mostě v předvečer svátku sv. Jana Nepomuckého, ani uctivé upozornění, že »nelze ručít za osobní bezpečnost« tehdejšího hradeckého biskupa na visitační cestě, ani pokřik zaujaté veřejnosti, volající na soud, nedovedly zlomit neohroženost a věrnost a zastrašit apoštolské srdce. Vskutku, jako by cosi ze svatojanského hrdinství mučednického jak světlem lemovalo postavu Jeho Eminence.

Je nám vzorem apoštolské lásky k nesmrtelným duším. Generální visitace, viděné zblízka s celou tíží vysilujících povinností každoročně po celé nepřetržité řady dní jarních, letních i podzimních měsíců mluví řečí velmi přesvědčivou. I nejdlehlší a někdy obtížně přístupné farnosti hradecké diecése, daleké Kladsko a celá pražská arcidiecése, i pracovní stůl v arcibiskupském paláci hradčanském, přetížený starostmi a zodpovědností, mohly by vyprávěti. Vždyť i nekatolická veřejnost s netajenou úctou sleduje lásku k dětem, návštěvy mezi trpícími, opuštěnými i vězni, nemajíc ovšem ani představy o mezích veliké charitativní činnosti. Věřící srdce však tu cítí ovzduší svatopavelského »Láska Kristova nás puďí«.

Ale s pocitem hluboké vděčnosti dobrotivému Pánu Bohu si uvědomujeme, že náš nejdůstojnější arcipastýř je nositelem posvátného purpuru, jenž — jako oblak tajemný nad hlavami vyvoleného národa — i nás chrání a vede nástrahami a křížovatkami života. Ve vznešené osobě Jeho Eminence náš český národ smí přistoupiti až ke stupňům papežského stolce, maje podíl v nejvznešenějším sboru, jaký svět zná. Ruka, jejíž prsten s úctou libáme, podává našemu národu pochodeň pravdy, již sama zanítla u věčného krbu Pravdy. Podává nám žiznivým vody očisty, osvěžení a posvěcení, jež čerpá ze živého zdroje Milosti. Pozvedá se nad skloněnými hlavami k pozhnání, spiná se v modlitbě i při nejsvětější Oběti »pro populo« — za svůj svěřený lid v tichu arcibiskupské kaple nebo ve slavném svatovítském dómu či na cestách. A v posvátných chvílích svěcení kněžských předává jako nejdrahocennější dědictví moc sv. kněžství, rozmnožujíc tak řady svých pomocníků — dělníků na vinici Páně v českém národě.

Nelze pokračovati v líčení nerozmanitějších arcipastýřských povinností. Za vše jsme milovanému svému panu kardinálovi zavázáni hlubokou vděčností. Proto jako nepatrnou splátku tohoto svého velikého dluhu pronášíme jménem Katolické akce k sedmdesátinám Jeho Eminence svá nejvroucnější blahopřání ve formě modlitby: »Bože, všech věřících pastýři a řediteli, shlédni milostivě na služebníka svého Karla, jehož jsi pastýřem arcidiecése pražské ustanoviti ráčil; popřej mu, prosíme, slovem i příkladem lidu jeho prospívati, aby se stádcem sobě svěřeným k životu věčnému dospěl. Skrze Krista Pána našeho. Amen.« Dr. A. V

DIECÉSE ČESKOBUDĚJOVICKÁ OSIŘELA.

J. E. nejdp. biskup Dr. Š i m o n B á r t a zesnul po dlouhé nemoci na svátek Nanebevstoupení Páně. Jihočeskou diecési řídil od r. 1921. Důstojný nástupce na biskupském stolci českobudějovickém. řídil pevně svěřenou mu diecési zejména za kritických let popřevratových odpadů. Všemmu katolickému snažení byl štědrým podporovatelem. Prohloubení náboženského života bylo hlavní snahou Jeho vrchnopastýřského úřadu. Za veliké účasti všech vrstev pohřben byl 7. t. m. Odpočívaj v pokoji!

Vroucně vítán budiž, Jene svatý !

Tak volali zbožně naši předkové o slavných dnech svatojanských, když putovali v tisícových zástupech ke hrobu vzácného našeho mučedníka sv. Jana Nepomuckého. Je opravdu s podivem, že světec, který nejen za živa, ale zvláště po své smrti svému národu jen prospíval, byl v posledních letech tolik zneuctíván vlastními svými krajany. Stále se mluví a píše o rehabilitaci úcty svatojanské, dosud však s nevalným výsledkem. Poznejme konečně pravý význam sv. Jana, putujme k jeho hrobu, aby ty naše poutě a modlitby napravily to, co lidská zloba pokazila a učinily z nás vpravdě křesťanský lid, hodný přímlyvy tohoto velikého českého světce. Vždyť oblíbená naše píseň svatojanská nazývá sv. Jana velectěným vlastencem, vyznává lásku celého národa k němu, klade mu k nohám věnce z překrásných májových květů, jemu, příkladu pravé pobožnosti, ozdobě kněžského stavu, strážci zpovědního tajemství a neohroženému reku víry. Přestaňme již jednou s těmi pokrokovými strážáky o úsilí nahraditi Husa sv. Janem Nepomuckým, neboť kdyby nebylo opravdových zásluh sv. Jana a milosti Boží, žádnému lidskému snažení by se nepodařilo tak veliké a spontánní rozšíření úcty tohoto světce. Než vraťme se k naší písni, která svým obsahem je vlastně životopisem sv. Jana podaným způsobem české duši nejpřístupnějším. Bylo by dobře, abychom tuto píseň důkladně znali a učili ji znáti i své děti. Překrásný náhrobek ve velechrámu svatovítském, nepřehledná řada chrámů po celém světě, ol-tářů, tisíce soch nebylo postaveno jen nějakému ne-skutečnému zjevu, ale osobnosti, která si to svým skutečně svatým životem a mučednickou smrtí zasloužila, aby hlásala slávu a čest Boží a byla mocným pojítkem českého národa s nebem. Již jeho narození, jak pje píseň, oslavil Bůh světlem s nebe, vedl jej po cestách pravé zbožnosti a svatosti, vidíme dále sv. Jana jako ministranta, překrásný to vzor i pro naše andělské legie a pilného studenta, jež svá studia končí

přijetím svátosti kněžského stavu. Před naším duchovním zrakem vznáší se ušlechtilá postava mladého kněze, který v chrámu Panny Marie před Týnem, jako sv. Pavel před tváří Římanů, zvrací pochybnou víru Pražanů, napájí je pravým slovem Božím, z něhož vane nezměrná láska a ulehčení všem, kdož ponoří se do proudu Boží milosti. S kazatelny v Týně jdeme se sv. Janem na pražský hrad, pozdravujeme jej jako člena metropolitní kapitoly, který ani tu nezapomíná svého vlastního poslání. Jemu svěřen úřad, který jej vede mezi ty nejubožejší, mezi vdovy a sirotky, mezi chudé a nuzné. Sv. Jan osvědčuje skutkem lásku Páně, stírá mnohou slzu a stává se otcem pražské chudiny. Pověst svatého kněze došla až královský dvůr a sama královna v své zkroušenosti, jak praví opět píseň — zpovědníkem jej míti žádala.

Tento čestný úřad s lidského hlediska vzato, stal se světci osudem, nám však křesťanům je zřejmo, že přinesl sv. Janu mučednickou smrt a tím nesmrtelnou oslavu, kterou Bůh svým věrným poskytuje. Ptejte se u jiných národů. Kdo z nich má takové světce, u nichž by s dokonalou jistotou znal místo, kde podstoupili mučednickou smrt a které má pochovány v národní své svatyni. Kdo z národů má takové světce, že jejich sláva překročila hranice země vlastního národa a rozšířila se po celém světě? Kdo se může honositi světcem, který trpěl pro zachování zpovědního tajemství, jehož mlčenlivý jazyk Bůh oslavil neporušeností a tím jej učinil strážcem a zachovatelem naší řeči, když naši předkové svými ústy tohoto jazyka zbožně se dotýkali. Kéž by proto zase jednou celý národ k svatému mučedníku volal: Ty jsi chloubou celé naší vlasti, tebe vroucím srdcem žádáme: Ujmi se nás ve všeliké strasti, ať moc přímlyvy tvé poznáme. Zachovej nám vždycky pověst čistou, jsa ochráncem jména dobrého, vyžádej, ať přijdem cestou jistou, k tobě do příbytku věčného!

Křišťan.

Protireformace není žádným absolutním »t e m n e m«, jako není doba předbělohorská žádným absolutním »s v ě t l e m«; kdo věří opaku, je vědecké dítě.

A jak srovnáte se svým obrazem »Temna« Balbinovu vášnivou obranu české národnosti, Pešinovu nevyrovnatelnou závěť, podivuhodnou postavu Vavákovu?

Ti, kdo věří, že si církev katolická postavila Jana Nepomuckého za symbol svého vítězství nad kacírským národem českým, nebo že Nepomuk měl zabít pamět Husa v českém lidu, mohou ve vyloženém zdráhání Říma, nechtějícím dostiučiniti prosbám českých katolíků a vlastenců, najítí vděčný motiv k přezkoušení svých dohadů.

Dr. Josef Pekař: Tři kapitoly o sv. Janu Nepomuckém.

Svatý Jan Nepomucký.

Zjevuje se nám často znenadání a téměř na všech cestách s ním se setkáváme, neboť není kraje, kde by nestála jeho socha posvěcená žehnáním Církve a modlitbami věřících. Na takových místech stejně jako v blízkosti svých ostatků světec nám vychází v ústrety a obcuje s námi důvěrněji než tušíme. Škoda, že nejsme hodni viděti, jak v té chvíli temnota země ožívuje hvězdami, jež významně obepínají jeho hlavu. Sv. Jan Nep. vzývaný po celém okrsku naší země přináší nám opravdu světlo shůry. Čím mocnější jest jeho vzývání, tím účinnější jest oheň Ducha svatého s jeho sedmými dary. Vždyť důstojnost našeho patrona plyne právě z jeho vztahu k třetí osobě božské. Sv. Jan položil život pro svátost, jež jest velikonočním darem božského Srdce a jež byla v den vzkříšení ustanovena významnými slovy: Přijměte Ducha Svatého . . . Barokní doba správně vystihla mimořádné světcovo poslání, když připomínala plameny, jež prý oznámily jeho narození, světla, která doprovázela mučednické tělo nad hladinou Vltavy. Kolem jeho hlavy dala rozzářiti docela pateru hvězd jako snad u žádného světce a na hrob do štítu dala jazyk, symbol Ducha svatého, jenž se stal znakem Janova vítězství a nebeského oslavení. Z posmrtného světcova působení můžeme se přesvědčit, že sv. Jan byl dán našemu národu. K osvětlení a tudíž i jako znamení, jemuž bude odpíráno. S úctou svatojanskou nám vychází slunce a jasně ožívuje zemi, ale obrátí-li se národ od jeho paprsků — zhřeší proti Duchu svatému.

Není divu, že jest náš sv. patron zcela zvláštním miláčkem Královny nebe, snoubenky Ducha svatého. Proto s vroucí úctou mariánskou bývala spojena úcta k našemu májovému světcovi, jehož sochy se staly jako by tváří naší země stejně jako obrazy přesvaté Panny, jejíž hlavu obepíná diadém dvanácti hvězd. Bylo samozřejmé, že v bolestné době, kdy slepotou šílený dav začal nenávidět hvězdy zářící nad námi jako náznak věčného života, strhával též nebeský jas kolem světcovy hlavy. Sv. Janu Nep. se dostalo před 20 lety té cti, že byl spojen s Královnou nebe — vítěznou a nepřemožitelnou v jejím ponížení. Vítězství Mariino jest jisté. Už v ráji pronesl sám Hospodin prorocství o boji, který bude mezi Královnou nebe a knížetem pekla a jenž bude dokonán Jejím vítězstvím: Ona rozdrtí hlavu tvou! Domyslíme-li, i to jest jisté: Kdo proti Ni vztáhne ruku — ať jednotlivec nebo celý národ — bude rozdrčen! Ale také víme, že právě nad tím, kdo je sražen do propastí, dosud nezapadly hvězdy, jichž se možno zachytit — ku povstání.

Sv. Otec Pius XI. na prahu věčnosti se zadíval k naší zemi a zcela zvláštním způsobem oslavil sv. Jana Nepomuckého. Krátce před svou smrtí dovolil, aby o svátku sv. Jana směla býti při mši sv. čtena svatojanská preface, to jest modlitba, kterou kněz před proměňováním vítá přicházejícího Krista. Preface jest vzata z liturgie ambrosiánské a vyjadřuje důstojenství sv. Jana Nepomuckého. Náš světec jest v ní přirovnáván k velikému Proroku jordánskému sv. Janu Křtíteli, kterého sám Syn Boží nazval andělem svým. Jako Předchůdce Páně svým mučednictvím korunoval prorocké dílo Starého zákona — podobně i sv. Jan Nep. mimořádně oslavil novozákonní Církev. Umírající Otec křesťanstva chtěl nám asi říci, že jest nutno uctívati našeho v nitru soustředěného a v Bohu ztišěného světce, že jest správné v temnotách země se přiblížiti k jeho duši, která jest lampou světla věčného . . . Před časem prolétla novinami zvláštní astronomická zpráva: nad Prahou se prý objevil světebný pruh a

K SV. JANU NEPOMUCKÉMU

Budiž veleben a ctěn
ze smrtelných Svátý ten,
jemuž Bůh sám vydal čest
jasným leskem hvězd.

Pozdraven buď, svatý Jene,
v Nepomuku zrozený,
neboť planou nad tebou
hvězdíc plameny.

Blah, kdo slov svých v kvapný čas
nedá větrům na pospas,
jazykem kdo neklesne,
ani nehlesne.

Pozdraven buď, svatý Jene,
jenž jsi jej vzal na uzdu
přijav za své mlčení
zlatou v nebi mzdu.

Šfaster, kdo vždy pevně tkví
v slovu svém i v tajemství,
myšlenky a poznámky
kdo dá pod zámky.

Pozdraven buď, svatý Jene,
jenž jsi taje cizích vín
nezrazených s sebou vzal
ke dnu do hlubin.

Blažen, kdo i v mukách stál
a si poklad zachoval
bez újmy a pohromy:
čisté svědomí.

Pozdraven buď, svatý Jene,
jenž jsi v těžkých zápasech
poklad svůj z vín vynesl
na věčnosti břeh.

MODLITBA.

Svatý, nenáviděný od mnohých,
od věrných však milovaný!
Kdežto jazyk jednoho Jana u nás
odkrýval bez lásky lidské nepravosti,
rány jitřil a vlast bouřil,
tvůj mlčelivý jazyk v tajemství zpovědním
ukrýval hříchy a rány bližních hojil,
neboť to je ta pravá cesta,
kterak zlé proměnití v dobré.
Ó svatý, přimluv se za mne,
abych na této cestě, než napravím jiné,
sám napravil napřed sebe.

V. Svatohor-Bělohávek: Alleluja. Kniha chvalozpěvů Božích.

*

Jak krásné je pohleděti na veškerou křesťanskou společnost, jak vzdává Nejvyššímu povinnou úctu za všech věků papežem v římské basilice, biskupy v jejich katedrálách, faráři a kněžími ve farních kostelích a ve všech svatyních světa! Jaká to úžasná a pravá organizace všech základních prostředků spásy: oběti, svátostí, Písma svatého, podání a svátostí, jichž Církev používá v liturgii, jež je skutečně nástrojem posvěcení prvního řádu! Pius X. ujišťuje ve svém prvním Motu proprio »Prvním a nezbytným pramenem pravého ducha křesťanského je činná účast v přesvatých tajemstvích a ve veřejné, slavné modlitbě Církve.«

Dom Gaspar Lefebure, OSB: Základy liturgie.

v něm cosi oslnivě jasného v podobě jazyka. Promítne-li tento přírodní zjev do oblastí nadpřirozených, radostně vzhlížíme tam, kde nebeské dvorstvo krásné, a kde v záři světla věčného za nás se přimlouvají ti, kdo nám byli dáni k osvícení. Složice tedy na ně svou naději a sílu, volejme, aby ti vidoucí nám vyprosili nejdražší nebes dar, jak o něm horuje chorál svato-václavský: oheň jasný svatého Ducha. Aby se Duch svatý sklonil k zemi a její bolestnou tvář proměnil k obrazu a podobnosti Svěmu . J a n L e b e d a .

Světcí jazyka »neporušeného«.

Stoleté údobí, jež počíná vztyčením mariánského sloupu na hlavním pražském náměstí r. 1650 a končí zlikvidováním samostatnosti české dvorské kanceláře r. 1749 a jež jest nepochybně vrcholnou dobou českého baroka, dělí se na dvě sobě nepodobné poloviny. Vyznačuje-li druhou polovinu 17. století vedle velmi pomalého vzestupu hospodářského našich zemí i neobyčejný rozmach vlasteneckého smýšlení vedoucí vrstvy kněžské (v této době působili vlastenci: arcibiskup Zoubek, biskup Dlouhoveský, kapitulní děkan Pešina, křižovn. generál Pospíchal, jesuité Balbín, Kořínek, Kruger, Šteyer, J. Tanner), jest prvá polovice století osmnáctého sice »zlatým věkem« barokního umění v Čechách, avšak i údobím, kdy zdánlivě vlastenecká část Balbínova dědictví ustupuje do pozadí.

Avšak právě do této doby vložila Prozřetelnost událost, jejíž blahé účinky pocítoval k svému dobru i po stránce národnostní český živel až do osmdesátých let 19. století. Byl »v zlaté době« českého baroka — r. 1729 po mnohém úsilí českých vlastenců za svatého prohlášen od nepaměti uctivaný Jan Nepomucký. Jak na oltáře katolického světa, tak i na oltáře české vlasti jest touto kanonisací postaven světec, český světec jako svědek katolické minulosti národa, národa, je muž bylo mnoho na cti utrháno pro někdější kačivství!

Město, jež bylo kdysi vidělo Janovu slavnou mučednickou smrt dne 20. března 1393, naplňuje se od kanonisace každoročně zástupy z českého venkova, zástupy uctívajícími jako nepochybný důkaz Janovy svatosti — jeho neporušený, zázračně uchovaný jazyk! Prozřetelnost, která byla od rozkladu uchránila jazyk světce Mlčenlivého po několik století, která sice více než třem staletím dala uplynouti než se dostalo sv. Janovi pocty oltáře, avšak po té jej zahrнула poctami v naší vlasti neobvyklými, učinila z každoročních oslav světcových podle historikových slov pravou »slavnou mši« (missa solemnis) českého národa. Národ, jenž všeho umění dovedl použití k oslavě Mlčenlivého, jenž zářící monstrancí s jazykem světcovým ozdobil štít památného světcova kostela »Na Skalce« na Novém městě pražském, uctívaje neporušený světcův jazyk mírou přehojnou, zachovával si a posléze si i zachoval pro budoucnost neporušenou i svou vlastní podstatu. Neboť není pochyb, že pravdě odpovídají Hankova slova: »Nehasnou národy, dokud jazyk žije!

Působivosti nejkrásnějšího květu českého baroka — svatojanskému kultu, neunikl ani duch tak ironický jako byl liberální novinář Karel Havlíček Borovský. Záchvěv upřímné opravdovosti nevyvanul dosud z verše tohoto skeptika, z prosby adresované světcí »jazyka neporušeného«.

»Svatý Jene z Nepomuku,
drž nad námi svoji ruku,
by Bůh nám dal, co dal Tobě,
by náš jazyk neshnil v hrobě!«

Ochránce národní klenoty — jazyka jest však uctíván, jak shora naznačeno, i jako strážce dobrého jména národa a jeho členů. Ke světcí, jenž pro ochranu kněžské cti a cti svého bližního obětoval i svůj život, obracejí se s prosbou o »osvobození od každé zlé pověsti a časného posměchu« všichni, jejichž čest je ohrožena. K hrobu sv. Jana r. 1849 posílá matka Riegrova sestru velkého národního politika, když Riegrovo

Nebeklič.

Všichni, vracejíce se čas od času k raným příhodám svého dětství víme, že jednotlivé obrazy našich prvých dnů na tomto světě, zachycené paměti ještě zavínutou do svých blan jako růže v droboučké pěstky poupat, netvořivají souvislý obrazec, jež bychom mohli sledovati v jeho pokračování, ale že naopak jsou to jenom jednotlivé události, které se svým zvlášť silným dojmem včlenily v rámeček času a všechno to, co jest mezi nimi, jest jenom prázdno zapomenutí, jímž bloudíme se zavázanýma očima a které nic neříká. Naproti tomu příhody, které zůstaly, zanechaly v naší povaze stopy tak nezahladitelné, že jejich minulou účinnost poznáváme i nyní po síle záření, jež z nich vychází.

A tak se stává, že ač nic nevíme o dni, kdy jsme poprvé stanuli udivení před svatostánkem a kdy jsme uslyšeli poprvé hymnický zvuk varhan a ucítili vůni kadidla, přece skrýváme v sobě, často jen nevědomky, zlomky údivu, jenž se zmocnil všech, kdož uslyšeli ústy andělů v den sestoupení Ducha Svatého řeč, neslychanou do té doby. Ač nevíme nic o okamžiku, kdy se temene našeho dotkla voda a kdy za nás, zrozené po druhé z utrpení Kristova, ústa křestného otce říkala poprvé »věřím« přece víme, až do dna duše své víme, že znamení sv. křtu bylo vepsáno nesmazatelně na naše čelo a že, nechť se budeme námáhati jakkoli je setřítí a otupiti, půjde s námi jako

mateřské znamínko a naše úsilí bude již předem stigmatizováno prohrou, po níž zůstane trvalá jizva teskné, chmurné a tragické zkušenosti.

Namlouváme-li si tedy, že život v těchto dnech či v tom kterém našem povolání je strašlivě chudý a mdlý a jednotvárný, že nic se neděje, co by nás vytrhovalo z té jednotvárné unavující a pokořující roviny všedních dní do výšin radosti a ducha, je to jediné a jedině proto, že si zacpáváme násilím uši před hlasem, jemuž naslouchá všechno stvoření, že se ve falešném studu rdíme za příslib daný námi, aby padla mázdra s očmi zahleděných příliš do země, aby uzřely skryté záření věcí přikrytých prachem, únavou, nemocí, bídou. Že zapomináme pro tu či onu strážku, že život je a zůstává darem, darem od Boha, příležitostí k činům, k doufání, k radosti, abychom si jím vykoupili cestu k Hospodáři polností věčná.

Vše živé roste z tohoto daru. I síla, potřebná k rození velikých věcí, síla posvěcená a požehnaná, všechna lidská svoboda všechn lidský život a také všechno dílo. Modlitba jest pak to, co nám pomáhá dostati se nějak z chaosu, v němž tonou naše smysly i rozum. Jest proto na bíledni, že také zlý duch, který obchází den za dnem se svými přísluhovači naše přibytky a kuje pikle a vymýšlí nové a nové nástrahy a léčky, aby ošálil a svedl naši duši, usiluje v prvé řadě, aby odvedl naši mysl od modlitby, od svícení nedělí a svátků, od návštěvy služeb Božích. Jen si vzpomeňme, kolikrát očerňoval a zesměšňoval v našich očích ony li-

dobré jméno je očerňováno podezřením z velezrady! Sv. Jan se jak v tomto případě tak i v řadě jiných projevil věru dobrým strážcem cti nevinně napadených. Jako ochránce národní cti i národního jazyka, jako obhájce svátosti i práv sv. církve byl a bude sv. Jan uctíván v naší vlasti. Žádná z proseb nebude oslyšena, jak s předky věříme, jež bude vysílána ze zbožného srdce k tomuto přednímu patronu české země:
»Svatý Jene z Nepomuku, pros za nás!« V. Ryneš.

Katolická akce.

FILOSOFICKO-NÁBOŽENSKÉ PŘEDNÁŠKY

ve farním chrámu Páně v Kralupech pokračují v neděli 16. června, kdy přednáší P. Alfons Daňha, CSsR: »Rozkvět katolické Církve«; další přednáška je v sobotu 29. června, kdy přednáší P. Dr. S. Brait, Ord. Praed.: »Poslání Církve« a zakončení v neděli dne 30. června, kdy přednáší týž na téma: »Co máš proti Církvi?« Začátek pokaždé v 18.15 hod. Vstup volný, dobrovolný režijní příspěvek.

ZAKONČENÍ PŘEDNÁŠEK VYŠŠÍHO NÁBOŽENSKÉHO KURSU V ROUDNICI NAD LAB.

v neděli 19. května. Mluví P. Dr. Reginald Dacík, O. Praed.: Marie v díle Kristově. Začátek přesně ve 14.30 hod. Konec v 15.30 hod. Dobrovolný režijní příspěvek. Přednáška se koná v sále kláštera OO. Kapucínů v Roudnici nad Labem.

Naše práce.

Valná hromada Svatováclavské Ligy bude se konati v sobotu dne 1. června t. r. o 17. hodině ve spolkové místnosti v Praze IV., Hradčanské náměstí č. 8.

Exercicie členů Svatováclavské Ligy a Svazu katolických mužů budou se konati ve dnech 4.—7. července 1940 v Hájků u Prahy. Přihlášky již nyní přijímá spolková kancelář v Praze IV., Hradčanské náměstí č. 8. Výše poplatku bude sdělena co nejdříve. Bude však třeba, aby si exercitanti vzali s sebou nějaké potraviny.

bezné obyčeje a krásnou poslušnost našich bab a dědů, kolikrát odváděl nás od ranní i večerní prosby Pána dnů a života k práci ve dvoře i v polích, k hospodskému vysedávání, anebo ke schůzím; od knih, v nichž staří nalézali útěchu, povzbuzení, lék proti starostem i potěchu v bídě, v nemocech a protivenstvích ke čtení plytkému, zbytečnému, hříšnému.

Držím v ruce dědictví po bábě chalupnici z jedné z podhorských vsí za Přeštici: »Zlatý Nebeský Klíč, aneb vroucí katolické modlitby na šestnáct dílů rozvržené«. Snad byste i vy našli něco podobného, kdybyste prohledali všechno haraburdí, půdu a sýpku a kdejaké hambalky, kdybyste se nebáli prachu a pavučin. Zaradovali byste se, tak jako jsem se zaradoval já sám, když jsem zdvihl ke rtům první doušek, protože toto zde je poklad nedoobrný a studnice vody živé. Kniha už prastará, která přecházela z pokolení na pokolení, kniha ohmataná a rozpadávající se, s deskami popsanými sotva čitelným švabachem, kde nalézám svůj rod do pátého kolena. Otvírala se zajisté nejvíce na místech, kde se nalézají modlitby k sv. patronům českým, k Panně Marii, k sv. Josefu, modlitby za šťastný porod a dítek vychování, modlitby ke vzbuzení litosti, k potěše duše i modlitby za šťastnou hodinku smrti; tady jsou listy neohmatanější, písmo nejméně čitelné. Ale i jinak hovoří ke mně o životě nebožčině: útlou stužkou, vloženou k modlitbě nevěsty, do kostela jdoucí, proutkem myrty, obrázkem blahosl. P. Marie Borovské i několika jinými, pocházejícími z četných nebožčiných pouťí na Sv. Horu. (Dokončení.)

Zrna a zrnka.

Sli jsme třešňovou alejí, právě za »špejcharem«, když tu přijížděl pan kardinál Schwarzenberg. »Poklekli jsme — i ty, Karlínku«, vypravovala maminka — a pan kardinál nám žehnal. A jak se na tebe díval!« Kdo by byl tenkrát mohl tušiti, že, žehnaje dvouletému hochu, žehná jednomu ze svých nástupců na stolci pražském! Ještě v posledních dvou letech na gymnasiu se ve mně někdy ozvala touha býti misionářem — zachraňovati nesmrtečné duše mezi pohany. I zpovědníka kolejniho P. Dilgskrona jsem touto myšlenkou trápival, až mi jednou řekl zcela resolutně: »Zůstaňte jen klidným! Můžete se státi i v Čechách misionářem!«

Ze vzpomínek J. Em. nejdp. Dr. K. kardinála Kašpara. »Úspěch« 1936.

Hned při našem vstupu na půdu tohoto velkoměsta (t. j. Chicaga, p. r.), když nás četné automobily odvážely z nádraží, povšiml jsem si nápisů »Klub Rieger«. To vyvolalo ve mně mnohé vzpomínky na muže zbožného a upřímného katolíka, který, když byl z Prahy vyštván, na radu své manželky Marie, dcery Františka Palackého, Otce českého dějepisu, uchýlil se do Říma a usadil se v tamní České koleji. (J. Em. byl tehdy jejím chovancem). Brzy na to měl p. Dr. Rieger slyšení u Sv. Otce Lva XIII., který jej s otcovskou láskou přijal, vedle sebe posadil a plnou hodinu s ním o českých poměrech rozmlouval. Na Zelený čtvrtek v Sixtinské kapli při Mši svaté z rukou Sv. Otce Lva XIII. přijal se svojí manželkou Tělo Páně. V pondělí velikonoční paní Riegrová těžce onemocněla, byla zaopatřena svatými svátostmi a brzy na to v Pánu zbožně zesnula. Nám chovancům České koleje zbyla jen smutná úloha těšiti zarmouceného manžela. Z řeči biskupa Dr. K. Kašpara v Čes. Besedě v Chicagu 16. 6. 1926, při zájezdu na světový Eucharistický kongres.

A nyní dvě ukázky z těchto projevů odporu, které jsme četli na nedávné Pekařově výstavce. Jednou je adresa dopisnice, následujícího znění: Pan Josef Pekař, falšovatel českých dějin. profesor na české universitě v Praze. A druhá, část dopisu: 17. V. 1920. P. T.: Podepsaní profesori dějepisu reálného gymnasia v (jméno bylo na vystaveném dopise »skromně« zakryto) oznamují, že přestávají býti členy Historického klubu a odběrateli Českého časopisu historického, pokud předsedou, resp. vydavatelem jest prof. Dr. Josef Pekař. Ve 20. století český inteligent vůbec a učitel dějepisu zvláště nemůže přece podporovati instituci, jejíž representant jest schopen takových názorů, jaké projevil v článku »V den svatojanský« v Národních Listech ze dne 16. května t. r.

Letos byl květen vyvolen za »Český hudební máj« a soudím, že nejen pro Prahu, nýbrž i pro venkov. A skytá mnohou příležitost k úvahám, zda bychom neměli a nemohli z něho vytěžit vzácné rady pro mravní obrodu právě našeho venkova a selské mládeže. Že je té obrody třeba, o tom není pochyby a hudba a zpěv by k ní mohly přispět velmi účinně. Úpadek naší vesnice nastal — příčin bylo mnoho, — když přestal být jejím středem kostel. Nastane zlepšení, až opět kostelík, i když je sebe pustší, se stane jejím centrem, její duší a jejím srdcem.

Obnova č. 19, Dr. J. Krllín: Zpěv a venkovská mládež.

Přehled přednášek se světelnými obrazy z Písma svatého (na diapáskách):

I. Starý zákon:	Obr.	Cena K
Díl I. Pravěk	21	31.50
II. Doba patriarchů	21	31.50
III. Doba Mojžíšova	22	33.—
IV. Doba Josue a rozhodčích	22	33.—
V. Doba králů Saula, Davida, Šalomouna	25	37.50
VI. Říše izraelská a judská až do povolání Ezechiele	18	27.—
VII. Říše judská od Ezechiele a po zjetí babylonském	21	31.50
II. Nový zákon:		
Díl	Obr.	Cena K
VIII. Narození a mládí Spasitelovo	13	19.50
IX. Veřejný život Spasitelův	31	46.50
X. Utrpení a smrt Spasitelova	14	21.—
XI. Spasitelovo oslavení	9	13.50
XII. Církev v období apoštolském a zjevení sv. Jana	14	21.—

Cena všech 12 serií včetně textu 325 K, mimo obal a poštovné. Objednávky přijímá Svatováclavská Liga Praha IV., Hradčanské náměstí 8.

Všechny zájemce o promítání světelných obrazů upozorňujeme na nový promítací přístroj na diapásky. Může se použít na elektrický proud střídavý i stejnosměrný a pro napětí 120 V i 220 V. Aparát možno si prohlédnouti v kanceláři Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské nám. 8. kde jej každému zájemci milerádi nezávazně předvedeme. Zájemce z venkova prosíme, aby nám svoji návštěvu oznámili předem (lístkem).

Všechny, kdož pomýšlejí konati přednášky se světelnými obrazy, naučíme bezplatně zacházeti s promítacím přístrojem na diapásky a poskytneme potřebné rady a pokyny. Promítací přístroj i obrázky zapůjčíme. Zájemce z venkova prosíme, aby nám svoji návštěvu lístkem předem oznámili.

Chcete konati přednášku se světelnými obrazy a nemáte u vás elektrický proud? Můžete si opatřit nový promítací přístroj na diapásky, kterým možno promítati, i když není k dispozici elektrický proud. Možno si nezávazně prohlédnouti ve Svatováclavské Lize v Praze IV., Hradčanské nám. 8.

Odpověď na zn. »Bezradný«: Chcete-li pořádati přednášky se světelnými obrazy, doporučujeme Vám, abyste se rozhodli pro diapásky. Jsou vyrobeny z nehořlavého materiálu a ke každému obrázku jsou příslušné texty. V poslední době se jich používá i při vyučování náboženství. Nejnovější promítací přístroj jest velmi praktický a obsluha jednoduchá. Výsledky jsou překvapující.

Rozhlas.

(Hlídky katolické rozhlasové centrály. Dotazy hlídky na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Program katolického vysílání pořádaného pěti katolické akce:

Na každou neděli a svátek 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, Reč o tajemství dne, chorál, evangelium z nejbližšího svátku v týdnu, chorál.

Před každou Mší svatou úvod, evangelium dne a společná modlitba Církve.

Květen:

17. května, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM: K hlubinám křesť. života (III.).

19. května, neděle:

8.45—9 hod.: P. Adolf Pelikán, TJ: Přednáška z křesťanské nauky: Smysl cudnosti požadovaný 6. a 9. přikázáním.

9—10 hod.: Zpívání Mše svatá z děkanského chrámu v Nymburce. Úvod, evangelium dne a společná modlitba Církve.

10—10.10 hod.: Msgr. Josef Málek, kanovník: Duchovní promluva na den.

20. května, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katolického života.

22. května, středa: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. Blažej Ráček, TJ, profesor: Místodržící Lobkovic, Slavata, Martinic. (Historická přednáška.)

23. května, čtvrtek, svátek Božího Těla:

9.40—9.55 hod.: P. Adolf Pelikán, TJ: Přednáška z křesťanské nauky: »Dokonané přirozené hříchy proti cudnosti.«

10.15—10.25 hod.: J. M. Dr. Arnošt Vykoukal, O. S. B., opat emauzský: Duchovní promluva na den.

10.30—11.30 hod.: Slavná Mše svatá z Třebechovic pod Orebem.

24. května, pátek: 17—17.15 hod.: pí. Běla Dlouhá, spisovatelka: Zdroje zpěvnosti.

26. května, neděle:

8.30—8.45 hod.: P. Adolf Pelikán, TJ: Přednáška z křesťanské nauky: Dokonané protipřirozené hříchy proti cudnosti.

8.50—9 hod.: P. František Peksa, kooperátor: Duchovní promluva na den.

9—10 hod.: Slavná Mše svatá z děkanského chrámu v Ivančicích na Moravě.

18.20—19 hod.: Děti Královně máje. Pobožnost z kostela Panny Marie v Praze-Lhotce.

27. května, pondělí: 15.30—15.45 hod.: ing. Vilém Bitnar: Bedřich Briedel (literární přednáška).

29. května, středa: 17.15—17.30 hod.: Dr. Jan Hertl: Kardinálové Harrach a Ditrichštejn. (Historická přednáška.)

31. května, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM: K hlubinám křesť. života (IV.).

Červen:

2. června, neděle:

8.45—9 hod.: P. Adolf Pelikán, TJ: Přednáška z křesťanské nauky: Nedokonané vnější hříchy proti cudnosti a vnější kony obsahující nebezpečí hříchu proti cudnosti.

9—10 hod.: Slavná Mše svatá z kostela Božského Srdce Páně v Praze XII-Vinohrady.

10—10.10 hod.: P. Dr. Konst. Miklík, CSsR: Duchovní promluva na den.

3. června, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katol. života.

5. června, středa: 17.15—17.30 hod.: Dr. Josef Vašica, univers. profesor: Nejslavnější kazatelé českého baroka.

7. června, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM, Provinciál: K hlubinám křesťanského života (V.).

9. června, neděle:

8.45—9 hod.: Dr. Karel Kadlec: Přednáška z křesťanské nauky: Základní způsoby nabývání práva vlastnického.

9—9.40 hod.: Tichá Mše svatá s lidovým zpěvem z farního kostela ve Vyškově.

9.40—9.50 hod.: prof. Štěpán Herat: Duchovní promluva na den.

10. června, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Bořivoj Benetka: Bohuslav Balbín, misionář a učenec. (Histor. přednáška.)

12. června, středa: 17.15—17.30 hod.: Jiří hrabě Sternberg: Česká šlechta v době baroka. (Literární přednáška.)

14. června, pátek: 17—17.15 hod.: Antonín Šorm: Svatý Vít a jeho úcta u nás.

16. června, neděle:

9.45—10 hod.: Dr. Karel Kadlec: Přednáška z křesťanské nauky: Závazky a nebezpečí majetku.

10—11 hod.: Slavná Mše svatá z chrámu sv. Antonína v Praze VII.

11—11.10 hod.: Silv. Hrnčíř, kons. rada: Duchovní promluva na den.

17. června, pondělí: 18—18.15 hod.: Zprávy z katol. života.

19. června, středa: 18—18.15 hod.: P. Dr. Vojtěch Sádlo, Ord. Crucig.: Křížovník Jan Beckovský. (Literární předn.).

21. června, pátek: 18—18.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM, Provinciál: K hlubinám křesťanského života (VI.).

23. června, neděle:

7.45—8 hod.: Dr. Karel Kadlec: Přednáška z křesťanské nauky: Povinnosti k majetku bližního a jejich porušování.

8—8.40 hod.: Tichá Mše svatá s lidovým zpěvem z chrámu sv. Michala v Brně (od Redemptoristů).

8.40—8.50 hod.: P. Václav Novák CSsR, rektor: Duchovní promluva na den.

24. června, pondělí: 18—18.15 hod.: Dr. Jan Strakoš: M. A. Vojt a katolická účast v národním obrození.

26. června, středa: 18—18.15 hod.: Dr. Stanislava Jonášová: František Jan Vavák. (Literární přednáška.)

28. června, pátek: 18—18.15 hod.: ing. František Schrogl: Co dluží technika křesťanství.

29. června, sobota: svátek sv. apoštolů Petra a Pavla. 8.45—9 hod.: Dr. Karel Kadlec: Přednáška z křesťanské nauky: Náprava porušeného vlastnického práva.

10.20—10.30 hod.: Msgr. Jan Boháč, kanovník: Duchovní promluva na den.

10.30—11.30 hod.: Slavná Mše svatá z kolegiálního chrámu sv. Petra a Pavla na král. Vyšehradě.

30. června, neděle.

8.45—9 hod.: Dr. Josef Šíma: Přednáška z křesťanské nauky: Podmínky a závaznost smluv.

9—9.40 hod.: Lidová čtená Mše svatá z děkanského chrámu v Novém Bydžově (podle Brynychovy modlitební knihy diecése královéhradecké »Oltář«).

9.40—9.50 hod.: Josef Mádle, děkan: Duchovní promluva na den.

Církev česko-moravská ve svých časopisech i jinak šíří zprávy, že její bohoslužby v rozhlase byly vyraženy na nátlak Katolické akce. Katolická akce prohlašuje, že toto tvrzení neodpovídá pravdě a prosí každého, kdo by o podobném rozšiřování zpráv zvěděl, aby jí to oznámil, aby mohla proti rozšiřovatelům podobných zpráv zakročit.

K četně docházejícím žádostem o vyslání Bohoslužeb z různých míst sdělujeme, že Poradní sbor může přihlížeti jen k takovým, jež mu byly navrženy příslušnou diecézní Katolickou akcí. Jest proto v zájmu interesů, aby svoje žádosti zasílali přímo své diecézní Katolické akci, která jediná může tuto posouditi a o ní rozhodnouti, resp. ji doporučiti. Žádosti, které nás dojdou přímo, postupujeme v každém případě příslušné diecézní Katolické akci.

Z domova.

Za řádným radou v. v. br. Václavem Černým. V krátké době čtyř měsíců ztrácíme již třetího bratra z řad členstva Svatováclavské Ligy. Nečekaný odchod vládního rady v. v., bratra Václava Černého dotkl se nás tím tíživěji, ježto ještě několik dnů před svým skonem meškal ve spolkové kanceláři. Rodem Pražan (naroz. 23. VIII. 1872), uchoval si po celý život vedle vroucího náboženského smýšlení, plné porozumění pro všechnu historickou a uměleckou krásu Prahy a jejích osudů, stejně jako horoucího ducha vlasteneckého, chápaného pod zorným úhlem svatováclavské tradice. Jeho bohatá knihovna životopisných a historických spisů byla studnicí, z níž čerpal vroucí lásku k svatým patronům českým a dějinám naší vlasti v šeré dávnověkosti i v pozdějších obdobích. Byl ale též nadšeným horlitem myšlenky unijní, pro kterou obětavě pracoval v pražské skupině Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje a o které do »Katolika« při různých příležitostech napsal několik článků. Nebylo snad jediné schůze či pobožnosti pražské skupiny ACM, abychom se na ní neviděli s vládním radou Černým, nebylo o privilegovaných svátcích jediné slavné staroslovanské Bohoslužby u sv. Jiří, Všech Svatých a u sv. Víta, abychom jej mezi přítomnými nezahledli. A jeho přítomnost na slavné fecko-katolické liturgii u sv. Kříže na Příkopech a později u sv. Klimenta byla zjevem neméně pravidelným. O unii mluvil vždy s velkým nadšením a s velikou úctou, obdivem a nelíčeným uznáním hovořil o pracovních Apoštolátu: J. M. prelátu Dr. Vajsovi (»náš druhý Dobrovský«, tak jej vždy jmenoval), ř. Dr. Pechuškoví a všech ostatních, s nimiž jej pojila vznešená myšlenka unie a pouto obětavé spolupráce. Z tohoto zájmu vznikly jeho obrazové přednášky pro přednáškový archiv S. L.: o sv. Cyrilu a Metoději a sv. Prokopu. — Ještě několik dnů před svým skonem navštívil kolébku českého křesťanství na Levém Hradci, aby shlédl provedené vykopávky v tamním kostelíku. — Byl též vikariálním ředitelem II. pražského vikariátu a kdykoliv šlo o práci ve S. L. či Katolické akci, vždy ochotně a obětavě pomáhal a z každého úspěchu se srdečně radoval. V osobním jednání upoutal každého milým zjevem a srdečným způsobem jednání které při častějším styku budilo úctu k tomuto vnitřně vyrovnanému a při tom tolik skromnému bratrovi. Kéž je mu dobrotivý Bůh štědrým Odplatitelem za vše! Ave anima pia! Kk.

10. května oslavil své sedmdesátiny katolický básník Msgr. Vladimír Hornov, bývalý profesor náboženství v Hradci Králové, nyní žijící na odpočinku v Praze. Nejvíce jeho básní otiskl v posledních letech týdeník »Neděle«. Velmi mnoho jich bylo také zhudebněno.

Dne 13. t. m. dožil se v piné síle 65 let P. Václav Holub, farář v Praze-Liboci. Celá farnost vyprošuje mu hojnost Božího požehnání i pro další mnohá léta.

Kursy duchovních cvičení v exercičním domě na Svaté Hoře. Květen: 17.—21. pro vdané paní z Prahy; 22.—26. pro katol. zemědělce; 27.—31. pro ženy a dívky. — Červen: 4.—8. Mariánská družina dám od sv. Kajetána v Praze; 14.—18. Mariánská družina dám od sv. Ignáce v Praze; 22.—26. katol. paní a dívky ze Strakonice a z jiných míst; 27.—30. pro dívky. — Červenec: 2.—6. pro muže a jinochy; 6.—10. Mariánská družina dívek od sv. Voršily v Praze.

Přihlášky přijímá: Exerciční dům na Svaté Hoře, Příbram. Počátek prvního udaného dne o 7. hod. večer, zakončení posledního dne ráno. Poplatek za kurs 65 K. Potravinové lístky, případně potraviny vezměte s sebou. Cena jejich bude odpočítána.

Duchovní cvičení pro mládež. Exerciční středisko české katolické mládeže Želiv, nazývané účastníky Údolím štěstí, znovu ožívá. Po loňských pěti turnech exercičií organizuje katolická mládež Podlabnicka nové dva, a sice od 30. května do 3. června 1940 pro jinochy (stáří 17—24 let) a od 3. června do 7. června 1940 pro dívky (stáří 16—22 let). Vedení obou turnů převzal známý mladý apoštol hnutí mládeže P. Pavel Křivský, O. Praem., knihovník a archivář želivský. Přihlášky zašlete (pokud možno nejdříve, aby bylo zajištěno stravování), na adresu: Okresní sdružení katolické mládeže Vlašim, Blanická 816.

Exercicie ve Stojanově na Velehradě: V květnu: 14.—18. ženy z měst (Svaz), 27.—31. členky Mar. družin. V červnu: 5.—9. železničáři, 17.—21. členky III. řádů. Poplatek za všechno 65 K. Přineste s sebou cestovní lístky pro hostince, které obecní úřad bezplatně vydává. Začátek naznačeného dne večer, zakončení ráno. Přihlášky přijímá Exerciční sekretariát na Velehradě č. 1.

Úspěch náboženského týdeníku. Akce pro rozšíření náboženského týdeníku »Rozséváč« skončila s nečekaným zdarem. Šířitelům listu byly rozdány knižní odměny v ceně téměř 12.000 K. Je radostné, že náboženský tisk má takový pronikavý úspěch. Je třeba, aby katolický tisk vedl od plané sentimentality k odpovědné katolické aktivitě.

O vykopávkách v kostele sv. Klimenta na Levém Hradci, kólebece křesťanství v Čechách, dostáváme tuto zprávu: Původní kostelík, založený Bořivojem I. as kolem r. 875, byl dřevěný. Po jeho spálení r. 1041 byla postavena románská rotunda s apsidou, a to asi v II. polovici XI. století, jejíž základy byly nyní úplně odkryty. V průsečnici apsidy a rotundy jest spáleniště a nordické obětiště, staré asi 4.000 roků. Je tudíž potvrzeno, že první křesťanský kostel v Čechách byl postaven na místě pohanského obětiště. V rotundě samé nachází se trychtřovýtá jáma as 3 m hluboká (která byla zasypaná) a sloužila patrně pro úschovu bohoslužebných předmětů v dobách nebezpečí. Zdivo rotundy odhaleno nebylo, neboť bylo ho použito ke stavbě podélné lodi při zbourání rotundy. Presbytář je ze století XIII., ale teprve později byl zaklenut gotickou klenbou. Fresky jsou asi ze XIV. až XV. století. Při vykopávkách nalezené kostry (početem 26) jsou různého stáří, od 250 do 600 roků. Náklad na vykopávky nese Národní Matice na Levém Hradci, odborný dozor a komise hradiel archeologický ústav. Práce řídil známý odborník archeolog dr. Ivan Borkovský. Odborníci i veřejnost jsou pro zachování vykopávky t. zv. přestropením. Bylo by škoda, kdyby mělo býti vše opět zasypáno pro nedostatek prostředků, ač jde celkem o malý náklad. Křesťanské duše a vlastenecká srdce mají zde příležitost přispěti. Dary přijímá Národní Matice na Levém Hradci, pp. Roztoky u Prahy.

LITERATURA.

Vladimír Hornov: **V zahradách Královny.** Nová knížka básní, sledující Pannu Marii celou cestou jejího života. Svoje rozjímání a vzněty vkládá básník do svěžích a krásných veršů, důstojných Té, k jejíž počtě byly složeny. Vydáno k sedmdesátinám autorovým jako 23. svazek knihovny »Vinice Páně«. — Stran 90, s obálkou A. Korynty za K 5.50. Zaslíá »Vinice Páně«, Praha-Vyšehrad čis. 90.

Úcta k svatému Vojtěchu vázne proto, že nebylo lidové písně duchovní, kterou by se tato úcta vyjadřovala a šířila. Byl by se kult sv. Cyrila a Metoděje tak zakořenil od lidu, kdyby nebylo písně »Ejhle, oltář Hospodinův září?« »Vinice Páně« vydala nyní církevní schválenou píseň »Vojtěchu svatý, mučedníku Páně«, jejíž text napsal Msgr. Vl. Hornov a melodicky zhudebnil Dr. O. Stanovský. Cena dvojlístu formátu »Českého kancionálu« s nápěvem i doprovodem za 20 hal. Při větších objednávkách sleva. Zaslíá »Vinice Páně«, Praha-Vyšehrad č. 90.

Dr. Josef Jančík: **Tomáš ze Štítného, učitel života.** Osobně Tomáše ze Štítného poutala odedávna pozornost. Práce Jančíkova ukazuje kromě jiného, jak mravně-obrodné snahy předhusitské stály plně na pravověrných základech katolické

Místo pro adresu:

nauky. Vydala Edice Akord v Brně, Běhounská 22. Cena brož. 16 K, váz. 27 K.

Kniha Přísloví. K řadě překladů básnických knih Starého zákona, pořízených univers. prof. Msgrem Dr. Josefem Hegerem přistupuje nyní kniha starozákonních přísloví. Brož. 19 K. Vydala Edice Akord, Brno, Běhounská 22.

Znamení rukou. Román E. Baumanna. Autor Tři svatých měst a Sv. Pavla, podává v tomto románě lidský rozpor mezi voláním krve a voláním Božím, končící okamžikem, kdy jako hrdina Jeronym poslechne volání Božího a stává se knězem. Vydala »Edice Akord« v Brně, Klácelova 2. Cena brož. 16 K, váz. 27 K.

František Štědronský: Kronika libocké farnosti. Vydal kroužek přátel Liboce. Milá knížka v bibliofilském vydání s dvěma kresbami Jana Herinka, věnovaná libockému p. faráři P. V. Holubovi, vzpomíná historie téměř tisícileté farnosti u Prahy.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Skladatel papežské hymny. Do r. 1857 nebylo oficiální papežské hymny. V létě zmíněného roku konal papež Pius IX. inspekční cesty v provinciích Toskana, Emilia a Romagna. Za této cesty navštívil Svatý Otec i Bolognu. Se všech věží zněly na uvítanou zvony. K uvítání Náměstka Kristova dostavil se mimo čestné papežské gardy i rakouský pěší pluk č. 47, jehož velitelem byl proslulý hudební skladatel Hallmayer, který na počest vznešeného návštěvníka složil zvláštní vojenský pochod, který zahrály hudby papežských a rakouských vojáků. Pochod se ihned svojí melodičností velmi zalíbil a všude na další cestě, kam Svatý Otec zavítal, byl jím vítán. Když papežská inspekce v prosinci r. 1857 skončila a Svatý Otec se vracel do Říma, byl u bran věčného města opět uvítán melodií zmíněného pochodu, který se stal oblíbenou skladbou a od té doby všude byl hojně hrán. A před vánocemi zmíněného roku byl rozhodnutím papežského státního sekretariátu povýšen Hallmayerův vojenský pochod na oficiální papežskou hymnu.

Jugoslavie. Církevní stavby v Jugoslavii. V Bělehradě byl nedávno položen základní kámen k pravoslavnému chrámu sv. Sávy, který má být týchž rozměrů, jako proslulá Hagia Sophia v Cařihradě. Sv. Sáva jest neuctívanějším světcem v Srbsku. O velikosti zamýšlené stavby svědčí jasně výše stavebního nákladu, rozpočteného na 300 milionů dinarů. — Také stavba papežského pamětního chrámu poblíže proslulých Plitvických jezer, kterou chce uskutečnit Svaz katolických žen v Chorvatsku, bude uspišena tak, aby chrám byl hotov do příštího roku, kdy připadá 1300té výročí přechodu papežského poselstva na chorvatské území.

Z Evropy.

Holandsko. Město Pijnacker honosilo se, jako italská Pisa, stavitelskou zvláštností, šikmou věží. Před nedávnem se však tato věž zřítíla a zůstaly z ní toliko základy. Svým původem sahá věž, která stála poblíže tamního kostela, do 12. století.

Italie. VI. studijní týden křesťanského východu, pořádaný katolickým sdružením pro křesťanský východ, byl současně oslavou 10tého výročí založení tohoto, tak početně působícího

sdružení, šířícího myšlenku unijní. Sdružení vzniklo r. 1930 v Palermu za spolupráce kardinála Lavitrano. Tam také se konal první studijní týden, třebaž měl týž prozatím jen místní význam a ráz. Druhý týden byl uspořádán následujícího roku v Syrakusách, třetí v roce 1934 v Benátkách, kterému se dostalo již uznání Sv. Otce Pia XI. a Posvátné kongregace pro východní církve. Letošní milánský studijní týden odbyval se ve dnech 11.—15. dubna v budově tamní katolické university Božského Srdce Páně, za předsednictví kardinálů Lavitrano a Schustera a za účasti četných arcibiskupů, biskupů, kněží a laiků. Příští týden bylo stanoveno konati v roce 1942 v Janově.

I u nás tolik oblíbené májové pobožnosti vznikly v Itálii a roku 1815 se jim dostalo papežského schválení. Brzy se rozšířily i do jiných zemí a již roku 1837 vyšel ve Vídni (Wien) spisek P. Petra Becka »Měsíc Marie Panny«, propagující zavedení zvláštních mariánských pobožností v měsíci květnu. Podobné spisky vyšly v roce 1839 v Rezně (Regensburg), r. 1842 v Augšpurku (Augsburg) a r. 1843 v Cáchách (Aachen). V druhé polovici minulého století rozšířila se májová pobožnost skorem ve všech evropských zemích a pronikla i do zámoří.

Z OSTATNÍCH SVĚTADÍLŮ.

Křest v universitní kapli. Na Bílou sobotu bylo v kapli katolické university v Pekingu pokřtěno 19 osob. Byli to dva profesori středních škol, dvanáct posluchačů university a rodiny dvou profesorů. Svatý křest přijal i p. Lou Chen-tung, úředník Národní pekinské bibliotéky. V letošním svatém týdnu konala se v budově téže university duchovní cvičení, jichž se zúčastnilo 165 studentů středních škol a posluchačů university obojího pohlaví. Exerციtatory byli P. Mass a P. Kroes, oba řeholníci Společnosti Božího Slova. P. Kroes je studijním ředitelem pekinské katolické university.

Jubileum katolického rozhlasu v Americe. Před 10 lety započaly v americkém rozhlase t. zv. katolické hodiny. Jejich iniciátorem a stálým organizátorem je Národní rada svazu katolických mužů. Desítileté jubileum bylo oslaveno slavnostní relací, zahájenou předsedou Svazu. Po něm mluvil známý rozhlasový kazatel Msgr Fulton Sheen, načež newyorský arcibiskup Msgr Spellman přečetl poselství Svatého Otce, vyzdvihující jako nejcenější výsledek katolických rozhlasových vysílání změnu názoru nekatolických křehů na církev a její učení. Z počátku vysílaly katolický program 22 stanice v 17 státech, dnes zahrnuje katolické vysílání 94 stanic, mezi nimi i krátkovlnnou stanici. Správa katolického rozhlasu dostává týdně na 30 tisíc dopisů, vyjadřujících stanovisko k vysílanému programu. Z nich 20 procent je z nekatolických křehů, tlumočících uspokojení nebo dík za získané poučení či informace.

Církev a sociální spravedlnost. Americký episkopát se zabývá sociální otázkou již od r. 1919. Vrchní pastýři amerických katolíků vydali onoho roku pastýřský list, označený jako program sociální obnovy. Byl to velmi důležitý projev toho druhu ve Spojených státech a jeho účinky se projevíly velmi důrazně ve společenském životě. Program sociální obnovy doporučoval zejména uzákonění mzdy v určité výši, zřízení sociálního pojištění, stáří 16 let pro samostatné podnikatele, státní organizaci zaměstnanců, stavbu obytných domů pro zaměstnance prováděnou státem nebo městy a přísnou kontrolu monopolů. Nedávná porada výkonného výboru National Catholic Welfare Conference, vzpomínala programu z r. 1919 a zdůraznila opět, že i nadále musí být vůle Boží jedinou směrnicí všech oborů lidského života. Tato musí rozhodovati nejen při počínech vlády, ale též v hospodářském životě, výchově a celém veřejném i soukromém životě amerického lidu. Pravda Boží, zákony Boží, spravedlnost, milost Boží, milosrdenství musí proniknouti veškeren život; jim se musí podříditi vše, má-li nastati náprava poměrů.

Bolivie oslavuje svoje hrdiny. Před 130 lety byli popraveni vedoucí osoby národního bolivijského odboje proti Španělům, Pedro Murillo a Jan Baptista Sagarnaga. Jejich tělesné pozůstatky byly nedávno převezeny do katedrály za účasti státního presidenta, diplomatického sboru a tisíců věřících.

Spolek katolických lékařů v Argentíně, založený před 10 lety, má v hlavním městě této jihoamerické republiky přes 200 členů. Pobočky spolkové v Cordově a v Santa Fé mají 180 a 30 členů. Podobná lékařská sdružení jsou též v sousedních státech Chile a Uruguayi. Společná shromáždění se konají každoročně o svátku patrona spolku sv. Lukáše (18. října) a členové skládají přísahu do rukou kardinála-arcibiskupa, že při výkonu svého povolání budou se řídit pravidly křesťanské morálky.

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakáže, kvitovány.

VYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí čis. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. předplatné na celý rok i s poštovní zásilkou 6 K. - Číslo pošt. spořitelny Praha 208.401, čis. telefonů 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod čis. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. - Dohledací pošt. úřad Praha 11. Vytiskla kniht. J. Bartl Praha VII., Korunovační 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

List Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník V. (XXII.) — V Praze dne 1. června 1940.

č. 11

K nebesům se orla vzletem, naše písní, vznášej dnes!

Po měsíci květů, které jsme sypali k nohám Královně máje, přišel měsíc hřejivého tepla, kterému se v dnešní hmotařské době poddáváme příliš pozemsky, zapomínajíce, že všechno to životodárné teplo proudí ze zdroje, který stvořila nesmírná láska Boží. Na ni máme více myslet v měsíci červnu. Proto si v něm připomínáme střed této lásky, Nejsvětější Srdce Božího Syna, proto Jemu máme vzdávat zvláštní poctu a úctu. Božské Srdce Páně zvláště dnes mělo by být útočištěm všech srdcí celého světa a proto i srdcí našich. Úvod našeho článku naznačuje nám cestu, kterou bychom nejlépe projevíli dětinnou lásku a oddanost přelaskavému Srdci Ježíšovu. Je krásná modlitba a píseň vybízející nás, abychom svoji zpívající duši povznegli, jako orel sebe povznáší až k nebesům a odtud celému světu slavně hlásali svou radost a zasvěcení Svěmu nejvyššímu Králi, Spasiteli našemu. Vždyť to přelaskavé Srdce již od svého zrození žilo a bilo pro nás, celým svým pozemským životem lásku Svou dokazovalo a konečně ji potvrdilo na kříži, kdy otevřelo je kopí římského vojína, aby z něho vyšla každá kapka přesvaté krve nutná k našemu spasení. Otec nebeský je pak vzal do Svě slávy nebeské, aby tu nejen sídlilo a vládlo s nebeské výsosti, ale i bydlilo s každým, kdo hodně přijímá předrahou Krev a Tělo Páně v Nejsvětější Svátosti. Naše píseň praví, že Láska Božského Srdce svítí jako slunce do pustých temnot světa, že dává růsti cnostem jako jarnímu květu a že tyto cnosti oživují naši duši malátnou z přílišného

lpění na lásce a požtích tohoto světa. Srdce toto přelaskavé se denně na tisících oltářů za nás obětuje, z Něho tu proudí pak spásný pramen milostí, které budí kající ztracenost nad našimi vlastními hříchy, pomáhají je smýti a otvírají nám bránu ráje, který naši prarodiče prvním hříchem ztratili. Svatošánek, v němž sídlí náš Pán i se Svým Srdcem v Nejsvětější Svátosti, září pokorné duši křesťanké jako jasná hvězda na temném nebi a z něho se ozývá sladký hlas Božského Spasitele: Pojdte ke mně, kdož jste obtíženi a já vás občerstvím. Dám vám pokoj i posilu, kterou žádný na světě dáti nemůže, pokoj který vrátí vaší duši rovnováhu ztracenou ustavičným bažením po nepravých rozkošech, sílu, která duši obrní proti nástrahám knížete tohoto světa, aby klidně a statečně vedla tělesnou schránku, pro níž byla určena, k dokonalému spojení s Boží Láskou zde i na nebesích.

Volejme proto úpěnlivě s naší písní: Srdce Páně, budiž s námi, cnostem svým nás vyučuj, veď nás země pustinami, ve všech bédách při nás stůj. — Divoká se bouře blíží, boj se zdvihá se všech stran, proti církvi, proti kříži, zuří pekelných vztek bran.

Nedej zvítěziti zlému, pomoz přemáhat nám hříchy, dědictví vždy žehnej svěmu, neopouštěj dítek svých. V službu Tvou dnes oddáváme, sebe i své rodiny. Tobě věrnost přísaháme, do poslední hodiny!

Ježíši, tichý a pokorný srdcem, učiň srdce naše podle Srdce Svěho a buď nám milostiv! Křišťan.

Náboženství radosti a lásky.

Zakladatel vědy experimentální (pokusné) mnich řádu františkánského Roger Bacon (zemř. 1294) napsal krásné slovo o náboženství: »Bůh je radost. Proto pověsil slunce před svůj dům.« Co tím chtěl říci?

Slunce je zdrojem života na zemi. Svým světlem dává nám poznávat vše kolem nás; svým teplem vše zahřívá. Bez něho vše by ztrnulo v chladu a smrti. Slunce podle přirovnání Baconova je návěstním štítem onoho vysněného nadzemského paláce, v němž sídlí věčný Stvořitel. A čím je slunce pro tento hmotný svět, tím má být náboženství pro duchovní svět člověka.

Slunce přináší radost. Vzpomeňme, kterak vítali severští národové jeho příchod v den zimního slunovratu, zapalující k jeho uvítání stromy a zpívající k jeho počtí radostné písně. A podobným poslem radosti má být člověku náboženství křesťanské.

Abych osvětlil tuto pravdu, musím se zmínit o náboženství, které je protikladem křesťanské věrouky, o buddhismu. Buddhismus nezná bohů ni posmrtného života. Cílem jeho je: ponořit se v brahma, v nirvánu »jako když bublina padne v oceán, jako když světlo ve větru hasne a více se nerozžehne«. Ethika buddhismu ukládá krajní sebezapírání, potlačování tělesných žádostí. Život pozemský je tíhou. Při tom buddhista je pln mírnosti a dobrotivosti vůči jiným, pln soucitu s lidmi i se zvířaty. Všechno utrpení snáší klidně, neboť tímto trpělivým snášením vykupuje sebe sama, aby jednou dospěl do nirvány. Jeho dominantou je smutek, nejde-li ovšem o farizejského buddhistu evropana.

A nyní postavme proti Budhovi světce, který zosobňuje křesťanství v jeho nejprostší formě: Františka z Assisi. I tento pocházel — právě jako Budha — ze vznešené a bohaté rodiny. I on vyšel — stejně ja-

ko Budha — »z domova v bezdomoví«. Ale nevidíme v něm ni stopy zasmušlosti. Ba právě naopak radost ze života. V chudobě, kterou dobrovolně zvolil, jak pravil »za svoji nevěstu«, vidí všechno své osobní štěstí. Ve své »Sluneční písni« zpívá:

»Svrchovaný, všemohoucí dobrý Pane, tvé jsou chvály, sláva, čest a všechno blahoslavení.« Celý svět je mu projevem Boží lásky. Proto miluje všechno tvorstvo jako nesčetné dary, jež Bůh stále dává lidem. Něžně pozdravuje slunce, měsíc, hvězdy, oheň, oblaka, vodu, zemi a všechny nazývá svými bratry a sestrami. Srdce jeho přímo hoří láskou ke zvířatům a ke květinám, jež nazývá svými dobrými bratry a sestrami. Ano, velebí i sestru — smrt. Když se k němu blíží, vítá ji zpěvem; s radostí, že najde v Bohu život svého života.

Ale brzo zase pláče, když vidí hřešící lidi a v hoři vzpomíná na Krista, umírajícího na kříži. A zase raduje se z jeho náměstné smrti za spásu lidstva. Volá takofka se sv. Augustinem: »O felix culpa! O šťastná vino (lidí), která takového a tak vznešeného Vykupitele míti zasloužila. Proto chápeme slova moderního spisovatele Julia Harta, který nazval sv. Františka »nejšťastnějším člověkem na zemi«.

A co jej činilo tak záviděníhodně šťastným? Křesťanská víra, kterou prožíval v plné hloubce a šíři. Křesťanské náboženství, které nás učí hleděti na Boha jako na nejlaskavějšího otce, dobrotivého ke všem; shovívavého ke klesajícím, odpouštějícího všem kající. V církevní hymně (sekvenci) »Dies irae« volá básník, obraceje se ke Kristu:

Qui Mariam absolvisti
et latronem exaudisti,
mihi quoque spem dedisti.«

Ty, který jsi odpustil Marii Magdaleně a vyslyšel lotra ukřižovaného, i mně dal jsi naději v odpuštění. Křesťan nezná malomyslnosti ni zoufalství. Utrpení bolesti a strasti sesílá naň Bůh, aby oživil v něm víru

Nebeklič.

(Dokončení.)

Jaká svědectví o úzkostech dívčího srdce, utíkajícího se v prvních zmatcích pod ochranu litaní loretánských; jaký obraz síly a trpělivosti, s nimiž byly snášeny nadále všechny starosti a protivenství zamlklého života, porody i smrti, válka i nemoc, nesčetné bouře, přivaly, krupobíty, léta zlá i neúrodná!

A jak držím v rukou tuto knihu tloušťky missálu, napadá mě poznovu otázka, kterou jsem dlouho mnoho dní a nocí v sobě potlačoval. Jak by asi bylo nyní v Čechách, kdyby všechny matky dávaly do vínku svým dětem tuto knihu. Kdyby tato kniha, a třeba ne tato, ale kniha tohoto významu žila a byla přítomna ve všech rodinách, jejichž členové přijali znamení sv. křtu na svá čela a dobrovolně přihlásili se pod korouhev Krista Krále. Kdyby ležela na prvním místě ne proto, že její stáří se počítá na sta let, ale že dává nám příležitost modlití se jazykem vroucím a čistým při všech příležitostech života; že ležíc neustále před námi, nás k ustavičné modlitbě vyzývá, prosí, napomíná, ponouká, vede, volá!

Ničím jiným, než ztrátou milosti, než hříchem nepozbývá člověk radosti, chuti ze života, potěšení z práce, konané v potu šesti všedních dní. A žel naštokrát, že v šeru hříchu a nevolnictví trávíme téměř všechny dny svého života. Proto také odchází z našeho středu spokojenost a láska, proto rodiny s více dětmi jsou bílou vranou přes všechnu péči a propagaci, proto rodiče,

mající dvě, tři děti se děsí, kterak je obživí a zaopatří, ač pole rodí dvakrát a třikrát tolik co dříve, život je lehčí, bydlení lepší, světnice čistší a prostornější. Proto selská práce je mnohým a mnohým dřinou, od níž utíkají, proto sedláci opouštějí své hospodářství a nalézají zalíbení v místech sluhů a lidí podřadných ve městech a chace se k polím nechce. Snad jste si všimli zastrčené lokálky v novinách, že stromy, tuto ozdobu české krajiny vysazují po mrazových kalamitách ve větší míře už jenom dědouškové; mužům se nechce: kdo může prý čekat, že se bude sad rentovat? A tady, jsouce u tohoto slova, jsme snad u kořene tak mnohého zla! Navykli jsme si příliš na tužku a papír, namísto abychom občas brali do rukou i růženec. Přitažlivost průmyslu nepůsobí dobře na starou selskou tradici snah o zachování půdy a zvelebení zděděné role v rukou vlastního rodu; síly selské a národní soudržnosti ustupují před silou zájmů hmotných. Bůh zajisté dovede milovati i odpouštěti, ale Bůh také trestá toho, kdo nedbá jeho příkázání. Jen ve chvílích modlitby, v hodinách pokání se šero rozptýluje a v okamžicích milosti se zjevují přírodní obzory v záplavě jasu, jaký planul kdysi v ráji, abychom změřili vzdálenost, o jakou jsme zatím pokročili kupředu, neb svým pádem byli strženi zpět.

Prosebná modlitba je přirozený postoj člověka vůči Bohu. Proto také člověk, neznající modlitby, dopouští se přestupku proti této přirozenosti. Naše slova zajisté nejsou doprošováním se, ani ponižováním sebe sama, ani opovrhováním sebou samým; nic takového Bůh

v sebe. Ona jsou zkouškou věřícího, aby trpělivým jejich snášením zasloužil si příští vyšší, čistší život v království věčnosti. Bůh podle slov sv. Kateřiny Sienské jedná jako matka, která někdy odepírá prsu dítěti, aby ono tím více po ní toužilo a ji milovalo.

Křesťanu je celý život poutí k věčnosti, »cestou k Otci«. Nepřipoutá se celým srdcem a se všemi svými touhami k této zemi. »Co nazýváme svojí vlastí, jest pouze přístřeší na jedinou noc.« Křesťan věří, že plný, vyšší život kyne jemu v klínu nebeského Otce. Tam všecken jeho zde neukojitelný hlad po plné pravdě a věčná touha po štěstí budou ukojeny.

Slova Kristovy modlitby: »Přijď království Tvé« vyjadřují vroucí touhu, aby snesl se odlesk říše Boží, radosti a míru, v duše všech věřících bez rozdílu, tak jako slunce stejně se zrcadlí na hladině mořské jako ve skromné lesní studánce. A další prosba: »Buď vůle Tvá jako v nebi, tak i na zemi« učí nás klidné odevzdanosti v Boží prozřetelnost, která nás vede přes hory starostí, přes strže bolestí a smutku, cestami, jež nechápeme, k branám věčného Jerusalema. I nejčernější mrak má stříbrný okraj. I do nejhlubšího smutku heslem naděje.

Životním heslem křesťanství jsou slova Kristova: »Hleďte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho«. (Mat. 6. 33.) A kde v srdci kraluje Bůh, tam vane poctivost, spravedlnost, živý soucit s bližním. Tam je klid a spokojenost. Tam je i radost ze života. Křesťanství též nevylučuje žádné veselí, žádnou zábavu. I Kristus byl přítomen svatbě v Káni galilejské; zde proměnil vodu ve víno. A činí stále podobný zážitek, když dává svým učeníům všedním denním povinností vyšší smysl a ráz. Křesťanství pouze staví tělesným přirozeným žádostem potřebné hráze, aby se nezvrhly ve vášně, jež život spalují. Křesťanství znamená vytrvalou snahu, aby duch vítězil nad tělem, a nikoli aby tělo a jeho touhy ovládaly duši, která by se na konec stala jeho nevolníkem.

Nechápe ducha křesťanství, kdo myslí, že ono znamená zápor života. Neboť ti, kdo v jeho duchu krotí

nežádá, naopak, Bůh chce mít v člověku svého pomocníka v tvorstvu a přibírá ho ve spoluúčast svého tvoření, dává mu dar uměleckého zpodobování světa. Svět byl vytvořen láskou a je udržován v chodu milostí Boží. Bůh nezasahuje jinak, než láskou; i trest na tomto světě jest milosrdenstvím a láskou, takový jest úmysl Boží.

Modlitební kniha, každá modlitební kniha jest nástrojem, který nám dopomáhá k tomu, abychom této milosti dosáhli. Kolikrát utíkala se ta, z jejíž rukou vypadl tento »Nebeklič« k začernalým listům, potišťným hrubým švabachem řezby Ignácia Vojtěcha Hilgartnera? Nerozplameňuje se naše tvář hanbou, že my všichni stojíme tak strašně níže než tato mrtvá, ukazující svým odkazem cestu vzhůru? Třebaže žijeme v době velikého rozvoje techniky a máme tisíce příležitostí, je naše doba na vnitřní život chudší, než ta, která zapadla.

O uších, zacpaných zvuky modliteb před falešnými přáteli, před našeptavači, před oblouzenými, mluví předmluva knihy. My pak jdouce dále, říkejme si tato rozjímání, tyto prosby, tato dikůčinění, složená v jazyce prostém a ryším, abychom našli zalíbení v nejvšednějších věcech svého života, abychom došli spokojenosti a klidu, abychom, prohlédající skrze prach a nečistotu, pookřáli v slunečném kouzlu chudoby a věci nejprostších. Neboť i v horách, i na pouštích, i v místech navštěvovaných častěji pohromami než létem a sklízni je Bůh v hořícím keři. Josef Berka.

LUCIS CREATOR OPTIME.

Lásky plný Tvůrče světla,
Tebou jasnost denní zkvetla,
když jsi, tvoře světlu látku,
stvořil světlo na počátku.

Ráno s večerem se pojí
a dnem slove vůlí Tvojí,
hle, noc temná na nás padá,
slyš, oč lid Tvůj vzdychá, žádá.

Duše hříchem obtížena,
nebuď smrtí zachváčena,
nechť na marnost nezří světa,
a do vin se nezaplétá.

Nechť na nebes tluče bránu,
toužíc věrně po svém Pánu,
a chránič se každé zlosti,
zbaví se všech nepravostí.

Dej to, Otče přelaskavý,
a Ty, Otcův Synu pravý,
vládce s Duchem v společnosti,
ode věků do věčnosti! Amen.

Hymnus nešporní v neděli.

Vincenc Bradáč: »Večerní pobožnost církevní« z r. 1864.

*

Aby Církev mohla vykonávat svůj trojí úřad: učitelský, kněžský a královský, rozděluje katolický svět na diecése a farnosti. Připomeňme si, že Církev v plném svém rozsahu je předně papež, jenž obdržel trojí moc v nejvyšší míře od Krista učitele, kněze a krále. Pak jsou to biskupové, kteří s papežem o ni se sdílejí pro potřeby všech věřících a zvláště pro věřící své diecése. Pak dostávají kněží některá z práv svých biskupů v míře, jak tito uznávají za potřebné, a konečně věřící, kteří poddání bezprostředně papeži, svým biskupům a svým farářům, vyznávají s nimi tutéž víru, přijímají s nimi tytéž svátosti a poslouchají pod nimi týchž zákonů.

Basilika sv. Petra, kde papež koná slavné Bohoslužby, a basilika sv. Jana v Lateráně, která je katedrálou římského biskupa, jsou křesťanům celého vesmíru symbolem nejvyšší hierarchie — střed divitelné Církvě.

Četné katedrály po celém světě jsou jakoby věnec mateřské a přední basiliky. A konečně farní chrámy a všechny svatyně, kde kněží konají Bohoslužby, jsou jakoby výhonky mateřského chrámu diecézního.

Dom Gaspar Lefebure, OSB: Základy liturgie.

tělesné žádosti, asketicky se postí, mají ve svém nitru otevřený vyšší svět, říší jiných radostí. Když Kristus po svém čtyřicetidenním postu na poušti vracel se zpět, »přišli andělé a sloužili jemu«. V tom je hluboké poučení pro všechny křesťany. Neboť ke každému, kdo tělesné žádosti přemáhá, přicházejí andělé, dobří duchové, hotovi sloužiti jemu.

A znovu ještě vzpomínám všech, kdo žili a žijí v duchu svého duchovního otce, sv. Františka. Jejich život při vši své prostotě, v chudobě a odříkání, je duchovně bohatý. Sv. František zval své řeholní bratry »joculatores Domini«. Žertující Páně. Netrpěl žádné zasmušilé tváře mezi nimi. A když spatřil smutného bratra, pravil jemu: »Jaký to děláš obličej? Urazil jsi snad Boha? Neboť neznám jiné příčiny k smutku. A jestli je tomu tak, hled' to uvéstí s Bohem do pořádku a neobtěžuj svojí smutnou tvář jině«. Smutek zval

»babylonskou nemocí«, protože přináší do duše jen zmatek a pustotu.

Opravdová radost je matkou všech ctností. »A matkou všech výstředností není radost, ale bezradostnost.« (Nietzsche).

A ještě něco je pozoruhodno, co křesťanští misijní píšící o budhistech, kteří stali se křesťany. S jejich tvářemi zmizel smutek, usídlila se v nich radost.

Již římský filosof Seneca napsal: »Res severa verum gaudium.« Pravá radost je vážnou záležitostí.

Je to stálá jasná pohoda v mysli; soulad, který vždy se vrací, byť na čas byl porušen; tak jako z klasické hudební skladby přes ne jeden ostrý nesouzvuk, který se ozve, v závěru vždy končí souzvukem. A základní toninou radosti a lásky je křesťanství.

Běla Dlouhá:

Zdroje zpěvnosti.

Nejednou v posledních letech jsme čítali stesky na to, jak u nás ubývá zpěvnosti a úvahy o tom, jak je třeba, aby znovu lid zpíval a jak jej k tomu povzbudit. Je to skutečná škoda, přestává-li národ zpívat, je to jako symptom choroby. Ale jako nemocného nepřinutíme, aby zpíval, nijakým poučováním, a nebude zpívat, dokud nenabude zdraví a tím dispozice ke zpěvu, tak také národ nezíská na zpěvnosti, pokud nebude zdráva jeho duše a nenajde tak svůj bývalý zdroj zpěvnosti.

Co je zpěv? Ve svém vzniku je to řeč duše ve vzrušené chvíli, v reprodukci je to schopnost toto vzrušení si připomenout, je znovu prožívat. Píseň sama je s to svým obsahem i formou toto vzrušení ve zpěvákovi vyvolat, zpěvák pak navzájem hloubkou osobního pojetí dovede posluchače vzrušit a přinutit ho, aby cítil jeho vlastní vzrušení. Píseň a zpěvák srůstávají a prolínají se. Někdy se pozastavíme nad ztajenou krásou písně a zatoužíme slyšet ji v podání velikého umělce. Jindy zaslechneme píseň jako bychom teprve právě objevili. Velmi tu ovšem záleží na vlastní dispozici posluchačů. Lidé živení v mládí dobrou písní, zachovávají svůj vroucí vztah k ní až do smrti. Jiní, méně šťastní, hluchnou ke krásě písně, lhostejní ke zpěvu, zapomínají zpívat. Jsou lidé, kteří po léta neotevřeli úst ke zpěvu. Nejsou více schopni onoho citového vzrušení, jež píseň tvoří a po písní volá.

Kdy člověk zpívá? Právě tehdy, kdy jeho nitru nestačí střízlivá, příliš suchá řeč, její všední obsah, její plochá větná linie. Prapíseň byl dozajista žalm člověka užaslého nad krásou a potom vzrušení erotická, která vyloudila člověku písně. Všechna ostatní vzrušení jsou jen složkami těchto dvou. Píseň vojenská na příklad (opravdu vojenská, ne pouze jakákoliv, již lze dobře skandovat při pochodu) má obyčejně motivy náboženské, obsažené v nejistotě a neznalosti osudu, nebo aspoň jim příbuzné, jako je láska k vlasti atd. a erotické, na příklad nutnost opustit lásku atd. Ani pijácké písně nejsou prosty jednoho nebo druhého, často dotýkají se obou. Samo Písmo svaté zná tyto dva motivy svých vznešených zpěvů. Bůh, Tvůrce a Pán, všemohoucí a velebný, vševědoucí, ochránce a mstitel, milosrdný a dobrotivý, spravedlivý a shovívavý — nevyčerpateľný zdroj nejvyšších a nejhlubších citů, hodný nejvznešenějších zpěvů. A druhý motiv — milovaný člověk v Šalomounově »Písní písní«, ve které je ovšem personifikována Církev.

Za příklad uvádím Zpěv tří jinochů z knihy Daniellovy, píseň chvály a díků Stvořiteli za dílo stvoření, žalm s obdivuhodným hierarchickým výčtem všeho tvorstva, korunovaného člověkem spravedlivým.

Žalm začíná:

Dobrořečte všechna díla Páně Pánu,
chvalte a nade vše ho vyvyšujte na věky.
dobrořečte všechny moci Páně Pánu.
dobrořečte nebesa Pánu.

Dobrořečte všechny vody, které jsou nad nebesy, Pánu,
dobrořečte všechny moci Páně Pánu.

Dobrořečte slunce a měsíc Pánu,
dobrořečte nebeské hvězdy Pánu.

Dobrořeč všechny deště a rosa Pánu,
dobrořečte všechny Boží větry Pánu atd.

A na konec:

Dobrořečte kněží Páně Pánu,

dobrořečte služebníci Páně Pánu.

Dobrořečte duchové a duše spravedlivých Pánu,

A ještě poslední verše:

Požehnaný jsi, Hospodine, na nebeské obloze,

úcty hodný, slavný a nade všechno vyvýšený jsi na

věky.

Celou škálu citů svých k Bohu vyzpíval člověk v žalmech, na příklad svoji ranní modlitbu pronásledovaného v žalmu 2.:

Pane, jak četní jsou, kteří mne sužují!

Mnozí proti mně povstávají,

mnoho těch, kteří o mně říkají:

Není mu pomoci u jeho Boha.

Ty však, Pane, jsi štítem vůkol mne,

slávou mou a ty hlavu mou zdviháš.

Hlasitě volám k Hospodinu

a on mne vyslýchá se svatě hory své.

Klidně jsem si lehl a usnul,

a vstal jsem, ježto Pán mne podpírá.

Nebojím se tisíců lidu,

kteří se vůkol mne utábořil.

Povstaň, Pane, pomoz mi, Bože můj.

Vždyť jsi rozbil mým odpůrcům čelisti,

zuby bezbožných roztříštil jsi.

U Pána pomoc jest a nad tvým lidem tvé požehnání.

A na druhý motiv ukázka z Písně písní:

Svazeček myrhy jest milý můj,

odpočívá na hrudi mé.

Milý můj jest mi hrozen cyprový

na vinicích v Engaddi.

Aj, jak jsi krásná, přítelkyně má,

aj, jak jsi krásná a oči tvé jako holubičí.

Aj, jak jsi krásný, milý můj,

jak útešný. A t. d.

Láska Božská a láska k Bohu, láska lidská a láska k člověku — ale láska, která má za cíl »tajemství veliké v Kristu a Církvi« — hle, dva nevysychající zdroje zpěvnosti. Tak jsme je ještě my starší ve svém mládí zjišťovali u svých rodičů, u svých zpěvných předků.

Moje 74letá babička zpívala až do své smrti denně. Moje matka, ve starostech o četnou rodinu a v těžké práci zpívala až do své smrtelné nemoci. Tatínek, mistr kovářský, byl zaníceným zpěvákem. A neměli život lehký. To nebyl zpěv z přechodné lehké nálady, které podlehe tu a tam každý, že si zazpívá. To byla stálá, denní potřeba duše, potřeba povznesení. A znala jsem takových lidí za mého mládí řady, ne mladých, kteří zpívají »v době své, v svých růží květu« a pak se třeba na vždycky odmlčí. Vzpomínám namátkou na ř paní Marii Kosařovou z Dobrušky, která denně do svých 80 let života ráda zpívala. Vzpomínám na ř pana Hůlku, bývalého hostinského, otce strahovského pana převora, jak ještě v nemoci

své při citeře si zpíval zbožné písně. Všichni rádi zpívali písně svého mládí. Začínali zbožnými a když dali Bohu, což jeho jest, ranní prvotiny zpěvu, zazpívali si s chutí i erotickou národní jako daň lidskému. Nikdy je ty písně neomrzely, patřily k jejich životu jako vezdejší chléb. Živily v nich křesťanský životní optimismus. Dolévaly jejich věčnou lampu idealismu. Když si naši staří po ránu zanotovali »Minula noční hodina, poklekneš na kolena« a v ní tu sloku:

A poněvadž v potu tváří
chléb svůj jísti musíme,
Bože, dobrý hospodáři,
požehnej pracem našim,
ať se nám vše dobře daří —

tu bylo jisto, že se začlenili do řádu, v němž člověk závisí na Bohu, proto mu vzdali dík za noční ochranu a prosili za jeho pomoc pro nastávající den, v Jeho ochraně byli jisti, práce byla jim údělem čestným, jako tesařství Kristu Pánu, a Bůh byl při ní pomocníkem. Nebyla to protivná, odporná, zatracovaná dřina a otročina. Při práci sebe těžší s Pánem Bohem po boku bylo možno si zazpívat. Vidím na poli ženy, lezoucí po kolenou v řípě, upracované, ustarané, ale zpívající si: Ó Ježíši můj, ó Ježíši můj, v úzkostech a bídách sám při mně stůj! — A zase vidím babičku osamělou v domku, když všichni odešli na pole. Vyklepává makovice a zamyšlena stařeckým hlasem si zpívá:

Když jsem vandroval,
muzika hrála,
moje nejmilejší, moje nejmilejší
z okna koukala.

Nějaká vzpomínka, milá a čestná, vyloudila babičce úsměv. A zas vidím rodinu pohromadě v sobotu večer. Děti se koupají, matka je myje a zpívá si: »Boleslav, Boleslav, to krásné město« — otec se přidává svým barytonem, oba si připomínají, jak krátce po svatbě otec narukoval k vojsku na okupaci Bosny, a tak sloka teď oba popadla za srdce:

Jak pak nemám plakat, smutná naříkat,
když tě vidím do vojenských šatů oblékat?

Až do smrti ji spolu rádi zpívali, protože právě tak dlouho trvala jejich láska z doby bosenské okupace. Ano, lidé měli správný poměr k Bohu a měli v pořádku své svědomí, co se týče lidské lásky, manželství, rodiny. Proto mohli zpívat, proto za žádných okolností nepozbyli dispozice ke zpěvu. Dokud tyto dva zdroje zpěvnosti nevyschnou, budou lidé zpívat. Budou mít i v chudobě, strádání, ba i v neštěstí ve svém nitru ono residuum lásky, naděje i víry, jež jest mírou zpěvnosti. Jejich víra v Boha, jenž jest život věčný pro člověka i národy, jejich naděje a důvěra v Jeho ochranu, jejich láska spořádaná, láska pro Boha ke všemu kolem nás, od rodiny k bližnímu všech světa dílu a úcta k věcem živým i neživým — to je životní positivum, z jehož plnosti a nadmíry člověk zpívá. Neboť je psáno, že kdyby lidé mlčeli, kamení bude mluvit, aby vypravovalo slávu Boží. Nenávist k Bohu, ignoranství Boha je už svou životní negací odsouzeno k němotě. Právě proto, že lidé přestali věřit Bohu, přestali též zpívat. Nastolili ve svých duších ovšem jiné božstvo, ale to je němé. Zlaté tele a pýcha vlastního já, to nejsou předměty písní, i když jsou hnacími stroji tak mnohého života dnešních lidí. Je mnoho nejrůznějších písní, ale píseň hrabivce neexistuje. I když Kalina v české opeře Tajemství zpívá:

Chci v rukou mít zlato,
mít zlato, tu čarou moc,

Zrna a zrnka.

V neděli, kdy byl svátek matek, přinesly některé listy zprávu, týkající se vyučování náboženství na ženských školách rodinných a odborných, jakož i vyučování témuž předmětu na osmi třídách gymnasií, sedmi třídách reálků a čtyřech ročnicích učitelských ústavů. Uveřejnění jest symbolické, připadá jako nádherný dar ke svátku matek. Je to dar nanejvýš potřebný, jak ukázaly samy oslavy svátku matek jak v novinách, tak v rozhlase. V tomto posledním se zapomnělo vyzdvihnout a mělo se tak učiniti, že velikost české matky a české ženy, již vzdali hold největší naši básníci, tryskala z hluboké a opravdové víry. A když jsem slyšel ty dětské říkánky v rozhlase, měl jsem strach, zda splní jednou všechny své sliby tyto děti, které asi maminky nenaučily modlit, a které tudíž jim zapomněly prostince říci: Já vinšovat neumím, já se za vás pomodlím.

Obnova, č. 21.

K BOHU směřovala velká část naší staročeské písně, písně reformační i barokní. Skromní regenschoři městských i venkovských kostelů byli rozsevači této krásy. Kolika nedocenenými mistry zúrodnila život celé Evropy! I Mozart se cítil u těchto kantorů doma. Kolik krásy vytvořil na př. nešťastný rožmitálský kantor a skladatel Jakub Ryba! Vzpomeňme na náhodského učitele, Jiráskova učitele Podhajského, ze dvora vévodského, na jásavé tenorové sólo tříkrálové »Už jedou! Už jedou!«, na učitelské muzikanty Raisovy a Baarovy. Lidové písně rostly ze všeho, co náš lid žil, z plnosti nadání, ze životní tíhy, z rozmarného okamžiku, jako ta Barblina písnička, o jejímž vzniku vypravuje Kristla z Babičky cestou z Božího Těla. Hospodář, č. 19.

Naříká se všeobecně na úpadek hudby a zpěvu. U národa, který vždy slyšel jako národ muzikantský, je tento zjev povážlivý. Je jisto, že mnoho zavinila a zaviňuje také škola. Je totiž mnoho učitelů, kteří nejsou zdaleka tak hudebně školeni, aby mohli vésti žáky a aby mohli budít lásku ke zpěvu a hudbě. Dříve bylo na učitelských ústavech věnováno mnohem více pozornosti hudbě a zpěvu než nyní. Ovšem hudba a zpěv se pěstovaly hlavně pro účely církevní: učitel měl býti také dobrým varhaníkem, regenschorim. Po převratě r. 1918 se uznalo, že toto »zaměstnání« je pro učitele ponižující — a poněvadž učitel nechtěl na varhany hrát, přestalo se i s důkladnou hudební výchovou na ústavech. Následky se objevily. Ne v kostelích, ty si dovedly opatřiti varhaníky, ale hlavně v národě, který zpívá méně a špatně.

Věstník katolického učitelstva, č. 17.

OPRAVA. V minulém čísle vypadly při úpravě stránky 77. následující řádky:

Můj článek (V den svatojanský, p. r. ze 16. května (1920) vzbudil pozornost mimořádnou — v mé korespondenci měly ovšem projevy souhlasu nebo díky velkou převahu nad projevy odporu, ale v tisku bylo tomu naopak.

Dr. Josef Pekař: Tři kapitoly o sv. Janu Nepomuckém.

nechce to zlato pro ně samo, chce je pro lásku. Na zlatu chladne srdce a nezpívá. Zpívat může jen srdce vroucí. Na našich polích přestalo se zpívat od té doby, kdy se na nich pracuje v neděli. Porušený poměr

k Bohu-živiteli, nezřízený poměr k zisku zatarasil tu zdroj zpěvnosti. Člověk honí se za ziskem jako smyslem života, není schopen zpěvu. Právě tak člověk se scestným erotismem přestane určitě zpívat. Ti, kdo dnes zpívají všelijaké hypererotické šlágry, nebudou do stáří zpívat. Umíte si představit člověka, jak zpívá některou z těch unylych, smyslností napřechovaných dnešních písniček, starého člověka, na jehož rtech národní píseň tak dojírá? Kde bude konec těm jepičím písňovým zmetkům, které nemohou ani mít delšího trvání než přízemní vášeň, jejíž jsou mrtvolným plodem, až dnešní zpěváci sestárnou?

Za všech dob byla sice také zpěvným předmětem zrazená láska, nevěra v lásce atd., pokud tyto případy byly tragickými výjimkami a vedly k tragickým citům — ale aby kdo opěval muže, který mění ženy jako rukavičky, nebo ženu, která utekla od dětí, a to v době, kdy je to všedním úkazem — ne, to není láska k písni. V takovém případě lidé postižení lají, zlořečí, pomlouvají — ale nezpívají. Je tu sice tragika, velká a strašná, ale nemá, protože existují ďábelství nemá.

Opakuji: nevěra, a tou raněný, chorobný eros, čili: Neláska k Bohu a nezřízená láska k člověku jsou choroby, v základě však choroba jedna, která ohrozila vážně zpěvnost našeho národa. Neboť ta se neměří tím, mnoho-li má národ lidí zpěvně vzdělaných, profesionálních zpěváků, kteří se tím sami živí a jiné baví, ani tím, mnoho-li je u nás do roka parádních zpěvních produkcí, ale tím, kolik lidí po celý svůj život u nás rádo zpívá.

Katolická akce.

FILOSOFICKO-NÁBOŽENSKÉ PŘEDNÁŠKY

ve farním chrámu Páně v Kralupech pokračují v neděli 16. června, kdy přednáší P. Alfons Daňha, CSsR: »Rozkvět katolické Církve«; další přednáška je v sobotu 29. června, kdy přednáší P. Dr. S. Braitó, Ord. Praed.: »Poslání Církve« a zakončení v neděli dne 30. června, kdy přednáší týž na thema: »Co máš proti Církvi?« Začátek se překládá na 19. hod. Vstup volný, dobrovolný režijní příspěvek.

Naše práce.

Přehled přednášek se světelnými obrazy z Písma svatého (na diapáskách):

I. Starý zákon:	Obr.	Cena K
Díl I. Pravěk	21	31.50
II. Doba patriarchů	21	31.50
III. Doba Mojžíšova	22	33.—
IV. Doba Josue a rozhodčích	22	33.—
V. Doba králů Saula, Davida, Šalomouna	25	37.50
VI. Říše izraelská a judská až do povolání Ezechiele	18	27.—
VII. Říše judská od Ezechiele a po zjetí babylonském	21	31.50
II. Nový zákon:	Obr.	Cena K
Díl		
VIII. Narození a mládí Spasitelovo	13	19.50
IX. Veřejný život Spasitelův	31	46.50
X. Utrpení a smrt Spasitelova	14	21.—
XI. Spasitelovo oslavení	9	13.50
XII. Církev v období apoštolském a zjevení sv. Jana	14	21.—

Cena všech 12 serií včetně textu 325 K, mimo obal a poštovné. Objednávky přijímá Svatováclavská Liga Praha IV., Hradčanské náměstí 8.

EXERCICIE ČLENŮ SVATOVÁCLAVSKÉ LIGY a Svazu katolických mužů budou se konati ve dnech 4.—7. července v Hájků u Prahy. Začátek 4. července večer, zakončení 7. července ráno. Poplatek 75 K za osobu. Účastníci vezmou si s sebou lístky na chléb. Přihlášky na spolkovou kancelář, Praha IV., Hradčanské náměstí č. 8.

K různým dotazům sdělujeme, že naše nové diapásky (které půjčujeme i prodáváme), jsou zhotoveny z nehořlavého materiálu a proto netřeba mít obav ze vznícení filmu. Šíře diapásek jest 35 mm, délka jednotlivých dílů asi 1 m. Poplatek za půjčení je 10 hal. za obrázek, mimo poštovného.

První dodávka diapásek byla v několika dnech rozebrána. Všem, kteří si nové diapásky objednali, zasíláme je nyní, protože jsme v těchto dnech obdrželi další kopie.

Fotografii nového promítacího přístroje na diapásky zasíláme vážným zájemcům zdarma. Pište na adresu: Svatováclavská Liga, Praha IV., Hradčanské náměstí 8.

Film.

Cecil B. de Mille po náboženských filmech »Desatero přikázání« a »Král králů« připravuje film »Královna královna«, jehož ústřední postavou bude matka Kristova, Panna Maria. (F. k.)

Filmová úvěrní banka v Berlíně vykazuje za rok 1939 celkový zisk 47.347.20 marek. (F. k.)

Rozhlas.

(Hlídky katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Program katolického vysílání pořádaného péčí Katolické akce.

Každou neděli a svátek: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdravas, Reč o tajemství dne, chorál, evangelium z nejbližšího svátku v týdnu, chorál.

Před každou Mši svatou úvod, evangelium dne a společná modlitba Církve.

Červen:

2. června, neděle:

8.45—9 hod.: P. Dr. S. Braitó, O. Praed.: Duchovní přednáška: Poznej sama sebe.

9—10 hod.: Slavná Mše svatá z kostela Božského Srdce Páně v Praze XII.-Vinohrady.

10—10.10 hod.: P. Dr. Konst. Miklík, CSsR: Duchovní promluva na den.

3. června, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katol. života.

5. června, středa: 17.15—17.30 hod.: Dr. Josef Vašíčka, univers. profesor: Nejslavnější kazatelé českého baroka.

7. června, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM, Provincál: K hlubinám křesťanského života (V.).

9. června, neděle:

8.45—9 hod.: Dr. Karel Kadlec: Přednáška z křesťanské nauky: Základní způsoby nabývání práva vlastnického.

9—9.40 hod.: Tichá Mše svatá s lidovým zpěvem z farního kostela ve Vyškově.

9.40—9.50 hod.: prof. Štěpán Herat: Duchovní promluva na den.

10. června, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Bořivoj Benetka: Bohuslav Balbín, misionář a učeneč. (Histor. přednáška.)

12. června, středa: 17.15—17.30 hod.: Jiří hrabě Sternberg: Česká šlechta v době baroka (Literární přednáška).

14. června, pátek: 17—17.15 hod.: Antonín Šorm: Svatý Vít a jeho úcta u nás.

16. června, neděle:

9.45—10 hod.: Dr. Karel Kadlec: Přednáška z křesťanské nauky: Závazky a nebezpečí majetku.

10—11 hod.: Slavná Mše svatá z chrámu sv. Antonína v Praze VII.
 11—11.10 hod.: Silv. Hrnčíř, kons. rada: Duchovní promluva na den.
 17. června, pondělí: 18—18.15 hod.: Zprávy z katol. života.
 19. června, středa: 18—18.15 hod.: P. Dr. Vojtěch Sádlo, Ord. Crucig.: Křížovník Jan Beckovský. (Literární předn.).
 21. června, pátek: 18—18.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM, Provinciál: K hlubinám křesťanského života (VI.)
 23. června, neděle:
 7.45—8 hod.: Dr. Karel Kadlec: Přednáška z křesťanské nauky: Povinnosti k majetku bližního a jejich porušování.
 8—8.40 hod.: Tichá Mše svatá s lidovým zpěvem z chrámu sv. Michala v Brně (od Redemptoristů).
 8.40—8.50 hod.: P. Václav Novák CSsR: Duchovní promluva na den.
 24. června, pondělí: 18—18.15 hod.: Dr. Jan Strakoš: M. A. Voigt a katolická účast v národním obrození.
 26. června, středa: 18—18.15 hod.: Dr. Stanislava Jonášová: František Jan Vavák. (Literární přednáška.)
 28. června, pátek: 18—18.15 hod.: ing. František Schrogl: Co dluží technika křesťanství.
 29. června, sobota: svátek sv. apoštolů Petra a Pavla.
 8.45—9 hod.: Dr. Karel Kadlec: Přednáška z křesťanské nauky: Náprava porušeného vlastnického práva.
 10.20—10.30 hod.: Msgr. Jan Boháč, kanovník: Duchovní promluva na den.
 10.30—11.30 hod.: Slavná Mše svatá z kolegiálního chrámu sv. Petra a Pavla na král. Vyšehradě.
 30. června, neděle.
 8.45—9 hod.: Dr. Josef Šima: Přednáška z křesťanské nauky: Podmínky a závaznost smluv.
 9—9.40 hod.: Lidová čtená Mše svatá z děkanského chrámu v Novém Bydžově (podle Brynychovy modlitební knihy diecése královéhradecké »Oltář«).
 9.40—9.50 hod.: Josef Mádle, děkan: Duchovní promluva na den.

Červenec:

1. července, pondělí: 18—18.15 hod.: Zprávy z katolického života.
 3. července, středa: 18—18.15 hod.: Marie Štechová: Sv. Prokop v legendě a skutečnosti.
 4. července, čtvrtek, svátek sv. Prokopa: 8—9 hod.: Pontifikální staroslovanská Mše svatá z basiliky sv. Jiří na Hradě pražském.
 5. července, pátek, svátek sv. Cyrila a Metoděje:
 9.35—9.50 hod.: Dr. Frant. Cínek: Duchovní přednáška.
 10.—10.25 hod.: P. A. Pelikán, TJ: Duchovní promluva.
 10.30—11.30 hod.: Pontifikální Mše svatá z Velehradu.
 7. července, neděle: 9.45—10 hod.: Přednáška z křesťanské nauky: Th. a JUDr. Josef Šima: Některé druhy smluv.
 10—11 hod.: Slavná Mše svatá z poutního chrámu Panny Marie v Bozkově u Semil.
 11—11.10 hod.: P. Josef Hofman, administrátor, Bozkov: Duchovní promluva na den.
 8. července, pondělí: 18—18.15 hod.: Dr. Jan Sajíc: Památce zakladatelů našich Premonstrátů.
 10. července, středa: 18—18.15 hod.: P. Alois Vašica, Olomouc: O poutním chrámu Panny Marie ve Frýdku.
 12. července, pátek: 18—18.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: K hlubinám křesťanského života (VII.).
 14. července, neděle: 9.45—10 hod.: Přednáška z křesťanské nauky: Dr. Antonín Vondráček, vicerektor: Ochrana cti bližního.
 10—11 hod.: Slavná Mše svatá z Uherského Ostrohu.
 11—11.10 hod.: P. Zdislav Škrabal: Duchovní promluva na den.
 15. července, pondělí: 18—18.15 hod.: Zprávy z katol. života.
 17. července, středa: 18—18.15 hod.: Přednáška Msgr. E. Žáka.
 19. července, pátek: 18—18.15 hod.: Red. Ladislav Všetečka: Sv. Vincenc, zakladatel charity.
 21. července, neděle: 9.45—10 hod.: Přednáška z křesť. nauky: Dr. Antonín Vondráček, vicerektor: Povinnost mluvit pravdu a skrývat tajemství.
 10—11 hod.: Slavná Mše svatá z Jaroměřice n. Rokyt. (Morava).
 11—11.10 hod.: P. Jan Podveský, katecheta, Jaroměřice: Duchovní promluva na den.
 22. července, pondělí: 18—18.15 hod.: Antonín Šorm: Sv. Máří Magdalena a její úcta u nás.
 24. července, středa: 18—18.15 hod.: Marie Kučerová: Svatá Anna.
 26. července, pátek: 18—18.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: K hlubinám křesťanského života. (VIII.)
 28. července, neděle: 9.45—10 hod.: P. Antonín Hanzal, profesor: Duchovní přednáška: Království Boží.
 10—11 hod.: Slavná Mše svatá z děkanského kostela v Jičíně.
 11—11.10 hod.: Prof. Josef Beneš: Duchovní promluva na den.
 29. července, pondělí: 18—18.15 hod.: Zprávy z katol. života.

31. července, středa: Reportáž z letního tábora katol. skautů na Moravě (místo bude dodatečně udáno).

K četně docházejícím žádostem o vysílání Bohoslužeb z různých míst sdělujeme, že Poradní sbor může přihlížeti jen k takovým, jež mu byly navrženy příslušnou diecézní Katolickou akcí. Jest proto v zájmu zainteresovaných, aby svoje žádosti zasílali přímo své diecézní Katolické akci, která jediná může tuto posouditi a o ní rozhodnouti, resp. ji doporučiti. Žádosti, které nás dojdou přímo, postupujeme v každém případě příslušné diecézní Katolické akci.

Z domova.

Kursy duchovních cvičení v exercičním domě na Sv. Hoře.

Červen: 4.—8. Mariánská družina dam od sv. Kajetána v Praze; 14.—18. Mariánská družina dam od sv. Ignáce v Praze; 22.—26. katol. paní a dívky ze Strakonice a jiných míst; 27.—30. pro dívky. — Červenec: 2.—6. pro muže a jinochy; 6.—10. Mariánská družina dívek od sv. Voršily v Praze. Přihlášky přijímá Exerciční dům na Svaté Hoře, pp. Příbram. Počátek prvního udaného dne o 7. hod. večer, zakončení posledního dne ráno. Poplatek za kurs 65 K. Potravinové listky, případně potraviny, vezměte s sebou. Cena jejich bude odpočítána.

Technická redakce JITRA, Praha II., Václavská 12, pořádá pro své čtenáře i ostatní katolické studentky a studenty letní rekreační tábory.

Jsou vedeny zkušenými duchovními i technickými vedoucími a poskytují za minimální poplatek K 17.— denně celé zaopátrání a možnost užití prázdnin podle všech předpokladů rekreace.

Tábory pro studentky:

Červená Řečice u Pelhřimova: studující I., II. a 5. třídy obecné školy, které vykonaly zkoušku na střední školu.

Vřeskovice u Klatov studentky III., IV. a V. tř. a studentky odborných škol ve stejném věku.

Vlachovo Březí u Husince - studentky VI., VII. a VIII. třídy a studentky odborných škol ve stejném věku.

Tábory pro studenty:

Řevnice u Prahy — studující I.—IV. třídy. Pro druhý turnus omezený počet míst.

Horní Jelení u Vysokého Mýta - studenty V.—VIII. třídy a studenty odborných škol ve stejném věku.

Přihlášky na první turnus od 2. VII. do 25. VII. i na druhý od 29. VII. do 21. VIII. nebo na oba přijímá do 16. června 1940

Technická redakce JITRA (táborová sekce), Praha II., Václavská ul. č. 12, která zašle prospekt a podá další informace.

Exercicie na Velehradě ve Stojanově: Červen: 5.—9. železničáři, 17.—21. členky III. řádů. — Červenec: 8.—12. intelligence (muži), 15.—19. studenti, 22.—26. intelligence (paní a dívky), 29. VII.—2. VIII. kněžské triduum. — Srpen: 5.—9. studentky, 11.—15. bohoslovci (event. i kněží), 19.—23. učitelky, 25.—29. profesori a učitelé. — Září: 16.—20. dívky z měst.

Začátek naznačeného dne večer, ukončení ráno. Přihlášky přijímá exerciční sekretariát na Velehradě čís. 1.

Ostravské děti srdečně děkují za přijetí do rodin na prázdniny. Těší se, že začátkem července se rozjedou k Vám — leč jest ještě hodně dětí, kterým se nedostává přijetí a proto prosí farní úřady, katol. spolky a rodiny naše, aby se ujaly potřebných a obstaraly vhodný prázdninový pobyt. Víme, že neprosíme nadarmo a předem již vyslovujeme »Pán Bůh zaplať!« Přihlášky přijímá Okresní Charita v Mor. Ostravě, Hornopolní ulice č. 13.

LITERATURA.

Svatovojtěžské pomněnky. Úcta k sv. Vojtěchu není dosud tak rozšířena, jak si toho velikost prvního českého biskupa zaslouhuje. Velmi o rozšíření úcty svatovojtěžské pracují následovníci zakladatele svého kláštera, Benediktini břevnovští. Nedávno byla pak na pražské periferii zřízena nová osada svatovojtěžská při kapli sv. Vojtěcha na rozhraní dvou lidnatých dělnických obcí: Nových Vysočan a Prahy XI. Na místě prozatímní kaple má později vyvstati kostel, kterýžto úkol si obral k tomu účelu založený Kostelní spolek, jehož sídlo je v Praze XI., V domově čís. 22. — K velikonočním svátkům vydala nová osada svatovojtěžská věstník Svatovojtěžské hlasy a nyní opět sborníček Svatovojtěžské pomněnky. Obě publikace došly radostného ohlasu. Věstník řídí jednatel Kostelního spolku Václav Nesnídal, který sestavil i zmíněný sborníček, jehož cena K 5.— vzhledem k pěknému obsahu a úpravě je mírná. Jejím zakoupením podporují se snahy Kostelního spolku, zasluhující všestranné pozornosti. Sborníček zasílá Kostelní spolek, Praha XI., V domově čís. 22. Kk.

Místo pro adresu:

Slovo a duch. Sbíрка pomůcek pro apoštolskou práci. Rediguje P. Dr. Jan Ev. Urban OFM. Vychází péčí Apoštolátu III. řádu sv. Františka a studijního ústavu Studium Catholicum nákladem »Vyšehrad« v Praze. Dosud vyšly dva svazky. Jako první »Život Pána Ježíše Krista vlastními slovy evangelii.« Je sestaven ze slov všech čtyř evangelii. Při sestavování této knížky byl autor veden snahou dáti do rukou těm, kteří vinou okolností přicházejí do styku s Kristem Pánem teprve v dospělém věku, stručný a při tom úplný životopis Páně, který by jim vyličil jak jeho vnější dějiny, tak i ducha a jádro jeho učení. — Druhým svazkem je Katolická dětská besídka (označená jako první řada pokytnů), sestavená členy Apoštolátu Třetího řádu sv. Františka. K dosavadní besídkářské literatuře (vydal Orel, Svaz charity) přistupuje další pomůcka, lišící se od ostatních tím, že obsahuje souhrn poznatků, získaných při besídkářské praxi, velmi cenných nejen snad pro ty, kdož se teprve hodlají věnovati tomuto druhu apoštolské práce, ale i pro ty pracovníky, kteří tu naleznou mnoho nového, čeho při své práci mohou s prospěchem užítí. Mnohý nezdar v činnosti besídek bude odstraněn, budou-li se pracovníci řídit radami tak ochotně podávanými v této knížce, psané z praxe pro praxi a ovšem v prvé řadě dbáti, že konečným cílem všech besídek musí býti růst dětských duší k Bohu. — Levná cena jednotlivých svazků sbírky (à K 1.50) jistě umožní její co největší rozšíření. O sbírce referujeme teprve nyní, ježto, nevíme proč, byly nám její svazky teprve nyní nakladatelstvím poslány. To jako odpověď, proč orgán arcidiecéšní Katolické akce referuje o nich teprve nyní.

Životopis omilostněné 25leté dívky Gemmy Galgani, zemřelé v roce 1903, která byla 2. května t. r. prohlášena za svatou, plný vznešené mystiky, sepsaný jejím zpovědníkem, přeložily, vydaly a ochotně zašlou Školské Sestry O. S. F., Praha XII., Korunní tř. č. 4. Cena 16 K. — Vydaly též pobožnost k sv. Liboriu, velkému pomocníku v ledvinových chorobách. Cena 20 haléřů.

Běla Dlouhá: Devítidenní pobožnost k blahoslavené Zdislavě Berkovně. Vydal III. řád sv. Dominika v Praze I., Husova ul. č. 8. Cena neudána. — Neúnavná propagátorka úcty našich zapomínaných, anebo skorem neznámých světic, vychází touto sličnou knížkou vstříc všem ctitelům bl. Zdislavy, jejíž úcta zásluhou OO. Dominikánů vystává k novému rozkvětu. A má-li se kult zapomínaných světců šířiti, je třeba vedle pobožností i písní. I na tuto okolnost je v knížce paní spisovatelkou pamatováno: obsahuje jednak mešní píseň k bl. Zdislavě, jednak i píseň poutní, obě z básnického pera paní spisovatelky, k nimž nářev složil svatovítský kapelník O. A. Tichý. Zvláště poutní píseň má plnou naději státi se opravdovou poutní písní.

Zpěvník národních písní, vydaný Sdružením katolické mládeže, vychází nyní ve IV. vydání. Obsahuje 236 národních písní, hymen a pochodů. Cena 10 K.

V předchozí recenzi Baumannovy knihy vyskytlo se několik tiskových chyb. Název knihy je správně: **Znamení na rukou.** V textu recenze má pak býti: kdy jeho hrdina Jeroným polechne volání Božího a stává se knězem.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Také ve Vatikáně odměřené dávky potravin. Jak sděluje Frankfurter Zeitung, zavedla správa Vatikánského města pro obyvatelstvo odměřené potravinové dávky. Domácnosti ohlásí svoji potřebu a potraviny se jim dodávají přímo z obchodů.

Podražil chléb, káva a cukr, pro něž jsou určeny odměřené dávky. Příděl byl proveden i u másla, sýrů, cigaret a benzinu. I daně byly nyní ve Vatikáně — po prvé od roku 1929 — zavedeny; omezují se však zatím jen na kolky, pasové poplatky a různé dávky.

Biskupem v Ankoně byl Svatým Otcem jmenován františkán P. Jan de Pietra, dosud poenitenciář basiliky sv. Jana v Lateráně.

Collegium Germanicum bude míti novou budovu. Dosavadní byla při provádění celkové přestavby Říma stržena. Nová budova bude postavena v místě, kde kdysi stával palác Constanzi. Germanicum bylo zřízeno na podnět zakladatele Tovaryšstva Ježíšova sv. Ignáce. Vzdělávali se v něm kněží ze zemí, kde byla němčina obcovací řečí. Od založení koleje studovalo na Germanicu asi 6700 osob. Z nich jeden stal se papežem, 29 dosáhlo titulu kardinálského, 53 stalo se arcibiskupy a 310 biskupy.

Z EVROPY.

Belgie. Rád sv. Norberta v Belgickém Kongu. Dne 1. února konala se v Butě za přítomnosti J. E. Msgr. Vanuytvena, O. Praem., apštolského vikáře v Butě (Belgické Kongo), slavná obřadka prvních noviců-preamonstrátů. 15. února bylo v misií Titulé přijato do téže řehole 18 domorodých žadatelů.

Portugalsko. Nejstarší portugalská universita v Coimbre jmenovala P. Gemelliho, rektora milánské university Božského Srdce Páně čestným doktorem filosofie. Cestu do Portugalska vykonal P. Gemelli letadlem. K jeho uvítání dostavila se vláda v čele s Dr. Salazarem. P. Gemelli měl na coimberské universitě několik přednášek z oboru filosofie, psychologie a lékařství. Přednášel též v lisabonské akademii věd o sociologii a právu ve světle katolické vědy.

Švýcarsko. Bývalý prezident švýcarský G. Motta, vzorný katolík, před nedávnem zemřel. »Jsem idealista«, říkával těm, kdož se usmívali jeho optimismu, »protože věřím v Boha, lidstvo a vlast.« Motta byl otcem 11 dětí a zemřel ve stáří 67 let. Rekviem v ženevském kostele Nejsvětější Trojice sloužil za něho biskup basilejský a luganský Msgr. von Streng.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

Triumfální uvítání prvního černého biskupa. Mezi dvanácti domorodými biskupy, vysvěcenými Sv. Otcem o loňském svátku Krista Krále, byl i J. E. Msgr. Kiwanuka z misijní společnosti Bílých Otců, apoštolský vikář z Masaka. Po svém posvěcení navštívil nový biskup různé evropské země a dne 19. února nalodil se společně se svým spolusvětitelem J. E. Msgr. Streicherem, bývalým apoštolským vikářem v Ugandě, v Marseille na loď a přibyl 23. února do Kampaly. Na nádraží očekávali jej oba apoštolští vikáři z Ugandy a Hornonilského vikariátu s velikým zástupem věřících, kteří svému krajanovi připravili bouřlivé uvítání. Katedrála v Ruhaga byla přeplněna křesťany, kteří přišli, aby uviděli prvního biskupa své krve. Po návštěvě u regenta v Bugandě a protektora sira Mitchella odebral se Msgr. Kiwanuka do své misie v Masaka, kde za týden konala se vlastní uvítací slavnost. Trvala plně tři dny. 2. března bylo slavnostní přijetí před katedrálou v Rubaga, k němuž bylo pozváno na 400 osob, mezi nimi 250 černochů. Byl přítomen král Mutesa s královnou matkou, regent, ministři, dvacet náčelníků provincií (z nich je 8 katolíků, 10 protestantů a 2 mohamedáni). Dále byl přítomen guvernér s chotí, oba apoštolští vikáři z Horního Nilu a Ruwenzori, a dva protestantští biskupové z Namiremby a Mombasy. V neděli 3. března sloužil Msgr. Kiwanuka pontifikální Mši svatou a měl kázání, plně překrásných myšlenek. Celá katedrála, naplněná do posledního místečka, přijala s králem a ministry biskupské požehnání. Na to přečetl regent jménem národa holdovací adresu a předal biskupovi praktický dar pro jeho nastávající apoštolskou činnost — automobil. — V pondělí bylo přijetí v královském paláci za přítomnosti krále, princů a princezen a 200 pozvaných osobností: katolíků, protestantů, mohamedánů, pohanů, zástupců všech spolků a stavů země a zástupců evropských úřadů. Celá Uganda bez rozdílu náboženství a rasy, holdovala prvnímu domorodému biskupovi. 6. března slavil Msgr. Kiwanuka svůj triumfální vjezd do Kitova v Masaky, kde bude v budoucnu jeho biskupská residence. Tato se již staví a bude v několika měsících s to přijmouti prvního obyvatele. Dosavadní duchovní pastýř Ugandy Msgr. Streicher odeběře se ze své poustevny v Ibanda do Villa Maria, poblíž residence nového biskupa, aby tam, jak s úsměvem prohlašuje, »zemřel uprostřed svých dětí.«

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakáže, kvitovány.

VYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí čis. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. předplatné na celý rok i s poštovní zásilkou 6 K. - Číslo pošt. spojitelný Praha 208.401, čis. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod čis. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. - Dohledací pošt. úřad Praha 11. - Vytiskla kniht. J. Bartl Praha VII., Korunovačská 14. - Telefon 714-19.

KATOLÍK

Líst Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník V. (XXII.) — V Praze dne 15. června 1940.

č. 12

Bože, před Tvou velebností na kolena padáme.

Tak bychom stále měli volati v srdcích svých, zvláště dnes, kdy je tak málo víry u našich spolubratří, kteří upjali svoji naději a své štěstí jen na tuto hroudu země. Rouhání s beznadějí víří kolem nás v divém reji proto, že většina lidstva se odcizila svému Stvořiteli, vzdálila se od Něho ve své pýše, spoléhajíc jen na vlastní síly, které ostatně jsou jen Jeho darem. V tomto víru potřebujeme síly a ohně lásky, proto prosme za ni v krásné a velebné naší mešní písni: Bože náš, Otče na nebesích, v nejhlubší zkroutilosti na kolenu k Tobě voláme: zapal v srdcích Svou milostí oheň Svě lásky, bychom Tebe milovali, jak v nebesích andělé a zúčastnili se co nejčastěji Přesvaté Oběti. Jsme tvorové hříchem svých prarodičů a svými vlastními vinami do slzavého údolí postavení, žádající jen projevů Tvé lásky, reptající při každém doteku Tvé nejsvětější ruky. Nauč nás lásce pokorné, oddané, důvěrné, doufající, skromné, nezměrné, jež by zapálila naše ubohé srdce, aby byly spáleny všechny naše nepravosti, abychom procítovali a poznávali co nejlépe Tvoji slávu, moc a velebnost, ve všem viděli Tvoji lásku a péči o nás, ať nás tresceš, nebo odměňuješ. Dej nám Svoji milost, bychom po celý svůj život ve štěstí i v strastech ustavičně volali: Sláva budiž Tobě na výsosti, čest a díky Tobě vzdáváme; dej pokoj srdcím našim, pokorně žádáme. Přelaskavý Pane náš Ježíši, jenž Jsi na dřevě kříže přebolestnými ranami sňal a snímáš ustavičně viny tohoto světa i viny naše, skrze tyto svaté Svoje rány přiveď nás do zahrady nebeské tam, kde chvála nepřestává. Svým svatým Slovem ukazujíš nám cestu k této rajské končině, chceme je proto rádi a ochotně slyšet a také splňovat, neboť z Tvých svatých úst víme, že jen tehdy otevrou se nám brány Božího města. Sprav, Ježíši, Svou milostí, abychom všechno Tvé slovo ochotně plnili a tak dosáhli, že Ty nejdeš zalíbení v nás. Vyznáváme bezvýhradně jednoho Boha, jenž jest všemohoucím Stvořitelem nebes i země, vyznáváme Syna Jeho jediného, Ježíše Krista, mocí Duha Svatého v Panně počatého a z této přesvaté a přečisté Panny narozeného, vyznáváme Utěšitele Du-

cha pravdy, již v božství sobě rovni jsou a jedno jsou. S tímto vyznáním předstupujeme před Tvůj oltář, Bože velký, Bože všech, a oddaně prosíme, přijmi skrze ruce Svého služebníka přesvatou oběť, kterou společně s ním Tobě podáváme a o níž pevně a neochvějně věříme, že se zázračně promění v Tělo a Krev Tvého Syna, jak nám při Svě poslední večeři vyjevil, když tuto Oběť nového zákona ustanovil. S touto vírou a s těmito prosbami obracíme se k Tvé božské velebnosti. Když kněz pozvedá chléb a kalich a prosí, abys mile a dobrotivě přijal tyto dary, doufáme, že milostivě shlédneš na naši kající duši a zaležeš ji hojnou milostí, které dáváš prouditi v této nekrvavé Oběti. Nad takto podanými obětními dary povzbuzujeme své srdce, upínáme usilovněji svého ducha k Tvému nebeskému trůnu, a s anděly a svatými i knězem jásáme: Svatý, svatý, třikrát svatý Jsi náš Bůh, jenž Sabaoth Jsi zván, Otče, Synu i Duše svatý, od věčnosti do věčnosti mocný a nepřemožitelný, všemi svými smysly poznáváme, jak nebesa i země jsou plna Tvé velebnosti, jak vše Tobě pje Hosana, a proto i my voláme: Hosana, hosana, hosana Tobě na výsosti! Ty zázračně se denně na oltáři proměňuješ, svým služebníkům moc k tomu propůjčuješ. Svatým úžasem nad tímto zázrakem proniknutí, padáme na kolena, hlouběji se sklání hlava naše a se srdcem plným pokorné lásky a vděčnosti se Tobě klaníme, Pane Ježíši Kriste, když se nám pod způsobami chleba a vína v rukou Svého sluhy ukazuješ. Jsme sami slabí a křehcí, proto voláme na pomoc kůry serafínů, aby dolů sestoupili s nebe a nám pomohli zvelebovat Svátostného Krista, který leží na oltáři. On, Požehnaný Syn Boží, přišel ve jménu Páně, aby s oltářního stolu vešel do našich ponížených duší Svoji milostí. Nejsme opravdu hodni tohoto velikého zázraku Božího, nejsme hodni, aby takto k nám přišel Pán, nezasluhujeme pro své hříchy přijmouti vznešeného Božího Hosta; než slyšíme sladký Jeho hlas: Poďte ke mně všichni, kdož jste obtíženi a já vás občerstvím. Naše duše, z náručí Božího vyšlá, vždy a stále touží znovu po opětném spočinutí v ru-

*Jeho Excellence, nejdůstojnější pán Dr. ANTONÍN ELTŠCHNER, světicí biskup pražský,
dožil se dne 4. června t. r. 60 let.*

*Vzácnému našemu příznivci dovolujeme si tlumočiti hold synovské úcty a oddanosti
s vroucím přáním, aby všemohoucí Bůh provázel Svou milostí a požehnáním věrného
sluhu Svého do dalších mnohých let.*

kou Božích, proto žádostivě slyší toto pozvání svého miláčka a se zkroušeným pohanským setníkem, s jeho skálopevnou vírou vyznává: nejsem hoden, abys vešel pod chatrný krov můj, ale věřím, že jen jedině Tvé slovo stačí, abych byl uzdraven ze svých neduhů, aby duše má, oplakávající a srdečně litující urážek, kterých se dopustila na Tvé lásce a na Tvém milosrdenství, zastkvěla se rouchem svatebním. Prosím Matku Tvoji, svého svatého patrona i všechny svaté a světic Boží, aby stáli při mně, až Ty, sladký Ježíši, od oltáře sestoupíš, skloníš se nade mnou a se mnou se spojíš. Jak zpívá moje duše překrásný verš uvedený mešní písně: Ty mne k své lásce vzbuzuješ, ó Ježíši nejsladší, a srdce mé rozpaluješ, ó poklade nejdražší, když se mně v svátosti dáváš, přebýváti u mne žádáš, chudý jsem a přec mě rád máš, mně i život věčný dáš. A když skončena byla nebeská hostina a přesvatá oběť se končí, zpíváme v závěru slova, která bychom si měli opakovati ustavičně, kdykoli se nám naskytne volná chvíle: Bože, požehnej nás všechny, bychom v lásce trvali, s Tvou milostí chléb andělský vždy hodně přijímali. Ať jsme živi k Tvé cti, chvále, k Tvému vychvalování, dej nám zdraví při tom stále a věčné požehnání. Křišťan.

P. Dr. S. B r a i t o, O. P.:

Poznej sama sebe.

Chceš se stát lepším? Musíš se nejprve odhodlati k novému životu, a odvrátiti se lítostí od života starého, dosavadního, to jest nedokonalého. A pak učíš krok další. Musíš dobře věděti, jak to s tebou stojí, kde stojíš, abys věděl, jak máš zaříditi svůj duchovní postup. Pokud sebe neznáš, pokud nevíš, co tě od Krista vzdaluje, těžko je řídití nějaké přiblížování se ke Kristu. Copak se nesetkáváme často s lidmi, kteří bojují celý život proti větrným mlýnům, zatím co skutečné zdroje vín a nedokonalostí nalézají u nich dalšího pečlivého přístřeší?

Máme-li srovnati všechny pahorky a zaplniti všechny propasti v ústrety Kristu, musíme se dobře znáti. Jen když lékař dobře zná zárodky a příčiny nemocí, jen tehdy ji může léčiti; jen tehdy se můžeme připodobňovati Kristu a odkládati starý život, jestliže dobře víme, v čem a proč se ještě Ježíši nepodobáme, co nás od něho nejvíce vzdaluje.

Ovšem sebezpoznaní jest dvojí, když nepočítáme ještě další druh, totiž sebezpoznaní, které jím vůbec není. Nesprávné sebezpoznaní jest ono, ve kterém se člověk prostě hrouží do sebe jako do pouhého zajímavého předmětu psychologického badání. Naprosto nesprávné je sebezpoznaní pod docela jen přirozeným a k tomu ještě falešně přirozeným zorným úhlem. Jsou lidé, i křesťané, kteří jako by ničeho nevěděli o Kristových příkazech, o změně lidského života, o tom, jaký převrat chtěl Kristus učiniti v lidském životě, jaké požadavky klade na člověka. Takoví lidé znají jen zemi a přirozené zákony, nebo aspoň — jak se domnívají — přirozené zákony a podle nich pak posuzují, zda jed-

nají podle těchto domněle nejvyšších mravních zákonů nebo ne. Tak se pak dívají na sebe velmi snadno jako na vzory a vrcholy dokonalosti. Kdo nevidí celého Krista v celé jeho dokonalosti, v celé jeho výzvě k naprosté dokonalosti skrze milost a synovství Boží, nepochopí, že ještě daleko není dokonalým, že mu ještě mnoho schází. Bude si nechápavě protíratí oči, jak může jej někdo nemíti za vrchol dokonalosti a mravní svatosti.

Jedině správné a křesťanské poznání, které nás vynese výše anebo pomůže nám vystoupiti, jest poznání naše ve světle milosti, ve světle učení o našem povolání k dokonalosti Kristově, k dokonalosti nebeského Otce. Jen v tomto světle poznáme a budeme stále poznávati, co nám schází k dokonalosti, jak stále ještě musíme růsti, v čem se máme podobati Otci a v čem se mu ještě nepodobáme a proč a jak to napravit. To všechno nám ukáže správné sebezpoznaní. Ale toto sebezpoznaní není možné bez poznání toho, co s námi zamýšlí milost, jak svaté a jak dokonalé nás nadpřirozeně chce míti sám Bůh.

Kdo se dívá na svůj život a na svou mravnost a tedy i na závaznost mravnosti pouze s přirozeného hlediska (a k tomu ještě když se na porušenou přirozenost dívá jako na zdravou a dokonalou), nemůže pojmuti pevné předsevzetí a rozhodnutí začíti nový život, obléci Krista a poznati a uznati svou ubohost. Jaká ubohost? Jaká nedokonalost, když jedním rozumně, když jedním, jak druzí jednájí, jak je obecně přesvědčení? Jak je přirozené? Takový člověk s takovým světlem nikdy nevyroste v člověka duchovního. Když se nepostavíš do světla Boží vůle se svou mravností, nepoznáš nikdy ošklivost a hrůzu víny. Také nebudeš moci nikdy řádně litovat a odvrátit se od zlého a nikdy se nerozhodneš s celou vážností obléci Krista, následovati ho. Nepostavíš se také proti hříchu jako proti něčemu ošklivému, jako proti něčemu, co tě nejvíce ochuzuje a od Boha odvádí. To stojíš jako divák vůči sobě samému a jako divák, který sebe nevidí ve správném osvětlení a proto se vidí krásnější, než ve skutečnosti jest. Nevidí své vrásky, nevidí skvrny. Ostré světlo nepřirozeného povýšení, porušené přirozenosti neadá vidět člověku bídu. Člověk se tu vidí skrze pozlátka. S takovým člověkem se nedá obyčejně nic dělat. On nic neuzná, neuvidí svých chyb a nedokonalostí, nevidí vysoké cíle, neslyší hlasu Božího, nevnímá volání a přitahování milosti. Takový člověk zakrňuje, až se z něho stane duchovní mrzák a zimomřivý nuzák duchovní, kterému svatost bude něčím nepřirozeným, podivným, fanatickým a nelidským.

Jediné správné poznání, sebezpoznaní jest ono, které vychází z Boha. Musíš vyjít ze skutečnosti, že Bůh tě povolal k onomu vysokému cíli, že ti dal k tomu své milosti, účast na své přirozenosti, krev Kristovu, jeho slova i příklad. Ve světle všech těchto darů vidíš hned, kam máš jít, jaký máš býti a co dovedeš ze sebe a co ti ještě schází a kde ti to právě schází. Ve světle Kristova příkladu ihned vidíš, v čem se Ježíši nepodobáš, a co musíš odložit, abys nežil více ty, nýbrž aby živ byl v tobě Kristus.

Tak to vyjadřuje modlitba svatého Augustina »Noverim te, noverim me . . .«, Pane, co chceš ode mne? Jen ve světle odpovědi, kterou nám dal Otec skrze Krista, totiž »Chci, abys byl dokonalý, jako já Bůh tvůj dokonalý jsem«, jen v této odpovědi můžeme správně oceňovati to, co jsme, kde jsme, co ještě nejsme a co musíme učiniti, abychom byli aspoň nějak tím, co chce Bůh od nás. Jenom ve světle Kristovy výzvy »Pojď za mnou« můžeme vědět, jak chce od nás Otec, abychom byli dokonalí, jako on sám je dokonalý. Chce od nás prostě, abychom my zase šli za Kristem, abychom následovali jeho dokonalostí. Teprve toto nadpřirozené světlo Božího povolání nám může správně ukázat, kde jsme podle plánů Božích. A to pro křesťana je rozhodující: ve světle povolání milosti víme, že máme ve všem hledat nadpřirozený cíl, že toto má být první naší starostí, že ve světle tohoto povolání máme posuzovati práci, bolesti, zkoušky i vlastnosti. To je naše životní úloha: Přijď ke mně, pojď za mnou, následuj mne, oblec Krista, přelij jeho život do svého života. Pak mne nenechá nic lhostejným, co se týká mého života. Pak budu oceňovati každý okamžik, abych ho dobře k tomu použil, budu si říkati »Diem perdidit«, den jsem ztratil, jestliže mě ten den nepřiblížil k Bohu, jestliže jsem ho nevyužil podle jeho vůle, abych ho mohl milovati a prokázati mu svou lásku plněním jeho vůle. Budu se ptáti svého povolání a všech hodnot: »Jak jsem vás použil? Jak jsem se dal vámi přiblížit k Bohu? Jak jsem použil svých schopností k tomu, abych mohl Bohu prokázati svou lásku, když jsem uchopil či měl uchopiti jeho vůli v té a oné situaci?

Toto nadpřirozené poznání není pouhým rozbořením sebe, rozbořením pyšným a samolibým, nýbrž rozbořením pokorným a tvůrčím, protože to bude rozbor před tvářmi Boha nejenom požadujícího a volajícího, nýbrž také Boha milosrdně všemohoucího a všemožně přitahujícího. Tak se stane naše sebepoznání poznáním plodným. Jinak by nás takové sebepoznání rozdrtilo, kdybychom se dívali na sebe zase jen s hlediska požadavků Božích a naší slabosti. Musila by se nás zmocniti závrať. Ale to není celé naše volání, volání Boží ke svatosti znamená také sílu Boha přitahujícího a vedoucího nás.

Nejdříve je třeba, abychom byli Bohu vděční za to, že nám otevřel zrak, abychom viděli, kam nás volá a jak nízko ještě jsme, jak máme vysoko létat a jak nízko a bídne se ploužíme v blátě při zemi. Abychom mohli se více o Boha opřít a více se spolehnouti na jeho sílu, je třeba, abychom viděli vpravdě svou bídu a bezmocnost. Tím spíše pak se opřeme o Boha mocného, který chce býti silou naší. Tak opět zabráníme, aby naše sebepoznání se nám nestalo kamenem úrazu, nýbrž právě mezníkem k novému rozletu.

Měli bychom být vděční Bohu za to, když nám ukáže, jací vpravdě jsme, a když nám rozboří iluze, jež jsme snad měli o své dokonalosti a svatosti anebo třeba o svém slušném křesťanství. Jen se podívejme v ostrém světle synovství Božího k výzvě Boží, abychom šli za ním jako děti za svým otcem, a uvidíme jasně, čeho se nám nedostává a jak je opravdu naléhavě nutné, abychom se dali do práce a začali již na důkladně změně svého života. Bůh je pohotový, láskyplně ochotný pomoci nám, vzítí na svá ramena a nésti nás.

Jen ten může jíti dále v duchovním životě, kdo si postaví pravý ideál duchovního života, jak jej Bůh určil a kdo se podívá na sebe a na všechny své činy v jasném a nesmlouvavém světle tohoto Božího povolání, ve světle pak Boží dokonalosti, ke které jsme byli povoláni. Postavme se do správného světla svým sebe-

IMMENSE CAELI CONDITOR.

Ó nebes Tvůrče nezměrný,
tys rozdělil vod prameny,
by neslily se v jednu směs,
dals oblohu jim jako mez.

Tys pevné místo nebeským
i vodám určil pozemským;
by žár byl vodou ochlazen,
by neobrátil v popel zem.

Ó předobrá, rač v hojnosti
nám vlít dar věčné milosti,
by nesvedl nás novou lstí
blud starý zase na scesti.

Ať mocnou září víra vzplá,
ať přinese jas ze světla;
ať všechnu marnost zavrhne,
ať ji blud ve hřích nestrhne.

To dopřej, Otče přesvatý,
i Synu téže podstaty,
i s Duchem, který těší nás,
s nímž kralujete v každý čas. Amen.

Hymnus nešporní v pondělí.
Přeložil Jos. Skrášek.

Mezi kněžskými, kteří jsou našimi prostředníky, jest jeden, kterého Církev zvláštním způsobem k tomu určuje: je to farář naší farnosti. Farní chrám je pomocným kostelem katedrály a farář zástupcem biskupovým. Jen proto jest farní chrám našim duchovním ohniskem, že je dcerou mateřského chrámu. A farář je poutem, které nás spojuje s naším biskupem, neboť od něho dostal úkol býti pastýřem našich duší. Je zástupcem, jenž od svého jmenování se stal oficiálním služebníkem bohopocty ve své farnosti. Ku prospěchu svých farníků vládne zvlášť účinnou mocí prostřednictvím, protože je ustanoveným prostředníkem mezi nimi a nebem. Tak jako biskup, arcipastýř, musí i on jisté dni sloužiti Mši svatou za své stádce a živiti je svým slovem. — Svatostánek farního chrámu učinil Ježíš z lásky k nám svým trůnem. Zde také s oltáře sobě zasvěceného rozdává Maria farníků milosti svého mateřství. Vidíme tu oltář svatých, jimž je farnost více povinna, zvlášť oltář svatého patrona, k jehož cti jest chrám postaven a jenž jest ochráncem celé farní rodiny, která se tu shromažďuje. A konečně zde, kde nám Církev udělovala za života našeho různé svátosti, i truchlí nad našimi tělesnými pozůstatky.

Dom Gaspar Lefebure, OSB: Základy liturgie.

poznáním a uvidíme i nutné prostředky k tomuto novému životu. Závěr pak bude jediný tento: Nejsm ještě dokonalý, ale mám se jím stát. Toto mi schází a proto toto učiním, abych duchovně vyrostl.

Apoštolská knížata.

Oba vůdčí duchové nejstarší církve, povahou různí, prací blízcí, týž den krví mučednickou vydali svědectví Kristu. Dne 29. června r. 67. dokonali svoji apoštolskou práci. Sv. Petr byl ukřižován hlavou dolů, sv. Pavel štat. Věčný Řím jejich krví posílen upevněn, zušlechtěn a zveleben ve svých základech.

Oba byli současníci; synové téhož národa židovského. Nejhorlivější apoštolové Kristovi. Rozdělení životem, spojení v smrti. Hruzné žaláře mamertinské byly společným, posledním jejich přibýtkem.

A přece zas v mnohém od sebe se různili. Šimon, chudý rybář z Betsaidy, byl z prvních mučedníků Kristových. Věrný ve skrovném průvodu Kristově, vyvolený svědek jeho nejpamátelnějších chvílí; slávy jeho proměnění na hoře Tábor, i jeho úzkosti v zahradě Gethseman. Muž mozné práce, dlouhé zkušenosti, pevně trávající na dávné náboženské tradici národa. Prohlédaje jeho nitro, znaje jeho duševní sílu i chvilkovou slabost, Kristus řekl mu, jedva po prvé stál Petr tvář v tvář svému příštímu Mistru slova: »Ty jsi Petr, t. j. skála a na té skále založím církev svou.«

Sv. Pavel šel zcela jinou cestou života. Byl rodem z Tarsu, z bohaté rodiny židovské. Ježíše Krista za jeho putování po zemi židovské nikdy neviděl. Ano byl nejvášnivějším nepřitelem jeho osoby, jeho učení i jeho vyznavačů. Ale nikoli z nízkých osobních příčin, jako bylo u jerusalémských Fariseů a Sadduceů. Byl vytrvalým, ano vášnivým strážcem náboženství svých předků, které viděl Kristovým učením nebezpečně ohroženo. A že to byla hluboká víra v poslání židovského národa a ve svatost jeho víry, proto byl hoden svého náhlého obrácení na cestě do Damašku.

V Pavlově duši udál se zázračný obrát. Z krutého pronásledovatele stal se za krátko nejhorlivější apoštol. »Kristus je můj život. Nežiji já, ale Kristus žije ve mně.« Mohl snad vroucněji projevit svoji planoucí lásku ke Kristu?

Různost rodu, prostředí, povahy, vzdělání a životních zkušeností, rozdílnost v nazírání, jak šířit učení Kristovo, jak to všechno z knih Nového zákona je patrno, dalo podnět některým exegetům, že mluví o »křesťan-

ství Petrově a křesťanství Pavlově.« Nikoli neprávem. Tato různost nesmí a nemůže být však chápána jako protiklad, který staví oba apoštoly v protichůdný postoj. Ale jako vzájemně se doplňující a celkovému úspěchu jenom sloužící názor.

Sv. Petr ve svém apoštolském působení ukazuje se jako střízlivý muž praxe, zastánce Starého zákona i jeho formy a předpisů. Apoštol přísně konservativní. Vytrvale hájí názor, že Starý zákon je branou do Nového zákona. »Nedáte-li se obřezati podle obyčeje Mojžíšova, nemůžete být spaseni.« (Sk. ap. 15, 1.) Pohané podle původního stanoviska Petrova měli se státi nejprve proselyty zákona židovského a potom i tento zákon v jeho formách (slavnostech a liturgii) zachovávat.

Zcela opačného názoru byl sv. Pavel. Pohany dlužno ihned, uvěř-li v Krista, Syna Božího a Vykupitele, přijímat do církve. Názor Pavlův na apoštolském sněmu v Jerusalemě (r. 51.) nabyt vrchu. »Žádné břímě« nemělo se ukládati pohanům, kteří toužili státi se křesťany.

Sv. Pavel nebyl duch statický, ale dynamický. Náboženský genius v duchu proroků. Oheň dávných proroků plane v jeho srdci. Forma Starého zákona přestala pro něho existovati. Duch Kristův oživuje mysl. Jeho zásadou jest: »Konec zákona je Kristus.« (Řím. 10, 4.) S nadšením mluví o »vznešené svobodě synů Božích«. Není potřebí snad připomínati, že teprve stanovisko Pavlovo dalo prvotní církvi ducha všeobecnosti, pravé katolicity. Duch konservatismu Petrova měl se s duchem pokrokovosti Pavlovy harmonicky spojit, aby církev, jakmile překonala první obtíže, hned rozrostla se po celém známém světě.

Tento vzájemný antagonismus ducha Petrova a Pavlova je vlastním hlubokým thematem v dějinách církve. Vidíme na jedné straně strážce formy, hlasatele autority v duchu Petrově. Na druhé straně prorocké osobnosti, výbojně, pokrokové. Nového ducha, novou myšlenku, čerpající z nevysychajícího fondu Kristova učení, vnášejí v sv. Církev, jen zdánlivě ve ztrnulé formě žijící. Takovými obnoviteli ducha Pavlova ještě byl sv. Basíl Veliký, sv. Bernard, František z Assisi, sv. Ignác a j. Ano neostýchám se tvrditi, že by i náš mistr Jan Hus platně se řadil aspoň pro naši zemi k těmto osobnostem ducha Pavlova, kdyby nepořádky a nekázeň, vyvrcholivší v trojici papežů, nebyly tvo-

Svědkové české minulosti.

(Levý Hradec — Budeč.)

Z prvních tří kostelů na území české země vybudovaných jest jeden mariánský a dva jsou zasvěceny římským papežům: nejstarší levohradecký sv. Klimentu a kostel (co do stáří třetí) na Budči — samému sv. Petru. Tuto skutečnost, jež katolické křesťanství v naší vlasti poutem nerozlučným spoutala s římskou Svatou stolicí, nevyhladily ani vyhladiti nemohly bouře, jež v minulosti naší vlasti zmítaly.

Jestliže někdy na konci jedenáctého století zanikl votivní Bořivojův chrámek mariánský na Pražském hradě, pokračující podle jiného názoru v mariánské svatyňce starobylého kostela svatojiřského (čtvrtého co do stáří), Levý Hradec, svatoklimentský Levý Hradec žije! Bylo již v tomto listě referováno o nálezech a vykopávkách, jež byly nedávno učiněny na památném Levém Hradci, na němž kdysi stál sv. arcibiskupem Metodějem (874-5) vyslaný do Čech kněz Kajch, kde snad sám sv. Metoděj křtil sv. Ludmilu a kde přetěžké břímě pražského biskupa převzal na svá

hedra sv. Vojtěch (982). Jestliže v gotickém presbytáři (snad kdysi samostatné svatyňce) byly objeveny malby ze života Krista Pána ze XIV. či XV. století, rýsují se před očima návštěvníka pod dnešním chrámovou lodí (ze 17. století) základy románské rotundy s apsidou na východ obrácenou z doby před r. 1100. Je to ta samá rotunda, již na vlastní oči ještě v druhé polovici 17. století viděl vlastenecký pražský metropolitní kanovník Tomáš Pešina z Čechorodu!

Avšak nemenší úcty a nemenšího zájmu než Levý Hradec zasluhuje i třetí památný kostel český: Kostel na Budči. A to nejen z toho důvodu, že dnešní rotunda pochází v některých aspoň částech snad až z X. století, nýbrž i z toho důvodu, že u tohoto kostelíku se v X. století v jazyku sv. Církve, v latině vzdělával sv. Václav, když byl již nabyt dostatečných znalostí jazyka církevněslovanského jinde. »Učený« bylo jméno či přízvisko kněze, jenž uváděl sv. Kněžice do latinského jazyka a zároveň jej učil i žalmům. Avšak budečský kostelík, založený Václavovým strýcem knížetem Spytihněvem I., podle legendy byl svědkem i jedné z napínavých epizod politického zápasu prvních desítiletí X. století: na Budeč byla prý »do vyhnán-

řily neblahé pozadí, ano základnu jeho odchylných, od Viklífa přejatých názorů.

A bylo vždy moudrou zásadou Církve tyto pokrokové osobnosti rázu Pavlova uvést v soulad s přirozenou a samozřejmě konservativností církve. Jenom tato harmonie zaručuje církvi stálý život, vývoj a pokrok v duchu doby. Kdyby se byla tomu kdy bránila; stihl by ji osud ženy Lotovy, opožděné na útěku z hořící Sodomy.

Duch Petrův a Pavlův v plné synthesi, ve stálém spojení a doplňování je duchem církve. Je to ono životní napětí, které v dějinách církve tvoří živý tekoucí proud. Církev stejně potřebuje ducha Petrova, jako genia Pavlova. Oba z blízkých sobě kroků stále k nám mluví. »Běda církvi, jež by vylučovala pokrokového ducha Pavlova a zapomněla, že je to duch, který oživuje, a mrtvá litera zabíjí! A stejně běda církvi, která by neměla ducha Petrova a nedbala zděděné, Kristem jí dané formy, dávné tradice, zákona a autority!« Kristus oba velké apoštoly volal ke práci na zbudování a šíření církve. A jen tradicí osvědčená součinnost obou směrů, tato duchovní polarita, je zárukou, že církev brány pekelné nepřemohou.

P. Blažej Ráček

23. květen 1618.

Jsou dějinné události, na které národ vzpomíná rád a na nich si zakládá; ale historie zaznamenává též události, které národ varují a odstrašují; a k událostem tohoto druhu náleží i ta, na kterou jsme vzpomínali 23. května. Ukazuje, kam vede nejednota, nesnášenlivost a nerozvážnost.

Správu České země vedl v XVII. století sbor místodržících, českých to pánů, úřadujících na pražském hradě.

Předním z nich byl Zdeněk Lobkovic, nejvyšší kancléř, pán na Vysokém Chlumci a Sedlčanech. Jeho choť Polyxena z Pernštejna, vdova po Vilémovi z Rožemberka, mu přinesla jako věno panství roudnické. Druhý místodržící byl nejvyšší zemský sudí Vilém Slavata.

Slavatové byli rod nebohatý, usedlý na Časlavsku, víry bratrské; byli však spřízněni s přísně katolickým rodem Vítkoviců Jindřicho-Hradeckých.

stvi« poslána na čas Václavova matka — Drahomíra. Ještě v druhé polovici X. století nepozbyla Budeč svého významu: zřizujeť se tam kostelík Panny Marie, objevený před časem při archeologickém průzkumu Budeče.

Stejně jako Levý Hradec a mariánský kostelík Hradu pražského, náleží budečský kostel svatopetrský podle nejnovějších názorů (univ. prof. Dr. V. Chaloupecký ve »Svatováclav. sborníku« II, 2) mezi ty chrámy, v nichž na počátku českých dějin (snad až do konce XI. století) byla mše sv. podle římského obřadu sloužena jazykem církevněslovanským! Pokračovalo tedy drahocenné dědictví cyrilomethodějské, jež nám nepochybně uchovalo naši národní podstatu, i na památné Budeči!

Byly-li od r. 1936 obnoveny (kanovníkem Štulcem kdysi započaté) pouti na Levý Hradec, zaslouží si lásky a úcty i starobylá Budeč. A tím více si zapomenutá Budeč zaslouží lásky českých katolíků, že svou tisíciletou svatopetrskou úctou a vzpomínkami na počátky českých dějin symbolisuje jednotu a nerozdílnost české lásky k Církvi a Vlasti.

Václav Ryneš.

Zrna a zrnka.

já se strojí k odchodu. Novák (Arne, p. r.) se živě obrátil k choti s výzvou, aby mu podala nové vydání Vrchlického knihy »Okna v bouři«. Chtěl to pro mne. Bránil jsem se, že tu sbírku mám dávno, hned první vydání z Kabinetní knihovny. »To nevaďí, já mám dva nové exempláře. Ať máte jeden na památku, že jste byl u mne jako lékař.« A hned žádal také o pero. Proti tomu jsem se vážně ohrazoval, ať se zbytečně neunavuje. Ale nedal jinak a už se na loži chystal k psaní. Prosil jsem, aby se tedy jen podepsal, že už tím mi bude kniha drahá. Ale on přes všechny domluvy, zardělý horečkou, nadzvedl hlavu a výrazně kroužil své věnování. Dojalo mne hluboce, když mi knížku podal. Zní takto: Vždy drahému a vždy něžnému příteli, lékaři, básniku Janu Karníkovi v den jmenin naší Nejsvětější Matky. 12. 9. 1939. Tu medicinam portes divinam! Arne. — Nato jsem urychlil odchod, vida, že nemocný potřebuje klidu. Loučili jsme se bratrsky. Políbil jsem drahého pacienta a poznamenal křížem na čele.

J. Svítal-Karlík: Listy z archivu, Archa 3.—4.

Na jednom starém dřevěném stavení četla jsem nápis: »Bůh je Pánem domu toho a já jenom šafář jeho«. Jaký hluboký význam skrýval se v tom nápisu! Zdaž nebylo tím vysloveno uznání, že vše, co člověk má, propůjčila jemu Boží dobrota, a že si nemá na ničem příliš zakládat? Poslední dobou mnoho se změnilo, změnil se i duch venkova. Hmotařství a vyznávání svatého zákona půdy snaží se zákon Boží zatlačit do pozadí. Nic nepomůže, byť by někdo sebe důrazněji hlásal, že nad sebou neuznává žádnou vyšší autoritu, že co má, jest jen jeho vlastnictvím. Přijde chvíle, kdy musí všechno opustit a nebude jemu možno vzít s sebou ani jedinou píď půdy, na které duši i tělem lpěl, ani cokoli jiného. Na jeho majetku Bůh ustanoví šafáře jiného a starého povolá k vyúčtování. A běda tomu šafáři, který na majetku Bohem mu svěřeném hospodaří jen jako na svém vlastním a nedává Bohu, co jest Božího. Čím zaplatí při věčném účtování, když poklady jeho zůstaly na zemi?

Hospodář, č. 21.

Jsem ještě z těch »zaostalých«, kteří ani v poválečném náporu protináboženském a protivlasteneckém neodpadli od církve, naopak, uprostřed všeho věření »pokrokové modernosti« zůstali těmi stále nemoderně věřícími a podle starých vzorů i našimi.

V světovost jsem nikdy nevěřila, ale lpěla houževnatě na tom, co učila mne ryze česká rodina, pravá česká škola a knihy dobrých vlastenců, nezatížených jedem rozkladu z osobních či rodinných důvodů. Boha a staročeských ideí jsem

se nikdy nespustila a Bůh neopustil mne, naplniv mou duši takovým pokladem pokoje a míru, jehož svět dáti nemůže ani na trůně královském. Proto ráda chodím do kostela děkovat, že ušetrěna jsem zůstala »pseudoosvícenosti«, jež by mi ukázala jen tu bídu a prázdnotu srdce bez Boha a bez souvislosti se vším, co po staletí tvořilo českou podstatu a nezlomnou povahu.

Lidový Deník.

Slavata byl od nich zvolen za dědice rozsáhlých zboží i vysokých zemských úřadů.

Zdeněk Lobkovic, Vilém Slavata a Jaroslav Bořita Martinic, pán na Smečně, rovněž zemský místodržící a karlístejný purkrabí, zdráhali se podepsat Majestát, kterým r. 1609 Rudolf II. povoloval náboženskou svobodu českým evangelíkům.

Rozkaz, aby kostelík v Hrobech byl zbořen a v Broumově zapečetěn, způsobil mezi evangelíky nemalé roztrpčení.

V březnu r. 1618 se jejich zástupcové sjeli v Karolínu a podali vládě stížný list.

Z Vídně však došla odpověď velmi nemilostivá. Právilo se v ní, že Majestát porušen nebyl, poněvadž na církevním zboží poddaným jiné víry kostely stavět dovoleno není. Císař Matyáš mimo to přísně zakázal svolávat další sjezdy a defensorům vyhrožoval, jestliže by neuprchli.

Přesto se však evangeličtí stavové 21. května v Karolínu znovu shromáždili a 22. května se jejich vůdcové v domě u Smiřických uradili, že nenáviděné místodržící zabijí. Oldřich Vchynský navrhol, aby byli probodnuti, přijat byl však návrh Matyáše Thurna, aby byli utraceni staročeským způsobem, vyhozením z okna.

Dne 23. května ve středu před Nanebevstoupením Páně panovalo v Praze nemalé rozechvění.

Místodržících většina uprchla, jen čtyři se odebrali kol 8. hod. do své úřadovny, Adam ze Sternberka, pak Slavata a Martinic, přes výstražné hlasy, že se jim ukládá o život.

Brzy tam dorazili i evangeličtí stavové, doprovázeni zbrojnou čeledí a davem lidí.

V nevelké místnosti se směstnala jen část sněmovníků, ostatní stáli venku na chodbách a sících. Thurn uhodil na místodržící nezvyklou otázkou, kdo radil císaři k tak přísné odpovědi na jejich stížnost?

Místodržící vyslovili podivení nad takovou otázkou, poněvadž úřední přísaha je zavazuje k zachování tajemství; nejlépe, když se obrátí stran té věci na císaře samého.

Z toho povstal velký křik a Thurn prohlásil, že odtud nepůjdou, dokud se jim nedostane jasné odpovědi.

A nyní se sneslo celé krupobití žalob na Slavatu a Martinice. Slavata vida mezi stavy vlastního bratra a šest strýců, dodal si odvahy a hájil se dost dobře. Též Martinic vysvětloval, že své poddané přivedl ke katolickému náboženství již před vydáním Majestátu.

Prvý výbuch hněvu utuchal. Tu přilil Vilém Lobkovic oleje do hasnoucího ohně. Slyšel prý na vlastní uši, ak Slavata r. 1617 zrazoval Ferdinanda II. od podepsání Majestátu. Toho nemohl Slavata popřít a jeho vytáčky vzbudily novou bouři.

Colonna z Felsu překřičel vřavu a volal, zda stavové považují ty dva za nepřátele svého náboženství a za rušitele obecného dobra a zda má být s nimi podle toho naloženo? (Dokončení.)

Katolická akce.

FILOSOFICKO-NÁBOŽENSKÉ PŘEDNÁŠKY

pokračují ve farním chrámu Páně v Kralupech v sobotu 29. června, kdy přednáší P. Dr. S. Braitov, Ord. Praed.: »Poslání Církve«; zakončení kursu v neděli dne 30. června, kdy přednáší týž na thema: »Co máš proti Církvi?« Začátek v 19 hod. Vstup volný, dobrovolný režijní příspěvek.

Naše práce.

Přehled přednášek se světelnými obrazy z Písma svatého (na diapáskách):

I. Starý zákon :	Obr.	Cena K
Díl I. Pravěk	21	31.50
II. Doba patriarchů	21	31.50
III. Doba Mojžíšova	22	33.—
IV. Doba Josue a rozhodčích	22	33.—
V. Doba králů Saula, Davida, Šalomouna	25	37.50
VI. Říše izraelská a judská až do povolání Ezechiele	18	27.—
VII. Říše judská od Ezechiele a po zjetí babilonském	21	31.50

II. Nový zákon :

Díl	Obr.	Cena K
VIII. Narození a mládí Spasitelovo	13	19.50
IX. Veřejný život Spasitelův	31	46.50
X. Utrpení a smrt Spasitelova	14	21.—
XI. Spasitelovo oslavení	9	13.50
XII. Církev v období apoštolském a zjevení sv. Jana	14	21.—

Cena všech 12 serií včetně textu 325 K, mimo obal a poštovné. Objednávky přijímá Svatováclavská Liga Praha IV., Hradčanské náměstí 8.

EXERCICIE ČLENŮ SVATOVÁCLAVSKÉ LIGY a Svazu katolických mužů budou se konati ve dnech 4.—7. července v Hájků u Prahy. Začátek 4. července večer. Přihlášky jediné na spolkovou kancelář, Praha IV., Hradčanské náměstí č. 8, která sdělí přihlášeným bližší podrobnosti.

Členskou modlitební knihu P. Dr. Jana Urbana, OFM: »K BOHU« se spolkovou vložkou, možno opět objednat. Toliko plátěná vazba. Objednejte zavčas, než bude opět rozebrána.

Film.

Muzikantská Liduška. Český film, půjčovna Lloydfilmu Praha-Brno. Volně zpracovaný děj dle povídky Vítězslava Háška o čisté lásce Lidušky, dcery zámožného sedláka a chudého houslisty Toníka. Výborné režii M. Friče podařilo se vytvořit dobrý film z vesnického života s Háškovým kouzlem vesnických muzik, hudebníků, národních krojů a písní, jarní přírody i masopustního veselí. Jest zde podán skutečný český venkov v minulém století, to jest katolický, kdy víra v Boha určovala jednání vesničanů a vše začínalo modlitbou. Zejména krásně působí, jak farář svým jednáním a poukazem na slova modlitby Páně usmí-

ří hněv a nepřátelství sousedů. Rázovité postavy českého venkova z minulého století jsou vesměs dobře podány; na prvním místě nutno vyzdvihnouti skvělou hru J. Štěpničkové v roli Lidušky. Dobrý výkon podali též Nezval, Vojta, Pfeiffer, F. Futurista i všichni ostatní herci. Film je vhodný pro katolická kina i pro představení katolických spolků.

Píseň mládí. Český film, půjčovna Zdarfilm, Praha. Film propagující sport a lásku k přírodě. Tendence filmu je výchova otužilých, nebojácných a pracovitých občanů.

Filmové žně 1940 ve Zlíně. Při této přehlídce filmové práce bude mimo jiné předvedeno několik českých celovečerních filmů, dosud veřejně nepromítaných. Filmové žně ve dnech 3.—7. července připravuje a přihlašky přijímá Filmové ústředí v Praze. Jako ocenění filmů budou uděleny předváděným filmům ceny. Bařovy závody věnovaly jako cenu bronzovou sošku.

Rozhlas.

(Hlídky katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Program katolického vysílání pořádaného péčí Katolické akce.

Každou neděli a svátek: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdravas, Reč o tajemství dne, chorál, evangelium z nejbližšího svátku v týdnu, chorál.

Před každou Mší svatou úvod, evangelium dne a společná modlitba Církve.

Červen:

16. června, neděle:

9.45—10 hod.: Dr. Karel Kadlec: Přednáška z křesťanské nauky: Závazky a nebezpečí majetku.

10—10.10 hod.: Silv. Hrnčíř, kons. rada: Duchovní promluva na den.

10.10—11.10 hod.: Slavná Mše svatá z chrámu sv. Antonína v Praze VII.

17. června, pondělí: 18—18.15 hod.: Zprávy z katol. života.

19. června, středa: 18—18.15 hod.: P. Dr. Vojtěch Sádlo, Ord. Crucig.: Křížovník Jan Beckovský. (Literární předn.)

21. června, pátek: 18—18.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM, Provinciál: K hlubinám křesťanského života (VI.)

23. června, neděle:

7.45—8 hod.: Dr. Karel Kadlec: Přednáška z křesťanské nauky: Povinnosti k majetku bližního a jejich porušování.

8—8.40 hod.: Tichá Mše svatá s lidovým zpěvem z chrámu sv. Michala v Brně (od Redemptoristů).

8.40—8.50 hod.: P. Václav Novák CSsR: Duchovní promluva na den.

24. června, pondělí: 18—18.15 hod.: Dr. Jan Strakoš: M. A. Voigt a katolická účast v národním obrození.

26. června, středa: 18—18.15 hod.: Dr. Stanislava Jonášová: František Jan Vavák. (Literární přednáška.)

28. června, pátek: 18—18.15 hod.: ing. František Schrogl: Co dluží technika křesťanství.

29. června, sobota: svátek sv. apoštolů Petra a Pavla.

8.45—9 hod.: Dr. Karel Kadlec: Přednáška z křesťanské nauky: Náprava porušeného vlastnického práva.

10.20—10.30 hod.: Mgr. Jan Boháč, kanovník: Duchovní promluva na den.

10.30—11.30 hod.: Slavná Mše svatá z kolejiatního chrámu sv. Petra a Pavla na král. Vyšehradě.

30. června, neděle.

8.45—9 hod.: Dr. Josef Šíma: Přednáška z křesťanské nauky: Podmínky a závaznost smluv.

9—9.40 hod.: Lidová čtená Mše svatá z děkanského chrámu v Novém Bydžově (podle Brynychovy modlitební knihy diecése královéhradecké »Oltář«).

9.40—9.50 hod.: Josef Mádle, děkan: Duchovní promluva na den.

Červenec:

1. července, pondělí: 18—18.15 hod.: Dr. Jan Sajíc: Památce zakladatelů našich Premonstrátů.

3. července, středa: 18—18.15 hod.: Marie Štechová: Sv. Prokop v legendě a skutečnosti.

4. července, čtvrtek, svátek sv. Prokopa: 8—9 hod.: Pontifikální staroslovanská Mše svatá z basiliky sv. Jiří na Hradě pražském.

5. července, pátek, svátek sv. Cyrila a Metoděje:

9.35—9.50 hod.: Dr. Frant. Cinek: Duchovní přednáška.

10.15—10.25 hod.: P. A. Pelikán, TJ: Duchovní promluva.

10.30—11.30 hod.: Pontifikální Mše svatá z Velehradu.

7. července, neděle: 9.35—9.50 hod.: Přednáška z křesť. nauky: Th. a JUDr. Josef Šíma: Některé druhy smluv.

10.15—10.25 hod.: P. Josef Hofman, administrátor, Bozkov: Duchovní promluva na den.

10.30—11.30 hod.: Slavná Mše svatá z poutního chrámu Panny Marie v Bozkově u Semil.

8. července, pondělí: 18—18.15 hod.: Zprávy z katol. života

10. července, středa: 18—18.15 hod.: P. Alois Vašica, Olomouc O poutním chrámu Panny Marie ve Frýdku.

12. července, pátek: 18—18.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM. K hlubinám křesťanského života (VII.)

14. července, neděle: 9.45—10 hod.: Přednáška z křesťanské nauky: Dr. Antonín Vondráček, vicerektor: Ochrana cti bližního.

10—11 hod.: Slavná Mše svatá z Uherského Ostrohu.

11—11.10 hod. Jan Friedl, kons. rada: Duchovní promluva na den.

15. července, pondělí: 18—18.15 hod.: Zprávy z katol. života

17. července, středa: 18—18.15 hod.: Msgr. E. Žák: Křesť. rysy v Dostojevského.

19. července, pátek: 18—18.15 hod.: Řed. Ladislav Všečeka Sv. Vincenc, zakladatel charity.

21. července, neděle: 9.45—10 hod.: Přednáška z křesť. nauky Dr. Antonín Vondráček, vicerektor: Povinnost mluvití pravdy a skrývatí tajemství.

10—11 hod.: Slavná Mše svatá z Jaroměřic n. Rokyt. (Morava)

11—11.10 hod.: P. Jan Podveský, katecheta, Jaroměřice: Duchovní promluva na den.

22. července, pondělí: 18—18.15 hod.: Antonín Šorm: Sv. Mář. Magdalena a její účta u nás.

24. července, středa: 18—18.15 hod.: Marie Kučerová: Svátá Anna.

26. července, pátek: 18—18.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM. K hlubinám křesťanského života. (VIII.)

28. července, neděle: 9.45—10 hod.: P. Antonín Hanzal, profesor: Duchovní přednáška: Království Boží.

10—11 hod.: Slavná Mše svatá z děkanského kostela v Jičíně

11—11.10 hod.: Prof. Josef Beneš: Duchovní promluva na den.

29. července, pondělí: 18—18.15 hod.: Zprávy z katol. života.

31. července, středa: Reportáž z letního tábora katol. skautů na Moravě (místo bude dodatečně udáno).

K přímo nás docházejícím žádostem o vysílání Bohoslužeb z různých míst sdělujeme, že Poradní sbor může přihlížeti jen k takovým, jež mu byly navrženy příslušnou diecézní Katolickou akcí. Jest proto v zájmu zainteresů, aby svoje žádosti zasílali přímo své diecézní Katolické akci, která jediná může tuto posouditi a o ní rozhodnouti, resp. ji doporučiti. Žádosti, které nás dojdou přímo, postupujeme v každém případě příslušné diecézní Katolické akci.

Z domova.

Vldp. P. Jan Hrubý, T. J., rektor arcibiskupského gymnasia v Praze-Bubenči, autor rodinné knihy »Šťastná pouť životem« a překladatel celého díla islandského klasika Jóna Svenssona, zemřel v Bubenči 26. května t. r. R. p!

EXERCICIE NA VELEHRADĚ VE STOJANOVĚ v létě roku 1940.

Červenec: 8.—12. inteligence (muži), 15.—19. studenti: 7.—8. tř. ve Stojanově, 4.—6. tř. v Koleji, 22.—26. inteligence (paní a dívky), 29.—2. VIII. kněžské triiduum.

Srpen: 5.—9. studentky, 11.—15. bohoslovci (event. i kněží), 19.—23. učitelky, 25.—29. profesori a učitelé.

Září: 16.—20. dívky z měst.

Poplatek za ubytování, stravu atd. pro učitele a inteligenci celkem 70.— K, pro dívky 65.— K, pro studenty 55.— K. Je nutno vzít s sebou cestovní, stravovací lístky. — Začátek naznačeného dne večer, zakončení ráno. Přihlašky přijímá: Exerciční sekretariát na Velehradě č. 1.

Přijímací zkoušky do školy církevního zpěvu »Schola cantorum« v Praze-Břevnově budou konány v Čechách: v Praze, Plzni, Hradci Králové, Něm. Brodě, Strakoněch a v Mezimostí nad Lužnicí, na Moravě: v Brně, Kojetíně, Třebíči, Uh. Brodě a ve Val. Meziříčí. Přihlašky nutno poslati do 20. července na adresu »Schola cantorum«, Praha-Břevnov č. 1. Odtud také bude zájemcům ohlášeno místo a čas zkoušky. Přijatí budou bystří chlapani, dobří zpěváci ve věku 9—11 let. Vzdělání obecného i odborného se jim dostane v domácí škole vedené v duchu ryze křesťanském, v prostředí klidné a radostné modlitby a práce.

Kurs pro výchovu vedoucích junáků (skautských) oddílů. Jako každoročně i letos pořádá spolek »Junák« řadu kursů čili Lesních škol pro výchovu nových vedoucích. Výchově vedoucích pro katol. junácké oddíly je věnována Lesní škola v Horním Ostrovci u Písku, kterou povede místonáčelník Junáka Dr. J. O. Martinovský. Duchovní vedení školy převezme P. M. Klement. Kurs je čtrnáctidenní a koná se od 15. července do 28. červen-

K BOHU. Modlitební kniha — vůdce duchovního života katolické inteligence. Vyšla již v III. vydání. V plátné váz. 25 K. Objednávky z ochoty vyřídíme.

OBRAZY PRAŽSKÉHO JEZULÁTKA, pravá fotografie v hnědém neb černém odstínu, zasklené nebo v celuloidovém rámečku, rozměr fotografie 23×17 cm. Cena: Zasklená hnědá fotografie 30 K, černá 27 K, celuloidová (pouze černá fotografie) 21 K. Možno obdržeti i samotné fotografie: hnědé provedení 15 K, černé 12 K, vše mimo poštovního. Pohlednice Pražského Jezulátka (pravá fotografie) kus 1 K.

Místo pro adresu:

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Umrtím uprázdněná místa členů papežské akademie věd byla Svatým Otcem obsazena vědátory Daniellim, Pierantonim a Severinem. Posledně uvedený je profesorem vyšší matematiky římské university, dopisujícím členem berlínské akademie věd a čestným doktorem university v Göttingen.

Dílo šíření víry ve výroční zprávě za léta 1938—1939 uvádí tato zajímavá data: V misijních oblastech je 22 milionů věřících, jejichž duchovní správu obstarává 21.226 misionářů a 7011 domorodých kněží. Jim vypomáhá 9000 bratří-laiků a 55 tisíc řeholních sester, dále 91 tisíc katechistů a 67 tisíc učitelů. Bylo pokřtěno 450 tisíc pohanů; katechumenů je na 3 miliony. Papežské misijní dílo vydrží 45.751 škol, do nichž dochází na dva a půl milionů žáků, 800 nemocnic se 40 tisíci postelemi, 3 tisíce lékáren, 2 tisíce sirotčinců, 54 starobinců a přes 100 ústavů pro malomocné s 15 tisíci nemocnými. Kněžských seminářů je 375, v nichž na své budoucí povolání se připravuje na 16 tisíc domorodých kandidátů.

ZE SVĚTA:

Milánská vysoká škola pro liturgickou hudbu byla povýšena na papežský ústav. Založil ji před sedmi lety kardinál-arcibiskup Schuster. Pečuje o hudební vzdělání bohoslovců, učitelů, varhaníků a vedoucích chrámových sborů a o řádné provádění liturgického zpěvu.

800 let nezávislosti Portugalska. Oslavy započaly slavným Te Deum v lisabonské katedrále, jakož i ve všech biskup. a far. chrámech země. 7. května byla národní pouť k zámku Guimaraes, které se zúčastnil státní prezident generál Carmona, vláda a členové diplomatického sboru, kteří byli přítomni polní Mši svaté: I na místě, odkud vyplul Vasco de Gama na výpravu do Indie, konaly se též Bohoslužby. Nebylo zapomenuto ani na národního svätce sv. Antonína, patrona Portugalska. — Nezávislost Portugalska byla provolána roku 1140 Alfonsem Enriquem v Guimaraes, které bylo původně hlavním městem.

Laická breviřová liga je ovoce liturgického hnutí ve Spojených státech severoamerických. Je to obdoba anglické »Magnificat Society«, sdružení, propagujícího modlitbu církevních hodin u laiků. Americké sdružení nese jméno »League of the Divine Office«, t. j. sdružení pěstující a šířící modlitbu breviře mezi laiky. Myšlenka byla nejen časopisy, ale i věřícími radostně uvítána a hned se v mnohých místech ustavily místní skupiny. První skupiny vznikly v Brooklynu a Novém Yorku. V provolání ligu se praví: »Naším cílem jest nabaďati laiky, aby se modlili s Církví. V breviři jeví se nám Ježíš Kristus tak, jak si jej Církev ve svých každodenních oficiálních modlitbách představuje. Členové těla Kristova, kteří se takto den co den s Církví modlí, noří se stále více do ducha Kristova.« Ligisté se zavazují modlit se denně jisté částky breviře. Jsou dva druhy členů: jednotlivci, kteří se zavazují pomodlit se denně některou částku breviře. Druzí tvoří t. zv. »Kapitulum«. Je to skupina sedmi členů, z nichž každý se zavazuje pomodlit se denně určitou část breviře, takže skupina se denně modlí rozděleně celé officium. Po týdnu se rozdělení mění. V chrámě opatství sv. Jana v Collegeville, kde mají ligisté svoje středisko, bývá měsíčně sloužena slavná Mše svatá na úmysl liturgického apoštolátu. »Breviř je modlitební kniha, inspirovaná Bohem. Jejím autorem není snad některý vynikající církevní otec, ale sám Bůh. Breviř nebyl napsán jen pro kněze. Jest jednou částí liturgie Církev. Patří tedy i laikům, právě tak jako Mše svatá, kterou i laikové provázejí svými modlitbami.« Tak píše v závěru článku o tomto americkém sdružení Jesuita P. G. Donnelly.

...e. Paralelně s kursem pro laické vedoucí, koná se kurs pro duchovní vedoucí, do něhož se přijímají kněží a bohoslovci. Do kursu mají přístup i ti, kdož ve skautingu dosud nepracovali. Kurs podá frekventantům ucelené praktické i teoretické vzdělání, které jim umožní samostatné vedení katol. junáckých oddílů. Bližší informace si vyžádejte od Dr. J. O. Martinovského, prof. reálky v Příbrami.

LITERATURA.

Nová brázda. Čítanka venkovského lidu. Uspořádal Jan Janoušek, vydalo Dědictví Dra. Noska, nakladatelská a vydavatelská společnost s r. o., Praha II., Spálená ulice č. 15. Cena brož. 18 K, váz. 28 K. — Touto čítankou dostává zemědělec do ruky skutečně hodnotnou knihu. Pořadatel, který již letošní ročence »Ústřední lidové záložny« dal odlišný osobitý ráz od podobných tisků, měl i tentokrát šťastnou ruku a vybral do své čítanky věci opravdu hodnotné, ať již jde o ilustrace, soubory článků či básní. Mnohé statě považujeme za základní směrnice pro naše zemědělce a pro jejich práci za obrodu venkova. Lze si jen přát, aby čítanka doznala co největšího rozšíření, jehož si ostatně pro svoji obsahovou část plně zaslouhuje. Kniha má církevní schválení. Kk.

J. Christiano: Mladí hrdinové. Příklady mučedníků a vyznavačů z řad mládeže. Přeložil a doplnil St. Brabec, vydal »Velehrad«, nakladatelství dobré knihy v Olomouci. Cena brož. 10 K. Počínaje sv. Tarsiciem, až po statečné mladé duše z dob pronásledování v nejnovější době (na ostrově Korei, v Číně, Rusku, Francii a zvláště v Mexiku), vystupují před našim zrakem postavy těch, kdož bránili svoji víru a tuto zpečetili ve většině případů smrtí. — Lze doporučiti zejména mládeži, již kniha předvádí příklady věrnosti a hrdinnosti. Také tato knížka má církevní schválení.

Časové úvahy, č. 5, květen 1940. Toto číslo kromě příležitostných statí P. F. X. Juránka, S. J.: **Jeden z pronásledovatelů církve a M. Chaloupkové: Za důstojnost ženství**, přináší znamenitou stať neúnavného historického badatele Dr. Aug. Neumanna: **K činnosti misionářů v pražské a královéhradecké diecési v letech 1765—72.** Pilný spisovatel obírá se v něm thematem a dobou, která dosud »temně« straší v tak přemnohých hlavách. Škoda jen, že pojednání je rozvrženo na pokračování; čtenář ztrácí tím souvislosti nového sešitku s předchozími statí. — Kk.

Pražské Jezulátko, knihu s mnoha celostranovými barevnými fotografiemi a úvodním listem J. Em. Dr. Karla kard. Kašpara, vydá nakladatelství Vladimír Žikeš, Praha I., Národní třída 19. Cena: v poloplátěné vazbě K 99, v polokožené s orig. rytinou Mil. Praž. Jezulátka od K. Votlučky, jím podepsanou, K 180.— Možno objednat i též u všech knihkupců.

Nové sešitky »Životem«; Č. 343: Co souditi o spiritismu? — Vysvětluje se stanoviska vědeckého zjevy spiritistické a posuzuje je podle katolické mravouky. — Č. 344: Jana a Bigardová. Málokdo bude u nás znáti onu dívku, která všechno, co měla, obětavovala aby umožnila výchovu domorodého kněžstva v misiích. Cena každé 50 hal. Vydal Exerciční dům ve Frýdku. — Tamtéž vyšla brožurka: **Naši svatí.** Je v ní 16 hlubotiskových obrázků našich světců a 15 krátkých, ale jadrných životopisů. Prodejní cena 70 hal., při hromadných objednávkách 50 hal. a porto. Postarejte se, aby každé dítko mělo brožurku »Naši svatí«. Dávejte dětem jména českých světců! — Český národ není méněcenný, neboť má celou řadu světců. Jak mocná je přímluva těch, kteří jsou Bohu tak blízko! Važme si svých patronů nebeských!

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárci výslovně nezakážou, kvitovány.

GYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí čis. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. předplatné na celý rok i s poštovním zásilkou 6 K. - Číslo pošt. spořitelny Praha 208.401, čis. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod čis. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. - Dohlédací pošt. úřad Praha 11. Vytiskla kniht. J. Bartl Praha VII., Korunovačn 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

Líst Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník V. (XXII.) — V Praze dne 1. července 1940.

č. 13

Bože, cos ráčil před tisíci roky,

rozžati otcům víry světlo blahé. Těmito slovy začíná naše hymna Velehradská a Cyrilo-Methodějská. Zanedlouho bude ji pěti český lid na Velehradě, budou se ji modlití i věřící ve všech chrámech naší vlasti. Je dobře si připomenouti obsah i význam této velebné hymny, a z ní čerpati duchovní posilu pro svoji nesmrtelnou duši. Začínáme ji zbožným zvoláním k všemohoucímu Stvořiteli, Jehož ruka dotkla se nás milostivě před tisíci roky, kdy jeho vyslanci, slovanští apoštolové Cyril a Metoděj, zavítali do české země, aby tu rodným jazykem hlásali Spásu a rozžali světlo křesťanského učení. Se slovy písně dlíme v duchu před dávnými věky na posvátném Velehradě, kde se usídlili naši svatí bratři ze Soluně a kde shromažďovali naše předky po vzoru svého Pána a Mistra, aby je učili znáti krásu křesťanských ctností. Jejich působení bylo tak požehnané, že jimi rozžatý plamen lásky našeho národa k Bohu Otcí, Synu i Duchu Svatému neuhasl a stále plane v srdcích našich. Lásky je vedla, lásku hlásali a ji uskutečňovali a tím získali celý národ a zachovali mu život na věky, neboť dějiny světa nás poučovaly a poučují, že ten rod, jenž neustane věřit, nikdy nezahyne. Mějme tuto pravdu dnes na mysli a získávejme jí malomyslné duše, jež se připjaly jen na pozemský život, zapomínajíce, že jednotlivé věřící národy žijí nejen zde, ale i na věčnosti. Velehrad víry, požehnané to dílo slovanických apoštolů září nám jako mocná

záštita u trůnu Božské Velebnosti, jako záruka Jeho milostí, jestliže se nezpronevěříme odkazu svých otců. Je třeba, dnes se pevně držet lodičky Petrovy, které dal Kristus svého kormidelníka, neboť ona jediná — udrží nás nad hladinou. Je třeba vzdělávati znovu a znovu dílo svatých věrozvěstů, aby víc a více rozkvétalo a mohutnělo. Český lid vždy dobře věděl, ke komu se smí v takovém případě obrátit, kdo jeho pravou víru ochrání. Proto i v této krásné písni oslavuje Matku, která divy tvoří, prosí ji v pevné důvěře, že zaň nepřestane prosit, neboť již v ráji řekl Hospodin o Boží Rodičce k hadu, svědci našich prarodičů: Ona poře hlavu tvou a ty úklady činiti budeš patě Její. Obrací se znovu k svatým apoštolům svým, vyzývá je jako otce s úpěnlivou prosbou, aby nad semenem, jež vložili v českou půdu, stále bděli, chránili svou přímluvou žeň z té setby vzešlou, aby uzrávala stále pro život na věčnosti. Obrací se k nim, aby vyprosili rosou Božího požehnání, bez níž bylo by marné naše namáhání. Otcové naši, svatí Apoštolé, jejichžto jména slaví národ vděčný, neopouštějte nikdy svého pole, by vaše setba zrála ve plod věčný! Nechtí zrosí se požehnaním Tvůrce všehomíra, by jí neudusila pyšná nevěra, Musíme zůstatí věrni víře svatých našich předků, zůstaňme této víře a jejímu dědictví věrni a prosme za sílu a vytrvalost u Všemohoucího. Dědictví otců, zachovej nám, Pane!
Křišťan.

Papež přijav knihy slovanské posvětil a položil je v kostele Panny Marie, který sluje u jesliček, a zpívali nad nimi mši. Potom rozkázal papež dvěma biskupům, Formosovi a Ganderiku, aby světili slovanské záky. A když je světili, tu zpívali mši v kostele sv. Petra slovanským jazykem a druhý den zpívali v kostele sv. Petronily a třetí den zpívali v kostele sv. Ondřeje, a odtud opět u velikého učitele pohanův sv. Pavla v kostele v noci zpívali mši svatou slovansky nad svatým hrobem, majíce na pomoc sv. Arsenia, biskupa, jednoho ze sedmi biskupův, i Anastazia bibliotekáře.

Život sv. Konstantina, řečeného Cyrila.

Hleď, bratře drahý, my dva jsme byli souspřeží, jednu brázdou jsme táhli, a já nyní na liše padám, když jsem dokončil dny života svého; ty však mocně miluješ horu Olymp; prosím tě proto, nikdy neopouštěj pro mnišskou horu svého misijního pole, abys tím spíše mohl být spasen.»

Umírající sv. Cyril ku svému bratru Metoději.

Jan Schmid

Otcové naši.

S vývojem našeho národa není jmen niterně pevněji spjatých, nad jména svatých bratří Cyrila a Metoděje. Nikoho u nás nelze větším a výlučnějším právem nazývat otcem národa, jako oba věrozvěsty soluňské. Přes plných tisíc let, dělicích jejich a naši dobu, přes celkem skrovně dochované bezpečné zprávy o jejich životě a díle, netřeba se uchylovati k romantickým retuším, aby vynikl jejich význam. Podmanivě září z úsvitu našich dějin grandiosní postavy obou duchovních velikánů, výstižně označených na obrazech i sochách názvem: Tito jsou otcové naši.

Stačí promysliti otcovskou funkci a srovnati s ní dosah apoštolské péče svatých Soluňanů, abychom bezvýhradně uznali jejich paternitu v duchovní oblasti národa a zároveň, abychom vyvodili důsledky z nepromlčitelných závazků našich vztahů k nim. Z toho důvodu by jejich svátek, i výročí jejich smrti, nikdy neměly míjeti bez vřelého uvědomení, že patříme k sobě navzájem, že jsme jako národ po nich přijali dědictví hodnot nejtrvalejších a že i v tomto poměru platí přikázání Boží: Cti otce svého, abys dlouho živ byl a dobře ti bylo na zemi.

Neodpovídalo by dějinné skutečnosti, představovat si působení obou slovanských apoštolů v naší vlasti, jakoby se dařilo úspěšně, bez hrdinného úsilí, vystupňovaného až k světeckému sebevzdání, společně to vlastnosti všech pravých věrozvěstů.

Apoštolské dílo cyrilometodějské jak co do podnětu, tak co do metody i výsledků, osvědčilo se jako skutečné pokračování spasitelského díla Kristova. První, hlavní a poslední příčinou, pro kterou se podjali duchovní práce u našich předků, byla touha, vysvoboditi je, a v nich všechno potomstvo z přitímní pohanství a zapojiti naši vlast do říše předrahé krve Kristovy, a tím i je vrátiti původnímu a nejvyššímu určení lidstva, kterým je sláva Boží a věčná blaženost člověka. Nedotčení jakýmikoli zřeteli zničitými, ale zapálení zářem Kristovy lásky, vypravili se z čarovné Byzance, ze světa zalitého sluncem a ohraničeného dálavami moře, do země bažin a lesů, ke kmenům žijícím primitivně.

Jejich duch byl dosti silný, aby nazíral světové dění v jeho celistvosti. Netrpěli proto předsudky své doby. Ač rodem Řekové, a třebaže si byli vědomi řeckého průkopnictví kulturního, neprojevovali ani zdání pohrdy. Z vlastního podnětu a z vlastních poznatkových

fondů připravili pro své misijní dílo mezi Slovany účinný prostředek, nové, slovanskému jazyku přiměřené písmo, do něhož přeložili knihu knih, Bibli a některé knihy liturgické. Věděli dobře, že Kristus, posvěcující člověka, musí od něho býti slyšen v jazyku jemu nejsrozumitelnějším, v rodné řeči. Proto se snažili vniknouti do mysli našich předků a vytvořili slovanskou abecedu. Kdo vytvořil abecedu, tvořil základ literatury, tvořil vzdělanost, kulturu. Svým vynálezem pozvedli jazyk slovanský, tehdy obecně za barbarský považovaný, k vážnosti jazyka zušlechťeného, literárního, náboženského. Neučinili tak ze záliby jazykozpytné, ani ne pro svou pověst vědeckou, nýbrž z důvodů evangelisačních. To nutno zdůrazniti vůči těm, kdož ve vynálezu slovanského písma uznávají jejich největší zásluhu, již dokonce bylo zneužíváno pro povrchní vlastenecká hesla.

Stejnou rozhodnost a velkorysost jako v záležitosti jazyka bohoslužebného, projeví i v ostatních otázkách církevních. Nebyli zatíženi malichernými i zlobnými názory mnohých svých vrstevníků. Platí to zvláště ve příčině církevní jednoty. Ježíše Krista, jenž v podvečer své vykupitelské smrti ve velekněžské modlitbě prosil za to, »aby všichni jedno byli«, jenž mluvil »o jednom ovčinci a jednom pastýři« a jenž svou Církev organisoval na jediné viditelné autoritě, na Petrovi a jeho nástupcích. V době, kdy bývalý Cyrilův učitel a přítel, patriarcha Fotius stál v čele rozkojných směrů, přišli do Říma a přinesli tam slovanské knihy liturgické, aby pro celou svoji činnost vyžádali si úchvaly papeže, apostolika. Byl to Apoštolský stolec, jenž se jich a celého jejich díla energicky zastával v prostředí tuhého odporu, pletichářského i sverpého, kladeného dokonce i samým velkomoravským panovníkem i Metodějovým sufragánem.

Že naši předkové celým životem přilnuli ke křesťanství a tím zároveň zabezpečili příznivé podmínky svého dalšího národního vývoje, nutno, vedle lidsky nepostizitelného zásahu Boží milosti, přičísti především osobním vlastnostem svatých bratří. Opravdu otcovsky nezištná a heroicky obětavá péče, moudře vyvážená předvídavě organisovaným postupem jejich apoštolátu, získala jim upřímně mysl i srdce lidu. Tento, přes pochopitelnou původní nechuť k sebepřemáhání novým učením ukládanému, záhy vystihl ryzost úmyslů jeho cařihradských apoštolů i mravní výsost jejich charakteru. Byv nadán učelivostí, dovedl i při svých zlých návycích a vadách oceniti aspoň částečně oběti, jež mu přinášeli. Tklivý dialog obou

A na rukou kněží zesnul (sv. Metoděj) v Pánu dne 6. dubna (r. 885). Jeho žáci prokázali mu přiměřenou poctu, vykonali církevní modlitby latinsky, řecky a slovansky a položili ho do rakve ve stolním chrámu. Lidé pak se shromáždili v bezpočetném množství a provázeli ho se svícemi, oplakávající dobrého učitele a pastýře, muži i ženy, malí i velcí, bohatí i chudáci, svobodní i nevolníci, vdovy i sirotci, cizinci i domáci, nemocní i zdraví, všichni, poněvadž byl všechno všem, aby všechny získal.

Ty pak, svatá a ctihodná hlavo, shlédni s výšin svojí přimluvou na nás, kteří tebe milujeme a tebe postrádáme. Zbav své žáky všeho nebezpečí a pomáhej jim šířiti pravé učení a zapuzovati bludy, abychom hodni svého povolání žili zde a jako tvoje stádce přišli k tobě na pravici Krista, Boha našeho a od něho přijali věčný život. Jemu buďž sláva a čest na věky věkův. Amen.

Staroslovanská legenda o smrti sv. Metoděje.

svatých bratří, z nichž Cyril, předčasně vyčerpan nadměrnou námahou, chystá se k smrti, dává poznati, že lid se stal »věrným stádem Kristovým«. Tomu lidu a jeho potomstvu přivlastnili nejvyšší statky, jež jednotlivec i národ může získati. Jak v řádu přirozeného rozvoje, tak i v řádu nadpřirozeného posvěcení stojí u počátků naší křesťanské národní existence oba světci Cyril a Metoděj, veškerým svým úsilím dosvědčující, že »v Kristu Ježíši oni nás zplodili skrze evangelium« (1. Kor. 4, 15).

Vzdělaný český svět souhlasně uznale oceňuje jejich dějinné poslání v osudovém položení našeho národa pro dobu minulou. Zajisté právem, neboť ke všemu, čím v oblasti českého jazyka duševně a duchovně žijeme, kladli oni základy. Cyrilometodějství je prvním článkem naší kulturní historie. Nejsou však čeští vzdělanci zajedno v hodnocení významu podstaty cyrilometodějského odkazu pro dobu přítomnou i budoucí. Katolíkům českým není nejasno, že nutno přijat a rozvíjet neztenčeně celé depositum cyrilometodějského dědictví, nemá-li také národ jako takový utrpěti škody. Nelze totiž násilně rozlučovat to, co je v něm organicky spojeno jako duše s tělem. Bez živého křesťanství nebyli bychom dosáhli kultury, nebyli bychom se zachovali. Bez živého křesťanství, ovšem správně užitého, sotva bychom odolali materialistickým svodům, jimž v patách kráčí také číselný úpadek národní. I v tom ohledu je nám zůstaveno na vůli, chceme-li budovati příští národa na základech Bohem samým jemu daných, anebo riskovat svůj podíl na křižovatce evropského dění.

Tolik však je jisto, že budeme-li zanedbávati cyrilometodějský odkaz, sklídíme výsledky synů, pohrdnuvších věkovitou moudrostí a prací otců. Jestliže i u nėslovanských národů, zejména u Němců, také v současné době mohutní zájem o náboženskou strukturu východní otázky, v níž život a dílo svatého Cyrila a Metoděje tvoří velmi důležitou epochu, měla by především katolická inteligence česká uplatniti svůj význam aspoň členstvím v Apoštolátě svatého Cyrila a Metoděje, jenž na světovém fóru představuje český přínos unionistickému dílu, docelující to složce cyrilometodějského odkazu.

Věříce v svatých obcování, věříme i v duchovní spojení se svatými »otci našimi«, kteří první táhli hluboké brázdy na české lísce duchovní. Forma jejich díla se tokem času měnila. Ba zdálo se býti i zapomenuto. Ale po letech zdánlivého zániku zažehlo novým, prudkým zárem. Prozřetelnost, jež při samém vstupu do historie dala nám ie za mocné ochránce, bděla jimi nad námi. Kterak by zapomněli míst svých těžkých prací a nezczitelných zásluh? Kterak by zapomněli svého duchovního potomstva? K nim a s nimi k Bohorodičce, rozpínající svou mateřskou náruč k rozptýleným dětem, obracejme svoji mysl a posilujeme vůli, abychom věrně drželi a rozvíjeli jejich otcovské odkazy.

Dr. Jan Merell

Krása Evangelíí.

Knihy St. Zákona uznala literární kritika za umělecká díla vysoké ceny. Sloh, řeč knih novozákonních jest jednodušší, skoro se zdá, jakoby božská pravda chtěla cele zářiti ve své vlastní kráse a odmítala lidské okrasu. A právě v této novozákonní prostotě jest největší krása a půvab. Než i v Novém zákoně nalezneme místa velké literární ceny: hymny, obrazy, paraboly, líčení i umělou prósu. Každý ze svatopisců má svoji individualitu a zvláštní krásu. Evangelisté podá-

TELLŮRIS ALME CÓNDITOR

Ó dobrý Tvůrče zemských niv,
než od vod svět byl oddělen,
ty, vodní spousty zapudiv,
jsi přichystal nám pevnou zem:

By rodíc vhodná semena,
jsouc zlatem květů oděna,
též požehnanou nesla žeň
a stravu milou lidem všem.

Rač do vyprahlé duše
vlít svěží milost, Bože, nám,
by slzami svůj smyla hřích
a zlomila vzdor vášní svých.

Ať rozkazů tvých povždy dbá,
ať všemu zlu se vyhýbá,
ať vzrůstá v dobra konání,
kež smrti hrot ji nezraní.

To dopřej, Otče přesvatý,
i Synu téže podstaty,
i s Duchem, který těší nás,
s nímž kralujete v každý čas. Amen.

Hymnus nešporní v úterý.

Přeložil P. Josef Skrášek.

*

Farář je tedy ustanoven Církví, aby umožnil papeži, první hlavě farnosti, a biskupovi, druhé hlavě farnosti, účinně vykonávaní jejich povinností u křesťanů, za něž jsou odpovědní.

A jsou to opět farnosti, rozpínající se jako hustá síť po celé zemi, jimiž Církev úředně upevňuje království Kristovo na zemi. Proto sněm tridentský nařizuje biskupům, »aby k bezpečnější péči o spásu duší, které jsou jim svěřeny, rozdělili lid v přesné a rozlišené farnosti a dali každé farnosti faráře a v městech a místech, kde tomu ještě tak není, aby to pokud možno co nejdříve učinili.«

Je tedy třeba, abychom v sobě obnovili ducha farnosti. Musíme si vzpomenouti, že fara a farář byli především ustanoveni a zřizeni k tomu, aby vykonávali úřední bohoslužbu Církve, neboť liturgie tvoří nejpodstatnější část života farního. A tento život se projevuje zvláště při velké mši svaté v neděli. V tomto plném shromáždění celé rodiny — při zmenšeném konání mše pontifikální v katedrále — je nadbytek duchovního života. A zvláště zde se cítíme v těsném styku s úřední modlitbou matky Církve.

Dom Gaspar Lefebure, OSB: Základy liturgie.

vají sice obraz jednoho a téhož Krista, ale různým způsobem podle okolností, které daly vznik knize a podle čtenářů, jimž je evangelium určeno.

Doklady vzniku prvního evangelia (s v. M a t o u š e) nás vedou do Palestiny. Není pochyby o cíli evangelia, který má svatopisec stále před zrakem: Ježíš Kristus, toť zaslíbený Mesiáš. Nejcharakterističtější můžeme vyjádřiti povahu prvního evangelia větou: e v a n g e l i u m m e s i á n s k é. Svoje thema dokazuje autor Starým zákonem. Při každé příležitosti ukazuje na spojitost mezi Kristem a Starým zákonem a na vyplnění předpovědí v osobě Kristově.

S touto neustálou cílevědomostí prvního evangelia souvisí i uspořádání látky, které je spíše systematické a věcné, než chronologické. Seskupení látky podle

věcných hledisk možno sledovati celým evangeliem. Sv. Matouš má zvláštní zálibu tvořiti velké skupiny řečí a skutků Kristových, čímž se dostává evangeliu zvláštní výraznosti. Zdá se, jakoby měl evangelista snahu podati nauku Kristovu tak, aby se přímo vryla v duši. Řeči Kristovy, které podle svědectví ostatních evangelistů byly řečeny při různých příležitostech, a zázraky, lišící se časem i místem, opravdu mistrně spojil v uzavřený, jednotný celek, zvládnuv tak obdivuhodně bohatost a rozčleněnost látky.

Pozorujeme-li celkovou ideu prvního evangelia, či sestoupíme-li k jednotlivostem, cítíme, že nemáme před sebou dílo moderní, nebo helenistické, nýbrž dílo charakteru semitského, ale dílo zasluhující obdiv. Literární krásu evangelia sv. Matouše je třeba posuzovati s hlediska orientálních podmínek krásy a pak užaseme, co krásy jest skryto v prvním evangeliu. Se zvláštní oblibou užívá Matouš paralelismu a asyndeta. Autor prvního evangelia je spíše theologem, který nehledí tak na plastiku a barvitost, než vyprávěčem jako ostatní evangelisté.

Jiný je charakter evangelia sv. Marka. Již neznává stálou ozvěnou Starý zákon se svými prorocstvími. Marek píše Římanům. Jím židovský pojem Mesiasé nebyl běžný, zato však více dovedli zhodnotiti a nadchnouti se majestátním obrazem Syna Božího, jehož božství se musí projevití divy a zázraky. Proto Marek svým římským čtenářům, křesťanům z pohanství, ukazuje Krista jako divotvůrce. Jest to evangelium Syna Božího a zázraků. S jemnou psychologii a láskou k osobě Kristově ukazuje evangelista Pána v jeho božském majestátu. Činí tak výrazným vylíčením zázraků a dojmů, jež zanechaly skutky Kristovy u Židů, kteří se divili a chválili Boha řkouce: »Nikdy jsme nic takového neviděli« (2, 12), až celé vylíčení Syna Božího a divotvůrce vrcholí ve vyznání římského setníka: »Vpravdě tento člověk byl Syn Boží« (15, 39).

Sv. Marek píše názorně, živě, miluje přímou řeč, zdobnělny, hromadění záporů a částic, takže jeho řeč má živost a spád. Jeho zprávy i při své stručnosti — jeho evangelium jest ze všech nejkratší — se vyznačují charakteristickou drobnomalbou. Uvádí jména osob, jejich věk, národnost, anebo podává zprávy o čase, místě děje, i o vedlejších a podřadných okolnostech událostí (na př. líčení šatu Kristova v 9. kap.). To vše evangelické události čtenáři obdivuhodně zpřítomňuje. Události jím líčené jsou plné pohybu, názornosti a poesie. Marek sice nebyl bezprostředním žákem Kristovým, ale vyrostl v ovzduší líčení a katechese sv. Petra. Není tedy divu, že některé scény druhého evangelia dýší bezprostředností a živostí, vždyť v tomto evangeliu slyšíme mluvití vlastně samotného sv. Petra.

Evangelium sv. Lukáše bylo nazváno nejkrásnější knihou světa. A opravdu, nalézáme vždy nové krásy myšlenek i formy při četbě třetího evangelia. Již prolog evangelia dává tušiti, že svatopisec není bez vyššího stupně kultury a smyslu pro literární tvoření. Sv. Matouš a Marek byli palestinskí židé. Evangelia obou, i sv. Marka, které bylo adresováno pohanokřesťanům, žijí a pohybují se na půdě židovské. Sv. Lukáš jest však již pohanokřesťan a řecké jest i jeho evangelium při své židovské látce a obsahu. Jako sv. Marek byl průvodcem a tlumočnickem myšlenek sv. Petra, jest evangelium sv. Lukáše ohlasem kázání sv. Pavla, jehož byl průvodcem a spolupracovníkem. Sv. Lukáš v duchu apoštola národů jest uchvácen myšlenkou všeobecnosti spásy a milosrdnou láskou Spasitelovou ke všem lidem i hříšníkům.

Chceme-li vystihnouti charakter třetího evangelia, můžeme evangelium sv. Lukáše nazvati: Evangelium Spasitele a milosrdenství. Jak krásně a dojemně vylíčil Lukáš Ježíše, přítele tělesně i duševně strádajících! Bez jeho zpráv o Kristu, který se sklání k Samaritánům, hříšníkům a hříšnicím, opovrženým publikánům, by obraz Spasitele nebyl úplný.

O literární metodě a literárním charakteru třetího evangelia by bylo možno psáti velmi mnoho. Budiž pouze podotknuto, že Lukáš píše ze všech evangelistů nejpečlivěji, máje vyšší vzdělání než druzí evangelisté a jsa rodem Řek. Podání sv. Lukáše se vyznačuje jasností výrazu. Slovní poklad i gramatická skladba dokazují, že ovládá řeckou řeč, byť nebyla vždy klasická. Sv. Lukáše možno nazvati básníkem a malířem mezi evangelisty. Jemu vděčíme za nejkrásnější vypravování živých barev a scenerie, jako o kajících, která pomazala nohy Páně, Marii a Martě, učedníků v Emauzích a hlavně za něžnou historii dětství Páně. Vrcholem poesie třetího evangelia jsou hymny Magnificat, Benedictus a hymnus starce Simeona, které nám sv. Lukáš, jediný z evangelistů, zachoval.

Sv. Marek oživoval své zprávy charakteristickou drobnomalbou. Sv. Lukáš užívá opět se zálibou protikladů, oživujících a zpřítomňujících situaci. Několik příkladů: Kající hříšníci staví proti pyšnému farizeovi, Marii kontemplativní proti Marii aktivní. Zvláště v parabolách tyto protiklady mohutně působí, jako portrét syna marnotratného a naproti němu portrét syna dobrého, boháče a chudého Lazara, anebo farizea a celníka při modlitbě v chrámě.

Svoje líčení oživuje a zpřítomňuje četnými monology a dialogy. Cítíme slepou bezstarostnost boháčovu ze slov: »Zbořím své obilnice a vystavím větší a tam složím úrodu svou i všecko zboží své a řeknu své duši: Duše, máš mnoho zboží složeno na mnoho let; odpočívej, jez, pij, vesel se! (12, 18—19). Jak plasticky jest vylíčen duševní boj nespravedlivého správce ve slovech: »Co mám dělati? Kopati nemohu, žebrati se stydím« (16, 4). Celá ubohost a duševní rozervanost marnotratného syna se zračí v jeho monologu: »Kolik dělníků v domě otce mého má hojnost chleba a já zde hynu hladem« (15, 17).

Sv. Lukáš jest jemný psycholog. Dovede mistrně zachytit stavy a záchvěvy duše a vyjádřit i nejtajnější hnutí srdce. I srdce Spasitelova. S jakou jemností v perikopě o vzkříšení mládence v Naimu poznamenává, že byl jediným synem matky, která byla vdova. Kolik jemných psychologických detailů jest na př. v podobenství o milosrdném Samaritánu, nebo marnotratném synu.

Práve bylo Lukášovo evangelium nazváno nejkrásnější knihou světa!

Evangelium čtvrté, sv. Jana, doplňuje první tři evangelia. Liší se od nich obsahem i podáním. Cíl, který evangelista důsledně sleduje, jest u sv. Jana věroučný. Miláček Páně chce čtenáře — jsou to hlavně křesťané z pohanství — utvrdit ve víře v Ježíše Božího Syna. Ze všech evangelistů se nejhluběji ponořil do tajemství osoby Kristovy a nejkrásněji ukázal cenu a význam Jeho vykupitelského díla.

Protože sv. Jan ve všech událostech ze života Kristova chce najíti jejich hluboký význam a podstatu, není vždy vyprávěčem jako první tři evangelisté. S naučným charakterem evangelia souvisí přirozeně někdy i menší názornost. Stylistické zvláštnosti čtvrtého evangelia vynikají nejvíce v podání Kristových řečí u sv. Jana. Kristovo kázání u Matouše, Marka a Lukáše je prodchnuto lidovostí a názorností. Krátké,

životné přísloví se střídá s výmluvným podoběnstvím, nebo názorně vykresleným obrazem. Při jejich četbě se nám zdá, jakoby se znovu vracela Kristova doba, jakoby Spasitel opět procházel vesničkami a městy Galileje, jako bychom před sebou viděli Genezaretské jezero s jeho rybáři a lodičkami, uzrávající pole, člověka nepřítele rozsévajícího koukol, nebo statek s jeho pastýři a dělníky. V řečích čtvrtého evangelia toto vše skoro chybí; jsou velebné, plné hlubokých myšlenek, prodchnuty zvláštním majestátem. Místo názorných parabol se častěji v evangeliu sv. Jana vyskytuje obsahuplná alegorie. Kristus jest pramen vody živé, chléb života, vinný kmen, dobrý pastýř. Sv. Jan řeči Páně — které jako nejdražší poklad uchovával ve svém srdci — teprve po letech zpaměti zaznamenal, vtisknuv jim svůj osobní charakter.

Evangelium sv. Jana i při svém dogmatickém charakteru má několik překrásných, skoro dramatických perikop. Někteří moderní kritikové se dokonce pokusili převést tyto parikopy v dramatickou formu. Kolik dramatičnosti, plastičnosti a životnosti je v perikopě o ženě Samaritance u studnice Jakubovy v Sychar, o uzdravení slepého od narození, nebo v perikopě o vzkříšení Lazara!

Sv. Jan miluje paralelismus a časté asyndeton dodává evangeliu cosi hymnického.

Daleko nebylo možno v této krátké stati ukázat celou krásu evangelí. Nebylo to ani jejím cílem. Chtěl jsem pouze upozornit v několika rysech na hluboké myšlenky svatopisců a ukázat jejich cílevědomost, hloubku i jejich formální krásu. Největší krása evangelí jest v hloubce jejich božské pravdy, ale i s hlediska literárního jsou vzácným dílem, které si zaslouží, aby bylo často čteno.

P. Blažej Ráček

23. květen 1618.

(Dokončení.)

Nastalo však hrobové ticho. Stavové se zhrozili vyslovit soud smrti nad nejvyššími úředníky, a teprve si uvědomili, co jejich předáci zamýšlejí.

Ti se nedali prvním neúspěchem zastrašit a vložili železo do ohně znovu. Kdo radil císaři, k tak přísnému psaní? Místodržící znamenajíce jejich odhodlanost a nekalé záměry, seskupili se v rohu místnosti k soukromé poradě. Nejvyšší purkrabí pak prohlásil, že nikdo z přítomných císaři k oné přísné odpovědi neradil. Jejím původcem byl kardinál Khlesl, přední Matyášův ministr. Thurn pamatoval i na tu možnost a měl po ruce ještě jinou žalobu. Bylo to prohlášení Václava Budovce, zapsané r. 1609 do sněmovních záznamů. Znělo takto: Přišlo-li by k tomu (čehož Bůh ostřež), že by se někdo proti Majestátu a proti porovnání postaviti chtěl, že by se k těmto osobám, které podpis odpíraly, jakožto nepřátelům pokoje a svornosti hleděti musilo.

Pavel Litvín z Říčan povýšeným hlasem toto prohlášení tedy přečetl a pak slavnostně dodal: »Poněvadž stavové podobojí to vskutku shledali, že oni dva proti Majestátu a náboženství jejich se provinili, proto je za své nepřátele, rušitele pokoje a obecného dobrého drží a vyhlašují.«

Vysloviv takto soud nad oněmi dvěma, tázal se stavů, zdali se k tomu přiznávají a je za takové drží.

Všichni s velikým křikem přísvedčili a ruce jako by k přísaze zvedli. Někteří jen litovali, že tu není ten »dlouhý«, mínice nejvyššího kancléře, jenž dlel jak obyčejně při osobě císařově.

Zrna a zrnka.

Ve staré škole byli vynikající žáci zapisováni do zlaté knihy a »premianti« při slavnostním shromáždění na konci veřejně čtení a hudba každému z nich zahrála tuš. Domníváme se, že to bylo docela dobré, chvátyhodné a pěkné. Jistě poctění rádi na tyto chvíle vzpomínali do smrti. Nevíme, proč tento zvyk upadl v zapomnutí. Snad proto, že katolický děkan býval inspektorem.

Nyní, když se vracíme k dobrým českým tradicím, bylo by načase obnoviti, kde možno i slavnostní odměňování dobrých žáků. Nelze-li jinak, postačí, když nejlepší žáci před shromážděnou školou a učitelským sborem dostanou vysvědčení a vzpomínkový dar. Za dárek poslouží nejen pěkná kniha s věnováním, ale i vkusný diplom nebo menší obraz či fotografie. Poslední si dá žák jistě zarámovati a bude zdobiti jeho pracovnu, až dospěje. Na měšťanských školách záleží na příslušných odborných učitelích, aby odměnili nejlepšího žáka svého oboru na škole. Nehrozme jen propadnutím, ale odměňme též dobrý výkon.

Věstník katol. učitelstva.

Naše filmová žeň není nejutěšenější, ač-li bychom uvěřili hlasům reklamním, které vidí každý film »nejúspěšnějším«, »nejkrásnějším«, »největším« Filmová produkce doby nedávno minulé prokázala sice několikrátě dobrou snahu, ale v mnohém, bohužel, zůstala nám velmi dlužna. Přihlédneme-li však k filmům z doby nejpоследnější, kdy celá veřejnost přímo žíznila sleduje náš český film, nemůžeme býti spokojeni s tím, co se nám předvádí, co se vyrábí a čím část našich filmařů častuje náš venkov. Kdybychom se setkali se zjevy ojedinelými, dovedli bychom je oceniti jako projev jednotlivcův či skupiny, který jest podřadného významu a snad bychom shovívavě přivřeli jedno oko. Avšak přivřeme-li obě dvě, přece jen si uvědomíme, že se jedná o zjev souhrnný, který jest nutno posuzovati jako charakteristický pro naši filmovou výrobu v dnešní době. Plochosť, banálnosť, ohroublý vtíp, lascivnosť, bezcenná lehkomyšlnosť, rozvody, sexualita naturalisticky podávaná — tyto všechny známky filmové tvorby v americkém filmu nenajdete, protože by na takový film prostě v Americe nikdo nešel, a k jeho výrobě by se nikdo, ani výrobce, tím méně scenárista a herec nepropůjčil, bez újmy svého dobrého jména.

Poznámky na okraj čes. filmu. N. V.

Nestačí závest náboženskou výuku, je třeba, aby učitelé naplnili celou svou výchovu duchem, jaký panuje v českých rodínách. A tento duch, přes všechny ty rozmanité přemety a obraty, je přece stále křesťanský. Na učitelstvu pak bude, aby tohoto ducha posilovalo. Nikdo na nich nechce, aby se stali kostelníky; ačkoli i to je povolání velmi čestné, jak patrnó z toho, že i vynikající osobnosti a vladaři neostýchali se přisluhovati v kostele. Jsme daleko skromnějši: žádáme, aby české učitelstvo nebylo hrází mezi školou a kostelem. Není-li možné, aby samo vedlo děti do kostela, potom at nebrání těm, kdož tento úkol ochotně a rádi na sebe vezmou dobrovolně. At blahovolně pomáhají tam, kde bude třeba, aby škola usnadnila knězi jeho práci mezi mládeží. Obnova: B. Benetka: Čes. škola a kostel.

Všichni místodržící byli tímto jednáním ohromeni. Nejvyšší purkrabí Adam ze Sternberka, znamená, kam věci směřují, se slzami v očích prosil přítomné, aby se neukvapovali, ti dva že se řádnému soudu podvolí chtějí.

Tu jej někteří za ruce uchopili a tlačenicí stěží ven vyvedli. Vilém z Lobkovic svého bratra velmistra Děpolda rovněž do bezpečí odvedl. Proti těm dvěma že stavové nic nemají, ale za své přátele je pokládají. Purkrabí jim místo kancléře podepsal Majestát.

Ti dva odsouzení zprvu mysleli, že budou odvedeni do nějakého vězení. Ale když pět pánů uchopilo Martinice a vleklo jej k otevřenému oknu, uvědomili si k nemalému úžasu, že jsou odsouzeni k trestu daleko těžšímu.

I byl od těch pěti zvednut jak byl, v černém plášti, s rapírem a dýkou po boku a střemhlav svržen z okna. Vzýváje neustále svatá jména dopadl na zem tak lehce, jako by se posadil, ač byl těla dost těžkého, a skoro nic si neuškodil. Hloubka pádu měří 16.70 m.

Po té Thurn pevně sevřel Slavatovi ruce za zády a volal německy: »Urození pánové, zde máte toho druhého«. Ten se vši mocí bránil opíraje se nohama o zemi, i zlatý řetěz si roztrhl, který měl na krku. Též on měl na sobě plášť a rapír po boku. Ale titěž pánové, kteří svrhli Martinice, Vilém Lobkovic, Oldřich Vchynský, Albrecht Smiřický a Pavel Kaplíř ze Sulevic, přivlékli i jej k oknu a strčili dolů.

On se však pravici zachytil za kamenný rám okna a křečovitě se ho držel. Někdo však jej bil rukojetí dýky tak silně přes prsty, až se ho pustil. Padaje do hlubiny narazil na vyčnívající římsu a rozbil si hlavu. Dopadl na zemi levým bokem a tváří na kámen. Pak se jako polomrtvý bezvládně koulel do příkopu, hlubokého 32 loket. Filip Fabricius, sekretář, malé postavy, jenž psal protokol, jal se všecek zděšen pánům domlouvati. Ti však ho uchopili a poslali za jeho pány. Dopadl na rovné nohy a nic si neublížil. První se vzhopil a spěchal se smutnou novinou k císařskému dvoru.

Nepadli na nic měkkého, na žádnou hromadu papíru. Slavata výslovně ve svých pamětech píše, že nepotřebné papíry byly páleny, že padl na kamení a nemálo se potloukl, levá tvář mu otekla a podběhla krví, že oka nemohl otevřít.

Tak píše o této politování hodné události i Augustin Sedláček, Gindely, Zap.

Martinic slyše, že se jeho druh dole v příkopě dusí, skoulel se za ním a způsobil si nemalá poranění. Vyprostil mu zvláště hlavu a balsámem jej křísil.

Páni vyhlédli z oken za oběťmi svého hněvu; ale to, co na dně příkopu spatřili, je naplnilo nemalým podivením. Byliť přesvědčeni, že svržení jsou jistě mrtvi. Jali se tedy na ně z oken střílet a též své zbrojnoše poslali za nimi ven s rozkazem, »aby stříleli na jejich kůži a zabili je do konce«. Ale Martinic byl třemi střelami jen lehce raněn. »I běžte do příkopu k nim dolů a již je jednou dobjíte a usmrťte!« volali na svou čeleď z okna. Ale nikdo nevěděl kudy do hlubokého příkopu sestoupit.

Mezitím přispěchalo hradní služebnictvo svým těžce zkoušeným pánům na pomoc. Polyxena z Lobkovic, choť nejvyššího kancléře, dala spustit z okna svého domu hned vedle hradu do příkopu dlouhý žebřík. Martinic byl k němu doveden a dostal se po něm do bezpečí. Slavata, který pro těžké zranění ani stát ani jít nemohl, byl tam od svého služebnictva odnesen zadní hradní branou.

Brzy se tam objevil Thurn a jiní páni a žádali, aby ti dva jim byli vydáni. Ale Polyxena srdnatou a rozum-

nou řečí je od dalších násilností odvrátila. Martinic se k večeru přestrojil, načernal tvář, potají navštívil na Hradčanech svůj dům, před svou chotí několikrát povyskočil, aby ji přesvědčil, jak málo si ublížil, a téhož dne ujel k bavorským hranicím, marně jsa stihán od čtyřiceti slidičů. Slavata dostal milost, byl odsouzen k domácímu vězení a později z Teplic, kde mu bylo dovoleno se léčit, uprchl do Saska.

Naše práce.

Přehled přednášek se světelnými obrazy z Písma svatého (na diapáskách):

I. Starý zákon :		Obr.	Cena K
Díl I. Pravěk21	31.50	
II. Doba patriarchů21	31.50	
III. Doba Mojžíšova22	33.—	
IV. Doba Josue a rozhodčích22	33.—	
V. Doba králů Saula, Davida, Šalomouna25	37.50	
VI. Říše izraelská a judská až do povolání Ezechiele18	27.—	
VII. Říše judská od Ezechiele a po zjetí babylonském21	31.50	
II. Nový zákon :		Obr.	Cena K
Díl VIII. Narození a mládí Spasitelovo13	19.50	
IX. Veřejný život Spasitelův31	46.50	
X. Utrpení a smrt Spasitelova14	21.—	
XI. Spasitelovo oslavení	9	13.50	
XII. Církev v období apoštolském a zjevení sv. Jana14	21.—	

Cena všech 12 serií včetně textu 325 K, mimo obal a poštovné. Objednávky přijímá Svatováclavská Liga Praha IV., Hradčanské náměstí 8.

Členskou modlitební knihu P. Dr. Jana Urbana, OFM: »K BOHU« se spolkovou vložkou, možno opět objednat. Toliko plátěná vazba. Objednejte zavčas, než bude opět rozebrána.

Rozhlas.

(Hlídká katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Program katolického vysílání pořádaného péčí Katolické akce.

Každou neděli a svátek: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš. Zdravas, Reč o tajemství dne, chorál, evangelium z nejbližšího svátku v týdnu, chorál.

Před každou Mší svatou úvod, evangelium dne a společná modlitba Církve.

Červenec :

1. červenec, pondělí: 18—18.15 hod.: Dr. Jan Sajíc: Památce zakladatelů našich Premonstrátů.

3. červenec, středa: 18—18.15 hod.: Marie Štechová: Sv. Prokop v legendě a skutečnosti.

4. červenec, čtvrtek, svátek sv. Prokopa: 8—9 hod.: Pontifikální staroslovanská Mše svatá z basiliky sv. Jiří na Hradě pražském.

5. červenec, pátek: 18—18.15 hod.: Dr. Karel Karel: Náprava porušeného vlastnického práva.

7. červenec, neděle: Praha 9.35—9.50 hod.: Přednáška z křesťanské nauky: Th. a JUDr. Josef Šíma: Některé druhy smluv. 10.15—10.25 hod.: P. Josef Hofman, administrátor, Bozkov: Duchovní promluva na den.

10.30—11.30 hod.: Slavná Mše svatá z poutního chrámu Navštívení Panny Marie v Bozkově u Semil.

8. červenec, pondělí: 18—18.15 hod.: Zprávy z katol. života. Brno 9.45—10 hod.: Msgre Dr. Fr. Cinek: »Pozdrav z Velehradu«.

10—11 hod.: Slavná Mše svatá z Velehradu.

15.20—15.50 hod.: Reportáž z Velehradu (dr. Fr. Kocourek).

10. července, středa: 18—18.15 hod.: P. Alois Vašica, Olomouc: O poutním chrámu Panny Marie ve Frýdku.
 12. července, pátek: 18—18.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: K hlubinám křesťanského života (VII.).
 14. července, neděle: 9.45—10 hod.: Přednáška z křesťanské nauky: Dr. Antonín Vondráček, vicerektor: Ochrana cti bližního.
 10—11 hod.: Slavná Mše svatá z Uherského Ostrohu.
 11—11.10 hod.: Dr. Fr. Cinek: Duchovní promluva na den.
 15. července, pondělí: 18—18.15 hod.: Zprávy z katol. života.
 17. července, středa: 18—18.15 hod.: Msgr. E. Žák: Křesť. rysy u Dostojevského.
 19. července, pátek: 18—18.15 hod.: Řed. Ladislav Všečeka: Sv. Vincenc, zakladatel charity.
 21. července, neděle: 9.45—10 hod.: Přednáška z křesť. nauky: Dr. Antonín Vondráček, vicerektor: Povinnost mluvit pravdu a skrývat tajemství.
 10—11 hod.: Slavná Mše svatá z Jaroměřic n. Rokyt. (Morava).
 11—11.10 hod.: P. Jan Podveský, katecheta, Jaroměřice: Duchovní promluva na den.
 22. července, pondělí: 18—18.15 hod.: Antonín Šorm: Sv. Máří Magdalena a její úcta u nás.
 24. července, středa: 18—18.15 hod.: Marie Kučerová: Svatá Anna.
 26. července, pátek: 18—18.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: K hlubinám křesťanského života. (VIII.)
 28. července, neděle: 9.45—10 hod.: P. Antonín Hanzal, profesor: Duchovní přednáška: Království Boží.
 10—11 hod.: Slavná Mše svatá z děkanského kostela v Jičíně.
 11—11.10 hod.: Prof. Josef Beneš: Duchovní promluva na den.
 29. července, pondělí: 18—18.15 hod.: Zprávy z katol. života.
 31. července, středa: 18—18.15 hod.: P. Josef Vítek, CSsR, profesor: Český národ v písni.

S r p e n :

2. srpna, pátek: 18—18.15 hod.: P. Josef Vítek, CSsR, profesor: Je Rukopis Zelenohorský pravý?
 4. srpna, neděle: 8.45—9 hod.: Duchovní přednáška Msgr. E. Žáka: »Dogma.«
 10.15—10.25 hod.: P. Dr. Fr. Perneger, děkan: Duchovní promluva na den.
 10.30—11.30 hod.: Slavná Mše sv. z děkanského kostela v Písku.
 5. srpna, pondělí: 18—18.30 hod.: Dr. Josef Krlín: Sv. Jan M. Vianey.
 7. srpna, středa: 30minutová reportáž z dětské prázdninové katol. kolonie z Dvorku u Přibyslavě.
 9. srpna, pátek: Relace odpadne vzhledem k předchozí 30minutové relaci.
 11. srpna, neděle: 9.40—9.55 hod.: Dr. F. Mikula: Duchovní přednáška: Víra uzdravuje člověka.
 10—11 hod.: Slavná Mše svatá z arciděkanského kostela sv. Salvátora v Chručimí.
 11—11.10 hod.: Dr. K. Jonáš: Duchovní promluva na den.
 12. srpna, pondělí: 18—18.15 hod.: ing. Jaroslav Cuhra: O základních pravdách.
 14. srpna, středa: 18—18.15 hod.: P. Ladislav Špolc: O církevním zpěvu.
 15. srpna, čtvrtek, svátek Nanebevzetí P. M.: 9.45—10 hod.: Msgr. E. Žák: Duchovní přednáška: »Madonna.«
 10—11 hod.: Slavná Mše sv. ze Sv. Kopečku u Olomouce.
 11—11.10 hod.: Dr. Josef Hlouček: Duchovní promluva na den.
 16. srpna, pátek: 18—18.15 hod.: P. Dr. J. Urban, OFM.: K hlubinám křesť. života (IX.).
 18. srpna, neděle: 9.35—9.50 hod.: Dr. F. Mikula: Duchovní přednáška: Starost o každodenní chléb.
 Přenos ze Sv. Hostýna na Moravě: **Duchovní den Orelstva.**
 9.55—10 hod.: Pozdrav z chlumů svatohostýnských s hlaholem zvonů poutní mariánské svatyně.
 10—10.30 hod.: Tichá Mše svatá s lidovým zpěvem a doprovodem varhan z poutního chrámu na Sv. Hostýně. Přednes sv. evangelia a podstatných mešních modliteb v českém jazyce. (P. Josef Konvička).
 10.30—11.15 hod.: Slavná adorace s promluvou, přednesem modliteb a zpěvními vložkami (P. Dr. A. Schubert, OSA).
 Na ukončení adorace sv. požehnání a chorál svatováclavský.
 13.30—14 hod.: Zakončení duchovního dne Orelstva. Z poutního chrámu Sv. Hostýna: 1 sloka písně: Tisíckrát pozdravujeme Tebe. — Promluva — P. Dr. A. Schubert, OSA.
 Sv. požehnání s lidovým zpěvem.
 Píseň na rozloučenou se Sv. Hostýnem: Ještě jedenkrát s Bohem, Matko, s Bohem! Hlahol zvonů.
 19. srpna, pondělí: 18—18.15 hod.: Zprávy z katol. života.
 21. srpna, středa: 18—18.15 hod.: Dr. B. Roztočil: Poznámky k Jiráskovu »Temnu«.
 23. srpna, pátek: 18—18.15 hod.: Josef Papica: Školní výchova v duchu křesťanském.

25. srpna, neděle: 8.45—9 hod.: Msgr. E. Žák: Duchovní přednáška: »Osud«.
 9.—9.40 hod.: Tichá Mše sv. s lidovým zpěvem a hud. vložkami z kostela sv. Havla v Praze I.
 9.40—9.50 hod.: P. Alfons Daňha, CSsR.: Duchovní promluva na den.
 26. srpna, pondělí: 18—18.15 hod.: Dr. M. Weirich: Církev a populační problém.
 28. srpna, středa: 18—18.15 hod.: P. Dr. A. Schubert, OSA: Sv. Augustín.
 30. srpna: 18—18.15 hod.: Jakub Deml, Brno: O Otakaru Břežinovi.

Z á ř í :

1. září, neděle: 8.40—8.55 hod.: P. Dr. B. Kasan, O. Praem.: Přednáška z křesť. nauky: Povinnosti božské víry.
 9—10 hod.: Slavná Mše svatá z Předklášteří u Tišnova.
 10—10.10 hod.: Duchovní promluva na den.
 2. září, pondělí: 18—18.15 hod.: Zprávy z katol. života.
 4. září, středa: 18—18.15 hod.: prof. O. Pavelka: Theorie náhody v přírodě.
 6. září, pátek: 18—18.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: K hlubinám křesť. života.
 8. září, neděle: 7.40—7.55 hod.: P. Dr. B. Kasan, O. Praem.: Přednáška z křesť. nauky: Povinnosti božské naděje.
 8—9 hod.: Slavná Mše svatá z Lorety v Praze IV.
 9—9.10 hod.: Duchovní promluva na den.
 9. září, pondělí: 18—18.15 hod.: Prof. O. Pavelka: Theorie přírodních sil.
 11. září, středa: 18—18.15 hod.: ing. Jaroslav Cuhra: O základních pravdách.
 13. září, pátek: 18—18.15 hod.: P. Dr. K. Závadský, TJ: Pantheismus a obor vnitřních pojmů.
 15. září, neděle: 9.10—9.25 hod.: P. Dr. B. Kasan, O. Praem.: Přednáška z křesť. nauky: Povinnosti lásky k Bohu.
 9.30—10.30 hod.: Slavná Mše sv. z Prostějova.
 10.30—10.40 hod.: Prof. Dr. Frant. Tomásek: Duchovní promluva na den.
 16. září, pondělí: 18—18.15 hod.: Zprávy z katol. života.
 18. září, středa: 18—18.15 hod.: ing. Jaroslav Cuhra: O základních pravdách.
 20. září, pátek: 18—18.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: K hlubinám křesť. života.
 22. září, neděle: 8.40—8.55 hod.: P. Dr. B. Kasan, O. Praem.: Přednášky z křesť. nauky: Povinnosti lásky k bližnímu.
 9—9.40 hod.: Tichá Mše sv. s lidovým zpěvem z děk. kostela ve Vodňanech.
 9.40—9.50 hod.: Tomáš Beránek, děkan: Duchovní promluva na den.
 23. září, pondělí: 18—18.15 hod.: P. Dr. K. Závadský, TJ: Pantheismus a obor vnitřní zkušenosti.
 25. září, středa: 18—18.15 hod.: Jan Beránek: Jan Milič z Kroměříže.
 27. září, pátek: 18—18.15 hod.: P. Dr. K. Závadský, TJ: Pantheismus a zkušenost hmotného světa.
 28. září, sobota: 8.45—9 hod.: Msgr. Dr. O. Stanovský: Duchovní přednáška.
 9.30—10.30 hod.: Pontifikální Mše svatá z velechrámu sv. Víta v Praze.
 10.30—10.40 hod.: Dr. A. Vondráček: Duchovní promluva na den.
 19.15—20.00 hod.: Adorace z krypty sv. Kosmy a Damiana ve Staré Boleslavi s promluvou kanovníka Msgr. J. Málka.
 29. září, neděle: 8.40—8.55 hod.: univers. prof. Dr. O. Karlík: Přednášky z křesť. nauky: Povinnost přijmouti platně a hodně svatý křest.
 9—9.40 hod.: Tichá Mše sv. s lidovým zpěvem z kostela sv. Václava ve Vápenném Podole.
 9.40—9.50 hod.: Duchovní promluva na den.
 30. srpna: 18—18.15 hod.: Jakub Deml: O Otakaru Břežinovi.

K přímo nás docházejícím žádostem o vyslání Bohoslužeb z různých míst sdělujeme, že Poradní sbor může přihlížeti jen k takovému, jež mu byly navrženy příslušnou diecézní Katolickou akcí. Jest proto v zájmu interesentů, aby svoje žádosti zasílali přímo své diecézní Katolické akci, která jediná může tuto posouditi a o ní rozhodnouti, resp. ji doporučiti. Žádosti, které nás dojdou přímo, postupujeme v každém případě příslušné diecézní Katolické akci.

Z domova.

Po stopách sv. Václava. V měsíci květnu učiněny byly ve Staré Boleslavi vykopávky velikého významu. V místech mezi staroboleslavskou branou a kostelem sv. Václava, nalezena byla hradební zeď stavěná z kvádrů z pískovce, což poukazuje na římský způsob stavby a odůvodňuje historickou zprávu Kosmovu,

K BOHU. Modlitební kniha — duchovního života katolické inteligence. Vyšla již v III. vydání. V plátné váz. 25 K. Objednávky z ochoty vyřídíme.

OBRAZY PRAŽSKÉHO JEZULÁTKA, pravá fotografie v hnědém neb černém odstínu, zasklené nebo v celuloidovém rámečku, rozměr fotografie 23×17 cm. Cena: Zasklená hnědá fotografie 30 K, černá 27 K, celuloidová (pouze černá fotografie) 21 K. Možno obdržeti i samotné fotografie: hnědé provedení 15 K, černé 12 K, vše mimo poštovného. Pohlednice Pražského Jezulátka (pravá fotografie) kus 1 K.

Místo pro adresu:

Ille níž Boleslav Ukrutný tímto způsobem vystavěl skutečně svůj hrad Starou Boleslav.

Místo jest v nejstarší historické části města. Zeď položena je asi 2 metry pod úrovní dnešní silnice, tedy v poloze odpovídající staré době a výši polohy podzemního chrámu sv. Kosmy a Damiana.

Na témže místě nalezen byl asi 1 m vysoký a 40 cm široký kvádr, zbytek brány, patrně samého Boleslavova hradu, románského stylu, po kraji zdobený jednoduchým románským vlysem. Moutnost tohoto kamene ukazuje na starou přemyslovskou stavbu, resp. zůstatek stavby, jakou mohl podniknouti tehdy pouze zemský kníže. Brána byla ozdobena černými pruhy, což odpovídá černobílým barvám orlice z doby sv. Václava. Důležitost nálezu zvyšuje ještě to, že se zde, tedy v samém středu Staré Boleslavi, současně našlo několik popelnic, což potvrzuje, že místo jest staré sídliště slovanské. M. S.

Nadaní chlapci - zpěváci, z Prahy i venkova, ve věku 9—11 let, budou přijati do liturgického sboru při Schole cantorum v Praze-Břevnově. Přihlásiti se nutno u správy školy do 15. července t. r. Přijímací zkoušky budou se konati v Praze a v několika venkovských městech v Čechách a na Moravě a přihlášeným bude oznámeno, kam se mají ke zkoušce dostaviti. Chlapcům dostane se v domácí škole obecného i odborného vzdělání v duchu ryze katolickém. Přihlášky správě Scholy Cantorum v Praze-Břevnově č. 1.

LITERATURA.

Mučenky. Básník František Kašpar vydal v Junkově lidové knihovně pod uvedeným názvem novou sbírku 49 básní v pěkné úpravě. Cena K 15.—. Objednávky vyřizuje nakladatelství O. Junka, Týn nad Vltavou.

Slovo a duch, sbírka pomůcek pro apoštolskou práci, svazek III. přináší pojednání P. Jaroslava Ovečky S. J.: **Svaté přijímání.** Je to poučení o častém a prvním svatém přijímání rané podle dekretů eucharistického papeže Pia X. Pojednání má přispěti k tomu, aby známost o těchto dekretech se šířila, čímto se dobře rozumělo a plnilo se toužebné přání Církve v souvislosti s upravením království Božího všude, i v naší vlasti. — Sběrka Slovo a duch vychází péčí Apoštolátu III. řádu sv. Františka a studijního ústavu Studium catholicum nákladem »Vyšehradu« v Praze. Cena jednotlivých svazčků 1.50 K.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Vatikánský list »Osservatore Romano« přestal vycházeti, jak o známujeme »Nationalzeitung« z Říma. V poslední době tiskl se v nákladu 800 tisíc exemplářů. Bude vycházeti jen nedělní vydání a přinášeti toliko církevní oznámení.

ZE SVĚTA.

Irsko. Katolická mládež irská konala sociální týden v Dublině. Předseda Msgr. Cronin v zahajovacím proslovu velebil význam papeže Lva XIII. jako průkopníka křesťanského sociálního hnutí. Jeho jméno, pravil, zasluhovalo by aby bylo umístěno na praporech všech dělnických spolků irských.

Itálie. Slavnosti svatoambrožské byly v Miláně zahájeny 27. dubna přenesením ostatků světcových do dómu. 28. dubna přibyl do Milána král a císař Viktor Emanuel, aby brai podílu na slavnostech.

Sestra Kateřina Pastoreová z řádu sester Charity, působící v turecké nemocnici sv. Jana nepřetržitě 52 roky, byla italským králem vyznamenána zlatou záslužnou medailí.

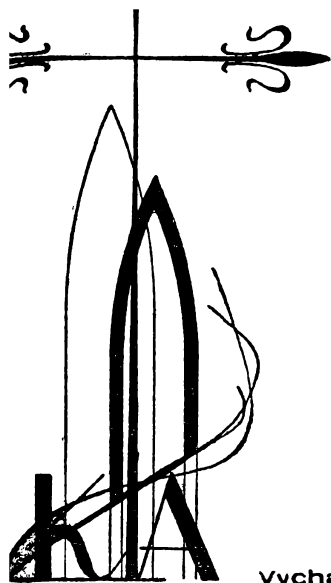
Příští číslo „Katolika“ vyjde 15. září t. r.

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakáže, kvitovány.

VYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM.

Vlastním nákladem Svatozáclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí č. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. předplatné na celý rok i s poštovním záslužkou 6 K. - Číslo pošt. spořitelny Praha 208.401, čís. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh.

Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod čís. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. - Dohledací pošt. úřad Praha 11. Vytiskla kniht. J. Bartl Praha VII., Korunovačská 14.

KATOLÍK

Líst Svazu katolických mužů a Katolické akce

č. 14

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník V. (XXII.) — V Praze dne 15. září 1940.

Tvůrce mocný nebes, země,

jest jedna z nejkrásnějších a velebných písní, kterou český lid vyzýval svého Stvořitele ve všech potřebách a starostech. Píseň řáto měla by opět ožít v našich chrámech, neboť je plna vroucího citu a důvěry v pomoc a příspěvní Všemohoucího a nejvyššího dobrého Otce nebes i země a co svět se jmenuje, jehož Božství nám vše plémě v celém světě zjevuje. Při zpěvu této písně tím spíše platí nezbytný předpoklad plné usebranosti srdce a mysli, neboť slova její se pak stanou nejkrásnějším rozhovorem naší duše s nebeským Otcem. Již úvodní slova: »Tvůrce mocný . . . Tebe Pána Pánů vyzývám, jenž tam bydlíš na nebi« jsou strhujícím vyznáním víry, kterou doprovází hluboká pokora, když voláme: »Před Tebou zde na tvář padám, Tebe duch můj velebí.« Po vyznání víry volají naše ústa o pomoc pro ubohé lidské srdce, jež potřebuje Boží síly pro trpkost denních prací, pro rozum, aby dobře snesl všechny starosti a trpké zkoušky, kterými nás Bůh navštěvuje, aby uzpůsobil naši duši k dokonalému pochopení vykupitelského díla Svého Syna. Píseň ta nás při tom učí, abychom při zkouškách a křížích nereptali, naopak volali: »Bože, my víme, že oko Tvé na nás shlíží a že nám přeje Tvá dobrota!« Jak krásná a hluboké víry plná jsou slova písně: Svět-li proti mně se bouří,

»Otče!« budu volati: »pomoz, ukroť tuto bouři a ne-dej mi klesati! Pane, Ty vyslyšíš moje lkání, vytrhneš mne z úzkosti, snad i změníš sužování v pramen hojné radosti! Pane, Ty jsi nejbliž, když je nejhůř, Ty znáš v bídě přispěti, u Tebe je pomoc nejspíš, kdo se k Tobě přivětí.« Vyzývám-li Tvé jméno, důvěrou se plní moje hrud, že v každém trpkém protiventství pomůžes, strach zaplašíš, srdce moje potěšíš, a proto volám s Davidem: Tys můj hrad a útočiště! Nebojím se nouze, ztráty přátel, všeho pozemského, neboť Ty o mne pečuješ, Tys mým nejlepším přítelem, jenž každým křížem mne k Sobě blíže přitahuje a tak lásku osvědčuje. Každou bídu, protiventství jako podíl na prvotním hříchu prarodičů a na svých nesčíslných hříších pokorně snáším a jim se podrobuji. Myšlenka na smrt mne neděsí již tak, jako toho, kdo od Tebe se odvrátil. A když srdce mé se sevře úzkostí, vzpomenu-li, že smrt mne vede k cíli, k bráně věčné blaženosti, nelekám se více okamžiku, kdy povoláš mne před Svůj věčný soud. Jen když milost Tvá mně dopřeje, bych s pravou kajícností litoval svých vin a smířen s Tebou mohl se slovy zbožné písně zvolati: Otče, v oné hrozné době, neopust Svě stvoření, nechat zvolám vděčně k Tobě: Tys můj cíl, mé spasení!
Křišťan.

Ukrutní tedy kati nedbajíce jejich proseb a slov, provaz na hrdlo jí hodivše, zardoušením ji zbavili života pozemského, aby na věky živa byla s tím, kterého vždycky byla milovala, s Ježíšem Kristem Pánem našim. Vytrpěla pak mučednictví šťastná a Bohu oddaná služebnice Kristova Ludmila sedmého dne v sobotu, 15. září o první vigílii noční.

Křišťanova legenda.

Ing. Jaroslav Cuhra:

Základní pravdy.

V poslední době často čteme nebo slyšíme větu, že český národ musí být opět křesťanský, a mohli bychom si proto mysliti, že obnovení křesťanské morálky a tradice v národě spěje velmi rychle kupředu. Záleží však na tom, jaký se dá výklad pojmu křesťanského národa nebo křesťanské tradice v národě. Praxe spíše ukazuje, že tento pojem jest chápán a vykládán až příliš široce a volně a že hledisko, jímž má být řízeno obnovení křesťanství v našem národě, jest stále ještě závislé na pojetí, které uznává náboženství a náboženskou víru za užitečný tmel, posilující vnitřní kostru národního organismu, jinak ale náboženství pokládá pouze a výhradně za soukromou záležitost každého jednotlivce.

S takovým výkladem se ovšem nemůžeme a nesmíme spokojiti. Pro nás náboženství není prostředkem k upevnění nějakých vezdejších cílů, ať již soukromých nebo společenských; my zdůrazňujeme, že hlavním úkolem náboženství jest dovésti člověka tímto životem k věčné spáse a skrze náboženství nepřetržitě vytvářeti všeobšáhlé království Kristovo.

Podíváme-li se o 20, 50 až 80 let zpátky do historie nábožensko-kulturního vývoje v našich zemích, zjistíme zvláštní zjev: byli to právě laici, kteří se s podivuhodnou zaslepeností vrhli na řešení otázek náboženských; na universitách, v literatuře, v novinách, na táborech lidu, ve školách i v hospodách byly souzeny a odsuzovány základní pravdy Evangelia. Není Boha, není Krista, není nadpřirozeného poslání Církve, není věčného života. Nevadilo, že převážná většina těchto debatujících i píšících laiků neměla ani všeobecného, natož theologického vzdělání, ani kněžského povolání a posvěcení. Vědecké rozborů i důkazy posvátných pravd a skutečností byly odbývány mávnutím rukou a odkazovány do oboru výmyslů, určených k udržení poroby pracujícího lidu. Modlitba a vše, co jest odvozeno a plyne z víry, bylo uznáno za vhodné snad pro děti jako prostředek k udržení kázně. Bůh, jenž byl takto a v tolika způsobách hanoben, byl prakticky vyloučen ze života jednotlivce i společnosti, a konečným znamením vi-

tězství tohoto bláznovského pochodu od věčného k časnému mělo patrně býti vyhození křížů na veřejné smetiště.

Důsledkem tohoto stručně naznačeného stavu byly potom zjevy a události, jichž jsme byli svědky během několika minulých roků: s ubýváním víry v Boha ztrácel náš národ i víru ve své prozřetelnostní poslání, jeho vůle k růstu a životu ochabovaly, a zmítán stranickými spory, nedovedl již odolávati zhoubným vlivům novodobých společenských chorob. Teprve ostrý vítr, jenž zadul do našeho skleníkového ovzduší, začal probouzet poznání, že je nutno navrátiti se k starodávným, osvědčeným pravdám a tradicím, nepodléhajícím účinkům času, a jimi ozdraviti chorý národní organismus. To je zajisté téměř nadlidský úkol, a každému jest jistě jasné, že největší kus práce zde musí vykonati laici; jejich úkolem jest obnoviti to, co sami zničili nebo poškodili.

Druhý závažný důvod k činné účasti laického živlu při novém vytváření náboženského života jest odvozen z příkazu svrchovaného Velekněze a náměstka Kristova, Svatého Otce. Vybudovav Katolickou akci, nastíněnou a doporučenou svými předchůdci, poslal Pius XI. statisíce nových dělníků a apoštolů na vinici Páně, a nám, laikům, nezbyvá nic jiného, než poslušně přiložiti ruce k dílu.

Je samozřejmé, že nejdříve se musíme zkoumavě zadívati sami na sebe, do vlastního nitra, na vlastní duši a do vlastního života. Cílem musí býti přeměna naší bytosti do trvalého stavu života v milosti, jinak řečeno, života v modlitbě. Poctivé a nesmlouvavé provedení takové revise nám odhalí, jak nesmírně bezmyšlenkovitý a povrchní jest vnitřní život dnešního, i tak zvaného věřícího křesťana. Teprve potom si jasné uvědomíme, že protináboženská akce, jak se vyhranila v minulém století, nebyla vedena jenom proti křesťanské nauce o Bohu a proti křesťanské morálce; ona s dáblským mistrovstvím podryla i přirozené křesťanovo sebevědomí.

Býti věřícím člověkem, chodit do kostela, smeknout před křížem, veřejně se pokřizovat, nebo i jinak vyznati Boha a přiznati se k matce Církvi a ke katolické víře, stalo se znamením méněcennosti, něčím, co nebylo slušné a společenské. My katolíci, my vyznavači posvátné a jediné pravdy, jsme si dali vnutit pošetilou zásadu náboženské tolerance, že totiž veřejným

Dolorosa.

(K svátku Sedmibolestné Panny Marie.)

Znáte dobře bolestné Madony promlouvající s chrámových obrazů a v přírodě s božích muk: Ó vy všichni, kteří jdete cestou... Jako mluví betlemská událost hluboko i do duší těch, kdo v jeslích nepoznali svého Spasitele, stejně a ještě mocněji promlouvá bolest mlující Matky na vrcholu tragedie golgotské. Před obrazem Sedmibolestné často s užitkem se zastavil člověk, jemuž zhaslo světlo víry, a u paty kříže zaslechl šepot známé lesní kapličky karlovarské: Za tebe, který se nemodlíš, modlím se já, kterou neznáš, neboť cítím tvoje utrpení...

Panna Maria má soucit s naším utrpením tělesným i mravním, má soucit s duší ohroženou vášněmi i poskvrněnou hříchy — protože mnoho trpěla. A právě pro své utrpení jest nám tak milá a blízká, neboť měla jako my lidské srdce toužící po štěstí. Pozorujte a vizte, je-li bolest jako bolest má! — mluví Požehnaná mezi ženami a zároveň Královna mučedníků. Tedy bolest je nejvyšším naplněním života.

Říká se, že jest na sklonku života utrpení nejkrásnější vzpomínkou člověka smířeného s Bohem. Čím jest kdo blíže Bohu, tím více chápe krásu bolesti. Panna Maria očima víry pronikla v tajemství a nutnost Kalvarie a její tíhu nesla silou božské naděje. A právě v tom jest význam živé a plodné mariánské úcty, že dovede siliti a zdvihati na křížové cestě života. Krásně to vyjádřil sochař Šejnost, jenž v serii dvou set medailí českých synů věnoval uměleckou plaketu i prostínké matce českého venkova. Chudá stařenka vráscitě tváře svírá v mozolovitých rukou růženec před neumělým obrázkem Matky Sedmibolestné. Na stěně nízké světničky byl obraz Boží rodičky — tak líčí básník českou jizbu jako svatýňku Panny Marie. Pohnul se obraz na stěně! Vidoucí básník v milence Svatebních košil zachytil úsek našeho života. Na předním našem náměstí to zaznělo rouhavě jako výstřel proti nebi a potom následovala šilená cesta od Mariína obrazu. Uvěřilo se ďáblu. Modlitby, růženec, kříž vyrval a zahodil a byli skokem na sta mil. Říkalo se tomu pokrok, ale cíl byl na hřbitově. Nutno se vyrvat z ďáblova náruči, poznat osudný blud a pokorně

vyznáním svého přesvědčení urážíme jiné, kteří jsou jiného vyznání, nebo bez vyznání. Neuvědomili jsme si, že takovým falešným studem a nedostatkem statečnosti odpíráme vyznání úcty samému Bohu, jehož dobrotivá ruka nás každičkou vteřinou udržuje při životě a z jehož milosti jsme to, co jsme. Přirozeným následkem takového zapírání Boha bylo potom i otupení a konečně přetrhání jemných svazků, jež spojují naši duši s nadpřirozenem. Projevilo se to především v modlitbě, jež se stala bezmyšlenkovitou, formální a povrchní; bylo to znát i v ostatních náboženských úkonech. Vzpomeňme, kolik katolíků při vstupu do kostela, kde ve svatostánku přebývá sám Kristus Král, udělá rukou před obličejem jakousi záhadnou muří nohu a celým svým unuděným a povýšeným chováním ukazují svému Bohu, jakou čest Mu prokázali tím, že Ho ráčili poctit svojí návštěvou. Podobných příkladů bych mohl uvést dlouhou řadu; chci tím stručně naznačiti, že se již nesmíme spokojit s nějakým vnějškovým a plytkým vztahem k náboženství a Církvi. Že se již konečně musíme vzdát — ať se nám to líbí či nelíbí — směšné a pošetilé představy, že tomu Bohu, jenž nás stvořil, jenž nás vykoupil, jenž žije a kraluje od věčnosti do věčnosti a jenž bude jednou soudit podle našich skutků dobrých i zlých, že tomuto trojedinému Bohu prokazujeme obzvláštní laskavost, když si na něho vzpomeneme v okamžiku, kdy máme náhodou dobrou náladu, nebo když nás postihlo nějaké neštěstí. Náš vztah k Bohu musí být upraven především životem modlitby. To neznamená, že bychom se museli stále modlit. Vždyť i Přesvatá Panna Maria řekla roku 1846 na hoře La Saletské Melanii a Maximinovi, že postačí, když se budeme ráno a večer vroucně modlit alespoň Otče náš a Zdrávas Maria. Životem modlitby rozumíme trvalé vnitřní spojení s Bohem, den za dnem, nepřetržitě po celý život. Je to pevné vědomí, že vše, co činím, a můžu to být i nejobyčejnější práce, každý můj stav, v radosti i v úzkosti, zkrátka, že vším, co jsem a co mám, směřuji k Bohu a že chci pouze to, co se srovnává s Jeho naprostou vůlí. Člověk, jehož mysl jest upřímně soustředěna k Bohu, nedovede nikoho ošidit a napálit; takový člověk nepracuje v neděli, protože ví, že neděle jest dnem Páně. Takový člověk jest nazýván spravedliv-

(Dokončení na str. 108.)

prosít s dívkou svedenou: »Maria, matko milosti, z té moci zlé mě vyprosti!

Panna Maria kráčela pražskými ulicemi. V drahocenném paladiu staroboleslavském po 300 letech se vrátila do stověžaté Prahy, aby připoměla malověrným i těm, kdo na ni vůbec zapomněli, že Ona dosud žije a má dosti síly pomoci všem, kdo se k ní obrátí v úzkosti smrtelné. S posvátného Vyšehradu kráčela nejživějšími cestami: náměstím Karlovým, Václavským a Staroměstským až do své svatyně Týnské, aby k nám svou přítomností promluvila. Ale nebyla to vnější honosná náboženská slavnost, jak jsme se my těšili; neřpytila se nádhěra rouch, nejasaly barvy, neplanula hýřivá světla. Hustý déšť, vytrvalý a prudký, mluvil cosi o slzách. To nebeská Smířitelka chtěla vésti kajícíníky v šeru nevlidného večera. Kdykoliv se nyní Panna Maria zjevila — vzpomeňme na Lurdy a La Saletu — volala ku pokání.

Památka Sedmiboletné byla před 500 lety v Církvi zavedena s ohledem na naše země — jako usmíření. Spojíme se s Trpítkou v upřímné lítosti u stromu sv. Kříže a ona nám podá — ovoce vykoupení!

Jan Lebeda.

OBĚŤ.

Dobrotivý Bůh stvořil člověka a všechny tvory, aby mu *sloužili* a se klaněli. Oficiální a veřejný výraz bohoslužby v Kristu Ježíši je *liturgie*. A středem liturgie je svatá *mešní Oběť*.

Svou obětí člověk dokazuje, že je *nic* v poměru k Bohu. Svou obětí uznává svou *závislost* na Boží nekonečnosti a dobrotivosti.

Svou obětí vyjadřuje své *klanění* se Bohu. Svou obětí projevuje svou *vděčnost* za Boží dobrodiní. Svou obětí *prosí* o Boží milosti. Svou obětí *usmířuje* Boží spravedlnost. Tento čtvrtý cíl oběti nazýváme jedním slovem *eucharistie*.

Člověk svou obětí se stává však sám *obětinou*. A tu se k němu Bůh sklání a za odměnu sám ho zve k svému pohostinnému stolu a duchovně ho *živí* z téže oběti, kterou lidský tvor přinesl božskému Tvůrci. Liturgie jako veřejný a oficiální úkon má svůj přesný obřad, má své svěcené vykonavatele, má své přesně stanovené obětiny chleba a vína, má své posvátná místa. Vše bylo Bohem přesně určeno.

Tato veřejná a oficiální oběť je táž jako Oběť krvavá přinesená na Kříži. A rozdíl je právě jen v té způsobě: na Kalvarii byla oběť krvavá a Kristus Pán ji přinesl osobně, na oltáři je nekrvavá a Kristus Pán ji přináší svým pomocníkem knězem. Kříž nám dal vykoupení a oltář nám dává jeho užitek. Odtud také úžasná cena mešní Oběti: Bůh obětuje a Bůh je obětován. Veliké tajemství! Cena tedy nekonečná. Celá společnost z ní žije: svatí i duše v očištění i věřící na zemi.

Mešní oběť je to největší, co dalo a dává křesťanství. Zaslouhuje si naší pozornosti. Stojí za to, aby byla *pochopena*. A katolickými křesťany *prakticky prožívána*. A jimi prožita také povýšena na vrchol apoštolátu: aby jí byly *získány* všechny duše. Je jediný lék k záchraně světa. V tom smyslu chceme se jí soustavně v »Katolíku« obírat. *Pater z Legio.*

COELI DEUS SANCTISSIME.

Ó svatý Bože nebeský,
jenž zlatíš jasnou světa zář
v zář vznícenými paprsky,
ji stříbrem světla opřádáš.

Ty čtvrtého dne v plameni
sluneční kouli rozžiháš,
ty řídíš luny proměny,
běh bloudících hvězd pořádáš.

Bys záři dnů i nočním tmám
tím k proměnám dal hranici,
bys znamení dal jasné nám,
kdy první dni jsou v měsíci.

Rač vypuditi z duše tmy,
a mysl z poskvrn očistiš,
vin kletá pouta rozetní,
tíž hříchu odval s hrudi již.

To dopřej, Otče přesvatý,
i Synu téže podstaty,
i s Duchem, který těší nás,
s nímž kralujete v každý čas. Amen.

Hymnus nešporní ve středu. Přeložil P. Josef Skrářek.

*
Každý den katolická hierarchie slouží mši svatou, která je středem jejího kultu, a modlí se církevní hodinky, vyprošuje na Bohu všem věřícím milosti, zasloužené na Golgotě. — Každý rok nám připomínají svátky liturgického kalendáře všechna tajemství života Kristova, aby jeho zásluhy přivlastňovaly naši duši. — Po celý náš život svátosti nám zajišťují milosti ke spáse naší nezbytné; jejich působnost vyžaduje zbožnosti těch, kteří je udělují, i těch, kteří je přijímají.

Dom Gaspar Lefebure, OSB: Základy liturgie.

vým. Obyčejně nežije v hojnosti a v přepychu a na dlouhé ústní modlitby mu zbývá málo času, ale modlí se Otče náš s vědomím, že hovoří se svým přelaskavým Otcem nebeským, jehož jméno má být oslaveno všemi lidmi a celým světem a jehož království zabezpečuje pravý mír a pravý pokoj. Tohoto všemohoucího Otce prosí o požehnání, o chléb vezdejší pro sebe, své děti, svou rodinu, svoji vlast.

, Prof. Ignác Miklík, CSSR.:

O původu člověka.

Stoupenci vývojové theorie, jejímiž hlavními budovateli jsou Darwin a Huxley, hlásají, že člověk nebyl stvořen od Boha, nýbrž že se vyvinul ze zvířete, a sice poznenáhla, dlouho trvajícím vývojem. Mají na mysli člověka, tak jak jest, s tělem i duší. Pro své tvrzení uvádějí důvody.

Především prý vesmír a tedy i původ člověka jest vykládati jen příčinami přirozenými. Toto ovšem není argument, nýbrž tvrzení. Zachránit lze z něho jen toto: Je-li jednou dána příroda, pak jest a musí být zásadou vědy, nepřipustiti v dění přírodním žádných zásahů mimopřírodních tak dlouho, dokud ten onen zjev v přírodě lze uspokojivě vyložiti stávajícími zákony a silami přírodními. Co jest příroda? Jest to hmotný svět bez člověka či s člověkem? Jestliže patří člověk k přírodě, patří otázka o původu člověka k otázkám o původu přírody. Nepatří-li člověk nutně k přírodě, pak nelze žádným správným závěrem dospěti k zásadě, že původ člověka třeba hledati v přírodě bez člověka. V každém případě musí věda řešiti otázky dvě: Jak vznikla příroda a jak vznikl člověk. Darwin na první otázku vůbec neodpovídá, čímž se zbavuje logické práva odpovídati na otázku druhou. Darwinův princip: »Vesmír, a tedy i původ člověka, jest vykládati jen příčinami přirozenými« jest princip protivědecký: Co jsou příčiny přirozené bez vesmíru a bez člověka? Darwin může odpověděti nanejvýš: Chaos čili beztvárná hmota, nebo pouhé nic. Avšak ani v jednom, ani v druhém případě nedovoluje rozum, abychom připustili vznik vesmíru nebo dokonce člověka bez svrchovaně moudrého a mocného duchovného principu.

Po tomto úvodu možno sestoupiti k dalším domnělým důkazům Darwinovým, které, jak patrně, už nemohou vyloučiti stvoření přírody.

Tělo lidské, praví Darwin dále, se podobá tělu obratlovců a zvláště opic tak, že jeho původ jest odvozovati z opice. V této thésí se tvrdí dvě věci: podobnost mezi člověkem a opicí, a nutnost vykládati na základě této podobnosti původ člověka z opice. Tuto nutnost odmítáme, protože z podobnosti dvou věcí neplyne původ jedné věci z druhé. Dvě podobné hračky nepocházejí nikterak od sebe, nýbrž jsou na sobě nezávislé a pocházejí obě od jednoho nebo více soustružníků. I když bychom tedy zjistili podstatnou podobnost mezi člověkem a opicí, zbyla by nám volnost popírati příčinnou závislost člověka na opici, zejména když povážíme, že Původce přírody mohl seřaditi její články v celou soustavu věcí od nejméně dokonalých až k nejdokonalejším, podle pravidla částečných podobností a částečných rozdílů. Avšak i co do první polovice these musíme být vědecky opatrní. Ne jakákoli povrchní a mělká podobnost člověka s opicí může být předmětem vědeckého obdivu.

Je sice pravda, že mezi tělem lidským a tělem obratlovců, zvláště opic, jest jakási povšechná podobnost;

ale nehledě k tomu, že bezprostředním původcem této podobnosti může být stejně dobře Bůh sám, evolucionisté přehlížejí, že se vegetativní a sensitivní život člověka neliší podstatně od zvířecího. Proto at nás nepřekvapuje, že se tělesná ústrojí člověka podobají zvířecím. Ústrojí, která mají konati stejné funkce, mohou, ano musí být podobná. I letadlo má podobu ptáka, ale jak daleko jde tato podoba a co znamená pro otázku o společném původu ptáka a aeroplánu, nebo ptáka z aeroplánu? Naproti tomu jsou mezi tělem lidským a zvířecím tak veliké rozdíly, že myšlenku o původu člověka z opice spíše od počátku vylučují. Všimněme si aspoň některých znaků odlišných. Tak mozek muže plemene kavkazského váží průměrně 1450 g, mozek gorily 400—500 g, orangutana a šimpanze 350—400 g. Krychlový obsah dutiny lebečné u Evropana je 1450 cm³, u gorily 500, orangutana a šimpanze 400. U člověka má převahu mozek, u živočichů mícha, která slouží životu nižšímu. Mozek člověka jest 12× větší než mícha, u orangutana jen 4× až 5×. Také vnitřním složením se mozek lidský liší od zvířecího. Obsahuje větší množství závitů a vláken, jež jsou též složitější. Tomu je přiměřený i tvar hlavy. U člověka je větší část horní, určená k životu rozumovému, totiž lebka s vysokým, klenutým, do popředí vystupujícím čelem, kdežto u opice část dolní, určená ku přijímání potravy. Zuby člověka jsou v uzavřené řadě, kdežto u opic, i nejvíce podobných člověku, jsou v hořejší a dolejší čelisti dvě mezery, do nichž zapadají dva mohutné špičáky.

Člověk se liší od zvířete dále tím, že má kostru přímou, kdežto zvíře zlomenou. U člověka vchází mícha zdola přímo do lebky; otvor pro ni je dole, kde sedí hlava na páteři, u opice je však tento otvor vzadu na lebce, a proto jest jí přímé držení hlavy nemožné. Jen člověk je schopen přímé chůze. Došlapuje při chůzi na celé chodidlo a pata je pro stání a chůzi zvláště účelně upravena. Končí v ní silná kost, která je oporou celého těla. Naproti tomu v patě opičí je kost velmi slabá. Opice nechodí po patě, nýbrž jen po okraji prstů. Člověk může prsty natahovati, opice nikoli. Ruce lidské, kterou nazval již Galenus ústrojím všech ústrojí, se nemůže vyrovnati žádný orgán zvířecí. O pohyblivosti, hbitosti, dovednosti a dokonalosti lidské ruky vydávají svědectví nádherná díla v různých oborech umění.

Ještě jinými znaky se liší člověk od opice: na př. zorný úhel u člověka jest 70—90°, u opice 30—45°. Člověk může otočiti oko o 120°, opice pouze o 40°. Nejnověji se dokázalo, že i krev lidská a opičí jeví vedle vlastností podobných i odlišné.

Není tedy divu, že pro tak veliké rozdíly někdo již nehájí původ člověka z opic nynějších. Vyvinul prý se z opic dávno vyhynulých. Na neštěstí prý je nám jejich podoba a struktura tělesná zcela neznáma, ježto se stěží našla tu a tam nějaká čelist a několik zubů. A evolucionisté se snaží vysvětliti, jak se tělo opičí poněkud vyvinulo v lidské. V kraji nezálesněném prý si musila opice zvykat chůzi po zemi, a tak se změnil její ruce v nohy. Také obličej nabyt pozvolna podoby lidské; mozek se zdokonalil, opice vynalezla oheň, začala přemýšlet, utvořila řeč. Jest příliš zřejmo, že toto jsou ničím neprokázané fikce a že nemožno být brány vážně!

O tom, že člověk pochází z opice svědčí prý dále i tak zv. Haecklův zákon biogenetický. Dle něho prý každý živočich, vyvíjeje se ze zárodku, probíhá týmiž stupni vývoje, jimiž prošli jeho předkové ve vývoji tvorstva na zeměkouli. Zárodek prý prochází těmito nižšími vývojovými stupni (stadiem rybím, plazím,

ptačím atd.) velmi rychle. Těmito stupni prý prochází ve svém zárodkovém vývoji i člověk. Ježto tedy zárodky člověka a dokonalejších živočichů jsou s počátkem podobné druhým nejnižším, jsou i sobě navzájem tak podobny, že zárodek lidský nelze rozeznati od zárodku obratlovců.

Než ani tento výklad nepřesvědčuje. Ježto mezi tělem dospělého člověka a dospělého obratlovce jest jakási podobnost (vždy ovšem spojená s velkým rozdílem), jest přirozeno, že se navzájem podobají i jejich zárodky. Ale jako není vnější doba ve věku dospělém důkazem společného původu, tak není důkazem společného původu ani vnější povšechná podobnost mezi zárodky. Jest též jasné, že se přes vnější podobnost musí zárodek lidský lišiti podstatně od zárodků jiných obratlovců a nižších živočichů. Neboť v jádru obsahuje lidský zárodek budoucí lidské tělo, tolik rozdílné od jakéhokoli jiného těla. Zárodek lidský má dlouho malé tělíčko, ale velikou hlavu. Kdyby bylo pravdivé tvrzení, že člověk v zárodku prochází těmi stupni vývoje jako jeho předkové v dějinách zemské hvězdy, musily by někdy takové obludy existovati. Haeckel, chtěje zjednati svému zákonu biogenetickému trochu víry, kreslil i zárodky různých zvířat, prý podle skutečnosti. Učinil tak ve svých »Přirozených dějinách stvoření«. Ale odborníci Rüttimeyer, His a jiní zjistili, že se při tom dopouštěl podvodu. Kreslil totiž obrázky zárodků, kterých nikdy neviděl, ani viděti nemohl. Užil obrázků, které zhotovili už jiní před ním. Užil však z nich jen toho, co se mu hodilo, co se mu nehodilo, vynechával, a co chybělo, libovolně přikresloval. Tak na př. jeden a týž zárodek označil za lidský, opičí a psí. Zárodku lidskému, zobrazenému Hisem, dal místo 33 obratlů 44. Takovouto vědeckou metodou svého biogenetického zákona ovšem podepříti nemohl.

Zákon biogenetický uznává dnešní přírodní věda jen v tom smyslu, že se vývoj jedince v zárodku poněkud shoduje s vývojem druhu. O Haeckelově rodokmenu, který rozeznává 30 vývojových stupňů, jakož i o ostatních rodokmenech, které se pro člověka sestavují a jsou značně různé, platí, co napsal německý přírodovědec a filosof Edgar Dacqué: »Rodový kmen se skládá v celku i v částech jen z myšlených řad, nikoliv ze skutečných druhů. Řekneme-li tedy, že člověk pochází z vyššího druhu ssavců, pak to může býti obrazně správné. Ale je to přírodně-historicky nesprávné, chceme-li tím snad říci, že vznikl skutečně ze skutečných, dřívě nebo teď žijících forem ssavců, tedy z určitých opic nebo lidoopic.«

Otázku o původu člověka tedy pro tentokrát rozřešenu nemáme. Pokusíme se o to v některém článku dalším, kde podrobíme kritice ještě další řadu Darwinistických argumentů.

Naše práce.

Přehled přednášek se světelnými obrazy z Písma svatého (na diapáskách):

I. Starý zákon:	Obr.	Cena K
Díl I. Pravěk	21	31.50
II. Doba patriarchů	21	31.50
III. Doba Mojžíšova	22	33.—
IV. Doba Josue a rozhodčích	22	33.—
V. Doba králů Saula, Davida, Šalomouna	25	37.50
VI. Říše izraelská a judská až do povolání Ezechiele	18	27.—
VII. Říše judská od Ezechiele a po zjetí babylonském	21	31.50

Zrna a zrnka.

Snad většina katolíků je tak bezstarostně o zájmy Boží v našem národě ukolébána v ospalou netečnost, že nedostatek kněží pokládají už za dávno překonaný. To je obrovský klam, ze kterého nejlépe vyvede statistické porovnání stavu kněžstva, jaký je dnes, se stavem před 25 lety, tedy roku 1915. Celkem lze říci, že v každé naší české diecési schází nám plných třicet procent kněží. Nelze rozumně namítnouti, že i katolíků jest u nás méně, ježto přemnozí opustili ovčinec Církve, ba právě naopak, tato okolnost zvyšuje hrozný pocit nedostatku kněžstva, neboť kněz — dobrý pastýř — musí přece míti na zřeteli nejen ovce, které zůstaly věrné, nýbrž i ty, které mu zabloudily. Každoročně více kněží umírá nebo se stává neschopnými další práce, nežli jich nových přibývá — jinými slovy, jdeme stále — pomalu, ale jistě — k době, kdy u nás bude lid bez kněží! Serafinský Prapor č. 7—8.

Před léty, když jsem navštívil katolické kraje v Nizozemí, byl jsem překvapen, že na zahradách při selských staveních byly svaté kříže. Příčinu mi vysvětlili slovy: Když u nás nebylo náboženské svobody pro katolíky, nemohli jsme stavěti kříže jinde než při svých obydlích. Naši předkové postavili si proto kříž na své zahradě. Vždyť kříž přináší požehnání! Ovšem také proto jsme stavěli kříže při svých příbytcích, aby každý věděl, že jsme katolická rodina. Hle, tak dovedou si vážiti kříže jinde a tak si nedovedem vážiti ni práva postaviti na své půdě kříž. Kříž v poli — Obnova č. 34.

Charita a farnost. Ta dvě slova mají k sobě nějak blízko. Farnost jako duchovní kolektiv příslušníků téhož Creda a Charita jako princip, jehož poslání je poutem lásky jednotu farníků uceliti a prohloubiti. Proto první křesťané věnovali tolik zájmu charitativnímu působení a proto charitou získávali Kristovu učení nové vyznavače a nové členy farních obcí. Věstník Svazů kat. charity č. 2.

»Udeři-li tě někdo na pravou tvář, nastav mu i levou.« Jsou to slova Krista Pána z jeho kázání na hoře. Nejsou příliš jasná, ani příliš pohodlná, jako mnohá jiná v evangeliu. My se ovšem příliš nesnažíme jim trpělivě porozuměti a proto děláme, jako by jich nebylo, jako by tam byla jen tak pro zajímavost, pro originalitu. Někteří pak jich zneužívají. Jsou to t. zv. pasivisté, lidé, kteří myslí, že se toho nejvíce udělá neděláním ničeho, vzdycháním, očekáváním konce světa. Vždycky byli takoví lidé, skončili někdy ve vzpouře a v heresi. Náš Chelčický a jeho Čeští bratři a pak v poslední době Tolstoj jsou z nich nejznámější. I oni ovšem bývají laskaví a trpěliví jenom někdy a vůči někomu, obyčejně pokud nikdo nesmýšlí jinak než oni. Když na př. věrný katolík čte, jaká jména dával Chelčický Církvi, ve které vidíme svou matku, nemůže v něm viděti trpělivého beránka, ani zvláště ideální vzor pověstné holubičí české povahy. Jiný Český bratr, Komenský, je také mirumilovný jen vůči někomu. Nastaviti levou tvář. Posel B. S. Páně, č. 8.

V naší době přeceňuje se tělo na újmu ducha. Zatím co duch víc a více se zplošťuje a zpovrchňuje, nabývá zájem o tělo větších a větších rozměrů, a ve znamení tohoto vystupňovaného kultu těla zakládají se o překot sportovní kluby. Sport sám o sobě je věci velmi dobrou a užitečnou, jenže bývá zneužíván jako konečně všechno na světě. K samozřejmostem našim již jaksi patří to, že i na ves-

nicích se sportovci producují v době bohoslužeb a k nejděčnějším citelům sportu, zejména kopané, náleží — školní mládež. Ta plní řady diváků na hřištích a zaučuje se tam v různých věcech, které se však ušlechtilostmi nazývají nedají.

Sport a mládež. Hospodář, č. 35.

II. Nový zákon:

Díl	Obr.	Cena K
VIII. Narození a mládí Spasitelovo	13	19.50
IX. Veřejný život Spasitelův	31	46.50
X. Utrpení a smrt Spasitelova	14	21.—
XI. Spasitelovo oslavení	9	13.50
XII. Církev v období apoštolském a zjevení sv. Jana	14	21.—

Cena všech 12 serií včetně textu 325 K, mimo obal a poštovné. Objednávky přijímá Svatováclavská Liga Praha IV., Hradčanské náměstí 8.

Nová přednáška s diapositivu (8,5×10 cm) o svatém Václavu (75 obr.) byla právě dohotovena a jest zájemcům za obvyklých našich půjčovných podmínek k dispozici. Tutéž přednášku jsme vydali i na diapáskách a možno ji zakoupiti. Dále možno zakoupiti diapásku Praporec sv. Václava.

Rozhlas.

(Hlídka katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Program katolického vysílání pořádaného péčí Katolické akce:

Každou neděli a svátek: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdravas. Řeč o tajemství dne, chorál, evangelium z nejbližšího svátku v týdnu, chorál.
Před každou Mši svatou úvod, evangelium dne a společná modlitba Církve.

Z á ř í :

15. září, neděle: 9.10—9.25 hod.: P. Dr. B. Kasan, O. Praem.: Přednáška z křesť. nauky: Povinnosti lásky k Bohu.
9.30—10.30 hod.: Slavná Mše sv. z Prostějova.
10.30—10.40 hod.: P. Jan Němec: Duchovní promluva na den.
16. září, pondělí: 17.15—17.30 hod.: Zprávy z katol. života.
18. září, středa: 17.15—17.30 hod.: ing. Jaroslav Cuhra: O základních pravdách.
20. září, pátek: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM: K hlubinám křesťanského života. (XI.)
22. září, neděle: 8.40—8.55 hod.: P. Dr. B. Kasan, O. Praem.: Přednáška z křesť. nauky: Povinnosti lásky k bližnímu.
9—9.40 h.: Tichá mše sv. z kostela sv. Václava v Č. Budějovicích.
9.40—9.50 hod.: T. Beránek, děkan: Duchovní promluva na den.
23. září, pondělí: 17.15—17.30 hod.: Prof. Dr. A. Pavelka: Podstata pravděpodobnosti.
25. září, středa: 17.15—17.30 h.: J. Beránek: Jan Milič z Kroměříže.
27. září, pátek: 17.15—17.30 hod.: Prof. Dr. A. Pavelka: První den stvořitelství ve světle moderní fyziky.
28. září, sobota: 9.10—9.25 hod.: P. M. Klement, OSB: Duchovní přednáška.
9.30—10.30 h.: Pontifikální Mše sv. z velechrámu sv. Víta v Praze.
10.30—10.40 hod.: Dr. A. Vondráček: Duchovní promluva na den.
29. září, neděle: 8.40—8.55 hod.: Prof. Št. Herat: Přednáška z křesť. nauky: Povinnost přijmouti platně a hodně svatý křest.
9—9.45 hod.: Mše sv. z děkanského kostela v Heřm. Městci.
9.40—9.50 hod.: P. M. Bartl: Duchovní promluva na den.

Ř í j e n :

2. října, středa: 17.15—17.30 h.: Boř. Benetka: Gelasius Dobner.
4. října, pátek: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM: K hlubinám křesť. života. (XII.)
6. října, neděle: 8.40—8.55 hod.: Prof. Št. Herat: Přednáška z křesťanské nauky: Povinnost přijmouti jiné svátosti Nového zákona nezávisle na příkázání Církve.
9—10.10 hod.: Slavná Mše svatá od Křížovníků v Praze I.
10.10—10.20 hod.: Duchovní promluva na den.
7. října, pondělí: 17.15—17.30 hod.: Bořivoj Benetka: Hilarius Litoměřický.

9. října, středa: 17.15—17.30 hod.: Msgre Dr. Karel Večera, Brno: Idea a možnost stvoření.

11. října, pátek: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. Petr Lekavý, Brno: Považa a původ zla ve světě.

13. října, neděle: 9.40—9.55 hod.: Prof. Št. Herat: Přednáška z křesťanské nauky: Všeobecné povinnosti poslušnosti ke katolické Církvi.

10—11 hod.: Slavná Mše sv. z děkanského chrámu v Pardubicích.
11—11.10 hod.: Prof. Frant. Ryba: Duchovní promluva na den.

14. října, pondělí: 17.15—17.30 hod.: Zprávy z katol. života.

16. října, středa: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. Hyacint Podolák, O. P.: Dějiny vývojových teorií.

18. října, pátek: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM: K hlubinám křesť. života. (XIII.)

20. října, neděle: 8—8.15 hod.: Doc. Dr. J. Hlouch: Přednáška z křesť. nauky: Slavení neděl a svátků podle příkazu Církve.
8.40—8.55 hod.: Prof. K. Žák: Duchovní promluva na den.

9—10 hod.: Slavná Mše svatá ze Slavkova u Brna.

21. října, pondělí: 17.15—17.30 hod.: MUDr. František Dedek: Lékař-katolík o spalování mrtvol.

23. října, středa: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. Meth. Habán, O. Praed.: Otázka vývoje druhů mimo člověka.

25. října, pátek: 17.15—17.30 hod.: Prof. Frant. Voda, Brno: O buddhismu. (I. část.)

27. října, neděle: 8.45—9 hod.: Doc. Dr. Josef Hlouch: Přednáška z křesť. nauky: Církevní posty a příčiny, omlouvající od postu.
10.15—10.25 hod.: Dr. Frant. Perneger, děkan: Duchovní promluva na den.
10.30—11.30 hod.: Slavná Mše svatá z Mladé Boleslavi.

28. října, pondělí: 17.15—17.30 hod.: Zprávy z katol. života.

30. října, středa: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. A. Podolák, O. Praed.: Otázka vývoje druhů u člověka.

K přímo nás docházejícím žádostem o vysílání Bohoslužeb z různých míst sdělujeme, že Poradní sbor může přihlížeti jen k takovému, jež mu byly navrženy příslušnou diecézní Katolickou akcí. Jest proto v zájmu zainteresováni, aby svoje žádosti zasílali přímo své diecézní Katolické akci, která jediná může tuto posouditi a o ní rozhodnouti, resp. ji doporučiti. Žádosti, které nás dojdou přímo, postupujeme v každém případě příslušné diecézní Katolické akci.

Z domova.

LITERATURA.

Svatý Norbert. První životopisy XII. století. Z latiny přeložil Dr. Jan Sajíc. V Praze 1940. Vydala Kanonie praemonstrátů na Strahově. Stran 124 za 15 K.

V roce oslav osmistého jubilea založení Strahova vychází sborník nejstarších životopisů zakladatele řádu praemonstrátského sv. Norberta. Je to sled svědectví, jež vydali Norbertovi současníci a jejich žáci a přátelé za nejživější paměti. V rozpětí padesáti let 1142 až 1195 zachovalo norbertinské století obraz a památku jednoho z největších mužů nejen svých, nýbrž i všech dob duchovního rozkvětu. Chová-li pražský Sion tělo sv. Norberta děle tři století, vstěpuje nyní úctu k duchu a dílu svého Patriarchy knihou pramenů, jež mluví nezkalenou a ctihodnou řečí původní velké epochy. Listy sv. Bernarda uvádějí chválu Norbertovu a připomínají téměř osobně přítomnost velikého světce mezi námi. Kronika magdeburská, spisy opata Heřmana tounaiského. Život bl. Godefrida, poznámky kapenberských praemonstrátů, Kronika kláštera Gratia Dei tvoří rámec ústřednímu obsáhlému Životu sv. Norberta původního sepsání A, jež je prostoupeno a doplněno čtením ze sepsání B. Sborník obsahuje tak díla v českém jazyce dosud neznámá a podává významný příspěvek k pravému poznání a pochopení svaté osobnosti českého patrona. Českému čtenářstvu dostává se nyní původní starobylé pojetí z věku, který byl posvěcen Norbertovým hrdinstvím a který přivedl Norbertovy syny duchovní do našich zemí k novému květu náboženského a kulturního života až do našich časů. Osmistý výročí Strahova není myslitelné bez památky zakladatele bílého řádu. Oslavujeme základ, oslavujeme toho, jenž byl úhelným kamenem. Klade-li kanonie strahovská do svého jubilea na první místo pomník norbertinský, je to síla vzácné tradice, štípené u nás staletími. Po zásluze spravedlivá pozornost k strahovskému sborníku rozmnožuje vědění o našich náboženských pramenech a cestách. Sborník, opatřený přehledem a mapkou o působnosti sv. Norberta, doporučujeme všem katolíkům našeho národa jakožto obohacení z odkazu minulosti a potěšení pro přítomnost. Dílo XII. Norbertova století má všechny známky náboženského literárního pomníku nesmírné hodnoty a životního zájmu. Jarloch.

Velký, zábavný i poučný, ilustrovaný a pěkně vypravený »Kalendář Vincentina« na rok 1941 již vyšel!

Pro svůj bohatý a pestrý obsah všude oblíbený a vyhledávaný podržel i dnes skoro nezvýšenou cenu K 7.50. Z jeho výtěžku jest vydržována velká většina nezhojitelně nemocných a zmrzačených ubožáků, kterých se »Vincetinum« ujímá.

Časové úvahy, č. 8, srpen 1940, informační věstník Katolické akce. Obsahuje stať V. Kozla: **Za sv. Janem Nepomuckým**, nové droby z historie jeho života a úcty.

Kalendář katolického duchovenstva na rok 1941 za redakce P. L. Czermina O. Praem. právě vyšel. Dodá každý knihkupec nebo přímo nakladatelství »Vyšehrad«, Praha II., Václavská ulice 12. Cena 26 K.

Malý kalendář Dětské neděle na školní rok 1940/41 za redakce J. Papici vydalo totéž nakladatelství. Cena 4 K.

Exerciční dům ve Frýdku vydal 7 dalších dobrých brožur: **Nedělník, Z dějin Církve katolické.** (Životem č. 346.)

Krátká liturgika, velmi dobrá orientační příručka. (Životem čís. 347).

Matka Bolestná. Důvody a způsob úcty Matky Bolestné. (Životem č. 345).

Nejvzácnější poklad jest dítě v rodině. (Autor Dr. A. Svobodová). (Životem č. 349).

Naši svatí. (Životem č. 348).

Český biskup Dr. Antonín Podlaha, rytíř svatováclavský. Bělo Dlouhé se opravdu podařilo vypsati na několika stranách život našeho velikého biskupa, učence, mecenáše, dobrodince. (Životem č. 350).

Mladý apoštol, velký trpitel Ondřej Horáček. Krátká skizza dětské duše, která vyzrála v ohni bolesti a utrpení. (Životem č. 351).

Objednávky vyřizuje **Exerciční dům ve Frýdku.**

Referáty o dalších zaslanych knihách v příštím čísle.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Papežská archeologická akademie vzpomíná letos 200. výročí svého založení. Založil ji r. 1740 papež Benedikt XIV. Dnes je součástí papežského ústavu křesťanské archeologie. Výročí bylo vzpomenuo četnými vědeckými přednáškami.

Z Evropy.

Katolicismus ve Skandinávii. Kdo se plaví bouřlivým Severním mořem podél dánského pobřeží, obdivuje se gotickým zříceninám nedokončené dánské katedrály v Kirkebö, které se jasně rýsují na tmavém pozadí oblohy. Jsou symbolem náboženských dějin skandinávských států. Katolické křesťanství bylo na nejlepší cestě jako stavba katedrály v Kirkebö, když přišlo nové učení a učinilo konec kvetoucím a slibným počátkům.

Všude v Dánsku, na Islandě, v Norsku, Švédsku a Finsku bylo katolické náboženství mocnou silou s hlubokým vlivem na život tamních národů. Byly to politické důvody, které ke konci středověku vedly k přijetí nového učení. Dnes tvoří reformované náboženství pouze slabou a neúčinnou hráz proti stoupající vlně rozmarštví a nevěry.

A přece padá paprsek na tento chmurný obraz. První náznaky katolického probuzení, byť nesmělé a skromné, stávají se zřejmými v jednotlivých částech Skandinávie. Vždyť do první poloviny 19. století bylo vystupování katolického misionáře zákonem zakázáno.

Mezi 16 miliony obyvateli skandinávských států žije 32 tisíc katolíků, jichž duchovní správu obstarává 1830 kněží, řádových bratří a sester. Rok 1938/39 vykazuje pouze 12 křtů dospělých osob, křtů dětí bylo 518, zatím co 98 katechumenů je vyučováno. Ve 23 chrámech a 128 kaplích mají skandinávští katolíci příležitost k obcování bohoslužbám a k přijímání svátostí.

Charitativní a sociální zařízení je kvetoucí. Je to 50 nemocnic se 4 až 5 tisíci lůžek, 20 sirotčinců se 370 dětmi, 11 starobinců se 162 osobami, 50 obecných škol s 2329 dětmi a 5 vyšších škol s 1053 studenty. Katolické tiskárny sice není, avšak vychází tam přece 15 různých katolických časopisů, mezi nimi i daleko známý časopis »Credo« v 21. ročníku.

Z OSTATNÍHO SVĚTA.

Hnutí za sjednocení s Církví mezi Jakobity malabarskými. — Tiruvalla (Changacherry, Travancore, Indie). — Před 10 lety nebylo v celém městě Tiruvalla jediného katolíka. Dnes se tam slouží mše svatá na sedmi místech a mnoho lidí, katolíků i jinověrců, se účastní katolických bohoslužeb. Zdá se též, že nároky katolické církve na hřbitovy, kostely a kaple jsou stále více uznávány od jakobitských prelátů, kněží a věřících; civilní proces, vedený u soudu v Travancore, pokračuje příznivě.

Stále více konferencí, náboženských rozhovorů, přednášek a opravdové křížové tažení modliteb jsou pořádaný příslušnými institucemi, aby urychlily opětne sjednocení syrských křesťanů Malabaru. Znalci církevních poměrů slibují si v krátké době příznivé zprávy. Klášter syro-malabarských karmelitánů zvolil si po přeložení svého superiora nového představeného P. Givergis; tento byl po určitou dobu superiorem jakobitského kláštera ve Western Ghate, který byl založen arcibiskupem Mar Ivanios-em, dříve než se tento vrátil do mateřské Církve.

P. Givergis, jeden z průkopníků hnutí za návrat do katolické Církve v Malabaru, dokonce předstihl zakladatele jakobitského kláštera v podrobení se Církvi. Od zřízení katedrál fary v Tiruvalla, jejíž duchovní správou byl pověřen, vykonal mnoho dobrého společně s biskupem Mar Theophilem. Dva světití kněží a jeden řeholník jsou mu pomocníky. Kněží karmelitánského kláštera jsou původně členové jakobitského kláštera. Jejich úkolem jest pomáhati biskupovi v sjednocovací práci. Několik nejnadějnějších misijních středisk je právě jim svěřeno; zároveň obstarávají běžnou úřední agendu biskupské kurie.

Na kanadském severu postaven kostel za 24 dnů. — Winnipeg. V září 1939 poslal arcibiskup Sinnott z Winnipegu misionáře P. Smitha do Gypsumville, konečně to stanice železniční trati, která spojuje jezera Manitoba a Winnipeg 300 km severozápadně od Winnipegu.

Malé město má asi 20 let již malou polskou katolickou kolonii, která je navštěvována velmi řídko knězem; kostela tam není. P. Smith postavil nyní kostel s pomocí svých věřících za rekordně krátkou dobu: ve 24 dnech podařilo se těmto příležitostným zedníkům a tesařům dohotoviti kostel, který byl zasvěcen sv. Teresii Ježíškové. Biskup posvětil (benedikoval) kostel dne 26. listopadu a 3. prosince, na den sv. Františka Xav., sloužil P. Smith první mši svatou. Všichni Poláci z města a mnozí ještě z okolí byli přítomni.

Sdružení ruských studentů v Šanghaji. Je známo, že katolická universita Ausova v Šanghaji byla prvou, jež otevřela své brány emigrovaným studentům ruským v Číně. Považovala za svou povinnost umožniti aspoň do určité míry vyšší studia mladým mužům vysoké inteligence a dobré výchovy. Vysoká kultura, která zůstala vždy v úctě mezi emigranty, znalost francouzského jazyka nebo aspoň dlouhá tradice, která uzpůsobila mladého studenta ruského tento jazyk si snadno osvojit, umožnily přijetí těchto mladých mužů na Auroru. Po několika let jsou rozděleni po fakultě lékařské, právnické a zvláště přírodovědecké v počtu asi 30 každoročně. R. 1935 rozhodli se ruští studenti Aurory seskupiti se v sdružení za účelem udržení přátelských svazků, uzavřených na universitě a pomáhati si v budoucím povolání. Posledního 6. února sdružení ruských studentů Aurory, toužíc osvědčiti veřejně svou vděčnost vůči universitě, jež je přijala tak vlídně, uspořádalo banket na počest P. rektora, kancléře a profesorů university. (Bulletin cath. de Péking).

Jak Redemptoristé pečují o mládež. V Annamu působí Otcové Redemptoristé v městě Hue. Již před několika lety zřídili velký divadelní a konferenční sál, který pojme 1500 osob. Přizemí jest upraveno tak, že možno tu hráti tennis nebo jiné míčové hry. Jevišťe je moderně zařízeno a je největší v metropoli Annamu, stejně jako sál sám jest největší veřejnou místností města. Mluvili v něm již četní řečníci a je-li pořádána nějaká větší slavnost, koná se pravidelně v tomto sále. I vláda tu pořádá svoje slavnosti. V místnostech pod sálem mají svoje klubovny katolické skauty a je tam umístěna i čítárna s 30 časopisy. Tamní Redemptoristé mají i velkou studijní knihovnu a nedávno zřídili i knihovnu pro mládež. Studijní knihovna má na 900 svazků a jsou zde k studijním účelům soustředěna díla literární, filosofická, vědecká, umělecká i historická. Této knihovny užívají nejvíce chudí studenti. Tím je misionáři ve studiu velmi podporují, což je plně uznáváno i úřady. Rovněž vláda má plně porozumění pro činnost misionářů a váží si jejich snah, jak dokazuje i nedávná návštěva annamské císařovny v knihovně.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

Z misie sv. Václava v Mendezu (Equador). Kostel sv. Václava se již dostavuje. Bratr Janda si stýská, že přece jen musí začínati s dluhy, poněvadž z vlasti nyní pomoc nepřichází a ze Spojených států severoamerických, kam se v nouzi utekl, jest pomoc malá. Při kostele staví i kivarskou školu.

V řece Mangoriza, přítoku Amazonky, utonuli dva misionáři, P. Anděl Rouby a koadjutor Isidor Bigatti. Byli na cestách po samotách Kivarů doposud pohanských, 6 dní cesty od své misijní stanice. Museli se přeplaviti přes rozvodněnou řeku a když už se blížili ke břehu, vrhla je voda na skálu a člun se převrhl. Naši hrdinové zachránili pět provázekých je Kivarů, sami však vyčerpání utonuli. Ze tří salesiánů zachránil se jen jeden. P. Rouby byl velkým apoštolem Kivarů, uměl výtečně mluvit jejich těžkou řečí a měl na ně nesmírný vliv. Založil

Místo pro adresu:

jedinou kivarskou ves Sevilla Don Bosco. To je mezi Kivary věc neslýchaná. Většinou jsou dosud roztroušeni po samotách, zvaných kiviariemi. Od vesnice slibují si misionáři pro budoucnost ubohého lidu nesmírně mnoho. Ale její sloup, P. Rouby, padl a není, kdo by ho hned nahradil. Koadjutor Bigatti, stavitel a po požáru i obnovitel Macasu a stavitel krásného kostelíku v kivarské vsi, byl s P. Roubym všude. Oba sloupky padly, co bude z jejich misie?

V Mendez bylo slavně jmenováno deset nových náčelníků a byly rozdány oděvy a rozličné věci více než třem stům Kivarů. Jmenovací dekrety náčelníků nesly podpis vládních vrchností a apoštolského vikáře. Každý náčelník dostal jménem vlády kapitánský stejnokroj. Překypovali radostí. Oděvy darovala equadorská vláda, aby si divočky naklonila.

Večer byly vysílány písně kivarských dětí z misie rozhlasem. Líbilo se to v celém Equadoru; zvláště došlo poselství malického Kivara, jenž Equadoru a jeho prezidentu děkoval jménem svých bratří za snahu přivést je do řady civilisovaných národů. Kivar Jan Humbaski, vychovaný před několika lety v mendezské misii, přišel navštívit své staré představené. Přivedl s sebou kivarské děvče, s nímž se chtěl oženit. Ježto však je katolík a ona byla pohankou, prosila ctihodné sestry, aby ji připravily na křest. Byla u nich dva měsíce a pak jednoho rána byla pokřtěna od Msgr Comina, a potom večer téhož dne slavil se křesťanský sňatek. Ještě jeden mladý Kivar, Jan Nantipra, dal letos svou budoucí ženu vyučit ve svatém náboženství a připraviti na křest prve, než si ji vzal.

Kivarská matka přinesla do misie své děvčátko. Je mu rok a vypadá bídně. Matka drží je v náručí zahalené cárem a všimla si naší soustrasti. Lekla se, že to asi znamená, že dítě musí umřít a dala se do pláče. Ale brzo se utišila. Shledala v dobré sestře bytost, která má dítě ráda, jako ona sama. Otec chtěl dítě zabít. Ano, jsou tu ještě takoví nešťastní Kivarové: poroučí matce zabít dítě, kdykoliv se obávají, že doroste s nějakou chybou a že jim nebude jednou tolik platné, jako kdyby bylo bez chyby. Ubohá žena si otřela slzy, když se jí sestra nabídlá, že bude tomu dítěti matkou. To se tu opakuje stále. Vloni

K BOHU. Modlitební kniha — duchovního života katolické inteligence. Vyšla již v III. vydání. V plátné váz. 25 K. Objednávky z ochoty vyřídíme.

OBRAZY PRAŽSKÉHO JEZULÁTKA, pravá fotografie v hnědém neb černém odstínu, zasklené nebo v celuloidovém rámečku, rozměr fotografie 23×17 cm. Cena: Zasklená hnědá fotografie 30 K, černá 27 K, celuloidová (pouze černá fotografie) 21 K. Možno obdržeti i samotné fotografie: hnědé provedení 15 K, černé 12 K, vše mimo poštovního. Pohlednice Pražského Jezulátka (pravá fotografie) kus 1 K.

přinesla do misie jiná kivarská matka dcerušku, stíženou křivici, aby ji zachránila před smrtí, k níž ji odsoudil otec. »Nech ji, donesu ji sestře«, pravila nešťastná matka. »Přijme-li ji, tak jí ji daruji.« A dala ji. Dnes se dcerušce vede dobře a kvete zdravím. Matka se přišla na ni podívat, přišli i příbuzní a velebili za to sestry.

Jeden Kivar dostal se ven z pralesa a uviděl vlak. Snažil se jej popsat druhým Kivarům, kteří vlaku ještě neviděli: »Velká kuchyně na předku kouřila a dělala bať, bať a šla, a za kuchyní běžela řada domů.«

Jeden náš malý Kivar, syn křesťana Aguyho, se dověděl, že maminka onemocněla, a šel jí navštívit. Šel s ním misionář nemocnou zaopatřit a ošetřit. Vital je však nářek nešťastného Aguyho. Žena byla mrtva. Malý Aguy se rozplakal též, ale potom se obrátil k otci: »Dost, maminku uvidím zase a ty ji také uvidíš. Zijme jako dobří křesťané a uvidíme ji zase v nebi.« Naši kivarští chlápci v misii každý den pracují několik hodin v poli. Plejí, sázejí, pomáhají dobývat surový cukr, přinášejí zboží, pohánějí dobytek. Dnes čistili vodní kanál dlouhý asi 300 m. Za deště zanesl se bahnem, místy nebylo kanálu vůbec vidět. Odpoledne přišla kanálem první voda a pomalu se vraceli s jásotem i Kivárci. Dal jsem jim svačinu a radovali se velice. Misionář tu musí být i lékařem. V každé misii jsou lékárny spravované sestrami. Jeden misionář trhá zuby. Dnes přišla kivarská žena s velkým nářkem prosit, aby ji zbavil velké bolesti. Misionář jí obratně vytáhl zkaženou stoličku, ale nařká, že k tomu nemá ani pořádného nástroje. Dostane jej, ale kdy?

V mendezském internátě je 29 kivarských hochů. Staří Kivaři vidí, že když k nám dají děti, vracejí se jim lepší a rodině užitečnější. To je velká věc. Kdysi nešlo jim na rozum, že můžeme brát jejich děti k sobě, jenom abychom jim mohli prospět. Nedovedli uvěřit v naši lásku. Uviděli však, že Kivaři vychovaní u nás vracejí se domů s lepšími mravy, že se dovedou domluvit s bělochy a nemohou býti jimi šizeni a třebaž je jim loučení s dětmi velmi těžké, svěřují nám je na vychování. Je nám líto, že nemáme tolik, abychom mohli už teď dopřáti dobrodiní křesťanské výchovy v misii většímu počtu takovýchto chlápčů.

Ze zpráv Msgr Comina a br. Jandy.

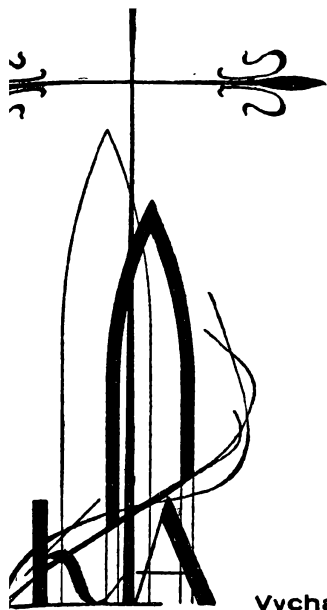
KATOLIČTÍ MUŽOVÉ! Svatováclavská Liga oslaví letos svátek sv. Václava takto:

1. V předvečer, v pátek 27. září o 17. hodině započne u hrobu sv. Ludmily na Hradě pražském tradiční pobožnost u hrobů svatých českých patronů. Pobožnost pokračuje u hrobu sv. Prokopa v kostele Věšch svatých a u hrobů sv. Vojtěcha, sv. Jana Nepomuckého a sv. Václava ve svatovítském velechrámu. Průvod venku nebude.
2. V sobotu o svátku sv. Václava 28. září bude v kapli svatováclavské sloužena o 6. hod. ranní Mše svatá, při níž katol. mužové přistoupí společně k sv. přijímání. O 20. hodině bude adorace v kryptě sv. Kosmy a Damiána. — V neděli 29. září bude o 8. hod. ranní Mše svatá v kostele sv. Václava se společným sv. přijímáním. O 10.30 hod. účast na slavných službách Božích v kostele Panny Marie a uctění Palladia. Odpoledne o 14. hod. opět adorace v kostele sv. Václava.

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakážou, kvitovány.

VYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí číslo 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. Předplatné na celý rok i s poštovní zásilkou 6 K. - Číslo pošt. spořitelny Praha 208.401, čís. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod čís. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. Dohlédací pošt. úřad Praha 11. - Vytiskla kniht. J. Bartl nást., Praha VII., Goethova 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

Líst Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník V. (XXII.) — V Praze dne 1. říjen 1940.

č. 15

VĚRNOST ZA VĚRNOST

třeba dáti svatému knížeti Václavovi, jehož světlou památku jsme si právě připomínali. Věrnost v křesťanských cnostech, kterými tolik nad své vrstevníky vynikal, věrnost v lásce k rodné zemi a lidu, z něhož vyšel a věrnost v tradici, kterou po své smrti z vůle Boží mezi námi rozvinul. Jsme tolik chabí v těchto cnostech, ač ony jediné mohou z nás k svatému vévodovi co nejvíce přiblížiti, nás s ním nerozlučně v duchu a pravdě spojití a učiniti nás hodnými jeho svatého orodování u trůnu Pána zástupců. O všem možném při svátku sv. Václava rozjímáme, na to však obyčejně zapomínáme, abychom cnosti svatých a světic Božích srovnávali se svými nedostatky a z toho srovnání vyvodili pevné předsevzetí vlastní nedostatky napravit a cnostmi se ozdobiti. Proto svátek našeho knížete měl by býti důkladným zpytováním svědomí. Ptejme se sami sebe: jsme dost zbožní, bohabojní, abychom si zasloužili názvu plémě Václavova, milujeme Boha nade vše a své spolubližní jako sebe samy? Jdeme jen v této meditaci ke kořenům našeho života, strhněme nemilosrdně roucha všech omluv a výmluv a uvidíme, jak naše srdce tone v mravní bídě světa, jak se duše poskvrňuje vzpourou proti Božím příkázáním, nesčíslnými hříchy a my se víc a více vzdalujeme od světla cností Václavových. Přes naše rty co chvíli přenáší se klení, rouhání, zneužíváme Božího jména na každém kroku, reptáme na milosrdenství Boží, na Boha si vzpomeneme teprve tehdy, když Jemu vyčítáme. Chceme, aby nám ukazoval jen Svoji lásku, za Jeho dobrodiní málokdy poděkujeme, nejvýše že projevíme nespokojenost za to, co jsme z Jeho vůle obdrželi. Že je také Bůh nejvyšší svatý a

spravedlivý, který nejen dobré miluje a odměňuje, ale i také zlé nenávidí a trestá, to naše sesvětštělé svědomí neuznává. Jsme jakoby krátkozrací a zaslepení, posuzujeme Ruku Páně jen podle toho kterého přítomného okamžiku, zapomínáme, že život je složen z celé řady takových chvil a okamžiků, které všechny vedou k věčnému životu mimo této země. Trpké zkoušky, kterým nás Bůh vystavuje, jsou jen prostředky k dokonalosti, očistným ohněm, z něhož naše duše může, podrobí-li se těmto zkouškám pokorně a s odevzdaností do vůle Boží, vyjítí jako duše Václavova, oděna rouchem čistoty, rouchem svatebním a odejítí přímo k nebeské hostině Beránkově. Pokora publikována nám schází, důvěry Jobovy nemáme a přec ten náš svatý patron tolik těmito cnostmi vynikal. Chceme důstojně slavit jeho památku? Nuže na kolena jako marnotratný syn, srdce oděné skroušeností a lítostí nade vším, co jsme sami i jako celek napáchali a pak dětinná, úpěnlivá prosba bez pochybností k Tomu, jenž jediný může dáti spokojenost a štěstí. Lásku hledáme, po lásce toužíme, a sami lásky nemáme. Zadívejme se opět do zrcadla Václavových láskyplných skutků a uvidíme svoji nahotu i prostředky, jak tuto nahotu nahraditi oděním bohatým na skutky lásky vůči sobě i vůči svému národu. Ohlížíme se po tradicích, ale svoji krásnou tradici svatováclavskou přehlízíme. A ona jediná, jako zlatá hvězda svítila nám a našemu národu od blažené smrti svatého mučedníka, ukazovala, že věrnost k ní zaručuje i věrnost jeho mocné přímluvy. Jen věrni ve všem sv. Václavu, můžeme s důvěrou volat: oroduj za nás a nedej zahynouti nám ni budoucím! Křišťan.

Tu vyřítala se celá tlupa zlostníků ze skrýší, do nichž se byli rozprchli, s mnoha meči a kopími, a těžkými ranami ho pobodavše, utratili ho u dveří chrámových. Tehdy také svatá duše, byvši na tom poli zápasu vysvobozena z káznice tohoto života, vavřínem krve ozdobená vítězně se odebrala k Pánu, dne dvacátého osmého září, ano nebe se radovalo a země kvílela, léta vtělení Páně devítistého dvacátého devátého.
Křišťanova legenda.

V. R y n e š :

K 28. září.

Jen skromné záznamy zachovaly se našim dnům o 9. a 10. století českých dějin, o těch převratných a významných dobách, jež trvale zařadily náš národ do oblasti (tehdy ještě sjednoceného) křesťanstva. A přece i tyto sporé zprávy dovolují usuzovati, jaká byla duchovní tvář počátečního údobí českého křesťanství a které vlivy ji spoluvytvářely.

O bezpodmínečném, nadšeném přijetí křesťanství vedoucí vrstvy českého národa nesvědčí jen velké postavy světců Ludmily a Václava, nýbrž i řada osob, jež vedle nich a v jejich slépějích působily: první křesťanský kníže Bořivoj, Václavova sestra bl. Příbyslava, jeho služebník bl. Podiven, jeho neteř bl. Mlada, matka sv. Vojtěcha Střežislava. K těmto osobám náleží nepochybně i kněží církevně slovanského obřadu Pavel a Krastěj, s jejichž jmény nás seznamují nejstarší legendy. Z jmen světců, jimiž byly zasvěcovány v nejstarší době české chrámy a kteří i jinak byli uctíváni, možno usuzovati o vlivech, které usměrňovaly ráz křesťanské zbožnosti v naší vlasti.

Mocný vliv mise slovanských apoštolů Cyrila a Metoděje prokazují »tituly« chrámů, jež vznikly ve století *devátém*: Ostatkům římského papeže sv. Klimenta, jež slovanští apoštolové přenášeli do Říma, je zasvěcen levohradecký kostelík. A první pražský hradčanský kostelík, právě tak jako velehradský chrám, svědčí svým *mariánským* zasvěcením, že to byli slovanští apoštolové, kteří *první* k nám z východu přinesli úctu k Pomocnici křesťanů, k Panně Marii.

Vliv duchovního dědictví těchto apoštolů to byl, jenž v první řadě (a to vlivem sv. Metodějem pokřtěné sv. Ludmily) vytvářel osobnost vládce české země — sv. Václava. Žáci Metodovi uváděli jej do znalosti bohoslužebných knih, vyučivše jej nejdříve jazyku církevně-slovanskému a řeckému. Církevně-slovanští kněží žili na jeho dvoře a provázeli jej do posledních okamžiků života. Z jejich péra pochází první životo-

pis sv. Ludmily, jejíž ostatky byl dal sv. Václav přenést z Tetína do Prahy (r. 925); jejich péro jako *prvé* seznamovalo křesťanský svět se životem a zásluhami Václavovými, když bylo staroboleslavské spiknutí učinilo konec jeho životu. A jim můžeme za zásluhu přičísti i to, že z jejich iniciativy bylo tělo světce přeneseno r. 932 na hradčanský hrad českých knížat. Avšak i v tom se za svého života podobal kníže Václav velkým učitelům církevně-slovanských kněží, sv. Cyrilu a Metodějovi, že jeho srdce tíhlo k papežskému Římu. Jak vyprávějí legendy, »chtěl světec odevzdati knížetství svému bratru a jíti do Říma k svatému apoštolu Petrovi a tam se zřici tohoto světa.« Jen proto, že chtěl dříve dostavěti stavbu chrámu »Kristova mučedníka« sv. Víta, odložil skutečnění tohoto úmyslu. Zanícení mladého knížete pro Kristovu nauku, jeho štědrá podpora kněží, stavby chrámů nových a obnova pohany zbořených přivábily do jeho země i ze sousedních zemí mnohé. Legenda o tom vypravuje: »A slyšíce zvěst o *štědrosti* svatého knížete, mnozí se sbíhali z Bavor a Frank a Saska a také z jiných zemí přicházeli, nesouce jemu ostatky a rozličné knihy, které on kupoval zlatem svým a stříbrem a drahocennými rouchy a krzny.« Nezanikla smrtí Václavovou sláva a čest jeho jména. Tři léta po staroboleslavské vraždě je mladý kníže přenesením svých ostatků podle představ své doby kanonizován. Ti, kdož seznali svatost jeho života, šíří i po jeho smrti slávu jeho jména v zemích sousedních. Na konci X. století zdobí Václavův obraz bohoslužebné knihy a celá řada legend, sepsaných Čechy i cizozemci, seznamuje křesťanský svět s cnostmi světcovými. Jako k svému ochránci a věčnému vládci utíkají se k světcovi Čechové a jeho záštitě svěřují vše, co jest jejich srdcím nejdražší: svatováclavskou zvou svou víru, svou vlast zeměmi koruny svatováclavské, svůj jazyk svatováclavským.

Je-li nepochybnou úcta staletí české minulosti k osobnosti světcově, provází ji a v *zájmu národa* musí ji provázeti i snaha po napodobování toho, v čem svatý Václav je a musí býti vzorem všem Čechům. Právě

Dr. Frant. Cinek :

Hlas neděle.

Kolikátým dnem v týdnu je neděle? Prvním či posledním? Je rozmezím dvou všedních dní, z nichž jeden jeví se nám posledním a druhý prvním. Proto je zakončením, spojením a počátkem. Den Páně. Posvátný článek v řetěze dní, jimiž ubíhá život náš v nezadržitelném toku oblastmi pomijejícna. Den, který pozvedá naše skloněná čela, snímá jeho práce s plecí, suší pot s čela a unavené ruce spíná k modlibě. Den, který nám připomíná, že jsme dítkami Božimi, byť dosud ve vyhnanství a na cestě k otcovskému domovu... To je neděle. Je posvátnou průvodkyní životem. A žádný jazyk nevyjádří, co dala už na milosti a požehnání pro čas i věčnost. V pravidelných přestávkách vynořuje se na cestě do věčné otčiny jako nebeská poselkyně, ukazující směr cesty. Stále opět a opět objevuje se po našem boku. Volá-li práce přísným hlasem k dílu, tiše ustupuje. Neodchází však

úplně. Stojí v pozadí a přibližuje se znovu, když přichází *sedmý den*. A nic neunavuje jejich požehnaných rukou.

Vede nás do chrámu k oltářnímu obětišti — k tajemnému úkonu, v němž se křesťanská bohoslužba soustřeďuje jako ve svém živoucím ohnisku a zdroji. Napájí nás z přesvaté studnice tajemně obnovované oběti vykupitelské i ze svátostných toků, z ní řinoucích. A mluví k nám. Hlavně liturgií. Slovy Písma sv., jež rámuji div Boží lásky na oltáři. Arciř popředně ty úryvky Písma tvoří doprovod tajemství, slaveného na oltářním obětišti. Osvětlují účinky milosti, která se rozlévá z mešní oběti. Připomínají, že ústřední spasný pramen, jenž vyprýštil na Kalvarii, stále tryská v našem síředu. A v něm všechno požehnaní vykoupení... Ale i když ty bohoslužebné biblické texty odnášejí se k vykupitelskému obětnímu úkonu Kristovu, jenž jest duší novozákonní liturgie, jsou mostem, jenž spojuje nadpřirozenou milost a hříšnou přirozenost, milujícího Boha a bédného, slabého člo-

tak, jako jeho vnitřní život vyrůstal ze zbožnosti cyrilometodějské, ze zbožnosti, již počátek dali slovanští apoštolové a jejich věrní žáci, musí duchovní život českého národa vyrůstat z týchž pevných základů. A svému patronovi musí se ve vlastním zájmu Češi podobati, i pokud jde o věrnost a oddanost nástupcům sv. Petra, římským papežům.

Ing. Jaroslav Cuhra

O základních pravdách.

V minulém článku o základních pravdách jsme si řekli, že k důležitým podmínkám pravidelného rozvoje a prospívání našeho náboženského života náleží opravdovost a statečnost. A ukázali jsme, jak nedostatek těchto křesťanských ctností zavinil, že katolíci se postupně přizpůsobovali falešnému názoru, jakoby náboženství bylo věcí čistě soukromé povahy. Vztah člověka k Bohu, k Církvi a vůbec ke všem problémům náboženským měl se státi záležitostí pouze osobní, kdežto otázky dotýkající se života společenského, rodin, škol, spolků, věcí kulturních, politických, hospodářských a sociálních měly být vyřešeny bez Boha a bez zřetele k nadpřirozeným cílům a poslání jednotlivce i národa. Ujasnili jsme si mimo to, že výchova a cvičení v opravdovosti a statečnosti musí se týkati i na pohled bezvýznamných maličkostí a že takové ohromné maličkosti mohou někdy konec konců rozhodnouti i o našem bytí či nebytí, to jest o naší věčné spáse. Dnes se s pomocí Boží podívejme, jak se projevuje křesťanská opravdovost v dalším krůčku duchovního života, v tom, čemu svatý Pavel říká »růst vnitřního člověka«, v jednoduché modlitbě. Každý z nás si jistě uvědomil, že v návalu denních starostí a zájmů, v běhu dnů, jež přes naše hlavy rychle ubíhají jako mlhové a neurčité stíny, nás často ovládá pocit, jakoby starost o nadpřirozené zájmy naší duše nebyla natolik závažná a důležitá, abychom jí mohli věnovati část svého času a zařaditi ji do svého denního programu. Slova o životě Božím, o nadpřirozenu, o věčnosti doléhají

věka. Obracejí se k našim potřebám, bolestem, mdlobám. Svítí do našich temnot. Těší, vzpružují, varují, napomínají, volají. Nedělní zvěstování slova Božího jest jen výkladem a rozbohem mluvy liturgické. Není nedělní epištola a evangelium součástí mešní bohoslužby? Tak ta posvátná mluva neděle je mluvou liturgie, jež nás přimyká ke Kristu, zdroji síly a světla, božské milosti a božské pravdy. Proto z ní vane pokoj nebes, pokoj jistoty. Je prosta úzkosti, neklidu, bázně, malodušnosti, mdloby víry. Vrací klid, otevírá Boží výhledy na vše, co nás lidsky mate, skličuje, čemu lidsky málo rozumíme. Hledisko lidské bédnosti, kolísavosti a omezenosti jest jí cizí. Má svůj zorný úhel, neochvějně hledisko pravdy Boží. Mluví k nám mluvou nebes, světlem pravdy Boží svítí do našich temnot, ukazuje vše časné v pravé hodnotě, brání zaměňovati zlo za dobro, učí na vše patřiti zrakem Božím. Napřimuje nás pod kříži našich bédností. K Bohu pozvedá. Na Srdci jeho ohřívá.

CHRÁM.

Křesťanství má svou novozákonní obět. Přináší ji v chrámě. — Co je chrám?

Téměř všechny jazyky mají týž význam pro místo, kde křesťanská obec se shromažďuje, i pro shromáždění samo. Košcol, cërkev, crkev, chiesa, église, church, Kirche, vždy znamená jak »chrám« tak i »církev«. A je to tak významově i věroučně správné. Jen naše mateřština (vlivem dvojí kultury) má zde dva výrazy.

Ecclesia znamenalo shromážděnou obec věřících a pak ovšem i místo shromáždění. Zásadně tedy chrám je budova, kde se schází křesťanský lid k posvátné liturgii.

V prvních dvou stoletích jsou to pouze adaptované domy soukromníků. Třetí století dává první basiliky a po době pronásledování budují se první velkolepé památníky křesťanského stavitelství. Jsou stavěny k východu. Odtud přišel Kristus Pán, tím směrem leží jeho hrob.

Devátý věk slyší zvuk prvních zvonů. Devátý věk umísťuje na věže kohouty jako znak bdělosti. Kohout bděl při utrpení Páně a vyburcoval Petrovo svědomí.

Chrám však je též křesťanovým přibýtkem: v něm se Bohu klaní, v něm mu děkuje, v něm smývá své viny, v něm prosí.

Je domem kněze: tam obětuje, usmíruje, hlásá nauku, modlí se a prosí. »Místo to je svaté, na něm kněz se modlí za viny a hříchy lidu«, praví antifona kněžského breviáře na svátek Posvěcení chrámu.

Chrám je místem Božím. Bůh v něm má své zvláštní sídlo, dává tam své zvláštní požehnání, z něho rozlévá sedmerý pramen milosti...

Konečně chrám je *schránkou oltáře*. Vlastně nad oltářem, který v liturgii je symbolem Krista, buduje Církev své chrámy.

Všem těmto myšlenkám dává Církev svatá mistrné vyjádření stavbou a posvěcením chrámu a každoroční oslavou jeho vysvěcení. V den svěcení základního kamene biskup při svém velekněžském úkonu zdůrazňuje, že je to »úhelný kámen a tím je sám Ježíš Kristus.« (Efes 2, 20). A posvěcení dobudovaného chrámu je den nejnádhernejších obřadů a nadšení a jásotu, jakým v liturgii Církev není rovno, kromě radostí ze Zmrtvýchvstání. Dlouhé očišťování, kropení vnějšku svěcenou vodou, otvírání bran Králi slávy, trojí očišťování vnitřku stěn a podlahy na všechny světové strany, uložení ostatků svatých mučedníků, mazání veřejí svatým křížem, pomazání chrámu na 12 místech — to vše je očividným vyjádřením božského charakteru novozákonního stánku Páně. »Jak úctyhodné je to místo! Není tu nic jiného než dům Boží a brána nebeská!« (1 Mojž. 28, 17).

S tímto vědomím přicházíme do chrámu! A budeme se jinak chovat než dosud. Ale také jinak se budeme klanět Bohu než dosud a tím jinak budeme od nebeského Otce vyslyšeni než dosud.

Jestliže sám Hospodin přikázal Mojžíšovi: »Zuj svou obuv, neboť místo, na němž stojíš, je půda svatá!« (2 Mojž. 3, 5), pak ten příkaz platí pro nás pro každého: očistit duši, zbavit se sebelásky, seřást se sebe světský prach, pryč s denními zájmy, místo toho všeho láska k Otci a plně usebrání.

Nejmenší míra účasti na liturgickém životě se ukládá všem; je to zvláště přítomnost na mši svaté v neděli a ve svátky. Ale duše, která se chce zcela poddati trojí moci, kterou Církev vykonává, aby za její pomoci kráčela cele k Bohu,

učiní si povinností, utíkati se co nejčastěji k liturgii. Bylo by tedy nesmyslné, kdyby člověk, který se chce státi svatým, nevyšel si v denním životě rámce, v němž se vyvíjí liturgická modlitba. Zbavoval by se milostí a zbavoval by také Boha zvláštní slávy, kterou mu vzdává veřejná modlitba Církve svaté.

Dom Gaspar Lefebure: Základy liturgie.

k nám často jaksi hluše, jenom jako daleká ozvěna; jsou nám nezřetelná a odrážejí se o povrch našeho nitra, o násos denních zvyků a vracejí se zpět bez odezvy a účinku. Taková slova nás vlastně nadměru vyrušují a obtěžují, jakoby to byl nepřijemný hmyz, jenž po nás chce novou práci a novou námahu, jenž dokonce požaduje, abychom něco slevili ze svého denního programu a možná, i ledacos změnili ve svém životě.

Toto vnitřní naléhání nás však neodvratně posunuje k okamžiku, kdy si musíme otevřeně říci: Buďto jsme katolíky, nebo jimi nejsme; odpovídá to ostatně i charakteru dnešní doby, jež s větší a větší úporností požaduje od každého jednotlivce, aby byl celým člověkem. V takovém kritickém okamžiku si potom musíme dáti poctivou a přímou odpověď na několik velmi závažných otázek: Věřím v Boha, nebo nevěřím, věřím v Ježíše Krista a v Jeho vykupitelské dílo, nebo nevěřím, uznávám Církev za svoji matku a za mystický svaz živých, trpících a oslavených duší, nebo neuznávám, věřím v nadpřirozený život, či nikoliv? Jestliže ano, potom musím z takového poznání odvoditi patřičné důsledky. Nemohu přece prospat celý svůj život v neurčitých a mlhavých představách o úběžníkovém bodě, k němuž neodvolatelně spějí; musíme si promnouti oči a zadívat se na věci tak, jak opravdu jsou. V úvodní přednášce duchovních cvičení konaných v jednom starodávném klášteře nedaleko Prahy uvítal nás exercitátor: Vítám vás na tři dny do nebe. To byla podivná slova a byla nesrozumitelná duší, která neusiluje o pohled do vznešených a propastných dálek života v milosti. Vždyť Bůh v nesmírné a nepochopitelné lásce obdařil člověka pravým synovstvím, povýšil ho do svého nadpřirozeného řádu a tím faktem vlastně promítl nebe již do tohoto pozemského života. Jest přirozené, že křesťan, aby mohl plně pochopiti nesmírnou důstojnost a cenu své vlastní duše, musí projíti jakousi duchovní školou a osvojit si aspoň minimum nezbytných vědomostí právě tak jako dítě, než začne číst, musí se naučiti rozeznávat jednotlivá písmenka abecedy.

Souhrnem takových základních vědomostí jest především katechismus. Ve stručných a snadno srozumitelných větách je tu sestavena nauka o Bohu, Církvi, o svátostech, o milosti, o vykupitelském díle Kristově. Jednotlivé kapitoly jsou do sebe vkloubeny tak, že postačí jednou si katechismus důkladně přečísti, aby jeho hlavní pravdy utkvěly v paměti pro celý život. Znalost katechismu, který jest nutnou naukovou abecedou každého křesťana, musí býti ovšem postupně doplněna aspoň přehlednými vědomostmi o obsahu Bible, Starého i Nového zákona. Starý Zákon nám předvádí strhující historii přípravy lidstva na příchod Vykupitele, Nový zákon se pak zabývá hlavně učením Krista Pána, Jeho životem, Jeho utrpením a Jeho konečným oslavením. Ukazuje a předpisuje nám cestu do života věčného. Na evangeliu jest vybudována celá úžasná nauka Církve o poměru Boha k člověku a člověka k Bohu. Ona doplňuje a korunuje křesťanovo poznání o nadpřirozeném smyslu života jednotlivce i veškerenstva.

Samotné poznání by však nestačilo k plnosti života a k dosažení konečného cíle v Bohu. Rozumové poznání musí býti oživeno jednak přímým spolupůsobením Božím při udělení základních ctností víry, naděje a lásky, jednak osobním spolupůsobením každého z nás. Nejlepším začátkem takového osobního spolupůsobení jest jednoduchá modlitba. Ne mechanické odříkávání slov, nýbrž důvěrná, dětská rozmluva s Bohem. Ale i k vyrovnání modlitby jest nutné, aby si každý zvolil způsob, který by mu co nejlépe vyhovoval. Uvedu příklad. My víme, že Bůh jest vševědoucí, všudypřítomný, nekonečný. Tato vědomost však nikterak nepomáhá naší fantazii k představě Boží osobnosti. Představa Boha nám unikne do neurčitých a neosobních forem a snadno se stane, že naše modlitba tím ztratí onen význam rozhovoru, díkučinění a prosby.

Je tedy vhodné představit si — a to každý z nás svým způsobem dokáže — na příklad Krista Pána v jeho lidské osobě, jak zde na zemi mezi námi žil. Chceme-li Ho v modlitbě o něco prosit, proč bychom se nemohli v mysli přenést do dějství události onoho dne, kdy Kristus Pán v laskavém hovoru s apoštolem kráčel k městu Naim. Od městských bran k nim doléhá smutný zpěv a nářek; zástup známých a příbuzných vynášejí mrtvého syna matky, jež byla vdova. Pohled na zdrcenou matku zalije milosrdenstvím a soucitem přelaskavé srdce Spasitelovo. Jeho mírné, zářící oči zvlhly hlubokou soustrastí nad žalem matky; i pravil jí: »Neplač!« A vzkřísil jejího jediného syna. Proč bychom tedy nedovedli i my se v duchu přenést na místo oné nádherné události, pokleknuťi po boku plesající matky, pohlédnuťi nebeskému Spasiteli do očí a říci mu: »Pane, což na mne jsi zapomněl? Hle, jsem pln úzkosti, má duše jest stísněna, prosím Tě, pomoz mi!« Kdo z nás by mohl pochybovati, že Spasitel odmítne takovou prosbu?

Jdeme často okolo kříže. Někteří z nás smeknou klobouky, jiní nesmeknou. V každém případě jest docela určitě velmi málo křesťanů, kteří by si aspoň letmo, na krátký okamžik uvědomili, že onen obraz nebo socha na kříži nám představuje závěr nejukrutnější tragédie, jaká se kdy na tomto světě stala. Ježíše, vtělenou a milosrdnou lásku tam rdousí strašlivá smrtelná křeč. Tam pro naši spásu sténá nekonečný Bůh! Přiznejme, podaří-li se nám zahlédnuťi vnitřním zrakem tento hrozný výjev, nevytrysknou nám z hlubin srdce slova: »Ježíši, děkuji Ti, Ježíši, mám Tě rád!« Vidíte, právě taková má býti modlitba. Jest ovšem jisté, že i tu potřebujeme Boží milosti, neboť bez Boha nemůžeme učiniti vůbec ničeho, ale Boží lásce postačí vnitřní hnutí naší dobré vůle. Vše ostatní nám Pán v nekonečně větší míře doplní sám.

Přál bych si, abyste jasně pochopili, co jsem chtěl tímto článkem naznačiti. Snažme se vnést do svého obyčejného, všedního života opravdovost. Jsme křesťany; tož buďme jimi důsledně a nezapomínejme, že tento náš pozemský život utíká a uteče rychle jako sen; že je to obraz v zrcadle, že to jest jenom stín onoho nekonečného života v Bohu, k němuž jsme od pradávna povoláni. Neváhejme a začněme pozdvihovali svoji mysl k nebesům stručnou, ale opravdovou a vroucí modlitbou. A buďme jisti a skálopevně přesvědčeni, že Bůh, jenž ve velkomyslnosti nebyl nikým předstížen, doplní vše co se nám nedostává, rozmoží naše poznání, vdechne nám touhu po své Lásce a povede nás krok za krokem, až dosáhneme zaslíbené důstojnosti a slávy dětí Božích.

Muž milující obec a dobře naslouchající. Bylťe pro lásku svoji nazván otcem. Antifona z nešpor o sv. Václavu.

Význam jezuitského řádu.

(K jubileu 400. výročí založení.)

Již v XVI. století hrnulo se na hlavy zbožných a krajně obětavých členů Tovaryšstva Ježíšova mnoho pomluv — u nás i v cizině. V XIX. století skládaly se u nás děsivé romány a česká duše byla tak trestuhodně podváděna. Po důkladných průzkumech činnosti tohoto řádu soudí nyní o Jesuitech příznivě i vážní nekatoličtí historikové.

Chceme připomenouti aspoň některé pravdy. U kolébky jezuitského řádu nestáli prostomyslní blouznivci; zakladatelé tohoto podivuhodného vojska duchovního byli mužové osvícení, širokého rozhledu a svatých mravů. Účelem řádu byla »vždy větší a větší čest Boží.« Do jezuitských kolejí přijímání pouze jinoši zdraví a bystří. V noviciátě se musili podrobovati dlouhé a přísné askesi, konali nízké práce a i jinak se cvičili v sebezáporu. Kdo v těžké zkoušce neobstál, byl beze všech rozpaků z jezuitského domu vyloučen.

V řádu nebujela nikdy despotie jednotlivcova, ale přesto neustále bděla kontrola; každý člen byl zavázán k poslušnosti a svědomitému plnění povinností. Winter dí o správě řádu: »Je v ní patrné veliké dělení práce, a síla její i všeho řádu byla v oné naprosté podřízenosti všech členů postupně až k hlavě a též v tom, že žádný představený nebyl samostatný; všichni byli pevně ufasováni, bystře hlídání, jednou myslí, jedním cílem společným svázáni i nadšeni.« (Život církevní, 758.)

Při tom se nejpilněji vzdělávali, takže týž historik připomíná: »S dostatek patrné, že nemohlo býti v oněch dobách (v XVI. stol.) všestrannějších lidí nad Jesuity; Jesuita snadno mohl býti poslán z gymnasijského učitelství na universitu, snadno mohl změnit stolicí theologickou za filosofickou, a když poslušnost kázala, snadno přešel v duchovní správu a byl jen prostým knězem.« (D. c., 764.)

Protestantský historik Denis takto je oceňuje: »Bez vůle, zbaven všech pout světských, Jesuita je nejcvičenější zbrojnoš, nejmělejší apoštol a nejstatečnější mučedník. Žádný úkol jemu není dosti nevďěčný a nižádná povinnost dosti nebezpečná.« Jesuité »jsou skromní a učení, milí v obcování, oddanost jejich jest upřímná a svůdná, zbožnost shovívavá a laskavá, tvrdší jsou k sobě nežli k jiným; znají svět a ač ovládají jej, povrhují jím; nad ně nikdo lépe nedovedl lovití duše, a po svém zakladateli (sv. Ignáci) zdědili neodolatelné kouzlo a schopnost, býti každému vším.« (Denis-Vančura: Konec samostatnosti české, I. vyd., 456.)

A jak vzdělávali? Týž Denis svědčí: »Slýcháme často, že byli prvními pedagogy na světě, a pravdou je to aspoň potud, pokud rozumíme tím, že nikdo neznal tak umění vlouditi se do duší svých žákův a zakrývati jim nudu vědění.« (D. c., 461.) Winter přiznává, že pořádek a kázeň na jezuitské škole byla tužší než na universitách velikých sekt. »Jesuité si školy hleděli s nepopíratelnou horlivostí a jsouce v konání povinností žákům vzorem, chtívali také od žáků, aby sobě vedli dle návodu svých učitelů.« (O životě na vys. školách praž. knihy dvoje, 275, 398.) Učenec Bakon Verulamský (1561 — 1626) napsal: »Nechť se berou jezuitské školy za vzor, neboť všechny nově zavedené se jim nevyrovnají.« (Boost: Geschichte der Reformation und Revolution von Deutschland I, 237.)

Zrna a zrnka.

»Jest jedna výtka, proti které jest těžko hájiti naši mládež. Naše mládež se nemodlí. Snad také proto, že modlitba se jí zdůrazňuje jen jako povinnost. Modlitba jest povinností, pravda. Člověk jest bytostí závislou, mající bytí propůjčené, nevlastní a odvozené. Jeho povinností jest Boha poznávati, ctíti a milovati. Proto se musí modliti. Ale modlitba není jen povinnost. Modlitba je především výsada. Výsada dítek Božích: smíme mluvit s Bohem kdykoliv a o čemkoliv, jako dítě s otcem, jako přítel s přítelem, bez okolků, bez obřadností, od srdce.«

Nové směry.

Nedivte se proto, jestliže na své cestě za dílem Charity setkáte se s nevďěkem. Jestliže odplatili uzdravení malomocní zázrak samého Boha nevďěčností, tím spíše bude i lidská štědrost a lidské dobrodiní zasypáno nepochopením a nevďěkem. Nebylo by ani charitativní, kdyby ten, kdo slouží Charitě, zavřel své srdce před bídou chudého, jehož podpořil a který za jeho dobrodiní zvedl kámen, aby jej hodil za ušlechtilým dárcem. Nezaplekněte se proto nikdy nevďěčnosti a s radostí pokračujte v díle lásky, i kdyby nebylo pochopeno a kdybyste se tolikrát zklamali.

Věstník svazů katolické charity.

Nikdo nebude popírati, že ti, kteří mají výchovu dětí v rukou, nepotřebují sami v prvé řadě dobré výchovy. Na to se také u nás zapomínalo a můžeme-li mluvit o výchovném poslání učitelského tisku v minulých dobách, musíme říci, že učitelský tisk většinou vychovával naše učitelstvo špatně. Přinášel jim ideologii, která neodpovídala našemu národnímu programu a podkopával v učitelstvu cit náboženský. Místo zásad náboženských přinášel mlhavé teorie pokroku, které působily na učitelstvo zlobně. Proto ani dnes nemůžeme očekávat, že by takto vychovaní učitelé byli s to tvořiti školu v duchu křesťanském. Katolický tisk učitelský po léta se snažil ukázat, jak by mělo učitelstvo býti vychováváno. Mohli bychom říci, že se nám dostalo v té věci skutečně zadostiučnění.

Věstník katol. učitelstva.

Už nějakých sto let jsme stále až do sytosti a do přesycení krmeni tvrzením, že křesťanství je učení orientální, asi tak jako budhismus nebo islam, škola resignace, fatalismu a smrti. Ale když se podíváme do církevních dějin, vidíme tam na neštěstí pro všechny tyto učené profesory, a to od prvního dne až do dneška, opak všeho toho. Rozvíjí se před námi divadlo neúnavné energie, duch vždy nového podnikání, všestranné činnosti duchovní, mravní i hmotné proti zlu a proti bludu. Posel B. S. Páně.

Oslavovali jsme tehdy (r. 1930) sté výročí smrti Mat. Jos. Sychry, národního buditele a druhdy faráře v zámku Žďáře. Počátkem slavnostního programu byla mše svatá. Seděli jsme s manželi Novákovými (Arne Novák) na kůru u hlavního oltáře. Kostel byl do posledního místa naplněn horáky a zněl krásným zpěvem. Povznesení posvátným obřadem šli jsme k hrobu »zapadlého vlastence«. A tam prof. Novák v řeči přes hodinu trvajících se rozhovořil srdečně a poutavě o památné době národního probuzení, na jejímž pozadí vytýčil osobnost a význam zasloužilého kněze. Zdařilo se mu ohněm své pročitěné lásky k nezapomenutelným buditelům tak zaujmouti srdce i mysl prostých posluchačů, že po celou dobu nikdo se ani nehnul

a všechny oči napjatě lpěly na výmluvném řečníkovi. Sám Arne byl tehdy svým výkonem spokojen a hojnou účastí horáckého lidu — »pokroková« inteligence z města Zdaru slavnost úplně ignorovala! — i kouzelnou scenerií přímo nadšen.

J. Svítal-Karník: Listy z archivu (Archa).

Nedivme se tedy, že do jezuitských škol se hrnulo k nabytí světských vědomostí i přemnoho žáků nekatolických, někde více než katolíkům. Vždyť také vrchní vedení přikazovalo učitelům jezuitským, aby se ve škole chovali k bloudícím snášlivě; nechť tito poznávají na Jesuitech křesťanskou lásku a skromnost. (Winter: O životě na vys. šk. praž., 402.)

A ještě jedno svědectví Denisovo: »Žádný jiný řád ve službu věci nepřinesl podobného souboru vlastností sobě odporujících: byliť (Jesuité) mystiky čilými, politiky nadšenými, apoštoly diplomatickými... Nebylo duše, k níž by nenalezli klíče.« (D. c., 460.)

V Čechách tito horliví asketé s počátku pili kalich hořkosti, byli od jinověrců pronásledováni a i tělesně týráni. Ale duše Bohu zcela oddané, nečekající nikde na odměnu pozemskou, vytrvale bojovaly svou láskou a mravní povznešeností proti hrubým silám, až zaznamenávaly krásné úspěchy. Za nějaký čas i v pražské vyšší škole jezuitské bylo mnoho studentstva nekatolického; tato skutečnost nejlépe svědčí ve prospěch oněch ušlechtilých duchovních bojovníků.

Naše práce.

Přehled přednášek se světelnými obrazy z Písma svatého (na diapáskách):

I. Starý zákon:	Obr.	Cena K
Díl I. Pravěk21	31.50
II. Doba patriarchů21	31.50
III. Doba Mojžíšova22	33.—
IV. Doba Josue a rozhodčích22	33.—
V. Doba králů Saula, Davida, Šalomouna25	37.50
VI. Říše izraelská a judská až do povolání Ezechiele18	27.—
VII. Říše judská od Ezechiele a po zjetí babylonském21	31.50
II. Nový zákon:	Obr.	Cena K
Díl VIII. Narození a mládí Spasitelovo13	19.50
IX. Veřejný život Spasitelův31	46.50
X. Utrpení a smrt Spasitelova14	21.—
XI. Spasitelovo oslavení9	13.50
XII. Církev v období apoštolském a zjevení sv. Jana14	21.—

Cena všech 12 serií včetně textu 325 K, mimo obal a poštovné. Objednávky přijímá Svatováclavská Liga Praha IV., Hradčanské náměstí 8.

*

Nová přednáška s diapositivy (8,5×10 cm) o svatém Václavu (75 obr.) byla právě dohotovena a jest zájemcům za obvyklých našich půjčovných podmínek k dispozici. Tutéž přednášku jsme vydali i na diapáskách a možno ji zakoupiti.

Dále možno zakoupiti diapásku Praporec sv. Václava.

*

Připravujeme pro dětské besídky diapásky o Kulihráškovi, které bude možno též zakoupiti. Záznamy přijímáme již nyní.

Film.

Konečně sami. Nationalfilm. Film o tchyni dobrého srdce, která však svými zásahy, třebaš upřímně myšlenými, způsobuje neshody mezi manžely.

Artur a Leontína. Nationalfilm. Děj podle románu Ignáta Herrmanna o lásce Artura, rozmařilého synka bohatého továrníka k Leontině, bohaté, avšak řádné dívce, které se podaří ze svého milence učinit řádného muže.

Prosím, pane profesore! Zdarfilm. Děj ze života studentů a profesorů. Přes to, že film je téhož rázu, jako dřívější podobné filmy a nepřináší nic nového, nutno vyzdvihnouti jeho morální úroveň a dobrou režii.

Přání Otomara Korbeláře k »Filmovým žním 1940«. »Filmové žně 1940? Krásný název pro přehlídku českého filmu. Doufám a věřím, že budou bohaté. Ze se při nich potvrdí, jak dobrá a poctivá práce na poli českého filmu dává dobrou sklizeň. O Filmových žních, doufám, bude jasně patrné, co je dobré ryzí zrno. Však to dalo a ještě dá práce zbavit se plevele, bejlí a pejřavky! Však to trvalo, než si naši hospodářští správce, šafáři a poklasní uvědomili, že půdu českého filmu nelze jen vymskávat, že je nutno jí dát, co vyžaduje a sít dobré semeno, chceme-li, aby rodila. Proto těm, kteří poctivě a starostlivě hospodaří na dolech láněch našeho filmu, upřímně přeji, aby se jim bohatě urodilo!

Rozhlas.

(Hlídka katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Program katolického vysílání pořádaného péčí Katolické akce:

Každou neděli a svátek: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdravas, Reč o tajemství dne, chorál, evangelium z nejbližšího svátku v týdnu, chorál.

Před každou Mši svatou úvod, evangelium dne a společná modlitba Církvě.

Ř í j e n :

2. října, středa: 17.15—17.30 h.: Boř. Benetka: Gelasius Dobner.
4. října, pátek: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM: K hlubinám křesť. života. (XII.)
6. října, neděle: 8.40—8.55 hod.: Prof. Štěpán Herat: Přednáška z křesť. nauky: Povinnost přijmouti platné a hodně svatý křesť. 9—10.10 hod.: Slavná Mše svatá od Křížovníků v Praze I.
- 10.10—10.20 hod.: P. Dr. Konst. Miklík, CSsR.: Duchovní promluva na den.
7. října, pondělí: 17.15—17.30 hod.: Bořivoj Benetka: Hilarius Litoměřický.
9. října, středa: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. S. Braitto, O. Praed.: Idea a možnost stvoření.
11. října, pátek: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. Petr Lekavý, Brno: Povaha a původ zla ve světě.
13. října, neděle: 9.40—9.55 hod.: Prof. Štěpán Herat: Přednáška z křesť. nauky: Povinnost přijmouti jiné svátosti Nového zákona nezávisle na příkázání Církvě.
- 10—11 hod.: Slavná Mše sv. z děkanského chrámu v Pardubicích.
- 11—11.10 hod.: Prof. Frant. Ryba: Duchovní promluva na den.
14. října, pondělí: 17.15—17.30 hod.: Zprávy z katol. života.
16. října, středa: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. Hyacint Podolák, O. P.: Dějiny vývojových teorií.
18. října, pátek: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM: K hlubinám křesť. života. (XIII.)
20. října, neděle: 8—8.15 hod.: Docent Dr. I. Hlouč: Přednáška z křesť. nauky: Slavení neděl a svátků podle příkazu Církvě.
- 8.45—8.55 hod.: P. Josef Gross: Duchovní promluva na den.
- 9—10 hod.: Slavná Mše svatá ze Slavkova u Brna
21. října, pondělí: 17.15—17.30 hod.: MUDr. František Dedek: Lékař-katolík a spalování mrtvol.
23. října, středa: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. Meth. Habáň, O. Praed.: Otázka vývoje druhů mimo člověka.
25. října, pátek: 17.15—17.30 hod.: Prof. Frant. Voda, Brno: O budhismu. (I. část.)
27. října, neděle: 8.45—9 hod.: Doc. Dr. Josef Hlouč: Přednáška z křesť. nauky: Církevní posty a pfčiny, omlouvající od postu.
- 10.15—10.25 hod.: Dr. Frant. Perneger, děkan: Duchovní promluva na den.
- 10.30—11.30 hod.: Slavná Mše svatá z Mladé Boleslavě.
28. října, pondělí: 17.15—17.30 hod.: Zprávy z katol. života.
30. října, středa: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. A. Podolák, O. Praed.: Otázka vývoje druhů u člověka.

Listopad:

1. listopadu, pátek: 17.15—17.30 hod.: Prof. Štěpán Herat: Přednáška z křesť. nauky: Všeobecné povinnosti poslušnosti ke katolické Církvi.
3. listopadu, neděle: 8.40—8.55 hod.: Dr. Josef Hlouch: Přednáška z křesť. nauky: Církevní censura náboženských knih.
4. listopadu, pondělí: 17.15—17.30 hod.: Bořivoj Benetka: P. Bonaventura Pitr.
6. listopadu, středa: 17.15—17.30 hod.: prof. Frant. Vítek: O buddhismu. (II. část.)
8. listopadu, pátek: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM: K hlubinám křesť. života. (XIV.)
10. listopadu, neděle: 8.40—8.55 hod.: P. R. Schikora, CSsR.: Přednáška z křesť. nauky: Církevní příkázání o výroční zpovědi a velikonočním sv. přijímání.
- 9—10 hod.: Slavná Mše svatá z Náchoda.
- 10—10.10 hod.: P. L. Dragoun, děkan: Duchovní promluva na den.
11. listopadu, pondělí: 17.15—17.30 hod.: Zprávy z katol. života.
13. listopadu, středa: 17.15—17.30 hod.: prof. Frant. Vítek: O buddhismu. (III. část.)
15. listopadu, pátek: 17.15—17.30 hod.: prof. Dr. Josef Vítek, CSsR.: Kazatelé probuzenské doby.
17. listopadu, neděle: 8.40—8.55 hod.: P. R. Schikora, CSsR.: Přednáška z křesť. nauky: Podmínky hodného přijetí svátosti pokání.
- 9—10 hod.: Slavná Mše svatá z velechrámu sv. Panny Barbory v Kutné Hoře.
- 10—10.10 hod.: prof. Jan Filip: Duchovní promluva na den.
18. listopadu, pondělí: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. R. Dacík, O. Praed.: Wiklif a Hus.
20. listopadu, středa: 17.15—17.30 hod.: Klement Bochořák: Duchovní rok, den a noc.
22. listopadu, pátek: 17.15—17.30 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: K hlubinám křesť. života. (XV.)
24. listopadu, neděle: 8.40—8.55 hod.: P. R. Schikora, CSsR.: Přednáška z křesť. nauky: Podmínky hodného přijetí Svátosti oltářní.
- 9—10 hod.: Slavná mše svatá z Blanska u Brna.
- 10—10.10 hod.: Duchovní promluva na den.
25. listopadu, pondělí: 17.15—17.30 hod.: Zprávy z katol. života.
27. listopadu, středa: 17.15—17.30 hod.: prof. Dr. Boh. Štědroň: Pavel Křížkovský — ředitel kůru.
29. listopadu, pátek: 17.15—17.30 hod.: Msgre Dr. L. Stříž: Didache — nejstarší křesťanská památka.

K přímo nás docházejícím žádostem o vyslání Bohoslužeb z různých míst sdělujeme, že Poradní sbor může přihlížeti jen k takovým, jež mu byly navrženy příslušnou diecézní katolickou akcí. Jest proto v zájmu interesentů, aby svoje žádosti zaslali přímo své diecézní katolické akci, která jediná může tuto posouditi a o ní rozhodnouti, resp. ji doporučiti. Žadosti, které nás dojdou přímo, nepostupujeme v každém případě příslušné diecézní katolické akci.

Z domova.

LITERATURA.

Jaroslav Durych: *Cesta svatého Vojtěcha*. Nákladem Benediktinského opatství v Břevnově. Cena 18 K. — Nová kniha Durychova je vlastně novým životopisem svatého Vojtěcha, psaným slohem kronik prostě a při tom tak poutavě, že opět a opět budete se k ní vraceti. Spisovatel přispěl jí k lepšímu poznání světe tolik u nás zapominaného, v němž staroslavny Břevnov uctívá nadto svého zakladatele. Nelze než vřele doporučiti četbu tohoto nového Durychova díla, psaného slohem u tohoto spisovatele neobvyklým, bez příkras, srozumitelně a poutavě. Je to knížka, již krásný tisk a úprava zaručují trvalé místo ve vaší četbě a knihovně. Kk.

P. Gabriel Hevenesi, T. J.: *Jiskry sv. Ignáce*: Vydal »Velehrad« nakladatelství dobré knihy v Olomouci. Cena 25 K. K letošnému 400letému výročí založení řádu Tovaryšstva Ježíšova vyšly dvě pozoruhodné publikace. Prvou je tato knížka »Jisker« hluboké životní moudrosti vybraných ze spisů sv. Ignáce a různých výroků tohoto světe, rozvržených na každý jednotlivý den v roce. »Jiskry« latinsky vyšly po prvé v r. 1705, posbírány P. Hevenesem T. J. rodem Uhrem. Nynější překlad je práci P. L. Skarka T. J. Krátké, úsečné skoro věty, obsahují přebohaté myšlenky k přemítání. Praktický formát knížčky výrazně tištěné na jemném papíře usnadňuje pak mítí jí stále u sebe a vraceti se kdykoliv k jejímu obsahu. Kk.

Reginald Dacík: *Bůh ve svátostech*. Vydala Dominikánská edice Krystal v Olomouci, Bernardínská 14. Cena brož. 16 K. — K dosavadním svazkům věrouky, vyšlým z pera tohoto spisovatele, druží se nyní pátý díl, jednající o Bohu, působícím ve svátostech a rozdávajícím v nich z bohatství milostí zaslou-

žených Ježíšem Kristem. Obsažná, poučná kniha psaná slohem, jenž činí ji srozumitelnou a pochopitelnou všem vrstvám čtenářů.

Nina Svobodová *Bertička apoštolka*. Vyšlo péčí Pomocné akce pro kněžský dorost při Svazu katolických žen a dívek v Praze. Cena neudána. Hra propagující myšlenku kněžské soboty Péro pílné autorky, která naše katol. scény obohatila již jednou dobrou prací, postavilo se tímto obrázkem do služeb apoštolátu modliteb a obětí za kněze. Spolky, pěstující náboženské hry, sáhnou rády po novém zdařilém dítku v tomto oboru. Přiměřený počet osob a snadná výprava velmi umožňují jeho provedení. Kk.

Si scires donum Dei. Úvahy asketicko-pastorační. Knížka určená výhradně kněžím. Cena 8 K. Vydalo a zaslá nakladatelství »Velehrad«, Olomouc.

Dr. Bedřich Vašek: *Dělník dnes*, Arnošt Ondruška: *Dělník v náboženské práci*. Nákladem Apoštolátu sv. Cyrila a Metoděje v Olomouci. Cena neudána. Bylo by si vroucně přáti, aby tato brožurka, jež je společným dílem nejlepšího znalce sociálních otázek a zasloužilého pracovníka mezi dělnictvem, doznala v dělnických kruzích co největšího rozšíření.

Oběť nejsvětější. Modlitby a čtení Mše svaté. Zvláštní otisk z modlitební knížky »Jedno potřebné«. Vydalo Sdružení katol. mládeže v Cechách. Cena 1.50 K. Knížčka, která chce každému umožnit, aby se mohl »Mši svatou modlití«, zatím co většina je dosud zvyklá modlití se při Mši svaté. Není pochyby, že po čase zatouží každý její majitel alespoň po hloučinském misálku, obsahujícím v překladu Dr. Stříže formuláři všech nedělí a významnějších svátků. A potom jest již jen krůček k latinsko-českému misálu Schallerovu. Kk.

Dobrou příručkou pro naše dělníky v Říši, jest brožurka »*Za Kristem — dělníkem*«. Obsahuje nejobvyklejší modlitby v českém a německém jazyku, úplně dvojjazyčné zpovědní zrcadlo, takže se každý může zpovídati i u něm. kněze a zúčastnit se bohoslužeb. Brožurka obsahuje kromě toho rozjímání, zákl. pravdy katolické, a praktické pokyny. Cena jen K 2.50 i s poštovným; lze poslati též ve známkách. Napište ihned spolku sv. Rafaela, Praha II., Školská 26, udejte adresu a objednávka bude vyřízena přímo.

Referáty o dalších zaslaných knihách přistě.

*

Při letošních exerciciích v Hájku vzbudila zájem knížka R. Guardianiho: *Křížová cesta* a mnozí projevili přání zakoupiti si ji. Těmto zájemcům sdělujeme, že máme něco exemplářů pro ně k dispozici. Cena K 4 a poštovné. Kdo by si ji přál, nechť se přihlásí lístkem.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Svatý Otec požehnal základní kámen argentinského semináře, budovaného v městě Mercedes. Kámen k požehání přinesla do Vatikánu manželka argentinského vyslance u Svaté Stolice hraběnka Macchi di Cellere.

Apoštolský list kalifornským biskupům. U příležitosti 100. výročí založení první diecése v Kalifornii poslal Sv. Otec tamním biskupům apoštolský list, v němž chválí činnost kalifornských katolíků. První diecése byla v Kalifornii založena v r. 1840 a prvním jejím biskupem byl františkán Garcia Diego a Moreno. Dnes má Kalifornie 2 arcidiecése a 5 diecése. V čase založení první diecése bylo tam necelých 5 tisíc věřících a duchovní správu vedlo několik františkánů. Nyní se odhaduje počet katolíků na 1 milion a 200 tisíc duší a 1600 kněží. Seminářů a noviciátů je 37 s 900 kleriky, 365 kolejí a škol s 90 tisíci žáků a studentů, 75 charitativních ústavů a 44 sirotčinců a starobinců.

Dekretem Posvátné kongregace pro východní Církev byl J. Exc. Msgre Pavel Gojdič přemístěn z titul. biskupského stolce v Arpase na sídelní biskupský stolec v Prešově.

Z OSTATNÍHO SVĚTA.

V Římě zemřel nedávno známý laický apoštol Dr. V. Mangano. Patřil mezi nejvýznamnější sociální pracovníky Italie. Byl nerozlučným spolupracovníkem známého katolického sociologa Tonioliho, s nímž společně pořádal a vedl známé katolické sociální kongresy v Itálii. Minulého roku vydal vědecké dílo svého učitele Tonioliho, o katolické sociologii, který má být prohlášen za blahoslaveného.

Zdařilý diecézní eucharistický kongres konal se v španělském městě Mondonedo, kterého se zúčastnili zástupci vlády a papežský nuncius Msgre Cicognani. Na návrh biskupa z Mondonedo bylo z kongresu zasláno vládě memorandum, v němž se žádá, aby slavnosti pořádané v neděli byly organizovány tak, aby jejich účastníci měli možnost zúčastnit se mše svaté, aby bylo zakázáno promítání závadných filmů, aby bylo pečováno o zachovávání dobrých zvyků a omezena neslušná móda.

K BOHU. Modlitební kniha duchovního života katolické inteligence. Vyšla již v III. vydání. V plátné váz. 25 K. Objednávky z ochoty vyřídíme.

OBRAZY PRAŽSKÉHO JEZULÁTKA, pravá fotografie v hnědém neb černém odstínu, zasklené nebo v celuloidovém rámečku, rozměr fotografie 23×17 cm. Cena: Zasklená hnědá fotografie 30 K, černá 27 K, celuloidová (pouze černá fotografie) 21 K. Možno obdržeti i samotné fotografie: hnědé provedení 15 K, černé 12 K, vše mimo poštovného. Pohlednice Pražského Jezulátka (pravá fotografie) kus 1 K.

Místo pro adresu:

Nový apoštolát. Jeho zakladatelem je Mgr. Rafael J. Markhan. Po získaných zkušenostech, že nekatolíci si často žádají v nemoci poučení o katolické víře, ustavil zvláštní sdružení, jehož členové se zavazují poskytnouti nekatolíkům v nemoci všemožnou pomoc a postarají se, zvláště kde si toho budou nemocní přáteli, aby byli poučeni o katolické Církvi a náboženství.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

Pokroky Církve v Číně. — Řím. — V posledních 10 letech do 30. VI. 1939 stoupl katolické obyvatelstvo Číny o 28%. Hnutí za obrácením postupuje tedy nadějně kupředu a zajišťuje jistou záruku pro budoucnost tím spíše, že přes světovou hospodářskou krizi se za stejnou dobu misijní personál skoro zdvojnásobil. Domácí prvek nezůstal pozadu; čínského kněžstva přibýlo o 48%, čínských řeholních bratří o 45%, čínských řeholních sester o 46%. V lékař. a škol. oboru je vzrůst personálu nejpatrnější ve svém působení. Tak se zvýšil počet případů ošetřování chudých v lékárnách za těchto 10 let o 83% a zápisy do středních, vyšších a nižších škol vykazaly zvýšení o 16, 47 a 129%.

Přesná čísla udává statistika ročenky jesuitů ze Šanghaje:

	1929	1939
katolíci	2,486,841	3,182,950
cizí misionáři	1,975	2,979
čínští kněží	1,369	2,979
cizí řeh. bratři	314	585
čínští řeh. bratři	466	677
cizí řeh. sestry	1,327	2,281
čínské řeh. sestry	2,641	3,852
ošetření v lékárnách	6,126,541	11,247,073
zápisy do střed. škol	15,943	18,501
zápisy do vyš. škol	20,760	30,523
zápisy do niž. škol	76,919	176,024

(Fides.)

Misionář pozván na 4 dny do lamažského kláštera. — Yerkhal (Tatsienlu, Čína.) V Yerkhals vyvolaly vánoční slavné bohoslužby velkou pozornost. Z širokého okolí země dostavili se zvědavci. Berní dozorce a lamové, kteří vykonávají úřad okresních představených usedli na zvláštní tribuně. Při hostině, která následovala, nešetřili úřady chválou ve prospěch křesťanů, jich duchovních pastýřů, krásných obřadních rouch, slavné bohoslužby a zpěvu. Živý Buddha z Lhagong nechtěl zůstat ve zdvořilosti pozadu a pozval proto misionáře do kláštera lamů. Misionář, který dosud v životě nikdy nevstoupil do kláštera lamů, byl zde přijat a po čtyřech dnech obklopen vši možnou péčí.

Není třeba přisuzovati takovému zdvořilostem většího významu, než skutečně mají. Jedno zdá se však být jisté: katolictví získává stále více a více půdy a setkává se na samém území Tibetu s jistým blahovolným trpěním. (Fides.)

Misijní výprava do peruánských pralesů Maraňonu. — Řím. — Na rozkaz J. Ex. mons. Jauregui, apošt. vikáře ze San Gabriel de la Dolorosa, vydali se nedávno tři misionáři z řádu passionistů na výzkumnou cestu do rozsáhlého území řeky Maraňonu. Misijní území leží mezi 2. a 6. stupněm jižní šířky a mezi 75.23 resp. 77.50 stupněm východní délky od Greenwiche a táhne se na severu dlouho podle řeky Maraňonu neboli Horní Amazonky a jejich přítoků. Celý vikariát se všemi farnostmi spravovanými passionisty měří 110.000 čtver. km, t. j. skoro jako Bavorsko a Švýcarsko dohromady. Obyvatele v počtu 70.000 duší lze rozdělit na civilisované, polocivilisované a obyvatelé pralesů; posledních je 6 až 10 tisíc. Bydlí na březích řeky v chatách z kmenů a listů palm a živí se z lovu a rybolovu. Jsou plaší a vyhýbají se styku s bělochy.

Pět indiánských kmenů, které tam sídlí, tvoří se soukmenovci za hranicemi velký národ Jivarů, známého jako národa nezkrutitelného, hrdého a útočného. Nejčetnější kmen Ahnaruna sídlí na pravém břehu Maraňonu, zatím co na levém břehu sídlí skoro stejně silný kmen Huambisa.

Podnebí, nedostatek cest a silnic, řeč a povaha Indiánů připravují misionáři největší těžkosti. Vlhké podnebí je pro cizince vysilující a nezdравé. Teplota kolísá mezi 20 a 34 stupni v chládku. Časté deště způsobují těžké choroby jako malarii, úplavici a reuma.

Misijní cesty se podnikají jednak pěšky, jednak v člunu; často je zapotřebí 8 až 10 dní pro vzdálenost 100 km. Všechny řeky nejsou splavné, a i splavné řeky jsou na některých místech nebezpečné. Tak našli již mnozí neohrožení misionáři předčasně svůj chladný hrob.

Letos 3. února odcestovali P. P. Lekue a Ardanza a bratr Uranaga po proudu řeky Maraňonu a dosáhli za 3 dny osady Borja, která vzbuzuje tolik vzpomínek na slavnou apoštolskou činnost z 16. a 17. století. O starých základech položených syny sv. Ignáce (jesuitů) není skoro potuchy. Dnešní Borja, osada zkvětající, může být v budoucnosti východiskem pro obrácení lesních obyvatel: poloha a podnebí nemohou být pro misijní stanici lepší.

Cestovatelé rozbili svůj stan v roklí Šajmen. Mnoho domorodých rodin vyšlo nám v ústřety, píše P. Lekue. Počali jsme svou evangelizační práci s úspěchem. Pro Indiána jest misionář zvlášť vyznamenaný křesťan, dobrý a pokojný člověk bez vedlejších úmyslů a zájmů. Jinak nejsou tyto obyvatelé pralesa tak divocí, jak jsou obyčejně líčeni, ani nejsou tak odvráceni od kultury, jak se často tvrdí na základě příslovečné netečnosti, kterou se Indián vyznamenává. Na své dlouhé výpravě měli jsme příležitost oceniti jejich primitivní zvyky. Nedůvěra, kterou Indián chová k bělochům, mesticům nebo k civilisovaným, jest mnohonásobně vysvětlitelná. Díky přísným ochranným opatřením vojenských úřadů jest vydráná a destruktivní činnost různých individuí stále více omezována.

Na březích řeky Alpama zastihli misionáři ku konci února několik domorodých rodin, mezi nimiž řádila malarie. Považovali misionáře za nositele nakažlivé nemoci a drželi se proto ve své vrozené plachosti zpět. »Několik dní později vyvolala naše přítomnost mezi Indiány velký rozruch. Přiblížili-li se cizinci, zdobí se Indiáni pestrými chocholy peří a táhnou vstříc ozbrojení kopími. Vzbuzují-li příchozí důvěru, nabízejí domorodci dary a potraviny, jak to přikazuje neporušitelný zákon pohostinnosti. Mohli jsme pokřtiti více dětí ve stáří od 1 do 10 let.«

Druhé období misijní výpravy započalo 27. března: byla nastoupena velmi obtížná plavba po řece Gangasa. Bylo to těžké zklamání; skoro všechny chaty Indiánů byly z poloviny opuštěny. Chyběli muži, kteří většinou byli na válečné stezce.

V Uargas Guerra bylo v polovině dubna pokřtěno jisté množství Jivarů a nyní se šlo ke kmeni Chafras na břehy Morony a Pushaga. Bylo to pro Indiány překvapení. »Dva mladí muži s pohledem, který nezbuzoval mnoho důvěry a ozbrojení kopími, přijali nás v přístavu. Zvuky nástrojů »dundurí«, pořízeného z vydlabaných kmenů, mají silnou ozvěnu v hlubokých lesích a vzbuzují celý kmen do stavu poplachu. Na radu matek vyhledávají děti ihned bezpečný úkryt. Přibližujeme se s tlumočnickem první chatě. Obyvatelé nám po pozdravu nabízejí podle místního zvyku nápoje. Avšak kde jsou muži? Již měsíc není o nich zpráv. Od rodin se pouze dovídáme, že vytáhli do pole proti sousedním Muratos, aby je vyhubili. Zdrželi jsme se pouze dva dny — stále znovu plašení zvuky »dundurí«, jehož brzy temné, brzy jasné a různě sestavené údery umožňují Indiánům dorozumění na vzdálenost asi 12 km.

Koncem dubna vrátili se misionáři ze své dlouhé a namáhavé cesty. Bylo jasno, že úspěšná práce na tak rozsáhlém poli vyžadovala by četný a dobře připravený personál, jakož i podporu kruhů, které si přejí, aby tato území byla proměněna v kvetoucí nivu křesťanství a kultury.

Se 14 Passionisty spolupracují nyní 4 bratří, 8 sester, 52 katechetů a 12 učitelů. Pro 20.000 katolíků vikariátu a obstarávání farností a pro práci mezi 10.000 Indiány v pralesích tyto síly nemohou však stačiti. (Fides.)

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakáže, kvitovány.

GYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí číslo 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. Předplatné na celý rok i s poštovní zásilkou 6 K. Číslo pošt. spojitelný Praha 208.401, čís. telefonu 617-70. Řídí redakční kruh.

Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod čís. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. Dohlédací pošt. úřad Praha 11. - Výtiskla knih. J. Bartl nást., Praha VII., Goethova 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

Líst Svazu katolických mužů a Katolické akce

č. 16

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník V. (XXII.) — V Praze dne 15. října 1940.

Královně posvátného růžence

věnujme těchto několik skromných řádků, abychom svou lásku k Matce Páně stále obnovovali a sobě připomínali, že z moci Boží je královnou i českého národa. Je měsíc růžencové modlitby, modlitby tolik bohaté na nejdůležitější události ze života našeho Spasitele a Jeho nejsvětější Matky, modlitby, kterou většina našeho národa podceňuje. Modlitba tato je však jednou z nejučinnějších; v ní můžeme nejlépe pro spásu svoji i svých bližních rozmlouvat s nebeským Otcem a Královnou nebes i země. Tato modlitba je jako čistý, křišťálový horský pramen, který nás občerství a posílí. Modlitba posvátného růžence jest projevem nejvyšší úcty a víry v božský původ, poslání, vykupitelskou smrt, vzkříšení a oslavení Pána našeho Ježíše Krista, projevem víry v Nejsvětější Trojici a v dokonalé účastenství Panny Marie na těchto božských událostech. Modlitbou posvátného růžence se Matce Boží co nejvíce přibližujeme a pomocí této můžeme dosáhnouti mnohých milostí. V modlitbě té spočívá síla všech slabých, potěšení všech strádajících, naděje všech trosečníků a útočiště hříšníků. Je branou nového života a pravého štěstí v Spasiteli, Bohu našem, hvězdou ve tmách bludů a nevěry, jistou zárukou pro vyslyšení všech proseb, které do růžového věnce andělských pozdravení Matce Boží vkládáme. Růžový ten věnec je však třeba uvítí jen z čerstvých růží, poro-

sených takovou pokornou úctou a láskou, s jakou se přiblížil k Neposkvrněné Panně archanděl Gabriel, když přinesl jí radostnou zvěst o početí Spásy světa. Nesmí to býti růže povadlé od lhostejnosti a roztržitosti naší duše, růže, které zčernaly zárem našich nepravostí a hříchů. Mnohý křesťan růžencem pohrdá jedině proto, že vidí v něm jen mechanické přesouvání mrtvé hmoty, bezmyšlenkovité odříkávání naučených modliteb. Kdyby však věděl, že pravý věnec růží Panně Marii uvije jen zbožným duchovním obcováním, v němž duše se povznese až k trůnu Královny posvátného růžence, kde s dětinnou úctou bude naslouchati vyprávění Matky o Nejsvětější Trojici a Jejím účastenství na vykoupení lidstva, kde bez čekání, bez protekce a přímo bude moci přednésti svá přání a prosby, tehdy by padl na kolena a vykoupal svou duši v tomto prameni milostí. Nebojte se proto růžence jako ozdoby dobré jen pro stářím sešlé osoby, chopte se jej jako živého zdroje, z něhož čerpati má každý křesťan, zvláště ten, jenž padl do osidel zlého ducha, neboť věncem tím je ozdobena a jeho je královnou Ta, o které řekl Stvořitel v ráji hadu, který svedl naše prarodiče, že potře jeho hlavu. Růženec a jeho Královna jako slunce zaplaší noční temnotu, osuší slzy a vrátí štěstí a spokojenost všem, kdo s pevnou důvěrou v pomoc a příspěň budou prositi: Královno posvátného růžence, oroduj za nás!

Křišťan.

Rychle vstav (kněz Pavel) a hlínu spěšně odhrabav, s druhy svými našel tělo svaté, všelikého porušení uchráněné, leč že obličej byl pokryt prachem. Nalezeno pak bylo tělo šťastné a Bohu oddané služebnice Ludmily dne 19. října o hodině dvanácté ve středu. A do Prahy je vnesli s ohromným veselím, při čemž všichni si blahopřáli a Krista chválili.

Křišťanova legenda.

F. Š t. :

Přínos českých misionářů křesťanské civilizaci ve Stř. a Již. Americe.

(K misijní neděli 20. října.)

Latinská Amerika byla otevřena našim misionářům až v r. 1664, kdy generál řádu jezuitského P. Oliva sdělil okružním listem provinciím T. J., že král španělský připustil, aby jedna čtvrtina misionářů mohla být ze zemí císařských. Řád sám byl v Čechách již pevně zakotven, takže mohl se zúčastniti prací i v zámoří. První výprava misionářská odjela z Prahy až v roce 1678 v počtu šesti osob. Jejich cesta byla neobyčejně obtížná. Když přes Janov dostihla Cadizu ve Španělsku, odjela právě loď do Ameriky a museli proto přes rok čekat na další. Z této misijní výpravy nejvíce vynikl P. Augustin Strobach T. J., který pokračoval v cestě přes Tichý oceán na Mariánské ostrovy, kde zemřel r. 1694 mučednickou smrtí, a br. Šimon Boruhradský, který zůstal v Mexiku a stal se velice oblíbeným u místokrále. Jako dovedný stavitel byl povolán ke stavbě místokrálova paláce, protože tamější stavitelé neznali vnitřního rozdělení. Když hrozila městu Mexiku zátopa protržením hrází a všechny zachraňovací práce selhaly, byl vyžádán na představených a příkázané práce vykonal se zdarem. Od té doby byl volán k melioračním pracím v celé zemi. Vynikl ještě jako linguista a ekonom. Jako obratný jednatel s povstaleckými Indiány byl horlivým misionářem a výborným znalcem tarahumarského nářečí P. Jiří Hostinský z Valašských Klobouk. V povodí Amazonky a Orinoka působil P. Vojtěch Bukovský z rytířského rodu Bukovských z Chotusic, který odešel r. 1690 do Nové Granady se sedmi kněžími a jedním bratrem, z nichž na českou národnost ukazují jména P. Václav Breich, P. František Vydra a P. Žanek. Z misionářů německé národnosti z České provincie vynikl v těchto krajích nejvíce P. Samuel Fritz z Trutnova, který působil na horním Maraňonu po 42 let s neobyčejným úspěchem, první ze Středoevropanů přeplul veletok Amazonský od Iquitos až po Pará a zpracoval jeho popis s první mapou Amazonky, která vyšla tiskem r. 1691. Neméně vynikl P. Jindřich Václav Richter z Prostějova, jenž byl zabit Indiány.

V rozsáhlé oblasti peruánské m. j. pracoval se zdarem člen starého českého rytířského rodu Boryňů z Lhoty, — P. František Boryně. Vstoupil r. 1680 do Tovaryšstva Ježíšova v Klatovech a po skončení bohosloveckých studií odešel r. 1693 do Jižní Ameriky, kde v Peru působil jako misionář. Jeho druh v misiích P. Stanislav Arlet ze Slezska o něm píše: »Zaslужuje plnou měrou jména muže apoštolského. Vykonal do roka více cest než kdokoliv jiný. V krajinách, do nichž před tím žádný misionář nevkročil, objevil přes 100 neznámých kmenů a mnohé z nich usadil v redukcích. Založil několik nových misijních stanic, stavěl krásné chrámy, zaváděl orbu, dobytkařství a řemesla, učil Indiány hudbě, ženy předení, muže tkaní. Dostalo se mu za to od peruánského místokrále jménem krále španělského děkovného a pochvalného dopisu.« Jeho představený P. Orellano pravil: »Proč vaše svaté Čechy nedarují nám 12 podobných mužů?« Zemřel roku 1722, zanechav řadu zpráv o krajích, v nichž působil. R. 1696 přišla výprava z české provincie, v níž bylo 11 kněží a 8 bratří. Vyznamenal se citovaný již Slezan P. Stanislav Arlet, který osvojiv si brzy znalost hlavního dialektu, založil redukcí San Pietro. Dalšími misionáři z Čech byli v téže oblasti v 18. století Pražan P. Jan Räh, matematik, meteorolog a stavitel v provincii chilské P. Jiří Burger z Vyškova, profesor theologie na akademii v Limě, P. Václav Christman z Prahy (kázal v Paraguayi), P. Jindřich Kordule z Bestvině (v Argentíně). Česká provincie vyslala do Ameriky celkem asi 130 misionářů, z nichž dvě třetiny bylo německé národnosti a třetina české. Středoevropané byli většinou hledanější než Španělé a Portugalci, protože v těchto zemích bylo hospodářství a průmysl od dob velkých objevů na nižším stupni než ve střední Evropě. Skvělý rozmach redukcí v 18. století je zásluhou hlavně těchto misionářů. Neodjížděli do misíí totiž jen kněží, ale často i bratři, namnoze se středoškolským vzděláním, kteří vynikli jako stavitelé, lékaři, lékárníci, hospodáři a mají velké zásluhy na zvelebení střední a jižní Ameriky. Paraguay na příkl. dosud není na takovém stupni hospodářském jako byla za časů jezuitských redukcí.

Dnes jsou v Jižní Americe dva čeští misionáři pro krajany Čechy, P. Dr. Jáchym Procházka OFM.,

E m. Ž á k :

AMFORTOVA RÁNA.

Ve vypravování o rytířích sv. Grálu nalézá se též zvěst o Amfortově ráně. Amfortas byl hlavou toho legendárního sdružení. Když se prohršil nečistými myšlenkami, byl raněn posvátným kopím a ránu nebylo lze ničím zahojiti. Marně snášeny byly nejvzácnější masti z Východu. Rána byla stále otevřena, stále krvácela.

Který smysl má toto vypravování o Amfortově ráně? Je to rozpor, bolestná rána, kterou křesťanství způsobilo v nitru člověka. Od té doby, kdy přišel Kristus své vykupitelské dílo dokonati a svůj příklad vtiskl v naše srdce, nemůže již člověk mysliti a žiti tak, jako dříve. Ví, čeho dříve nevěděl; ví, jak měl žiti. Nemůže žiti pouhými přirozenými pudů a sklony; v jeho svědomí je nevyhladitelně vpáleno vědomí vyššího určení. Nemůže již klesnouti a hřešiti, aby tento hřích nepocítoval jako zradu na své pravé bytosti a cíli. Idea o dokonalém člověku pobádá jej stále kupředu, vytrhuje jej z jeho vlastní sebespokojenosti, zesiluje jeho sebepoznání a jeho sebeurčení.

Je raněn posvátným kopím, jež probodlo srdce Kristovo a nalezne jen tehdy klidu a pokoje,

když ránu svoji jasně a bolestně pocítí. Duše jeho je nemocná; ozývá se v ní vždy znovu se ohlašující touha, vysvoboditi se z úzké své dosavadní omezenosti, vybaviti se z okovů hříchů, očistiti se ze všech poskvrn páchané viny.

K chorému, stále uvědomujícím si svoji velkou vinu, k Amfortovi, přichází Parsifal. »Čistý bloud«, který soucitem stal se vědomým. Překonáváním všech svodů, které mu nastrojily svůdné ženy, stává se hoden býti hlavou rytířů sv. Grálu. Grál, posvátná miska, do níž podle legendy kanula krev Spasitele visícího na kříži, v ruce Parsifala znovu zahoří krví Kristovou a bílá holubice snáší se dolů, držíc v zobáčku sv. Hostii, svátostné tělo Kristovo. V té chvíli Amfortova rána se uzavírá. Amfortas je zdrav. Hluboká pravda: Jen tajemství Kristova Těla zahojí a vyléčí rány duše.

Tak děje se s každým, jehož bolestně a stále otevřeně, krvácející rány dotkne se lítosti, bolest duše, způsobená kopím Kristova učení. V pevné víře v Krista, v jeho výkupnou krvavou obět na kříži, rána se hojí. Člověk uzdraven a Tělem Páně posílen, stává se hoden, aby byl přijat v družinu vyvolených rytířů Kristových v jeho nebeském království.

superior misie, a P. Marášek OFM. Prvnější řídí český misijní časopis v Argentině »Velehrad.« Misijní činnost byla zorganizována papežem Řehořem XV., který roku 1622 založil kongregaci De propaganda fide. Úkolem Propagandy je spravovati podle jednotného plánu rozsáhlá misijní území, rozdělovati je na vikariáty a diecése, přidělovati části misijního území řeholím a institucím, vychovávat a posílati tam pracovníky, sbírat pro ně podpory, dávat pokyny, pečovat o výchovu domorodého duchovenstva. Roku 1626 byla při Propagandě zřízena tiskárna všech typů tamějšího písma a o rok později vznikl ústav pro výchovu kněží-misionářů. Roku 1926 papež Pius XI. zřídil ve Vatikáně misijní museum. Česká národní rada Díla šíření víry se rozhodla zříditi v dohledné době v Praze misijní museum. Má již do začátku několik beden písemného materiálu a předmětů z Číny od českého misionáře P. Zemana.

Ing. Jaroslav Cuhra :

O základních pravdách.

Když jsem uvažoval o látce k této třetí úvaze o základních pravdách, znovu jsem si uvědomil, jak nesmírné jsou poklady moudrosti a poznání, jimiž Bůh vybavil svoji mystickou nevěstu, svatou církev. Je to skutečný zázrak duchovní architektury; před očima člověka, vteřinu za vteřinou, století za stoletím, vyrůstá tu absolutně dokonalé dílo, mystická katedrála, tajemný velechrám, jenž byl sice úplně dostavěn již v okamžiku, kdy Kristus pronesl onu zakládající větu: »Ty jsi Petr, to jest skála a na té skále vzdělám církev svou...«, ale jenž přes to jest den za dnem dokončován, zdoben a zvyšován a jenž patrně bude dokončen až na sklonku věků. Jednotlivé náboženské pravdy, představující nám nosné kvádry této tajemné věkovité stavby, jsou nerozlučnou součástí celku a jsou navzájem logicky skloubeny tak, že navazující na sebe, představují dílo, před nímž duše umlká v pokorném úžasu.

Jest proto pochopitelné, že jsem váhal: Mám psáti o některé z mnohých náboženských pravd s hlediska nauky, nebo se mám s vámi přenést k osobě Krista Pána, usednouti v duchu u Jeho nohou a naslouchati Jeho slovům tak, jak jsou nám podávána v Písmě svatém, nebo máme obrátiti svůj pohled k Prostředníci všech milostí, k přesvaté Panně Marii, či je-li vhodno věnovati se spíše praktickému využití základních pravd pro život rodinný, ve výchově, v denním povolání. I rozhodl jsem se, že se přidržím vedoucí myšlenky obou svých minulých článků a že znovu zdůrazním, jak jest nutné a potřebné, abychom se snažili o dosažení vlastnosti a daru opravdovosti, abychom vážně chtěli býti pravdivými.

Svatý Pavel praví v jedné ze svých Epištol: »Vím, komu jsem uvěřil a jist jsem.« Tato jistota musí vyzářovati i z nás! Každým svým slovem a každým skutkem musíme osvědčovati, že jsme vyznavači jedině, posvátné a svrchované pravdy. Po tom nás poznají; to musí býti naším společným poznávacím znamením. Jsme si skálopevně jisti svojí vírou, svorně doufáme v dosažení věčného života a jsme sloučení v Lásce. Je možné, že si mnohý z vás řekne sám u sebe: Proč se vlastně tento inženýr namáhá, aby vnikl do mého soukromí, aby ovlivnil mé myšlení, aby v mém srdci oživil city, o něž nestojím, aby před můj zrak promítal obrazy, jež mne nezajímají. Odpovídám, že jediným důvodem jest láska. Nepravím, že tato láska by se snad mohla srovnávati s duchovním

OLTÁŘ.

Naše české pojmenování oltář je nesporně odvozeninou latinského názvu *altare* = alta res, předmět vyvýšený nad podlahu. Ovšem na křesťanském oltáři se neobětují zvířata ani lidé, nýbrž samotný Bůh a spolu s ním i lidské srdce.

Altare fixum — stabilní oltář — je kamenná deska spočívající na kamenné podezdívce nebo na kamenných nohách. *Altare portatile* — přenosný oltář — je pouze oltářní kámen, který se vkládá do oltářů dřevěných. *Oltářní kámen* je vždy posvěcen a vždy jsou v něm uloženy ostatky svatých.

V chrámu může být několik oltářů. Jeden však je *hlavní*. Stojí v čele chrámu. Konají se u něho oficiální posvátné obřady. Je symbolem jednoty Církve svaté.

Oltář musí býti vždy *kamenný*. Je-li dřevěný, musí být uprostřed oltářní desky zapuštěn oltářní kámen. A na to místo se klade Chléb a kalich s Vínem. Na tom místě pak leží Tělo Páně a stojí kalich s Krví Páně.

Na oltáři musí být *kříž*. Připomíná jak knězi, tak věřícím ukřižovaného Pána a je viditelným důkazem, že oltářní Oběť je obnovením a zpřítomněním umučení Pána našeho Ježíše Krista a jeho Oběti kalvarské. Pro tuto připomínku nestačí pouhý kříž, musí na něm vždy být výtvarnický znázorněno tělo Ukřižovaného.

Po obou stranách kříže musí být *voskovice*. Alespoň jedna s každé strany. Vyžaduje to úcta k Oběti.

K oltáři vedou pravidelně *tři stupně*: třemi božskými cnostmi — vírou, nadějí, láskou — se stoupá k Pánu.

Již jsme uvedli, že oltář je *symbolem Krista Pána*. Velmi to klade biskup na srdce podjáhnum v den jejich svěcení. Proto na oltářní desce je vytesáno pět křížků na památku jeho pěti ran. Proto při svěcení se používá slov »svatý, nevinný, neposkvrněný« (Žid. 7, 26.), jichž sv. Pavel použil o veleknězi Kristu. Proto je pomazán olejem křtěnců i svatým křížem.

Jako v hrobě odpočívají v něm *ostatky svatých mučedníků*. Je to zbytek původní prvokřesťanské praxe, že svatá Tajemství se slavila na hrobech mučedníků.

Nad oltářem budována byla od IV. století *ciboria*. Byla to kopule na sloupech. Zachovala se ještě v mnohých chrámech gotických. S kopule ciboria visívala zlatá nebo stříbrná holubice. V ní byla uchovávána Svátost oltářní. Dnes místo holubice jsou na oltářích *svatostánky*. V našich krajích bývá umístěn na hlavním oltáři. Svatostánek má býti uvnitř vyzlacený a zvenčí zahalen rouškou — *conopeum* (jako v Emauzích) podle liturgických barev kromě ovšem černé.

I na oltáři bývají *relikviáře* s ostatky svatých. Je však pravidlem, že v době adventní a svatopostní, dále při liturgii zádušní a při výstavu nejsvětější Svátosti mají být s oltáře odstraněny.

Je-li oltář symbolem Krista a jeho místem, kam on přichází k uskutečnění přítomnosti mezi své, pak je spravedlivé, aby se mu vzdávala úcta jako skutečnému liturgickému středu chrámu, odkud si odnášíme posvěcení a požehnání.

plamenem duše i toho nejskromnějšího a zapomenutého světce, ale přece to jest láska. Neboť láska uzavírá a korunuje jistotu víry i neochvějně doufání. V této lásce vás povzbuzuji k opravdovosti. Řekl jsem

již, že nejpřednějším, zahajovacím aktem a projevem života duše jest modlitba. A názorně jsem vysvětlil, že modlitbou není mechanické odříkávání slov, nýbrž navázání dotyku s Nadpřirozenem, pozdvižení mysli k Bohu. Ujišťuji vás, že to není lehká věc; jest tím těžší, čím více se kdo vzdálil od absolutního smýšlení — svým životem, povoláním, jednáním, výchovou, zvyky a jak se jmenují všechny ony vlivy, jejichž účinku jest člověk denně vystaven.

Ale duši, kterou již omrzel život nepřetržitých kompromisů, člověku jenž jednoho dne užil největšího z Božích darů, to jest zdravého rozumu a který si konečně uvědomil, že na konci tohoto životního putování se otevírá brána do života bez konce, takovému člověku mohou býti moje neumělá slova povzbuzením a je-li to vůle Boží, i podnětem k činům životní důležitosti.

Jestliže někoho opravdu milujeme, snažíme se ze všech sil učiniti ho šťastným, způsobiti mu radost; opravdová láska nás povznáší nad naše sobectví a uschopňuje nás obětovati i to nejvzácnější. Podobnými znaky, ovšem v absolutním řádu, se vyznačuje i duchovní láska. Je to přímý odkaz Kristův a Jeho dědictví. Je to nepřetržitý účinek oběti nevinného Božího Beránka na dřevě kříže. Každý člověk bez výjimky, člověk který vpravdě navázal onen dotyk s Nadpřirozenem, jenž svým duševním zrakem zahlédl realitu své nevyslovitelné důstojnosti Božího dítěte, každý takový člověk jest doslova stigmatizován láskou. To jest podstata apoštolátu. Jakoby do jeho duše byl přenesen živý oheň; jest možné, že jeho zář i žár byly z nejrůznějších příčin utlumeny, ale v okamžiku, kdy duše jako květina ke slunci ponoří svůj zrak do laskavých očí Spasitelových, rozhoří se i plamen oné nadpřirozené lásky a člověk chce, aby jeho radost naplnila i duši jinou.

Výsostným znakem apoštolátu jest tedy láska. Má dvojí směr: Dovnitř, do nitra duše a ven, k duši jiné. I to jest přirozené a snadno vysvětlitelné. Dovedeme-li pozdvihnouti svoje srdce vzhůru a modliti se asi tak, jak jsem se pokusil vysvětlit, ujasňuje se nám především náš vztah a poměr k Bohu; uvědomujeme si svoji naprostou závislost na Stvořiteli všech věcí viditelných i neviditelných a tím i na našem Tvůrci a Pánu; poznáváme, že strom našeho života roste nad propastí nicoty a že všemi nitkami svého bytí visíme na Bohu; takové úvahy nás neodvratně dovedou k závěru, že Bůh má na nás právo a že to bylo nutné a že to bylo jenom k našemu dobru, když nám stanovil životní Řád. Poznáváme mimo to, že všechno co bylo utvořeno a všechno co jest nepřetržitě tvořeno má konec konců pouze jeden cíl: spolupůsobiti k větší slávě Boží, a že v této nekonečné a nepředstavitelné slávě Boží máme i my své dobré místo. To nás logicky dovede i k pochopení důstojnosti lidské duše. Jakmile si však osvětlíme své místo v Božím řádu, vynikne před naším zrakem vše, co se s tímto absolutním pořádkem nesrovnává. Spatříme své chyby a své hříchy a poznáme, že jsme až dosud jeli, abych tak řekl, po falešných kolejích. Povšimněte si důležité okolnosti: Naznačuji zde jeden z velikého počtu různých druhů a způsobů modlitby a stále předpokládám, že náš tichý rozhovor s Bohem, i když snad není zcela proniknut náboženskými vědomostmi a úplným poznáním náboženských pravd, jest přece založen na opravdovosti a nesen dobrou vůlí ujasniti si konečně svůj osobní poměr k Bohu a ke všem problémům dotýkajícím se věčného života vlastní duše.

Přirozeným důsledkem takového rázného a odhodlaného pohledu dovnitř jest především pokora. Poznáváme, že před tváří Boží se musí rozplynouti naše pý-

cha a nám nezbyvá než důvěrně se svěřiti rukám svého spravedlivého, ale i milosrdného Pána. V takovém okamžiku uznáme nesmyslnost svého vzdoru, naše minulé hříchy a chyby viděny nadpřirozeným zorným úhlem vyniknou v celé své zvrácenosti a my plností své vůle uznáme, že jsme opovázlivě udeřili do zmučené tváře svého Stvořitele i Spasitele. Tento stav nitra nazýváme lítostí a naši duši se tím otevírá dokořán brána ke vstupu do svatyně milostí. Zde již je upravena duchovní cesta ke zpovědnici a konečně i k blahému spojení duše s Ježíšem, jenž nás tiše očekává v Nejsvětější svátosti oltářní. Tím se tedy dokončuje cesta božské lásky dovnitř a člověk vstupuje do oblastí nadpřirozeného života a v jistém smyslu dosahuje nebe již v tomto pozemském životě.

Takto v několika větách jsem mohl jenom stručně a na schematu naznačiti cestu Božské lásky k nám; Duch vane, kde chce a Pán zná nespočetné tisíce cest a způsobů, jimiž se zmocňuje svých duší; jeden znak je tu však společný: každá láskou proniknutá duše jest naplněna touhou vyrovnati i svoji cestu ven a z vlastní plnosti uděliti i duším jiným. To jest smysl i příčina apoštolátu. Může býti uskutečňován nejrůznějšími způsoby: vytrvalá vroucí modlitba jest patrně jeho neúčinnější formou; jest však prováděn i slovem a tiskem a hlavně, osobním příkladem. Láska však musí býti bezpodmínečně jeho společným jmenovatelem a určovacím znakem. Bez lásky nic nejsme a ničeňo nedokážeme.

K závěru těchto tří článků o základních pravdách bych chtěl podotknouti: Neměl jsem v úmyslu psáti nějaká akademická kázání nebo duchovní promluvy ve vlastním slova smyslu. K tomu nejsem ani oprávněn, ani povolán. Nemohl jsem také ani zdaleka vyčerpáti rozsah daného tematu. Mým přáním bylo prostými, ale srdečnými slovy upozorniti na několik nejzákladnějších duchovních skutečností. Chtěl jsem, aby každý byl jaksi donucen zahleděti se na chvíli do své vlastní duše a uvědomiti si, že největším nesmyslem a pošetilostí jest klamati sama sebe. Proto jsem zdůrazňoval, že jest naší povinností naučiti se opravdovosti a to i ve věcech, jež jsme až dosud přehlíželi a podceňovali.

K a r e l O t ý p k a :

Poznámky Arnošta z Pardubic.

Těsně před vánoce r. 1664 prodléval učený jezuita Boh. Balbín v ohromné knihovně augustín. kláštera v Třeboni. V rukopisném oddělení té knihovny našel starý latinský svazek. Při bližším prohlížení zjistil, že našel věc v jeho době již úplně neznámou a zapadlou. »Děkuji nesmrtelnému Bohu, že jsem na takový rukopis přišel« — napsal o tom.

Na první straně rukopisu byl úvod, kde se čtlo o tom, že Arnošt, první arcibiskup pražský, byl muž velmi učený a obdivuhodně zbožný; že velmi časné, ještě za noci vstával, modlil se zbožně matutinum, četl Písmo svaté, rozjímal; že miloval klid a ticho noci. A že v řadě svých pobožností brával do rukou knihu »Libellum de Apibus«, četl z ní něco, rozjímal o tom a pak na okraj přepisoval poznámky, rady, předsevzetí, modlitbičky — výsledek svého rozjímání.

Úvod končí takto: »Tu knížku i s poznámkami, připsanými jeho vlastní rukou, jsme si vypůjčili z kláštera v Sadské, pečlivě ji opsali, a ony modlitbičky jsme též připsali na okraj této naší knihy: na jeho památku a pro zbožnost čtoucích. Amen.«

Kláster v Sadské založil a knihovnou vybavil Arnošt z Pardubic r. 1349. Je tedy dobře možné, že z Arnoš-

tovy pozůstalosti dostal kdosi jeho rozjímavou knížku. A svědčí to o velké vážnosti Arnoštově, když si tu knihu jiný klášter vypůjčuje a dá ji i s Arnoštovými poznámkami pečlivě opsat »na jeho památku.« Onen spis byl už velmi starý; svědčí o tom Balbínova poznámka, že si to musel opisovat sám, neboť písař nedovedl to písmo přečíst. Balbín Arnoštovy poznámky otiskl ve své knize »Bohemia sancta«, která vyšla roku 1682. Ke konci poznámky praví, že to není všechno, že opsal jen ty, jež bylo možno ještě přečíst. A napsal, že to uveřejňuje proto, »aby ti, kteří se snaží o dokonalost, naučili se od něho (t. j. od Arnošta), jak se mají dobré a znamenité knihy číst a jak jejich četbu má provázeti modlitba.«

Uvedu aspoň některé poznámky, jak si je před necelými 6 stoletími arcibiskup Arnošt z Pardubic připsal na okraj své rozjímavé knížky.

Kniha »Libellum de Apibus«, již Arnošt skoro denně brával do rukou, byl latinský nábožný spis, jehož autor není znám. Podepsal se jen: sacerdos humilis — prostý kněz. Ta pokora dojala arcibiskupa. I připsal si na okraj toto:

Pane Bože, prosím tě, ať nejmenuji své jméno, nechť cokoliv dobrého učiním.

Arnošt z Pardubic věděl, že styk s lidmi má svá nebezpečí. I stanovil si takováto pravidla:

S nižším ať jedná tak, jak si přeje, aby vyšší jednal se mnou, a nechť mu nařizují a zacházejí s ním vlídně; neboť Ježíš se postavil uprostřed učedníků a řekl: Pokoj vám! Strohosti či krutosti nechť ve mně není. Kéž jsem pokorný a dobrotivý. U svých podřízených nechť jsem obáván i milován... Nedám se unést hněvem... Tak jako si přeji, aby jsi byl ty, ó Bože, vlídným ke mně, takovým chci být i já k jiným.

Svého vědění, urozenosti a moci nezneužívá.

Chci hovořiti o Písmu svatém a o věcech užitečných. Raději chci poslouchati slova duchovní než utrhačná.

Arnošt se přátelsky stýkal s císařem Karlem IV., byl rád viděn na papežském dvoře a sám neměl hlavu bez ozdoby: nosil mitru arcibiskupskou hlavního města říše. Ale dívá se na vše duchovně:

Posvátné výroky Písma a čisté svědomí, to jest moje koruna ze zlata a stříbra.

Důvěrné přátelství s králi životem rozjímavým netrpí.

Kráľům chci dávatí rady správné.

Představeným radí takto:

Představený ať nikdy nezahálí, ať se zajímá o práci svých podřízených, a již pro dobrý příklad ať přiloží ruku k dílu. Nečín sám, co zakazuješ!

Když se představeným nedostává pomoci lidí, ať se utíkají k modlitbě.

Věty, jež osvětlují jeho kněžský charakter:

Krista Pána chci poslouchat, a ne sloužit jen na oko.

Ze služeb Kristových žádný věk není vyňat.

Ať nemám hřbitov, abych se nepomodil za zemřelé.

O duchovním životě:

Pěkná poznámka o pokoji: nejprve s Bohem, pak se svým srdcem a s bližním.

Nic není smutnějšího nad svědomí zlé.

Svatí jsou vedeni do nebeské vlasti cestami rozličnými, ale nikoliv protichůdnými.

Lásky hoden jest Bůh, neboť jest krásný, dobrý, sladký a vznešený.

Arnošt byl muž se zdravým smyslem pro potřeby tohoto života, a proto dovedl dít rady velmi praktické:

Nebudu se rozčilovat nad mnohonásobnou prací a že jsem četnými věcmi vyčerpáván. Ale chci si všechno zaříditi tak, abych v určité době se věnoval věcem duchovním, časným a modlitbě.

Pohostinství se nemá předstírat.

Dobré skutky jsou nejvýnosnější.

Ve všem se chci podrobiti rozumu a svoje úsilí řídití správně.

Sv. apoštol Petr napsal v Písmě svatém: »Dábel obchází jako lev řvoucí, hledaje koho by pohltil«. Hle, jak to potvrzuje pražský arcib. Arnošt:

Ať se nikdo nepřeceňuje, neboť dábel se odvážil i na Pána a pokoušel ho i před smrtí na kříži.

Proti ďáblu jest nutno bojovati s modlitbou.

Zrna a zrnka.

Svět se modernisuje a proto musíme i my nezbytně modernisovati způsob svého apoštolátu. Dříve šla v neděli celá obec svorně do kostela. Celý týden hovořili a přemýšleli o tom, co tam slyšeli. Jejich život byl prostý. Nebyli den co den zpracováni špatným tiskem, nebyli nuceni stýkati se často se špatnou společností. Dnes je doba rychlého tempa, neustálých výkyvů a přerodů, kdy třeba mít víru, která hory přenáší. Proto i náš apoštolát musí býti přizpůsoben tempu vysokých rychlostí. Pochopme to, jednejme podle toho a poučme liknavé a nechápavé, že je zcela v pořádku, že na př. Sv. Otec posvětil v tiskárně novou moderní rotačku, že si zřídil ve Vatikáně vysílací stanici radiovou, že se snaží využití vši ostatní techniky. Všechny ty moderní prostředky nemožno sloužit jenom zlu, naopak, mají v první řadě sloužití dobru. Dobru, t. j. Bohu, má všechno sloužití, poněvadž od něho má všechno svůj počátek.

Nové Směry.

Charita je projevem života Církve. Je tak stará jako Církev sama a výsledky její práce nelze srovnati s žádnou jinou humanitní institucí vzniklou v současném století. Přesto však nemohla by se katolická Charita uplatňovati tak plně, kdyby nebyla již před lety provedena organizace charitativní práce ve formě odpovídající moderní době. Pro nepřehledný počet svých naprosto nezištných, obětavých a nenáročných pracovníků z řad kněží, řeholníků, řeholnic a laiků může organizovaná katolická Charita i při soustředování veškeré charitativní a sociální péče, která vyplývá z koncentrace všech národních sil, zaujmouti i v nových poměrech při zachování naprosto své neodvislosti jedno z nejvýznamnějších míst a podjati se s předpokladem zdárného vyplnění všech úkolů jí svěřených.

Z »Výroční zprávy« Svazů kat. charity.

Kolik drahého času se obětuje zbytečnému mluvení a planému kritizování cestou do práce a z práce. Kolik dobrého můžeš vykonati pro spásu nesmrtelných duší, využiješ-li takové chvílky k rozmluvě o věcech vážných, o náboženských otázkách a názorech na řešení sociální otázky z hlediska náboženského. Znáš již, co nejvíce tíží tvého kamaráda, kterého chceš získat. Přiveď rozhovor právě na toto thema, promysli do všech podrobností, co a jak zaříditi, abys tohoto dělníka přivedl k pravému poznání pravdy. Ondruška: Dělník v náboženské práci.

Na zemi žijí asi dvě miliardy lidí. Ale z těchto dvou miliard téměř dvě třetiny tápou ještě v temnotách nevěry! Kdyby před námi tento ohromný zástup nešťastníků pochodoval, takže by každou minutu přešlo mimo nás sto lidí, trval by tento bědný průvod přes dvacet let ve dne v noci. A zase by zmizel ve tmách, neboť jim ještě nezasvitlo světlo Kristova evangelia, dosud nepoznali jeho oblažující pravdu, nebyli omyti jeho svatou krví, která byla prolita za celý svět.

Ve službách Královny.

Je velmi možné, že jednotliví členové Církve ba i její dosti vysocí představitelé ztratí smysl pro skutečnost, že ztratí živoucí styk s dělnictvem, že nechápou, čeho vlastně potřebují a že pak vypadají, jako by vůbec neměli porozumění pro jejich oprávněné požadavky. Někdy se to může stát, ale je to zcela určitě neúmyslné a je tedy nespravedlivé, líči-li se Církev jako pomocnice kapitalismu v jeho zotročování dělnictva.

Posel B. S. P.

Arnošt vedl život kající. Jistě konal sebezapírání, o nichž nikdo nevěděl. Aspoň jeho poznámky ukazují, že se šetřit nemínil:

Jest znamením velké rozvážnosti konati pokání hned.
Raději než žertovati chci zkroušeně uvažovati o svých hříších, o utrpení Kristově a mukách pekelných.
Po počtách netoužím; chci vésti život tvrdý a svoje hříchy oplakávat.

Ale nejlepším dokladem o jeho velké lásce k Bohu jest jeho touha po nebi. Žil sice na světě, ale jeho srdce jej táhlo do nebeské vlasti:

Kolik štěstí bude v tom, uviděti Krista!
Nejvyšší Otče, hled, jak toužím býti v nebi a spatřiti jas tvé Tváře.
Raději chci uviděti Krista na onom než na tomto světě.
Pro nebe rád opustím zem.

Patrně, že tyto poznámky, jež přece nebyly určeny pro veřejnost, nýbrž patřily k věcem nejsoukromějším, psal muž, který byl duchem Kristovým proniknut úplně a naprosto.

Arnošt měl úsilovnou snahu o duchovní pokrok a o poznání sebe. Jeho současný životopisec píše, že od svého zvolení až do smrti, tedy skoro 22 let, vedl si deník, kde denně zapisoval, jaká byla jeho pokora a zdali byl dosti vlídný k druhým. Muž, který byl zahrnován tituly a hodnostmi, který byl důvěrným přítelem císaře, který měl velký vliv a moc — poznal nebezpečí vysokého postavení. Šel věci na kořen. Každý večer se zkoumal, zda jeho chování k druhým bylo křesťansky dokonalé. Bylo to tedy zvláštní zpytování svědomí a vytrvalý cvik ve ctnosti.

Bohuslav Balbín napsal o Arnoštovi z Pardubic obsáhlou knihu: *Vita venerabilis Arnesti*. Má 450 stran a vyšla r. 1664. Ke konci toho životopisu vypočítává Balbín Arnoštovy přednosti a ctnosti. Nazývá je radii — paprsky, jež z osobnosti Arnoštovy vycházely a jí zdobily. A zakončuje knihu poznámkou:

»Ó, bohemia! ještě jeden paprsek Arnoštovi chybí, paprsek jeho očí, obrácených k němu, paprsek potvrzené úcty

Jiří Sahařa:

Husova pravda.

Poslechněme si některá jeho slova. Hus *kladl náboženské zájmy nad všechny světské, občanské*. Napsal: »Kterázkolivěk péče, která není potřebná k jednomu konci, jenž jest radost věčná, ta jest péče nehodná. — Blázniví jsou lidé, kteříž pilněji pracují a žádost větší mají k panství neb k království světa tohoto nežli k království nebeskému. — Opuště svět a žádost jeho, nepoddáme se přílišně službě lidské, abychom tak milostivého Pána nezapomenuli.«

Hus byl vlastencem, ale nemiloval prázdných frází, kterými dávají mnozí přednost citu národnímu před věcmi nebeskými. R. 1414 ve své obraně proti soudnímu protokolu kostnickému prohlásil: »Kristus ví, že více miluji dobrého Němce než špatného Čecha, i kdyby byl bratr můj vlastní.« Zkrátka Hus posuzoval všechny zjevy veřejné, všechny společenské řády pod zorným úhlem náboženství.

Hus ve shodě s katolickou církví uznával platnost všech sedmi svátostí. K udílení svátostí je dle předsvědčení Husova povoláno kněžstvo. *Přijímání pod obojí* Hus nezavedl, podával v Čechách Velebnou svátost laikům vždy pod jednou způsobou. Laický kalich u nás byl zaveden přičiněním mistra Jakoubka ze Stříbra a mistra Mikuláše z Drážďan (Dresden). Hus na dotaz Jakoubkův z Kostnice sice odpověděl, že je dovoleno a vhodné, aby i laikové přijímali pod obojí způsobou, ale neprohlašoval, že laikový

kalich je nutný k spasení. — *Panictví a panenství* neposkvrněné kladl nad stav manželský. Byl rozhodným zastáncem *kněžského celibátu*.

Hus věřil v *poslední soud* a ve *zmrtvýchvstání*. Hlásal existenci netoliko nebe, ale i pekla a *očistce*. Věřil v *obcování svatých*, ve vzájemnost církve bojující, trpící a vítězné. Ctil *světce a svěťice* Boží jako katolická církev. Napsal, že svatí za nás orodují. Zvláště nám prospívá přímluva Panny Marie, která je nám po Kristu první pomocnicí. *Maria* je královnou andělů, branou nebeskou. Svaté máme ctíti pro jejich svatost, ale nade všechny Bohorodičku, která vždy zůstala pannou. Jak orodování svatých a světic Božích, tak i naše přímluvy prospívají duším v očistci. *Ostatky svatých* jako blahoslavené zasluhují úcty, ježto se povznášejí svatostí celá lidská bytost. *Proti ctění obrazů posvátných* nemluvil. Připomínal jen, že se jim nemáme klaněti.

Hus velel, aby byly katolické *ustanovené posty zachovávané*. Prikazoval přísné *svěcení nedělí a svátků*.

Naše práce.

Přehled přednášek se světelnými obrazy z Písma svatého (na diapáskách):

Nový zákon:

Díl	Obr.	Cena K
VIII. Narození a mládí Spasitelovo	.13	19.50
IX. Veřejný život Spasitelův	.31	46.50
X. Utrpení a smrt Spasitelova	.14	21.—
XI. Spasitelovo oslavení	9	13.50
XII. Církev v období apoštolském a zjevení sv. Jana	.14	21.—

Cena všech 12 serií včetně textu 325 K, mimo obal a poštovné. Objednávky přijímá Svatováclavská Liga Praha IV., Hradčanské náměstí 8.

*

Nová přednáška s diapositivu (8.5×10 cm) o svatém Václavu (75 obr.) byla právě dohotovena a jest zájemcům za obvyklých našich půjčovných podmínek k dispozici. Tutéž přednášku jsme vydali i na diapáskách a možno ji zakoupiti. Cena 75 K včetně textu. Dále možno zakoupiti diapásku Praporec sv. Václava. Cena 50 K včetně textu.

*

Připravujeme pro dětské besídky diapásky o Kulihráškovi, které bude možno též zakoupiti. Záznamy přijímáme již nyní.

*

Zájemce o promítání světelných obrázků upozorňujeme, že každého nezávazně obeznámíme s obsluhou nového promítacího přístroje přímo v naší kanceláři. Nové diapásky, které se půjčují i prodávají, je možno denně si prohlédnouti. Zájemce z venkova prosíme, aby nám svoji návštěvu (pokud možno dopolední) předem lístkem oznámili na adresu: Svatováclavská Liga, Praha IV., Hradčanské náměstí 8.

Rozhlas.

(Hlídkka katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Program katolického vysílání pořádaného péčí Katolické akce:

Každou neděli a svátek: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdravas, Reč o tajemství dne, chorál, evangelium z nejbližšího svátku v týdnu, chorál.
Před každou Mši svatou úvod, evangelium dne a společná modlitba Církve.

Říjen:

20. října, neděle: 8—8.15 hod.: Docent Dr. J. Hlouch: Přednáška z křesť. nauky: Slavení neděl a svátků podle příkazu Církve. 8.45—8.55 hod.: P. Josef Gross: Duchovní promluva na den. 9—10 hod.: Slavná Mše svatá z Slavkova u Brna.
21. října, pondělí: 17.30—17.40 hod.: MUDr. František Dedek: Lékař-katolík o spalování mrtvol.
23. října, středa: 17.30—17.40 hod.: P. Dr. Meth. Habáň, O. Praed.: Otázka vývoje druhů mimo člověka.
25. října, pátek: 17.30—17.40 hod.: Prof. Frant. Voda, Brno: O buddhismu. (I. část.)
27. října, neděle: 8.45—9 hod.: Doc. Dr. Josef Hlouch: Přednáška z křesť. nauky: Církevní posty a příčiny, omlouvající od postu. 10.15—10.25 hod.: Dr. Frant. Perneger, děkan: Duchovní promluva na den. 10.30—11.30 hod.: Slavná Mše svatá z Mladé Boleslavi.
28. října, pondělí: 17.30—17.40 hod.: Zprávy z katol. života.
30. října, středa: 17.30—17.40 hod.: P. Dr. A. Podolák, O. Praed.: Otázka vývoje druhů u člověka.

Listopad:

Neděli dne 3. listopadu t. r. začíná ranní vysílání již v 6.30 hodin. (Zvony, Otče náš, Zdrávas, řeč o tajemství dne, chorál, evangelium z nejbližšího svátku v týdnu, chorál).

1. listopadu, pátek: 17.30—17.40 hod.: Prof. Štěpán Herat: Přednáška z křesť. nauky: Všeobecné povinnosti poslušnosti ke katolické Církvi.
3. listopadu, neděle: 8.40—8.55 hod.: Dr. Josef Hlouch: Přednáška z křesť. nauky: Církevní censura náboženských knih.
4. listopadu, pondělí: 17.30—17.40 hod.: Bořivoj Benetka: P. Bonaventura Pitr.
6. listopadu, středa: 17.30—17.40 hod.: prof. Frant. Vítek: O buddhismu. (II. část.)
8. listopadu, pátek: 17.30—17.40 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM: K hlubinám křesť. života. (XIV.)
10. listopadu, neděle: 8.40—8.55 hod.: P. R. Schikora, CSsR.: Přednáška z křesť. nauky: Církevní příkázání o výroční zповědi a velikonočním sv. přijímání. 9—10 hod.: Slavná Mše svatá z Náchoda. 10—10.10 hod.: Prof. Jos. Plocek: Duchovní promluva na den.
11. listopadu, pondělí: 17.30—17.40 hod.: Zprávy z katol. života.
13. listopadu, středa: 17.30—17.40 hod.: prof. Frant. Vítek: O buddhismu. (III. část.)
15. listopadu, pátek: 17.30—17.40 hod.: prof. Dr. Josef Vítek, CSsR.: Kazatelé probuzenské doby.
17. listopadu, neděle: 8.40—8.55 hod.: P. R. Schikora, CSsR.: Přednáška z křesť. nauky: Podmínky hodného přijetí svátosti pokání. 9—10 hod.: Slavná Mše svatá z velechrámu sv. Panny Barbory v Kutné Hoře. 10—10.10 hod.: prof. Jan Filip: Duchovní promluva na den.
18. listopadu, pondělí: 17.30—17.40 hod.: P. Dr. R. Dacík, O. Praed.: Wiclef a Hus.
20. listopadu, středa: 17.30—17.40 hod.: Klement Bochofák: Duchovní rok, den a noc.
22. listopadu, pátek: 17.30—17.40 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: K hlubinám křesť. života. (XV.)
24. listopadu, neděle: 8.40—8.55 hod.: P. R. Schikora, CSsR.: Přednáška z křesť. nauky: Podmínky hodného přijetí svátosti oltářní. 9—10 hod.: Slavná mše svatá z Blanska u Brna. 10—10.10 hod.: Msgr. Dr. K. Skoupý: Duchovní promluva na den.
25. listopadu, pondělí: 17.30—17.40 hod.: Zprávy z katol. života.
27. listopadu, středa: 17.30—17.40 hod.: prof. Dr. Boh. Štědroň: Pavel Křížkovský — ředitel kůru.
29. listopadu, pátek: 17.30—17.40 hod.: Msgr. Dr. A. Stříž: Didaché — nejstarší křesťanská památka.

K přímo nás docházejícím žádostem o vysílání Bohoslužeb z různých míst sdělujeme, že Poradni sbor může přihlížeti jen k takovému, jež mu byly navrženy příslušnou diecézní Katolickou akcí. Jest proto v zájmu zainteresů, aby svoje žádosti zaslali přímo své diecézní Katolické akci, která jediná může tuto posouditi a o ní rozhodnouti, resp. ji doporučiti. Žádosti, které nás dojdou přímo, postupujeme v každém případě příslušné diecézní Katolické akci.

Z domova.

LITERATURA.

Výbor z listů a instrukcí svatého Ignáce z Loyoly, zakladatele Tovaryšstva Ježíšova. V překladu podává P. Jaroslav Ovečka S. J. Vyšlo v nakladatelství »Vyšehrad«, Praha II.,

Václavská ul. č. 12. Cena brož. 120 K, váz. 145 K. — Obsažný svazek je druhým pozoruhodným dílem, vyšlým k letošnému 400ému výročí založení řádu Tovaryšstva Ježíšova. Překladatel, který nám již v předchozích letech přeložil Duchovní cvičení sv. Ignáce (1921) a jeho Paměti (1929), podává v přítomném svazku psychologický obraz světce a organizátora, jak se jeví v jeho listech a instrukcích, zde ovšem podaných jen ve výběru. Ale i tak je to svazek obsažný a obsahu poutavého. Teprve při jeho četbě vysvitne nám pravý obraz světcův, jeho organizačního ducha a všestranné působnosti jeho řádu. Nemálo vděčíme překladateli, že do svého výboru pojal vše, co se týká počátku činnosti řádu v českých zemích. Pro historiky stává se tím »Výbor« novým pramenem, a to pramenem autentickým, neboť promlouvá tu sám zakladatel Tovaryšstva, jež hrálo tak důležitou úlohu v našich dějinách. Úvody, předcházející každý list nebo instrukci, jsou velmi vhodné a výstižné. Dílo jest cenným přínosem historické a memoirové literatury a řadí se rovnocenně k ostatním svazkům Podlahovy knihovny naučných spisů. Kk.

Věčný Mácha. Památník českého básníka. Svazek 2. památníkové edice nakladatelství Čin v Praze. Cena 150 K, vázaný 180 K. — Obsáhlý svazek vzorné úpravy a tisku zachycuje obraz doby, v níž básník žil, jeho život a dílo, slovy badatelů a vykladačů, doplněný literárními a obrazovými dokumenty. »Cesta generacemi« ukazuje, jak básníkův zjev zaměstnával výtvarníky, hudebníky a sleduje jeho proniknutí do světové literatury. Vedle hlasů básníků o básníkově nechybí ani podrobné vylíčení převozu a pohřbu Máchova v květnu minulého roku. Již úvodní stať o Praze, jak ji viděl z svého života Mácha, zaujme všestranným vylíčením dobových a společenských poměrů. Krásné hlubotiskové ilustrace tvoří ucelený závěr celé knihy a doplňují výstižně její slovní obsah. Kk.

Jaroslav Podobský Kozákov, strážná hora Českého ráje. Vydal odbor Klubu českých turistů v Rovensku pod Troskami. Cena 10 K. — Nedomnívej se nikdo, že tato knížka lahodné výpravy a tisku jest jen suchým turistickým průvodcem! Kozákov oživuje tu v pověstech, historii, malířství i literatuře; je tu i stať geologická a o sběratelství kozákovských kamenů. Turistické staťi a četné obrázky doplňují vhodně publikaci, psanou s láskou a z lásky k rodnému kraji. Kk.

Břevnovská Schola cantorum vydala svou první Jarní knížku, obsahující předmluvu správce školy, lidové světské hry pro děti, duchovní písně z českých barokních kancionálů, skladbu (snad Surianovu) »Emitte Spiritum tuum« a »Veni, sancte Spiritus« a list varhanní literatury Josquina des Prés: »Benedictus, qui venit.« Knižka vyšla z přímých potřeb Scholy. Zajímavá úpravou i obsahem, jest i cenově přístupná (K 6.—). Objeďnávky na Scholu cantorum, Praha-Břevnov 1.

Marcus Minucius Felix: Oktavius. Překlad prof. Stiebitze. První český překlad latinsky psané apologie křesťanství z druhého století po Kristu. V edici Prsten vydal Ladislav Kunčič v Praze II., Voršílská 3. Cena 15 K.

Dominik Pecka: Cesta k pravdě. Základní otázky náboženské. Vydala Dominikánská edice Krystal v Olomouci. Cena K 14.—.

Dr. Josef Gross, biskup litoměřický: Výstup duše k Bohu. Úvahy pro ty, kteří se snaží o život v Bohu, obzvláště pro řeholní sestry. Vydal P. Vend. Meyer, OFM, přeložil Josef Tymel. Vyšlo v nakladatelství »Velehrad« v Olomouci. Cena 18 K.

Konventní a farní chrám titulu Narození Panny Marie v Želivě. Dějiny a popis. Vydalo nakladatelství G. Francla, Praha. Cena K 7.50.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Kongregace šíření víry má v Římě též kněžský seminář. Je to jedna z nejzajímavějších budov tohoto druhu na světě. V přítomné době studuje v něm 228 bohoslovců ze 30 států. Připravují se tam na misionářskou činnost bohoslovci z Číny, Indie, Siamu, Habeše, Střední a Jižní Afriky. Možná tam slyšeti nejrozdílnější světové řeči. Mezi sebou dorozumívají se bohoslovci ponejvíce latinsky nebo italsky. Nedávno bylo jich 30 vysvěceno na kněze a posláno na misijní práci do svých domovů.

U příležitosti 700letého výročí smrti sv. Rajmunda Nonnata, zakladatele řehole mercedářů a 100tého výročí mučednické smrti bl. Serafiona, člena tohoto řádu, poslal Sv. Otec hlavnímu představenému řehole vlastnoruční list, v němž vyslovuje upřímnou radost nad živou činností řádu.

Místo pro adresu:

Z OSTATNÍHO SVĚTA.

Španělsko. Zákon o svátcích byl před časem vydán ve Španělsku. Do svátečních dnů jsou zahrnuty i Zelený čtvrtek a Velký pátek, mimořádně ve Španělsku slavené. Svátek Neposkvrněného Početí Panny Marie a sv. Jakuba byly prohlášeny za státní svátky.

Neděle katolického tisku konala se 21. července po celém Španělsku a velmi pěkně se vydařila. V pastýřském listě, vydaném při této příležitosti, uvedl madridský biskup, že tradiční den katolického tisku není ani nyní zbytečným. Tisková neděle je nutnou i nyní. Není dosud dostatečný počet deníků, revui a vůbec dobrého katol. tisku. Sociální a náboženské dílo obnovy Španělska může být účinně provedeno jen za pomoci dobrého tisku. Proto tisková neděle je i dnes potřebná a odůvodněná. Katolická charita má všude veliké pole působnosti. Tak ve **Spojených státech** vydaly loni Konference (spolky) sv. Vincence na podporu chudých přes 100 tisíc dolarů. Katolická charita vydrží v Unii 37 nemocnic a 11 starobinců a vynaložila na svoji péči za posledních 20 let přes 27 milionů dolarů.

50 let katolického deníku »La Religion« ve Venezuele. Je to nejstarší katolický list této republiky. Venezuela byla posledním jihoamerickým státem, kde byl zaveden tisk. Stalo se tak teprve r. 1808, zatím, co v Mexiku měli tiskárnu již r. 1536 a v Peru r. 1584. V době od roku 1808 do roku 1870 vycházelo ve Venezuele jen několik náboženských týdeníků a i ty vzaly konec po revoluci v roce 1870. Teprve za 20 let začalo nové období katolického tisku založením deníku »La Religion«, za vedení čtyř kněží. Časopis s počátku musil překonati veliké finanční obtíže, které přestál jen díky podpoře arcibiskupa Gonzaleza. Dnes jest »La Religion« nejlepším listem, těšícím se světovému jménu. Heslu, které nese v čele: Miluj lidi, ale nenávid bludy« zůstal věrně dodnes.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

Misionář co badatel v Číně. — Šanghaj. — P. Leroy, ředitel musea Hoang-Ho-pai-ho v Tiencinu a P. Roi, vedoucí botanického oddělení téhož musea, přibylí nedávno do Šanghaje a ubytovali se ve Výzkumném ústavě katol. university Aurora. P. Leroy se vrátil z výzkumné cesty v jihozápadní Číně a Indo-Číně, kde tři měsíce studoval škeblovitě živočišstvo. P. Roi je na cestě do jižní Číny, aby prozkoumal otázku zalesnění. Studentům a profesorům uspořádal P. Roi přednášku se světelnými obrazy o lesní pohromě v severní Číně a o záplavách roku 1939. Pomocí map a jiných dokladů dokazoval učenec, že katastrofa (povodeň), která si vyžádala za obět miliony lidských životů a přinesla městu Tiencinu tolik bídy, má svou příčinu v kácení lesů na okolních horách. Všechny nádrže a přehrady světa nebyly by s to — podle mínění učenice — zadržeti povodeň, když se rozvine za okolností jako roku 1939! Jediný prostředek jest navrátiti horám jich zelenou korunu. To jest naléhavý úkol, na němž musí spolupracovati zvláště mladí inženýři. (Fides.)

K BOHU. Modlitební kniha duchovního života katolické inteligence. Vyšla již v III. vydání. V plátné váz. 25 K. Objednávky z ochoty vyřídíme.

OBRAZY PRAŽSKÉHO JEZULÁTKA, pravá fotografie v hnědém neb černém odstínu, zasklené nebo v celulooidovém rámečku, rozměr fotografie 23×17 cm. Cena: Zasklená hnědá fotografie 30 K, černá 27 K, celulooidová (pouze černá fotografie) 21 K. Možno obdržeti i samotné fotografie: hnědé provedení 15 K, černé 12 K, vše mimo poštovného. Pohlednice Pražského Jezulátka (pravá fotografie) kus 1 K.

Misijní nadšení v jugoslávském malém semináři. — Prizren. — Dopis, který nedávno došel z Afriky do zdejšího malého semináře, stal se radostnou událostí, která vyvolala důvěrnější navázání styků s misie. Studenti zorganizovali ihned tombolu, která vynesla pro příslušnou apošt. prefekturu 200 dinarů. Uvážíme-li, že všichni seminaristé bez výjimky pocházejí z chudých, ale na děti bohatých rodin, že mnozí nemají na konci roku ani peněz na cestu domů a proto zůstávají v semináři, kde si vydělávají skrovný výdělek při polní práci, pak teprve porozumíme, že představení semináře nazvali obět pro misie grošem vdoviny, který africké misii přinese bohaté požehnání. (Fides.)

Manžuská vesnice, jež se vyznamenává kněžskými povoláními. — Kirin. — Ves Siaopachiace v apošt. vikariátu Kirin (Manžusko) je teprve 100 let stará; byla založena skupinou 8 rodin, z nichž bylo 5 katolických, které unikly pronásledování. Později se tam usadil kněz Pařížských zahraničních misí. Dnes čítá skoro 2000 obyvatel, kteří jsou všichni katolíky. Siaopachiace žije hlubokým náboženským životem. Farář vidí denně čtyři až pět set osob v kostele. Sociální a školní zařízení přinesly obci titul vzorné obce. Především je však obec vzorná svým velkým počtem kněžských a řeholních povolání. Msgr. Lemaire vysvětil právě 3 nové kněze; tím stoupl počet kněží, kteří z obce vyšli, na 25. Dvanáct z nich ještě žije a je činnou v různých misijních stanicích. Na kněžství se připravuje ještě 10 malých a 3 velcí seminaristé. Obec vyslala kromě toho asi 100 řeholních sester. (Fides.)

Sociální práce v Jižní Africe. — Řím. — V marianhillském týdeníku »O Afriku« uveřejnil známý sociální apoštol Jižní Afriky P. B. Huss cyklus článků pod nadpisem: »S. O. S. — Save Our Soils«, t. j. »Zachraňte svou půdu!« Spisovatel poukazuje na skutečnost, že tenká vrstva orné půdy je velkými dešti stále více odplavována s polí. Varuje proto před neohospodárným obděláváním půdy a ukazuje na prostředky, kterými lze ji zachrániti. (Fides.)

Významná sbírka knih uložena do knihovny Aurory. — Šanghaj. — Důkaz, jak je knihovna jesuitské university Aurory oceňována veřejností, je skutečnost, že nedávno tam byla uložena cenná soukromá sbírka knih, aby tak byla zpřístupněna veřejnosti. Majitel je synem slavného státníka Li Hung-čanga a obdaroval knihovnou původně město Šanghaj; ideální možnost a pohodlnost používání knih v Auroře přivedily převedení sbírky do katol. universitní knihovny. Sběrka má 18.000 svazků, z nichž je 3.658 konfucianských pravidel, 5.633 historických listin, 1.436 děl filosofických, 2.743 spisů čínských a 6.000 různých spisů. Universitní knihovna Aurory je zařízena na 300.000 svazků a má nyní 90.000 svazků. (Fides.)

Misijní práce v apošt. vikariátu Kaifeng. — (Honan, Čína.) — Stav jest zde nezměněn; misijní práce pokračuje pravidelně a bez zvláštních obtíží. Počet obcí, které si žádají státi se křesťanskými, stále roste; bylo by možno pokřtiti tisíce lidí, kdyby nechybělo personálu, zvláště katechistů a čínských sester, které znamenají pro misie cenné pomocné síly. Nyní jsme otevřeli skoro ve všech misijních stanicích školy pro katechisty a je naděje, že budou takto posíleny řady těch, kteří učí po vesnicích katechismu a připravují čekatele na křest. (Fides.)

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakážou, kvitovány.

VYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí číslo 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. Cena jednotlivého čísla 30 hal. Předplatné na celý rok i s poštovní zásilkou 6 K. Číslo pošt. spořitelny Praha 208.401, čís. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh. Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvem pošt a telegrafů pod čís. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. Dohlédací pošt. úřad Praha 11. Vytiskla kniht. J. Bartl nást., Praha VII., Goethova 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

List Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník V. (XXII.) — V Praze dne 1. listopadu 1940.

č. 17

Nebeské jest dvorstvo krásné!

Náš chorál svatováclavský není jen písní odnášející se k sv. Václavu. Pamatuje totiž i na Nejsvětější Trojici, Matku Boží a také na svaté a svěťice Boží. Kdo by z nás neznal sloku, v níž prosíme všechny svaté v nebi, aby za nás orodovali a zahynouti nám nedali, kdo by si nevpomněl, že píseň svatováclavská vyzývá hlavně naše české svaté a svěťice, jako zástupce celého toho svatého nebeského dvoru, aby své prosby vznesli u Trůnu nebeského Otce za Václavovo plémě. Je svátek Všech svatých a světic v nebi, dnes tito údobé církve radují se z toho, že jejich spolubratři na zemi na ně vzpomínají, jim jeden ze dnů v roce věnují, aby tak naznačili nutnost vzájemného obcování. Svátek Všech svatých je nejkrásnější příležitostí pro katolického křesťana, aby použil milostí, které se slavením tohoto svátku Církve Páně spojuje, aby své prosby upnul k nepřehledným zástupům blažených Spravedlivých a učinil je svými prostředníky před Božím Majestátem. V tento den jsou tito vyvolení Boží jistě zvlášť nakloněni slyšení náš prosebný hlas. Obrátme proto celou svoji mysl k tomu překrásnému nebeskému dvorstvu, vzývejme je s celou vroucností své duše a budeme ujištěni, že nás vyslyší a pomohou nám v našich životních křížích. Volejme nejprve ke Královně všech svatých, Nejsvětější Matce Páně: Maria, Matko žádoucí, Tys královna velmohoucí, prosíš za nás za křesťany, Svého Syna, Hospodina, pak prosme svatého Josefa, pěstouna Páně, svaté apoštoly v čele se sv. Petrem a Pavlem, po nich vzpomeňme našich svatých a světic se sv. Cyrilem a Metodějem a sv. Václavem v čele, a požádejme je o prostřednictví u svatých mučedníků, vyznavačů, učitelů

Církve, poustevníků a světců všech stavů a povolání. Vzpomeňme zvlášť svých křestních patronů, nezapomeňme svého svatého patrona při sv. biřmování, aby svým orodováním vyprosil nám u Boha milost neustálé obnovy působení Ducha svatého. Světec, jehož jméno jsme na křtu sv. obdrželi a jehož jsme se od té doby stali zvláštními chráněnci, buď od nás vzýván, aby přispěl svojí pomocí k obnově a zachování křestního slibu. Tento slib bychom si měli častěji uvědomiti a věrně jej plniti. Je možné, že ve svém duchovním životě řídíme se zásadami a životem nám zvlášť milého svěťce, vzpomeňme tedy také jeho v tento slavný svátek nebeský a učinme jej ve vši pokoře prostředníkem našeho dokonalejšího života v Kristu Ježíši, Pánu našem. Světec tento může nejlépe pomoci tam, kde pro svou nedokonalost a slabost nemůžeme dosáhnouti uskutečnění účinných předsevzetí. Kdybychom si dokonale uvědomili, že svatí a svěťice Boží žijí s námi stále v úzkém spojení, že jsou vždycky připraveni přispěti svou přímluvou, pomoci ve všech potřebách, a kdybychom nezavírali oči před jistotou, že jejich přímluva je mocná a pomoc účinná, jistě jinak bychom se dívali na učení svaté Církve o obcování svatých a těchto vyvolených Božích si více vážili.

Nechoďme proto kolem ostatků svatých, jejich soch, obrazů, svatyní jim zasvěcených jako kolem hrobů zemřelých, ale jako kolem studnice živé vody, studnice, která nás občerství, kdykoli sepnuté ruce vnoříme do křišťálu zásluh, kterých si svatí získali svým ctnostným životem anebo mučednickou smrtí. Křišťan.

Jinak soudí Bůh, jinak lidé, a to přechasto zcela opačně. Lidé soudívají podle toho, co bije do očí, Bůh dívá se na srdce (1. Sam. 16. 7) a tomu, co je bláznivé před světem, dává přednost. (1. Kor. 1. 27.)

Jiskry sv. Ignáce.

E m. Ž á k :

Ke svátku Věch svatých.

Kdo plul velkým ocenánem z evropské pevniny do Nového světa, připomíná si, jak radostným, povzbu-
zujícím dojmem naň působilo, když po dnech a no-
cích plavby náhle zřel *zářící majáky* na břehu druhé
země. Byly jako poslové, zvěstující, že je konec jeho
cesty, že stane v nové zemi, kde mu kyne nový život
a lepší budoucnost.

Svátek Věch svatých pozvedá náš duchovní zrak
k nové zemi, v níž vládne Boží láska, jejíž předtucha
plní vyvolené největší, nám nevyslovitelnou blaže-
ností. A svatí, na něž vzpomínáme, jsou jako zářící
živé majáky, jež nám kynou ze břehů druhého světa.
Jsou to naši bratři, kteří »praenavigaverant vitam«;
přepluli tento život, a nyní těší se věčné blaženosti,
nerušenému míru a odplatě.

Sv. Jan, miláček Kristův, protože svým čistým srdcem
byl Kristu neblíží, svatý samotář, vypovězen na ostro-
vě Patmu, v prorockém vidění je unesen tak, že je mu
dopřáno nahlédnouti v samo nebe. Vidí zástupy nebe-
šťanů a začíná je počítati. Z každého kmene israels-
kého napočítá 12 tisíc vyvolených, kteří zůstali Bohu
a zákonu jeho věrni. Ale potom zrak jeho umdlévá,
síla ochabuje. Nemůže počítati dále, neboť zástupy
svatých stále rostou. Proto dí: »Potom jsem viděl zá-
stup veliký, jehož spočítati nikdo nemohl, ze všech
národů a pokolení a kmenů i jazyků, ani stojí před
trůnem a před Beránkem oděni v roucho bílé a mají
palmy v rukou svých a volali hlasem velikým řkouce:
Spása Bohu našemu, jenž sedí na trůně a Beránkovi.
(Zjev. 7. 9.—10.)

To jest jedinečná scéna, která se otevřela před zraky
sv. Jana. Jedinečná a výsadní, privilegovaný den v řa-
dě všech svátků církevního roku. K nesčetným sborům
andělským, jež stojí kolem trůnu Božího, druží se ne-
spočitatelné zástupy svatých, kdysi poutníků na této
zemi, dřívějších obyvatelů v tomto slzavém údolí.

Pout po hrobech sv. českých patronů-cizinců.

Svátky Věch svatých a věrných Dušiček přivádějí
myšlenky věřících ke vzpomínce na všechny ty, kdož
kdy před námi procházeli tímto »slzavým údolím« a
dnes náležejí do řad Cirkve vítězné neb trpící. Je sa-
mozřejmě, že o těchto dnech každý národ vzpomíná
svých velkých synů a dcer, kteří svatostí života neb
svým dílem proslavili a velkým učinili jeho jméno.
Je však spravedlivým, abychom se o svátku Cirkve ví-
tězné — dne 1. listopadu — vzpomínkami a modlitba-
mi obraceli i k těm světcům, kteří sice z naší krve ne-
pocházejí, avšak od staletí jsou ctěni a slaveni jako
patroni a ochránci našich zemí.

Na prvním místě mezi nimi dlužno uvést muže, jenž
jako pěstoun Ježíšův proslavil po všechna staletí své
jméno. Byl sv. J o s e f prohlášen na počátku 2. polo-
vice 17. století za patrona Českého na poděkování za
obnovu zemského míru. Řada pěkných barokních chrá-
mů dodnes hlásá úctu našich předků k světcu tichému
a pokornému.

V Římě odpočívají ostatky třetího nástupce sv. Petra,
římského papeže sv. K l i m e n t a, přes naši vlast v 9.
století tam dopravené. Řada svatoklimentských ko-
stelů a kostelíků připomíná českou úctu k tomuto
světcu.

Pronásledování křesťanstva za císaře Diokleciána
(284—305) dalo naší vlasti několik hojně u nás ucti-

Jsou »ze všech národů a pokolení a kmenů a jazyků.«
A rceme též ze všech věků. Jsou ze všech stavů. Není
žádné výsady, žádné přednosti rodu, majetku, učeno-
sti. Je tu veliké vyrovnání pozemských dřívějších roz-
dílů. První a hlavní »*communio sanctorum*«. Spole-
čenství svatých. Rozhodovaly pouze dobré skutky,
z lásky k Bohu a k bližnímu v milosti Boží vykonané.
Rozhodovalo jen *bohatství milosti*. —

Španělský dramatik Calderon napsal hru: *Veliké di-
vadlo světa*. V ní vystupují lidé všech povolání a sta-
vů. Králové, boháči, vojevůdcové, učenci a vedle nich
otroci, žebráci, prostí vojíní, lidé ubozí a hloupí. Všu-
dy ruch a čilý život v povolání každého v této veliké
směsi světa. Na konec však padají masky; hra skon-
čena. Všechna sláva mocných a velikých přestává.
Oznaky stavů odloženy v garderobě smrti. A nyní
všichni předstupují před ředitele hry a ten posuzuje
každého podle toho, jak svoji úlohu hrál, úkol svého
žítva plnil. Calderon ve své hře zbásnil onu křesťan-
skou pravdu, kterou často ve svých kázáních zdůraz-
ňoval sv. Jan Zlatouústý, že nezáleží před Bohem na
tom, jakou životní úlohu, které povolání, ten či onen
člověk měl, ale jak je plnil. Večer, kdy život končí, cí-
sař není císařem, vojevůdce není generálem, bohatec
boháčem, pán pánem.

Pohled do říše Boží, v království nebes, tuto pravdu
potvrzuje. Církev vítězná má jinou stupnici hierar-
chie; jiný pořad hodností, nežli církev bojující na ze-
mi. Rozhodují zásluhy a nikoli bývalé stavy. —

Povznesen se sv. Pavlem v tuto říši praví kterýsi spi-
sovatel: »Zaslechl jsem vzdálené hlasy, úchvatné zvuky,
které zaznívaly z naší vlasti budoucí. A zachvěl
jsem se radostnou nadějí. Závídíme přírodě, která
každého jara odívá se novou zelení na hrobech navždy
zavřených. Ale já, jenž v sobě cítím více životní síly
nežli celá příroda, vím, že přijde jednou čas, kdy rů-
že již nevykvete, kdy réva nerozpučí víc. Víme, že na-
dejde čas, kdy nebude již ovoce na olivovém stromě
aniž obilí na poli, ani stád na pastvinách. Ale já, plný
žítva, budu přebývat v oblačných příbytcích věčna.«

vaných patronů. Ve Staré Boleslavi v kolegiálním ko-
stele sv. Kosmy a Damiána jsou uloženy některé ostat-
ky dvou těchto světců z »éry mučedníků«.

Ještě větší úcty než lékaři sv. Kosmas a Damián, jimž
Boleslav I. jako úřední kníže, zasvětil svůj chrámek,
došel u nás jiný mučedník éry diokleciánské, sv. V í t.
Zasvětil tomuto světcu římského původu svou rotundu
na hlavním hradě země, Boleslavův bratr, sv. Václav,
uloživ v ní sv. ostatek, jež byl získal. Od doby Kar-
la IV. jest tělo sv. Vít, jež byl Karel z ciziny do
Čech přivezl, uloženo ve velechrámu ve zvláštním ná-
hrobku se světcovou sochou proti kapli Panny Marie.
Byl to rovněž Otec Vlasti, jenž pro hlavní chrám
svých milovaných Čech, v 2. polovici 14. století získal
ostatky někdejšího burgundského krále sv. Z i k m u n-
d a, zabitého v 1. čtvrtině 6. století. Ostatky toho vel-
kého kajčnicka odpočívají na levé straně katedrály
proti svatováclavské kapli v Černínské kapli v nové
skřínce na oltáři.

Daleko od naší vlasti v Římě ve svatoklimentském ko-
stele (na neznámém místě) odpočívá tělo světce za-
sloužilého nanejvýš o dobrovolné pokřesťanění, tudíž
i zachování našeho národa, světce, Řeka původem,
sv. C y r i l a.

Jeho bratr a nástupce sv. arcibiskup M e t o d ě j po-
chován byl na mocném Svatoplukově Velehradě v ko-
stele mariánském. Zmizel Velehrad, zmizel i hrob sv.
arcibiskupa našich krajů.

V tento den Všech svatých zaznívá k nám *hymnus ne-smrtelnosti* z dalekých břehů Nového a věčného světa. A ještě jednoho musím vzpomenouti. Nikdo si nepředstavuj, že tito vyvolení Boží svatými byli snad po celý svůj pozemský život. Tuto zvláštní výsadu měla pouze Maria, bohorodička, bez poskvrny hříchu dědičného počatá: Královna svatých.

Všechny ty zástupy svatých žily zde na zemi vystaveny stejným pokušením a příležitostí hříchu; prožívaly tytéž vnitřní bouře i útoky zlých démonů. Sotva který své bílé křestní roucho neofytů donesl až ke hrobu. Ale činili pokání, snažili se prospívat v ctnosti, zemřeli v milosti Boží nebo v očistci přetrpěli své tresty, a přijati jsou v říši vyvolených. Někteří z nich, jejichž svatost zřejmě pověřil Bůh zázraky, jsou církví doporučení uctě a vzývání věřících. V tyto dni vzpomínáme však oněch nám neznámých, ve zlatou knihu beatifikační nezanesených, jichž »nikdo spočítati nemohl« ze všech národů a pokolení a kmenů a jazyků». Když císař Napoleon, vypovězenec na ostrov sv. Heleny, přemýšlel o svém vratkém osudu, často chápal se evangelií a četl v nich ke své vlastní útěše. A když přečetl Kristova slova osmera blahoslavenství, jež dnes jako světeční evangelium při mši sv. kněz předčítá, prohlásil: »*To jest nejkrásnější list, který kdy na zemi byl napsán*«. Ano, to je ukazatel cest k nebi. Pokora, mírumilovnost, kajícnost, vroucí touha po spravedlnosti ke každému, milosrdenství, čistota, trpělivé snášení běd, to jsou ctnosti, které činí člověka hodným věčného království. Každý z lidí jde svojí vlastní cestou. A každá z nich, byť z různé strany, vede v jediný cíl, nebeský Jerusalems.

Jen od jednotlivců, které Bůh k tomu vyvolil, žádá Bůh mimořádných činů. Od většiny žádá pouze jediné: *konání povinností ve stavu, který kdo z jeho milosti si vyvolil*. Nic více, než svědomité plnění povinností na zemi, spojené vždy s pokorným pohledem k nebesům, toť je bezpečná cesta tímto pozemským údolím. Cesta mlhami a tmou k onomu novému nebeskému Jerusalemu, v němž Bůh je věčným sluncem pro všechny, kdo si zasloužili jeho lásky a milosrdenství.

Nedaleko od Prahy ve Sv. Janu pod Skalou jsou uprostřed chrámu uloženy ostatky světce-poustevníka z příbuzného národa polabských Obodritů, sv. Ivana. Ze 17. století pochází chrám, jenž byl vybudován nad tělem tohoto velkoknížecího syna a korvejského mnicha.

Hradčanský vrch v strahovském klášteře uchovává ostatky zakladatele řádu premonstrátského sv. Norberta, uctívaného od 17. století mezi českými patrony. Poskytlť tenkrát naše Praha poslední útulek tělu magdeburského arcibiskupa z 12. století.

Nebylo by správné, kdybychom na své pouti opomněli sv. pěti bratří (Benedikta, Jana, Matouše, Isáka a Kristína), kteří jsou původem Italové a Poláci, působili v Polsku na přelomu 10. a 11. století, a to tím méně, že jejich památka připadá na 12. listopad. Ostatky těchto mnichů a poustevníků, zavražděných r. 1003, byly přeneseny původně do Hnězdna (Gniesen) a odtud vítězným Břetislavem I. do Prahy. Část jich byla též uložena v staroboleslavském svatováclavském kostele.

Každý národ uctívá především světce, kteří se Bohu a Církvi zrodili z něho samého. Nezapomínejme však proto ostatních našich svatých patronů »cizinců«, vřazených našimi předky ve sbor rodných přímělučích u nebeského trůnu. Povzbuditi k jejich uctě zvláště v den památky V š e c h s v a t ý c h jest účelem těchto řádků.

Václav Ryneš.

OLTÁŘNÍ PLÁTNA.

Pod pojem oltářního prádla zahrnujeme: tři oltářní plátna, korporál, palu a purifikatorium. Kromě oltářních pláten se všechno toto prádlo přímo dotýká mešních darů.

Je přísně předepsáno, aby všechno toto prádlo bylo z čistého plátna. Jak prádlo tak materiál jeho lze dokázat již ve IV. století.

Proč jsou nutna na oltáři *tři plátna*? Je to předepsáno z opatrnosti pro případ, že Krev Páně by se vylila.

Vrchní plátno spadá po obou bocích oltáře až k zemi. Je tím obrazně znázorněno, že Pán náš byl v hrobě zabalen do pláten.

Korporál je čtverec plátna silně škrobeného. Kněz jej rozkládá na oltář a na něj staví kalich. Na korporálu se děje veliké tajemství. Proměnění. Svě jméno má právě od toho, že je tak úzce spjat s Tělem Páně. Dnes je to čtverec o straně asi 30 cm. Dříve byl mnohem větší, ba vlastně jeho službu konalo ono velké vrchní oltářní plátno.

Plátna nezůstávala trvale na oltáři. Před liturgií se oltář přikrýval, po liturgii se plátna snímala. Dnes zůstala tato praxe na Zelený čtvrtek při tak zvaném »odhalování oltářů« po Mši svaté.

Palla je čtverec plátna o straně asi 12 cm a je vztužený lepenkou. Je to opět zbytek té části oltářního plátna, jež se přehrnovala přes obětní dary. Dnes pallou se zakrývá kalich. Spodní část pally musí být plátěná. Horní část může být zdobena vyšíváním nebo dokonce z jiného materiálu než z plátna.

Purifikatorium je plátno, jímž se vytírá mešní kalich. Podobné jemu je *lavabo*, jímž kněz si utírá ruce po obětování.

Oltářní prádlo před použitím musí být posvěceno. Moc světit je má biskup a kněz jím ustanovený.

Korporál, pally a purifikatorium z první vody smí prát pouze kněz nebo jáhen.

Jako bylo mrtvé Tělo Páně v hrobě zabaleno do pláten, tak oltářní prádlo více méně přichází do přímého styku s eucharistickým Tělem Páně na oltáři. Odtud jeho tajemný význam. Je tu však také jeho bělostná barva. Poučuje nás, chceme-li vejít v úzký styk s Chlebem života při Mši svaté, že nutno být před tváří Boží tak svěže bílý jako toto oltářní prádlo.

PhDr. Bohuslav Roztočil

Poznámky k Jiráskovu »Temnu«.

Redakci stále docházejí dotazy, zda vyšla či vyjde tiskem přednáška proslovená pod tímto názvem dne 21. srpna t. r. v Českém rozhlase. Jejím otištěním v »Katoříku« vyhovujeme tak přání četných zájemců o tuto rozhlasovou relaci.

Z rozsáhlého literárního díla Aloise Jiráska žádné nezbudilo tak živý zájem a ohlas u českého čtenářstva a nedošlo tak populární známosti jako románová kronika »Temno«.

Proč Jiráskovo »Temno« získalo takovou popularitu bývá zdůvodňováno často tím, že dílo toto vyšlo začátkem světové války v r. 1914 a čtenáři viděli prý v něm jakýsi symbol doby. Ale to je výklad jen citově podbarvený, uváží-li se koncepce díla Jiráskova a naprostá odlišnost poměrů ve stol. 17. a 20. Je jistě blíž pravdě, že Jiráskova kniha svou vyhracenou protikatolickou tendencí hověla liberalistickým názorům té doby, jež se soustřeďovaly většinou na školských ka-

tetrách. Z nich se šířily i do vrstev lidových a vybily se ve známém popěvratovém kulturním boji, aviso- vaném heslem »Pryč od Říma«.

Ano, Řím či Žitava? to je problém, který postavil Ji- rášek v »Temnu« svým čtenářům. Abychom mluvili slovy Arne Nováka (ve »Zvonech domova« str. 125.), »protiklad jesuitského katolictví a českého protestan- tismu zaostřil Alois Jirásek v dualism, jenž roztíná celý náš národ za doby protireformační ve dvě ne- přátelské poloviny, mezi nimiž není dorozumění, není smíru; kde který Čech musí se bezodkladně rozhod- nouiti.« Taktó Jiráskovo »Temno« předvádí dvojí zá- pas o českou duši, který podle Jiráska vyznívá pro je- jí životní samobytnost temně a bezútěšně. Toto ponu- ré dilema vine se jako temná nit v »Temnu«, které autor nazývá historickým obrazem.

Vpravdě je to spíše románová kronika, líčící údobí re- katolisace českého národa v prvé třetině 18. stol. Spi- sovatel vložil do svého rozsáhlého díla dvě samostat- ná pásma dějová, jejichž spojení se plně nezdařilo: jedním jsou zemanské, selské a maloměstské události na Skalce a Dobrušce, seskupené kolem Machovco- vých, druhým jsou příběhy pražského měšťanstva s ro- dinou Březinovou v popředí. Spojující nití těchto dvou pásem je seřazení milostné zápletky mezi Jiříkem Březinou a Helenkou Machovcovou, jejíž přechod ze Skalky do Prahy je hodně násilný. I tuto románovou zápletku prolíná základní dilema celého díla: senti- mentální láska těchto mladých lidí, kteří jsou líčeni jako trpné loutky, je marná; vždyť je to láska dcery českého kacíře a syna přísně katolické rodiny pražské, jenž jest předurčen k stavu kněžskému. Tento ústřed- ní románový motiv seslabil Jirásek motivem jiným, hodně konvenčním: Lásece Jiříkově k Helence stojí v cestě také rozdíl stavovský; poddaná dívka nemůže býti zasnoubena s příslušníkem měšťanské šlechty. Děj »Temna« neplyne takměř nikde z nitra a z volně- ho rozhodnutí jednajících postav, nýbrž ze sterých zevních nahodilostí, z neočekávaných setkání, z po- divných shod, z pravděpodobných známostí, nevyvíjí se přirozeně. Různorodé jeho součástky jsou jen při- bližně stmeleny, ne však organicky sloučeny.

Tyto komposiční nedostatky, jež jsme uvedli z rozbo- ru Arne Nováka (Zvony domova str. 140), vyvažuje Jirásek velmi poutavým vylíčením dobového prostře- dí děje, které kreslí velmi sytě a vyzrálým uměním vypravěčským, v němž jest Jirásek velkým mistrem. Arne Novák správně charakterisuje Jiráskův »historický obraz«, že je úchvatný, ale dodává také, že je příkré stranicky a že přispěl obecně k tomu, že se české baroko stol. 18. považuje přes své velké hodno- ty kulturní šmahem za dobu »temna«; jest to po stránce kulturní i slovesné nespravedlivé, dodává v Přehledných dějinách české literatury ve 4. vydání na str. 160.

Jádrem »Temna«, jak už bylo naznačeno, je líčení ví- tězného boje jesuitů s kacíři. Protikladem k nadšené- mu, houževnatému a neochabujícímu úsilí členů To- varyšstva Ježíšova o návrat Čechů do církve katolic- ké, z níž byli husitstvím vyvedeni, předvádí Jirásek tragickou agonii české reformace ve věku osmnáctém, jež se spokojuje opájitými vzpomínkami na minulost a nachází velikost v pasivnosti, v sebeobětování, v ut- rpení a případně v odchodu do ciziny. Jirásek sice vy- slovuje stesk nad pozvolným odumíráním bratří v prostředí, ale zřejmými sympatiemi se svými souvěrci se netají. Zato odmítavě se staví proti straně katolic- ké, zejména proti aktivitě jesuitů, jež důsledně nazývá »jezovity«, a to nejen v dějovém vyprávění, ale i v připojovaných poznámkách pod textem. Jiráskovou

zásluhou byl tento hanlivý název pro členy Tova- rýšstva Ježíšova zpopularisován. Ze Jirásek vylíčil misio- nářské působení jesuitů křivě a tendenčně, bylo pro- kázáno řadou odborných studií, v poslední době ze- jména pozoruhodnou prací Emanuela Kubíčka »Je- suité a národ český«, která shrnuje literaturu předmě- tu a uvádí na pravou míru tendenční zprávy o hubení českých knih a násilných činech protireformačních. Ovšem netoliko vylíčení činnosti Tova- rýšstva Ježíšo- va, nýbrž Jiráskovo celkové pojetí doby t. zv. temna není správné. Postačí snad odvolati se na záslužné vý- sledky vědecké práce Pekařovy, jak jsou shrnuty ze- jména v jeho »Bílé Hoře« a ve »Třech kapitolách o sv. Janu Nepomuckém«. Z těchto citujeme aspoň tato slo- va: »To »temno« 18. stol. mělo v jiném směru také dosti světla a tepla, byla to doba, kdy nejen pražská města ožila podivuhodnou krásou baroku, ale celý ce- lý národ až do poslední vsi, do poslední chatrče, do posledního vzorku krajky a do poslední melodie lido- vé písně naplnil se životní radostí barokové kultury, pronikající, tvořící, budující novou společnost, nový národ, týž národ, z něhož vyšly naše generace. A kult svatojanský byl více než půldruhého století pravou missa sollemnis náboženského a při tom jaksi česky - náboženského cítění této doby.« (Str. 10.) Se zadosti- učením možno konstatovati, že Pekařův soud o do- bě t. zv. temna je uznáván i u vzdělaných protestantů. Univ. prof. Emanuel Rádl napsal v »Křesťanské Re- vui« (v červnovém čísle 1935) toto: »Uznávám, že Pe- kař má zásluhu, že se nebál soustavně vřazovat dobu pobělohorskou do našeho národního života jako po- sitivní a organickou jeho část — v době, kdy všichni prohlašovali barok za cizácké násilí na našem t. zv. národním duchu. Uznávám, že i jesuité i aristokracie pobělohorské jsou pozitivní částí našich národních dě- jin a vidím velký úkol budoucnosti v tom, tuto dobu pozitivně ocenit. K tomu cíli bude třeba docela pře- hodnotit jazykové hodnocení naší kultury.« (Str. 274.). Křivdili bychom ovšem Jiráskovi, kdybychom přízná- vali protikatolické tendenci jeho »Temna« tvůrčí ori- ginalitu. Nikoliv, Jirásek je v tomto ohledu jen bele- tristickým epigonem svých předloh, o něž se ve svém románovém vyprávění opíral. Flora Kleinschnitzová ve své studii »Prameny Temna«, (uveřejněné ve Sbor- níku studií a vzpomínek na počest 70. narozenin Al. Jiráska) prokázala, že hlavní pramen »Temna« byly Vlčkovy Dějiny české literatury.

»Jisto je jedno«, zjišťuje Kleinschnitzová, »že »Te- mno« jest sesterským spisem kapitol Vlčkových »Dě- jin«, jež jsou sloučeny pod záhlaví »Vítězná protire- formace«. Vedle Vlčkových »Dějín« poskytly Jirásko- vi látku k románu také Rezkovy »Dějiny prostonárod- ního hnutí náboženského« a Bílkova »Reformace ka- tolická«. Uvážíme-li, jakým duchem jsou prosyceny tyto Jiráskovy prameny, nedivíme se, že jejich bele- tristické zpracování v »Temnu« jest zřejmým odra- zem užitých předloh.

Třeba ještě poukázati na základní omyl vžitého kri- teria, kterým se čtenáři na »Temno« dívají. Když zná- mý emauzský benediktin P. Zima vytýkal Jiráskovi, s nímž byl osobně spřátelen, jak ublížil katolické cí- rkví svým líčením doby t. zv. temna, tu Jirásek na obra- nu odpověděl: »Ale vždyť jsem psal r o m á n !« Nuže, v tomto posledním slově lze hledat určitou cestu k chápání a hodnocení »Temna«.

Jiráskovo »Temno« není nějaké historické dílo vědec- ké, nýbrž je to historický román. Dějepisec je ve své práci omezen na fakta, kriticky zjištěná; nemůže se domýšleti toho, o čem nemá v pramenech spolehlivé opory. Historický romanopisec však má mnohem vět-

ší volnost; i on se sice musí přidržívat povahy doby a hlavních jejích dat, ale v jejím rámci může jít daleko za fakta zjištěná, může si je doplňovat a domýšlet, na jejich základech může vyvolat, evokovat prostřední doby a vylíčit je beletristickým uměním. A právě v těch oblastech přitímí, jež jsou ještě vědecky neosvětleny, nachází beletrista hodně příležitosti k volnějšímu rozletu a fantasii. Svobody tvůrčí síly dovolával se i Jirásek sám (v Pamětech II. 204) slovy: »Nezapomínejme, že první podmínka pravého umění je volnost tvůrčí síly umělcovy«. — Při otázce, jak daleko sahá mez volnosti uměleckého zpracování historické látky, budou asi vždy rozpory. Je otázkou taktu umělce, aby vycítil, kde jsou hranice jeho tvůrčí volnosti. Jedno však je jisto: že ani tvůrčí rozmach umělcův nedává beletristovi právo, aby zkresloval, snižoval nebo dokonce hanobil historické osoby nebo instituce.

Toto stanovisko jasně určuje postoj katolíků k autorovi »Temna« romanopisci Jiráskovi, i když mu nechtějí upírat volnost tvůrčí umělecké síly. Zvláště však se katolíci obrací proti tendenčním vykladačům »Temna«, kteří z románu dělají dějepisnou učebnici, a to dokonce učebnici prvního řádu, o jejíž vědeckou hodnotu se tříští všechny literární objevy a výsledky všeho vědeckého badání nové doby. Tendenční vykladači Jiráskova »Temna« zneužívali ho k povážlivé propagandě proti katolíkům, která přinášela českému národu rozpolcenost a konfesijní nevráživost. A nebylo divu, že za těchto okolností ozývaly se s katolické strany nejen hlasy obranné, nýbrž někdy také útočné, které se přenášely i na celkové literární dílo Jiráskovo.

V poslední době — díky Bohu — nastalo vystřízlivění. Žádný rozumný Čech nebude už těžit z díla Jiráskova lučavé prvky náboženských třenic a bojů, nýbrž vřelý zájem vlastenecký, který v mnohých spisech Jiráskových roste ze samých kořenů české národní podstaty.

Naše práce.

Přehled přednášek se světelnými obrazy z Písma svatého (na diapáskách):

Nový zákon:

Díl	Obr.	Cena K
VIII. Narození a mládí Spasitelovo	. . 13	19.50
IX. Veřejný život Spasitelův	. . 31	46.50
X. Utrpení a smrt Spasitelova	. . 14	21.—
XI. Spasitelovo oslavení	9	13.50
XII. Církev v období apoštolském a zjevení sv. Jana	. 14	21.—

Cena všech 12 serií (Starý i Nový Zákon) včetně textu 325 K, mimo obal a poštovné. Objednávky přijímá Svatováclavská Liga, Praha IV., Hradčanské náměstí čís. 8.

Nová přednáška s diapositivy (8.5×10 cm) o svatém Václavu (75 obr.) byla právě dohotovena a jest zájemcům za obvyklých našich půjčovních podmínek k dispozici. Tutéž přednášku jsme vydali i na diapáskách a možno ji zakoupiti. Cena 75 K včetně textu. Dále možno zakoupiti diapásku Praporec sv. Václava. Cena 50 K včetně textu.

Připravujeme pro dětské besídky diapásky o Kulihráškově, které bude možno též zakoupiti. Záznamy přijímáme již nyní.

Zrna a zrnka.

Sedlák našeho typu bude mít v první řadě pevnou víru v Boga a velkou lásku k vlasti, k drahému národu. Bude si vážit duchovního odkazu svých předků. Bude milovat role, chalupy a práci na nich. Bude pořádným hospodářem, bude to dobrý člověk hrdého selského smýšlení, při tom však vždycky ochotný z křesťanské lásky pomáhat bližnímu. Hrdě bude stát u svého pluhu a při tom s pokorou spínati ruce k modlitbě o Boží požehnání. To je základ, z něhož vyprýští všechny ostatní charakterové přednosti našeho typu vzorného českého sedláka.

Nové Směry: O nový typ českého sedláka.

Stará škola věnovala největší pozornost základům jazyka vyučovacího, počtům, psaní a reáliím. Dbala, aby tyto základy byly pevné a život je nezviklal. Dnešní škola má požadavky neúměrně široké a chce proniknouti mnohem hlouběji, než škola stará. Na starou školní praxi pod zorným úhlem dnešní školy se hledí jako na káznici s tuhou poslušností a zakřiveným životem. Ale přesvědčujeme se, že ti, kteří starou školou prošli, věčně vzpomínají — a dnešní podceňují.

Věstník katol. učitelstva.

V Číně již mnoho let působí český misionář P. Josef Zeman, který se náhle rozstonal a lékař i v šanghajské nemocnici nezjistili, jakou chorobou trpí. Misionář měl stále vysoké horečky, osm týdnů byl jen uměle živen a úplně ztratil řeč. Lékaři se rozhodli přivolat k jeho lůžku krajanů-Čechů, usídleného v Šanghaji, který na nemocného promlouval jeho rodným jazykem. A jak to zapůsobilo! Nemocný misionář, který již ztrácel zájem i o své okolí, se rozplakal, když zaslechl svou mateřskou řeč. A když se po delší době trochu uklidnil, dával alespoň posuňky hlavy odpovědi na kladené mu otázky. Zajímavé je, že po návštěvě našeho krajanů polevila i horečka nemocného.

Hospodář: Kouzlo mateřského jazyka.

Na Slovensku často se chlubíme, že Slovenská republika je křesťanským státem, že v tomto státě musí zavládnout křesťanské mravy atd. Nuže, kdybychom zůstali jen při těchto všeobecných chválách a při tom skutečně neopravovali a ponechávali všechny takové mravy, které u nás zdomácněly za minulé doby, tu by se nám mohlo lehce státi, že by se nám pro takové »křesťanské mravy« mohli sami nekřesťané, ba i pohané vysmívati.

Duchovní Pastýř (Trnava).

Na »Cap Arconě« jsem se měl jako v pohádce. Denně jsem sloužil Mši sv. a používal jsem při tom svého misionářského kufříku. Na lodi byl také J. E. nejdůst. pan arcibiskup ze Santiaga v Chile se svým generálním vikářem. Cestovali s námi do Buenos Aires. Byl jsem v jejich společnosti a mnoho jsem jim musel vyprávěti o naší zemi. Cesta krásně uběhla, moře bylo klidné a v Montevideu na mne už čekal můj milovaný spolubratr P. Jáchym (Procházka). Jak jsme si padli do náruče a jak jsme se vítali, to si dovedete představit! (Z dopisu českého misionáře v Argentině P. Pavla Maráška, OFM., kam odejel k našim krajanům loni v květnu. Vezl si s sebou nejen skládací polní oltářik, aby mohl všude, i na nejzapadlejších farmách a čákrách, sloužiti Mši sv., ale vzal si s sebou i věrnou kopii Palladia země České a prst z posvátných poutních míst: Svaté Hory, Staré Boleslavě, Sv. Hostýna a Velehradu.)

Z výroční zprávy Spolku sv. Rafaela na ochranu katolických vystěhovalců.

Zájemce o promítání světelných obrázků upozorňujeme, že každého nezávazně obeznámíme s obsluhou nového promítacího přístroje přímo v naší kanceláři. Nové diapásy, které se půjčují i prodávají, je možno denně si prohlédnouti. Zájemce z venkova prosíme, aby nám svoji návštěvu (pokud možno dopolední) předem lístkem oznámili na adresu: Svatováclavská Liga, Praha IV Hradčanské náměstí 8.

Rozhlas.

(Hlídky katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

D Ů L E Ž I T Ě U P O Z O R N Ě N Í .

Vzhledem k dnešním změněným programově-technickým předpokladům bylo s účinností od 11. listopadu t. r. upraveno nově schéma pořadů, vyhrazených katolickým posluchačům tak, že nedělní a sváteční Bohoslužby, ať zpívané, či tiché, budou zpravidla vysílány od 9. hod. ranní; před nimi od 8.45 — 8.55 hod. bude duchovní promluva na den. Přednáška z křesťanské nauky byla přeložena na středu od 11 do 11.15 hod.

Odpolední přednášky ve všední dny budou vysílány v pondělí, ve středu a v pátek od 17.15 do 17.25 hod.

Jednu neděli v měsíci (buď čtvrtou nebo třetí), kdy pražská stanice bude vysílati bohoslužby jiné církve, budou katolické Bohoslužby zařazeny na stanici brněnskou. Obdobně v případě, že bohoslužbám jiné církve bude vyhrazeno Brno, přijdou Bohoslužby katolické na stanici pražskou. *

Nedělí 3. listopadu t. r. začíná ranní vysílání již v 6.30 hodin. (Zvony, Otče náš, Zdrávas, řeč o tajemství dne, chorál, evangelium z nejbližšího svátku v týdnu, chorál.) *

Před každou Mší svatou úvod, evangelium dne a společná modlitba Církve. *

Program katolického vysílání pořádaného péčí Katolické akce:

L i s t o p a d :

1. listopadu, pátek: 17.30—17.40 hod.: Prof. Štěpán Herat: Přednáška z křesť. nauky: Všeobecné povinnosti poslušnosti ke katolické Církvi.

3. listopadu, neděle: 8.40—8.55 hod.: Msgr. E. Žák: Duševní život člověka.

9.00—9.40 hod.: Tichá Mše sv. z kostela sv. Rodiny v Českých Budějovicích. Zpívá žactvo soukromé školy sv. Karla Boromejského.

9.40—9.50 hod.: Msgr. Karel Reban: Duchovní promluva na den.

4. listopadu, pondělí: 17.30—17.40 hod.: Bořivoj Benetka: P. Bo-naventura Pitr.

6. listopadu, středa: 17.30—17.40 hod.: prof. Frant. Vitek: O buddhismu. (II. část.)

8. listopadu, pátek: 17.30—17.40 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM: K hlubinám křesť. života. (XIV.)

10. listopadu, neděle: 8.40—8.55 hod.: P. R. Schikora, CSsR.: Přednáška z křesť. nauky: Církevní příkázání o výroční zpovědi a velikonočním sv. přijímání.

9—10 hod.: Slavná Mše svatá z Náchoda.

10—10.10 hod.: Prof. Jos. Plocek: Duchovní promluva na den.

11. listopadu, pondělí: 17.15—17.25 hod.: Zprávy z katol. života.

13. listopadu, středa: 17.15—17.25 hod.: Prof. Fr. Vitek: O buddhismu (III. část).

15. listopadu, pátek: 17.15—17.25 hod.: Prof. Dr. Josef Vitek, CSsR.: Kazatelé probuzenské doby.

17. listopadu, neděle: 8.45—8.50 hod.: Prof. Jan Filip: Duchovní promluva na den.

9.00—10.00 hod.: Slavná Mše svatá z velechrámu sv. Panny Barbory v Kutné Hoře.

18. listopadu, pondělí: 17.15—17.25 hod.: P. Dr. Reg. Dacik, O. Praed.: Wiklef a Hus.

20. listopadu, středa: 11—11.15 hod.: Přednáška z křesťanské nauky: P. R. Schikora, CSsR.: Podmínky hodného přijetí svátosti pokání.

17.15—17.25 hod.: Klement Bochořák: Duchovní rok, den a noc.

22. listopadu, pátek: 17.15—17.25 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: K hlubinám křesť. života. (XV.).

24. listopadu, neděle: 8.45—8.55 hod.: Msgr. Dr. K. Skoupý: Duchovní promluva na den.

9—10 hod.: Slavná Mše svatá z Blanska (v pořadí osiav 800tého výročí tamního farního kostela).

25. listopadu, pondělí: 17.15—17.25 hod.: Zprávy z katol. života.

27. listopadu, středa: 11—11.15 hod.: Přednáška z křesťanské nauky: P. R. Schikora, CSsR.: Podmínky hodného přijetí Svátosti oltářní.

17.15—17.25 hod.: Prof. Dr. Boh. Štědroň: Pavel Křížkovský ředitel kúru.

29. listopadu, pátek: 17.15—17.25 hod.: Msgr. Dr. A. L. Stříž: Didaché — nejstarší křesťanská památka.

*

K přímo nás docházejícím žádostem o vysílání Bohoslužeb z různých míst sdělujeme, že Poradní sbor může přihlížeti jen k takovým, jež mu byly navrženy příslušnou diecézní Katolickou akcí. Jest proto v zájmu interestů, aby svoje žádosti zaslali přímo své diecézní Katolické akci, která jediná může tuto posouditi a o ní rozhodnouti, resp. ji doporučiti. Žádosti, které nás dojdou přímo, postupujeme v každém případě příslušné diecézní Katolické akci.

Z domova.

Exercicie na Velehradě ve Stojanově na sklonku roku 1940.

Listopad: 4.—8. dívky, 11.—15. ženy, 18.—22. jinoši. Prosinec: 2.—6. muži, 9.—12. dívky, 16.—20. ženy. První dva kursy jsou především pro dívky a ženy z kraje bzenecko-kyjovského a z jižní Moravy, poslední dva kursy pro dívky a ženy z ostatního Slovácka. Kursy pro jinochy a muže z celého Slovácka. Přihlášky z jiných krajů se přijímají jen zbudeli místo.

Poplatek za vše 80 K. Potravinové lístky cest. (s ústřížky)! Začátek naznačeného dne večer, zakončení ráno. Přihlášky alespoň 4 dni před začátkem přijímá a bližší informace zasílá Exerciční sekretariát na Velehradě č. 1.

Výroční zpráva katolické Charity v Čechách.

Mnohému se bude zdáti pouhou snůškou suchých čísel. Přece však výroční zpráva nechce být pouhou statistikou. Při jejím hlubším studiu oživnou číselce a vyjádří dobrodiní, které Charita koná. Za jejími čísly stojí skutečný život pro mnohé pln strádání, slzí a bolesti. Do jeho ruchu zasahovala Charita svou milosrdnou rukou a podle Kristova příkladu mírnila výstřelky lidské nouze a lidského utrpení. Číslice výroční zprávy nejsou proto mrtvou cifrou, ale ukazovatelem, který dokumentuje, kolik během celého roku bylo třeba setřít slzí a kolika lidem bylo třeba zachrániti střechu nad hlavou a kolik povzddechů bylo třeba učiniti méně bolestnými. O tom všem mluví výroční zpráva, třebaže jen suchými literami. Číslice, které uvádí, nejsou nikdy nadsazeny, nýbrž spíše bývají nižší, než ukazuje skutečnost. Je to pochopitelné. Vždyť účelem této statistiky není chloubá, nýbrž jen nutnost vykázáti veřejnosti výsledky působnosti. Bylo by nesprávné, kdyby někdo nechal se našimi čísly ukořebati v nečinnost. Naopak, čím lepší budou výsledky práce charitativního díla, tím více bude i třeba pomocníků a spolupracovníků. Chudé budeme míti vždycky s sebou a proto každá plná ruka katolíka nechť se připojí k dílu a každé otevřené srdce a zahojí milosrdnou láskou.

Dějinné události roku 1939, které hluboce zasáhly do života všech složek národa, měly svůj ohlas i v činnosti charitativní a sociální. Můžeme však s uspokojením prohlásiti, že doba ne-našla organisovanou katolickou Charitu nepřipravenou a že Arcidiecézní svaz katolické Charity jakožto centrum veškeré charitativní činnosti v arcidiecézi, zdolal s úspěchem všechny úkoly, které naň doba a nové poměry vnesly.

Za účelem koncentrace veškeré charitativní a sociální péče bylo vytvořeno Národní ústředí sociální a zdravotní péče v Praze. V tomto Národním ústředí, které svou působností zahrnuje celý

Protektorát, jsou Ústředím svazů katolické Charity zastoupeny veškeré složky katolické Charity v Protektorátu Čechy a Morava. Národní ústředí sociální a zdravotní péče má 6 odborných skupin, z nichž nejširší pole působnosti má skupina druhá, sociálně podpůrná, ve které je členem Ústředí svazů katolické Charity, a ve které také katolická Charita má pro svou rozvětvenou organizační síť a pro největší množství pracovníků vedoucí postavení. Kromě toho je Ústředí svazů katolické Charity zastoupeno i v ostatních skupinách.

Úkolem Národního ústředí je vedle soustředění charitativní a sociální činnosti také soustředění veškeré sbírky. Tato otázka musejí být již jednou řešena, poněvadž mezi organizace, které získaných prostředků použijí opravdu k účelům, pro které byly získány a mohou kdykoliv veřejnosti předložit řádné vyúčtování a také je předkládají, vešlely se mnohé tak zvané dobročinné organizace, mnohdy sestávající jenom z funkcionářů a jepičích života, které pořádají sbírky, obtěžovaly dobrodince a vůbec veřejnost a znechucovaly tak mnohým podporovateli dobré dílo. Tím dosti peněžních zdrojů, jež by jinak mohly být plně využity ve prospěch charitativní a sociální práce, bylo proto práci ztraceno. Úkolem pořádatelů sbírky pro Národní ústředí byla pověřena Národní pomoc. Členské organizace Národního ústředí, tedy taktéž Ústředí svazů katolické Charity, mají pak dostávat i také dostávají se společně získaných prostředků na svou činnost a na činnost svých odboček a členských organizací od Národního ústředí přiděly, mající jim nahraditi ušlé výnosy z veřejných sbírek.

Agenda Svazu stoupala v roce 1939 úměrně s novými úkoly, které Svaz přebíral. V kanceláři bylo vyřizováno celkem 7.900 jednacích čísel, což znamená oproti roku 1938 přírůstek o 3.452 jednacích čísel. Z toho odesláno 7.294 dopisů, 113 lístků a 16.130 tiskopisů. V kanceláři Charity vystřídalo se v roce 1939 na kolik tisíc návštěv při denní průměrné návštěvě 40 osob, nepočítajíc v to případy chudinského odboru, vyřizované ve zvláštní kanceláři. Žadatelé nechodili do kanceláře jen se žádostí o podporu, nýbrž také se žádostí o umístění do ústavu a často i s prosbou o radu. Průběhem roku 1939 bylo poskytnuto žadatelům 50 právních porad ve věcech pracovního práva, sociálního pojištění, domovského práva a ve věcech sociální péče. Mimo to několik desítek žadatelů bylo prostřednictvím Svazu Charity umístěno v různém zaměstnání.

Úkoly, které musel Svaz katolické Charity zdoiti, vyžádaly si přirozeně zvýšených nákladů. Celkové vydání Svazu činilo v roce 1939 K 1.043.985.70. Při tom však správní výlohy, vydržování kancelářských sil a pod., činí jen malou částku této sumy, takže každý, kdo podpoří Svaz katolické Charity a katolickou Charitu vůbec, může být jist, že jeho dar dojde svého určení a nebude spotřebováván na neplodnou administrativu. Na straně příjmové odpadl zdroj: obvyklá podzimní sbírka. V náhradu za tuto byla konána sbírka Národní pomoci, ze které obdržel Svaz dotaci ve výši K 228.968.—. Rovněž ostatním Svazům byl výteček sbírky dotací z Národní pomoci nahrazen. Jinak zůstaly Svazu zachovány i v roce 1939 dary dobrodinců, odkazy a výnosy soukromých sbírek ve prospěch Svazu konaných. I v roce 1939, více než jiná léta, vyvíjela Charita svou podpůrnou a chudinskou činnost. Nelze sice přesně zjistiti, kolik bylo v pražské arcidiecési v rámci chudinské péče poskytnuto na podporách chudým v penězích a v naturáliích, přece však možno prohlásiti, že tato částka bude ještě vyšší než v roce 1938, kdy se zdálo, že chudinská péče Charity dosáhla vrcholu. Jen Arcidiecézní svaz sám vydal v rámci podpůrné akce K 398.540.40, t. j. skoro čtyřikrát tolik než v roce 1938. V celé velké Praze vynaložila Charita na podpůrnou péči prostřednictvím svých klášterů, Místních skupin a charitativních odborů částku K 1.346.278.25. Tato číslíce však ani zdaleka neodpovídá plně pravdě vzhledem k tomu, že je odvozena z dotazníků, které jistě z jedné třetiny pražských farností a ústavů nedošly. Připočteme-li ještě k udané číslíci 490.000 K, které vydaly samostatné charitativní spolky, Svaz katol. žen, Sdružení katolické mládeže, Spolek sv. Rafaela, Ústřední konferencí sv. Vincence a sv. Marie Anežky, Třetí řád sv. Františka a j. charitativní spolky a můžeme s klidem i podle neúplných zpráv, které nám došly, prohlásiti, že Charita vydala na podpůrnou péči v Praze v uplynulém roce 1.836.278.25 K. V celé arcidiecési bylo vydáno na podpůrnou činnost 2.346.477.95 K. Připočteme-li k této částce vydání, spojené s ústavní péčí Charity ve výši K 17.164.100.34, obdržíme celkovou číslíci, vyjadřující plně dobrodini, které Charita koná. Celkové vydání Svazu Charity a všech jeho složek činilo v r. 1939 K 19.510.578.29.

Výroční zpráva Spolku sv. Rafaela na ochranu katolických vystěhovalců za rok 1939 podává výstižně obraz nehluché, avšak vytrvalé činnosti této korporace. Nával zájemců o vystěhování byl v I. pololetí r. 1939 tak veliký, že se denně v kanceláři spolku vystřídalo 40—50 návštěvníků. Nestačila proto ani poradna ve vystěhovalecké stanici v Nov. Vysočanech, ani ústředí ve Školské ul., a proto bylo požádáno ministerstvo sociální a zdravotní

správy o přidělení místnosti na Albertově, kde se měly konati úřední přípravy k vystěhování nearijců. Žádosti bylo vyhověno a dne 24. dubna 1939 otevřel Spolek sv. Rafaela svou druhou poradnu, která vyřizovala případy katolických nearijců. Dobrovolné pracovní síly vyřizovaly potřebnou agendu. Poradna byla udržována až do září r. 1939, kdy se stalo vystěhování technicky skorem nemožné. To však neznamená, že spolek nemá dosti práce. Stále se vyskytují nové sociální a vystěhovalecké případy, pátrání po nezvěstných v zámoří, opatřování legalisovaných osobních dokladů atd.

Za rok se vystěhovalo do zámoří celkem 4.154 osob, z toho: do Severní Ameriky 1.820 osob, do Střední Ameriky 174 osob, do Jižní Ameriky 1.547 osob, do Asie 412 osob, do Afriky 24 osob, do ostatních zemí 177 osob.

V cizině, kde musí každý těžce bojovati o sousto chleba, zápasiti s cizí řečí, teprve každý pochopí, co znamená misionář, který vede duchovní správu v mateřském jazyku, dovede pak oceniti kázání, zpěv a modlitby v rodné řeči. Bylo by třeba ještě mnoha obětavých misionářů, aby v každé větší osadě měli svého vlastního duchovního správce, jak to mívají všichni ostatní národové, na př. Němci, Italové, Maďari atd.

V Argentině působí od července r. 1934 P. Dr. Jáchym Procháčka, OFM. V lednu r. 1936 přijel do Prahy, vrátil se však v květnu r. 1937 do Buenos Aires a od té doby se nepřetržitě věnuje duchovní správě mezi našimi krajanými po celé Argentině v sousedních státech. Jeho úkol jest tak veliký a práce tak rozsáhlá, že stále prosil ještě o jednoho kněze, aby mohl alespoň částečně vyhověti přáním našich krajanů. Spolek sv. Rafaela se snažil získati pro Argentinu více kněží-misionářů, avšak, bohužel, neměl takového úspěchu, jak by si byl přál dp. P. Dr. Jáchym Procháčka a krajané. Rád OO. Františkánů byl by rád a ochotně vyhověl, jen kdyby byl měl dosti misionářů k dispozici. Ukázal však dobrou vůli tím, že uvolnil dp. P. Pavla Maráška, bývalého kvardiána v Turnově.

LITERATURA.

Vlastní životopis sv. Markéty Marie Alacoque. Vydala a expeduje Vinice Páně, Praha-Vyšehrad 90, Cena brož. 10 K.

Pomněnky ve víně nebeský. Úplné vydání modlitební knihy, již sepsal Václav Beneš Třebízský, S výzdobou Adolfa Záborského. Vydalo nakladatelství «Vyšehrad», Praha II., Václavská ulice 12. Cena váz. výtisku 55 K.

Poklad národního umění vyšel právě svazek dvanáctý, obsahující dějiny a popis **proboštského kostela v Roudnici n. L.** z pera arch. Dr. Alfreda Piffia. Svazek třináctý této sbírky přináší pojednání Dr. Zorošlavy Drobné o **Předklášteří u Tišnova.** Sličně vypravené svazčky, doprovázené řadou výrazných reprodukcí (namátkou uvádíme jen překrásný detail sochy sv. Václava v Předklášteří), dobře plní svůj úkol přiblížit každému české výtvarné památky. Jednotlivé svazčky po 5 K. Vydává «Vyšehrad», Praha II., Václavská ul. 12. Kk.

Mírko Očadlík: Co máme vědět o Prodané nevěstě. Svazek 13. sbírky **Pro život.** Cena 3.60 K. Stručný, ale hutný výklad hudebního díla, které máme všichni tolik rádi.

V téže sbírce jako **14. číslo** vyšlo: O. A. Tichého **O dobrou hudbu duchovní.** Odborný výklad o vývoji liturgické hudby, i duchovní hudby koncertní, a o povinnostech stálého zdokonalování a přesného dodržování pravidel ve smyslu encykliky sv. Otce Pia X. Cena 3.60 K. I tuto sbírku vydává «Vyšehrad», Praha II., Václavská ulice 12.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Slavnostní audience zástupců všech odborů Katolické akce se konala se Vatikáně dne 4. září. Sv. Otec učinil při ní delší časový projev.

Letošní papežská medaile. Každoročně o svátku apoštolských knížat sv. Petra a Pavla rozdává se zvláštní papežská medaile. Letošní je na přední straně ozdobena obrazem Pia XII., na rubu alegorií triumfu míru. Na obou stranách kolem obrazu papežova i alegorie jsou umístěny symboly lásky a spravedlnosti: kříž a váhy s nápisem: Opus justitiae pax (t. j. Dílo spravedlnosti pokoj). Medaili navrhl akademický sochař Aurelio Mistruzzi.

Místo pro adresu:

K BOHU. Modlitební kniha duchovního života katolické inteligence. Vyšla již v III. vydání. V plátné váz. 25 K. Objednávky z ochoty vyřídíme.

OBRAZY PRAŽSKÉHO JEZULÁTKA, pravá fotografie v hnědém neb černém odstínu, zasklené nebo v celuloidovém rámečku, rozměr fotografie 23×17 cm. Cena: Zasklená hnědá fotografie 30 K, černá 27 K, celuloidová (pouze černá fotografie) 21 K. Možno obdržeti i samotné fotografie: hnědé provedení 15 K, černé 12 K, vše mimo poštovného. Pohlednice Pražského Jezulátka (pravá fotografie) kus 1 K.

Z OSTATNÍHO SVĚTA.

Studijní týden akademicky vzdělaných laiků pro práci v Katolické akci konal se v týdnu od 4. do 11. září ve známém místě poustevníků v Camaldoli, nedaleko Říma. Ústřední vedoucí myšlenkou týdne byly přednášky o Boží milosti. Svatý Otec prostřednictvím státního sekretáře J. Em. kard. Maglione poslal hlavnímu církevnímu asistentovi (u nás bychom řekli řediteli) zvláštní list, kterým vyjadřuje svoji živou účast na tomto týdnu a vyslovuje pevnou naději, že právě tento týden, který se zrodil ze vznešených tužeb po věčných hodnotách, velmi přispěje v dnešní době k duchovní obnově vzdělaných laiků v Itálii. — Podobný týden studia, modliteb a přátelství uspořádal v Arezze (Oasa sv. Františka na Verně) spolek Ludvíka Necchiho, v němž jsou sdružení učení laikové, kteří kdysi konali svá studia na universitě Božského Srdce Páně v Miláně.

Ústředí misijní jednoty kněží v Itálii připravovalo na poslední týden v září misijní týden ve Ferrafe, který však, s ohledem na mezinárodní situaci byl odložen na neurčito.

Smrt toledského arcibiskupa a španělského primasa, kardinála Goma y Toma, dotkla se bolestně celého Španělska. Vznešený církevní hodnostář narodil se r. 1869. Po krátké činnosti v duchovní správě byl r. 1895 jmenován profesorem semináře v Taragoně a získal si jako učenec světové jméno. Napsal mnoho knih, z nichž nejznámější jsou: Ježíš Kristus Vykupitel, Výchovná cena katolické liturgie, Eucharistie a křesťanský život, Rodina podle práva přirozeného a Božího. Manželství, Maria — naše Matka a Paní, Výklad Bible a evangelií. V tarragonském semináři byl po 9 let též rektorem a r. 1927 stal se posléze tamním biskupem, r. 1933 pak toledským arcibiskupem. Kardinálem byl Sv. Otcem Piem XI. jmenován v r. 1935. Jeho velepastýřská činnost spadá do dob občanské války. Vysoký úřad kardinála a jeho vliv velmi přispěly k vítězství generála Franca. Dosud je v živé paměti společný pastýřský list španělského episkopátu, adresovaný biskupům celého světa, vzniklý z kardinálova podnětu. Není proto divu, že jeho odchodu želí celé Španělsko. Z příkazu generalissima Franca byl mu vypraven státní pohřeb.

Zavedení náboženství do škol v Portugalsku. Na základě konkordátu mezi Sv. Stolicí a Portugalskem učinilo ministerstvo národní výchovy všechny přípravy pro zavedení vyučování náboženství na lidových, středních a odborných školách. Náboženské vyučování bude se díti podle směrnic předložených církevními úřady.

Den smíru a modliteb za všechna pohoršení a urážky Boha, kterých se tak mnozí dopouštějí, zejména v létě, konal se z podnětu Katolické akce po celém Portugalsku v neděli 25. srpna. Byl též spojen s modlitbami za světový mír.

Škola katolické akce v Quebecku. Kanadští katolíci nejen že pochopili úmysly Sv. Otce Pia XI. o Katolické akci, ale tuto všude organizují a úspěšně provádějí. V roce 1937 založili v Quebecku i zvláštní školu Katolické akce, jejíž ředitelem jest kanovník Chamberlan. Škola na konci vyučovacího období vydává vysvědčení a po třech letech dostávají její návštěvníci zvláštní diplomy. Nejhorlivějšími návštěvníky školy jsou členky Ligy katolických žen v Kanadě. Od r. 1937 pořádala škola 379 kursů za vedení odborníků a účasti 722 osob. Diplom dostalo 117 osob.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

Chile. Apoštolský vikariát Araukanie. Vikariát leží uprostřed republiky Chile a zaujímá plochu 29.230 km². Jsou v něm činní OO. Kapucini bavorské provincie Altötting-ské. V čele vikariátu stojí J. E. Mons. Quido Beck, pod jehož vedením pracuje tam 46 řeholníků, 21 světských kněží a 44 bratří-laiků, dále 109 sester Sv. Kříže, 30 Františkánek Nejsv. Srdce a 33 domorodých katechetek. Vikariát čítá celkem 254.536 duší, včetně 73.535 Indiánů kmene Araukanů. S výjimkou asi 2000 Indiánů jsou to všichni katolíci. Vikariát má 28 farností, 2 hlavní a 53 pobočných misijních stanic. Známý Velikonoční ostrov (Isle de Pascua) se svým polynesským obyvatelstvem, tvoří samostatnou farnost, ve které působí 1 misionář, a 3 sestry. Tato farnost má nový kostel, dům pro malomocné a léčebný ústav pro první stadiu léčby této zhoubné metly. — Studentský a kněžský seminář, škola pro dívky, 39 farních, 69 venkovských škol, 12 internátů pro hochy a 11 pro dívky doplňují celkový obraz misijní práce v tomto vikariátu. Na školách kromě řeholníků a sester působí též 33 světských učitelů a 85 učitelek. Neschází ani sanatorium o 70 postelích s domácím lékařem, knězem a 9 sestrami ošetřovatelkami, kromě příslušného počtu výpomocných sil. V městě Padre Las mají Otcové Kapucini tiskárnu »Sv. Františka«, kde se tisknou 2 týdeníky a náboženské knihy. Je v ní zaměstnáno 42 osob. (Fides.)

P. Payen mrtev. V hospitalu Panny Marie v Šanghaji zemřel ve stáří 79 roků P. Jifí Payen, jesuita, který do tohoto města přišel před 36 lety. Byl vynikajícím učitelem a vychovatelem. Mnoho misionářů a světských kněží děkuje mu za svoje theologické vzdělání. P. Payen byl též vynikajícím spisovatelem v oboru theologické morálky. Již ve 4 hodiny ráno zasedal k práci, přerušované během dne jenom modlitbou brevíře a rozjímáním nebo přednáškami. (Fides.)

Exercicie v Japonsku. Každý misionář-exercitátor v Japonsku je pln chvály nad neobyčejnou pozorností a soustředěním myslí svých posluchačů. Nelze popírat, že duchovní cvičení sv. Ignáce a způsob, jakým jsou v nich probírány pravdy katolického náboženství, neobyčejně působí na japonské posluchače. — Japonsko ku podivu nemá dosud samostatného exercičního domu. Konají sice každoročně misionáři i světské kněží pravidelná duchovní cvičení, v katolických ženských školách bývají o prázdninách uzavřené kursy pro dámy, ale exercicie mužů jsou velmi vzácným zjevem, ač studenti katolických škol mívají občas kratší duchovní obnovy. Před několika lety bylo započato s pokusem jednodenních duchovních cvičení. Účastníci sejdou se v místnosti kněžského domu katolické university tokijské, kde vyslechnou dvě promluvy kněze. Ráno je pro účastníky sloužena Mše svatá a duchovní den končí eucharistickou pobožností. Ve volném čase je kursistům k dispozici knihovna a zahrada. Ač není stanoveno přísné mlčení, přece je účastníci věrně zachovávají. Modlitba růžence, meditace, četba náboženských knih nebo návštěva Nejsvětější svátosti v universitní kapli vyplňuje volný čas. — První takovýto kurs byl uspořádán pro profesory a zaměstnance university a vydařil se tak, že se nyní po půl roce pravidelně opakuje. Z podnětu tokijského arcibiskupa Msgr. Doi-ho měli podobný kurs již posluchači university a středoškolské studenti. Dokud nebude možno zříditi samostatné exerciční domy, bude po přání arcibiskupově podržen tento druh jednodenních kursů.

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dánce výslovně nezakáže, kvitovány.

VYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí číslo 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. Cena jednotlivého čísla 30 hal. Předplatné na celý rok i s poštovní zásilkou 6 K. Číslo pošt. spojitelný Praha 208.401, čís. telefonů 617-70. Řídí redakční kruh. Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod čís. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. Dohlédací pošt. úřad Praha 11. Vytiskla kniht. J. Bartl nást., Praha VII., Goethova 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

List Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník V. (XXII.) — V Praze dne 15. listopadu 1940.

č. 18

POSLEDNÍ VĚCI ČLOVĚKA.

Bliží se konec církevního roku, kdy svatá naše Církev čte předpověď Páně o konci světa a Jeho příchodu k poslednímu soudu všeho lidského pokolení. Je proto velmi příhodné, jestliže se trochu zamyslíme nad touto neodvratnou skutečností, která přijde tak jistě, jako naše smrt.

Smrt pro bezbožníka a rouhače je událostí, které se hrozí. Proto se snaží na ni co nejméně mysliti a vyhýbá se rozmluvám o ní. Obyčejně žene se bez míry a rozvahy za rozkošemi a slávou tohoto světa, aby z těchto prchavých bludiček získal lacinou útěchu a přehlušil hlas svědomí, které se ozve náhle vždy tehdy, když nejméně se toho naděje.

Duše žijící v Bohu, ponořená v Jeho nesmrtelnou krásu, vzňatá láskou k Němu, nemá strachu před okamžikem, kdy opustí tělesnou schránku, neboť ví, že projde-li tento okamžik lidského života v pravé kajícínosti a pokoře, že po očištění octne se přímo v náručí Boží, že sladce spočine na Srdci Toho, Jěnz pro ni na kříži umřel.

Každé popírání jsoucnosti Boží, Jeho soudu a posmrtného života jest jen důkazem toho, že Bůh jest, a že přijde čas, kdy soudit bude jednoho každého člověka podle jeho pravé zásluhy, neboť, kdyby tomu tak nebylo, nebylo by třeba tyto skutečnosti popírati. Posledními věcmi člověka jsou proto smrt a Boží soud. z něhož vyjde buď jako vyvolený Boží, nebo Bohem zavržený v místo, kde jest jen pláč a skřípění zubů. Jak krátkozrací a ubozí jsou všichni ti, kdož v rado-

stech a marnostech světských spatřují účel svého života, klesající při tom do prachu země, i ti, kdož hlavní pozornost obracejí na své tělo, nebo na tělo svých bližních. Jen spása vlastní duše a duši všeho lidského pokolení jest jediným a nejvyšším životním cílem, ku kterému jsme byli určeni Bohem Stvořitelem, Spasitelem a Posvětitелеm. Jen tento cíl jest Jemu milý a jeho uskutečňováním můžeme si získati nehynoucích zásluh pro život na věčnosti.

Pamatujme proto na své poslední věci při každém dechu svého života, mluvmе a jednejme vždy tak, jakoby smrt stála těsně přede dveřmi. Buďme jako moudré panny, jejichž duše jsou plny oleje ctností a svatosti, připravené přijmouti ženicha, i když přijde a povolá je k soudu znenadání. Neníť smrt jen na bolestném lůžku, přichází často jako zloděj tehdy, když bychom se jí nejméně nadáli. Jak často Bůh pokyne člověku, když se domnívá, že všechno získal; musí zde nechat bohatství, slávu, čest a jít k Božímu soudu jako ubohý opuštěnec, kterému Bůh pokyne, když únavou se někde zhroutil pod širým nebem.

Nepřítel lidského pokolení — ďábel — dovedl lidstvo již v mnohém oklamati a zastřítí mu oči před pravým stavem věcí. Poslední věci člověka, jeho smrt a soud nezakryje a myšlenky na ně nepřehluší, byť se namáhal jakkoli. Neboť každý den, pán nepán — podléhají tisíce tomuto zákonu, který nejvyšší spravedlivý Bůh dal lidem, když Jej hříchem rozhněvali. Křišťan.

Rozum musí býti uveden v zajetí víry. Kdyby chápal úplně tajemství, nebyla by to víra, nýbrž vědění. Toto moře je příliš hluboké, než aby ses mu mohl bezpečně svěřiti, nechceš-li býti pohlcen tajným vírem.

Jiskry sv. Ignáce.

Kdy přijde království Jeho?

Nedočkali se první křesťané, kteří přímo dýchali Pavlovým voláním Maranatha. (I, Kor. 16, 22). Tisíce apoštolských duší se strávilo touhou po uskutečnění každodenní prosby: Přijď království Tvé! Dodnes je to cíl i našich modliteb, obětí i našeho posledního vzdechu. Ale fariseům se zdá, že je to přece jen chorobné toužení. Asi proto, že této touze dal apoštol průchod spolu s výkřikem: Kdo nemiluje Ježíše, buď již proklet!

Pán Ježíš plakal nad Jerusalemem a pronesl kletbu nad vyvoleným národem. V tu neděli, kdy Církev mluví o těchto slzách, vysvětluje v epištole sv. Pavel, že minulé události jsou předobrazem věcí budoucích. Někdy až příliš cítíme, jak na nás dopadají Kristovy slzy, ale zda poznáváme čas svého navštívení? Kdybychom viděli očima svatých, poznali bychom v sobě vinaře, zabíjejícího Hospodářova Syna, který je uprostřed nás. Dosud nedoznělo odsouzení vyvolených synů: Bude odňato od vás království Boží a bude dáno lidu, který bude přinášeti plody jeho. (Mt. 21,43). Od stromu v ráji byl celý Starý zákon dlouhou kající poutí na temeno Golgoty. Ale kolik bylo vyvolených, kteří došli až do konce a stanuli u stromu života? Právě ti nejbližší zklamali nejkrutěji, i když milovali. Ale první, kdo okouší ovoce vykoupění jest pohan, jenž byl do té chvíle Pánu Ježíši nejdále. Několik hrubých vojínů se přiblížilo ke kříži, ale jenom Longin v hodině, kdy se chvěla celá příroda, měl odvahu — snad cyničkou — bodnouti do Srdce Bohočlověka. Ale v té chvíli se děje zázrak, podobný Šavlovu obrácení. Milost Boží vítězí nad pekelnou zlobou, která se vedrala do lidského nitra. Setkání s Kristem je oka-

mžik rozhodující, v němž se jedná buď o věčnou spásu nebo o věčné zavržení. Ale v obojím případě se uskutečňuje apoštolovo slovo: On musí kralovat!

Podobnou významnou událost při zrození Círky znamenala kniha Skutků apoštolských (10, 44). Při kázání sv. Petra se stal div, který je s hlediska vyvolených téměř nelogický. Milost Ducha Svatého sama se vylila na pohany dříve než je mohli rozdavači milosti omýti vodou křestní. Po této události, připomínající, že obvyklé cesty milosti nejsou jejími hranicemi, otvírá sv. Petr omilostněným pohanům bránu do Círky otázkou: »Může-li kdo zabrániti vodě, aby nebyli pokřtěni ti, kteří přijali Ducha Svatého, jakož i my?« Kdoví, zda tyto historické události, které se staly na počátku, nejsou náznakem toho, co se na konci stane? Potvrzením zdá se býti proctví Páně o království nebeském. (Mt. 13, 31). Podobno jest zrnu hořčičnému. Těmi slovy se naznačují tisícileté dějiny Círky, jež z počátku přímo beznadějných se zvolna rozšiřuje do všech zemí a ke všem národům. Ale druhá část zní: Podobno jest kvasu. Kvas náhle se zmocňuje těsta, veskrze je proniká a přetvořuje viditelnou rychlostí. Splnění tohoto obrazu nutno věrně očekávati.

Združňující právem nutnost víry a mluvíce o zkouškách víry, někdy zapomínáme na druhou božskou ctnost — naději. Když byl Pán Ježíš nejkrutěji ponížen a ohavně ubit, tehdy byl nejbliže svému vítězství. Tělem Kristovým jest Církev. Snad právě tehdy, až nebude míti ani podoby ani krásy, až podle lidského soudu dozraje k svému pohřbení — stane se zázrak vzkříšení, jenž odhalí všemu lidstvu její božský původ a otevře mu zdroje života. Stane se to, až se nejméně nadějeme, neboť ta hodina nebude dílem lidským. Ale bude to jistě odměna těch, v jichž srdcích právě o Velkém pátku zvonila velikonoční jistota.

Václav Ryneš :

Památka přenesení sv. Ludmily.

Na den 10. listopadu připadá v našich krajích svátek přenesení sv. Ludmily. Je to prvý a nejstarší ze tří svátků, věnovaných oslavě přenesení našich světců (přenesení sv. Ludmily, Václava a Vojtěcha) a již z toho důvodu zaslouží si vzpomínky.

Zákeřná vražda sv. kněžny Ludmily dne 16. září 920 na Tetině měla za následek, že se její věrní rozprchli. Teprve když vrahové odešli, pohřbili Ludmilini lidé svou kněžnu pod hradní zdí. Ježto se nad hrobem svatě kněžny děly divy, dala nová majitelka Tetína, kněžna Drahomíra, nad tímto hrobem postaviti dům, na způsob kostela, s titulem sv. Michala, aby případné další divy byly přičítány sv. ostatkům v kostele uloženým, nikoliv kněžně-mučednici. Možné je však i to, že Drahomíru k stavbě kostela přiměla snaha o usmíření zlého činu.

Když uplynulo pět let od Ludmiliny mučednické smrti, rozhodl se její vnuk, český kníže svatý Václav, po poradě s mnichy a kněžími, že na hrad pražský přenese z Tetína ostatky kněžny, tolik proslulé svatým životem a zasluhami. Poselstvo, jež na Tetín vedl Ludmilin kdysi kněz Pavel (slovanského obřadu), který byl kněžně před smrtí poskytl poslední útěchu, našlo po otevření tetínského hrobu rakev již setlelou. Byl to Pavel, jenž tímto nálezem zklamané ostatní posly povzbudil k další práci. A vskutku našli Václavovi poslové Ludmilino tělo neporušeno. To bylo dne 19. října 925. Dva dny později dospěli po-

slové za obecné radosti všech věřících s ostatky první české mučednice do Prahy.

Když došla za noci ke knížeti Václavovi předzvěst o šťastném nalezení Ludmilina těla, povstal z lože a šel do chrámu Kristu děkovati za takové dobrodění. Za úsvitu dne šel pak s kněžstvem a věřícími vsříc poslům. Od poselstva přejali rakev s posvátným tělem kněžní a za zpěvu žalmů a hymnů vnesli ji do kostela sv. Jiří (dosud biskupem nevysvěceného) a postavili vedle oltáře, aby věřící mohli spatřiti neporušené tělo.

Avšak když vykopali v kostele hrob pro sv. Ludmilu, objevila prý se tam voda, z čehož bylo usuzováno, že místo nebylo vhodné pro Kristovu služebnici. Proto byl hrob zasypán a rakev nad ním položena.

Po nějakém čase vyslal kníže sv. Václav do Řezna (Regensburg) poselstvo, aby si vyžádalo od tamního biskupa, do jehož diecése tehdy Čechy patřily, radu, co činiti s Ludmiliným tělem. Šlo těž asi o to, aby řezenský biskup uznal svatost Ludmilinu. Biskup po poselstvu, jež nepochybně vyprávělo o divech, které se nad Ludmiliným hrobem dály, vzkázal knížeti, aby dal tělo své báby znovu pohřbiti a čekal, stanou-li se další divy.

Avšak Václav ve svém úsilí neustal. Brzy na to požádal řezenského biskupa, aby do Prahy přišel vysvětit chrám sv. Jiří, postrádajícího biskupského vysvěcení, a zároveň i pohřbiti jeho bábu.

Po příchodu do Prahy vysvětil vskutku biskup nejprve hradčanský chrám. Šest dnů po té uložil svaté tělo do hrobu původně vykopaného. Voda, která se

Karel IV. a jeho vlastní životopis.

(K 29. listopadu, úmrtímu dni Otce vlasti.)

»Svým nástupcům, kteří budou sedět na mém dvojmě trůně, chci dát poznati dvojí život tohoto světa, aby z něho lepší vyvolili. Představa dvojího života nám v mysli lépe vyvstane, když užijeme podobnosti o dvojí tváři. Neboť ta tvář, kterou zříme v zrcadle, jest prázdna a není nic; tak také život hříšníků jest prázdny a není nic...«

Tak začíná svůj vlastní životopis císař a král Karel IV., dobrý člověk a veliký státník. Pravíme výslovně státník, a to v nejvladnějším smyslu, neboť o panovnících středověku u příjmení veliký zpravidla dodáváme válečník, nebo dobyvatel. A to Karel IV. nebyl. Jako princ sice úspěšně válčil v Itálii, ale jako král český jen velmi nerad sahal po meči a pokud tak činil, vždy jen z obrany. A přesto říše za jeho panování dosáhla rozměrů jako málo kdy před tím a jako nikdy již po něm.

»Když pak budete kralovati po mně, ozdobeni korunou královskou, pomněte, že i já jsem kraloval před vámi a že jsem obrácen v prach a v hlínu červů. Podobně i vy upadnete v nic, přecházejíce jako stín a jako květ polní. Co jest platna urozenost aneb hojnost věcí, není-li přidáno čisté svědomí s pravou vírou a s nadějí na svatě vzkříšení?«

Karel IV., první král český, který nosil zároveň též korunu císařskou, ukazuje se nám v téměř kněžské pokoře. Na vrcholu své moci a slávy, kdy z jeho sídelního hradu pne se k nebesům jak prst Boží věž katedrály sv. Víta, ze všech českých katedrál nejvznešenější a nejpýšnější, kdy rozkaz jeho královského Majestátu spíná břehy stříbropěnné Vltavy poutem, které po staletí bude slouti Kamenným mostem Karla IV., kdy každou stránku v historii jeho panování píše

prý byla před tím po dvakráte na tomto místě objevena, když Ludmilino tělo mělo býti pochováno, po příchodu biskupově a vysvěcení chrámu nevytryskla. Den, kdy bylo Ludmilino tělo uloženo biskupem ve svatojirském chrámu, oslavuje se jako vlastní svátek přenesení sv. Ludmily, neboť od tohoto dne byla její veřejná úcta církve vně schválena a uznána. Nevíme přesně, kterého dne byl pohřeb Ludmilin za přítomnosti žezenského biskupa, avšak podle staré tradice s velkou pravděpodobností lze souditi, že došlo k tomuto pohřbu dne 10. listopadu 926.

Víra v mocnou přímluvu svatě kněžny došla záhy potvrzení význačným divem. Uzdravil se po modlitbě před chrámem, v němž bylo její tělo uloženo, člověk tělesně zkrivený, který nemohl vzhůru hleděti.

Avšak úcta k svatě kněžně, jak se projevila za vlády jejího vnuka sv. Václava, zanechala příštím generacím jednu zvláště vynikající památku. Vznikloť tehdy z upřímné radosti mladého českého kmene nad prvou světicí z vlastní krve nejstarší literární dílo, sepsané Cechem v naší vlasti. Je to pravděpodobně ještě před smrtí sv. Václava napsaná církevněslovanská legenda, která se nám zachovala, bohužel, jenom v latinském překladu (Fuit in provincia Boemorum) a v slovanšském Prologu. Avšak i to, co máme zachováno z této nejstarší české písemné památky, je velmi krásné a cenné a zavazuje k tomu, abychom vděčně vzpomínali památku přenesení sv. Ludmily jako události, která dala podnět k počátkům samostatného českého literárního tvoření.

VOSKOVICE.

Voskovice má své jméno od materiálu, z něhož je zrobena. Od vosku pracovitě včely. Jen vosk včelí je dovolenou hmotou pro světlo k přesvaté mešní Oběti, a Církev svatá naprosto zapovídá jiné zdroje přirozeného plamene na oltáři. Tedy ani stearin ani parafin!

Jsou voskovice bílé a žluté. Bílé jsou čištěné a žluté jsou přírodní, proto také si s barvou zachovaly přirozenou vůni včelího úlu.

Žlutých voskovic podle liturgických pravidel se používá při liturgii zádušní, na Velký pátek a při temných hodinkách.

Kdy se užívá voskovic? Při svatě mešní Oběti, při udělování svatých Svátostí, při průvodech. Nás zde zajímá pouze úloha voskovic při Mši svatě.

Jako v posvátné liturgii nic není náhodného, tak také počet voskovic při Mši svatě rozžatých má svůj význam. Podle počtu poznáváme slavnostní ráz.

Při tiché Mši svatě rubriky předpisují dvě voskovice, tedy jednu po každé straně kříže (jedinou výjimkou jest tichá votivní Mše svatá ke cti božského Srdce Páně na první pátky v měsíci; při ní jest dovoleno více svíček, protože tato Mše svatá má slavnostní ráz). Uvidíme-li tedy při tiché Mši svatě rozžaté pouze dvě svíce, nebudeme duchovní správu podezírat z lakoty vůči Pánu Bohu, nýbrž pochopíme, že v tamním chrámu Páně respektují liturgické předpisy.

Při slavné Mši svatě (zpívaná Mše svatá s asistencí jáhna a podjáhna) vyžaduje se šest voskovic (tři po každé straně kříže) vzhledem k slavnostnímu rázu.

Při pontifikální Mši svatě, slavené osobně diecézním biskupem, rozsvěcuje se sedm svící: po třech po obou stranách kříže a sedmá uprostřed před křížem.

Je to starodávný zvyk a sahá do ranných dob Církev svatě, když v Římě Svatý Otec jako římský biskup slavně sloužil Mši svatou v tak zvaných stationálních chrámech. Všechno římské duchovenstvo bývalo účastno této Oběti. Biskupské sídlo papežovo mělo tehdy sedm farností a každá vysílala na papežskou Mši svatou akolytu s rozžatou svící voskovicí. Později přenesl se tento počet z Říma do všech biskupských katedrál.

Jest však ještě symbolický význam tohoto sedmera rozžatých voskovic při biskupské pontifikální Mši svatě. Biskup při své konsekraci zvláštním způsobem dostává sedmero darů Ducha svatého, neboť tím, že se mu uděluje plnost Kristova kněžství, tím se mu dává moc udělovati všech sedm svátostí.

Proč jsme věnovali zvláštní pozornost tomuto sedmeru voskovic? Ve svém souborném výkladu Mše svatě budeme vycházeti od původního způsobu slavení svatých Tajemství, totiž od »papežské Mše« (jíž dnes odpovídá biskupská pontifikální liturgie). Jen tak pochopíme celou řadu úkonů, jež v tiché Mši svatě se téměř ztrácejí.

Již jsme uvedli, že oltář je symbolem Krista Pána. A rovněž tak voskovice. Je to viditelné vyjádření jeho slov: »Já jsem světlo světa« (Jan 8, 12) a potvrzení o něm, že »Světlo ve tmě svítí« (Jan 1, 5). Voskovice svítí: Pán Ježíš světlem své nauky zahání tmu naší nevědomosti. Voskovice hřeje: Pán Ježíš svou láskou objímá naši duši. Symboliku voskovic radostně vysvětlil svatý Anselm:

»Vosk jako výrobek panenské včely jest obrazem Kristova těla, zrozeného z Panny Marie; knot jest

obrazem jeho duše; plamen je obrazem jeho božství.«

Vidíme, jak na našich oltářích se stravují voskovice. Vzpomeňme v té chvíli na Toho, jehož jsou obrazem! V jejich záři prosvítá laskavý pohled Krista, »jako když slunce svítí ve své síle« (Ap. 1, 16).

Plamen voskovic kéž nám připomene, že za chvíli na náš oltář sestoupí Beránek, aby se za nás znovu obětoval! A je-li pro nás plamen voskovic touto připomínkou, pak snažme se »žít jako dítka světla« (Efes. 5, 8).

letopisci zlatými literami — vidíme Karla IV. myslet na život posmrtný — věčný, »kdy všechno pozemské obrátí se v prach a v popel« — i když v popel královský.

Král — jako poddaný — čeká s nadějí na svaté vzkříšení, ku kterému má mu dopomoci čisté svědomí a pravá víra. »Z ničeho jsme se narodili . . . v nic se zas obrátíme.« To píše panovník, který skutečně královal na zemi a chtěl být věrným služebníkem Krále na nebesích. Máme většího příkladu pokory mezi panovníky?

»Budete-li nenáviděti lakomství, poplyne vám bohatství, k němu však nepřikládejte srdcí svých, ale shromazďujte si poklady moudrosti, neboť v jejich vlastnictví jest mnoho panování. Lakomec však nepanuje, nýbrž jest poddán vládě peněz. Varujte se špatného spolčování a špatných rad, protože »se svatými budete svatí a se zkaženými zkažení; neboť hřích jest nemocí nakažlivou.« A Karel IV. staví v čase velké bídy zeď v Praze na Petříně, které lid dodnes říká »hladová« na památku, že byla stavěna za veliké nouze, aby lidu dělnému poskytl výdělek a on netrpěl hladu — četné špitály, kláštery, kostely, nadace, to vše svědčí o tom, že jestli mu historie nedala jméno »král železný a zlatý«, právem mu patří »král dobrý«, neboť často si opakoval evangelium sv. Lukáše: »Vyjdí rychle na náměstí a na ulice města a uveď sem chudé i chromé a vždy se držel slov Matoušových: »Shromazďujte sobě poklady v nebesích, kde ani mol, ani rez jich nekazí.«

»A tak, když jsme byli přišli do Čech, nenalezli jsme ani otce, ani matky, ani bratra, ani sestry, aniž koho známého«, píše po svém návratu do vlasti po jednátiletém pobytu v cizině, a jede nejdříve ke hrobu své matky, královny Elišky na Zbraslav, na tu královskou Zbraslav — nazývanou »Aula regia«, založenou jeho dědem, Václavem II., který tam také odpočívá a kde u vědomí svého Přemyslovského původu po přeslici přejímá i tradici největšího Přemyslovce, patrona země České, sv. Václava.

»Také řeč českou jsme úplně zapomněli, ale později jsme se jí opět naučili . . .« A že s národem svato-václavským splynul úplně v jedno, dokazují i slova českých pánů, psaná jeho otci: » . . . váš syn . . . vás vyžene, neboť jest sám i dědicem království i pochází z rodu českých králů a velmi jest milován od Čechů, vy však jste král přišlý!« Karel IV. však si byl pamětliv prikázání »Cti otce svého i matku svou« a varování našeptávačů byla zbytečná. Karel IV. zakládá emauzský klášter se slovanskou liturgií, píše srbskému cíři Štěpánu Dušanovi o vznešeném jazyku slovanském a doporučuje jej německým knížatům.

Svědectví o jeho národnosti i neobyčejné znalosti jazykové před vznešenou společností shromážděných knížat podal v pohřební řeči svého císaře a krále arcibiskup pražský Jan Očko z Vlašimi, kde nad rakví

pronesl: »Rozuměť pak téměř všem jazykům celého křesťanstva.

Karel IV. vždy se považoval pouze za dočasného držitele a správce dědictví sv. Václava — jemuž bude jednou povinen skládati účty ze svého počínání — jemuž to vše náleží.

MUDr. F. r. D e d e k

Pohřbívání a kremace jindy a dnes.

Odjíždí-li nám někdo milý na cestu, třeba i krátkou, jest netoliko naší povinností, ale milým a zvyklým právem, abychom se s ním rozloučili. Čím delší cestu má odcházející před sebou, tím naše pozornost k němu a naše rozloučení bývá důkladnější, dojemnější. Kdo by ještě po letech nevzpomněl na matčiny a otcovy slzy, které uronili, když nás venkovské studenty, odcházející do města, doprovázeli na nádraží po prázdninách. A představme si, že někdo odjíždí daleko, třeba do Ameriky a ještě dále: že vsedá na loď, která ho odveze někam daleko, někam, odkud se již nikdy nevrátí: na věčnost. Takové loučení bývá velmi bolestné, díváme-li se na ně očima pouze smrtelnýma. Ne však pro křesťana, katolíka, který věří ve shledání na věčnosti. Je sice bolestné, ale spojeno s krásnou vírou ve věčný život, s vírou, která všechnu bolest záhy potlačuje a svítí nám naději.

Je přirozeno, že tento dojemný okamžik byl lidem vždy něčím velmi vážným a že člověk hleděl ho učiniti slavnostním, nezapomenutelným. Stal se obřadem nejen pro nejbližší příbuzné, nýbrž i pro známé. Jde-li o muže zasloužilé, slavné, má na této slavnosti účast veřejnost, ba i celý národ.

Nahlédneme-li do historie, vidíme, že způsob, jakým po smrti odcházejí se světa zemřelí zraku pozůstalých, byl různý a že se měnil podle náboženských, mravních a kulturních představ národů a věků.

Nejstarší způsob pochovávání mrtvých byl pravděpodobně jednoduchý: mrtví byli ponecháváni na pospas ptákům a zvěři. V době kamenné byli pochováváni do prosté jámy nebo do hrobů, obložených kamennou hradbou nebo do slují skalních, a to v poloze skrčené nebo sedící (vědecky se zovou skrčenci a bobkaři). V době bronzové a železné objevují se sice již popelnice, ale nález koster v hrobech svědčí pro více užívané pochovávání těl do hrobů.

Dodnes u primitivních národů ve střední Asii nechávají se mrtví v širém poli na pospas dravcům, zatím co Indiáni ještě nedávno zavěšovali zemřelé na stromech nebo na zvláštních lešeních. Že takový způsob pohřbu není v očích civilizovaného člověka dosti důstojný, to dokazuje potupa šibenice, vyhrazená toliko zločincům.

Pokročilejší národové zřizovali pro nebožtíky velmi nákladné hroby: Koptové ve formě skulin ve zdech, Peršané věže mlčenlivosti, Egypťané nádherné pyramidy. Jakou důležitost jim v Egyptě přikládali, jest patrné ze zjištění, že jejich stavitelé nejprve stavěli hroby, potom teprve chrámy. Podobně staří národové v Americe: Inkové a Peruánci ukládali těla zesnulých do ohromných pyramid.

Staří Řekové pokládali za přirozené postaratí se o pohřeb příbuzných. Umyté a naolejované tělo zabalovali do rubáše, ukládali do rakve a pohřbívali do hrobu prostého nebo vyzděného. Pouze v době herojské byli mrtví také spalováni, ale vedle toho dále většinou pochováváni. Byla-li nalezena neznámá mrtvola, bylo zvykem vykonati pohřební obřad aspoň symbolicky: vhozením hrsti hlíny na zemřelého.

I staří Římané pokládali za svatou povinnost pohřbiti příbuzné i cizí. Pohřeb konal se 2. až 3. dne, u boháčů až 7. dne po smrti. Mrtví, zabalení v šat nebo uloženi v rakvi, neseni byli na nosítkách ve slavném průvodu a okázale uloženi do hrobu. V nejstarších dobách se vesměs jen pochovávali do hrobu a tento zvyk se udržel u chudších a pro děti i později. Pouze boháči pohřbívali za pokrokové republiky jednak do rodinných hrobek, jednak mrtvé spalovali.

Staří Germáni i naši předkové pochovávali do hrobů. Známý jsou řadové hroby u Germánů. Nálezy v Čechách svědčí, že naši předkové byli pohřbíváni na hřbitovech, v lesích a hájích tak, že nohy směřovaly k východu, hlava k západu. Menší část nálezů svědčí pro spalování nálezem popelnic a popelnicových polí. Velká úcta prokazována je mrtvým budhisty. Některé sekty u Indů odevzdávají mrtvá těla posvátné řece zv. Ganges, podobně jako dodnes se děje na moři zemřelým na daleké rybářské cestě. Jinak vypadá pohřeb v Číně a Japanu. Tu je zvykem po vícedenní výstavě nebožtíka v domě smutku vypraviti mu pohřeb, přesahující mnohdy i finanční možnosti rodiny. Tělo zabalené v rubáši jest uloženo do rakve a neseno s velikou slávou v nádherném průvodu do rodinné hrobky, nacházející se v rodinném háji nebo je pohřbeno na společném pohřebišti, kde rakev je prostě postavena na zem a nad ní je navržena mohyla, náš rov. Nejchudší kuli zabalen je alespoň do rohože a na méně přepychovém společném pohřebišti zasypan zemí, mohylou. Zesnulí předkové těší se veliké úctě a jsou předmětem modliteb.

První křesťané pohřbívali své zemřelé v katakombách, rozsáhlých a složitých chodbách, ve kterých je dodnes možno bez průvodce zablouditi a které se dodnes ukazují cizincům v předměstích Říma. Těla mrtvých křesťanů a mučedníků ukládána tu ve výklencích ve zdech a v jejich blízkosti se konaly prvotní bohoslužby. Zde přijímali první křesťané Kristovo učení, které se jim stalo zákonem a vzorem v životě i smrti.

Je patrné, že přes miliardu budhistických a mohamedánských obyvatel Asie, přes půl miliardy Evropanů a Američanů, protestantů a katolíků, tedy většina lidstva, drží se starého zvyku pohřbívání do hrobu a jen menší část používá kremace.

Jaký je rozdíl mezi pohřbem žehem a uložením do země, odpovídá lékařská věda.

Je-li lidské tělo uloženo do země, může prodělávati několikerou přeměnu. Je-li 1 metrová i silnější vrstva země dosti suchá a před vnikáním vlhkosti chráněná, propustná, dochází ku tlení: ideálnímu, suchému rozpadu, bez hniloby a bez zápachu. Rozpad tento můžeme asi srovnati se tlením listů stromových, jak vidíme v parcích, lesích.

Je-li hodně vlhká půda, dochází ku hnilobě, souhrnu kvasivých pochodů za nepatrné účasti vzduchu, za to za větší účasti živé přírody: larev, brouků a podob. V létě může býti tělo lidské účinkem mužích larev, kožojedů a brouků úplně rozrušeno v 5—7 dnech, takže zbývají holé kosti. V rakvi postupuje rozklad pomaleji, až po několika měsících. Tento pochod není navenek spojen se žádným zápachem, ježto se děje v dostatečné, zákonem předepsané hloubce země. Na našich hřbitovech, položených za obcemi a zhusta na vyvýšených místech, dochází obyčejně k těmto dvěma druhům rozpadu. Ve městech odpadá námitka znečištění vody, ježto tu bývá zaveden vodovod. Námitka, že mohou býti na hřbitovech otráveni studně, byla už dávno vyrácena prof. Pettenkoferem a jest nemožná předpisy o zřizování hřbitovních studní

Zrna a zrnka.

Kněz ti však dal ještě něco. Dal ti své mládí, dal ti své zdraví, své sny a plány. Stal se tvým služebníkem. Ale ty znáš několik případů kněžských pohoršení a těmi jsi se vyzbrojil proti závazkům svaté Boží pravdy. Oháníš se skutečnými či více méně domnělými poklesky kněží, abys nemusil přijmouti pravdu Páně do svého života, abys našel kulhavou omluvu, že když oni, kněží, sami tak a tak žijí, nevěří tomu, čemu učí, a proto, že ani ty věřiti a hlavně podle toho žítí nemusíš. To je krajně nespravedlivé. Proč nevidíš než těch několik příkladů zlých, proč tak nespravedlivě zevšeobecňuješ? Tolik jest kněží věrných, obětavých, kteří dali svému lidu všechno, co měli a co uměli.

P. Dr. S. Braitto, O. P. »Ty a kněz.« (Rozsévač.)

... zdraví tělesné a život pozemský dávno nejsou tím nejdůležitějším a nejnnutnějším, nýbrž něco jiného — záchrana duše, věc boží! Až tobě bude někdo přát u příležitosti tvých jmenin nebo narozenin nebo na začátku roku nebo manželství nebo při nějakém jubileu jako hlavní věc zdraví, pak se zamysli. A řekni si v duchu: Příteli, ty mi nepřiješ to nejhlavnější a nejdůležitější. Vždyť Spasitel řekl, že co by člověk z toho měl, kdyby celý svět získal, na své duši ale škodu utrpěl?

»Hospodář« 7. XI.

Seznámením učitelů s rodiči se školní výchova váže, hloubí a doplňuje se výchovou rodinnou. Dítě velmi záhy vycítí, jaký je poměr mezi rodiči a učitelem. Není žádným hrdinstvím někomu vynadat a pak jej vyhodit. Je však uměním získávati odpuštění. A dodnes jsou mnozí rodičové tvrdými odpůrci školy a učitelů. Nuže, získávejme je. Budme vždy připraveni zdolati i ten nejtvrďší balvan nedorozumění, vycházejme lidem vstříc, jděme dále než do půl cesty, je to naše povinnost společenská, učitelská i lidská.

Věstník katol. učitelstva: Rodiče a škola.

Film ve službách náboženské nauky je zejména důležitý v naší době, neboť průměrný člověk naší doby ztrácí, bohužel, čím dále tím více schopnost mysliti abstraktně. Překotný shon naší doby působí, že se stupňuje boj o život, a proto většina lidí vidí všechny otázky jenom s hlediska prospěchu nebo neprospěchu, s hlediska praktického rozhodování a názorného smyslového vjemu. Každý, kdo katechisoval děti i dospělé, ví dobře, že daleko snáze se dnes mluví k lidem o sociálním nebo civilizačním díle Církve, ač toto není jejím vlastním posláním, než o jejím poslání hlavním: býti prostřednicí života Božího. Je ovšem těžko abstraktní pravdy znázorňovati světelnými obrázky, ale jde to: vždyť celý svět jest jenom obrazem a podobestvím pravd vyšších.

Zprávy Studia Catholica: Apoštolát zraku.

Otázka lidového zpěvu v chrámě je u nás mnohem palčivější než v jiných zemích. Tak na př. v románských zemích zpívá lid bez zvláštního úsilí nebo nucení chorální ordinarium při Mši svaté a odpovídá sboru na kruchtě při zpěvu nešporních žalmů. Zná též řadu motet ke sv. požehnání, takže podíl lidu na liturg. obřadech je tam mnohem větší. Jak zcela jinak je tomu u nás. Nemůže-li náš prostý člověk vyjádřiti své vroucí city duchovní písní, žije jenom na polovic a jest vlastně zkracován ve svém podílu na duchovních statcích Církve. Lidový zpěv je mocnou pákou našeho duchovního života a má o něj pečovati každý katol. křesťan.

O. A. Tichý: O dobrou hudbu duchovní (sbírka Pro život).

a obydlí. Každý dobře ví, jakého věku se dožívají hrobníci.

U mrtvol, vydaných suchu a proudu vzduchu, dochází k t. zv. vyschnutí, mumifikaci. To bývá u mrtvol do písku zahrabaných a k tomu u nás dochází zřídka, za to ojediněle se ho užívá jako t. zv. balsamování. Tohoto způsobu užíval za to hojně starý věk ke konzervaci, zachování těl zemřelých králů a jiných vznešených osob.

Někdy výjimečně se může stát, že pod hrobem může být nepropustná vrstva země, hrob je velmi vlhký. Tu dochází účinkem vody ku ztukovatění, zmýdelnění mrtvol. I tento pochod postrádá hnilobného zápachu a nelze mluvit o otravování okolí.

Tento čtverý asi druh rozkladu odumřelých těl jest nejpřirozenější, tak umírá spadané listí, mrtvý pták a zvíře, pokud neposloužilo ještě jiným živočichům za potravu. Kdo pozoroval mrtvé ptáče, jak brouk hrobařík odstraňuje tuto zdravotní záadu s povrchu zemského: jak pomalu se pod ním prohlubuje hrobeček, viděl tento způsob pohřbu v přírodě.

(Dokončení.)

Naše práce.

Přehled přednášek se světelnými obrazy z Písma svatého (na diapáskách):

Nový zákon:

Díl	Obr.	Cena K
VIII. Narození a mládí Spasitelovo	... 13	19.50
IX. Veřejný život Spasitelův	... 31	46.50
X. Utrpení a smrt Spasitelova	... 14	21.—
XI. Spasitelovo oslavení	9	13.50
XII. Církev v období apoštolském a zjevení sv. Jana	14	21.—

Cena všech 12 serií (Starý i Nový Zákon) včetně textu 325 K, mimo obal a poštovné. Objednávky přijímá Svatováclavská Liga, Praha IV., Hradčanské náměstí čís. 8.

Nová přednáška s diapositivu (8.5×10 cm) o svatém Václavu (75 obr.) byla právě dohotovena a jest zájemcům za obvyklých našich půjčovných podmínek k dispozici. Tutéž přednášku jsme vydali i na diapáskách a možno ji zakoupiti. Cena 75 K včetně textu. Dále možno zakoupiti diapásku Praporec sv. Václava. Cena 50 K včetně textu.

Připravujeme pro dětské besídky diapásky o Kulihráškovi, které bude možno též zakoupiti. Záznamy přijímáme již nyní.

Zájemce o promítání světelných obrázků upozorňujeme, že každého nezávazně obeznámíme s obsluhou nového promítacího přístroje přímo v naší kanceláři. Nové diapásky, které se půjčují i prodávají, je možno denně si prohlédnouti. Zájemce z venkova prosíme, aby nám svoji návštěvu (pokud možno dopolední) předem lístkem oznámili na adresu: Svatováclavská Liga, Praha IV., Hradčanské náměstí 8.

Film.

Poslední Podskalák. Dobrý lidový český film o boдрém Podskaláku, obchodníku Čermákovi, kterému se podaří vyhovati ze svého vnuka poctivého a dobrého člověka a vítězně skončiti boj o rodný dům. Postavu posledního Podskaláka podal skvěle Jaroslav Vojsa. Dobrá režie Jana Svitáka. Půjčovna Bromfilm, Praha.

Pelikán má alibi. Česká detektivní veselohra o tichém, dobrém úředníku, který je podezřelý ze zločinu, spáchaného jeho

dvojníkem. Do děje je vložena historie dvou pouličních fotografů, jichž role pěkně zahrála dvojice Plachta-Neumann. Půjčovna National Praha.

Minulost Jany Kosinové. Český film, jehož obsahem je boj ženy s temnou minulostí o štěstí. Umělecky vyspělý film české produkce, mající dobrý dějový spád a celkem nezávadný obsah. Z morálního stanoviska nelze přijmouti sebevražedný pokus vysokoškolačka Jiřiho Sutnara, jakožto jediné řešení při zranění Jany Kosinové. Sebevražda však není podána jako ideál, naopak při uzdravení zaznívá z duše mladého studenta mocná touha po životě, která se jeví větším dobrem než násilný odchod z něho. Velmi vhodný námět pro film od Vl. Neffa, prvotřídní režie J. Holmana. Hra velmi dobré úrovně; zvláště hlavní představitelka Matulová podala zde výkon vysoké hodnoty. — Půjčovna Elektafilm Praha.

Rozhlas.

(Hlídka katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

D Ů L E Ž I T Ě U P O Z O R N Ě N Í.

Vzhledem k dnešním změnám programově-technickým předpokladům bylo s účinností od 11. listopadu t. r. upraveno nové schéma pořadů, vyhrazených katolickým posluchačům tak, že nedělní a sváteční Bohoslužby, ať zpívané, či tiché, budou zpravidla vysílány od 9. hod. ranní; před nimi od 8.45 — 8.55 hod. bude duchovní promluva na den. Přednáška z křesťanské nauky byla přeložena na středu od 11 do 11.15 hod.

Odpolední přednášky ve všední dny budou vysílány v pondělí, ve středu a v pátek od 17.15 do 17.25 hod.

Jednu neděli v měsíci (buď čtvrtou nebo třetí), kdy pražská stanice bude vysílati bohoslužby jiné církve, budou katolické Bohoslužby zařazeny na stanici brněnskou. Obdobně v případě, že bohoslužbám jiné církve bude vyhrazeno Brno, přijdou Bohoslužby katolické na stanici pražskou.

Nedělní ranní vysílání začíná již v 6.30 hodin. (Zvony, Otče náš, Zdrávas, řeč o tajemství dne, chorál, evangelium z nejbližšího svátku v týdnu, chorál.)

Před každou Mši svatou úvod, evangelium dne a společná modlitba Církve.

Program katolického vysílání pořádaného péčí Katolické akce:

L i s t o p a d :

17. listopadu, neděle: 8.45—8.50 hod.: Prof. Jan Filip: Duchovní promluva na den.

9.00—10.00 hod.: Slavná Mše svatá z velechrámu sv. Panny Barbory v Kutné Hoře.

18. listopadu, pondělí: 17.15—17.25 hod.: P. Dr. Reg. Dacfk, O. Praed.: Wiclef a Hus.

20. listopadu, středa: 11—11.15 hod.: Přednáška z křesťanské nauky: P. R. Schikora, CSsR.: Podmínky hodného přijetí svátosti pokání.

17.15—17.25 hod.: Klement Bochořák: Duchovní rok, den a noc.

22. listopadu, pátek: 17.15—17.25 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: K hlubinám křesť. života (XV.).

24. listopadu, neděle: 8.45—8.55 hod.: Msgr. Dr. K. Skoupý: Duchovní promluva na den.

9—10 hod.: Slavná Mše svatá z Blanska (v pořadí oslav 800tého výročí tamního farního kostela).

25. listopadu, pondělí: 17.15—17.25 hod.: Zprávy z katol. života.

27. listopadu, středa: 11—11.15 hod.: Přednáška z křesťanské nauky: P. R. Schikora, CSsR.: Podmínky hodného přijetí Svátosti oltářní.

17.15—17.25 hod.: Prof. Dr. Boh. Štědroň: Pavel Křížkovský ředitel kůru.

29. listopadu, pátek: 17.15—17.25 hod.: Msgr. Dr. A. L. Stříž: Didaché — nejstarší křesťanská památka.

Prosinec:

1. prosince, neděle: 8.00—8.40 hod.: Tichá Mše sv. z ústavní kaple Vincentina v Praze v Břevnově.
8.40—8.50 hod.: P. M. Šaller, OSB.: Duchovní promluva na den.
2. prosince, pondělí: 17.15—17.25 hod.: Prel. Dr. Boček: O chování.
4. prosince, středa: 11.00—11.15 hod.: P. R. Schikora, CSsR.: Přednáška z křesťanské nauky: Církevní příkázání o uzavírání sňatku a výchově dětí.
17.15—17.25 hod.: Dr. Bohuslav Roztočil: Nové pohledy na bibli kralickou.
6. prosince, pátek: 17.15—17.25 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: K hlubinám křesť. života (XVI.)
8. prosince, neděle: 8.45—8.55 hod.: P. Frant. Němec T. J.: Duchovní promluva na den.
9.00—10.00 hod.: Slavná Mše svatá z kostela OO. Kapucínů v Roudnici nad Labem.
9. prosince, pondělí: 17.15—17.25 hod.: Zprávy z katol. života.
11. prosince, středa: 11.00—11.15 hod.: Přednáška z křesťanské nauky: P. Dr. S. Brait, O. Praed.: Některé církevní zápovědi.
17.15—17.25 hod.: Prof. Oldřich Dvořil: Básník Frant. Odvalil.
13. prosince, pátek: 17.15—17.25 hod.: Prof. Dr. Artur Pavelka: Pravda v přírodě.
15. prosince, neděle: 8.45—8.55 hod.: P. Alois Michálek: Duchovní promluva na den.
9.00—10.00 hod.: Slavná Mše svatá z kostela Minoritů v Brně.
16. prosince, pondělí: 17.15—17.25 hod.: Nina Svobodová: Biskup Jindřich Zdík.
18. prosince, středa: 11.00—11.15 hod.: P. Dr. S. Brait, O. P.: Přednáška z křesťanské nauky: O církevních trestech.
17.15—17.25 hod.: Dr. Blažej Koukal: Jak lze využít zásad sv. Jana Boska na školách.
20. prosince, pátek: 17.15—17.25 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: K hlubinám křesť. života (XVII.)
22. prosince, neděle: 8.45—8.55 hod.: P. Alois Vašica: Duchovní promluva na den.
9.00—9.40 hod.: Tichá Mše svatá z klášterního kostela v Olomouci-Repčíně.
23. prosince, pondělí: 17.15—17.25 hod.: Zprávy z katol. života.
24. prosince, úterý: 6.00—6.45 hod.: Štědrovečerní officium z kaple sv. Václava ve velehřámu sv. Víta.
24.00—1.30 hod.: Pontifikální půlnoční Mše sv. z velehřámu sv. Víta.
25. prosince, středa: 9.15—9.25 hod.: Msgre Dr. Josef Beran: Duchovní promluva.
9.30—10.30 hod.: Pontifikální Mše svatá z opatského chrámu na Strahově v Praze.
11.00—11.15 hod.: P. Dr. Frant. Suchomel, CSsR.: Provinciál: Duchovní přednáška.
27. prosince, pátek: 17.00—17.30 hod.: Dr. Boh. Štědroň: Naši kantoři o vánocích (s hudeb. ukázkami).
29. prosince, neděle: 8.45—8.55 hod.: P. J. Košnar, CSsR.: Duchovní promluva na den.
9.00—10.00 hod.: Slavná Mše svatá z děkan. kostela v Příbrami.
30. prosince, pondělí: 17.15—17.25 hod.: Stanislav Vrbík: Poslední novinky chrámové hudební tvorby.

K přímo nás docházejícím žádostem o vyslání Bohoslužeb z různých míst sdělujeme, že Poradní sbor může přihlížeti jen k takovým, jež mu byly navrženy příslušnou diecézní Katolickou akcí. Jest proto v zájmu interesentů, aby svoje žádosti zaslali přímo své diecézní Katolické akci, která jediná může tuto posoudit a o ní rozhodnouti, resp. ji doporučiti. Žádosti, které nás dojdou přímo, postupujeme v každém případě příslušné diecézní Katolické akci.

Z domova.

DNE 10. LISTOPADU T. R. DOŽIL SE 60 LET J. M. NEJDŮSTOJNĚJŠÍ PAN PRELÁT MSGRE. DR. BOHUMIL OPATRŇ, GENERALNÍ VIKÁŘ PRAŽSKÉ ARCIDIČE. AD MULTOS ANNOS!

Exercicie na Velehradě ve Stojanově na sklonku roku 1940.

Listopad: 18.—22. jinoši. Prosinec: 2.—6. muži, 9.—12. dívky, 16.—20. ženy. První dva kursy jsou především pro dívky a ženy z kraje bzenecsko-kyjovského a z jižní Moravy, poslední dva kursy pro dívky a ženy z ostatního Slovácka. Kursy pro jinochy a muže z celého Slovácka. Přihlášky z jiných krajů se přijímají jen zbytečně místo.
Poplatek za vše 80 K. Potravinové lístky cest. (s ústřížky)! Začátek naznačeného dne večer, zakončení ráno. Přihlášky alespoň 4 dni před začátkem přijímá a bližší informace zaslá Exerciční sekretariát na Velehradě č. 1.

LITERATURA.

Příruční slovník biblický. Vydal P. Dr. Pavel Škrabal, O. P. za spolupráce prel. Dr. T. Hudce, Dr. Antonína Klevety, P. Em. Soukupa O. P. a Dr. Prokopa Švacha. Vyšel v nakladatelství Kropáč & Kucharský, Praha II., Spálená ul. č. 23. — Rozsah 724 dvouloupcových slovníkových stran, 11 stran soupisu informační literatury. Cena brož. 195 K, váz. 220 K. S úvodním listem J. Ex. nejdp. Dr. Leopolda Prečana, olomouckého arcibiskupa a moravského metropolity. — První dílo tohoto druhu v naší mateřtině. Jeho hlavní redakci měl mladý učenec P. Dr. Pavel Škrabal, O. P., který, vykonav odborná studia na Biblické škole v Jerusalemě, dosáhl jako první Čech hodnosti a práv Licentiáta Písma sv. před Papežskou biblickou komisí v Římě. — Biblický slovník je dílo velkého významu i dosahu a je pracován s hlediska praktického, přináší spolehlivé informace o všem, co souvisí s biblickou četbou. V abecedním pořadí jsou ve Slovníku podány vysvětlivky o osobách, místech, věcech a naukách, podle dnešního stavu biblické vědy. Texty Písma sv. jsou citovány podle Vulgaty s použitím překladů Sýkorova a Hejčlova; pokážde je přesně udána kapitola a verš a obsah naznačen několika výstižnými slovy. — Snaživé nakladatelství vykonalo jistě záslužný čin vydávši dílo tak potřebné, jemuž bude jistě v knihovně vyhrazeno čestné místo vedle Písma svatého. Kk.

Pražské motivy. Výběr novel o Praze. Uspořádal a přeložil Ladislav Drábek. Vydalo nakladatelství »Výšhrad«, Praha II., Václavská ulice č. 12. Cena brož. 24 K, váz. 34 K. Pražské motivy je souhrn pěti noveli vězících se námětem i prostředím k Praze. Největšímu zájmu čtenářovu bude se jistě těšiti »Svatá Starosta« od Fr. H. Kraze-ové a »Innocens« Ferd. von Saar-a.

František Šigut **Obrana blahosl. Jana Sarkandra proti útokům Dra. Františka Hrubého.** Vydal »Velehrad«, nakladatelství dobré knihy, Olomouc. Cena brož. 12 K. — »Obrana« je odpovědí na článek Dra. Hrubého v Českém časopise historickém »Kněz Jan Sarkander mučedník doby bělohorské a jeho legenda«. Článek Dra. Hrubého je obdobou toho, co se před lety dělo proti sv. Janu Nepomuckému. Šigutova práce přináší přehled blahoslavencova života podle hodnověrných historických pramenů a nezaujaté historie. Kk.

Sbírka »Poklady národního umění« pokračuje ve vydávání dalších svazků, sledujících účel popularisace stavitelských památek. Z dalších, se stejně vzornou péčí a úpravou, vydaných svazků došly nás sv. XV. přinášející práci Dr. Jarmily Blažkové: **Kláster na Františku**, která přichází jako na zavolanou v období zvýšeného zájmu o české Assisi a vykopávky tam prováděné. Sv. XVIII. přináší pojednání z pera téže autorky o **Malostranském hřbitově v Košicích**, chovajícím význačné hřbitovní památníky od konce XVIII. stol. až do 80tých let minulého věku. Sv. XIX. seznamuje nás s význačnou stavitelskou památkou českého jihu, již je **Jesuitský kostel v Klatovech**, kterou nám přiblížil Dr. Václav Wagner. Vhodně volené krásné reprodukcce nesporně zvyšují hodnotu každého svazčku. Cena jednotlivých svazčků je K 5.— Vydává rovněž nakladatelství »Výšhrad«, Praha II., Václavská ul. 12. Kk.

»Slovo a duch«, sbírka pomůcek pro apoštolskou práci přináší ve dvojsvazku IV.—V. příručku **»Příprava bohoslužby«**, sestavenou členy Apoštolátu III. řádu sv. Františka. Je určena všem těm, kteří byli — jak se praví v jejím úvodu — poctěni službou sakristiána, uvádějíc většinou přímé pokyny a ustanovení Církve svatě ohledně kostela, oltářů a Bohoslužby, jakož i o všem s ní a chrámem souvisejícím. I tuto sbírku vydává nakladatelství »Výšhrad«.

Dr. M. Laros: **Duše svatý, osvět nás!** — **Duch svatý nad národy.** Přeložil Dr. František Kopečný. Sešit 4—5 homiletické knihovny Rozsěvače. Vydává »Velehrad«, nakladatelství dobré knihy, Olomouc. Cena sešitu 3 K.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Nová papežská universita. Salesiánské ústřední bohoslovecké učiliště v Turině bylo Sv. Otcem povýšeno na papežskou universitu. Má tři fakulty: bohosloveckou, filosofickou a právnickou a pravomoc udělovati akademické hodnosti. Kancléřem univerzity je generální představený Salesiánů Don Ricaldone.

Zajímavé papežské audience. Podle římských zpráv přijal Sv. Otec nedávno v audienci Giovanni Papiniho, význačného italského spisovatele-konvertitu. Papini dostal k této audienci od Sv. Otce výsadu, že nemusil obléci frak, ale mohl přijíti v žaketu, čehož také použil. Zajímavou byla též audience římské rodiny Pediconi. Tato stará římská patricijská rodina je ode dána v přátelských stycích s rodinou Pacelli, neboť v malém paláci Pediconiů se Sv. Otec narodil. Někteří z členů byli spolužáky Sv. Otce. Rodina Pediconiů je velmi početná a k audienci přijela celá karavana automobilů. Nejstarší 86letý člen představil

Místo pro adresu:

Sv. Otcí rodinné příslušníky, mezi nimiž bylo více kněží a řeholnic. Průběh audie byl velmi srdečný a Sv. Otec měl zřejmou radost z milé návštěvy, při níž ožily milé vzpomínky z dětství a z dob bezstarostného mládí.

Z OSTATNÍHO SVĚTA.

Theologická Summa sv. Tomáše Akvinského přeložena do moderní řečtiny. Zájem o dílo andělského doktora stále roste. Ukazuje se, že ti, kdož sv. Tomáše zavrhouvají a dosud zavrhuji, neznají jeho ideologie. Proto moderní věda snaží se přiblížit jeho myšlenky dnešní potřebě. K tomu napomáhají velmi překlady jeho nejslavnějšího díla »Summy theologické«, které nám do češtiny přeložili omoučtí OO. Dominikáni. Nejnověji vyšlo toto dílo v moderní řečtině. Překladařem je Jan Karmiris, profesor orthodoxního bohosloví v Athénách. Letos vyšel již druhý svazek. Je to významná událost v bohovědném světě pravoslavné církve řecké, a velký krok k tolik touženému sjednocení s Církví katolickou, k němuž nevyhnutelnou podmínkou je vzájemné poznání a porozumění, jak to stále zdůrazňovali a zdůrazňují papežové poslední doby.

Socha B. S. Páně nad Guadalquivirem. V místě, kde začíná námořní cesta do Ameriky bude postavena velká socha B. S. P. Autorem návrhu je architekt Pérez Olivarez. Pomník s podstavcem bude 70 m vysoký, socha sama 20 metrů. Ve skále, na níž bude socha postavena, bude vytesána prostora pro kapli, místnosti pro kněze a exerciční dům. V zářívě pod skalou bude zřízen přístav pro dopravu poutníků. Podstavec sochy bude v noci osvětlovat okolí přístavu a světlo bude viditelné do vzdálenosti 60 mil. Náklad tohoto projektu je rozpočten na 8 milionů peset, z čehož většinu uhradí stát, zbytek krajané z jižní Ameriky.

Nový kostel Krista Krále v Mexiku. U příležitosti oslav 400. výročí založení Nového Mexika a začátku misijní činnosti byl v Santa Fé posvěcen nový kostel Krista Krále. Je to již druhá svatyně tohoto zasvěcení v Novém Mexiku.

Zázračné uzdravení. Argentinské časopisy píší o zázračném uzdravení Ludvíka Romana Maciasa, profesora salesiánského kolegia v Buenos Aires, který byl stížen těžkou plicní chorobou. Před lékařskou prohlídkou žádal nemocný žactvo ústavu, aby prosili sluhu Božího Dona Rua za jeho uzdravení. Krátce nato cítil profesor, že je zdrav, což potvrdila i důkladná lékařská prohlídka a roentgenová fotografie plic ukázala, že tyto jsou zcela zdravé, ač nemoc pokračovala velmi rychle. Lékaři vydali o tomto případě písemné prohlášení, které bylo uveřejněno v novinách. — Služebník Boží Don Rua byl prvním nástupcem sv. Jana Bosca v řízení kongregace Salesiánů.

Splnění 350letého slibu. Kardinál arcibiskup Copello, posvětil v Buenos Aires nový kostel sv. Bonifáce a Sabiny. Byl tím splněn slib, který město Buenos Aires učinilo před 350 lety za dob velkého moru. Tehdy zvolil magistrát tohoto města sv. Bonifáce a Sabinu za patrony města, slíbil pořádati každoročně na jejich počest zvláštní procesí a učinil slib vystavěti k jejich počtu kostel. Pro různé překážky bylo možno splniti poslední slib teprve letos.

List Sv. Otce kardinálu státnímu sekretáři, v němž doporučuje modlitby za mír, měl veliký ohlas v jižní Americe. V Quatemale vyzvali biskupové věřící, aby svoje modlitby velkodušně spojili s úmyslem Sv. Otce. V Costarice, Panamě a Nicaragu otiskly katolické časopisy list papežův v celém znění. V Limě a Peru byl list předčítán v rozhlase. Ve všech kostelích konaly se smírné pobožnosti.

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakáží, kvitovány.

VYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí číslo 8. - Redakce a administrace tamtéž. Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. Předplatné na celý rok i s poštovní zásilkou 6 K. - Číslo pošt. spojitelný Praha 208.401, čís. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod čís. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. Dohlédací pošt. úřad Praha 11. - Vytiskla kniht. J. Bartl nást., Praha VII., Goethova 14. Telefon 714-19.

K BOHU. Modlitební kniha duchovního života katolické inteligence. Vyšla již v III. vydání. V plátné váz. 25 K. Objednávky z ochoty vyřídíme.

OBRAZY PRAŽSKÉHO JEZULÁTKA, pravá fotografie v hnědém neb černém odstínu, zasklené nebo v celuloidovém rámečku, rozměr fotografie 23×17 cm. Cena: Zasklená hnědá fotografie 30 K, černá 27 K, celuloidová (pouze černá fotografie) 21 K. Možno obdržeti i samotné fotografie: hnědé provedení 15 K, černé 12 K, vše mimo poštovního. Pohlednice Pražského Jezulátka (pravá fotografie) kus 1 K.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

Čeští Františkáni ve sv. Zemi. Františkánské misie ve sv. Zemi patří mezi nejčestnější, které tento řád spravuje. Palestina byla prvním misijním územím Církve sv. a prvními misionáři v ní byli františkáni. Sám sv. František se tam r. 1219 odebral. Od té doby jsou v Palestině jeho synové strážci posvátných míst. Misie v Palestině si vyžadovaly na řadě velké oběti. Všech bratří, kteří tam zemřeli mučednickou smrtí nebo morem, je na 8.000.

Františkáni v Palestině hlavně pastorují a vyučují ve školách. Neocenitelné služby prokazovali a prokazují františkáni poutníkům, přicházejícím do sv. Země. Mají hlavní zásluhu o udržování poutních míst. Henriou připodobňuje františkány v Palestině věčelám a mravencům, kteří se snažili a snaží postaviti a upravití to, co poškodila nepřátelská ruka.

Misijní činnost v Palestině ukládala misionářům značné úkoly, žádala na nich větší osobní zdatnost a statečnost. A nekonalí tam misie jen františkáni z jednoho národa, nýbrž přicházeli tam františkáni téměř ze všech katolických zemí.

První zprávy o našich misionářích ve sv. Zemi máme ze 17. stol. Jsou to: P. Elektus Zwinner, P. Theobald Hönig a P. František Beges. O P. Theobaldu Hönigovi máme v provinčním nekrologu (seznam mrtvých) jedinou zprávu, že zemřel v Palestině 21. srpna 1681 jako apoštolský misionář. P. František Beges působil v Ramě společně se španělskými misionáři. Více zpráv máme o P. Elektovi, který navštívil 4krát sv. Zemi. Za svého pobytu v Palestině byl dlouhá léta kvardiánem v Betlemě. Byl znamenitým kazatelem a varhaníkem. Svě zážitky ze sv. Země vydal tiskem r. 1661 v Mnichově pod názvem »Blumen, Buch des Hl. Landes«. Jinými méně známými misionáři ve sv. Zemi v 17. stol. byl P. Matěj Berndt a P. Petr Dunbex.

Mnohem více misionářů z naší provincie tam odešlo ve století 18. Působili hlavně v Jerusalemě a v Betlemě. V Jerusalemě měli dva kláštery: u sv. Salvatora a u Božího hrobu. V klášteře sv. Salvatora žil kolem r. 1714 fr. Sergius, bratr laik z naší provincie, se kterým se tu setkal P. Jakub Římař, známý habešský misionář. Rovněž druhý habešský misionář P. Remedius Prutký byl nějaký čas v Jerusalemě. Za jeho pobytu tam měli františkáni školu.

Mučednickou smrtí zemřel ve sv. Zemi P. Severin Jung. Byl poslán z Jerusalema do jiného misijního území a cestou byl 13. února 1713 zabit. Neobyčejnou obětavostí a horlivostí proslul P. Heliodor Haklík, který působil v Jerusalemě. Byl výtečným kazatelem. Jeho horlivost mu přivolala předčasnou smrt. Když v r. 1787 vypukl v Jerusalemě mor, obsluhoval nemocné, až sám nakažen, zemřel 4. července 1787.

Někteří misionáři působili ve sv. Zemi jen krátký čas a pak se opět vrátili. K nim patří P. Jan Kansius Solík, P. Jeroným Veit a jiní. Mnozí misionáři zemřeli cestou. V r. 1709 zemřel na ostrově Rhodu P. Jáchym Růžička, který cestoval do Jerusalema již po druhý. Podobný osud stihl P. Františka Solána Schleinitze, který zemřel v Benátkách r. 1744.

Též v 19. stol. odešlo z naší provincie několik misionářů do sv. Země. Byl to P. Vít Filukka, dlouholetý kvardián v Nazaretě, který zemřel v Jerusalemě r. 1835 a P. Benjamin Širůček. Ten konal cestu do sv. Země roku 1849. Je po něm zachován dopis, v němž popisuje svou cestu. Po blahodárném působení vrátil se zase do Čech a zemřel v Praze r. 1900. Dnes působí v Palestině P. Hermes Kohout, rodák z Moravy, který je představeným u sv. Salvatora. (Ignis Seraphicus.)

KATOLÍK

Líst Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník V. (XXII.) — V Praze dne 1. prosince 1940.

č. 19

Z nebe posel vychází.

Začínáme nový církevní rok a zároveň posvátnou dobu přípravy na příchod Spasitele. Je to doba plná stesku, ale zároveň naděje, že přijde zaslíbený Mesiáš, kterého mnozí spravedliví od dávna žádali, po němž toužila všechna pokolení země od doby, kdy lidstvo prvotním hříchem ztratilo Boží ráj. Náš národ tuto dobu přípravy na příchod Božího Syna obzvláště miloval a proto jí věnoval převeliké množství písní a chorálů. Kdo by neznal naše staročeské roráty, jež zvláště ve zlatém věku Karla, Otce vlasti, doznaly neobyčejné obliby a rozšíření. Vždyť podnes hlaholí jejich zpěv v mnohých našich chrámech se Svatováclavskou kaplí v čele. I my chceme vám před váš duchovní zrak postavit starobylou českou adventní píseň, jež začíná slovy nadepsanými tomuto článku. Pojdte s námi v duchu této písně před trůn Matky Páně, kterou píseň ta velebí. Uvědomte si její význam a hodnotu, aby, až ji budete zpívat, zpívali jste ji jako pravý chvalozpěv na Pannu Neposkvrněnou.

Nebe se otvírá, jasná záře padá do světničky Panny Marie a před dívkou, ponořenou ve zbožné rozjímání, toužící po seslání zaslíbené Spásy, objevuje se znenadání posel Boží, archanděl Gabriel. Stojí před budoucí Matkou Boží, před svou královnou, proto jeho příchod je pln pokory a oddanosti. Vidí před sebou květ svatosti a čistoty, stkvící se v oslnivé krásě. Sklání proto svoji hlavu, a z jeho úst linou se slova tajemného Božího poselství: Buď zdráva, Panno, milostí naplněná, nejkrásnějšími ctnostmi ozdobená, nade všechno tvorstvo vyvýšená! Pán Tebe vyvolil za rodičku Svého Syna. Nechce tak učiniti proti Tvé vůli, proto mne poslal, abych Ti zvěstoval toto svaté

poselství a poprosil Tě o svolení. Jakmile Tvé srdce se nakloní k mému Božskému poselství, hned stane se div nad jiné vznešený: počneš Pána Krista. Na Tvých rtech cudností zardělých, chví se otázka, kterak Všemohoucí učiní tento div bez muže; neváhej však svoliti, neboť právě, že Bůh jest nejvyšší mocný, působením Ducha svatého způsobí ten zázrak lidsky nepochopitelný, že pocítíš slasti mateřské a zachováš přece čistotu panenskou.

Kolik lidí ďáblem svedených tento div již zlehčilo, jemu se naposmívalo a přece zůstal nedotčen ve své kráse a síle, aby na věky svědčil o božském původu našeho Spasitele. Kéž bychom měli při zpěvu uvedené rorátní písně pokoru a víru Matky Páně, s kterou uvěřila a vyznala slovy písně: Jáť jsem ta nejnížší, dívka Pána mého, podle tvých slov se staň, jak chce můj Bůh a Pán. Tato pokorná důvěra byla ihned odměněna početím světa Spasitele a povýšením blahoslavené Panny za Matku samého Boha. Náš Stvořitel a Otec nebeský ve své lásce k nám poslal Svého Syna, aby jako vtělené Slovo vyšel z života Panny k odčinění dědičného hříchu a uvedl všechny, kdož Jej ve svátosti hodně požívati budou, opět do Svě milující náruče.

My chceme k Tobě, Otče náš nebeský, chceme spočinouti v Tvé sladké náruči, jsme však slabí a křehcí ve své vůli, proto dals nám Svoji Rodičku za prostřednici a orodovnici. K Ní se tedy slovy písně utíkáme: »Milá Boží Rodičko, buď naší řečnicí, promluv za nás slovíčko, buď orodovnicí, ať dojdem spasení, pro Páně vtělení!«

Křičtan.

Přijď tedy, Spasiteli nejlaskavější!

Spolu s proroky Tvými prosíme a voláme: Rosu dejte, nebesa, s hůry, a oblakové dštěte

Spravedlivého, otevři se země a vpuč Spasitele!

Vademecum z r. 1856.

Msgre E. m. Žák:

Ožilé hlasy proroků.

(Úvaha adventní.)

»In silentio et spe.«

Jeden z českých malířů vytvořil významný obraz. V jitiřném pološeru, kdy ještě hvězdy nezasly, stojí venkovský kostelík. Jeho okny prozařuje světlo, znamení bohoslužby. A ke kostelíku spěchají posněženou krajinou lidé se všech stran. Jdou na roráty. Na mši svatou, jež před slunce východem slouží se ku cti blahoslavené Panny Marie.

České roráty jsou naším nejhlavnějším znakem doby adventní. Choditi na roráty bylo našim předkům téměř samozřejmou přípravou na svátky vánoční. Bez rorátů nebylo by pravých vánoc. A v pohnutí vzpomínám našich v Pánu zesnulých matek, kterak záhy si přivstaly, vzaly do studených ještě rukou své modlitební knížky a voskový sloupek a spěchaly na roráty. V kostele usedaly do lavic, rozžaly sloupek a již skláněly se při mši sv. nad svými modlitbami, z nichž se ozývaly hlasy dávných proroků i vlastní touhy po posvěcení duše a prosby za naše požehnání. Za požehnání českých rodin a celého národa.

Vy zbožné zpěvy, chované a uctívané jako poklady z dávno minulých dob, kdo by nebyl dojat hloubkou vašich svatých pravd, vroucností proseb, vzácnou vážností vašich nářků! Nezapadly jste v zapomenutí, jako když utápí se loď, poklady obtížená, v hlubinách moře. Zůstaly jste nám zachovány. Tvořite duchovní dědictví národa, svatý odkaz z pokolení na pokolení.

Touhy a vzdechy proroků ozývají se chorální notou adventních zpěvů. A naše vlastní, domácí, české písně protkávají ony sekvence, půvabnou zbožnou melodií, vytrysklou ze srdce plného křesťanské zbožnosti a českého národa. O těch, kdo v posvátné době adventní těmito písněmi žili, vždy platí slo-

va proroka Isaiáše (9. 2.): Lid, který chodil ve tmě, viděl světlo veliké, a bydlícím v krajině stínu smrti, světlo vzešlo.« Roráty byly našim předkům vstupní písní, denní bohoslužbou a ranní modlitbou na každý den, právě tak, jako celý advent je přípravou ke svátkům vánočním. —

Advent má křesťan prožiti »in silentio et spe.« V mlčení a naději. V mlčení a tichu, jež křesťana vede k tomu, aby se varoval hluku a ruchu světa a šel sám do sebe. Aby přemýšlel o stavu své vlastní duše, o svých chybách a nedostatecích, o svých hříších; aby činil pokání. Proto vystupuje v nedělních evangeliích poslední prorok, velký kazatel od břehů jordánských, sv. Jan Křtitel, a volá k nám: »Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské. Pán blízko jest.« Z toho důvodu zapovídá též církev v této době každé veřejné hlučné veselí. Advent je dobou kající, s níž veřejné veselí se nesrovnává.

Ale je též dobou radostné naděje. Touhy po příchodu vykupitele. Noe varoval lidstvo předzvěstí o potopě. Sv. Jan Křtitel ukazoval na Krista jako na záchrance, vykupitele. Kajícím okem prokmitá radost z blížícího se narození Kristova. Na rozjasňujícím se nebi svítí hvězda jitiřná, Maria Panna, vyvolená za matku Vykupitelovu. Ji vítáme onou krásnou písní, která ze zpěvů rorátních zůstala nám milou pro celý církevní rok: »Zdráva buď Panno Maria, ó královno.« A radost z jejího příchodu tím více roste, že v této době slavíme svátek jejího neposkvrněného početí. Svátek nejkrásnějšího tajemství v lidském pokolení. Tento svátek vrhá svůj odlesk na celou dobu adventní.

Ale advent není jenom krátkou ojedinělou dobou v církevním roce a spolu též vymezenou dobou křesťanského duchovního života. Právě naopak: Celý náš pozemský život je stálým adventem. Očekáváním příštího života a přípravou na věčnost. Je touhou po věčné adoraci tam, kde »Bůh setře všelikou slzu s očí svých věrných a nebude smrti, ni zármutku, ni křiku, ni bolesti, neboť první věci pomínuły. (Zjev. 21. 4.) Tam jesle i Golgotha nalézají plného vysvětlení a oslavení.

P. Dr. Jan Urban, OFM.:

Rozhovor o duši.

Navštívme dnes rodinné prostředí, plné životních otázek a naslouchejme chvíli tepu jeho života.

Vstupujeme neviděni. Malá Mařenka sedí na podlaze. Kolem ní je celý svět jejích panenek. Náhle zvedla hlavu.

»Maminko, co je duše?«

»Proč to chceš vědět? Počkej přec, až půjdeš do školy!«

»Ale já bych to chtěla vědět už teď!«

»Proč bys to chtěla vědět už teď?«

»Víš, maminko, Bedřich urazil mou panenku. Řekl, že nemá duši. A při tom se tak výsměšně smál.«

»Ale má pravdu. Panenka skutečně nemá duši.«

»Podívej se, maminko, jak se mi zase vysmívá. Ale vid', maminko, já už mám duši!«

»Ovšem. Ty ano. Každý člověk má duši.«

»Co je duše?«

»Hned. Jen mne nech navléci nit.«

Maminka příliš nespěchala, aby provlékla nit uchem jehly.

»To ale dlouho trvá«, praví po chvílce Mařenka.

Matka se vzchopila: »Co je duše? To ti povím. Duše jest tvé já.«

»Moje já?«

»Ano, tvé já. Když řekneš: »myslím«, myslí tvá duše. To tam uvnitř (matka lehce zaklepala na čelo své dcerušky) jest její nástroj. Když řekneš »mluvím«, mluví tvá duše. Jazyk jest jen jejím nástrojem. Řekneš-li »hledím«, hledí tvá milá duše z tvých hnědých okének. Řekneš-li »jdu«, kdo to vlastně jde?«

»Moje duše.«

»Řekneš-li »pracuji?«

»Už vím, pak pracuje moje duše. A k tomu potřebuje rukou.«

»Víš teď, co je tvá duše?«

»O ano, moje já, moje já«, volalo dítě nadšeně.

Po několika minutách se Mařenka zvedla s podlahy a postavila se před maminku. Hlavička kriticky nakloněná — ručky na zádech.

»Maminko, musím zemřít?«

»Všichni lidé musí zemřít. Také ty.«

»Jestli musím zemřít, tedy nejsem duše. Duše přece nemůže zemřít.«

Matka odložila práci a přitáhla dcerušku k sobě.

»Víš, Mařenko, se smrtí je to takové: Až s tebou dojde ke smrti, mohla bys také říci: Já zemřu. — Ale zemřít neznamená býti celý mrtvý. Jen tělo bude mrtvo, ale duše jde k Bohu!«

»Tak tedy nemusím zemřít?«

»Zemřít — ano. Ale mrtva nebudeš. Jen tvé tělo bude mrtvo.«

MUDr. Fr. Dedek :

Pohřbívání a kremace jindy a dnes.

(Dokončení.)

Naproti tomu stojí kremace, jíž rozumíme spalování mrtvých: za staré doby na hranicích hořícího dřeva, dnes v moderních krematoriích, ve spalovacích pecích za vysokého žáru. Tento zrychlený pochod odstraňování těl je zkrácený, umělý pochod, který jest znám nejdříve teprve v dobách, kdy člověk seznámil se s ohněm. Primitivní způsob spalování na hranici nahrazen v moderní době dospívající industrialisace spálením v peci se žářem větším 1000 stupňů Celsia. Rakev dle předpisů upravena, bez kovů, vsunuta jest s mrtvolou zvláštními dveřmi do pece, kde možno zvláštním kontrolním okénkem zřízeným sledovati postup děje hoření těla a nakonec i vnitřních vlhkých útrob. Děj tento je spojen přes všechna opatření s určitým zápachem, který známe z hoření peří, rohoviny a jiných organických, ústrojných látek, a který jest sledovatelný v kouři komínů krematoria, někdy i v okolí. Tento pochod má po stránce lékařské přednost před pohřbem do země v dobách epidemií, hromadných úmrtí, jako býval dříve ve válkách, při vypuknutí moru a pod. V moderní době, kdy nakažlivé choroby jsou omezeny, nemocnost i úmrtnost značně snížena a hromadných úmrtí prakticky nepřichází, stává se volba mezi pohřbem do země a kremací čistě věcí módy a praktickým odstraněním mrtvoly kremací. Se stanoviska soudně lékařského, kde moment kriminální, možnost zločinu hrála velkou roli, bylo předpokládáno, že pohřeb do země je vítanější. Bylo možno i po řadě let zkoumati, nebylo-li užito násilí, otravy k odstranění člověka se světa a bylo možno buď přispěti k odhalení zločinu nebo nevinu ze zločinu nařknutého. Aby při kremaci i tomuto bylo čeleno, vyžaduje se od léčícího i ohledávajícího lékaře potvrzení, že není podezření trestného činu a že nejde o náhlé úmrtí. Při náhlých úmrtích jest pak zákonem nařízena lékařská pitva, která má příčinu smrti objeviti. Tím ovšem další možnost pátrati po příčině smrti,

Mařenka popadla svou panenku se země a hopkovala s ní za maminkou do kuchyně.

»Slyšíš, Markétko, já nebudu mrtvá. Já jenom zemřu. Ale mrtvá nebudu. Protože já jsem duše. A ty jsi jenom panenka. Chudinka panenka.«

Bedřich se vztyčil v rohu své pohovky:

»Tatínku, teprve nyní správně rozmím, co nám vyprávěl pan katecheta o duši. Řekl: Duše není rozdělena po částech na hlavu, trup a končetiny, nýbrž jest všude celá. — Tenkrát jsem tomu nerozuměl. Ale jestli jest duše tolik co moje já, pak ovšem jest jen jedna duše v těle. Já jest všude celá a přece jest jen jedno já.«

Ale tu se vmísil do hovoru šestnáctiletý Jirka.

»Duše tedy vyplňuje celé tělo. Ale lidé nejsou stále stejně velicí. Rostou. Roste také duše? — Jest nejprve slabá a po letech vždy silnější?«

»Jak to myslíš?«

»Nu, to je přece zcela jasné. Duše má dvě mohutnosti, rozum a vůli. U malých dětí jsou tyto mohutnosti tak nepatrné, že je sotva pozorujeme. Potom jich přibývá. Duše začíná myslit a chtít. Myslí vždy bystřeji. Chce vždy pevněji. To je přece vzrůst, ne?«

»Ne, duše nemá vzrůstu. Vysvětlím ti to. Nech mne jen rozmyslit.«

Po krátkém přemýšlení vzal otec z psacího stolu list hnědé lepenky, list hedvábného papíru a list psacího

KADIDLO.

Kadidlo je pryskyřice určitých stromů rostoucích v Palestině a v Arabii. Řecký název »thus« poukazuje na jeho vůni, kdežto latinské jméno »incensum« značí, že tato pryskyřice se spaluje. Podle těchto dvou výrazů mohli bychom kadidlo definovat jako *vůni spalovanou ke cti Boží*.

Již starověk znal kadidlo. Pálilo se k počtě významných osobností. Křesťanství jím vyjadřovalo svou úctu biskupům.

Oheň, vlastně řeřavé uhlí, se přináší v kadidelnici k oltáři. Do ní na oheň se sype pryskyřice, oheň ji ztravuje a vzhůru stoupá vonný dým.

Používání kadidla v posvátné liturgii je velmi časté: při slavné Mši svaté, při slavných Chválách a Nešporách kněžských hodinek, při svěcení svíce na Hromnice, při svěcení popela na Popeleční středu, při svěcení ratolestí na Květnou neděli, při svátostném požehnání. Povšimneme si použití kadidla opět pouze, jen při slavné Mši svaté.

I kadidlo má svou symboliku. Jeho vůně, jíž Církev svatá s takovou oblibou používá, je nám stálou připomínkou, abychom byli »Kristovou libou vůní«, jak si přál svatý Pavel (II. Kor. 2, 15), a šířili kolem sebe lásku k dobrotivému Bohu.

Miláček Páně tam na ostrově Pathmos viděl ve svém zjevení, jak andělé před Beránkovým trůnem kývají nesčetnými zlatými kadidelnicemi, »plnými vonných věcí« (Ap. 5, 8). A svatý Jan prozrazuje, že těmito vonnými věcmi byly modlitby svatých (Ap. 5, 8). A tak kadidlo je *obrazem modlitby*.

Naše modlitba, když stoupá k nebesům, má být čistá a vroucí a plná vůně našich ctností.

*

CREATOR ALME SIDERUM

Mocný Tvůrce hvězdných kruhů,
věčné světlo svojich sluhů,
Kriste, Spasiteli duší,
nachyl sluchu k prosbě naší.

Aby země se vším rodem
nezhynula dábla svodem,
Ty jsi, nesen láskou vroucí,
stal se lékem pro svět mroucí.

Bys obecnou shladil vinu,
zrozen z Panny svaté klínu,
v oběť čistou jsi se podal,
a se mukám kříže oddal.

Když zaznělo po oboru
jméno Tvoje v ústech sborů,
padlo pro blesk toho jména,
peklo, nebe, na kolena.

Soudce, v strašný den poslední,
mile k prosbám našim shlédni,
chraň nás milosti své zbrojí,
proti škůdcům v tomto boji!

Sláva Otci Hospodinu,
chvála, úcta Bohu Synu,
Těšiteli rovné vděky,
vzdány buďte po vše věky. — Amen.

Hymnus nešpor v adventě. »Večerní pobožnost církevní« z r. 1864.

kdyby se lékaři mýlili, odpadá. Nikoliv však při pohřbu do země. Tu i po létech stává možnost exhumace, vykopání pozůstatků a dodatečně pátrati po možnosti zločinu, nebo i po létech možno provésti důkaz jedů v těle. Tolik po stránce lékařské.

Poslední kapitola: pohřbení za živa je dnes v civilisovaném prostředí kapitolou právě tak zajímavou, jako se stanoviska lékařského vyřízenou. Stačí podívati se na předpisy, které nutno splniti dříve, než je možno zesnulého pohřbiti, aby bylo jasno, že tato možnost je prakticky vyloučena. Předem musí ošetřující lékař zjistiti úmrtí a vystaviti léčebný list. Svědkem úmrtí je rodina a okolí. Na základě léčebného listu ohledá úřední lékař: obvodní, městský, okresní mrtvolu a vystaví o tom potvrzení na ohledacím listě. Jde-li o případ náhlého úmrtí s nejasnou příčinou smrti, nařizuje se pitva. Při ohledání konstatuje smrt ohledač dle určitých t. zv. posmrtných známek: bledosti, zchlazení těla, ztuhlosti a mrtvolných skvrn modrých, fialových na určitých částech těla a pod. Teprve pak smí býti mrtvola pohřbena po lhůtě, stanovené úředním lékařem, po 3 i více dnech. Z toho je jasno, že pohřbení za živa je skutečně vyloučeno a že vypravování o tom patří minulosti.

Jak se má dívati katolík na otázku: pohřeb do země či kremace? Na to dočteme se odpovědi v pastýřském listě pražského arcibiskupa Dra. Kordače z roku 1927. Právě se v něm: Na základě Písma svatého Starého i Nového zákona utvořila se křesťanská tradice, podle níž křesťané od dob apoštolských trvali na pohřbívání. Na jiném místě praví se dále: Katolická církev je od Krista ustanovený učitelství úřad pro zachování a šíření víry. Z toho plyne pro církev právo a povinnost, aby věřící poučila o jejich náboženské povinnosti vzhledem k pohřbívání. To církev činí především, přísně zakazujíc každému katolíkovu, aby nepřistupoval za člena žádného spolku, který by spalování mrtvol měl za účel. (Dekret 19. května 1886.) Co se pak za druhé spalování mrtvol samého týká, má býti podle nového církevního zákoníku (z r. 1918) církevní pohřeb a přijetí svátostí těm odepřeno, kteří z vlastní vůle spálení svého těla nařídili a při tom na-

řízení skutečně a notoricky setrvali. Ujišťovati, že zemřelý byl nábožensky založen a dokonce i dobrý katolík, na zákazu ničeho nemění. Děje-li se spalování nikoliv z vůle vlastní, nýbrž z vůle cizí, (na př. příbuzných), mohou se církevní obřady v domě nebo v kostele vykonati, ale, aby se odstranilo pohoršení katolického obyvatelstva, jest oznámiti vhodným a šetrným způsobem, že spálení nebylo nařazeno zemřelým samotným. U krematoria nejsou nížežádáné církevní obřady dovoleny. Když však okolnosti pohoršení nevylučují, nelze církevní obřady ani v tomto případě vykonati. (Congr. Officii 19. června 1926).

Z těchto důvodů je duchovním správcům zakázáno (can. 1241) za zemřelé, jimž byl církevní pohřeb odepřen, mše sv. veřejně ohlašovati a sloužiti. Na otázku, zdali nemá církev ve smyslu moderního ducha času za pastorální moudrosti býti povolnou, aby od sebe nezapudila ty, kteří alespoň zevně se k ní hlásí, odpovídají i protestantští duchovní rozhodným odmítnutím jakékoliv součinnosti, prohlašující: Nejvyšší moudrostí je věrnost pravdě, nevěrnost k ní byla by největší pošestilostí.

Silní duchové, kteří téměř dvoutisíciletý, vpravdě křesťanský mrav zavrhl, sotva se nějak podrobí církevnímu vlivu, nejméně však církevní zbabělosti.

Jest tudíž pro katolického křesťana odpověď jasná: pohřeb do země není pro něho dogmatem, ale věcí církevní kázně, která ho pod těžkým hříchem zavazuje k poslušnosti. Komu je Kristus vzorem v životě, tomu jest také příkladem v smrti.

Jiří Sahula:

Hlavní účel staročeských škol nekatolických.

Historik Zikmund Winter připomněl: »Výchovu mládeže od prvních dob vzdělanosti křesťanské všude mívala v rukou svých církev; dříve než stát pomyslí na to, církev měla školy.« — Církev také dala heslo: »Vzdělání budíž popřáno všem!« Proto na př. provinční sněm v Cáchách r. 802 nařizoval docela povin-

papíru; k tomu tři pera, jedno zcela zrezavělé, jedno zkřivené a jedno nové.

Potom položil hedvábný papír před Jirku a dal mu do ruky zkřivené pero.

»Jirko, ty tak krásně píšeš. Napiš své jméno!«

»Tímto perem? Nemožno.«

»Tedy vezmi toto!« Podal mu zrezavělé pero.

»Snad to půjde tímto. Ale krásné to nebude.« Nasadil a psal.

»Na hedvábném papíru se nedá psát.«

»Nevadí. Vezmi tedy lepenku!«

Lepenka vssála inkoust, povstala ošklivá skvrna. Otec i syn se smáli.

»Vezmi třetí list a třetí pero.«

Jirka napsal elegantním tahem své jméno.

»Jirko, gratuluji. V několika minutách jsi se vyvinul z mazálka v dokonalého krasopisce.

»Tatínku, nežertuj«, smál se Jirka.

»Hleď: Umění krásně psátí, máš již dávno. Ale abys skutečně krásně psal, potřebuješ dobrého papíru a dobrého pera. Podobně je tomu s duší. Má dar myšlení a chtění od počátku. Aby však mohla dobře myslit a chtít, potřebuje dobře vyvinutého mozku. Jeví-li mozek sebemenší nedokonalost, jest i myšlení nedokonalé. Duše zůstává vždy stejná. Avšak ve svých životních projevech jest vázána na hmotu. — Vzpomeň si také, jak jsi nedávno pokazil koncert, když jsi dostal

špatné housle. Co ti pomohlo tvé umění? — Nástroje znenáhla otupují. Až konečně se tak opotřebí, že již nemohou sloužiti duši.«

»Co potom dělá duše? Jest i duše zestárlá?«

»Duše nikdy nestárne.«

»Pravděpodobně také nikdy neonemocní?«

»Ovšem že ne. V duši není poruch. Všechny abnormální stavy mají svůj původ v poruchách mozkové a nervové látky. Duše jest vázána na hmotu.«

»Pak jest i duše Vojtíška N. zdravá. Ten ubohý hoch sedí již čtyři roky v první třídě obecné školy. Nemůže postoupit. Neumí ani číst a psát.«

»Jistě jest jeho duše zdravá. Jako člověk je slabomyslný. To však jest jen z nešťastné jakosti mozkové hmoty.«

»Mohl by se lékařským ošetřením stát normálním?«

»Kdyby některý lékař mohl přesně zjistit chybu v mozku a kdyby jeho přístroje byly tak jemné, že by mohl chybu odstranit, byl by Vojtíšek N. duševně normální jako ty a já.«

»Tedy po smrti na něm nebude lze poznati, že byl za živa slabomyslný?«

»Ne. Jeho duše bude právě taková jako všechny ostatní.«

»To musím Vojtíškovi povědět. Ten bude mít radost! Vždycky mi ho bylo — chudáčka — líto.«

(Z duchovních rozhovorů.)

nou docházku do školy všech dětí bez rozdílu. Od biskupů zaváděno bezplatné vyučování.

Měla tudíž a má katolická církev právo žádati, aby katolická mládež byla vychovávána ve školách v duchu katolickém. Nauka církevní společnosti, jež se tolik zasloužila o rozvoj školství, nemá býti ze škol vylučována.

Je potřebí proto připomenouti, že na nekatolických školách předbělohorských jak u nás, tak v cizině měla náboženská výuka přední místo. Všecky ostatní předměty učebné směřovaly k utvrzení náboženského citu. Školy udržovány od nekatolických křesťanů hlavně k zvelebení bohoslužeb.

V Čechách před Bílou Horou se zrodilo mnoho náboženských společností, ale všechny kladly veliký důraz na náboženskou výchovu ve školách. Svorně vyznávaly: »Školy jsou království nebeského jako nějaké štěpnice, slova Božího učebnice, pobožnosti sídla, ctnosti pokladové.« A pak ovšem také »literárního umění veřtatové.« Protestantský mistr Petr Kodíčil z Tulechova na kusé pražské universitě (1533—1589) byl na svou dobu vynikajícím pedagogem. A tento inteligent napsal ve svém školním řádě z r. 1585, že účelem svobodných umění jest sláva Boží i užitek církve.

Na samém vysokém učení nekatolickém ukládáno studujícím mnoho náboženských povinností. Tím více na školách nižších, městských (partikulárních), jichž si zde výhradně povšimneme.

Husitská i protestantská městská škola obyčejně stávala u kostela na hřbitově, aby měli žáci s učiteli blízkost do kostela.

Ráno se konaly společné modlitby žactva s učiteli. Každý den — i v zimě — byla mládež voděna do kostela. Vyučování počínalo modlitbou anebo nábožným zpěvem na kolenou. Po učení nové modlení. Večer společné dlouhé modlitby a zbožné zpěvy. O náboženské vzdělání žactva nestaral se kněz, nýbrž učitel.

V neděli byli přidrženi žáci dopoledne k duchovnímu cvičení, kázání, katechismu a k bohoslužebným obřadům. Při kostelním zpívání žalmů ráno, večer anebo též v noci musili býti s žáky přítomni všichni učitelé. V českobratrských školách ještě úzkostlivější zbožnost! Tam byl i oběd provázen modlitbou a rozjímáním.

Nekatolickému žactvu a učitelstvu také ukládány církevní funkce veřejné, ke kterým školy vázala stipendia. Právě chrámová služba byla nekatolíky pokládána za jeden z hlavních úkolů školy. Na husitských a protestantských školách bylo zbožnými odkazy vymáháno tolik chrámových služeb, až tím povážlivě trpělo školní vyučování. Leckdy bylo žactvo v kostele přes 2 hodiny, bez přestávky.

Chudí žáci by se byli nevyživilí bez bohoslužeb vázaných na stipendia. Také ztrávili více času při zbožném koledování než ve škole při knihách. Musili leckde i vymetatí kostel. Mezi hlavní církevní funkce nekatolického žactva náležel placený zpěv při pohřbech. Byl-li pohřeb bohatší, dostavila se celá škola i s učiteli. Brala tedy štólu netoliko fara, ale i školy. Učitel byl nazýván »služebníkem obce« nebo jejím náhlebníkem. Dozor nad ním vedli městští radové. Jeho druhou bezprostřední vrchností byl kněz. Hlavní zdroj příjmů poskytovala služba církevní. Často býval učitel i zvoníkem. Samým rektorům škol bylo ukládáno za povinnost v chrámu zvoniti.

Podle řádu evangelické agendy z r. 1582 zástupce světské vrchnosti (panský úředník) se tázal osady, zdali jsou svorní farář, učitel a kostelníci; faráře se ptal, jak se chová učitel. Jelikož učitelské platy neka-

Zrna a zrnka.

avšak způsob, jakým dr. Hrubý svou práci provedl, jakož i celkové podání látky vyvolaly v katolických kruzích hlasy rozhořčení nad tím, že jest dnes možno zlehčovati takovým způsobem muže, jehož si celá katolická Morava váží. A tyto protestné hlasy byly tím oprávněnější, že hned při trochu podrobnějším čtení článku bylo viděti, že mnoho tvrzení dr. Hrubého nejen není historicky doloženo, ale naopak ještě historii odporuje. A rovněž na první pohled byl zřejmý úmysl, jímž se celá práce dr. Hrubého nesla, totiž postaviti Sarkandra a celou tehdejší katolickou veřejnost moravskou do nepříznivého světla, čili snaha, zdánlivě velmi dobře fundovaným článkem zbaviti Sarkandra svatozáře, jak velmi případně charakterisoval práci dr. Hrubého Věstník katolického učitelstva.

Z úvodu knížky »Obrana blah. Jana Sarkandra«
Fr. Šiguty.

Dříve než začneme tvořit či vlastně vracet sedlákovi to, co mu liberální řád vzal, musíme odpoutat duši českého venkovského lidu od mamonu, hmotařství a povznést ji k tomu, jenž každoročně, co česká ruka zpracovává tuto zemi, drží nad ní svoji ochrannou ruku a žehná její práci. Tot základní pilíř při stavbě dobrého typu sedláka. Nejprve mu dát Boha, tím mu dáme smysl pro vlast a národ, neboť kdo miluje Boha, automaticky téměř miluje i svoji zem. A pak teprve odborné vzdělání. Nebojme se, že tím prozahálíme a zdržíme se. Nestalo se ještě nikdy v dějinách, aby ten, kdo upřímně ztrávil čas ve službě Bohu, něco ztratil a jsem si jist, že ani náš venkov by nic neztratil, naopak velmi mnoho získal.

Hospodář: O nového sedláka.

Bylo by nebezpečno bránit chlapcům v četbě dobrodružných knih vůbec. I katolický jinoch musí žiti životem svých druhů, pokud tím neporušuje ty základy, na nichž spočívá jeho charakter katolického jinocha. To dobře pochopila výchova Salesiánů, kteří dovedou svým chlapcům vyjiti vsříc a tím si získávají jejich lásku. Nechtějme aby dítě bez potřebného přechodu ocitlo se rázem v myšlenkovém světě našem. Proto nebereme svým dětem pohádku, neboť stojí nejdál od našeho břehu. Dobrá dobrodružná četba pak navazuje na pohádkový svět ranného dětství. A jako se nerozpakujeme dáti dětem pohádkovou knížku, stejně pamatujme na knížku dobrodružných vypravování pro svého chlapce.

Věstník Katol. učitelstva.

Stále je kladena otázka, je-li stigmatovaná z Konnersreuthu ještě na živu. Noviny přece již přinesly dlouhé zprávy o konci té »jedné hysterické«. Avšak tato mnoho jmenovaná žije a těšila se až do poslední doby dobrému zdraví. Ve dnech 29. a 30. června zúčastnila se v Eichstätt kněžského svěcení a primice muže »pozdního povolání«, jehož podporovala. Při panujícím vedru byla Teresie Neumannová raněna mrtvicí; na smrt nemocná byla převezena domů (do Konnersreuthu). Poněnáhlu dostavilo se zlepšení a již po třech týdnech byla, sedíc na vozičku, převážena do kostela a na faru. Po dobu této nemoci neprožívala pátečních utrpení Páně. Teprve po svátku Narození Panny Marie smí opět se Spasitelem v pátek trpěti, jak jí bylo sděleno v povzneseném stavu.

Růže Lurdská.

Ve »Filosofické revui« oceňuje P. Aemilián Soukup, O. P., jenž stál v čele překladatelské skupiny, velikost tohoto díla (t. j. český překlad Summy the-

ologické sv. Tomáše Akvinského), jež reprezentuje český katolicismus před světem. Velikost díla je trojí: 1. Dílo je veliké již svým rozsahem. Český překlad vyžadoval devíti let spojeného úsilí sedmi lidí a vytištěné dílo obsahuje 5500 stránek velké osmerky. 2. Je veliké významem svatého Tomáše vůbec. 3. Má význam národní, neboť se při něm ukázalo, že není třeba hledati pro filosofii a bohosloví v češtině umělých výrazů odborných, a že není třeba užívatí cizích slov pro základní pojmy. Překlad ukázal přesnost, pružnost a ukázněnost češtiny. Může se směle postaviti vedle ostatních překladů do evropských jazyků při nejmenším jako dílo stejné hodnoty. Studium Catholicum.

tolických vychovatelů mládeže byly velice hubené, připoutání učitelé k farám i po stránce výživy. Obědvávali na faře zdarma a někdy bezplatně i večerřivali. Tyto stručné připomínky svědčí, jak pilně dbali duchovní představení nekatolíků o náboženskou výchovu své mládeže. Nelze proto stejnou snahu vytýkat ani katolíkům.

Naše práce.

Přehled přednášek se světelnými obrazy z Písma svatého (na diapáskách):

Nový zákon:

Díl	Obr.	Cena K
VIII. Narození a mládí Spasitelovo	.13	19.50
IX. Veřejný život Spasitelův	.31	46.50
X. Utrpení a smrt Spasitelova	.14	21.—
XI. Spasitelovo oslavení	9	13.50
XII. Církev v období apoštolském a zjevení sv. Jana	.14	21.—

Cena všech 12 serií (Starý i Nový Zákon) včetně textu 325 K, mimo obal a poštovné. Objednávky přijímá Svatováclavská Liga, Praha IV., Hradčanské náměstí čís. 8.

Nová přednáška s diapositivy (8.5×10 cm) o svatém Václavu (75 obr.) byla právě dohotovena a jest zájemcům za obvyklých našich půjčovných podmínek k dispozici. Tutéž přednášku jsme vydali i na diapáskách a možno ji zakoupiti. Cena 75 K včetně textu. Dále možno zakoupiti diapásku Praporec sv. Václava. Cena 50 K včetně textu.

Připravujeme pro dětské besídky diapásky o Kulihráškovi, které bude možno též zakoupiti. Záznamy přijímáme již nyní.

Zájemce o promítání světelných obrázků upozorňujeme, že každého nezávazně obeznámíme s obsluhou nového promítacího přístroje přímo v naší kanceláři. Nové diapásky, které se půjčují i prodávají, je možno denně si prohlédnouti. Zájemce z venkova prosíme, aby nám svoji návštěvu (pokud možno dopolední) předem lístkem oznámili na adresu: Svatováclavská Liga, Praha IV., Hradčanské náměstí 8.

Film.

ETHICKÝ VÝZNAM FILMU »BABIČKA«.

Čápo vo zfilmování nesmrteálního díla Boženy Němcové jest jistě radostným překvapením. I když pečlivý film nevzkřísil dokonale čarovné idyly kolem Starého Bělidla, přece jen skvělým způsobem se k ní přiblížil. Zvláště představitelka milouneké babičky

Magdaleny Novotné (T. Brzková), něžná Barunka (Nataša Tánská), strhující Viktorka (J. Štěpničková), ztepilá vévodkyně Zahaňská (Glaserová) a zasněná kontesa Hortensie (Cífková) se zasloužily nejvíce o živé zpřítomnění minulosti Boženy Němcové, nakreslené v Babičce. — Pouhé oživení Babičky na filmovém pásu nebylo by však plným ziskem. Třeba si uvědomiti, že zvláště toto dílo B. Němcové má hluboký význam ethický, který se nezbytně světelnými paprsky přelévá i do stejnojmenného filmu.

»Babička« znamenala pro B. Němcovou osvobození z životní tísně. Psala ji v letech 1853—1854, kdy její životní utrpení dosahovalo vrcholu. Nevyléčitelná choroba, strhávající s její krásné postavy poslední půvaby; odcizení manžela, stupňující se až v surovost; nejkrajnější hmotné strádání, nutící ji k ponižující žebrotě u přátel; zoufalá bolest nad ztrátou milovaného syna Hynka (na podzim r. 1853); trpké zklamání v lidech — to vše dopadlo těžkým balvanem na její jemnou duši. Moderní člověk řešívá podobné životní tísně sebevraždou, zbabelým útekem z béd, skokem do tmy.

B. Němcová však hrdinně zvládá nejtvrďší podmínky života. Odvrací zestaralou tvář od rozšklebené propasti sebevraždy a zahlíží se do vzpomínek dětství, prosluněného roztomilým zjevem zbožné babičky a veškerým tím pohádkovým kouzlem, jímž trpitelka Němcová opředla Staré Bělídko a jeho okolí. V nejtěžší chvíli životní zjevuje se v její dlaní místo smrtící zbraně klasické dílo české slovesnosti »Babička«.

Kniha i film »Babička« představuje kladné řešení významné otázky: Co počíti i v nejtvrďší životní tísní? Zničení násilně drhocenný život či přijmouti z rukou Prozřetelnosti kalich utrpení a píti jej hrdinně až na dno? Němcová zvolila to druhé a jediné správné. Tak se stala Němcová ve svém díle učitelkou radostného optimismu.

Prospělo by našemu umění filmovému, kdyby »Babička« Němcové byla vzorem. Zdá se, jakoby náš český film byl stále ještě zajetí mylného názoru, že jediným východiskem z životní tísně jest sebevražda nebo aspoň pokus sebevraždy. Trpí tímto mravním nedostatkem i velmi hodnotné a krásné filmy posledních dnů (Minulost Jany Kosinové, Poslední Podskalák). Někdy ovšem se vplíží do dějového pásma sebevražda jako zdánlivě potřebný vzruch či sensace, ale ani toto užití není dostatečně vyváženo velikým zlem: navykáním veřejnosti na sebevraždu jako na něco dovoleného. Sebevražda jest s ethického hlediska vždy hříšným závěrem života, a těžkým poškozením rodiny a společnosti, i když výjimkou může býti mravně nepřítetnou. Český film oproštuje se zvolna od všeho nízkého a stoupá do ethické i umělecké výše. Zmizí z něho též sebevraždy? »Babička« je vzorem i dokladem. F. S.

Rozhlas.

(Hlídkka katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

D Ů L E Ž I T É U P O Z O R N Ě N Í.

Vzhledem k dnešním změněným programově-technickým předpokladům bylo s účinností od 11. listopadu t. r. upraveno nově schema pořadů, vyhrazených katolickým posluchačům tak, že nedělní a sváteční Bohoslužby, ať zpívané, či tiché, budou zpravidla vysílány od 9. hod. ranní; před nimi od 8.45 — 8.55 hod. bude duchovní promluva na den. Přednáška z křesťanské nauky byla přeložena na středě od 11 do 11.15 hod.

Odpolední přednášky ve všední dny budou vysílány v pondělí, ve středě a v pátek od 17.15 do 17.25 hod.

Jednu neděli v měsíci (buď čtvrtou nebo třetí), kdy pražská stanice bude vysílati bohoslužby jiné církve, budou katolické Bohoslužby zařazeny na stanici brněnskou. Obdobně v případě, že bohoslužbám jiné církve bude vyhrazeno Brno, přijdou Bohoslužby katolické na stanici pražskou.

Nedělní ranní vysílání začíná již v 6.30 hodin. (Zvony, Otče náš, Zdrávas, řeč o tajemství dne, chorál, evangelium z nejbližšího svátku v týdnu, chorál.)

Před každou Mši svatou úvod, evangelium dne a společná modlitba Církve.

Program katolického vysílání pořádaného pěčí Katolické akce:

Prosinec:

1. prosince, neděle: 8.00—8.40 hod.: Tichá Mše sv. z ústavní kaple Vincentina v Praze.
- 8.40—8.50 hod.: P. M. Schaller, OSB: Duchovní promluva na den.
8. prosince, pondělí: 17.15—17.25 hod.: Prel. Dr. Boček: O chování.
4. prosince, středa: 11.00—11.15 hod.: P. R. Schikora, CSsR.: Přednáška z křesťanské nauky: Církevní příkázání o uzavírání sňatku a výchově dětí.
17.15—17.25 hod.: Dr. Bohuslav Roztočil: Nové pohledy na bibli kralickou.
6. prosince, pátek: 17.15—17.25 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: K hlubinám křesť. života (XVI.)
8. prosince, neděle: 8.45—8.55 hod.: P. Dr. K. Závadský, T. J.: Duchovní promluva na den.
9.00—10.00 hod.: Slavná Mše svatá z kostela OO. Kapucínů v Roudnici nad Labem.
9. prosince, pondělí: 17.15—17.25 hod.: Zprávy z katol. života.
11. prosince, středa: 11.00—11.15 hod.: Přednáška z křesťanské nauky: P. Dr. S. Brait, O. Praed.: Některé církevní zápovědi.
17.15—17.25 hod.: Prof. Oldřich Svozil: Básník Frant. Odvalil.
13. prosince, pátek: 17.15—17.25 hod.: Prof. Dr. Artur Pavelka: Pravda v přírodě.
15. prosince, neděle: 8.45—8.55 hod.: P. Alois Michálek: Duchovní promluva na den.
9.00—10.00 hod.: Slavná Mše svatá z kostela Minoritů v Brně.
16. prosince, pondělí: 17.15—17.25 hod.: Nina Svobodová: Biskup Jindřich Zdik.
18. prosince, středa: 11.00—11.15 hod.: P. Dr. S. Brait, O. P.: Přednáška z křesťanské nauky: O církevních trestech.
17.15—17.25 hod.: Dr. Blažej Koukal: Bylo by výhodné použití vyučovacích a výchovných zásad sv. Jana Boska ve školách?
20. prosince, pátek: 17.15—17.25 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: K hlubinám křesť. života (XVII.)
22. prosince, neděle: 8.45—8.55 hod.: P. Alois Vašica: Duchovní promluva na den.
9.00—9.40 hod.: Tichá Mše svatá z klášterního kostela v Oismouci-Řepčíně. (Vysílá jen B. a M. O.)
23. prosince, pondělí: 17.15—17.25 hod.: Zprávy z katol. života.
24. prosince, úterý: 6.00—6.45 hod.: Štědrovečerní officium z kaple sv. Václava ve velechrámu sv. Víta.
24.00—1.30 hod.: Pontifikální půnoční Mše sv. z velechrámu sv. Víta.
25. prosince, středa: 9.15—9.25 hod.: Msgr. Dr. Josef Beran: Duchovní promluva.
9.30—10.30 hod.: Pontifikální Mše svatá z opatského chrámu na Strahově v Praze.
11.00—11.15 hod.: P. Dr. Frant. Suchomel, CSsR, Provinciál: Duchovní přednáška.
27. prosince, pátek: 17.00—17.30 hod.: Dr. Boh. Štědroň: Naši kantoři o vánocích (s hudeb. ukázkami).
29. prosince, neděle: 8.45—8.55 hod.: P. J. Košň CSsR.: Duchovní promluva na den.
9.00—10.00 hod.: Slavná Mše svatá z děkan. kostela v Příbrami
30. prosince, pondělí: 17.15—17.25 hod.: Stanislav Vrbík: Moderní duchovní hudba.

*
K přímo nás docházejícím žádostem o vysílání Bohoslužeb z různých míst sdělujeme, že Poradní sbor může přihlížeti jen k takovým, jež mu byly navrženy příslušnou diecézní Katolickou akcí. Jest proto v zájmu interesentů, aby svoje žádosti zasílali přímo své diecézní Katolické akci, která jediná může tuto posouditi a o ni rozhodnouti, resp. ji doporučiti. Žádosti, které nás dojdou přímo, postupujeme v každém případě příslušné diecézní Katolické akci.

Katolická akce.

II. VYŠŠÍ NÁBOŽENSKÝ KURS KATOLICKÉ AKCE V ROUDNICI nad Labem započavší 20. října pokračuje v prosinci přednáškami: 8. XII. P. Dr. Brait, O. P.: Bůh a jeho vlastnosti, 22. XII. P. Dr. Reg. Dacík, O. P.: Svátost Katolické akce (sv. biřmování). Další přednášky jsou: 12. ledna 1941: P. Dr. S. Brait, O. P.: Boží prozřetelnost, 26. I. 1941: P. Dr. Reg. Dacík, O. P.: Eucharistická oběť (Mše sv.). Přednášky se konají opět v sále kláštera OO. Kapucínů v Roudnici n. Labem. Začátek přesně ve 14.30 hod., konec v 15.30 hod.

Z domova.

Česká duchovní správa pro dělníky pracující v Říši jest v Linci (Linz an der Donau, Domgasse 3). Každou neděli jsou pro české dělnictvo slouženy dvě mše svaté s kázáním. První Mše svatá slouží se v osadě sv. Maří Magdaleny v 8.15 hod., druhá v 10.30 hod. v Kleinmünchen v kostele sv. Antonína. Přiležitost k sv. zpovědi v české řeči je vždy přede Mši svatou. Upozorníte na to svoje známé.

Misie mezi českými dělníky a dělnicemi v Říši již započaly. První Mše svatá byla sloužena dp. Ferdinandem Pokorným v Brunšviku (Braunschweig) v neděli 10. listopadu o 11. hodině v kostele sv. Josefa. Účast byla potěšitelná, též na odpolední pobožnosti. Důstojný pán Pokorný navštíví nyní Wattenstadt, Hallendorf, Wolfenbüttel a Hanover. Prosíme, abyste i na tyto misie upozornili své známé v Říši.

Svaté biřmování v českých osadách v Rumunsku, konalo se v měsíci září t. r. V obci Eibenthal bylo 90 našich krajanů u sv. biřmování. Biřmoval J. E. nejdp. biskup Pacha z Temešváru.

Národního eucharistického kongresu v Santa Fé v Argentině zúčastnil se též český misionář vdp. P. Dr. Jáchym Procházka OFM a mnoho našich krajanů z Argentiny.

V uznání zásluh o postavení kostela Panny Marie Královny Míru v Praze-Lhotce byl p. Ivan Tůma, úředník Živnostenské banky a jednatel Kostelního spolku v Praze XV.-Lhotce vyznamenán Sv. Otcem řádem sv. Silvestra papeže.

LITERATURA.

Nová čísla sbírky »Životem«. Č. 352 — »Pověry« — dobírá si pověrečnost v jejích běžných formách; č. 353 »Po cestách milosti Boží« pojednává o boží Prozřetelnosti; č. 354 »Kristus - Dělník« předvádí pracujícím Vykupitele jako jednoho z nich. — Každá brožurka à 50 hal. Objednávky v Exercičním domě ve Frýdku.

V nakladatelství Kropáč & Kucharský, Praha II., Spálená ul. 23 vyšlo: »Katolický pohřeb dospělých a dítek«, příručka zpracovaná vdp. Aloisem Malým. S církevním schválením. Cena příručky v celoplatěné vazbě 28 K.

Dr. Josef Hronek Do života. Učebnice katolického náboženství pro jednorozční učební kurs při školách měšťanských. Cena 8.80 K. Vybrané obrázky pěkně doplňují tuto novou učebnici osvědčeného autora.

Dr. Josef Hronek Vyučování náboženství v jednorozčních učebných kursech při měšťanských školách. Vydalo totéž nakladatelství. Cena neudána.

Manuale učitelů katol. náboženství. Uspořádal Dr. Josef Hronek. Cena neudána.

Foklady národního umění sv. XVI. Dr. Jitka Plachá-Gollárová: Kostel sv. Štěpána a kaple sv. Longina. Dějiny a podrobný popis dvou svatých Nového Města pražského, stojících v těsné blízkosti, z nichž kaple sv. Longina je jednou ze tří zachovaných pražských rotund. Obnovenému chrámu sv. Štěpána dostalo se tímto svazčkem ocenění, jehož si obě svatyně plně zaslouhují. Výrazné reprodukce dobře doplňují slovní obsah. Vydává nakladatelství »V y š e h r a d« Praha II., Václavská ul. 12. Cena 5 K.

P. Konrád M. Kubeš, T. J.: Sbírká homiletických příkladů. I. dílu — I. část. Kniha, určená v první řadě pro kazatele, ale poslouží velmi i laickým pracovníkům spolkovým při vzdělávací práci ve spolicích. Upozorňujeme tu zejména na 20. část knihy — Apologie, vynikající výtečným výběrem dokladů a mistrným vyvrácením obyčejných námitek. Až vyjdou i ostatní díly, bude tato Sbírká nejlepším doplnkem Soukupovy Sbírký kontroverzí. Cena brož. 40 K.

Dr. Josef Hlouch Matka Boží v řádu spásy a života. Příručka pro chystané zasvěcení diecézí Matce Boží. Cena 6.50 K. Duchovní správce jistě ji rádi uvítají, neboť obsahuje úvahy pro duchovní přípravu na tuto slavnost. — Obě publikace vydalo nakladatelství »Velehrad«, Olomouc.

Z kukátek a obrázků a Z románových obrazů Václava Kosmáka. V knižnici Z domova a světa vydalo nakladatelství »Vyšehrad« Praha II., Václavská ulice č. 12. Uspořádal univers. prof. Miloslav Hýsek. S kresbami Antonína Machourka. Výbor z Kukátek a obrázků oživující vzpomínky na spisovatele-kněze, jehož oblibenost založily. Mistrné postřehy života vesnického měšťského, žertovné i vážné, někde plně šlehu a ironie defilují zde ve výběru umožňujícím poznati dostatečně kukátkářovo pero, zachycující nezkraslené lidský život.

Z románových obrazů jsou zařazeny výňatky z děl, která nejvíce Kosmáka proslavila: Eugenie, dále Chrtá, první mistrně líčící maoměstský život, druhý kreslící postavu zchýtralého Isidora Trnky, vedle výňatků z jiných větších črt, tepajících pýchu, nelásku a ostatní lidské necnosti. Velmi vhodné do spolkových knihoven. Cena I. dílu Z kukátek a obrázků brož. 50 K, váz. 52 K, Z románových obrazů brož. 38 K, váz. 50 K.

d c e,
ví,
II.,

32110

Místo pro adresu:

Richard Ballinger: **Darovaný život.** Román, přeložil O. Rendl, vydala Edice Akord, Brno, Běhounská 22. Cena brož. 24 K. **Hledání noclehu Panny Marie,** stará adventní mariánská pobožnost před vánoce. Schváleno nejđ. bisk. konsistoří v Č. Budějovicích. Vydala Aug. Wernerová, Č. Budějovice, Schmerlingova 14. Cena 1 K, s portem 1.30 K, 9 kusů s portem 10 K.

Táž vydala **Mešní píseň ke cti bl. Anežky české** od spisovatelky Dr. M. Sadovské, (na nápěv »Pozdvihni se duše z prachu«). Kus 15 hal., s portem 55 hal., 10 kusů 1.50 K, s portem 1.90 K, 100 kusů 13 K i s portem. Schváleno též nejđ. bisk. konsistoří v Č. Budějovicích.

Jana M. Velíšková **Anděl strážce bdí.** Nákladem autorky. Cena neudána.

Obilí k věčnému životu. Brožurka Eucharistického odboru rolníků při Svazu katol. zemědělců. Vydalo Dědictví Dr. Noska, Praha II. Spálená ul. č. 15.

Adresář města Jičína vyšel jako 14. svazek Knihovny Českého ráje (farního věstníku katolických osad Českého ráje) v Jičíně. Cena 9.50 K. Obsahuje vedle úvodní turistické stati adresy všech majitelů domů, soukromých kanceláří, živností, obchodů, úřadů, škol a sociálních ústavů.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Audience ženské mládeže Katolické akce u Sv. Otce se uskutečnila v neděli 6. října. Mezi 2000 účastnicemi byla dívčí mládež ze všech italských diecésí. Ráno byla společná Mše svatá, kterou sloužil J. Em. kardinál Lavitrano, předseda kardinálské komise řídící činnost celé Katolické akce v Itálii. V 10 hodin byla audience u Sv. Otce, kterého oslovil jménem účastnic J. Em. kardinál Lavitrano. Svatý Otec učinil na to slavnostní projev, který byl vyslán též vatikánským rozhlasem. Po projevu Sv. Otce následovaly krátké proslovy účastnic, načež Sv. Otec rozdál odměny účastnicím z 25 diecésí za vzornou nábožensko-kulturní činnost.

Legátem Sv. Otce pro národní eucharistický kongres v Santa Fé — o němž píšeme též ve zprávách z domova — byl argentinský primas J. Em. kardinál Copello, arcibiskup v Buenos Aires.

Koncert světské hudby za účasti Sv. Otce konal se nedávno ve Vatikáně. Koncert řídil světový dirigent Molinari, známý i u nás. Užinkovala římská filharmonie, která přednesla skladby Garelli-ho, Beethovenovy, Schubertovy, Wagnerovy, Debussy-ho a Martucci-ho. Po koncertu promluvil Sv. Otec k orchestru a jeho dirigentovi, jimž vzdal nejvyšší chválu. Podivuhodné harmonie — pravil — unášely jej daleko od těžkých myšlenek a od soudobých událostí. Hudba spojuje lidi v Bohu a přináší soulad jeho dětem. Navazuje na program koncertu, na němž byly provedeny skladby autorů různých národností vyslovil Sv. Otec přání, aby koncert byl symbolickou předehrou souladu všech národů. O vřelém poměru Sv. Otce k hudbě psali jsme na tomto místě již několikrát.

Z OSTATNÍHO SVĚTA.

Zemřel apoštol charitativní práce. V Řezně (Regensburg) zemřel nedávno kněz Dr. Robert Reichenberger, známý v celém Německu jako apoštol charity, již zasvětil celý svůj život. R. 1922 založil v řezenské diecési veliký charitativní spolek, který vedl až do své smrti. Řezenská diecése měla jeho zásluhou i vlastní

K BOHU. Modlitební kniha duchovního života katolické inteligence. Vyšla již v III. vydání. V plátné váz. 25 K. Objednávky z ochoty vyřídíme.

OBRAZY PRAŽSKÉHO JEZULÁTKA, pravá fotografie v hnědém neb černém odstínu, zasklené nebo v celulooidovém rámečku, rozměr fotografie 23×17 cm. Cena: Zasklená hnědá fotografie 30 K, černá 27 K, celulooidová (pouze černá fotografie) 21 K. Možno obdržeti i samotné fotografie: hnědé provedení 15 K, černé 12 K, vše mimo poštovného. Pohlednice Pražského Jezulátka (pravá fotografie) kus 1 K.

charitativní časopis, budící porozumění a obětavost pro toto dílo křesťanské lásky bliženské. Dr. Reichenberger byl též činným v protialkoholním hnutí. Rozsáhlost jeho životního díla dokazuje 45 charitativních domovů a ústavů vybudovaných od r. 1925. V době inflace sebral milionové obnosy, jež věnoval na úlevu bídy strádajících.

V **misijním domě sv. Gabriela v Mödlingu u Vídně** (Mödling bei Wien) zemřel nedávno P. Damián Kreichgauer, člen Společnosti Božího Slova (S. V. D.). Byl stár 81 let a před svým vstupem do této misijní společnosti byl asistentem velkého německého fysika Helmholtze a po léta pracoval ve vědeckých ústavech doma i za hranicemi. Napsal řadu vědeckých děl a po svém vstupu do řehole vyučoval kleriky fysice a zeměpisu.

Zázrak s krví sv. Jannaria opakoval se i letos o svátku tohoto světce 19. září v Neapoli. Krev světceva uchovávaná v křišťálové nádobce zkapalněla přesně o 9. hod. 34 minutách, což bylo městu oznámeno hlaholem zvonů. Zázraku opakujícímu se každý rok bylo přítomno mnoho významných osobností: vévodkyně z Ancony, vévoda z Kalabrie, kníže Collona, J. Ex. Msgr. Micara, Msgr. Di Girolami, biskup caiazský, mnoho členů diplomatického sboru, generální vikář neapolský, kanovníci katedrály a mnoho jiných osob.

Letos je tomu 20 let, co se stal **Msgr. Maria Besson** biskupem ženevsko-lausansko-frýburským. Je to přední příznivec Katolické university ve Frýburku. Býval dříve profesorem bohosloví a jest významným historikem a znalcem církevního práva. Z jeho děl jsou známy hlavně »Dějiny Frýburku«, »Církev a bible«, a »Svatý Petr a římský primát«.

Sněmování mužů Katolické akce v Argentině odbyvalo se v městě Rosario. Byl mu přítomen papežský nuncius a skoro všichni argentinští biskupové. Hlavním thematem, jemuž bylo věnováno více přednášek, byla encyklika Sv. Otce Pia XI. »O manželství«.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

Nové sídlo papežského misijního díla v Itálii. Papežské misijní dílo získalo v blízkosti Castell Gandolfo, papežského letního sídla, nové budovy, které nesou název »Oasa Královny misíí«. Na rozloze 4 ha. stojí 3 veliké moderní budovy, v nichž je umístěno ústředí celé misijní činnosti italské, mnoho bytů, veliká síň pro shromáždění a 2 kaple. Budovy mají sloužiti též jako místo oddechu pro misijní pracovníky z povolání a pro exerciční kursy pro přátele misíí. Je též v plánu provedení nové organizace misijní činnosti v Itálii. Do každé diecése budou vysláni misijní odborníci.

Misie a lékařská věda. V Salaclare (Italská východní Afrika) zřizuje Maltézský řád ústav pro výzkum a potírání malomocenství. Ústav zaujímá přes 200 hektarů, na nichž jsou postaveny výzkumné ústavy a sídliště malomocných, kteří vykonávají produktivní práce na usedlostech, jež po čase mají býti dány do správy malomocným jednotlivcům. Ústav obsahuje dále okrsek lékařský a nedaleko něho jest pavilon pro ambulatorní ošetření nemocných, kteří jsou pod lékařským dozorem. Dále obsahuje tato instituce ústav pro ochranu dětí a asyl pro děti malomocných. Zřizuje se dále ambulance pro první pomoc. Jiné oddělení jest věnováno rekonvalescentům, kde je postaráno i o jejich rozptýlení kinem, rozhlasem atd. Na pozemcích ústavu stojí kostel, v němž se celebruje sjednoceným ritem koptským.

Katolická universita v Pekingu zřídila mikrobiologický ústav pro výrobu sera proti skvrnitému tyfu.

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakáže, kvitovány.

GYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze, IV., Hradčanské náměstí číslo 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1 a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. Cena jednotlivého čísla 30 hal. Předplatné na celý rok i s poštovní zásilkou 6 K. - Číslo pošt. spořitelny Praha 208.401, čís. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh.

Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod čís. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. Dohledací pošt. úřad Praha 11. Vytiskla kniht. J. Bartl nást., Praha VII., Goethova 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

List Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník V. (XXII.) — V Praze dne 15. prosince 1940.

č. 20

VYROS NEBE SPASITELE!

Jak významně a krásně zní tato staročeská prosba! Zbožný lid přirovnává Spasitele světa k ranní rose, již vydává země po tiché a jasné noci. Jistě jste viděli porosenou louku, hýčící za krásného, slunného, letního rána duhovými barvami.

Pozemská rosa, kterou Bůh ve Svě nevyzpytatelné moudrosti a lásce stvořil pro obcerstvení polního kvítí a jiných rostlin a pro užitek všeho živého zde na zemi, je tu obrazem životadárné síly, jež pramení z nebeského zdroje vykupitelského díla Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista. Volajíce: Vyros nebe Spasitele, toužíme po tom, aby nebe zahýřilo miliardami kapek Božské milosti, kterou rosí Svätý Kříž, na němž dokonáno dílo lásky Boha-Stvořitele. Toužíme po tom, aby tyto kapky dotkly se blahodárně naší vyprahlé duše, jež prvotním hříchem a vlastními vinami stala se suchopárem bez plodů a užitku. Všemohoucí Bůh vložil již při našem zrození nesmírnou touhu po Jeho náručí a po všech milostech, které od Něho získáváme, když v Jeho náručí se skryjeme; proto duše naše nemá nikdy dost na pozemském štěstí, stále hledá štěstí pravé. Bohužel, její touha je zavrženými anděly odváděna k nepravému cíli, k požitkům tělesným, požitkům tohoto světa, aby nepoznala pravého ukojení v lásce k Bohu, aby tápala stále ve tmách a tak byla povolným nástrojem zla.

Církev, strážkyně našeho života v Bohu, ukazuje často zbloudilým a ve tmách tápajícím duším ono právě

ukojení jejich touhy. Zvláště však v době adventu upíná naši pozornost k nebes výšinám, ukazuje nám svaté patriarchy a proroky, jejich úpění po Spasiteli a chce, abychom dle jejich vzoru svou touhu po štěstí upjali k nebeskému Dítěti. Památka Jeho zrození se kvapem blíží a my možná jsme si ještě na Ně ani nevzpoměli, v srdcích svých po Něm nezatožili. Chodíme tak lhostejně kolem chrámů, sloužíme jen svému tělu a mamonu a nevidíme a neslyšíme hlasu našich rorátních písní, kterými se naši předkové ve své touze po Mesiáši tolik k svätým patriarchům a prorokům přibližovali. Snad navštívujeme v době adventní stánek Boží na chvíli, snad zpíváme s sebou, než tak cize, beze všeho vroucího porozumění slovům, která z našich úst vycházejí. Snad posloucháme jenom svůj hlas, anebo myslíme na své denní starosti. Nečiňme tak v budoucnu, odvrzme od sebe vše, co nás se světem spojuje, staňme se aspoň v chrámě Božími dětmi, následujme Panny Marie, jež s touhou nevýslovnou úpěla po Spasiteli a kterou Bůh odměnil, že ji vyvolil za Matku Svěho Syna a Prostřednici spásy, kterou Jeho kříž a utrpení přinesly lidstvu. Na kolenou před Tebou klečím, Bože, Otče všemohoucí, a volám pln pokory: posilni mne Svou milostí, aby mne pronikla touha Nejsvětější Panny Marie a já volal, plakal a úpěl po Tvé spáse, po Tvém příchodu v duši svojí: Vyros nebe Spasitele a dej spočinouti mně v Jeho sladkém objetí! Křišťan.

A nyní na sklonku cesty,
kdy slunce roku zapadá,

kdy šero konce se přiblížilo, a Ty, Ježíši, zdáš se odcházeti, znova a mocněji chápu se
průvodčí ruky Tvé, a jsa v nejistotách o konci svém, volám:

Pane, zůstaň se mnou, neb se připozdívá, a den můj se již nachýlil!

V. Svatohor, Alleluja.

Touha po životě.

Pamatujete se ještě, jak jste chodívali jako děti v adventě za ranního a prosincového šera po zasvězených cestičkách ke svému kostelíčku, který vám vysokými nebo nízkými okny radostně zářil vstříc a jak jste při svíčkách zpívali dojemné, touhyplné a důvěřivé zpěvy adventní? Hle, přijde Pán, Spasitel náš, — Z nebe posel vychází, — Vesele zpívejme...? Ti mladí ovšem už toho asi nezažili. Přišla jiná doba. Staré české zvyky se staly nemoderními. A nyní bych měl začít hájit krásu starých zašlých zvyků, naříkat nad ztrátou dojemné rodinné pospolitosti o svátcích vánočních... Nikoliv! Vždyť zvyk sám o sobě se může měnit a jeden krásný se může nahradit jiným krásným! A náhrada se stane jistě v duchu doby!

Ale mohou-li se měnit zvyky, neznamená to, že se může měnit všechno! Velmi mnozí mají za nutné a za jedině vánoční, sedět kolem rodinného stolu, dýchatí teplo vzájemné lásky pod vánočním stromkem, — nebo se těší na výlet do hor a na jiskřivý sníh. Bylo by marně dokazovati, že tyto zvyky jsou pro katolíky nějak podstatné. Vždyť dávno již ve většině českých rodin zbyly jen jakési domácí vánoční tradice bez vztahu k Bohu.

A vánoce bez vztahu k Bohu, co to je? Je to slupka bez jádra, strom bez kořenů.

Ne, takových zvyků nechceme obnovovat. Takové zvyky, které jsou spíše lyrickými pověrami, spíše zakrývají záludně pravou povahu vánoce a ukolébávají mnohé v domnění, že jsou dobrými a Bohu milými lidmi, zachovávají-li něco z nich.

A proto, až budete pěkně kolem svého stromku, nebo jako modernější lidé někde na horách, probudte se všichni ku pravému a vlastnímu smyslu vánoce! Řekněte si někde v tichu, buď doma, nebo venku pod sněhem těžkým nebem: Narodil

se Spasitel! Narodil se vtělený Bůh sám!

A je to vše? — Ne, ne, s tím jest spojena hned druhá myšlenka: Narodil se, proč? Co to znamená? Pro nic a za nic? Pro nějakou výroční symbolickou vzpomínku? Ó, díla Boží jsou nekonečně důležitější, než aby nám sloužila za předmět slavností a vzpomínek. Jsou nekonečně vážnější a obsažnější. Narodil se proto, abychom my nezemřeli, ale živi byli. To je ohromné slovo, pronikneme-li je! Nezemřítí! Kdo věří ve mne, neumře nikdy, neboť já jsem Život... A tento Život se právě zrodil v té době, které vzpomínáme vánoce. Ať si tedy dává vánoce kdo chce jaký chce jiný podklad, my víme, že pravým a skutečným smyslem vánoce jest zrození života věčného, neumírajícího.

Učme se rozuměti slovům v celém a pravém jejich významu! Mnozí v těchto mých výrazech budou tušit jen jakési přirovnání, jen nějaké mravní symboly. Ne tak! Co pravím, jest vyslovení fyzické skutečnosti, že Kristem jest nám dán život bez skutečného konce. A proto jsem uvedl, že nezáleží na nějakých zvycích, nýbrž na tom, aby si co možná každý, kdo má lidský rozum a srdce, ve svaté noci vzpomněl kdekoli, ale hluboce, a v tichu svého nitra, že této noci se stalo nesmírné dílo Boha živého, že se Bůh zrodil jako člověk. Ale aby si také v dlouhém a co možná hlubokém ponoření do sebe přidal k této nesmírné události nutný doslov: Ale zrodil-li se, pak musím tento život přijmouti, pak nemohu zůstat jím nedotčen! Neboť on právě tak jasně řekl, jako výše řečená slova: Kdo pak neuvěří, již jest zatracen!

V tom jest pak celý skutečný význam vánoce. Nezrodil-li se tedy život Kristův čili Kristus sám v nás, pak nám zcela nic nepomůže Jeho narození v Betlémě. Nemáme-li Krista v sobě, a zemřeme-li v tomto stavu odloučení od Krista Pána, pak se vlastně pro nás nenarodil.

Jan Lebeda:

Stavíte doma jesličky?

Moderní životní chvat oloupil člověka o radostné světlo vnitřního soustředění a lidskou mysl cílevědomě rozptyluje na povrchu, daleko od hlubin bezpečnosti. Ale jsou chvíle, kdy se svedený přece jen může zastavit mezi bludičkami a se zamyslet i v hluku pozemského dění. Náhle ucítí, že se dosud nevědomky pohyboval jen jaksi na periferii života. Co si ho volá k návratu do nitra, k vlastnímu já, k duši. Chápe, že jenom v těchto hlubších polohách jest štásten a doma. Takové obrácení do vnitřního světa, který jest nerosovatelně krásnější a opravdovější, nežli pozemské pachtění, v nás působí Církev jednotlivými úseky liturgického roku. O Vánocích z nás činí děti se vším blahoslavenstvím, které jest jim určeno. Viděl jsem úctyhodného muže, jak doma u jesliček zpíval koledy. Byl v něm úžas probuzených pastýřů betlémských. Vytržen ze svého vysokého společenského postavení, prost vši oficiálnosti, zbaven na chvíli namáhavého a často duchamorného úřadu — žil a viděl jako dítě. Prožíval křesťanské Vánoce. O Vánocích se totiž nebe přibližuje k zemi a s výšín zaznívá hlas: Nebudete-li jako malíčci, nevejdete.

Blaseovaný člověk — takové zjevy jsou i v mládeži! — není schopen nadšení, práce, oběti, není hoden žítí. Člověk vpravdě vidoucí musí být u jesliček naplněn úžasem. Neboť o Vánocích se lidem více než jindy

něžně odhaluje tajemství Božího vtělení, Boží lásky, tajemství lidské důstojnosti, jak ji výstižně vyjadřuje koleda stále opakovaným důrazem: nám, nám, narodil se... Neslavíme-li Vánoce jako děti, t. j. se srdcem čistým, pokorným a prostým, s živou vírou pastýřů betlémských — patří nám hrozný název blaseovaných křesťanů.

Pouze stavěti vánoční stromek, ale nemít při tom vidinu nebeského ráje, neradovati se z ovoce vykoupení — to není známkou rodin křesťanských, neboť dnes lze právem říci: Zda toho nečiní i pohané? Hlubším výrazem křesťanství jest stavění jesliček v domácnostech. Poklesem živé víry zmizelo z našich rodin toto hřejivé domácí prožívání liturgie chrámové. Skoro už mezi pohádky patří intimní slavnosti u jesliček, kde se denně o Vánocích shromažďovala celá rodina. Zde zaznívaly společné modlitby a písně rodičů i dětí. Na takové chvíle dítě nikdy nezapomene a do života si odnáší křesťanský pojem Vánoce.

Návrat k starému zvyku našich křesťanských rodin jest částí náboženské výchovy mládeže a vnitřné obnovy nás všech. Nebylo by třeba výtvarně vraceti se k pouhému napodobování minulosti. Umělcům by se otevřely nové možnosti k vyjádření propastného tajemství jesliček. Vždyť zde se jedná především o myšlenku, která by měla účinek tříkrálové hvězdy! Jesličky, které po prvé zbudoval chudáček Boží, byly jen nápovědí, ale věřte, že úžas, který byl jimi probuzen v lidstvu — tehdy zachránil svět!

A mají tato slova, — Kristus v nás, — nějaký praktický význam? Či jsou to pouze okrasná slova? Naprosto ne! Připomínám poznovu, že v dílech Božích není prázdných symbolů, nejde v nich o citové vzpomínky, nýbrž o přítomné, vždy přítomné otázky spásy každého člověka.

Proto také doba adventní, ve které nyní jsme, není zase jen nějakým staročeským zvykem, nýbrž musí být dobou skutečné přípravy člověka na přijetí toho života, který nám vtělený Bůh přinesl svým zrozením. Bude tento advent, který nám tak hluboce mluví k duši o marnosti nadějí v život pozemský, bude i nám něčím? Uslyšíme také my volání svatého Jana Křtitele, který na poušti připravoval lidstvo na příchod Vykupitelův: Připravujte cesty Páně! Jak je připravíme? Chceme vůbec, aby Bůh k nám přišel a nechceme zůstat i nadále bez Boha v sobě?

Především očistou života. To jest ovšem při tom nejhůřší, že kdo jí nejvíce potřebují, jsou nejjistější, že jsou spravedliví jako novorozeňata!! Ale co na tom! Jen slaboch a do sebe zamilovaný zženštilce nevidí svých špatností, protože má za ideál sebe sama. Velmi dobře to řekl Manzoni ve svém světoznámém románu: »Mnozí hájí zásadu, že pravé dobro stojí uprostřed ctnosti a hříchu; ale onen prostředek kladou právě tam, kam sami dospěli. (Manzoni, Snoubenci, Hendrych 1937, str. 353.). Kdo však neměří sám sebou, nýbrž dívá se na cíl, jak si ho přeje Bůh mít, ten není sám se sebou nikdy spokojen. Ale není třeba, abychom se měřili hned nejvyšší mírou Boží vůle! Což nemáme na sobě příliš viditelných křivostí, — hněvivosti, lakoty, nestřídmosti nenávisť a sobectví, tvrdosti k druhému a podobně? Kéž bychom aspoň jednu takovou odpornou vlastnost nebo zvyk odložili! A kdybychom se změnili docela a odhodlaně odložili všechny vědomé křivosti svého života, jaký by to byl potom příchod Ježíšův do našeho nitra!

A přece by to ještě nebylo vše, s čím přichází Kristus na svět. Víím, že mnohý říká: »Konám-li své povinnosti, jsem dobrým křesťanem a tím se modlím! Ale nedělá totéž každý živočich? Neživí každý pták své mladé? A je to nějaká lidská zásluha, že také jen to děláme? Ale Kristus přinesl lidstvu a každému člověku nový život! Vskutku nový, jiný život! Tomuto novému spojení s Kristem, kdy on žije v nás a my v něm, říkáme milost. Nuže, jen ten přijímá Krista v jeho vlastní osobě, kdo přijímá jeho milost. Protože touto milostí Kristus v nás zůstává. Tedy ne jen odložit zlo, nýbrž přijmout do svého života Krista, to jest teprve skutečné zrození Jeho v nás, to nám přinesl svým zrozením v Betlémě. A kéž bychom stále neopakovali to staré a laciné: »Ale vždyť já žiji dobře a správně!« Ano, ale bez tohoto spojení s Kristem, bez tohoto života milosti jest ti Kristus jen v z o r e m, ale není v tobě a nežiješ Jeho životem. A tedy by i o tobě platilo, že se pro tebe nenarodil, protože Ho nepřijímáš! Bez Krista samého jsou všechna slova jen pouhá slova!

A ještě dodatek: V Kristu Ježíši přišel na svět jiný člověk. Ne onen z prvního člověka v ráji, který zlomil v sobě čistý a přímý vztah k Bohu, nýbrž člověk zrozený z Ducha svatého. A jeho mravním cílem bylo, aby se i lidé stali a zůstali jinými! Zůstali, pravím! Ne, aby se na okamžik obrátili, aby se na chvíli zamyslili nad posláním Kristovým ve světě a potom se vrátili ke svým starým způsobům života, života bez skutečně přítomného Boha! Ne, Kristus má a chce změnit člověka provždy podle svého ducha! A tato změna, kdy začneme myslet podle ducha Kristova,

KNĚZ - JAHEN - PODJÁHEN.

Podle církevního práva veškeré duchovenstvo Církve svaté se nazývá *klerici*: ti, kdo nosí kněžský stavovský šat kleriku.

Ovšem jsou mezi nimi různé stupně moci a odpovědnosti. Tím i různé stupně důstojnosti. Kristovo kněžství vykonávají jedině *kněží*. Jim k ruce jsou určeni pomocníci. To jsou *jáhni* a *podjáhni*. Kdo dosáhli teprve nižšího svěcení, nazývají se *ministré*.

Kněz starozákonní byl jen *presbyter*. Přeložili bychom to »*starší lidu*«. Byl k tomu úřadu kvalifikován životními zkušenostmi svého stáří, životní moudrostí a rozšafností, osobní úctou všeobecně požívanou. Prostě jeho společenské postavení dalo mu všeobecnou důvěru.

Novozákonní kněz je *sacerdos*: ten, kdo poskytuje svaté věci — *prostředník mezi Bohem a lidmi*. Mezi Bohem, od něhož přijímá, a mezi lidmi, jimž dává. Jeho nejvyšší důstojností je, že zastupuje jediného pravého prostředníka, neboť »jeden je prostředník mezi Bohem a lidmi, člověk Ježíš Kristus, jenž sebe sama dal za výkupné za všechny.« (IV. Tim. 2. 5—6).

Kristův kněz je tedy prostředníkem jen zvláštní mocí slavnostně mu propůjčenou Kristem Pánem v den jeho svěcení. Jako soukromá osoba je člověk jako všichni lidé. Jako služebník Boží je zástupcem samotného Ježíše Krista. Tím pochopíme velikou pravdu a holou skutečnost: Mši svatou slouží Kristus Pán pomocí katolického kněze. Poučuje nás o ní liturgický obřad kněžského svěcení.

V den svého svěcení, když biskup na jáhna složil své pastýřské posvátné ruce, dostává svěcenec dvojí moc. Moc *nad Tělem a Krví Ježíše Krista* ve Mši svaté a moc nad mystickým tělem Kristovým, *nad věřícími*, při udělování svatých svátostí. První mocí se stává obětíkem. Druhou mocí se stává otcem a učitelem i lékařem a soudcem. Ale obé koná jen jménem Ježíše Krista.

Kněz je svěcen při Mši svaté. Biskup nad svěcenci se modlí litanie. Prosí za ně celou nejsvětější Trojici, blahoslavenou Pannu, apoštolský sbor, veškerý výkvět mučedníků, všechny svaté vyznavače a celý nebeský dvůr. »Hospodine, rač své vyvolené požehnat a posvětit a zasvětit.« Mlčky na hlavu jim skládá své biskupské posvěcené ruce. Ostatní přítomní kněží po něm činí totéž. Je to slavnostní chvíle. Svěcení přijímají svátostnou milost: sestupuje na ně Duch Páně a proměňuje je v Kristovy kněze.

Biskup každému sám obléká kněžská roucha. Křížem mu klade štolu přes prsa. Jejich vzor a Pán, Ježíš Kristus, v den své Oběti nesl také svůj kříž. Obléká jim mešní roucha, záruku lásky.

Olejem křtěnců maže jejich ruce, »aby vše, co požehnají, bylo požehnáno, a co promění, bylo proměněno a posvěceno jménem Pána našeho Ježíše Krista«.

Předává svěcencům kalich s vodou a vínem a patenu s hostií: »Přijměte moc přinášet Bohu oběť a slavit Mši svatou za živé i za mrtvé ve jménu Páně«.

Po svatém přijímání biskup ještě jednou na svěcenec skládá ruce a předává jim neslýchanou moc: »Přijměte Ducha svatého: komu odpustíte hříchy, odpouštějí se jim a komu je zadržíte, jsou zadrženy«. (Jan 20, 22—23). Tím se stal nositelem Boží moci — neboť »kdo může odpouštět hříchy, není jediný Bůh?« (Mar. 2, 7) — a prostředníkem mezi

Bohem a lidmi a spolu viditelným obrazem »velikého pastýře ovcí«. (Zid. 13, 20).

K tomuto tajemství lze zaujmout jediné stanovisko: »Pane, věřím!« (Mar. 9, 23).

Ke svatému kněžství Kristovu vede v římské liturgii šest přípravných stupňů: ostiariát, lektorát, akolytát, exorcistát. Dva vyšší: podjáhenství a jáhenství. Z praktických důvodů povšimneme si pouze obou vyšších svěcení.

Jáhenství je prastarého původu. Dává moc ke slavnému zpěvu Evangelia při slavné mešní liturgii a k přímé službě knězi při oltáři. Jáhen smí slavně udělovat svatý křest a podávat Tělo Páně. Jeho odznakem je štola a dalmatika.

Podjáhen čte epistolu a přímo přisluhuje jáhnovi, knězi však jen nepřímě. Jeho odznakem je manipulus a tunicela.

Jáhen s podjáhnem stojí po knězi nejbliže u oltáře Páně. Zastupují tam věřící a jejich jménem knězi odpovídají.

JESU, REDEMPTOR OMNIUM ...

Kriste, světa Spasiteli!
Ty jsi, než se hvězdy skvěly
Otcem zplozen byl, i Otcí
roven ve slávě a moci.

Světlo lesku Otce svého,
mocná naděj tvorů všeho,
poslyš, jak ctí v pokoře Tě
sluhové Tví po všem světě.

Pomni, Tvůrce země celé,
žes nám podoběn byl v těle,
když jsi v svatém Panny lůnu
vtělil se, sestoupiv s trůnu.

Dnešní den to nasvědčuje,
an se v roce navrácuje,
sám žes vyšel Boží Synu,
spáso světa! z Otce klínu.

Tebe hvězdy, moře, země,
všelík pod nebem plémě
Stvořitelem spásy nové
v novém zpěvu vděčně zove.

My, jenž došli spásy blahé
v koupeli Tvé krve drahé,
zrození Tvé v temném chlévu
opějujeme v vděčném zpěvu.

Buďtež Tobě díky vzdány,
Ježíši, zrozený z Panny,
buď i Otcí, Duchu chvála,
věky věkův neustálá. — Amen.

Hymnus nešporní o Hodu Božím vánočním.

»Večerní pobožnost církevní« z r. 1864.

kdy zanecháme zla, to by bylo blažené, plodné zrození Krista v nás.

Slovo Boží jest jako meč ostré! Jak rád bych je jasně, ostře vsadil mezi nás! Ale nejsme již pro ostré slovo schopní. Ale dnes jsem napsal slovo velmi jasné a ostré. Jenže, co je platný meč, který by řezal do bláta místo do srdcí? Z jakého těsta máme my svá srdce, drazí katolíci? Jestli z živého masa, pak je otevře živému zrození Krista, aby tyto vánoce byly začátkem života mnohých! Jestli z bláta, meč se vytáhne a bláto

se zavře a nepozná se, že tam meč kdy vnikl. Ale také tam nebude života, života Božího! A věčnost?

To bude příchod Syna Božího ne již jako Spasitele, nýbrž jako Soudce, jak zpívá naše starodávná píseň: O Kristovu přístí, čtverém Písmo jistí: Nejprvnější v těle, druhé v duši celé, a třetí při smrti, č t v r t é : má s o u d i t i .

Jiří S a h u l a :

Staročeské koledy.

Svátky vánoční — svátky štědrosti! A této štědrosti učí se lidstvo od nevyčerpatelných, nejštědřejších milostí Božích. Na neocenitelné dary Otce nebeského poukazují zvláště vánoce. Sem směřují slova Písma sv.: »Ukázala se milost Boha, Spasitele našeho. — Ukázala se dobrota a lidumilost Boha. — Tak Bůh miloval svět, že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný.«

Jestliže tedy Bůh Otec dal světu nejcenější klenot, mají věřící projevovati svůj vděk aspoň takovými bohumilými dary, jež jsou v jejich lidské moci.

Nač jsou nyní stálé platy, to bylo v starých dobách odkazováno na dobrovolné milodary. Staří čeští katolíci zvláště o vánočních platili mnoho na dobré účely a podporovali pochopitelně štědře i nuzné koledníky.

Když se v době předbělohorské rozmohly u nás náboženské společnosti nekatolické a kdy všechny církve se ocitaly v značné nuzotě, oblast koled se značně rozšířila mezi nekatolíky i katolíky a nepoutala se k pouhým vánocům. Koledovalo se několikrát do roka i proto, aby některé velepotřebné instituce nezhybnuly hmotnou bídou.

Za koledování nikdo se nestyděl. O vánočních samým konšelům (tedy předním a zámožným měšťanům) a všem městským zřizencům (od písaře až po biřiče) rozdávány vánočky, veliké »calty« a »koláče« na obecní útraty.

Tím spíše bylo potřebí pamatovati štědře na nemajetné instituce a lidi zcela nuzné. Universita pražská, nalézající se v rukou nekatolických, neměla stálých a bezpečných platů. Proto chodili po koledách i rektor univerzitní a velcí studenti. Universita nepohrdla ani sebe menším dárkem věnovaným na »polepšení stolu misterského«. Na př. rektor Bacháček zaznamenal v úřední knize pečlivě vejce, sýrce, ryby, zajíce, »husce« (housky), jablka atd., jež přineseny k Štědrému dni, k Zelenému čtvrtku i k jiným dnům památným. To tehdy nepokládáno za žádné ponížení. Kdo by se byl odvážil nazvati mistry žebrajícími, byl úředně trestán. Ostatně mistři sami oddělovali slušný díl z darovaných věcí pro lidi skutečně velice nuzné.

Kolední podpory byly nutností a právem oficiálů (učitelů) a mendíků (chudých žáků) škol partikulárních (měšťanských), jež ovšem od státu nebyly vydržovány. I neslavnostní obcházení (rekordace) dávalo se proto, aby se škola nerozprchla a kostely nepřišly o žakovské zpěvy a dlouhé modlitby.

Jednou se koledovalo ve prospěch učitelů, jindy ve prospěch chudých žáků. Na to bývaly pevně stanoveny určité dny. Učitelé naučili žáky případným zpěvům a proslovům; některým dali i světla.

Ovšem v pozdějších stoletích nastoupily vládu jiné zvyky. Koleda se soustředila hlavně na vánoce a přizdobena kouzlem vyšší poesie, než jaká existovala v dávných časech. Ale ať už vánoční milodary slují jakkoli, jisto je, že z lásky k vtělenému Kristu v kře-

sfanském světě jsou vždy hojnější než při jiných příležitostech. Ukazuje-li o vánocích Otec nebeský Svě nejkrásnější a nejújmavější smilování nad lidstvem, probouzí v lidech zároveň soucit s bídou chudšasů.

Naše práce.

Přehled přednášek se světelnými obrazy z Písma svatého (na diapáskách):

Nový zákon:

Díl	Obr.	Cena K
VIII. Narození a mládí Spasitelovo	13	19.50
IX. Veřejný život Spasitelův	31	46.50
X. Utrpení a smrt Spasitelova	14	21.—
XI. Spasitelovo oslavení	9	13.50
XII. Církev v období apoštolském a zjevení sv. Jana	14	21.—

Cena všech 12 serií (Starý i Nový Zákon) včetně textu 325 K, mimo obal a poštovné. Objednávky přijímá Svatováclavská Liga, Praha IV., Hradčanské náměstí č. 8.

Nová přednáška s diapositivu (8.5×10 cm) o svatém Václavu (75 obr.) byla právě dohotovena a jest zájemcům za obvyklých našich půjčovných podmínek k dispozici. Tutéž přednášku jsme vydali i na diapáskách a možno ji zakoupiti. Cena 75 K včetně textu. Dále možno zakoupiti diapásku Praporec sv. Václava. Cena 50 K včetně textu.

Připravujeme pro dětské besídky diapásky o Kulihráškovi, které bude možno též zakoupiti. Záznamy přijímáme již nyní.

Zájemce o promítání světelných obrázků upozorňujeme, že každého nezavězně obeznámíme s obsluhou nového promítacího přístroje přímo v naší kanceláři. Nové diapásky, které se půjčují i prodávají, je možno denně si prohlédnouti. Zájemce z venkova prosíme, aby nám svoji návštěvu (pokud možno dopolední) předem lístkem oznámili na adresu: Svatováclavská Liga, Praha IV., Hradčanské náměstí 8.

Rozhlas.

(Hlídká katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

D Ů L Ě Ž I T Ě U P O Z O R N Ě N Í.

Vzhledem k dnešním změněným programově-technickým předpokladům bylo s účinností od 11. listopadu t. r. upraveno nově schema pořadů, vyhrazených katolickým posluchačům tak, že nedělní a sváteční Bohoslužby, ať zpívané, či tiché, budou zpravidla vysílány od 9. hod. ranní; před nimi od 8.45 — 8.55 hod. bude duchovní promluva na den. Přednáška z křesťanské nauky byla přeložena na středu od 11.10 do 11.25 hod.

Odpolední přednášky ve všední dny budou vysílány v pondělí, ve středu a v pátek od 17.15 do 17.25 hod.

Jednu neděli v měsíci (buď čtvrtou nebo třetí), kdy pražská stanice bude vysílati bohoslužby jiné církve, budou katolické Bohoslužby zařazeny na stanici brněnskou. Obdobně v případě, že bohoslužbám jiné církve bude vyhrazeno Brno, příjdou Bohoslužby katolické na stanici pražskou.

Zrna a zrnka.

»V knihách mluví jenom lidé, v přírodě však mluví Bůh«, zpívá Boleslav Jablonský. Bohužel, k mnohým rolníkům, už Bůh nemluví v přírodě, v jejich půdě, poněvadž ji nemilují a nejraději by od ní prchli do města, zapřeli by ji a zradili. Dávno zapomněli, že Bůh jim dal právě tuto hroudu a právě tyto brázdy. »Křesťan, který nemiluje své vlasti, své rodné země a její určité, srostité hroudy, nemiluje ani Boha, neboť ona je ztělesněná a zmohutnělá prozřetelnostní starost Boží o něho a předvídavá láska k němu; hmotná část jeho odvčké myšlenky, kterou si zamíloval tebe, a právě tebe dávno před stvořením světa, od věků, před vznikem a počátkem časů, již myslil na tebe a již dal ti k dílu lichu právě tuto a ne jinou. (F. X. Šalda.)

Posel B. S. Páně: Za naše mladé rolníky.

»Prosím, je to hřích, když se v adventě tančí?« ptají se mne kvintánky. Hřích to není, protože není cíkevního zákazu tančiti v adventě nebo v postě. Ale je to nevhodné tančiti v době, která má ráz kajičný. Kdyby vám umřela babička, nosily byste smutek a nechodily byste do zábav. Bylo by to, řekněme, nepietní. Coši podobného je i v poměru ke Kristu Pánu. Je vhodné tančiti, když Kristus trpí? Cíkevní rok je právě mystické opakování a prožívání života Páně. Křesťan žije s Kristem. S Kristem narozeným se duchovně znovuzrozuje. S Kristem umírajícím odumírá tělu, světu a ďáblu. S Kristem vzkříšeným povstává z hrobu svých hříchů. To je základ staré tradice o kajičném rázu doby adventní a postní.

»Jitro«. Ze zápisníku starého profesora.

Rodiče musí býti bedlivými strážci dětí, aby to, co pracně slovem i příkladem v duši vypěstovali, nezničil jedovatý mráz, který vane z tolika míst. Rodiče mají vědět o každém kroku svého dítěte, o každém kamarádu, s kterým se stýká, o každé knize, kterou čte, o každé zábavě a spolku, jež navštěvuje, avšak také o všem, čemu se dítě ve škole učí. Již pohanský básník Juvenal praví: »K dítěti je nutno míti svrchovanou úctu!« A božský Spasitel pronáší hrozné »Běda« nad tím, kdo by jednoho z maličkých pohoršil; lépe by mu bylo, aby kámen mlýnský byl mu zavěšen na hrdlo a on tak pohroužen do hlubin mořských. Nebude toto »Běda« platiti před soudnou stolicí Boží také mnohým rodičům, kteří zbaběle a trpně se dívali, jak duše dětí jsou otravovány?

Dr. Č. Tomiško: »Psáno terciářským rodinám.« Seraf. Prapor.

V srpnu r. 1884 byl sv. Don Bosko s klerikem Viglietti hostem pinerolského biskupa. Seděli právě na zídce v biskupské zahradě, když tu přišel sluha a podal Don Boskovi dva dopisy. Don Bosko čte a dá se do pláče. Poděšený Viglietti se ho ptá, proč? Don Bosko odpovídá: »Panna Maria nás má ráda«, a podává mu oba dopisy přečíst. V jednom je žádán o vrácení půjčených mu třiceti tisíc lir. Kde vzít z něho tak velké peníze? Druhý dopis byl od belgické šlechtičny, která se ho tázala, jak by mohla ke slávě Boží vynaložit třicet tisíc lir.

»Pomocnice křesťanů«. Salesiánský věstník.

Co by nám pomohlo zabíhat v náboženské výuce do různých, byť užitečných maličkostí, nepoučíme-li mládež o základních pravdách a prostředcích sv. náboženství? Co nám pomůže mluvit o chybách, nepřičiníme-li se o to, aby si vštípili hluboko v mysl i srdce správný pojem o Bohu, o Prozřetel-

nosti, o utrpení, o svátostech, o jejich správném užívání? Co nám pomůže konat studentstvu přednášky o symbolice v liturgii, o liturgickém umění, jestli stálým opakováním a příkladem nezdůrazníme jim cenu milosti posvěcující a ošklivost k hříchu, nebo jestli čtenář hluboké theologické literatury nedovedl by pomoci umírajícímu v nepřítomnosti kněze?

Museum, časopis slovanských bohoslovců: »Význam a prostředky katechese«.

Nedělní ranní vysílání začíná již v 6.30 hodin. (Zvony, Otče náš, Zdrávas, řeč o tajemství dne, chorál, evangelium z nejbližšího svátku v týdnu, chorál.)

Před každou Mši svatou úvod, evangelium dne a společná modlitba Církve.

Program katolického vysílání pořádaného péčí Katolické akce:

Prosinec:

16. prosince, pondělí: 17.15—17.25 hod.: Nina Svobodová: Biskup Jindřich Zdík.
18. prosince, středa: 11.10—11.25 hod.: P. Dr. S. Brait: O. P.: Přednáška z křesťanské nauky: O církevních trestech. 17.15—17.25 hod.: Dr. Blažej Koukal: Bylo by výhodné použití vyučovacích a výchovných zásad sv. Jana Boska ve školách?
20. prosince, pátek: 17.15—17.25 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: K hlubinám křesť. života (XVII.)
22. prosince, neděle: 8.45—8.55 hod.: P. Alois Vašica: Duchovní promluva na den. 9.00—9.40 hod.: Tichá Mše svatá z klášterního kostela v Olomouci-Řepčíně. (Vysílá jen B. a M. O.)
23. prosince, pondělí: 17.15—17.25 hod.: Zprávy z katol. života.
24. prosince, úterý: 6.00—6.45 hod.: Štědrovečerní officium z kaple sv. Václava ve velechrámu sv. Víta. 24.00—1.30 hod.: Pontifikální půlnoční Mše sv. z velechrámu sv. Víta. 8—8.15 hod.: P. Dr. Frant. Suhomel, CSsR., Provinciál: Zvěstují vám radost velikou!
25. prosince, středa: 9.15—9.25 hod.: Msgr. Dr. Josef Beran: Duchovní promluva. 9.30—10.30 hod.: Pontifikální Mše svatá z opatského chrámu na Strahově v Praze.
27. prosince, pátek: 16.00—16.30 hod.: Dr. Boh. Štědroň: Naši kantoři o vánocích (s hudeb. ukázkami).
29. prosince, neděle: 8.45—8.55 hod.: P. J. Košnar, CSsR.: Duchovní promluva na den. 9.00—10.00 hod.: Slavná Mše svatá z děkan. kostela v Příbrami
30. prosince, pondělí: 17.15—17.25 hod.: Stanislav Vrbík: Moderní duchovní hudba.

Leden 1941.

Od 5. ledna je následující pořad ranního nedělního vysílání: Zvony, Otče náš, Zdrávas, epistola neděle nebo svátku, výklad na ni, chrámová píseň.

Před každou Mši svatou úvod, evangelium dne a společná modlitba Církve.

1. ledna, Nový rok, středa: 8.45—8.55 hod.: P. Jaroslav Šumšal: Duchovní promluva. 9.00—10.00 hod.: Pontifikální Mše sv. z dómu sv. Václava v Olomouci.
3. ledna, pátek: 17.15—17.25 hod. P. Dr. Jan Urban, OFM.: K hlubinám křesť. života. (XVIII.)
5. ledna, neděle: 8.45—8.55 hod.: K. Miklík, CSsR.: Duchovní promluva. 9.00—10.00 hod.: Slavná Mše sv. z kostela sv. Ignáce v Praze (ze zvukového snímku).
6. ledna, pondělí: 17.15—17.25 hod.: Zprávy z katol. života.
8. ledna, středa: 11.10—11.25 hod.: Přednáška z křesť. nauky: P. Dr. S. Brait, O. Praed.: Církevní tresty za určité zločiny. 17.15—17.25 hod.: František Štědroňský: Češi v zámořských misích.
10. ledna, pátek: 17.15—17.25 hod.: P. Karel Otýpka: Blahoslavená Přebyslava.
12. ledna, neděle: 9.00—10.30 hod.: Slavná řecko-katolická liturgie z chrámu sv. Klimenta v Praze I.
13. ledna, pondělí: 17.15—17.25 hod.: Dr. Marie Baušová: Montserratští benediktini v Čechách.
15. ledna, středa: 11.10—11.25 hod.: Msgr. Em. Žák: Osobnost Ježíše Krista. (I.) 17.15—17.25 hod.: Antonín Kolek: O barokních poutích.

17. ledna, pátek: 17.15—17.25 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM.: K hlubinám křesť. života. (XIX.)

19. ledna, neděle: 8.45—8.55 hod.: Dr. Josef Doležal: Duchovní promluva.

9.00—10.00 hod.: Slavná Mše sv. z děkanského kostela v Dobrušce.

20. ledna, pondělí: 17.15—17.25 hod.: Zprávy z katol. života.

22. ledna, středa: 11.10—11.25 hod.: Přednáška z křesť. nauky: J. M. nejdp. Dr. B. Jarolímek, O. Praem., strahovský opat-koadjutor: Kristus a Církev. (I.)

17.15—17.25 hod.: P. František Šigut: Kardinál Bauer.

24. ledna, pátek: 17.15—17.25 hod.: Karel Mirvald: Český misionář objevuje Amazonku.

26. ledna, neděle: 8.45—8.55 hod.: Prof. Karel Žák: Duchovní promluva na den.

9.00—10.00 hod.: Slavná Mše sv. z farního kostela v Oslavanech u Brna.

27. ledna, pondělí: 17.15—17.25 hod.: Univers. prof. Dr. Josef Vašica: Veršovaný traktát o mládenci marnotratném.

29. ledna, středa: 11.10—11.25 hod.: Přednáška z křesť. nauky: P. Adolf Pelikán, T. J.: O rodinné výchově. (I.)

17.15—17.25 hod.: Oldřich Svozil: Novinky české katol. literatury.

31. ledna, pátek: 17.15—17.25 hod.: P. Jan Lebeda: Kněz - umělec P. Hrabal. (I.)

K přímo nás docházejícím žádostem o vysílání Bohoslužeb z různých míst sdělujeme, že Poradní sbor může přihlížeti jen k takovému, jež mu byly navrženy příslušnou diecézní Katolickou akcí. Jest proto v zájmu interestů, aby svoje žádosti zaslali přímo své diecézní Katolické akci, která jediná může tuto posouditi a o ní rozhodnouti, resp. ji doporučiti. Žádosti, které nás dojdou přímo, postupujeme v každém případě příslušné diecézní Katolické akci.

Z domova.

V diecézních seminářích v Čechách a na Moravě studuje ve školním roce 1940/1941 celkem 630 bohoslovců a to: v Brně 162, v Č. Budějovicích 64, v Hradci Králové 107, v Olomouci 167, v Praze 112; v pražském semináři je kromě toho 18 bohoslovců z litoměřické diecése. V Římě je z pražské diecése 14, z Král. Hradce 7 a z Olomouce, Brna a Č. Budějovic po 2 bohoslovcích. Loni bylo ve všech českomoravských seminářích 578 bohoslovců, letos (včetně Nepomucena v Římě) 657. Řádových bohoslovců z Čech a Moravy je letos 240 (nejvíce jesuitů 41; následují kapucini 35, redemptoristé 30, těšitelé 26, salesiáni a dominikáni po 20, ostatních 58). Celkový počet bohoslovců je tudíž následující: Domácí ústavy 630, v Římě 27, řádových 240, celkem 897 bohoslovců. (Podle »Musea«, časopisu slovanských bohoslovců.)

Kde budou exercicie?

Ve Frýdku: 19.—23. prosince, muži a jinoši (liturgický kurs). Platí se 70 K. Přihlásiti se nutno předem v Exercičním domě ve Frýdku. Přihlášení přinesou s sebou ručník, mýdlo a cestovní stravovací lístky.

Na Sv. Kopečku: 26.—30. prosince pro jinochy a od 30. prosince do 3. ledna pro dívky. Oba kursy bude řídit P. Ferd. Nesrovnal.

LITERATURA.

Zatoulaná lodička. Napsal Karel H r o c h, vydalo nakladatelství »Vyšehrad«, Praha II., Václavská ul. 12. S obrázky Kamila Lhotáka. — Tento soubor pohádek pro malé i velké lidi z pera známého učitelského pracovníka, je miloučká knížka, která připraví čtenářům mnohou utěšenou chvíli. Taková pohádka o krejčím, obuvníkovi a kloboučníkovi, nebo o Honzově daru Ježíškovi, jsou skutečně pohádkové perličky, které potěší malé i velké, jako je dojme vítězství matčiny lásky. Nelze než doporučiti co nejvřeleji. Brož. 16 K, váz. 26 K. Kk.

Dr. V á c l a v R y n e š : Vyhnanství P. Bohuslava Balbína. Vydalo nakladatelství Vyšehrad, Praha II., Václavská ul. 12. Brož. 20 K. — Osobnost Balbína dochází pro svoji historickou práci a vřelou lásku k národu a vlasti nového a stále vřelejšího ocenění. Toto dílko vylučuje úsek z pohnutého života vlasteneckého jesuity, obfráje se jeho dvojnás klatovským exilem, který mu vynesly jeho Epitomes, aby po sedmiletém zápase o jejich vydání, dožil se učený jesuita přece vítězství nad světskou nepřítelnicí usilující o potlačení jeho díla. Práce je cenným přínosem balbínovské literatury. Po úvodním vylíčení vzniku jesuitské koleje v Klatovech, rozvíjí autor v II. a III. části příčinu a průběh Balbína dvojnás klatovského exilu. Neméně zajímavé jsou i statečtí líčící Balbínův zájem o místo svého dočasného pobytu, jeho minulost, přírodu a chodské okolí. Veliké množství poznámek je dokladem pečlivého studia širších i místních pramenů. Kk.

Antonín Šorm: Náhrobní nápisy. Laskavostí autorovou obdrželi jsme obsažný svazek, který, ač je jen výběrem z bohaté jeho sbírky, je dokladem trpělivé a mravenčí práce dlouhých let, soustředějí v bohatém výběru lidové nápisy na branách, kaplich, hrobkách a hrobech našich svatých poří. Stačí jen prolistovati připojený přehled seřazený podle letopočtů, zahrnující období od r. 1252—1937, abychom ocenili neúmornou píli. Seznam míst pak podává přesvědčivý doklad, že v nové práci autorově, — ač je tato jen výběrem, — jsou zastoupeny skorem všechny kraje naší vlasti. Nepřeháníme, tvrdíme-li, že tato Šormova kniha bude na dlouhou vzorem místním vlastivědným pracovníkům. Nechtějí podnětem k podobné práci v jednotlivých farnostech. Otištěním místních význačných nápisů zpestřil by se pěkně obsah farních věstníků. Kk.

Písňe ponocného. Vydal vlastním nákladem týtž autor. — Pěkná studie o starých strážcích našich měst a vísek — ponocných a hlásných —, jejich písničkách, výtrubování a nebezpečně někdy službě. Náladové ilustrace a nápěvy ponocenských písní a trubačské melodie vhodně zapadají do celkového rámce této studie pilného pracovníka. Kk.

Kostel sv. Klimenta na Levém Hradci u Prahy, kolébka křesťanství v Cechách. Druhé, doplněné vydání. Sestavil Antonín Zvěřina. Nákladem Národní Matice na Levém Hradci. — V době zvýšeného zájmu o Levý Hradec dobře poslouží tato publikace, sestavená obětavým pokladníkem Matice, která horlivě se stará o obnovu prvního křesťanského chrámu v naší vlasti. Vedle historie Levého Hradce a popisu dnešního kostela, přináší publikace i výsledky archeologického výzkumu podniknutého v poslední době; fotografie chrámu, jeho vnitřku a archeologických vykopávek a piánek hradiště s půdorysy kostelů dobře doplňují slovní obsah. — Snahy levohradecké Národní Matice zasluhují vzhledem k záslužnému účelu všestranné podpory. Kk.

Pro čest a slávu. Román pro mládež z doby švédského obležení Brna. Napsal Jaroslav Janouch. S kresbami Michala Floriana. Vydalo nakladatelství Vyšehrad, Praha II., Václavská ulice 12. — Dějepisný román z třicetileté války, do jejíhož jednoho údobí (obléhání Brna), je umístěna historie sirotky ze mlýna, Jirky. Odvlečen do švédského zajetí, prožije obléhání Brna a odvážně donáší ze švédského tábora zprávy o Torstensovných pláncích obhájci Brna, generálu Souchesovi. Chytí se do nastrožené léčky a má být zastřelen, avšak jeho věrný kamarád Václav jej zachrání. Po skončeném obléhání, plně slib daný švédskému plukovníkovi — českému emigrantu, odpjuje Jirka do Švédska, aby rodině plukovníkově odevzdal peníze, které mu týtž pro ni svěřil. Po návratu ujme se rodného mlýna. — Janouchova práce je románem, který se autoru opravdu podařil. Příhody Jirkovy zaujmou dospělejší mladé čtenáře plnou měrou. Je to zase jednou dobrá kniha pro ně. Brož. 32 K, váz. 45 K. Kk.

V témže nakladatelství vyšlo: **U mámy, u mamičky.** II. vydání vzpomínek z dětství chochského spisovatele Jana Fr. Hrušky. S obrázky Jany Brožové. Brož. 19 K, váz. 29 K.

Tamtéž vyšlo: **Karolína Světlá Škola mé štěstí.** Půvabná a vysoce výchovná kniha pro dívky o Bohdane Kalivodové, pod kterýmžto jménem líčí autorka svoje školská léta. Kniha, budící lásku k vlasti a národu. Brož. 30 K, váz. 40 K. Kk.

Vláda hlásí finále. Rozhlasový a sportovní román. Napsal Ludvík Mühlstein. Vydal Čin, Praha II., Dittrichova 13. S ilustracemi R. Švába. — Zajímavé příhody sirotky Vladimíra Thóna, jehož se i s jeho matkou ujme hotelový vrátný Tichý. Vláda zvítězí v recitační soutěži Rozhlasu a ztráví prázdniny se svým přítelem-pikolíkem Bohuslavem u lhenického pana faráře. O velikonočních prázdninách vezme Vládu, nyní již studenta, šofér Kopřiva na finale fotbalového mistrovství světa do Londýna, kde Vláda zastoupí onemocnělého českého reportéra. Mladý Vláda - detektiv, průběh světového mistrovství v kopané, zážitky cestou do Londýna a jak české mužstvo vyhrálo mistrovství nad Angličany, to vše zaujme plně mladé čtenáře. Historika o ženichovi s dortem mohla by vypadnout. Vhodné pro dospělejší chlapce. Váz. K 35.— Kk.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Dílo o křesťanském umění v misiích bylo předloženo Sv. Otci sekretářem Kongregace šíření víry Msgr. Celso Constantiniem. V předaném svazku jsou shrnuty výsledky dlouhého studia; připojené fotografie ukazují, jak v jednotlivých misijních krajích byly uskutečňeny papežské směrnice při použití prvků domácí tvorby. Kniha je velmi cenným dokladem kulturní práce Církve v zámořských krajích.

Cena chleba ve Vatikánském městě byla v září přizpůsobena ceně všeobecně v Itálii platné na 2.40 lir za 1 kg. Chléb mohou neomezeně kupovati jen občané Vatikánského města a v omezeném množství i dělníci ve Vatikánu zaměstnaní.

Z OSTATNÍHO SVĚTA.

Nové dílo o benediktinském řádu z pera milánského kardinála Schusterera vyšlo nedávno v Turině. Z díla vysvítá výrazně, jak sv. Benedikt uspořádal řeholní kázeň a liturgii dle Říma.

Jubilejní slavnosti Tovaryšstva Ježíšova, připravované na konec září na paměť 400tého výročí založení, byly odloženy na duben příštího roku. Dne 27. září byly v Římě jen malé děkovné slavnosti v ústředním chrámu Tovaryšstva Chiesa del Gesù.

Tělesné pozůstatky ctih. sluhý Božího Josefa Tonioliho byly 30. září přeneseny ze hřbitova v Pieve di Soligo do farního kostela ve Vittorio Veneto. Slavnosti byl přítomen i benátský patriarcha J. Em. kardinál Piazza.

Katolických universit, stojících pod přímým vedením a dozorem katolické Církve, je — podle poslední statistiky — na světě 18. V tomto čísle nejsou zahrnuty university státní, i když jsou svým duchem katolické. Ze zmíněných 18 universit jsou 4 ve Francii, dvě v Itálii, Kanadě, ve Spojených Státech a v Číně, po jedné v Belgii, Holandsku, Švýcarsku, Syrii, Japonsku a na Filipínách. Počet fakult kolísá mezi dvěma až sedmi, počet profesorů od 18—281. Nejmenší počet posluchačů je 300, největší 7.781. Knihovny mají nejméně 21 tisíc, nejvíce 750 tisíc svazků. (Studium Catholicum.)

V akademii sv. Štěpána v Budapešti mluvil kardinál Serédi o své práci při soustřeďování pramenů církevního práva, kterých dosud vyšlo 9 silných svazků velkého formátu. Poslední desátý svazek je v tisku. Práce začala r. 1908, když papež Pius X. povolal benedikta Justiniána Serédiho do komise pro nový církevní zákoník.

Tradiční poutě v Říši měly i letos velikou účast, přesto, že je válka. Mohutnou byla zejména pouť katol. mužů z Mohuče (Mainz) do Marienthalu v Porýní. Při mši sv. a při odpolední pobožnosti kázal mohučský biskup Dr. Stöhr. — Škapulířové slavnosti na Kreuzbergu u Schwandorfu zúčastnilo se na 500 věřících. Tolik jich bylo též na poutní slavnosti v Piekarech. — Velkou návštěvu vykazují i stará poutní místa, zejména Altötting. Ermlandské tradiční poutě do Krossen, Heiligenlinde, Dietrichswalde, Glottau a Rehhofové měly i letos důstojný průběh.

Protestantský zájem o katolické bibliické hnutí. Podle sdělení ředitele katol. bibliického díla ve Stuttgartě Dr. W. Bärtleho stále roste. Je to zřejmo zejména z různých zpráv a článků protestantských časopisů, jednak ze soukromých dopisů, které Dr. Bärtle dostává z protestantských kruhů. Tak píše jistý evangelický farář, že každého dne používá při své bibliické četbě a přípravě na vyučování katolického návodu k četbě bible, který vydalo stuttgartské dílo. Jiný evangelický farář poslal 110 RM na vydávání katol. bible. Jiný opět píše: Cím více bude v katolické Církvi vážena a čtena bible, tím větší je naděje na sjednocení ve víře. — Evangelické kruhy stále více docházejí k poznání, že hlubší studium bible je prací sloužící dobře myšlence sjednocení podle slov švýcarského biskupa Bessona: »Při evangeliiu se naši otcové rozešli, při evangeliiu se zase najdem.«

Katolické vysoké školy ve Španělsku. Inženýrská škola v Madridě, založená jesuitou P. Pulgarem, má již zase 200 studentů; gymnasium s přípravným kursem navštěvuje 1400 žáků. V Barceloně byla znovu otevřena kolej svatého Ignáce, která má dnes již přes 3000 studentů. — Státní universita v Saragosse pořádala Týden bibliické vědy. Kromě domácích odborníků přednášeli dva profesori římské Gregoriány.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

Ze svatováclavské salesiánské misie v Mendezu (Equador). (Z dopisu J. Exc. nejdp. biskupa Comina.) — Mendez, 4. března 1940.

Do Mendezu jsem dojel po další třídenní cestě koňmo. Provázel mne senátor Diaz a poslanec Alben, kteří v equadorském parlamentu zastupují tyto kraje. Měli příležitost vidět práci misionářů a slíbili nám pomáhat.

V Mendezu máme asyl pro kivrarské chlapce a asyl pro děvčata. Prvních je třicet, druhých asi dvacet. Na Mendezsku máme křesťanské kivrarské rodiny. Vytvořili je Kivaři a Kivarky, vychováni v našich asylech. Doposud jsou nám k radosti křesťanským životem, a to je naděje i pro budoucnost. Bylo by potřeba větších školních a obytných místností a také peněz, abychom mohli více dětí ošatit a živit. Také personál je nedostatečný. Dobrá vůle ovšem mnohé věci nahradí, ale síly mají meze. Na oba asyly je jenom jeden kněz, jeden klerik a čtyři koadjutoři. Z nich starý Panker, jenž již překročil omdesátku, pracuje dosud, jakoby necítil tíhu stáří. Ostatní tři mají na starosti pole, dobytek a jiné práce. Na pole bylo by potřebí aspoň deseti lidí, aby vydala živobytí pro všechny. Dosud máme tam asi čtyřicet hektarů orné půdy, ale značná část pozemků jsou umělé pastviny pro dobytek. Poskytuje nám mléko a občas i maso. Dva páry statných volů slouží za potah, k orbě. Svázeli také trámy na kostel sv. Václava, o jehož stavbu se starali dobří Čechové-evropští a američtí. Dou-

Místo pro adresu:

fáme, že jej letos dostaneme pod střechem. Dokončíme jej pomalí až potom, protože hospodářské poměry ve světě nedovolují dostat potřebné prostředky.

Kivari se za své dobrodince modlí.

Oba poslanci, kteří sem zavítali se mnou, nevycházeli z úžasu, když shledali velmi dobré vychování Kivárků a jak umějí pěkně psát, číst a zpívat, a neskribliili upřímným uznáním i v novinách.

Je to opravdu pěkný kus práce, ale ještě mnoho zbývá vykonat. Stačí jenom, aby nám Pán Bůh neodňal pomoc svou a pomoc dobrých lidí. Při asyly Kivárků je pěkná elektrárna, kterou zřídil náš Pankeri. Dává nám světlo a také pohon na pilu a na čistící mlýn na rýži. Poskytuje světlo též osadníkům v Mendezu.

Asi dva kilometry od misie je vlastní Mendez, který je nedávno původu. Teprve salesiáni zpřístupnili tuto oblast vystěhovalcům. Mezi touto oblastí a oblastí andskou je nyní čilý obchodní ruch. Nejvíce přispívá k tomu zlato, které mnozí rýžují ze zlato-nosného písku v řekách. Potom jsou tam hospodářské plodiny. Vedle umělých pastvin pěstuje se juka, mais (americký čaj), rýže, banány a jiné. Ale každý obdělává jenom tolik, kolik spotřebuje sám. Musíme si tedy též dobývat živobytí obděláváním polí. Je to snadné, poněvadž prales je málo obydlen a půda je velmi úrodná. Náklad na zemědělské děláky je však značný, poněvadž tam k tomu není lidí a třeba je najímat až v andské oblasti. Bez nich není tu možno žít.

V Mendezu jeden kněz má na starosti vystěhovalce osadu. Tam je kostelík zasvěcený Kristu Králi. Máme tam školu pro synky vystěhovalců, sestry zas mají školu pro jejich dcerušky.

Jsou tam jenom tři kněží. Jeden má na starosti křesťanské osadníky v Mendezu a v jedenácti druhých osadách, roztroušených v ohromné bezcestné krajině, kde jsou i těžko schůdné stezky velmi vzácné a mosty jenom ty, kteří postavili misionáři, a má na starosti též tři tisíce křesťanů, roztroušených v pralese. Mezi ně nejsou započítáni Kivari, kteří též jsou roztrouzeni jako v bludišti. O ty se stará druhý kněz, dobře ovládající jejich těžký jazyk. Má za úkol navštěvovat v pralese křesťanské Kivary a volat do ovčince Kristova ty, kteří do něho ještě nepatří. Stačí říci, že musí cestovat pět dní nepopsatelnými stezkami, než se dostane ke Kivarům na Jaupi, a to nejsou ti nejbližší.

Třetí kněz je trvale v asyly a pomáhá v duchovní správě v Mendezu.

Dcery Panny Marie Pomocnice prokazují velké služby v kuchyni, v prádelně a v ošetřovně, a s láskou se věnují výchově Kivarek. Jak jsem již pověděl, mají také školu pro dcerušky křesťanských osadníků. V neděli otvírají oratoř pro děvčata právě jako salesiáni pro hochy. Také farní díla je hodně zaměstnávají. Práce tedy nechybí. Hlavní je, aby nám nechybělo požehnání Boží, potřebné k tomu, aby práce přinášela dobré ovoce, Boží slávu a spásu duší.

Indiáni Sirionos. V jihoamerických lesích setkal se tyrolský misionář P. Felix Heindinger OFM s Indiány kmene Sirionos a podává ve svých dopisech zajímavé zprávy o jejich životě. Členové rodiny žijí svorně a jen málokdy dochází k hádkám. V je-

K BOHU. Modlitební kniha duchovního života katolické inteligence. Vyšla již v III. vydání. V plátné váz. 25 K. Objednávky z ochoty vyřídíme.

OBRAZY PRAŽSKÉHO JEZULÁTKA, pravá fotografie v hnědém neb černém odstínu, zasklené nebo v celuloidovém rámečku, rozměr fotografie 23×17 cm. Cena: Zasklená hnědá fotografie 30 K, černá 27 K, celuloidová (pouze černá fotografie) 21 K. Možno obdržeti i samotné fotografie: hnědé provedení 15 K, černé 12 K, vše mimo poštovného. Pohlednice Pražského Jezulátka (pravá fotografie) kus 1 K.

dině chýši bydlí až 10 rodin. Každá rodina má svůj oddíl, který ani není ohraničen. Za lůžko jim slouží síť, upletená z lýka stromu ambaibo, zavěšená u stropu. Pokud je to možné, žijí všichni Indiáni v manželství. Ženy se vdávají již v 10ti nebo ve 14ti letech. Hospodářské záležitosti nemají u nich vlivu na uzavření sňatku. U Indiánů je zpravidla jednoženství: že by měl muž dvě ženy je vzácností. Sirionos pokládají manželství za nerozlučitelné. Není znám ani jeden případ, že by muž opustil ženu a vzal si jinou. Jak lpějí na manželské věrnosti, dosvědčuje vražda, kterou spáchal v roce 1929 jeden Sirionos na své ženě, protože navazovala známost s jiným Indiánem. Muže i ženu jest viděti stále spolu. Zijí spolu v chýši, nosí spolu vodu a pracují spolu na poli zvaném »chaco«. Jde-li muž lovit ryby, nebo zvíř na jeden den, jde s ním i žena. Trvá-li lov několik dní, jde s ním celá rodina. Žádná matka není bezdětná. Proti evropským poměrům lze uvést skoro neuvěřitelnou statistiku za rok narozených dětí. U sousedů Sirionos, Indiánů Quarayos: na 1000 obyvatel připadá 86—87 novorozenců dětí ročně.

V domácnosti užívají Sirionos hliněných hrnců a proutěných košů. Pak zde mají veliké vřeten, na němž ženy předou tenké provázky. Tkáti látky neumějí. Používají jakéhosi druhu dřáta, zhotoveného ze špičatých zubů zvířat a opatřeného dřevěnou násadou. Ostrými hlemýždími ulitami si hoblují luky a 3 metry dlouhé šípky. Živí se lovem a chytáním ryb. Malá část jich sází na mýtinách pralesa kukuřici, sladké brambory, t. zv. mandioku a tabák, který kouří v hliněných dýmky. Většinu dne tráví pod širým nebem. V době dešťů se zdržují v chýších, zrobených z bambusu a palmového listí.

Smysl pro poctivost jest u nich velmi vyvinut. Nikdy si ničeho neukradnou. Misionář odejde na cesty a nechá chýši otevřenu. Nikdy se mu nic neztratilo, třebaže Sirionos jsou velmi chudí, takže misionář jest mezi nimi jako král. Velmi se navzájem milují a ujímají se opuštěných dětí. U kmene Chimane vychovala indiánská matka 3 sirotky.

Mrtvé nikdy nepochovávají. Zanesou mrtvolu na odlehle místo a tam ji prostě nechají. Zvláštní úcty mrtvým neprojevují. Není proto divu, že někdy spatříte děti, jak si hrají s lidskou lebkou. Muži i ženy mají jména zvířat nebo jiných živočichů. Asi to souvisí s mystikou jejich náboženství. I zpěv, který hraje v jejich životě velikou úlohu, je náboženského významu. Hudebních nástrojů neznají. Tajuplný jest jejich zvyk každého rána kolem 4—5 hod. tiše naříkavě zpívat a ostrým nástrojem si zraňovati ramena. Jejich náboženství samo je nejasné a postrádá jakékoliv logické soustavy.

Zpracováno podle dopisů misionáře P. Felixe Heindingera OFM. (Ignis Seraphicus.)

K článku v 18. čísle »Katolika«: Čeští Františkáni ve sv. Zemi, přejatého z františkánského Ignis Seraphicus, sděluje nám vdp. prof. Limpouch z Plzně, že vdp. P. Hermes Kohout, představený františkánského kostela u sv. Salvátora v Jeruzalémě, je rodákem z Kolinec u Klatov v Čechách, nikoliv Moravan. Vdp. prof. Limpouch, který byl dvakrát s poutní výpravou ve Sv. Zemi, má tento údaj přímo od P. Kohouta. Milerádi opravujeme. Redakce.

Všem přispívatelům a odběratelům milostiplné svátky přeje redakce a administrace.

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakáže, kvitovány.

VYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí číslo 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. Předplatné na celý rok i s poštovní zásilkou 6 K. Číslo pošt. spojitelný Praha 208.401, čís. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod čís. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. - Dohlédací hoší, úřad Praha 11. - Vtiskla kniht. J. Bartl nást., Praha VII., Goethova 14.